

Съображения във връзка с
международна закрила
по отношение на хората, бягащи от
Сомалия

Септември 2022 г.

HCR/IPC/SOM/2022/01

Съдържание

I.	РЕЗЮМЕ.....	6
	A. СТАТУТ НА БЕЖАНЕЦ СЪГЛАСНО КОНВЕНЦИЯТА ОТ 1951 Г.	7
	B. ПО-ШИРОКИ КРИТЕРИИ ЗА МАНДАТ НА ВКБООН, РЕГИОНАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ И ДОПЪЛНИТЕЛНИ ФОРМИ НА ЗАЩИТА.....	8
	B. АЛТЕРНАТИВА ЗА ВЪТРЕШНО ПРЕСЕЛВАНЕ ИЛИ ПРЕМЕСТВАНЕ (IFA/IRA)	12
	Г. СЪОБРАЖЕНИЯ ЗА ИЗКЛЮЧВАНЕ.....	14
II.	ПРЕГЛЕД НА СИТУАЦИЯТА В СОМАЛИЯ.....	15
	A. СОМАЛИЙСКИ КЛАНОВЕ, ОБИЧАЙНО ПРАВО, СОЦИАЛНИ НОРМИ И СТРУКТУРИ.....	15
	1) <i>Обичайно право (Xeer)</i>	17
	2) <i>Взаимодействие с други етнически групи</i>	18
	3) <i>Защита на клана и обичайно правосъдие</i>	20
	B. ОСНОВНИ СЪБИТИЯ В СОМАЛИЯ.....	21
	1) <i>Предистория и субекти</i>	22
	2) <i>Политическо развитие</i>	27
	3) <i>Икономическо развитие</i>	37
	B. СИТУАЦИЯТА ПО СИГУРНОСТТА В СОМАЛИЯ: ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА КОНФЛИКТА ВЪРХУ ЦИВИЛНОТО НАСЕЛЕНИЕ	37
	1) <i>Цивилни жертви</i>	38
	2) <i>Ситуация по сигурността и инциденти със сигурността</i>	39
	Г. СИТУАЦИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА.....	41
	1) <i>Нарушения на международното хуманитарно право и нарушения на правата на човека</i>	41
	2) <i>Способността и готовността на държавата да защитава цивилните граждани от нарушения и злоупотреби с правата на човека</i>	44
	Д. ХУМАНИТАРНА СИТУАЦИЯ	46
	Е. РАЗСЕЛВАНЕ, ПРЕДИЗВИКАНО ОТ КОНФЛИКТ.....	50
	Ж. БЕЖАНЦИ И ЗАВРЪЩАЩИ СЕ	53
III.	ОЦЕНКА НА НУЖДИТЕ ОТ МЕЖДУНАРОДНА ЗАКРИЛА	54
	A. РИСКОВИ ПРОФИЛИ.....	55
	1) <i>Физически лица (възприемани като) подкрепящи Федералното правителство на Сомалия, щат член на федерацията и/или свързаните с тях субекти</i>	55
	2) <i>Членове на малцинствени религии и обвинени в богохулство или вероотстъпничество от субекти, различни от „Ал-Шабаб“</i>	64
	3) <i>Лица (възприемани като) намиращи се в противоречие с шерията и декретите, наложени от „Ал-Шабаб“, включително тези, които са смятани за „вероотстъпници“ от „Ал-Шабаб“</i>	65
	4) <i>Членове на малцинствени групи, включително: етнически малцинства и малцинствени кланове, групи, определени по религиозен произход и окупационни групи от касты</i>	69
	5) <i>Журналисти, правозащитници и критици на правителството</i>	76
	6) <i>Деца, изложени на набиране като войници като непълнолетни и принудително, и възрастни, които се съпротивляват на набирането на деца за войници</i>	82
	7) <i>Дезертъори от „Ал-Шабаб“</i>	86
	8) <i>Лица, принадлежащи към клан, участващ в междукланови конфликти, включително кръвни вражди</i>	88

9) Лица, преследвани за данъчно облагане и/или изнудване от „Ал-Шабаб“	92
10) Жени и момичета	94
11) Деца	104
12) Оцелели от трафик на хора и лица, изложени на риск от трафик на хора	111
13) Лица с различна сексуална ориентация и/или полова идентичност	114
14) Хора с увреждания и хора, живеещи с ХИВ	116
Б. СТАТУС НА БЕЖАНЕЦ СЪГЛАСНО КРИТЕРИИТЕ НА ПО-ШИРОКИТЕ ПРАВОМОЩИЯ НА ВКБООН ИЛИ РЕГИОНАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ, ИЛИ ДОПУСТИМОСТ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНИ ФОРМИ НА ЗАКРИЛА	120
1) Статут на бежанец съгласно критериите на по-широките правомощия на ВКБООН и регионалните инструменти	120
2) Допустимост за субсидиарна закрила съгласно Директивата относно признаването на ЕС	122
В. Алтернатива за вътрешно преселване, преместване или закрила	124
1) Анализ на уместността	125
2) Анализ на разумността	126
3) Алтернатива за вътрешно преселване или преместване в Банадир/Могадишу	129
4) Алтернатива за вътрешно преселване или преместване в Гароуе	132
5) Алтернатива за вътрешно преселване или преместване в Харгейса	134
Г. СЪОБРАЖЕНИЯ ЗА ИЗКЛЮЧВАНЕ	137

Списък на съкращенията

МВКДС	Проект за местоположение на въоръжени конфликти и данни за събития
АП	„Асошиейтед прес“
ASWJ	Ахлу Суна уал Джама'а [Ahlu Sunna wal Jama'a]
„Бу Бу Су“	Британска радиоразпръсквателна корпорация
CEDAW	Конвенция за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените
СВО [CFR]	Съвет за външни отношения
ФСНН [COHF]	Фондация „Свещ на надеждата“
КЗЖ [CPJ]	„Комитет за защита на журналистите“
ОЗД [CPU]	Отдел „Закрила на детето“
CRC	Конвенция за правата на детето
CSIS	„Център за стратегически и международни изследвания“
CTFMR	Работна група за наблюдение и докладване по сръжави
DCAF	Женевски център за управление на сектора за сигурност
DRR	Разоръжаване, рехабилитация и реинтеграция
ДВ	„Дойче веле“
ЕСПОУ	Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (сега ЕУАА)
ЕУАА	Агенция на Европейския съюз в областта на убежището (бивша ЕСПОУ)
ОПЗ [FAO]	Организация за прехрана и земеделие
FGM	Осакатяване на женските полови органи
ФПС [FGS]	Федерално правителство на Сомалия
ЩЧФ [FMS]	Щат член на федерацията
ССПН	Свързано с пола насилие
ИЗПНД	Изследване и развитие на населението на Африканския рог
HRW	„Хюман Райтс Уоч“
IDMC	Център за наблюдение на вътрешното разселване
ВРА	Вътрешно разселено лице
СВУ	Самоделно взривно устройство
ИГА/ИРА	Алтернатива за вътрешно преселване или преместване
МФЖ [IFJ]	Международна федерация на журналистите
МКГ	„Международна кризисна група“
МКЧК	Международен комитет на Червения кръст
МХП [IHL]	Международно хуманитарно право
МААГ [ILGA]	Международна асоциация на лесбийките, гейовете, бисексуалните, транссексуалните и интерсексуалните лица
МОТ [ILO]	„Международна организация на труда“
МОМ	Международна организация за миграция
МИП [IPF]	Международен институт за мир
ИДС [ISS]	„Ислямска сръжава в Сомалия“
ЛУИ [LSE]	Лондонско училище по икономика и политически науки
ГПМ [MRG]	„Международна група за правата на малцинствата“
НСС	Национален консултативен съвет
НПО	Неправителствена организация
НАРС [NISA]	Национална агенция за разузнаване и сигурност
НСБ [NRC]	„Норвежки съвет за бежанците“

НССЖ [NUSOJ]	Национален съюз на сомалийските журналисти
ОАЕ [OAU]	Организация на африканското единство (наследена от АС)
СКХВ [OCHA]	Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси
ОНСНР	Службата на Върховния комисар на ООН за правата на човека
PLWD	Лица, живеещи с увреждания
RSF	Репортери без граници
СОПИ [SOGI]	Сексуална ориентация и/или полова идентичност
SJS	Синдикат на сомалийските журналисти
СМЕЖ [SMSJ]	Сомалийски механизъм за безопасност на журналистите
СНА [SNA]	Сомалийска национална армия
СПС [SPF]	Сомалийски полицейски сили
ООН	Организация на обединените нации
UNCRC	Комитет на ООН за правата на детето
ПРООН	Програма на ООН за развитие
UNFPA	Фонд на ООН за населението
ВКБООН	Върховен комисар на ООН за бежанците
УНИЦЕФ	Детски фонд на ООН
UNSOM	Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия
USCIRF	Комисия на САЩ за международна религиозна свобода
ВЪА [VOA]	„Войс ъф Америка“
VOSOMWO	Организация „Гласове на жените от малцинствата в Сомалиленд“

Тази карта е възпроизведена от секция „Геопространствена информация“ на ООН. © Организация на обединените нации

I. Резюме

Настоящият документ заменя предишното ръководство за страната, публикувано от ВКБООН за Сомалия, включително, като най-скорошен документ, *Позиция на ВКБООН относно връщането в Южна и Централна Сомалия (актуализация I)* от май 2016 г.¹ Той се издава на фона на прогължаващите опасения за ситуацията по сигурността в страната и

¹ ВКБООН, *UNHCR Position on Returns to Southern and Central Somalia (Update I)*, май 2016 г., www.refworld.org/docid/573de9fe4.html; Аруш перуши, заменени от този документ, вклочват: ВКБООН, *UNHCR Position on Returns to Southern and Central Somalia*, 17 юни 2014 г., www.refworld.org/docid/53a04d044.html; ВКБООН, *International Protection Considerations with Regard to people fleeing Southern and Central Somalia*, 17 януари 2014 г., www.refworld.org/docid/52d7fc5f4.html; ВКБООН, *Addendum to 2010 UNHCR Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Somalia, Relating Specifically to the City of Galkacyo*, 16 март 2012 г., www.refworld.org/docid/44675c5e2.html; ВКБООН, *UNHCR Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Somalia*, 5 май 2010 г., www.refworld.org/docid/4be3b9142.html.

широко разпространени нарушения на правата на човека. То съдържа информация за конкретни профили на лица, за които може да възникнат нужди от международна закрила в настоящия контекст в Сомалия.

Този документ включва най-актуалната информация, налична по време на написването му, от голямо разнообразие от източници.² За анализа, съдържащ се в този документ, е ползвана информация от публично достъпни източници и от информация, събрана и получена от ВКБООН в хода на операциите му в Сомалия и другаде, както и от други агенции на Организацията на обединените нации (ООН) и партньорски организации.

Всички молби, подадени от лица, търсещи убежище, трябва да се разглеждат въз основа на собствените им качества в съответствие със справедливи и ефикасни процедури за определяне на статута и актуална и приложима информация за страната на произход. Това се отнася за въпроса дали исканията се анализират въз основа на критериите за бежанците, съдържащи се в Конвенцията от 1951 г. за статута на бежанците („Конвенцията от 1951 г.“)³ и Протокола от 1967 г.⁴ правомощията на ВКБООН, регионалните инструменти за бежанците или въз основа на по-широки критерии за международна закрила, включително допълнителни форми на закрила.

А. Статут на бежанец съгласно Конвенцията от 1951 г.

Хората, които бягат от Сомалия, може да са изложени на риск от преследване по причини, свързани с продължаващия въоръжен конфликт в Сомалия, или въз основа на сериозни нарушения на правата на човека, които не са пряко свързани с конфликта, или комбинация от двете. ВКБООН смята, че лицата, попадащи в един или повече от следните рискови профили, може да се нуждаят от международна закрила в зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая:

- (1) Лица (възприемани като) подкрепящи федералното правителство на Сомалия (ФПС), щатите членове на федерацията и/или свързаните с тях субекти;
- (2) Членове на малцинствени религии и обвинени в богохулство или вероотстъпничество от субекти, различни от „Ал-Шабаб“
- (3) Лица (възприемани като) намиращи се в противоречие с шерията и декретите, наложени от „Ал-Шабаб“, включително тези, които са смятани за „вероотстъпници“ от „Ал-Шабаб“
- (4) Членове на малцинствени групи, включително: етнически малцинства и малцинствени кланове, групи, определени по религиозен произход и окупационни групи от каста
- (5) Журналисти и защитници на правата на човека;
- (6) Деца, изложени на непълнолетни и принудително набирани като войници, и възрастни, които се съпротивляват на набрането на деца за войници
- (7) Дезертъори от „Ал-Шабаб“
- (8) Лица, принадлежащи към клан, участващ в междукланови конфликти, включително кръвни вражди
- (9) Лица, преследвани за данъчно облагане и/или изнудване от „Ал-Шабаб“
- (10) Жени и момичета;
- (11) Деца;
- (12) Оцелели от трафик на хора и лица, изложени на риск от трафик на хора
- (13) Лица с различна сексуална ориентация и/или полова идентичност
- (14) Хора с увреждания и хора, живеещи с ХИВ

Този списък не е непременно изчерпателен и се основава на информация, с която ВКБООН разполага към момента на написването на настоящия документ. Искане не следва автоматично да се смята за неоснователно, само защото не попада в нито един от посочените тук профили. В зависимост от конкретните обстоятелства по случая членовете на семейството или други членове на домакинствата на лица, за които е установено, че са изложени на риск от преследване, също могат да се нуждаят от международна закрила въз основа на връзката си с лица в риск.

² Настоящите насоки се основават на информация, с която разполага ВКБООН към 25 август 2022 г., освен ако не е посочено друго.

³ Общо събрание на ООН, *Convention Relating to the Status of Refugees*, 28 юли 1951 г., Серия договори на ООН, том 189, стр. 137, www.refworld.org/docid/3be01b964.html.

⁴ Общо събрание на ООН, *Protocol Relating to the Status of Refugees*, 31 януари 1967 г., Серия договори на ООН, том 606, стр. 267, www.refworld.org/docid/3ae6b3ae4.html.

Сомалия продължава да бъде засегната от немеждународен въоръжен конфликт.⁵ Лицата, бягащи от насилие или заплаха от насилие в контекста на този конфликт, могат да отговарят на критериите за статут на бежанец, както се съдържа в член 1, буква А, точка 2 от Конвенцията от 1951 г.

За да бъде така, преследването, от което се страхуват и произтича от насилието, трябва да е по причина на основание, включено в Конвенцията от 1951 г. В контекста на Сомалия примери за обстоятелства, при които цивилни лица са подложени на насилие поради основание, включено в конвенцията от 1951 г., включват ситуации, при които насилието е насочено към райони, в които преобладаващо пребивават цивилни лица от специфични кланове или специфични етнически, политически или религиозни профили, или към места, където се събират цивилни лица от такива профили (включително пазари, джамии, училища или големи социални събирания като сватби). За да отговаря на условията за статут на бежанец, няма изискване дадено лице да бъде известно лично на извършващия(ите) преследване или да бъде издирвано лично от тези лица. По същия начин цели общности могат да имат основателен страх от преследване поради едно или повече от основанията съгласно Конвенцията от 1951 г.; не съществува изискване дадено лице да претърпи форма или степен на вреда, по-висока от тази, която претърпяват други лица със същия профил.⁶

За да може гражданите, бягащи от насилие, да попаднат в обхвата на член 1, буква А, параграф 2 от Конвенцията от 1951 г., въздействието на насилието трябва да бъде достатъчно сериозно, за да доведе до преследване. Рискът от редовно излагане на насилие или на последиците от такова поведение може да доведе до преследване в рамките на член 1, буква А, точка 2 от Конвенцията от 1951 г. независимо или кумулативно.⁷ В контекста на конфликта в Сомалия съответните съображения, за да се определи дали последиците от насилието, свързано с конфликта, за цивилното население са достатъчно сериозни, за да се покрие прагът за преследване, включват броя на цивилните жертви и броя на инцидентите със сигурността, както и наличието на сериозни нарушения на международното хуманитарно право, които представляват заплаха за живота или свободата, или други сериозни посегателства. Тези съображения обаче не се ограничават само до прякото въздействие на насилието, а обхващат и дългосрочните и косвените последици от насилието, включително въздействието на конфликта върху положението с правата на човека и степента, в която той възпрепятства способността на държавата да защитава правата на човека.

Релевантни фактори в това отношение са: i) териториален и социален контрол, упражняван от „Ал-Шабаб“ върху цивилното население в Южна и Централна Сомалия (вж. картата на [стр. 10](#)), включително чрез незаконно данъчно облагане, преодоляване на незаконните наказания чрез паралелни правосъдни системи, ограничения върху социалното поведение и свободата на движение, заплахи и сплашване на цивилни лица; ii) принудително набиране на персонал; iii) въздействието на насилието и несигурността върху хуманитарната ситуация, проявяваща се в резултат на несигурността на храната, бедността и унищожаването на поминъка и загубата на активи; iv) високи нива на престъпност и корупция и способността на лидерите на кланове и корумпираните правителствени служители да действат безнаказано; v) системни ограничения на достъпа до образование и основни здравни грижи в резултат на сигурността; vi) системни ограничения на участието в обществения живот, по-специално за жените; и vii) локализирано насилие и убийства за отмъщение в резултат на спорове, основани на кланове.

Б. По-широки критерии за правомощия на ВКБООН, регионални инструменти и допълнителни форми на закрила

Конвенцията от 1951 г. е крайгълният камък на международния режим за закрила на бежанците. Критериите за статут на бежанец в Конвенцията от 1951 г. следва да се тълкуват по такъв начин, че лицата или групите лица, които отговарят на тези критерии, да бъдат надлежно признати и защитени по силата на този инструмент. Само когато се установи, че търсецо убежище лице не отговаря на критериите за бежанците, посочени в Конвенцията от 1951 г., следва да бъдат проучени по-широки критерии за международна закрила, както се съдържа в мандата на ВКБООН, и регионални инструменти, включително субсидиарна закрила.⁸

Лицата, които бягат от ситуации на насилие, когато няма връзка с основание на Конвенцията от 1951 г., обикновено не попадат в приложното поле на Конвенцията от 1951 г. Въпреки това такива лица могат

5 Проект „Върховенство на закона при въоръжени конфликти“ (RULAC), *Non-international Armed Conflict in Somalia*, разглеждано на: 25 август 2022 г., www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflict-in-somalia.

6 ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 12: Claims for Refugee Status Related to Situations of Armed Conflict and Violence under Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees and the Regional Refugee Definitions*, 2 декември 2016 г., HCR/GIP/16/12, www.refworld.org/docid/583595ff4.html, параграфи 22-23.

7 Пак там, ал. 18.

8 Вж. Изпълнителен комитет на ВКБООН, *Conclusion on the Provision on International Protection Including through Complementary Forms of Protection*, № 103 (LVI) – 2005, 7 октомври 2005 г., www.refworld.org/docid/43576e292.html.

да попадат в обхвата на критериите на по-широките правомощия на ВКБООН или на критериите, определени в регионалните инструменти.

Правомощията на ВКБООН обхващат лица, които отговарят на критериите за бежанци съгласно Конвенцията от 1951 г. и Протокола към нея от 1967 г., но са разширени чрез последователни резолюции на Общото събрание на ООН и ECOSOC, така че обхващат различни други ситуации на принудително разселване в резултат на безогледно насилие или обществени безредици.⁹ В светлината на тази еволюция компетентността на ВКБООН да предоставя международна закрила на бежанците се разпространява върху лица, които са извън страната си на произход или обичайното си пребиваване и които не са в състояние или не желаят да се върнат там поради сериозни заплахи за живота, физическата неприкосновеност или свободата, произтичащи от общо насилие или събития, сериозно нарушаващи обществения ред.¹⁰

В Сомалия показателите за оценка на заплахата за живота, физическата неприкосновеност или свободата в резултат на общо насилие включват: i) броя на цивилните жертви в резултат на актове на безогледно насилие, включително самоубийствени нападения, използването на самоделни взривни устройства (СВУ),¹¹ противопехотни мини и въздушни удари;

ii) броя на инцидентите, свързани със сигурността, свързани с конфликти (вж. [раздел II.C.2](#)); и iii) броя на хората, които са били принудително разселени поради конфликти (вж. [раздел II.F](#)). Такива съображения обаче не се ограничават до прякото въздействие на насилието. Те обхващат и по-дългосрочните, по-косвени последици от насилието, свързано с конфликти, които сами по себе си или кумулативно пораждаат заплахи за живота, физическата неприкосновеност или свободата.

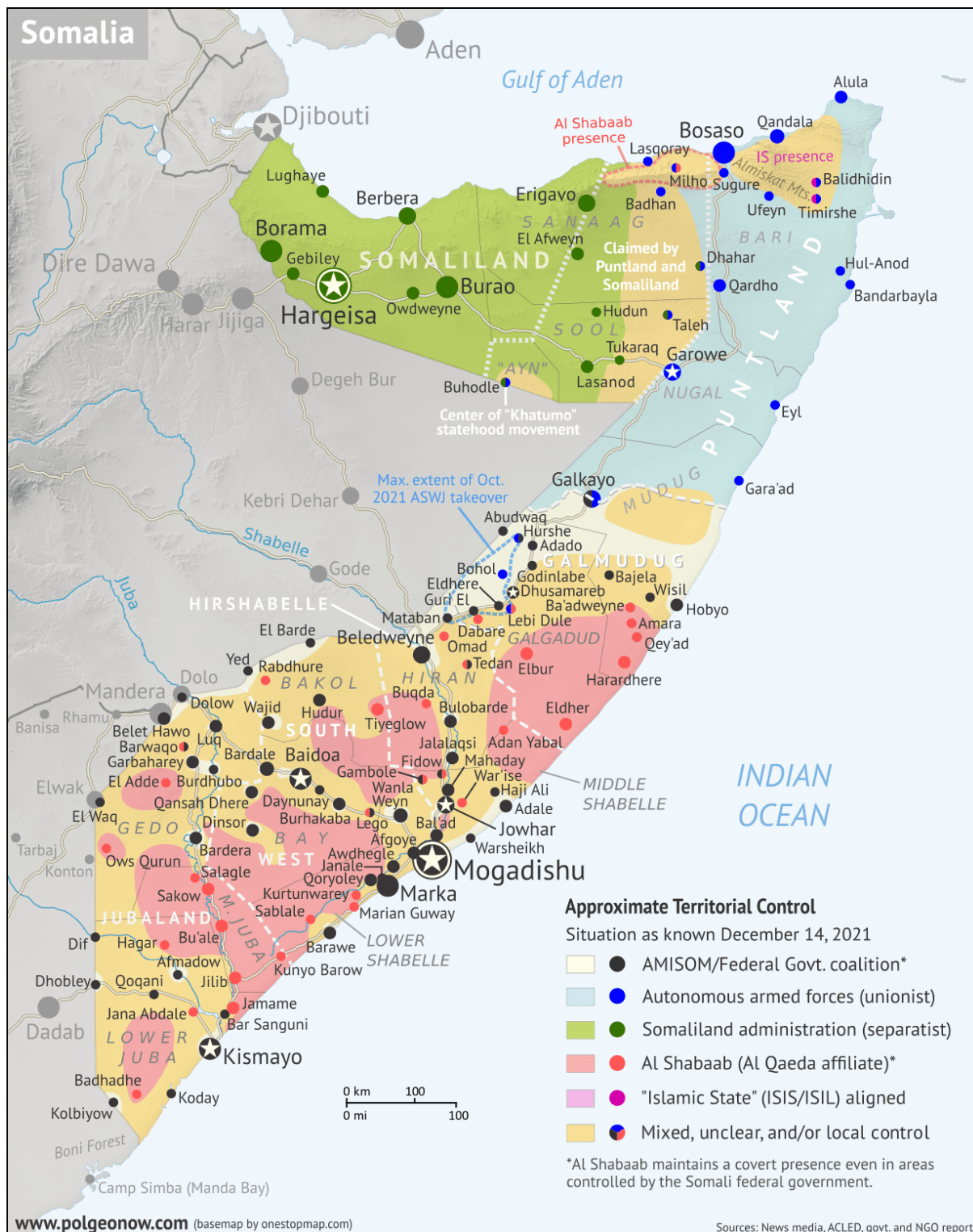
При изключителни обстоятелства в Сомалия съответните съображения за оценка на заплахата за живота, физическата неприкосновеност или свободата, произтичащи от събития, сериозно нарушаващи обществения ред, включват факта, че „Ал-Шабаб“ контролира големи части от Южна и Централна Сомалия и упражнява частичен контрол и влияние в почти целия регион. Картата по-долу показва районите под контрола на „Ал-Шабаб“ към декември 2021 г.¹²

⁹ ВКБООН, *Providing International Protection Including Through Complementary Forms of Protection*, 2 юни 2005 г., EC/55/SC/CRP.16, www.refworld.org/docid/47fd1b49d.html; Общо събрание на ООН, *Бележка за международната закрила*, 7 септември 1994 г., A/AC.96/830, www.refworld.org/docid/3f0a935f2.html.

¹⁰ Вж. например ВКБООН, *Note on the Mandate of the High Commissioner for Refugees and His Office*, октомври 2013 г., www.refworld.org/docid/5268c9474.html, стр. 3; ВКБООН, *MM (Iran) v. Secretary of State for the Home Department - Written Submission on Behalf of the United Nations High Commissioner for Refugees*, 3 август 2010 г., C5/2009/2479, www.refworld.org/docid/4c6aa7db2.html, параграф 10.

¹¹ „Самоделно взривно устройство, както е определено от стандартите на Организацията на обединените нации за обезвреждане на самоделни взривни устройства (май 2018 г.), е „устройство, поставено или произведено по самоделен начин, включващо разрушителни, смъртоносни, вредни, пиротехнически или запалителни химикали и предназначено за унищожаване, инвазивизиране, торпоз или отвлечане на вниманието. То може да включва военни магазини, но обикновено се създава от небоенни сили.“ Съвет за сигурност на ООН, *Implementation Assistance Notice No. 3: Summary of the Improvised Explosive Device (IED) Components Ban and Regulations in Place for Exportation of Explosive Materials to Somalia*, www.un.org/securitycouncil/sites/www.un.org/securitycouncil/files/ian_3_english_final_3_august.pdf, стр. 1.

¹² „Политическа география сега“, *Somalia Control Map & Timeline - December 2021*, 14 декември 2021 г., www.polgeonow.com/2021/12/who-controls-somalia-crisis-timeline.html. Вж. също Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October 2021 from the Chair of the Security Council Committee Pursuant to Resolution 751 (1992) Concerning Somalia Addressed to the President of the Security Council*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf (нарочано по-долу Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf), Приложение 2.3. Приблизително 900 000 души „живеят в райони, контролирани от невържани въоръжени групировки, със сериозни предизвикателства пред достъпа, които възпрепятстват хуманитарния достъп“. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022 г., S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграф 47.

Картата е възпроизведена с разрешение от www.polgeonow.com, създадена от Еван Сентани и Джордже Джукич ([директен линк](#)). Посочените граници и наименования, както и наименованията, използвани на тази карта, не предполагат официално одобрение или приемане от Организацията на обединените нации.

Наличната информация показва, че упражняването на контрол от страна на „Ал-Шабаб“ върху ключови аспекти от живота на хората в тези области е репресивно, принудително и подкопава *обществения ред*, основан на зачитане на върховенството на закона и човешкото достойнство. Подобни ситуации се характеризират със системно използване на сплашване и насилие срещу цивилното население в условията на широко разпространени нарушения на правата на човека.¹³

ВКБООН смята, че лицата, които произхождат от райони, засегнати от активна борба между правителствените сили и „Ал-Шабаб“ или от райони под пълния или частичен контрол на „Ал-Шабаб“, както са характеризирани по-горе, могат, в зависимост от обстоятелствата на техния случай, да се нуждаят от международна закрила. Лицата, за които се установи, че не отговарят на критериите за бежанците по Конвенцията от 1951 г., могат да отговарят на условията за международна закрила съгласно по-широките правомощия на ВКБООН въз основа на сериозни заплахи за живота, физическата неприкосновеност или свободата, произтичащи от общо насилие или събития, които сериозно нарушават обществения ред.

Сомалийците и други лица с произход от Сомалия, които търсят международна закрила в държава, която са страни по Конвенцията за управление на специфичните аспекти на проблемите на бежанците в Африка („Конвенция на Организацията на африканското единство от 1969 г.“)¹⁴ и за които е установено, че не отговарят на критериите на Конвенцията за бежанците от 1951 г., могат да получат статут на бежанци съгласно член I, параграф 2 от Конвенцията на Организацията на африканското единство от 1969 г. По-специално ВКБООН смята, че лица с произход от области на Сомалия, които са засегнати от активна борба между свързаните с правителството сили и „Ал-Шабаб“, както и райони на Сомалия, които са под пълния или частичен контрол на „Ал-Шабаб“, може да се нуждаят от международна закрила съгласно условията на член I, параграф 2 от Конвенцията на ОАЕ от 1969 г. на основание, че са били принудени да напуснат мястото си на обичайно пребиваване поради заплахи за живота, свободата или сигурността си в резултат на събития, които сериозно нарушават обществения ред.¹⁵

Сомалийските лица, търсещи убежище, които търсят международна закрила в която и да е от държавите, които са инкорпорирани Декларацията от Картахена за бежанците („Декларация от Картахена“)¹⁶ в националното си законодателство, могат да получат статут на бежанци съгласно условията на Декларацията от Картахена. По-специално, ВКБООН смята, че лица с произход от райони в Сомалия, засегнати от активна борба между правителствените сили и „Ал-Шабаб“ или от райони под пълния или частичен контрол на „Ал-Шабаб“, за които е установено, че не отговарят на критериите на Конвенцията за бежанците от 1951 г., може да се нуждаят от международна закрила съгласно условията на Декларацията от Картахена с мотива, че животът, безопасността или свободата им са били застрашени от обстоятелства, които сериозно са нарушили обществения ред.

Граждани на Сомалия, които търсят международна закрила в държава членка на Европейския съюз (ЕС) и за които е установено, че не са бежанци съгласно Конвенцията от 1951 г., могат да се ползват от субсидиарна закрила съгласно член 15 от Директива 2011/95/ЕС (Директива за признаването), ако са налице значителни основания да се смята, че биха били изправени пред реален риск от тежко посегателство в Сомалия.¹⁷ В светлината на информацията, представена в

¹³ Вж. Раздел II.Г.1 от настоящите Насоки.

¹⁴ Организацията на африканското единство, *Конвенция за управление на специфичните аспекти на проблемите на бежанците в Африка („Конвенция на ОАЕ“)*, 10 септември 1969 г., 1001 UN.N.T.S. 45, www.refworld.org/docid/3ae6b36018.html. Определението на термина „бежанец“, както се съдържа в член I от Конвенцията на ОАЕ от 1969 г., е включено в член I от *Принципите на Банкок за статута и отношението към бежанците* (Принципи от Банкок). Вж. Азиатско-африканската правна консултативна организация (AALCO), *Bangkok Principles on the Status and Treatment of Refugees* (окончателен текст на принципите на AALCO от 1966 г. за статута и отношението към бежанците, приети на 24 юни 2001 г. на 40-та сесия на AALCO, Ню Делхи), www.refworld.org/docid/3de5f2d52.html.

¹⁵ Относно значението на фразата „събития, които сериозно нарушават обществения ред“ в Конвенцията на ОАУ от 1969 г., вж. Марина Шарп, *The 1969 OAU Refugee Convention and the Protection of People Fleeing Armed Conflict and Other Situations of Violence in the Context of Individual Refugee Status Determination*, януари 2013 г., www.refworld.org/docid/50fd3edb2.html. A. Eguarac, *Refugee Status Determination in Africa*, 14 Африкански журнал за международно и сравнително право 204–233 (2006 г.), https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1535377; ВКБООН, *Extending the Limits or Narrowing the Scope? Deconstructing the OAU Refugee Definition Thirty Years On*, април 2005 г., www.refworld.org/docid/4aff168782.html.

¹⁶ *Декларация от Картахена за бежанците, колониум за международната закрила на бежанците в Централна Америка, Мексико и Панама*, 22 ноември 1984 г., www.refworld.org/docid/3ae6b36ec.html. Въпреки че Декларацията от Картахена е необвързващ регионален инструмент, определението за бежанец от Картахена е достигащо особена позиция в региона, не на последно място чрез включването ѝ в 15 национални законодателства и държавна практика. За насоки относно тълкуването на определението за бежанец в Декларацията от Картахена вж. ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 12: Claims for Refugee Status Related to Situations of Armed Conflict and Violence under Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees and the Regional Refugee Definitions*, 2 декември 2016 г., HCR/GIP/16/12, www.refworld.org/docid/583595ff4.html, параграфи 61–85.

¹⁷ Тежко посегателство за целите на Директивата относно признаването се определя като: а) смъртно наказание или екзекуция; или б) изтезание или нечовешко или унищожително отношение или наказание на молещ в страната на произход; или в) сериозна и индивидуална заплаха за живота или лицето на цивилно лице поради безогледно насилие в ситуации на международен или вътрешен въоръжен конфликт. Европейски съюз, *Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставяната закрила (преработен текст)*, 13 декември 2011 г., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN> (наричана по-долу ЕС, Директива относно признаването, 2011 г., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>), член 2, буква е), 15.

В разгел II.Г от настоящите Насоки молителите могат, в зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая, да се нуждаят от субсидиарна закрила съгласно член 15, буква а) или член 15, буква б) на основание, че биха били изправени пред реален риск от съответните форми на тежко посегателства (смъртно наказание¹⁸ или екзекуция; или изтезания или нечовешко или унижително отношение или наказание), или от ръцете на гържавата или нейните представители, или от ръцете на „Ал-Шабаб“.¹⁹ Също така, с оглед на факта, че Сомалия продължава да бъде засегната от международен въоръжен конфликт и с оглед на информацията, представена в разгели II.В, II.Г, II.Д и II.Е на настоящите Насоки, молителите, които произхождат от или преди са пребивавали в засегнати от конфликтни райони, могат, в зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая, да се нуждаят от субсидиарна закрила съгласно член 15, буква в) на основание, че биха били изправени пред сериозна и индивидуална заплаха за живота или личността поради безогледно насилие.

Предвид променливия характер на конфликта в Сомалия, молбите от сомалийски граждани за международна закрила съгласно правомощията на ВКБООН или съгласно определенията, съвръжащи се в регионалните инструменти, следва да се оценяват внимателно с оглед на представените от молителя доказателства и група актуална и надеждна информация за положението в страната, като се отдава дължимото значение на ориентирания към бъдещето характер на оценките на нуждите от закрила.

В. Алтернатива за вътрешно преселване или преместване (IFA/IRA)

В светлината на наличните доказателства за сериозни и широко разпространени нарушения на правата на човека от страна на „Ал-Шабаб“ в Южна и Централна Сомалия в области, които те изцяло или частично контролират, в съчетание с невъзможността на гържавата да осигури защита срещу такива злоупотреби в тези области, **ВКБООН смята, че в райони на страната, които са под пълния или частичен контрол на „Ал-Шабаб“, не е налице алтернатива за вътрешно преселване или преместване.**

ВКБООН смята, че алтернатива за вътрешно преселване или преместване не е налична и в районите на страната, засегнати от активна борба между правителствените сили и „Ал-Шабаб“.

За подробни указания относно оценката на наличието на алтернатива за вътрешно преселване или преместване в части на Сомалия, които не са нито под контрола на „Ал-Шабаб“, нито са засегнати от активна борба, моля, вижте [разгел III.В.1](#) (Анализ на уместността) и [III.В.2](#) (Анализ на основателността).

В случая на Банадир/Могадишу като предложена област за алтернатива за вътрешно преселване или преместване, ВКБООН предостава следните насоки (вж. [разгел III.В.3](#)): за да се оцени **уместността** на Могадишу като предложена област на алтернатива за вътрешно преселване или преместване и по-специално риска молителят да бъде изправен пред реален риск от сериозна вреда, включително сериозен риск за живота, безопасността, свободата или здравето, или от сериозна дискриминация, лицата, отговорни за вземането на решения, трябва да обърнат дължимото внимание на отрицателните тенденции във връзка със ситуацията по сигурността на гражданите в Могадишу и способността на „Ал-Шабаб“ да извършва нападения в Могадишу. По-специално „Ал-Шабаб“ облага и изнудва лица в Могадишу и извършва нападения, които причиняват значителни граждански жертви. ВКБООН отбелязва, че гражданите лица, които участват в ежедневни икономически и социални дейности в Могадишу, са изложени на риск да станат жертва на насилствено нападение в града. Такива дейности включват пътуване до и от работното място, пътуване до болници и клиници или пътуване до училище; дейности за препитание, които се извършват по

¹⁸ Наказателният кодекс на Сомалия „запазва смъртното наказание за двадесет престъпления, включително много, които не представляват „най-тежки“ престъпления [...]. В допълнение към убийствата, те включват престъпления срещу гържавата като измяна, шпионаж, носене на оръжие срещу гържавата, разкриване на гържавни тайни и престъпления, застрашаващи обществената безопасност, като замърсяване на снабдяването с храна или вода или причиняване на епидемия, което води до смърт.“ Застъпници за правата на човека/ Световна коалиция срещу смъртното наказание, *Somalia: Stakeholder Report for the United Nations Universal Periodic Review*, 15 октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/documents/2021-07/js2_upr38_som_e_main.pdf, параграф 10. Вж. също Федерално правителство на Сомалия, *Somalia: Наказателен кодекс*, 3 април 1964 г., www.refworld.org/docid/4bc5906e2.html, членове 184-186, 190, 196, 198-201, 204-206, 221-223, 329, 334 и 335, 434, 436. Към август 2022 г. в Сомалия има 139 лица, осъдени на смърт. Страната е екзекутирала 22 лица през 2021 г., 20 лица през 2020 г. и 13 лица през 2019 г. Световна коалиция срещу смъртното наказание, *Somalia*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://worldcoalition.org/pays/somalia/>. Смъртното наказание се изпълнява редовно след присъди на военния съд, особено за лица, осъдени за това, че са членове на „Ал-Шабаб“. Вж. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022 г., S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграф 53; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 10 август 2021 г., S/2021/723, www.ecoi.net/en/file/local/2058501/S_2021_723_E.pdf, параграф 43; Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 26. „Ал-Шабаб“ използва смъртното наказание, *inter alia*, за шпиони и лица, обвинени във вешерство, богоухулство или изневъра. Вж. [разгел III.A.3.6](#).

¹⁹ Следва да се отбележи, че когато молителите са изправени пред реален риск от такова третиране поради основание съгласно Конвенцията от 1951 г., те следва да получат статут на бежанец съгласно Конвенцията (освен ако не са изключени от ползването на закрила съгласно Конвенцията за бежанците съгласно член 1Е); само когато няма връзка между риска от сериозна вреда и едно от основанията на Конвенцията, на молителя се предостава субсидиарна закрила. Вж. също ВКБООН, *UNHCR Annotated Comments on the EC Council Directive 2004/83/EC of 29 April 2004 on Minimum Standards for the Qualification and Status of Third Country Nationals or Stateless Persons as Refugees or as Persons who Otherwise need International Protection and the Content of the Protection Granted (OJ L 304/12 on 30.09.2004 г.)*, януари 2005 г., www.unhcr.org/4361ee2.pdf, сmp. 32.

улиците на града, като например улична търговия; както и посещаване на пазари, джамии и други места, където хората се събират.

За да се оцени **основателността** на Могадишу като предложена алтернатива за вътрешно преселване или преместване, трябва да се установи, че молителят ще има достъп в Могадишу до:

- (i) подслон;
- (ii) основни услуги като питейна вода и канализация, здравеопазване и образование;
- (iii) възможности за препитание или доказана и устойчива подкрепа за осигуряване на достъп до адекватен стандарт на живот.

Особено важни в това отношение са моделите на разселване в Могадишу, където повечето разселени лица в крайна сметка живеят в райони в покрайнините на града. В града има високи нива на бедност и голям брой хора, нуждаещи се от хуманитарна помощ. Притоците на вътрешно разселени лица натовариха ресурсите и услугите на Могадишу, а вътрешно разселените лица изпитват трудности в намирането на препитание. Освен това вътрешно разселените лица са изправени пред принудително изселване и вторично разселване.

ВКБООН смята, че като се има предвид настоящата ситуация по сигурността, правата на човека, икономическата и хуманитарната ситуация в Могадишу, алтернатива за вътрешно преселване или преместване обикновено не е на разположение в града. Алтернатива за вътрешно преселване или преместване може да бъде на разположение в изключителни случаи, например за самотни здрави и годни мъже в трудоспособна възраст без идентифицирани уязвимости (или женени двойки без деца, при които и двамата съпрузи са здрави, годни и в работоспособна възраст без идентифицирани уязвимости), и които принадлежат към местен клан от мнозинството, като под-клана Абгал на Хавие, чрез който да имат достъп до (i) подслон извън населено място за вътрешно разселени лица и без риск от изселване, (ii) основни услуги като питейна вода и канализация, здравеопазване и образование; и (iii) препитание, което не излага лицето на повишен риск от безогледното насилие, засягащо Могадишу, или доказана и устойчива подкрепа, за да се даде възможност за достъп до адекватен стандарт на живот.

В случая на Гароуе като предложена област за алтернатива за вътрешно преселване или преместване, ВКБООН предоставя следните насоки (вж. [раздел III.B.4](#)): за да се оцени **уместността** на Гароуе като предложена зона на алтернатива за вътрешно преселване или преместване, лицата, които вземат решения, трябва да преценят дали молителят може да получи достъп до Гароуе по въздух, тъй като сухопътното пътуване в Южна и Централна Сомалия е опасно.

За да се оцени **основателността** на Гароуе като предложена алтернатива за вътрешно преселване или преместване, трябва да се установи, че молителят ще има достъп в Гароуе до:

- (i) подслон;
- (ii) основни услуги като питейна вода и канализация, здравеопазване и образование;
- (iii) възможности за препитание или доказана и устойчива подкрепа за осигуряване на достъп до адекватен стандарт на живот.

Особено актуална в това отношение е големият брой вътрешно разселени лица в Гароуе, съставляваща една трета от населението на града, и положението на вътрешно разселените лица в Гароуе, които са изправени пред нарастваща проговолствена несигурност, бедност, недостатъчен поминък, принудително изселване и липса на достъп до здравеопазване или канализация. Освен това се съобщава, че произходът на клановете е изключително важен в Пунтленд и клановете на малцинствата, както и лица от кланове на мнозинството, които са малцинство в Пунтленд, страдат от дискриминация и може да се борят да изпитват трудности да намерят препитание или да се грижат за себе си в Гароуе.

ВКБООН смята, че като се има предвид настоящата икономическа и хуманитарна ситуация в Гароуе, алтернатива за вътрешно преселване или преместване ще бъде достъпна само за самотни, здрави и годни мъже в трудоспособна възраст без идентифицирани уязвимости (или женени двойки без деца, където и двамата съпрузи са здрави, годни и в работоспособна възраст без идентифицирани уязвимости), които принадлежат към клан в Пунтленд по бащина линия, чрез който имат достъп до (i) подслон извън населено място за вътрешно разселени лица и без риск от изселване, (ii) основни услуги като питейна вода и канализация, здравеопазване и образование; и (iii) препитание или доказана и устойчива подкрепа, за да се даде възможност за достъп до адекватен стандарт на живот.

ВКБООН смята, че алтернатива за вътрешно преселване обикновено не е разумна за членове на малцинствени групи, семейства с деца, домакинства, оглавявани от жени, лица, които нямат достъп до какъвто и да е вид мрежа за подкрепа в Гароуе, и лица от клан на мнозинство, които иначе са малцинство в Гароуе, например Раханвайн.

В случая на Харгейса като предложена област за алтернатива за вътрешно преселване или преместване, ВКБООН предоставя следните насоки (вж. [раздел III.B.5](#)): за да се оцени **уместността** на Харгейса като предложена област за алтернатива за вътрешно преселване или преместване, лицата, отговорни за вземането на решения, трябва да вземат предвид документацията и визовите изисквания, включително за сомалийските граждани, които не произхождат от Сомалия.

За да се оцени **основателността** на Харгейса като предложена алтернатива за вътрешно преселване или преместване, трябва да се установи, че молителят ще има достъп в Харгейса до:

- (i) подслон;
- (ii) основни услуги като питейна вода и канализация, здравеопазване и образование;
- (iii) възможности за препитание или доказана и устойчива подкрепа за осигуряване на достъп до адекватен стандарт на живот.

Особено актуално в това отношение е положението на вътрешно разселените лица от Южна и Централна Сомалия в Харгейса, които нямат достъп до препитание, вода и канализация, както и до други основни потребности. Вътрешно разселените лица от Южна и Централна Сомалия са изправени пред дискриминация и нямат достъп до правосъдие. Кланът Исак е доминиращ в града, а малцинствените групи, както и мнозинството от членовете на клана, които не са от клана Исак, нямат същия достъп до собственост, услуги или препитание.

ВКБООН смята, че предвид настоящата социално-икономическа и хуманитарна ситуация²⁰ в Харгейса, включително за вътрешно разселени лица и по-специално за такива, които не произхождат от Сомалиленд, алтернатива за вътрешно преселване или преместване ще бъде достъпна само за самотни, здрави и годни мъже в трудоспособна възраст без идентифицирани уязвимости (или женени двойки без деца, където и двамата съпрузи са здрави, годни и в трудоспособна възраст без идентифицирани уязвимости), които произхождат от Сомалиленд и които имат достъп до местна мрежа за подкрепа, чрез която имат достъп до

(i) подслон извън населено място за вътрешно разселени лица и без риск от изселване, (ii) основни услуги като питейна вода и канализация, здравеопазване и образование; и (iii) препитание или доказана и устойчива подкрепа, за да се даде възможност за достъп до адекватен стандарт на живот.

ВКБООН смята, че алтернатива за вътрешно преселване обикновено не е разумна за семейства с деца и домакинства, оглавявани от жени, дори ако те произхождат от Сомалиленд.

Г. Съображения за изключване

Сомалия има дълга история на въоръжен конфликт, сериозни нарушения на правата на човека и нарушения на международното хуманитарно право - с оглед на това могат да възникнат съображения за изключване съгласно член 1Е от Конвенцията от 1951 г. във връзка с индивидуални молби за убежище от сомалийски лица, търсещи убежище. Във всеки отделен случай могат да бъдат задействани съображения за изключване, ако има елементи в твърдението на молителя, които предполагат, че той или тя може да е бил свързан или замесен в престъпни деяния, попадащи в обхвата на член 1Е от Конвенцията от 1951 г. Възможно е да възникнат съображения за изключване в случаите на сомалийски лица, търсещи убежище, с определен произход и профил, включително лица, които са участвали във военни действия и въоръжен конфликт.²¹

²⁰ „Продължителната хуманитарна криза в Сомалиленд е многопластова и сложна. Ограниченото развитие, съчетано с повтарящи се климатични сътресения, като суша, реки и наводнения, поражат високи нива на необходимост сред засегнатите популации. По-голямата част от вътрешно разселените лица (BPA) пребивават в пренаселени приюти в гъсто населени градски райони, което допълнително увеличава излагането им на рисковете и въздействието на COVID-19.“ REACH, *Detailed Site Assessment (DSA): Hargeysa District, Woqooyi Galbeed Region, Somalia*, 7 април 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/detailed-site-assessment-dsa-hargeysa-district-woqooyi-galbeed-region-somalia-march>, сmp.1, вж. също сmp. 3-5.

²¹ Вж. например „Глобален център за отговорност за защита“, *Somalia: Populations at Risk*, 5 април 2022 г., www.global2p.org/countries/somalia/ и докладите на генералния секретар на ООН за Сомалия, достъпни на <https://unsom.unmissions.org/secretary-generals-reports>.

II. Преглед на ситуацията в Сомалия

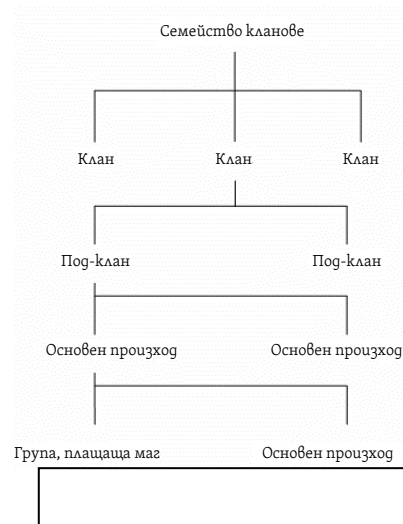
A. Сомалийски кланове, обичайно право, социални норми и структури

Сомалийците не са етнически хомогенни и съществуват значителни различия в културата и езика, особено между общностите в Южна и Централна Сомалия.²² Съществува обаче „доминиращ“ етнос, свързан със северните пасторалистични групи - *Самал*, чиито социални структури са станали широко разпространени в сомалийското общество в продължение на няколко века и които традиционно говорят *аф-макса-тири*, който е днешният официален език на Сомалия.²³ Историята на експанзията на *Самал* в съвременна Южна и Централна Сомалия е обусловена от взаимодействията с, но в крайна сметка доминирането над други етнически групи, включително на засегналите агропасторалисти в района на междуречието, както и други малцинствени или „отхвърлени“ групи.²⁴ От последните групи, които не са *Самал*, се очаква или да се адаптират към културата на *Самал*, или да се сблъскат със социално изключване, дискриминация и, в някои случаи, преследване.²⁵

Позицията на сомалийците по отношение на клановата система на *Самал* продължава да бъде основен определящ фактор в социалните отношения на лицата, достъпа до правосъдие и други граждански и политически права, както и техните политически лоялности.²⁶

Структурата на клана се основава на „вертикално ориентирана сегментарна система на потекло“²⁷, при която принадлежността на едно лице към клана се предава през мъжката линия. Сегментарната система на потекло може да бъде диференцирана в категории клан - семейство, клан, под-клан, първична линия и група, плащаща *дия* (наричана също група, плащаща *маз*) като подразделения с различен размер.²⁸

- 22 Световна банка, *Conflict in Somalia: Drivers and Dynamics*, януари 2005 г., <http://siteresources.worldbank.org/INTSOMALIA/Resources/conflictinsomalia.pdf>, стр. 7.
- 23 „Роговете на пасторалните сомалийци са обединени от общо, митологично възприемане за пряк рог от прародителя Самал и семейството на пророка Мохамед, особено клана Курайши, и по-специално братовчед му Акил Бин Аби-Талиб. Днес тази сегментарна кланова система е представена от три до четири основни кланови семейства, произхождащи от Дарод, Хабие, Дир и в зависимост от това кого питате, Исак.“ Датският съвет за бежанците (DRC)/ ОКСФАМ Novib, *The Predicament of the 'Oday': The Role of Traditional Structures in Security, Rights, Law and Development in Somalia*, ноември 2006 г., https://cdn.logcluster.org/public/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf (наричано по-долу за краткост: ДСБ/ОКСФАМ Novib, *The Predicament of the 'Oday'*, ноември 2006 г., https://cdn.logcluster.org/public/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf), стр. 5. Те понекога са наричани „базородни“ кланове. Австрийски център за изследвания и документация за страна на произход и убежище, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 май 2009 г., www.ecoi.net/en/file/local/1193130/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf.
- 24 Тези „отхвърлени“ групи включват професионалните кастови групи, групите с етнически произход от Банту и групите с арабски произход, като например баджунци и баравани. ДСБ/ОКСФАМ Novib, *The Predicament of the 'Oday'*, ноември 2006 г., https://cdn.logcluster.org/public/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf, стр. 4. Вж. също разгледа III.A.4.
- 25 Вж. Университет на Милано-Букока, *The Gaboye of Somaliland: Legacies of Marginality, Trajectories of Emancipation*, 2017 г., https://boa.unimib.it/retrieve/handle/10281/180856/257222/phd_unimib_734232.pdf; Международна група за защита на правата на малцинствата, *No Redress: Somalia's Forgotten Minorities*, 2010 г., <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-912-Click-here-to-download-full-report.pdf>; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *A Study on Minorities in Somalia*, 1 август 2002 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/study-minorities-somalia>. За повече информация относно текущото третиране на малцинствените групи в Сомалия вижте разгледа III.A.4.
- 26 „За сомалийците, принадлежността към клан е най-важният фактор, защото е основа на тяхната идентичност. Тя определя мястото, на което живеят, работят и намират закрила. Сомалийците съответно знаят точната си позиция в клановата система [...]. Заради слабо проникване на държавните структури или тяхната липса, в голяма част от районите, заемани от сомалийците, клановите днес играят и важна роля в политически, юридически и социален план.“ Швейцария: Държавен секретариат по миграция (ДСМ), *Focus Somalie: Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf, стр. 7-8, вж. също стр. 30-38.
- 27 ДСБ/ОКСФАМ Novib, *The Predicament of the 'Oday'*, ноември 2006 г., https://cdn.logcluster.org/public/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf, стр. 4, вж. също стр. 5.
- 28 АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 8. „Във всяка кланова фамилия или малцинствена група има редица под-кланове или подгрупи, до така наречения „под-клан, плащащ *гус*“, който се състои от роднини на общ предшественик отпреди около 4-8 поколения.“ „Лифос“, *Somalia: The Position of Women in the Clan System*, 27 април 2018 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=45863>, стр. 6. „Клановите познават техните подразделения, които се позиционират йерархично. Етноложките проучвания определят множество нива: семейство от кланове, клан, под-клан, под-под-клан и т.н. [...] Членовете на даден клан определят произхода си от общ прародител, който може да слезват до 20 поколения.“ Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalie: Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf, стр. 7-8, вж. също стр. 8.

Въпреки че линиите на *Самал* се предполага, че са обединени от общ произход от митичен прародител, клановото семейство обикновено е най-голямата група, определяща индивидуалната идентичност на клана.²⁹ Клановите семейства *Самал* номади-пасторалисти включват Дарог, Хавие, Дир и, може би, Исак.³⁰ Раханвайн³¹, които традиционно са агропасторалисти и които обитават части от районите Бей, Бакол и Гедо, са различни от сомалийците пасторалисти и имат различна генеалогия, въпреки че твърдят, че имат сходен митологичен произход.³² Тези групи (Дарог, Хавие, Дир, Исак и Раханвайн) понякога се наричат кланове на мнозинството.³³ Идентичностите на клановото семейство диктуват политическо представителство и са били мобилизирани и експлоатирани от политическите лидери.³⁴ Малцинствени групи (наричани още малцинствени кланове) са

29 Клановото семейство обикновено е горната граница на клановата структура. ДСБ/ОКСФАМ Novib, *The Predicament of the 'Oday'*, ноември 2006 г., https://cdn.logcluster.org/public/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf, стр. 5.

30 „Предполаганото мнозинство от населението се състои от етнически номадско - пасторалистични сомалийци, които говорят *аф-максаа-тири* (т.е. „благородните кланове“ Дарог, Хавие, Дир и - в зависимост от гледната точка - Исак).“ АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 8. „Исаак понякога са смятани за кланово семейство, а понякога - за клан, принадлежащ към клановото семейство Дир“. Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 9.

31 „Исак [появява] са изобразявани в рамките на Дир. В действителност обаче Исак са кланово семейство сами по себе си, поради техния размер и политическа тежест. В Дир като кланово семейство са основно кланове Гадабуурси и Суеде в Северна Сомалия и някои групи кланове като Акуше и Бимал в [...] Южна Сомалия.“ Институт „Рифт Валу“, *Between Somaliland and Puntland: Marginalization, Militarization and Conflicting Political Visions*, 2015 г. <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Between%20Somaliland%20and%20Puntland%20by%20Markus%20Hoehne%20-%20RV%20Contested%20Borderlands%20%282015%29%20%281%29.pdf>, стр. 20.

32 Раханвайн често се наричат Дигил/Мирифле. За целите на настоящия документ различните имена на кланове на Дигил, Дигил/Мирифле и Раханвайн са наричани „Раханвайн“, въпреки че лицата, вземащи решения в областта на убежището, следва да отбележат, че сомалийците могат да използват тези имена взаимозаменяемо.

33 „Сомалийските агро-пасторалисти определят себе си като имащи произход от Сааб [...] и обхващат двесте групи Мирифле и Дигил, както и Раханвайн, които понякога смятат за идентични с Мирифле и Дигил. Структурата на агро-пасторалисткия клан е значително по-различна от тази на номадските групи.“ АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 8. „Клановото семейство Раханвайн, или Дигил и Мирифле, смятат себе си за наследници на Сааб, брата на Самал. Името „Раханвайн“ се използва не само за част от кланово семейство, а и за означаване на всички Дигил и Мирифле. Противно на клановото семейство Самал, кланове Сааб са съставени предимно, но не изключително, от уседнали земеделци.“ Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 10.

34 MRG, *No Redress: Somalia's Forgotten Minorities*, 2010 г., <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-912-Click-here-to-download-full-report.pdf>, стр. 7.

34 Основата на сомалийската политическа система е формулата 4, 5, която определя местата в долната камара и горната камара на парламента въз основа на клана. Вж. Лондонско училище по икономика и политически науки (LSE), *Somalia's Politics: The Usual Business? A Synthesis Paper of the Conflict Research Programme*, 2021 г., http://eprints.lse.ac.uk/110878/1/Somalia_synthesis_v3.pdf, стр. 14-15. „Кланове в Сомалия са културно консенсусна идентичност, наседана от патриархалните преци, и кланизъм, като политическа идеология, определя всички останало в страната - власт, разпределение на ресурсите, разширяване на територията и дори набиране на хора на позиции на влияние.“ Международна програма за обучение за управление на конфликти, *Somalia: Clan and State Politics*, декември 2013 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/_COMMENTARY_SOMALIA_ISSUE_DEC_2013.pdf, стр. 13. „В най-добрия случай клановата система работи положително за обществото, действайки като силна, защитна социална единица. В най-лошия случай тя може да действа като политическа единица, която води до конфликти и кръвопролития.“ Конвърсешън [The Conversation], *Why Somali Clan Elders Could Hold the Key to Opening Dialogue with Al-Shabaab*, 19 януари 2021 г., <https://theconversation.com/why-somali-clan-elders-could-hold-the-key-to-opening-dialogue-with-al-shabaab-152759>. Вж. също „Дойче Веле“, *Somalia's Clan System: Undermining Democracy?*, 9 февруари 2021 г., www.dw.com/en/somalia-clan-system-undermining-democracy/a-56512779.

маргинализирани поради липсата на достъп до клановите ресурси и неучастието им в клановата рамка.³⁵

„Най-основната и функционална единица за потекло“ е групата, плащаща *дия* или *маг*, която се състои от „няколкостотин до няколко хиляди мъже“, които проследяват своето потекло до общ предшественик, 4-8 поколения назад, и която е отговорна за изплащането на обезщетение за кръв, което е 100 камили в случай на убийство съгласно законите на шериата.³⁶ Основата на сомалийското обичайно право, наречено *Ксер*, е, че нарушенията могат да бъдат компенсирани от група, плащаща *маг*.³⁷ Следователно, всеки член на клана е част от група, плащаща *маг* и членството в групата определя социалното, политическото и правното участие на човека в обществото.³⁸

1) Обичайно право (ксер)

Сомалийският *ксер*, или обичайно право, е колекция от неписани споразумения, предавани устно от поколение на поколение.³⁹ *Ксер* се използва за управление на отношенията между клановете, включително брак, гостоприемство, правила за използване на ресурсите и компенсация за престъпления, извършени от членове на един клан срещу друг; повечето правила са „относно колективната отбрана и сигурността и политическото сближаване като цяло“.⁴⁰ Решенията на старейшините на клановете, обикновено от групата на нарушителите и от групата на пострадалите, са основани на прецеденти, но могат да включват и законите на шериата и могат да варират въз основа на плоч или клан.⁴¹ *Ксер* гържи цялата група, плащаща *маг* колективно отговорна за престъпление, извършено от един или повече от неговите членове.⁴² Ако *маг* не е платен, тогава опечаленият клан може да избере да убие престъпника или други членове на клана на това лице - форма на колективна наказателна отговорност, която на теория на първо място действа като възпиращ фактор срещу престъпленията, които се извършват, и като начин за принудително изплащане на обезщетение.⁴³ Неплащането и последващите

35 „Клановата структура на мнозинствата продължава да изключва малцинствата от значително политическо участие и заостря; ограничава достъпа им до правосъдие, когато е извършена злоупотреба срещу тях или са обвинени в престъпление; отказва им правото на развитие, образование и устойчив поминък; и прехвърля и наказва междуличното с членове на групи на мнозинството. Мнозинствата също рутинно подават членовете на малцинствата на реч на омразата, която послужи за запазване на стереотипите на малцинствата, свързани с физическия им вид и традиционните им практики, и по този начин засилват изключването им.“ Международна група за защита на правата на малцинствата, *No Redress: Somalia's Forgotten Minorities*, 2010 г., <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-912-Click-here-to-download-full-report.pdf>, стр. 3. Вж. също www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 8. Вж. също Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalia: Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf, стр. 8.

36 АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 септември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 8. Вж. също Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalia: Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf, стр. 8.

37 АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 септември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 9. „Социалните и политически отношения между групите, плащащи *маг* са резултат от (устни) споразумения, наречени *ксер*.“ Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalia: Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf, стр. 10.

38 Следователно, всички мъже се определят според принадлежността им към група, плащаща *маг* и техните социални и политически отношения се определят от договори, наречени *ксер* - обичайните сомалийски закони - които се ввеждат в рамките на и между групи, плащащи *маг*. ДСБ/ОКСФАМ Novib, *The Predicament of the 'Oday'*, ноември 2006 г., https://cdn.logcluster.org/public/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf, стр. 5.

39 „*Ксер* не е писмен набор от правни доктрини, а неформална система, която е внимателно калибрирана за уреждане на спорове между сегментирани кланови общности.“ Институт „Херитидж“, *Rebuilding Somalia's Broken Justice System*, 6 януари 2021 г., www.heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/01/Justice-Report-Jan-6-.pdf, стр. 27. „Тъй като съседните кланове исторически са се състезавали за оскъдни екологични ресурси - особено земя и вода - беше разработен обичаен кодекс за поведение, известен като *ксер*, за уреждане на спорове и поддръжане на социалния ред. Източниците на *ксер* преждождат ислямските и колониалните традиции и като цяло се смятат за споразумения, постигнати от старейшините на различни кланове, които са живели и мигрирали в съседство един с друг, по аналогичен начин на съдебните прецеденти. Това обаче не е писмен правен кодекс, а по-скоро традиция, която се предава устно от едно поколение на друго.“ Африкански център за конструктивно разрешаване на спорове, *Reinvigoration of Somali Traditional Justice through Inclusive Conflict Resolution Approaches*, 12 октомври 2017 г., www.accord.org.za/conflict-trends/reinvigoration-somali-traditional-justice-inclusive-conflict-resolution-approaches/.

40 ДСБ/ОКСФАМ Novib, *The Predicament of the 'Oday'*, ноември 2006 г., https://cdn.logcluster.org/public/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf, стр. 9. „*Ксер* е разделен на две категории: *ксер зуг* и *ксер зар*. *Ксер зуг* включва наказателни и граждански дела и е приложим за всички кланове, докато *ксер зар* е решение, което се прилага само в конкретната му общност.“ Африкански център за конструктивно разрешаване на спорове, *Reinvigoration of Somali Traditional Justice through Inclusive Conflict Resolution Approaches*, 12 октомври 2017 г., www.accord.org.za/conflict-trends/reinvigoration-somali-traditional-justice-inclusive-conflict-resolution-approaches/.

41 Африкански център за конструктивно разрешаване на спорове, *Reinvigoration of Somali Traditional Justice through Inclusive Conflict Resolution Approaches*, 12 октомври 2017 г., www.accord.org.za/conflict-trends/reinvigoration-somali-traditional-justice-inclusive-conflict-resolution-approaches/. За процедурата, която се слезва от клановете и различните подгрупи на *ксер* и как те се прилагат, вж. ДСБ/ОКСФАМ Novib, *The Predicament of the 'Oday': The Role of Traditional Structures in Security, Rights, Law and Development in Somalia*, ноември 2006 г., https://cdn.logcluster.org/public/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf, стр. 9-13.

42 „Като цяло колективната отговорност, наложена на групите, плащащи *маг* от *ксер*, се разделя като премахване на отговорността от отделните извършители на престъпления. Всъщност основното предизвикателство пред международната общност е, че *ксер* се основава на колективен, а не на индивидуален принцип на правата и отговорността.“ ДСБ/ОКСФАМ Novib, *The Predicament of the 'Oday'*, ноември 2006 г., https://cdn.logcluster.org/public/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf, стр. iii.

43 Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalia: Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf, стр. 36.

нападения могат да гадат начало на цикъл от кръвно отмъщение между два клана, докато и освен ако старейшините не се споразумеят за решение, например чрез мирни преговори или допълнително плащане на *маг*.⁴⁴

Ксер е една от най-честите форми на решаване на спорове в Сомалия; по една оценка „между 80-90% от всички правни дела в Сомалия са уредени чрез неформалната съдебна система, от които *ксер* е най-известният.“⁴⁵ Въпреки това, *ксер* може да доведе до дискриминационни резултати за лица от малцинствени групи и за жени, особено в контекста на свързано с пола насилие (ССПН).⁴⁶ Освен това много хора се обръщат към местните улеми (мюсюлмански учени), за да прилагат шериата при спорове; според съобщенията, хората могат да се обръщат към улеми, когато даден спор не е бил решен незабавно от *ксер*.⁴⁷ В Сомалиленд приблизително 30% от правните дела се решават чрез шериата.⁴⁸

2) *Взаимодействие с други етнически групи*

Значителен брой сомалийци не са членове на нито един клан или като цяло са групирани като „*Саб*“ или „не-*Самал*“. Те включват хора от арабско-персийски произход в крайбрежни градове, хора банту, говорещи сомалийски и хора, изповядващи исляма, говорещи сомалийски, с несомалийски произход по протежение на река Шабел.⁴⁹ Определението за „малцинствени групи“ варира в зависимост от източниците, но обикновено се смята, че включва подгрупите „Банту“, „Банадири“ и свързаните с тях подгрупи, професионалните кастови групи и групите, определени от религиозния им произход.⁵⁰ Други групи се смятат за малцинства, но са тясно свързани със специфични кланове на мнозинството, като Бимаал с Дир и Шейхал - с Хавие; докато Раханвайн са смятани за „не-*Самал*“, но доминират и съставляват мнозинство в родните си региони.⁵¹ Районите на Раханвайн в Бай, Бакул и Гедо се различават от *Самал* по своите практики, култура и език; независимо от това, техните социални практики постепенно са се приспособили към *Самал*, с някои важни разлики,

44 Вж. [разглед III.A.8](#).
45 Институт „Херитумдж“, *Rebuilding Somalia's Broken Justice System*, 6 януари 2021 г., www.heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/01/Justice-Report-Jan-6-.pdf, сmp. 28.

46 Вж. [разглед III.A.4](#) и [III.A.10](#).

47 „На практика страните, участващи в спор, са склонни първо да се обръщат към семеен посредник или към един от старейшините на клана си (*oagaya*). Това първоначално посредничество обикновено се основава почти изключително на *ксер*, договорен между участващите кланове (*kabiil* [*qabiil*]). Някои старейшини работят от офиси, понякога споделени с улема. В повечето спорове, при които не може да се осъществи посредничество незабавно на семейно ниво, старейшините и улема работят заедно, независимо от вида на спора. Специализирани улеми също са призовани в съответната си област на експертен опит, като например поземени спорове или наследяване (*gaksal* [*dhaxal*]), често получават такса за услугите си.“ Пакт / Инициатива за върховенство на закона на Американската адвокатска асоциация (ИВЗ на ААА), *The Expanding Access to Justice Program in Somalia: The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shariah-in-Somalia.pdf (наричано по-году за краткост: Пакт / ИВЗ на ААА, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shariah-in-Somalia.pdf), сmp. 22. Вж. също UK Aid и др., *Towards Inclusive Justice: Women, Peace and Security and Access to Justice in Newly and Recently Recovered Areas*, януари 2021, www.albanyassociates.com/wp-content/uploads/2021/05/Women-Peace-and-Security-Somalia-Research-Report.pdf, сmp. 38; „Организация за международно право за развитие“, *Accessing Justice: Somalia's Alternative Dispute Resolution Centers*, 20 януари 2021 г., www.ido.int/fr/publications/accessing-justice-somalias-alternative-dispute-resolution-centers, сmp. 52.

48 Пакт / ИВЗ на ААА, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shariah-in-Somalia.pdf, сmp. 28.

49 За обсъждане на отделни групи, моля, вижте [разглед III.A.4](#).

50 Групирането се различава въз основа на източника, а групи етноси, които понякога са включени като отделни групи, включително брабанци, баравани и баджуни. Групирането на професионалната каста (която някои източници наричат колективно *Саб*) също имат различни имена (включително Габое/Мидган [Gabooue/Midgan], Ибр [Yibr], Яхар [Yahhar], Галгало [Galgal], Боон [Boon] и Ейле [Eyle]), които често се отнасят до традиционните им професии. Банту понякога са посочени като Джариш [Jareer], но това е термин, който описва косата им и се смята за пренебрежителен. Освен това някои източници третираат Рерхамар [Rehmar] (или Рер Хамар [Reer Hamar]) като отделна група, но те са част от Банадири. И накрая, Ашраф и Шейхал са групи, които се определят от религиозния им произход. Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalia: Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslsander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf/download.pdf/SOM-clans-f.pdf, сmp. 12-18; Международна група за защита на правата на малцинствата, *No Redress: Somalia's Forgotten Minorities*, 2010 г., <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-912-Click-here-to-download-full-report.pdf>, pp. 8, 11; АЦИДПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, pp. 15-20; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *A Study on Minorities in Somalia*, 1 август 2002 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/study-minorities-somalia>. Вж. също [разглед III.A.4](#).

51 АЦИДПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, сmp. 19.

и те се организират по клановите линии.⁵² В миналото по-големите кланове понякога са асимилирани или защитавали малцинствени групи в замяна на услуги или работа.⁵³

Банту са наричани с различни пренебрежителни имена от други сомалийски кланове, като *боон* (лице с нисък статус) и *адоон* (роб), за да етикетират и идентифицират потомците на арабската търговия с роби от долината Джуба, както и *Джареер* (от *тин Джареер* - което означава „твърда коса“).⁵⁴ Групите от професионални касты, като Ибир, Тумаал или Мидган/Мадибан/Габооие, може да изглеждат физически подобни на *Самал*, но техният по-нисък статус се засилва от връзката им с определени „презрени“ професии и изключването им от социално взаимодействие с кланове на мнозинството, включително забраната за член на клан на мнозинството да сключи брак с лице от такава група.⁵⁵ Тумаал са традиционни ковачи, които изработват копия, ножове, върхове на стрели и мечове, а Ибир и Мидган (наричани още Габооие/Габооие и Боон, в зависимост от местоположението) са традиционно ловци и тъкачи.⁵⁶ Важно е да се отбележи, че съществуват регионални и местни различия в термините, използвани за обозначаване на професионалните касты групи.⁵⁷ Тези професионални касты традиционно не са могли да притежават добитък или коне, или други вещи, запазени за „благородните“ кланове, и техните възможности за работа са се ограничавали главно до прислужническа работа или специфични професии.⁵⁸ Въпреки че някои членове на групи от професионални касты понастоящем работят в професии, по-голямата част от лицата от тези групи все още работят на ръчен труд или на обслужваща работа.⁵⁹

Раханвайн говорят отделен сомалийски диалект, наречен *Аф-май* (или *Аф-маай-тури*), който е бил пренебрегнат, когато *аф-макса-тури*, езикът, говорен от „благородните“ кланове, е бил приет като официален език на уържавата.⁶⁰ Други малцинствени групи, включително Банадири, някои от Банту и някои групи от професионални касты, също имат свои собствени диалекти.⁶¹ Решението да се използва само *аф-макса-тури* като официален

- 52 Поради заседаният им начин на живот има по-малко фокус върху родословието и по-голям фокус върху местоположението и земята. Те се организират в по-големи групи и „заплащат *gus* колективно на много по-високо ниво в родословната си структура от пасторалистите“. Тяжната форма на *ксер* „основно се формира около традиционните вогобори уаро [waaro], или по-скоро резулации, събрани с тях“. АСБ/ОКСФАМ Novib, *The Predicament of the 'Oday'*, ноември 2006 г., https://cdn.logcluster.org/public/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf, стр. 30-31.
- 53 „Както навсякъде в сомалийското общество, пасторалистичните кланове и Раханвайн осигуряват „защита“ в институционализирана форма на обединяване („sheegat“ [sheegat] на сомалийски език) в местни кланови сегменти. Банту са работили за своя „папрон“ (abban) без заплащане в замяна на издръжка и основни социални нужди. По този начин те са получили защита по обичайно право (ксер) от техните покровители.“ Международна група за защита на правата на малцинствата, *No Redress: Somalia's Forgotten Minorities*, 2010 г., <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-912-Click-here-to-download-full-report.pdf>, стр. 9. „Въпреки че може да има сегментирани системи за помага в рамките на сомалийския модел. Те могат да имат отношения със сомалийците само чрез „абаан“ (сомалийски покровител). [...] В сомалийската традиция слаби и разпръснати кланове могат да бъдат принудени да търсят защита от по-силните кланове в районите, където се заселват, и да получат статут на закрила с тях. Такива съюзи на договорни споразумения между слаби и силни кланове са известни като *gashanbur* [gashanbur] - „дългична щипове“. Следователно малцинствата могат да потърсят закрила, като се привържат към по-силни родове, като се присъединят към коалиция на *gashanbur*.“ АСБ/ОКСФАМ Novib, *The Predicament of the 'Oday'*, ноември 2006 г., https://cdn.logcluster.org/public/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf, стр. 51.
- 54 Л. Дж. Бенстед [L. J. Benstead] и Д. Ван Леман [D. Van Lehman], *Two Classes of Marriage: Race and Sexual Slavery in Al-Shabaab-Controlled Somalia*, *The Journal of the Middle East and Africa* (2021), <https://doi.org/10.1080/21520844.2021.1923998>, р. 2; Д. Дж. Ван Леман [D. J. Van Lehman] и Е. М. МакКий [E. M. McKee], *Removals to Somalia in Light of the Convention against Torture: Recent Evidence from Somali Bantu Deportees*, 33(3) *Georgetown Immigration Law Journal* 357-397 (2019), www.law.georgetown.edu/immigration-law-journal/wp-content/uploads/sites/19/2019/08/GT-GILJ190032.pdf, стр. 361.
- 55 „По традиция не беше приеман брак между саб и сомалийци. Традиционно им се отказва правото да притежават земя или добитък, да участват в местния бизнес, пазарната икономика или политиката.“ АСБ/ОКСФАМ Novib, *The Predicament of the 'Oday'*, ноември 2006 г., https://cdn.logcluster.org/public/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf, стр. 51. Вж. също, Международна група за защита на правата на малцинствата, *No Redress: Somalia's Forgotten Minorities*, 2010 г., <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-912-Click-here-to-download-full-report.pdf>, р. 12; АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 15. Табуто за лица от кланове на мнозинството, които се женят за лица от групите на професионална каста, е особено силно и такива бракове са изключително редки, особено за жена от клан на мнозинството, която се омъжва за мъж от група на професионална каста. Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalie: Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf, стр. 44-46.
- 56 Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalie: Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf, стр. 16-18; АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 15-16. Друга малка група на професионална каста, състояща се от около 12 000 души, са традиционните фермери - ловци, които живеят в Среден Шабел. Международна група за защита на правата на малцинствата, *No Redress: Somalia's Forgotten Minorities*, 2010, <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-912-Click-here-to-download-full-report.pdf>, стр. 13.
- 57 „В сомалийския език има множество термини за определяне на професионални групи, с регионални разлики.“ Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalie: Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf, стр. 16. Това даден термин да не е посочен тук или в настоящия доклад не означава, че той не се използва за описание на група от професионална каста в Сомалия или за етническа или друга малцинствена група. Вж. също [page III.A.4](https://www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html).
- 58 Международна група за защита на правата на малцинствата, *No Redress: Somalia's Forgotten Minorities*, 2010 г., <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-912-Click-here-to-download-full-report.pdf>, р. 12; АСБ/ОКСФАМ Novib, *The Predicament of the 'Oday'*, ноември 2006 г., https://cdn.logcluster.org/public/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf, стр. 51.
- 59 Международна група за защита на правата на малцинствата, *No Redress: Somalia's Forgotten Minorities*, 2010 г., <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-912-Click-here-to-download-full-report.pdf>, стр. 12. Вж. също [page III.A.4](https://www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html).
- 60 АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 11.
- 61 Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalie: Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf, стр. 50-53.

език на сържавата „допълнително изолира и възпрепятства тези на юг, включително Банту, да участват в основната сомалийска политика, правителствени служби и образование“.⁶²

3) Защита на клана и обичайно правосъдие

Дискриминацията срещу малцинствените групи е залегнала в историята на Сомалия. Много групи отгавна са изправени пред изключване от икономическата, политическата и социалната сфера, доминирана от *Самал*.⁶³

Гражданската война от 90-те години на XX век отприщи кланово насилие на национално равнище, което изложи много малцинствени групи на широко разпространени нарушения на правата на човека и предизвика мащабно преселение през границите на Кения и Етиопия.⁶⁴ Въпреки че злоупотребите срещу малцинствата са намалели по мащаб от 90-те години насам, насилието срещу малцинствата с ниска интензивност продължава да характеризира сомалийското общество днес, до голяма степен защото същите основополагащи социални структури са все още активни. Въпреки че социалното изключване на малцинствата, включително забраната за междубрачни и неравноправни социални и политически права, може да е основано на презрението към техния етнически произход, нарушенията на правата на малцинствата възникват главно поради липсата на заплахата от вървяща сила.⁶⁵

Решаването на спор между членовете на клан на мнозинството, например във връзка с убийство, зависи от договарянето между старейшините, използващи установения ксер, последващото определяне на компенсацията и плащането в рамките на определен срок.⁶⁶ Този процес се иницира и прилага от заплахата от сила - откъсването с кръв е резервният вариант за опечаления клан, ако те не са удовлетворени от условията на решението.⁶⁷ Следователно военният капацитет е ключов фактор за възпиране на атаките и за налагане на компенсация.⁶⁸ Малцинствените групи често нямат достатъчен военен капацитет, което от своя страна означава, че мажоритарните кланове нямат стимул да преговарят или да изплащат компенсация на малцинствата, когато един от техните членове атакува малцинствената група, което на практика позволява на членовете на клановите на мнозинството да злоупотребяват безнаказано с малцинствата.⁶⁹

62. Международна група за защита на правата на малцинствата, *No Redress: Somalia's Forgotten Minorities*, 2010 г., <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-912-Click-here-to-download-full-report.pdf>, стр. 16.
63. Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf, стр. 39-40; Форум за права на малцинствата и помощ в Сомалия, *Report on Human Rights Violations Against the Somali Marginalized Minority Groups*, 2010 г., https://lib.ohchr.org/HRBodies/UPR/Documents/Session11/SO/SOMRAF_SomaliMinorityRightsAidForum-eng.pdf; Международна група за защита на правата на малцинствата, *No Redress: Somalia's Forgotten Minorities*, 2010 г., <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-912-Click-here-to-download-full-report.pdf>, стр. 8-9; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *A Study on Minorities in Somalia*, 1 август 2002 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/study-minorities-somalia>.
64. С. Хийли [S. Healy] и М. Бредбъри [M. Bradbury], *Endless war: A Brief History of the Somali Conflict*, 2010 г., https://rc-services-assets.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/accord%202021_3Endless%20war_a%20brief%20history_2010_ENG.pdf, стр. 1; Датска имиграционна служба, *Report on Minority Groups in Somalia*, 2000 г., www.refworld.org/docid/3ae6a5fa0.html, стр. 6, 20, 22, 28, 44, 52. „Когато сържавата Сомалия се срива, клановите на малцинствата претърпяха брутални репресии.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *A Study on Minorities in Somalia*, 1 август 2002 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/study-minorities-somalia>.
65. АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 21-23. „Групите на мнозинството обаче се възползват от традиционна кланова структура, която им е осигурила защита и привилегии, недостъпна за малцинствата, които, независимо от конфликта, вече са претърпели маргинализация и изключване от основния икономически, социален и политически живот, благосъстояние на наследството на робството, обичайната сегрегация, разселването и разселването.“ Международна група за защита на правата на малцинствата, *No Redress: Somalia's Forgotten Minorities*, 2010 г., <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-912-Click-here-to-download-full-report.pdf>, стр. 5.
66. АСЕ/ОКСФАМ Новби, *The Predicament of the 'Oday'*, ноември 2006 г., https://cdn.logcluster.org/public/documents/Gundel_The%2520role%2520of%2520traditional%2520structures.pdf, стр. 8-13. „Възможността за преговори по системата ксер е запазена само за мощни кланове с еднаква сила, които могат да откъсват от нарушенията на правата си. Маргинализираните групи са невъоръжени и нямат капацитет да се защитят или да осъществят откъсване за актове на насилие срещу тях.“ Финландска имиграционна служба, *CSomalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 42.
67. „Правата на групите са ефективно защитени със сила или със заплахата от сила. Уреждането на правата в крайна сметка зависи от способността да се защитят чрез принуда, ако е необходимо.“ АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 21. „Капацитетът да се наложи спазване на правата му е основен елемент за сигурността на индивидите. Невъзможността да има възможност за заплащане на компенсация или за битка.“ Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf, стр. 31.
68. „Липсата на безпристрастни механизми за прилагане става очевидна в случаите, когато се произнася решение, което облагодетелства военно слаб клан, а военно силен клан след това открито отказва да се съобрази с него.“ АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 21. „Политическите и военните възможности на клана спрямо неговите съперници – фактор, който традиционно се основава главно на размера на противопоставените кланове – винаги са били фактор за постигане на приемлив и изпълнен консенсус.“ „Център за хуманитарни dialozi“, *Stateless Justice in Somalia: Formal and Informal Rule of Law Initiatives*, юли 2005 г., www.files.ethz.ch/isn/20303/Somalia_stateless_justice.pdf, стр. 16.
69. АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 21. „Старейшините на малцинствата не се ползват със същата статут като старейшините на мнозинството, нарушенията, извършени срещу лица от малцинствата рядко се разглеждат като приоритети и изпълнението на решения може да бъде проблематично.“ „Организация за международно право за развитие“ (IDLO), *Unlikely Allies: Working with Traditional Leaders to Reform Customary Law in Somalia*, 2011 г., www.files.ethz.ch/isn/137064/WPISomalia.pdf, стр. 12.

Степената на тази безнаказаност варира в зависимост от местоположението и от това дали са изградени отношения клиент-покровител между кланове от малцинствата и от мнозинството.⁷⁰

Отношенията клиент-покровител между клановете на малцинствата и на мнозинството също са действали като средство за защита на малцинствените групи, когато клан на мнозинството разширява защитата си върху малцинствена група по взаимно съгласие, въпреки че наличните възможности или способността за договаряне на споразумението за малцинствените групи като цяло са ограничени.⁷¹ Например, чрез осигуряване (наречено *sheegag* [*sheegad*]) на малцинствена група може да бъде позволено да поеме потеклото на клан на мнозинството, доколкото кланът ще защитава малцинството и дори ще плаща *маг/гия*, ако влезе в конфликт с друг клан.⁷² Съобщава се, че този механизъм е по-популярен в Южна Сомалия, но е гледан с пренебрежение в Северна Сомалия.⁷³ Лицата, които са осигурени от клан на мнозинството, могат да се идентифицират с осигурения ги клан, а не с малцинствената си група (т.е. професионална каста).⁷⁴ Според някои източници термини като *sheegag* и *гашанбур* (използвани обикновено за съюзи) може вече да не са широко известни в Сомалия, а малцинствени групи и лица могат вместо това да сключват по-малки и индивидуални споразумения с кланове.⁷⁵

Бракът обикновено не е разрешен между членовете на кланове на мнозинството и членовете на малцинствените групи, като това включва и осигурените малцинствени групи.⁷⁶ Бракът се извършва между мажоритарни кланове, понякога за създаване на местни съюзи или за сключване на мирни споразумения.⁷⁷ Жените запазват първоначалната кланова идентичност на семейството си, въпреки че всички родени деца ще принадлежат към клана на бащата.⁷⁸

Б. Основни събития в Сомалия

Сомалия е засегната от немеждународен въоръжен конфликт между сомалийското правителство - подкрепяно от AMISOM, други международни сили и проправителствени милиции - и „Ал-Шабаб“.⁷⁹ В условията на нестабилна обстановка от гледна точка на сигурността и променящо се политическо напрежение, сомалийският народ провъзглавява е изправен пред

70 „Доскоро достъпът до правосъдие за малцинствените групи чрез обичайните форуми беше обусловен от това, че те бяха тпокровителствани или „осигурени“ от старейшините на групи на мнозинството. Тази ситуация вече е незначително подобрена и малцинствата могат също да получат достъп до обичайните процеси чрез собствените си старейшини, въпреки че тяхното ниво на защита и качество на правосъдието остават ограничени.“ „Организация за международно право за развитие“, *Unlikely Allies: Working with Traditional Leaders to Reform Customary Law in Somalia*, 2011 г., www.files.ethz.ch/isn/137064/WPISomalia.pdf, стр. 12.

71 АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 22.

72 SEM, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, pp. 40-41;

73 АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 22. Вж. също Международна група за защита на правата на малцинствата, *No Redress: Somalia's Forgotten Minorities*, 2010 г., <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-912-Click-here-to-download-full-report.pdf>, стр. 9.

74 „Използването на шеага е особено често срещано в Южна Сомалия, където се наблюдават високи нива на имиграция“. „Ландинфо“, *Query response Somalia: The Ashraf*, 10 август 2018 г., <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/11/Query-response-The-Ashraf-10082018.pdf>, стр. 4. „Северните сомалийци смятат отношенията *sheegag* за доста странни.“ Очевидно използването на други механизми или споразумения е по-популярно. Г. Шлее [G. Schlee], *Identities on the Move: Clanship and Pastoralism in Northern Kenya*, 1989 г., www.routledge.com/Identities-on-the-Move-Clanship-and-Pastoralism-in-Northern-Kenya/Schlee/p/book/9781138335066, стр. 29.

74 Например, група от Галгало е била осигурена от Маджертин (Харту) през 90-те години и е била регистрирана в бежанския лагер като Маджертин. АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 22. „При контакти с външни лица, както и с чужденци, членовете на професионални групи рядко идентифицират себе си като такива, а по-скоро декларират, че са членове на техния клан покровител.“ SEM, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 41.

75 „В наши дни термини като шеага или гашанбур вече не са широко познати в сомалийското общество. Това са по-скоро сключени прости съюзи. Въпреки че Габое имат представители на по-ниски нива, те зависят от съюзи с други кланове, за да са представени в процесите на вземане на решения на по-високи нива.“ SEM, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 41.

76 „Страните, обвързани в споразумение шеага не стават членове в пълна степен на техния клан-покровител и не се предвиждат смесени бракове“. SEM, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 41, вж. също стр. 44-46. Единственото изключение от това са някои позарути, свързани с Банадир като Реер Хамар, които са сключвали смесени бракове с под-кланове на Хабие Абгаал и Хабар Гедир. Съобщава се, че бракът с Банадир е разрешен специално, защото тяхната по-светла кожа се ценя. АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 17-18.

77 „Сред номадските кланове на север повечето хора предпочитат съюзът да принадлежи към друг клан, а не към своя. [...] Сред агропастористите на юг обаче предпочитаният партньор е близък роднина, като сина или зъщерята на брата на бащата [...]. Сред номадските групи [...] браковете с членове на съседни кланове са важни, тъй като такива съюзи допринасят за осигуряване на достъп до вода и пасища. Дългогодишна традиция е също да се сключват мирни споразумения между клановете чрез размяна на булки между страните.“ „Ландинфо“, *Somalia: Marriage and Divorce*, 14 юни 2018 г., <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/09/Report-Somalia-Marriage-and-divorce-14062018-2.pdf>, стр. 8-9.

78 Пак там, стр. 6.

79 ПВЗВК, *Non-international Armed Conflict in Somalia*, разглеждано на: 25 август 2022 г., www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflict-in-somalia.

трудна и влошаваща се хуманитарна ситуация.⁸⁰ Нарушенията на международното хуманитарно право са извършвани от всички страни в конфликта, включително преследване на цивилни лица, убийство, осакатяване и набирането на деца-войници и сексуално насилие, свързано с конфликта.⁸¹

1) Предистория и субекти

а) Въоръжени сили на Сомалия

Федералната структура за сигурност на Сомалия включва Сомалийската национална армия (SNA), Сомалийските полицейски сили (SPF), Националната агенция за разузнаване и сигурност (NISA) и специалните сили (понастоящем има три: Данаб [Danab], Горгор [Gorgor] и Харам'ад [Haram'ad]).⁸² Освен това съществуват по-малки клонове като корпуса на попечителството, морските сили и военновъздушните сили, както и множество сили за сигурност и полиция, контролирани от щатите членове на федерацията.⁸³ Сомалийските полицейски сили и Националната агенция за разузнаване и сигурност попадат в правомощията на Министерството на вътрешната сигурност, докато Сомалийската национална армия попада в правомощията на Министерството на отбраната.⁸⁴ В допълнение към официалните структури, в щатите членове на федерацията действат кланови милиции и частни групи за сигурност.⁸⁵ По-специално, някои щати членове на федерацията имат така наречените сили *дарвиш*, които действат както като полиция, така и като военни; тези сили понякога се наричат и „специална полиция“.⁸⁶

- 80 „Десетилетия на конфликт, потвърждаващи се климатични сътресения, огнища на болести и увеличаваща се бедност опустошават хората в Сомалия. Въпреки напредъка през последните години, усложняващите се последици от тези сътресения продължават да подкопават стратегичите за справяне и да подкопават устойчивостта срещу бъдещи кризи. [...] През 2021 г. страната беше изправена пред засилено политическо напрежение, понякога свързано с насилие, в контекста на забавен изборен процес и борби за власт на лидерско ниво. В Южна и централна Сомалия конфликтите и несигурността се увеличиха, довеждайки до цикли на разселване, смущения в дейностите по препитание и ограничения в търговията и хуманитарния достъп.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022-Somalia-HNO.pdf, стр. 6.
- 81 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022 г., S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграфи 51, 55, 59; Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграфи 53, 59, 62. „Всички страни в конфликта в Сомалия са извършвали нарушения на международното хуманитарно право, някои от които са свързани с военни престъпления. Исламистката въоръжена групировка „Ал-Шабаб“ извършва безогледни и целенасочени нападения срещу цивилни лица и наследствено набира деца-войници. При насилие между кланове и силите за вътрешна сигурност са убити, ранени и изселени цивилни, както и ефектите от спорадичните военни операции срещу „Ал-Шабаб“ от страна на сомалийските правителствени сили, войските от мисията на Африканския съюз в Сомалия (AMISOM) и други чуждестранни сили.“ „Хюман Раймс Уоч“, *World Report 2022: Somalia*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066476.html.
- 82 „Гароуе онлайн“, *Report: How to Revive Fractured Somali National Army*, април 2021 г., www.garoweonline.com/en/editorial/report-how-to-rrive-fractured-somali-national-army; Женевски център за управление на сектора за сигурност (DCAF), *Somalia SSR Background Note*, юли 2017 г., <https://issat.dcaf.ch/Learn/Resource-Library/Country-Profiles/Somalia-SSR-Background-Note>. „Като цяло секторът на сигурността е силно зависим от малко на брой високкоквалифицирани специални сили, по-специално обучената от САЩ бригада „Данаб“ и обучените от Турция поуразделения „Горгор“ и „Харам'ад“. Според една оценка, „Данаб“ ръководи 80% от всички операции и 100% от контратерористичните операции. [...] АФРИКОМ съобщава, че към края на 2020 г. в бригадата е имало само 945 войници.“ Институт „Херитумдж“, „Structural Impediments to Reviving Somalia's Security Forces“, април 2021 г., <https://heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/04/Structural-Impediments-to-Security-English-version-April-17-Final-.pdf>, стр. 5, 26.
- 83 Институт „Херитумдж“, *Structural Impediments to Reviving Somalia's Security Forces*, април 2021 г., <https://heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/04/Structural-Impediments-to-Security-English-version-April-17-Final-.pdf>, стр. 6. „Освен това във всеки щат член на федерацията съществуват множество доставчици на услуги в областта на сигурността, които често имат припокриващи се или неясни функции.“ DCAF, *Somalia SSR Background Note*, юли 2017 г., <https://issat.dcaf.ch/Learn/Resource-Library/Country-Profiles/Somalia-SSR-Background-Note>. „Различни регионални сили, съставени предимно от кланови милиции, си сътрудничат с щатите членове на федерацията. Те включват силите от Джубаленг, Галмууду, Пунтленд и Югозападна щат. След приемането на структурата за национална сигурност напрежъкът в интегрирането на регионалните сили в сомалийските сили за сигурност е бабен, възпрепятстван от политическото напрежение между федералното правителство и щатите членове на федерацията.“ Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 17.
- 84 Персоналът на Министерството на отбраната обаче е толкова малък, че Сомалийската национална армия до голяма степен функционира без особен надзор от министерско равнище. Световна банка, *Somalia Security and Justice Public Expenditure Review*, 2017 г., <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/26030/Somalia-SJPER-01302017-Final-Version.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, стр. 33-34, 39. Вж. също Институт „Херитумдж“, „Structural Impediments to Reviving Somalia's Security Forces“, април 2021 г., <https://heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/04/Structural-Impediments-to-Security-English-version-April-17-Final-.pdf>, стр. 7.
- 85 Световна банка, *Somalia Security and Justice Public Expenditure Review*, 2017 г., <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/26030/Somalia-SJPER-01302017-Final-Version.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, стр. 38.
- 86 „Терминът „дарвиш“ се отнася до [...] съставни милиции и сили, изпълняващи военни и полицейски функции, действащи независимо от Сомалийската национална армия и ръководени от президентите на щатите членове на федерацията. Независимо от произхода им, силите „дарвиш“ представляват важна властова база за елитни политически субекти, нещо като преторианска гвардия, осигуряваща защита и заплахата със сила срещу съперници. Въпреки това, тъй като конституцията на Сомалия не позволява на щатите членове на федерацията да командват армии от какъвто и да е вид, правителствата на щатите са прешемували много сили „дарвиш“ на „спешални полицейски сили“, което им позволява да бъдат задържани в рамките на националните структури. Въпреки че те често действат напълно независимо от и потенциално срещу Сомалийската национална армия, те често се използват за защита на територии от атаки на „Ал-Шабаб“. [...] Щатите, които имат облекчени присъпанища, като Джуба и Пунтленд, имат много по-лесно време да подкрепят своите сили „дарвиш“, отколкото щатите без неми, като Югозападна щат.“ Унивърситет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace: How Militias and Paramilitary Groups Shape Post-Conflict Transitions*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf> (наричано по-долу за краткост: Унивърситет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>), стр. 127. Вижте също, Институт „Херитумдж“, *Dysfunctional Federalism*, юли 2020 г., <https://heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/01/federalism.pdf>, стр. 18.

Трудно е да се посочат цифри за общата численост на Сомалийската национална армия, отчасти поради явлението „призрачни войници“.⁸⁷ В проект за регистрация за справяне с това, 21 209 войници бяха регистрирани до февруари 2020 г.⁸⁸ Няма също точни данни за размера на силите на Сомалийските полицейски сили; горните оценки сочат, че Сомалийските полицейски сили включват около 11 000 полицаи.⁸⁹ Националната агенция за разузнаване и сигурност може да има до 4500 служители; твърди се, че е била използвана многократно за политически цели.⁹⁰

След разпадането на Сомалийската национална армия през 2009 г. Преходното федерално правителство на Сомалия реконструира армията чрез „набиране на кадри, основано на кланове, в което напълно сформирани кланове и милиции, базирани на военачалници, бяха включени в армията“ и следователно „погрозделенията на Сомалийската национална армия останаха силно свързани с доминиращите кланове в родните им райони“.⁹¹ В резултат на това Сомалийската национална армия се възприема от мнозина като хлабава колекция от милиции, а не като сплотена армия.⁹² Звена и секции на Сомалийската национална армия са действали в политически интерес на своя клан, а не под ръководството на Федералното правителство на Сомалия.⁹³ Например през април 2021 г. в Могадишу Сомалийската национална армия се раздели по кланови линии и противоположните фракции заеха позиции в подготвящата за военни действия по време на угължаването на мандата на президента.⁹⁴ След сблъсъци на 25 април 2021 г. опозиционните лидери се оттеглиха в крепостите на своите кланове в северната част на Могадишу, защитени от части, отцепили се от силите за сигурност по кланови линии.⁹⁵ По подобен начин погрозделенията на Сомалийската национална армия, които се противопоставят на президента на Хиршабел като част от продължаващ спор между клановете, поеха административните офиси в Белегвайн на 25 август 2021 г.⁹⁶

Сомалийската национална армия бе обвинена в нарушаване на правата на човека, извършване на насилие срещу цивилни граждани и участие в заграбване на земя и кражба на ресурси.⁹⁷

- 87 Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 118. Терминът „призрачни войници“ се отнася до лица, които са включени в списъка за заплахи като войници, но които не служат в армията или които са починали (или в някои случаи изобщо не съществуват); заплащането обикновено се източва от корумпирани страни. Вижте „Гароу онлайн“, *REPORT: AMISOM Paying “Ghost” Soldiers in Somalia*, 4 март 2021 г., www.garoonline.com/index.php/en/news/somalia/report-amisom-paying-ghost-soldiers-in-somalia; „Уряд политикс ривю“ [World Politics Review], *The Dangers of Trump’s Hasty Troop Withdrawal From Somalia*, 10 декември 2020 г., www.worldpoliticsreview.com/trump-s-troop-withdrawal-will-impair-the-u-s-somalia-campaign-against-al-shabab/.
- 88 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 28 September 2020*, 28 септември 2020 г., S/2020/949, www.ecoi.net/en/file/local/2039997/S_2020_949_E.pdf, параграф 84. „Точният брой на войниците в Сомалийската национална армия [към декември 2020 г.] не е ясен. Високопоставен служител на Федерално правителство на Сомалия заяви, че има 28 000 военноразположени в заплата в Министерството на отбраната. Друг високопоставен служител на Федерално правителство на Сомалия, който е по-близо до Министерството на отбраната, обаче оценява числеността на Сомалийската национална армия на 24 000 души персонал.“ Институт „Херитидж“, *Structural Impediments to Reviving Somalia’s Security Forces*, април 2021 г., <https://heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/04/Structural-Impediments-to-Security-English-version-April-17-Final-.pdf>, стр. 7.
- 89 Институт „Херитидж“, *Structural Impediments to Reviving Somalia’s Security Forces*, април 2021 г., <https://heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/04/Structural-Impediments-to-Security-English-version-April-17-Final-.pdf>, стр. 7.
- 90 „[...] Правният статут на [Националната агенция за разузнаване и сигурност (NISA)] е под въпрос. Създадена от военния диктатор Мохамед Сияд Баре [Mohamed Siyad Barre] с президентски указ и широко използвана за сплашване на опоненти, агенцията не разполага с учредителния акт, който е необходим, за да функционира като юридическо лице в следвоенна Сомалия. Политическите лидери използват тази правна несигурност и редовно използват Националната агенция за разузнаване и сигурност, за да накажат опонентите си, тъй като е трудно агенцията да бъде съдена в законни съдилища.“ Пак там, стр. 8. Националната агенция за разузнаване и сигурност „нормализира извънсъдебните действия, за да служи на дневния ред на политическите власти и да потиска техните критики“. М. Х. Ингириис [M. H. Ingiriis], *Predatory Politics and Personalization of Power: The Abuses and Misuses of the National Intelligence and Security Agency (NISA) in Somalia*, 119 (475) „Африкански въпроси“, 22 януари 2020 г., <https://academic.oup.com/afra/article-abstract/119/475/251/5714018>, стр. 251-254.
- 91 Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 118-119. „След гражданската война много командири управляват Сомалийската национална армия като частни владения и пренасочват ресурсите ѝ, за да увеличат личното си богатство.“ „Международен институт за мир“, *Transitioning to National Forces in Somalia: More Than an Exit for AMISOM*, април 2019 г., www.ipinst.org/wp-content/uploads/2019/04/1904_Transitioning-in-Somalia.pdf, стр. 11.
- 92 „Дори и днес, въпреки формирането на повече „национални“ сили за сигурност под контрола на Федералното правителство на Сомалия, те до голяма степен се разглеждат като агломерация на различни кланови милиции.“ Световна банка, *Somalia Security and Justice Public Expenditure Review*, 2017 г., <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/26030/Somalia-SJPER-01302017-Final-Version.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, стр. 17. „Дори Сомалийската национална армия действа повече като конгломерат от милиции, уловени в същата динамика на междукланово съперничество и защита на общността.“ Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 147.
- 93 Институт „Херитидж“, *Structural Impediments to Reviving Somalia’s Security Forces*, април 2021 г., <https://heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/04/Structural-Impediments-to-Security-English-version-April-17-Final-.pdf>, стр. 14-15, 19. „Вместо да се отчитат в рамките на военната верига на командване, много местни единици на Сомалийската национална армия показват по-голяма лоялност към собствените си клан и общностни интереси, те използват Сомалийската национална армия, за да злоупотребяват и експлоатират враждуващите кланове. В отговор на това старейшините на клановете и местните общности са укрепили собствените си кланови милиции като защита - не само срещу „Ал-Шабаб“, но и срещу Сомалийската национална армия.“ Институт „Брукингс“, *The Problem with Militias in Somalia: Almost Everyone Wants Them Despite their Dangers*, 14 април 2020 г., www.brookings.edu/research/the-problem-with-militias-in-somalia-almost-everyone-wants-them-desw-their-dangers/.
- 94 Мисията на ООН за подкрепа в Сомалия и други международни партньори изразиха тревога „особено [при] очертаващата се фрагментация на Сомалийската национална армия по клановите линии“. Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия *Statement by the Humanitarian Coordinator for Somalia: Concerns over Mass Displacements in Mogadishu*, 28 април 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/HC%20statement_surge%20in%20displacement%20Mogadishu%2028%20April%202021%20Final.pdf.
- 95 „Икономист“, *Somalia’s Power-Hungry President Has Taken his Country to the Brink*, април 2021 г., www.economist.com/middle-east-and-africa/2021/04/29/somalias-power-hungry-president-has-taken-his-country-to-the-brink.
- 96 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 11 ноември 2021 г., S/2021/944, <https://undocs.org/en/S/2021/944>, параграф 22.
- 97 Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 119.

Съобщава се, че военният капацитет на Сомалийската национална армия е ограничен поради липса на обучение, оръжия и логистична подкрепа.⁹⁸ На 7 декември 2021 г. Съветът за мир и сигурност на Африканския съюз отбеляза със загриженост „проълвяващите предизвикателства пред институционалния капацитет, пред които е изправена Сомалийската национална армия, включително генерирането на сила, недостатъчният капацитет ефективно да се поддържа и да се гарантира ефективен контрол върху територията, освободена от „Ал-Шабаб“, и най-важното - липсата на необходимия капацитет за незабавно поемане на пълна отговорност [от мисията на Африканския съюз в Сомалия] за гарантиране на националната сигурност в Сомалия след 31 декември 2021 г.“⁹⁹

б) Мисия на Африканския съюз в Сомалия (AMISOM)

Мисията на Африканския съюз в Сомалия (AMISOM) за първи път разполага войски през 2007 г.; от 2022 г. войските на AMISOM идват от военните части на Уганда, Бурунди, Джибути, Кения и Етиопия.¹⁰⁰

През 2017 г. Федералното правителство на Сомалия и международните партньори се споразумяха за „Всеобхватен подход към сигурността“ - четиригодишен план за Федералното правителство на Сомалия, за да „прехвърли [...] основната отговорност за сигурността от Мисията на Африканския съюз в Сомалия към сомалийските сили за сигурност“.¹⁰¹ Мисията трябваше да приключи през декември 2021 г.; обсъжданията между Федералното правителство на Сомалия и Африканския съюз доведоха до създаването на Мисията на Африканския съюз за преход в Сомалия (ATMIS), която замени Мисията на Африканския съюз в Сомалия от 1 април 2022 г. и ще действа до края на 2024 г.¹⁰² Съветът за сигурност разреши на гържите членки на Африканския съюз да разположат до 19 626 униформени служители до 31 декември 2022 г. и до 17 626 униформени служители между 1 януари и 31 март 2023 г.¹⁰³ Африканският съюз има за цел да изтегли целия униформен персонал на ATMIS до декември 2024 г., след което всички отговорности, свързани със сигурността, ще бъдат възложени на Сомалийските сили за сигурност.¹⁰⁴

Службата на ООН за подкрепа на Сомалия (UNSOS) предоставя логистична подкрепа на персонала на Мисията на Африканския съюз в Сомалия, подкрепа на силите за сигурност на Сомалия и подкрепа на Мисията на ООН за подкрепа в Сомалия (UNSOM).¹⁰⁵

Етиопските и кенийските сили от време на време действат извън рамката на Мисията на Африканския съюз в Сомалия.¹⁰⁶

в) Сили на AFRICOM

Командването на Съединените американски щати в Африка (AFRICOM) е разположило между 650 и 800 войници в Сомалия, докато официалното изтегляне на войските не приключи през януари 2021 г.¹⁰⁷ Американските сили също са обучили елитен отряд на специалните сили, наречен „Данаб“ [Danab].¹⁰⁸ От януари 2021 г. до май 2022 г., Командването на Съединените американски щати в Африка периодично е изпращало войски, които да посетят

98 Пак там, стр. 118. Оценката на Сомалийската национална армия от 2017 г. от Федералното правителство на Сомалия установи, че само 9 000 войници от 16 000 на заплатата имат бойни способности и че Сомалийската национална армия като цяло има „недостатъчно оборудване, липса на общо обучение, локализирано командване и контрол и ниски възможности за поддръжка“. „Международен институт за мир“, *Transitioning to National Forces in Somalia: More Than an Exit for AMISOM*, април 2019 г., www.ipinst.org/wp-content/uploads/2019/04/1904_Transitioning-in-Somalia.pdf, стр. 8.

99 Африкански съюз: Съвет за мир и сигурност, *Communiqué*, 7 декември 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/eng-psc-communication-on-somalia-amisom.pdf>, стр. 2.

100 Мисия на Африканския съюз в Сомалия (AMISOM), *AMISOM Military Component*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://amisom-au.org/mission-profile/military-component/>. Вж. също Мисия на Африканския съюз за преход в Сомалия (ATMIS), *Military Component*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://atmis-au.org/military-component/>.

101 Лондонска конференция за Сомалия, *Security Pact*, май 2017 г., https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/613720/london-somalia-conference-2017-security-pact.pdf, параграф 3. Федералното правителство на Сомалия „многкратно е изразявало подкрепа за оптеглянето на Мисията на Африканския съюз в Сомалия“. Според съобщенията: „Антипатията на правителството към Мисията на Африканския съюз в Сомалия вероятно се дължи на два фактора. Първо, [бившият президент] Фармаджо и неговите съюзници изглежда върват, че финансирането на мисията вместо това трябва да бъде насочено към сектора за сигурност на Сомалия. Второ, тъй като напрежението с Кения се засили през последните години, Могадишу все повече обмисля оптеглянето на Мисията на Африканския съюз в Сомалия като начин да ограничи влиянието на Найроби в сомалийската полшукка.“ „Международна кризисна група“, *Reforming the AU Mission in Somalia*, 15 ноември 2021 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somalia/b176-reforming-au-mission-somalia.

102 Институт за изследвания на сигурността, *Is the AU Mission in Somalia Changing in Name Only?*, март 2022 г., <https://issafrica.org/iss-today/is-the-au-mission-in-somalia-changing-in-name-only>.

103 Съвет за сигурност на ООН, *Резолюция 2628 (2022 г.)*, 31 март 2022 г., S/RES/2628 (2022), [https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/306/06/PDF/N2230606.pdf](https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/306/06/PDF/N2230606.pdf?OpenElement), параграфи 26-27.

104 „Ал Джазира“, *UN Authorises New AU Mission in Somalia to Dislodge Armed Groups*, април 2022 г., www.aljazeera.com/news/2022/4/1/un-authorises-new-au-mission-in-somalia-to-dislodge-armed-groups.

105 Служба на ООН за подкрепа на Сомалия, *UNSOS Mandate*, последен достъп на: 25 май 2022 г., <https://unsos.unmissions.org/unsos-mandate>.

106 „Мисията на Африканския съюз в Сомалия не е единственият субект във външната сигурност в Сомалия. Етиопия разполага войски на двустранна основа, в допълнение към тези, които поддържа в рамките на Мисията на Африканския съюз в Сомалия. Нейното правителство подкрепя администрацията на президента Мохамед Абулахи Мохамед „Фармаджо“. По същия начин Кения - която от своя страна е обтегнала отношенията си със сегашния сомалийски президент - разполага с сили извън командването на мисията. Тези двустранни разположения понякога създават объркване и поставят мисията в неясна позиция на отрячане на участие в дейности, провеждани от сътрудник на войската.“ МКГ, *Reforming the AU Mission in Somalia*, 15 ноември 2021 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somalia/b176-reforming-au-mission-somalia.

107 „Войс ъф Америка“, *US Military Pulls Last Troops Out of Somalia*, 17 януари 2021 г., www.voanews.com/a/africa-us-military-pulls-last-troops-out-somalia/6200856.html.

108 „Асошиейтед прес“, *Why Now? Dismay as US Considers Troop Pullout from Somalia*, 26 ноември 2020 г., <https://apnews.com/article/israeli-state-group-elections-africa-somalia-kenya-6fad3fe2b14858274daf34a29a78d8be7>.

Сомалия от бази в Кения и Джибути - уговорка, която ръководителят на AFRICOM заяви пред Комитета за въоръжените сили на Сената, че „не беше ефективна, [...] не е ефикасна и [излага] нашите войски на по-голям риск“.¹⁰⁹

По време на изтеглянето на американските сили от Сомалия Командването на Съединените американски щати в Африка продължава да оказва въздушна подкрепа на Сомалийската национална армия, като извършва въздушни удари срещу „Ал-Шабаб“.¹¹⁰ През май 2022 г., малко след президентските избори в Сомалия, САЩ обявиха, че ще преразпределят до 500 войници в Сомалия.¹¹¹

з) Милиции, базирани на кланове

Милициите, базирани на кланове са „най-разпространеният тип организационна структура на въоръжени субекти в Сомалия“.¹¹² Исторически, клановите милиции са служили за множество цели като защита на земята, отмъщение на оплаквания, осигуряване на сигурност и по друг начин защита на интересите на клана.¹¹³ Някои кланови милиции са формирани наскоро; те могат да бъдат специфични за даден под-клан или район.¹¹⁴ Клановите милиции може да се организират пряко около структура на клана или да се организират около влиятелен индивид, като например политик.¹¹⁵

Клановите милиции са убивали цивилни, извършвали са нарушения на правата на човека и са участвали в набирането на деца-войници.¹¹⁶

г) „Ал-Шабаб“

„Ал-Шабаб“ израства след поражението на Съюза на ислямските съдилища през декември 2006 г., въпреки че се корени в предишни ислямски фундаменталистски движения в Сомалия.¹¹⁷ Групирането се придържа към сунитския ислям, приема салафитска джихадистка идентичност и е свързана с „Ал Кайда“.¹¹⁸ Основна за групирането е идеята за създаване на „Ислямска държава съгласно тълкуването на шерията в Сомалия“, както и дългосрочните цели за разширяване на „замислената ислямска държава до преобладаващо етническите сомалийски региони на Изтока“.

- 109 „Милитарни таймс“, *US Troops 'Commuting' to Somalia Is Inefficient and Risky, Top Africa General Says*, 15 март 2022 г., www.militarytimes.com/news/pentagon-congress/2022/03/15/us-troops-commuting-to-somalia-is-inefficient-and-risky-top-africa-general-says/.
- 110 „Воис ъф Америка“, *US Airstrike in Somalia Kills 14 Al-Shabab Militants*, 15 август 2022 г., www.voanews.com/a/us-airstrike-in-somalia-kills-14-al-shabab-militants-/6702053.html „Воис ъф Америка“, *Somalia Hails US Airstrike Against Al-Shabab*, 3 юни 2022 г., www.voanews.com/a/somalia-hails-us-airstrike-against-al-shabab-/6602727.html „Милитарни таймс“, *AFRICOM Conducts 50th Airstrike in Somalia amid US Troop Relocation in Africa*, 10 декември 2020 г., www.militarytimes.com/news/your-military/2020/12/10/africom-conducts-50th-airstrike-in-somalia-amid-us-troop-relocation-in-africa/. Вж. също Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 11.
- 111 „Би Би Си“, *US Troops Back in Somalia to Fight Al-Shabab*, 1 юни 2022 г., www.bbc.com/news/world-africa-61631439; „Конвърсейшън“, *US Will Soon Redeploy Troops in Somalia: The Mission and Key Goals*, 29 май 2022 г., <https://theconversation.com/us-will-soon-redeploy-troops-in-somalia-the-mission-and-key-goals-183840>.
- 112 Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 126. Към 2016 г. в Сомалия е имало над 150 въоръжени групировки. „Уор он дъ рок“, *What Went Wrong with the Somali National Army?*, 20 май 2019 г., <https://warontherocks.com/2019/05/what-went-wrong-with-the-somali-national-army/>.
- 113 Институтция „Брукингс“, *The Problem with Militias in Somalia: Almost Everyone Wants Them Despite their Dangers*, 14 април 2020 г., www.brookings.edu/research/the-problem-with-militias-in-somalia-almost-everyone-wants-them-despite-their-dangers/; Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 126; African Centre for the Constructive Resolution of Disputes, *Understanding Civil Militia Groups in Somalia*, 16 август 2016 г., www.acCORD.org.za/conflict-trends/understanding-civil-militia-groups-somalia/.
- 114 Например милицията на Макауисли в Долен Шабел е сформирана с изричната цел да се противопостави на данъчното облагане от „Ал-Шабаб“ и е съставена от около 200 души. Други базирани на кланове милиции са се формирали за подобни цели в цялата страна. По този начин клановите милиции не са непременно големи или дългогодишни институции, свързани с по-широката кланова рамка, но също така могат да бъдат формирани наскоро и да са по-малки кланови въоръжени групировки. Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 129.
- 115 ЕСПОВ, *Somalia Actors*, юли 2021 г., https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2021_07_EASO_COI_Report_Somalia_Actors.pdf, стр. 52-53. Например, Муктар Робов [Mukhtar Robow], преди ареста си през 2018 г., контролирал милиция, която беше базирана на клан, но организирана около него като военачалник. Ахмед Мадобе [Ahmed Madobe], президентът на Джубаленд, също контролирал кланова милиция. Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 131-133, вж. също стр. 126-130, 134-137.
- 116 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022 г., S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграфи 51, 55; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграфи 53, 59; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 11 ноември 2021 г., S/2021/944, <https://undocs.org/en/S/2021/944>, параграфи 35, 40; Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 127.
- 117 Името „Ал-Шабаб“ означава „младешка“; „Ал-Шабаб“ се смяташе за младежкото крило на Съюза на ислямските съдилища. „Съвет за външни отношения“, *Al-Shabaab*, 19 май 2021 г., www.cfr.org/background/der/al-shabab.
- 118 „Групирането стана филм на „Ал Кайда“ през 2010 г., но връзката не беше публично обявена по това време поради опасенията на лидера на „Ал Кайда“ Осам бин Ладен относно неблагоприятните последици за „Ал-Шабаб“. След смъртта на Бин Ладен и издизането на Аïман ал Завахри двете групировки публично признаха съюза си през февруари 2012 г.“ Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents: An Identity, Mind, Emotions and Perceptions Analysis of Al-Shabaab*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf (нарочано по-голямо за краткост: Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf), стр. 21. Вж. също, Съвет за външни отношения, *Al-Shabaab*, 19 май 2021 г., www.cfr.org/background/der/al-shabab; „Си Ен Ен“, *Al-Shabaab Joining Al Qaeda, Monitor Group Says*, 10 февруари 2012 г., <https://edition.cnn.com/2012/02/09/world/africa/somalia-shabaab-qaeda/index.html>.

Африка“.¹¹⁹ В резултат на това „Ал-Шабаб“ е военно активен в Сомалия и в съседни региони, които смята за свързани, и извършва изолирани нападения срещу международни субекти, участващи в конфликта в Сомалия.¹²⁰

Към януари 2020 г. Държавният департамент на САЩ изчисли, че „Ал-Шабаб“ има между 7000 и 9000 бойци.¹²¹ Това е „значително увеличение спрямо 2017 г., когато числеността на активните бойни сили се оценяваше на 2000-3000 души“.¹²² Групировката контролира големи части от територията в Южна и Централна Сомалия, но не контролира големи градове.¹²³ „Ал-Шабаб“ е в състояние да генерира големи потоци от приходи, главно чрез незаконно данъчно облагане на лица и фирми, включително чрез контролно-пропускателни пунктове, разположени по пътищата, и атакуване на конкретни чрез данъчно облагане.¹²⁴

Настоящият лидер или емир на „Ал-Шабаб“ е Ахмед Дириѐ [Ahmed Diriye], известен още като Шейх Ахмед Умар Абу Убайда [Sheikh Ahmed Umar Abu Ubaidah].¹²⁵ Неговият заместник, Абукар Али Аган [Abukar Ali Adan], ръководи отбраната и сигурността; те са подкрепяни от Шура, която е консултативен орган.¹²⁶ „Министерствата“ на „Ал-Шабаб“ (мактаб) действат като правителствени ведомства; ръководителите на тези министерства образуват изпълнителната власт на „Ал-Шабаб“ или „кабинет“.¹²⁷

Експертната група отбелязва през октомври 2021 г., че „Ал-Шабаб“ използва определени методи, за да „контролира населението, да влияе върху политическите резултати и да поддържа климат на страх“, включително „административен контрол върху големи райони; бързи удари с бързо оттегляне по градове и военни позиции, където силите за сигурност имат установено присъствие; използване на кланова конкуренция и използване на тактики на разделение и управление за разширяване на влиянието си; и блокиране на основните пътища за доставка и блокиране на селата, за да се преготврати пристигането на ресурси.“¹²⁸

„Ал-Шабаб“ е активна както в селските, така и в градските райони на Сомалия и е доказала, че е в състояние да проникне в правителствени институции.¹²⁹ Политически борби между Федералното правителство на Сомалия и щати членове на федерацията по време на мандата на бившия президент

- 119 Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 15, 39. „Ал-Шабаб“ като цяло провъзгласява да преследва широката си цел за създаване на ислямска държава в Сомалия“. Съвет за външни отношения, *Al-Shabaab*, 19 май 2021 г., www.cfr.org/backgrounder/al-shabab. „Ал-Шабаб“ и нейните лидери изразиха както местни, така и транснационални цели. Докато групировката се стреми да обедини етническите сомалийски райони на Източна Африка под ислямско правителство, „Ал-Шабаб“ изразява и подкрепя за транснационалните цели на джихада.“ „Център за стратегически и международни изследвания“, *Examining Extremism: Harakat al Shabaab al Mujahideen (al Shabaab)*, 23 септември 2021 г., www.csis.org/blogs/examining-extremism/examining-extremism-harakat-al-shabaab-al-mujahideen-al-shabaab.
- 120 „От 2010 г. насам „Ал-Шабаб“ провежда операции извън Сомалия или дори „Велика Сомалия“, но тези действия все още са отражение на сомалийската идентичност. През същата година „Ал-Шабаб“ извърши първата си чуждестранна атака - в Уанда. Оттогава тя е извършила нападения в Кения и Джибути и опити за нападения в Етиопия. Следва да се отбележи, че всички тези страни допринасят със сили за Мисията на Африканския съюз в Сомалия. С групи думи, външните атаки на „Ал-Шабаб“ остават тясно свързани с нелегален рег в Сомалия: да принудят чуждестранните сили да изтеглят войските си от Сомалия.“ Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 16.
- 121 Служба за научни изследвания на Конгреса, *Al-Shabaab*, 16 януари 2020 г., <https://sgp.fas.org/crs/row/IF10170.pdf>, стр. 2. „Оценките за броя на членовете на „Ал-Шабаб“ варират между пет хиляди и десет хиляди души.“ Съвет за външни отношения, *Al-Shabaab*, 19 май 2021 г., www.cfr.org/backgrounder/al-shabab. Вж. също „Център за стратегически и международни изследвания“, *Examining Extremism: Harakat al Shabaab al Mujahideen (al Shabaab)*, 23 септември 2021 г., www.csis.org/blogs/examining-extremism/examining-extremism-harakat-al-shabaab-al-mujahideen-al-shabaab.
- 122 Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 120.
- 123 Съвет за външни отношения, *Al-Shabaab*, 19 май 2021 г., www.cfr.org/backgrounder/al-shabab.
- 124 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, стр. 3-4, параграфи 49-52; Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 28 September 2020*, 28 септември 2020, S/2020/949, www.ecoi.net/en/file/local/2039997/S_2020_949_E.pdf, параграфи 5-6; Институт „Хираа“, *The AS Finance System*, юли 2018, <https://hiraainstitute.org/wp-content/uploads/2018/07/AS-Finance-System.pdf>. За повече информация относно данъчното облагане от „Ал-Шабаб“ вж. раздел III.A.9.
- 125 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 7.
- 126 Институт „Хираа“, *Al-Shabaab's Arsenal: From Taxes to Terror*, февруари 2022 г., <https://hiraainstitute.org/wp-content/uploads/2022/02/Al-Shabaabs-Arsenal-From-Taxes-to-Terror-Web.pdf>, стр. 6. „Изпълнителният съвет на групировката е нейният основен ръководен орган, който се смята, че се състои от 7-14 членове и по-широка консултативна шура, която има приток, но няма официални правомощия за вземане на решения. Въпреки че групировката набира хора от региона, с все по-влиятелна кенийска структура в Кения, изпълнителният съвет в момента е и в миналото е бил сомалийски. Клановите идентичности проникват дори на ниво ниво. Въпреки абстракцията на групировката от кланизма, съставът на изпълнителния съвет в груб план следва формулата за балансиране на кланове 4, 5 - поодок, който разпределя властта поравно между четирите основни сомалийски клана и дава известно ограничено представителство на други кланове.“ Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 24.
- 127 „Тези министерства (мактаб, в мн. ч. мактаиб) са основните структурни стълбове на движението, ръководителите на които съставляват оръж консултативен орган - Изпълнителния („панѐд“ [Tanfid]) или „Кабинет“ на „Ал-Шабаб“. Структурата на мактаб, организирана и йерархична, отговаря за изпълнението на стратегията и политиката чрез организацията и гаранцията, че решенията от върха се предават ефективно и ефективно надолу по веригата от регионите.“ Институт „Хираа“, *Al-Shabaab's Arsenal: From Taxes to Terror*, февруари 2022 г., <https://hiraainstitute.org/wp-content/uploads/2022/02/Al-Shabaabs-Arsenal-From-Taxes-to-Terror-Web.pdf>, стр. 4.
- 128 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 6.
- 129 „Ал-Шабаб“ също все повече прониква в градските райони, над които има контрол правителството и неговите партньори по сигурността, демонстрирайки способност да проектира присъствието си на места, които не са пряко под неин контрол. Подпомагани от стабилно разузнавателно крило, което според съобщенията е проникнало в правителствени институции и институции за сигурност и е подкрепено от груба сила, оперативните работници на „Ал-Шабаб“ са създали база в райони, държани от правителството, с изнудвачески операции, насочени към бизнеса.“ МКГ, *Considering Political Engagement with Al-Shabaab in Somalia*, 21 юни 2022 г., <https://d207landvip0wj.cloudfront.net/309-engagement-al-shabaab-somalia.pdf>, стр. 9. Вж. също „Гласът на Америка“, *Somalia Assesses Al-Shabab Moles' Infiltration of Government*, 15 август 2019 г., www.voanews.com/a/africa-somalia-assesses-al-shabab-moles-infiltration-government/6173903.html.

Фармаджо подкопава способността на правителството да се бори с „Ал-Шабаб“ и се използва от „Ал-Шабаб“ за разширяване на нейния контрол в Южна и Централна Сомалия.¹³⁰

е) „Ислямска държава в Сомалия“ (ИДС)

„Ислямска държава в Сомалия“ се появи през 2015 г. като отцепническа група от „Ал-Шабаб“, ръководена от Абдулкадир Мумин [Abdulqadir Mumin].¹³¹ Към октомври 2021 г. общият брой на бойците ѝ се оценява на по-малко от оценката за 2019 г. за 340 бойци и се твърди, че по-голямата част от операциите ѝ са ограничени до региона Бари в Пунтленд.¹³² Въпреки това групировката продължава да извършва нападения срещу Федералното правителство на Сомалия и щати членове на федерацията, включително силите за сигурност на Пунтленд.¹³³ През 2021 г. силите за сигурност на Пунтленд успяха да ограничат оперативния капацитет на групировката.¹³⁴

„Ал-Шабаб“ смята „Ислямска държава в Сомалия“ за конкурент, срещу който трябва да се води борба.¹³⁵ Когато „Ислямска държава в Сомалия“ започна да се опитва да облага бизнеса в Пунтленд през 2018 г., „Ал-Шабаб“ нападана групировката, предизвиквайки поредица от сблъсъци, продължили до март 2019 г.¹³⁶

2) Политическо развитие

а) Федерално правителство на Сомалия

На 20 август 2012 г. Федералното правителство на Сомалия замени предишното преходно федерално правителство, чиито мандат е удебеляван многократно от създаването му през 2004 г.¹³⁷ Федералното правителство на Сомалия се ръководи от президента Хасан Шейх Мохамуд [Hassan Sheikh Mohamud], който беше избран през май 2022 г. от двете камари на парламента: 275-членната Камара на народа („Долна камара“) и 54-членната Горна камара.¹³⁸ Сомалия включва пет щата членове на федерацията - Галмудуг, Хиришабел, Джубаленд, Пунтленд и Югозапад - и Регионалната администрация на Банадир, както и регион Сомалиленд, който претендира за независимост.¹³⁹ Пунтленд действа като автономен регион, но все още смята себе си за част от Сомалия

- 130 „В хода на мандата на Фармаджо, търканията между федералното правителство и щатите членове се влошиха. В резултат на това „Ал-Шабаб“ директно разшири обхвата си, включително в части от Южна и Централна Сомалия, които станаха свидетели на най-острите спорове между Мозадишу и ръководството на федерацията [...]. По-широкият смисъл обаче е, че „Ал-Шабаб“ се възползва от раздора, за да разшири операциите си, по-скоро като използва разсейването на властите с вътрешни борби, отколкото като си сътрудничи активно с тях. Както е описано по-горе, администрацията в Мозадишу е насочила ограниченията си ресурси главно към премахване на вътрешната политическа конкуренция и е обърнала по-малко внимание на ограничаването на дейностите на „Ал-Шабаб“. Ключовите въпроси са колко щети са нанесени и колко могат да бъдат поправени, ако сега Мозадишу пренасочи фокуса си към настоящата задача. И все пак дори такива усилия могат в най-добрия случай да възстановят печалбите, до които бунтовниците са се добрави, а не да доведат до приключване на войната.“ МКТ, *Considering Political Engagement with Al-Shabaab in Somalia*, 21 юни 2022 г., <https://d207landvip0w.cloudfront.net/309-engagement-al-shabaab-somalia.pdf>, стр. 3-4, 12.
- 131 Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, p. 65; Проект „Върховенство на закона при въоръжени конфликти“ (RULAC), *RULAC Classifies the Armed Violence Between Al-Shabaab and the Islamic State in Somalia as a Non-Int*, 23 март 2021 г., www.rulac.org/news/rulac-classifies-the-armed-violence-between-al-shabaab-and-the-islamic-state.
- 132 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 28. Въпреки това групировката извършва нападения и в Мозадишу. „Продължават съобщения за дейности на подкрепящите „Даяш“ елементи в Сомалия в региона Банадир. При две нападения със самоделни взривни устройства са атакувани сомалийската полиция и автомобил на правителствен служител в областите Даркенли и Каран съответно на 12 и 19 март. Двама цивилни и трима членове на сомалийските сили за сигурност бяха ранени.“ Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022 г., S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграф 21.
- 133 „Бойс ъф Америка“, *Terror Attacks Surge as Elections Drag in Somalia*, 15 февруари 2022 г., www.voanews.com/a/terror-attacks-surge-as-elections-drag-in-somalia/6442966.html; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, paras 26-27; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 11 ноември 2021 г., S/2021/944, <https://undocs.org/en/S/2021/944>, параграф 11.
- 134 „Донс уор джърнъл“ на ФЗА, *Islamic State in Somalia Suffers Setbacks Despite Uptick in Claimed Activity*, 1 юни 2020 г., www.longwarjournal.org/archives/2020/06/islamic-state-in-somalia-suffers-setbacks-desw-uptick-in-claimed-activity.php.
- 135 „Докато Ислямска държава в Сомалия представлява слаба заплаха за господството на „Ал-Шабаб“ в бунтовните, ръководството на „Ал-Шабаб“ разглежда „Ислямска държава в Сомалия“ като неприемлив идеологически конкурент. „Ал-Шабаб“ заклеията „Ислямска държава в Сомалия“ като „рак“ и „разпространител на фитна“, което означава разделение, промишлеността срещу която трябва да бъде „сила и мъдрост“. Освен това „Ал-Шабаб“ обозначава „Ислямска държава в Сомалия“ като лъжлива, неморална и коварна.“ Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 65. „От 2018 г. „Ислямска държава в Сомалия“ действа в Централна и Южна Сомалия, което води до интензивни сблъсъци с „Ал-Шабаб“. Проект „Върховенство на закона при въоръжени конфликти“, *RULAC Classifies the Armed Violence Between Al-Shabaab and the Islamic State in Somalia as a Non-Int*, 23 март 2021 г., www.rulac.org/news/rulac-classifies-the-armed-violence-between-al-shabaab-and-the-islamic-state.
- 136 Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 66.
- 137 Институтът за изследвания на сигурността, *Long Walk to Restoration: Lessons from Somalia's Transition Process*, юли 2013 г., www.files.ethz.ch/isn/166833/SitRep2013_9July-Asamoah.pdf, стр. 1, 3-4.
- 138 „Бойс ъф Америка“, *Somalia's Newly Elected President Assumes Office*, 23 май 2022 г., www.voanews.com/a/somalia-s-newly-elected-president-assumes-office/6586132.html; „Дойче веле“, *Somalia: Hassan Sheikh Mohamud Elected President*, 15 май 2022 г., www.dw.com/en/somalia-hassan-sheikh-mohamud-elected-president/a-61803936; Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 139 „Ал Джазира“, *The Way Out of Somalia's Political Impasse*, 25 февруари 2021 г., www.aljazeera.com/opinions/2021/2/25/the-way-out-of-somalias-political-impasse.

и участва като щат член на федерацията.¹⁴⁰ Щатите членове на федерацията имат свои собствени конституции и няколко имат свои собствени служби за сигурност, включително Джубаленд, Пунтленд и Югозападния щат.¹⁴¹

На 17 септември 2020 г. Федералното правителство на Сомалия и щатите членове на федерацията постигнаха споразумение за това как да се проведат парламентарните и президентските избори, насрочени за 2021 г.¹⁴² Националният консултативен съвет (НСС) определи график на 1 октомври 2020 г.¹⁴³ Както и през 2016 г., изборът ще се извършва от косвена избирателна колегия, като 27 775 делегати (101 делегати на член на Парламента) ще гласуват за членовете на долната камара, а националните събрания на щатите членове на федерацията ще избират членовете на горната камара.¹⁴⁴ Както делегатските места, така и местата в парламента се разпределят въз основа на „система 4, 5“, която разделя властта между четирите основни клана, като останалата част от 0, 5 е запазена за малцинствените групи.¹⁴⁵ Тридесет процента от местата в парламента са запазени за жени.¹⁴⁶

Несъгласия относно изпълнението на споразумението от 17 септември по няколко ключови въпроса и обвинения за назначаването на определени длъжностни лица доведоха до политически блокж между щатите членове на федерацията и Федералното правителство на Сомалия в края на 2020 г.¹⁴⁷ Когато Федералното правителство на Сомалия не успя да проведе избори, както беше планирано в началото на декември 2020 г., опозиционни групи протестираха в Могадишу на 15 и 25 декември 2020 г.¹⁴⁸

Забавянето на изборите означава, че мандатът на президента Мохамед Абдулахи Мохамед „Фармаджо“ изтече на 8 февруари 2021 г.¹⁴⁹ Когато преговорите, предназначени да се справят с беззаконията, се разпаднаха, в Могадишу на 19 февруари 2021 г. избухнаха погнвени протести, при които загинаха най-малко трима цивилни.¹⁵⁰

- 140 Според Маркус Хоине: „Правителството на Пунтленд действа автономно, когато федералното сомалийско правителство не е силно, а също така действа като държава по други начини, въпреки че не се стреми към независимост.“ Освен това, когато Пунтленд е основана през 1998 г., тя „не обявява независимост от Сомалия [за разлика от Сомалиленд]. Член 1.4 от устава на Пунтленд, който служи като предварителна конституция, гласи: „Пунтленд е част от Сомалия и се стреми да си възвърне единството на сомалийския народ и създаването на сомалийско правителство, основано на федерална система.“ Институтът „Рифт Вау“, *Between Somaliland and Puntland: Marginalization, Militarization and Conflicting Political Visions*, 2015 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Between%20Somaliland%20and%20Puntland%20by%20Markus%20Hoehne%20-%20RV%20Contested%20Borderlands%202015%29%20%281%29.pdf>, сmp. 14, 57.
- 141 „Международен институт за мир“, *State-Level Military Forces Can Potentially Turn Tide in War Against al-Shabaab*, 7 ноември 2019 г., <https://theglobalobservatory.org/2019/11/state-level-military-forces-potentially-turn-tide-war-al-shabaab/>. Политическите отношения между Федералното правителство на Сомалия и щатите членове на федерацията могат да бъдат спорни. През октомври 2021 г. „политическите отношения между федералното правителство на Сомалия и щатите членове на федерацията остават нестабилни“. През 2021 г. имаше сблъсъци, свързани с изборите в Гего в Джубаленд. Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 29. „След като встъпи в длъжност, президентът Фармаджо направи предложения, за да затвърди контрола на централното правителство върху полуавтономните региони, известни във федерализираната система на Сомалия като щати членове на федерацията. Въпреки че той е поставил покорни съюзници като президенти в някои държави, Фармаджо е имал трудности да направи същото в Джубаленд, където опозицията срещу Могадишу - както неговата администрация, така и нейните прецеденти - е била особено изразена през годините.“ МКГ, *Ending the Dangerous Standoff in Southern Somalia*, 14 юли 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2033656.html, сmp. 2.
- 142 „Консултативите между федералното правителство и лидерите на всички щати членове на федерацията, които започнаха със серия от срещи в Дуасамариб през юли, приключиха в Могадишу на 17 септември със споразумение относно изборния модел. [...] На 26 септември двете камари на Федералния парламент ратифицираха предложени изборен модел на съвместно заседание.“ Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 ноември 2020 г., S/2020/1113, www.ecoi.net/en/file/local/2041334/S_2020_1113_E.pdf, параграфи 2, 4.
- 143 Националният консултативен съвет (НКС) включва „ръководителите на федералното правителство и щатите членове на федерацията и Губернатора на регионалната администрация на Банарур“. Пак там, параграф 21.
- 144 Пак там, параграф 3-4.
- 145 „Платформа за сомалийски диалог/Обществена програма на Сомалия, *Protecting Stability and Inclusivity in Somalia's Indirect Election Process*, декември 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2041735/Protecting+stability+and+inclusivity+in+Somalia%27s+indirect+election+process+--+Somali+Dialogue+Platform+%282020%29_0.pdf, сmp. 2; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 ноември 2020 г., S/2020/1113, www.ecoi.net/en/file/local/2041334/S_2020_1113_E.pdf, параграфи 3-4.
- 146 Където обаче не бяха изляпени нито за горната, нито за долната камара на изборите през 2021-2022 г. „Дойче веле“, *Somalia: Women Struggle to Make their Voices Heard in Politics*, 5 април 2022 г., www.dw.com/en/somalia-women-struggle-to-make-their-voices-heard-in-politics/a-61356644; „Войс ъф Америка“, *Somalia's Promised 30% Quota for Women Lawmakers Unlikely*, 8 март 2022 г., www.voanews.com/a/somalia-s-promised-30-quota-for-women-lawmakers-unlikely/6475467.html; ООН, *Despite Election to 14 Seats in Somalia's Upper House, Women's Full Inclusion Crucial for Peace, Development, Briefers Tell Security Council*, 17 ноември 2021 г., www.un.org/press/en/2021/sc14705.doc.htm.
- 147 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 17 февруари 2021 г., S/2021/154, www.ecoi.net/en/file/local/2046029/S_2021_154_E.pdf, параграфи 2-3. Трете проблема бяха „съставът на ораните за управление на изборите, изборът на представителите на „Сомалиленд“ и управлението на изборите в региона Гего в Джубаленд“. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 19 май 2021 г., S/2021/485, www.ecoi.net/en/file/local/2052226/S_2021_485_E.pdf, параграф 2.
- 147 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 17 февруари 2021 г., S/2021/154, www.ecoi.net/en/file/local/2046029/S_2021_154_E.pdf, параграфи 2-3, 4; „Роуицеп“, *Somalia Cuts Ties with Kenya, Shots Fired at Mogadishu Protests*, 15 декември 2020 г., www.reuters.com/world/somalia-cuts-ties-with-kenya-shots-fired-mogadishu-protests-2020-12-15/.
- 149 „Войс ъф Америка“, *Somali Opposition Refuses to Recognize President Farmajo as Term Expires*, 8 февруари 2021 г., www.voanews.com/a/africa_somali-opposition-refuses-recognize-president-farmajo-term-expires/6201780.html.
- 150 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 19 май 2021 г., S/2021/485, www.ecoi.net/en/file/local/2052226/S_2021_485_E.pdf, параграф 20; „Бритиш Броукскастинг Корпорейшън“ („Бу Би Си“), *Somali Capital Gunfire amid Election Protests*, 19 февруари 2021 г., www.bbc.com/news/world-africa-56123481; „Ал Джазира“, *Somali Opposition Leaders 'No Longer Recognise President'*, 8 февруари 2021 г., www.aljazeera.com/news/2021/2/8/somali-opposition-leaders-no-longer-recognise-president.

През април 2021 г. парламентът прие спорен нов законопроект за изборите, който очертава различна избирателна процедура и утължава мандата на президента и премиера с две години.¹⁵¹ Протести избухнаха на 25 и 26 април 2021 г. и бързо се превърнаха в насилствени, като въоръжени опозиционни фракции поеха контрола над части от Могадишу.¹⁵² Силите на Сомалийската национална армия се разделиха по кланова и политическа линия и участваха в насилията, което причини разселването на между 60 000 и 100 000 души.¹⁵³ След няколко напрегнати дни Долната камара отмени законопроекта за изборите и се върна към споразумението от 17 септември 2020 г.¹⁵⁴ На 27 май 2021 г. президентът, камарите на парламента и министър-председателят постигнаха споразумение за провеждане на избори.¹⁵⁵

Първият тур на изборите за горната камара се проведе на 29 юли 2021 г.¹⁵⁶ Сомалиенд проведе свои собствени избори за места в парламентарния и местния съвет на 31 май 2021 г.¹⁵⁷ Въпреки това напрежъкът към провеждане на оставащите парламентарни и президентски избори в Сомалия беше бавен.¹⁵⁸

Докато изборите за Горната камара приключиха до края на 2021 г., изборите за Долна камара, които започнаха през ноември 2021 г., бяха отложени до началото на 2022 г. поради спор за депутатските места в Гего.¹⁵⁹

Според Институт „Хершумдж“ „лидерите на НКС участваха в широко разпространена измама на изборите за горната камара [...] кандидатите участваха в реална конкуренция [за] само около 15 места [от 54]“, като повечето места отидоха при съюзници на президентите на щатите членове на федерацията.¹⁶⁰ Изборите за долната камара „не бяха по-добри, тъй като лидерите на НКС използваха вражките в споразумението от 27 май, за да вкарат своите политически съюзници“.¹⁶¹

Президентските избори, на които двете камари гласуват за избор на президент, най-накрая се провеждат на 15 май 2022 г.; Хасан Шейх Мохамуд беше избран за президент, побеждавайки настоящия президент Мохамед „Фармаджо“ Абулаху Мохамед.¹⁶²

б) Банагур/Могадишу

Към февруари 2022 г. Регионалната администрация на Банагур, която съвпада със столицата Могадишу, е единственият регион в Сомалия, напълно контролиран от Федералното правителство на Сомалия.¹⁶³ Административният регион е от голямо политическо значение за Федералното правителство на Сомалия, тъй като в него „е седалището на Федералното правителство на Сомалия, има летище и пристанище

- 151 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 19 май 2021 г., S/2021/485, www.ecoi.net/en/file/local/2052226/S_2021_485_E.pdf, параграф 5. „Четири от петте щати членове на федерацията, съветът на кандидатите за президент, министър-председателят и почти всички международни партньори отхвърлиха утължаването с две години“. Институт „Хершумдж“, *State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, смп. 4.
- 152 „Африканс“, *Tense State in Somalia Could Lead to Civil War: ICG*, 28 април 2021 г., www.africanews.com/2021/04/28/tense-state-in-somalia-could-lead-to-civil-war-icg/; „Роумепс“, *Forces Opposed to Somali President Control Parts of Mogadishu*, www.reuters.com/world/africa/forces-opposed-somali-president-control-parts-mogadishu-2021-04-26/; „Ал Джазира“, *Rival Groups Clash in Somali Capital over President's Mandate*, 25 април 2021 г., www.aljazeera.com/news/2021/4/25/somali-presidents-supporters-clash-with-opponents-in-mogadishu; „Бу Бу Су“, *Somalia Violence: Rival Units Fight amid Row over President's Term*, 25 април 2021 г., www.bbc.com/news/world-africa-56879935.
- 153 Институт „Хершумдж“, *State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, смп. 8; Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия, *Statement by the Humanitarian Coordinator for Somalia: Concerns over Mass Displacements in Mogadishu*, 28 април 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/HC%20statement_surge%20in%20displacement%20Mogadishu%2028%20April%202021%20Final.pdf.
- 154 Малко след това, на 5 май 2021 г., министър-председателят Мохамед Хиусейн Робле „и опозиционният Съвет на кандидатите за президент постигнаха споразумение от 10 точки за отглеждане на противниковите въоръжени сили и връщането им в съответните им бази“. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 19 май 2021 г., S/2021/485, www.ecoi.net/en/file/local/2052226/S_2021_485_E.pdf, параграфи 9, 11.
- 155 Институт „Хершумдж“, *State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, смп. 8.
- 156 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 10 август 2021 г., S/2021/723, www.ecoi.net/en/file/local/2058501/S_2021_723_E.pdf, параграф 2-6.
- 157 Пак там, параграф 9.
- 158 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграфи 2-8; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 11 ноември 2021 г., S/2021/944, <https://undocs.org/en/S/2021/944>, параграф 2-3.
- 159 „Бой сф Америка“, *Somali President, Prime Minister Quarrel over Election Security*, 27 април 2022 г., www.voanews.com/a/somali-president-prime-minister-quarrel-over-election-security/6547170.html; „Бу Бу Су“, *Somalia's Elections - Where the People Don't Vote*, 14 април 2022 г., www.bbc.com/news/world-africa-61083959; „Африканс“, *Somalia: Still No Date for Parliamentary Elections*, 16 март 2022 г., www.africanews.com/2022/03/15/somalia-still-no-date-for-parliamentary-elections/;
- 160 Институт „Хершумдж“, *State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, смп. 8.
- 161 Пак там. „Сомалийското правителство и регионалните лидери [...] са [манипулирали парламентарните избори], като са забранили сериозните кандидати и са ги заменили с подставени кандидати или „гости на сватба“ в местния парламент, което на практика води до неоспорвани избори и „бързи победи“. Наистина, напомняйки за предишните сомалийски избори, има широко разпространен съмнение за купуване на гласове, подкупни, сплашване и насилствено принуждаване. Това повдига сериозни въпроси относно почтеността и надеждността на процеса.“ „Конфресишън“, *Somalia's Elections Are Finally Under Way: Five Things You Should Know*, 23 февруари 2022 г., <https://theconversation.com/somalias-elections-are-finally-under-way-five-things-you-should-know-177584>.
- 162 „Ал Джазира“, *Somalia Elects Hassan Sheikh Mohamud as New President*, 15 май 2022 г., www.aljazeera.com/news/2022/5/15/somalia-elects-hassan-sheikh-mohamud-as-president.
- 163 Институт „Хершумдж“, *State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, смп. 28.

(двата най-големи източника на приходи в страната) и е единственият град, в който Федералното правителство на Сомалия събира данъци¹⁶⁴. През 2019 г. президентът назначи Омар Мохамуд Мохамед Фишиш [Omar Mohamed Mohamed Filish] за кмет на Могадишу и областен губернатор на Банадир.¹⁶⁵ Предишният кмет, Абдирахман Омар Осман [Abdirahman Omar Osman], беше убит при самоубийствен атаката на „Ал-Шабаб“ на 24 юли 2019 г.¹⁶⁶ На региона са разпределени пет места в долната камара на парламента.¹⁶⁷ Регионът обаче няма места в горната камара на парламента - факт, който е предизвикал протести в миналото и който според жителите на Могадишу ги лишава от адекватно представителство.¹⁶⁸

Основните кланове в Могадишу са пог-клановите Хавие Абгаал, Хабар Гегур и Мурасаде, заедно с Банадири, по-специално Реер Хамар.¹⁶⁹

в) Джубаленг

Джубаленг обхваща провинциите Среден Джуба, Долен Джуба и Гего.¹⁷⁰ Двата основни клана в Джубаленг са Огадин и Марехан, като и двата са пог-кланове на Дарог.¹⁷¹

През август 2019 г. Джубаленг след оспорвани избори преизбра Ахмед „Магобе“ Мохамед Ислам [Ahmed „Madobe“ Mohamed Islam] за свой президент.¹⁷² Федералното правителство на Сомалия отказа да признае изборите, което доведе до сблъсъци по кланова и политическа линия в Гего.¹⁷³ Тогавашият президент Фармаджо има корени от Марехан, докато Магобе е Огадин и противопоставящите се сили се разделят по тези линии, като Федералното правителство на Сомалия изпраща войски в района на Марехан Гего през февруари 2020 г., а сблъсъците се случват близо до Кисмайо и в град Белет Ксааво.¹⁷⁴ Приблизително

- 164 Лондонско училище по икономика, *Can Somalia Restore Faith in its Federal Agenda*, 29 ноември 2021 г., <https://blogs.lse.ac.uk/africaatlse/2021/11/29/can-somalia-restore-faith-in-its-federal-agenda-federalism-governance-decentralisation/>.
- 165 „Сомали Диспатч“ [Somali Dispatch], *Somali President Appoints New Governor for Banadir*, 23 август 2019 г., www.somalidispach.com/featured/somali-president-appoints-new-governor-for-banadir/; „Гароуе онлайн“, *Somalia's President Fires Army Chiefs, Appoints New Mogadishu Mayor*, 22 август 2019 г., <https://garowonline.com/en/news/somalias-president-fires-army-chiefs-appoints-new-mogadishu-mayor>.
- 166 „Гардиън“, *Mayor of Mogadishu Dies as Result of Al-Shabaab Attack*, 1 август 2019 г., www.theguardian.com/world/2019/aug/01/mayor-of-mogadishu-dies-as-result-of-al-shabaab-attack-somalia.
- 167 „Конвърсешън“, *Somalia's Elections Are Finally Under Way: Five Things You Should Know*, 23 февруари 2022 г., <https://theconversation.com/somalias-elections-are-finally-under-way-five-things-you-should-know-177584>.
- 168 Например президентът подписа закон, с който на Банадир се предоставят 13 места в горната камара и се разширява капацитетът ѝ през януари 2021 г.; това обаче изглежда е политически ход и на изборите през 2021-2022 г. конституционните 54 места бяха запълнени без нито едно да е за Банадир. Вижте Институт „Хершумдж“, *State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, стр. 19; ООН, *Despite Election to 14 Seats in Somalia's Upper House, Women's Full Inclusion Crucial for Peace, Development, Briefers Tell Security Council*, 17 ноември 2021 г., www.un.org/press/en/2021/sc14705.doc.htm; „ОА Африка“ [All Africa], *Somalia's South West State Elects New Senators*, <https://allafrica.com/stories/202108040021.html>. Вж. също, „Войс ъф Америка“, *Mogadishu Residents Rally, Demand Representation*, 11 февруари 2017 г., www.voanews.com/a/somalia-mogadishu-status/3719503.html.
- 169 Съобщава се, че трите пог-клана на Хавие съставляват 75% от населението на Могадишу. Банадири (Реер Хамар) живеят предимно в стария среднобелен град. СПОУ, *Somalia: Security Situation*, септември 2021 г., https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Security_situation_new_AC.pdf, стр. 88-89. Реер Хамар са уникални сред малцинствените групи и имат „смекчаващи фактори“, които компенсират техния статут на малцинствена група, а именно, че тяхната диаспора е повишила техния профил в и извън Сомалия, лица от групата са успели да се кандидатират за политически постове и са успели да създадат връзки с клана на мнозинството Хавие чрез бракове между двата клана. Австрийски център за изследвания и документация за страна на прозход и убежище, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 май 2009 г., www.ecoi.net/en/file/local/1193130/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf, стр. 17-18.
- 170 Институт „Хершумдж“, *The State of Somalia Report 2020*, 10 февруари 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2020-Final-2.pdf>, стр. 12.
- 171 „Град Кисмайо (най-големият град в Джубаленг) е космополитен, но доминиращите кланове са Дарог/Харту (дългосрочни „имигранти“ от онешните Пунтленд и Сомалиленд), Дарог/Марехан (по-скорошни имигранти от Централна Сомалия и Гего) и различни общности на Хавие. Районите извън Кисмайо са населени предимно с кланове Дарог/Озаген – също присъстващи в съседна Североизточна Кения и Югоизточна Етиопия – както и Джареер (известни също като Банту), някои Мирифле (колективно известни като Раханвайи), Аврамлех (малък клан на Ирир) и Галджа'ал и Шеехал (често включени като Хавие). Баджуни (група, говореща суахили) обитават крайбрежните райони близо до границата с Кения. Градът Джамам – все още под контрола на джихадистката групировка „Ал-Шабаб“ – се разделя като дом на групите Бимал (Дир), Джареер и смесени групи Хавие.“ МКГ, *Jubbaland in Jeopardy: The Uneasy Path to State-Building in Somalia*, 21 май 2013 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somalia/jubbaland-jeopardy-uneasy-path-state-building-somalia.
- 172 „Ал Джазира“, *Somalia's Jubbaland Region Re-elects Ahmed Mohamed as President*, 22 август 2019 г., www.aljazeera.com/news/2019/8/22/somalias-jubbaland-region-re-elects-ahmed-mohamed-as-president; Той спечели 56 от 74 подадени гласа. Съвет за суверенитет на ООН, *Report of the Secretary General on Somalia*, 15 ноември 2019 г., S/2019/884, <https://undocs.org/S/2019/884>, параграф 5. „Редица опозиционни кандидати, на които беше забранено да се реинстрират за изборите, заявиха, че са провалили собствен вот в Кисмайо в четвъртък, избирайки Абдирахман Мохамед Хирид [Abdirahman Mohamed Hidig].“ „Роуиер“, *Leader of Somalia's Jubbaland, at Odds with Mogadishu, Wins New Term*, 22 август 2019 г., www.reuters.com/article/us-somalia-politics-idUSKCN1VC15B.
- 173 „Сблъсък между силите, лоялни на федералните власти на Сомалия, и тези, които са съюзници на южния щат Джубаленг, може да предизвика по-широка криза в Африканския рог. При сблъсъци между двете страни през февруари и март 2020 г. са разселени 56 000 души и са загинали най-малко десет души, включително цивилни. Воюващите страни бече са изпаднали в неспокойна безизходна, но раздорът се разраства сред клановите в района на Гего в Джубаленг, епицентъра на насилието.“ МКГ, *Ending the Dangerous Standoff in Southern Somalia*, 14 юли 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2033656/b158-standoff-in-southern-somalia.pdf, стр. 1. „Федералното правителство отхвърли преизбирането на Магобе и призова за нов процес, докато администрациите на Пунтленд и Галмууд и много опозиционни политически партии, както и правителството на Кения, признаха победата на г-н Магобе.“ Съвет за суверенитет на ООН, *Report of the Secretary General on Somalia*, 15 ноември 2019 г., S/2019/884, <https://undocs.org/S/2019/884>, параграф 5.
- 174 Проект за местоположение на възржени конфликти и данни за събития (МВКДС), *A Turbulent Run-Up to the Elections in Somalia*, 7 април 2021 г., <https://acleddata.com/2021/04/07/a-turbulent-run-up-to-elections-in-somalia/>.

56 000 души (9 000 домакинства) бяха разселени.¹⁷⁵ До май 2020 г. Федералното правителство на Сомалия контролира областите Луук [Luuk], Дулоу [Doolow] и Белед Хабо [Beled Hawo], Гарбахарей [Garbaharey] и Бардхеере [Bardheere] чрез разполагането на федерални сили за сигурност и назначи нови областни комисари, лоялни на Федералното правителство на Сомалия в тези области.¹⁷⁶

На 14 юни 2020 г. Федералното правителство на Сомалия призна президентството на Магобе, но само за ограничен срок от две години - условие, което Магобе и администрацията на Джубаленд незабавно отхвърлиха.¹⁷⁷ Войски на Федералното правителство на Сомалия останаха в Гедо; сблъсъците през януари 2021 г. доведоха до „цивилни жертви, унищожаване на гражданска собственост и разселване“.¹⁷⁸ През март 2021 г. споразумение между Федералното правителство на Сомалия и Джубаленд доведе до деескалация на напрежението, но „не обърна внимание на първопричините за несъгласието с ръководството на Джубаленд“.¹⁷⁹ Боевете в Гедо „имаха многобройни последици от жертви и вътрешно разселване, локализиране въоръжени формирования, отклоняване на военни ресурси от операции срещу „Ал-Шабаб“ и осигуряване на възможности за въоръжени групировки, които да експлоатират в своя полза“.¹⁸⁰

През април 2022 г. Джубаленд и Могадишу изразяват несъгласие дали изборите за 16-те места в долната камара на парламента, отредени за региона, трябва да се проведат в Гедо или в Кисмайо.¹⁸¹ Проведени бяха два избора и бяха избрани две групи депутати; Федералното правителство на Сомалия обаче осъди паралелните избори и агентите на Националната агенция за разузнаване и сигурност се опитаха да спрат полагането на клетва на втората група депутати в Могадишу, но бяха спрени от силите за сигурност на Пунтленд.¹⁸²

г) Галмудуг

Щатът Галмудуг е създаден през 2015 г., когато регионите Галгадууд и Муудуг се сливат.¹⁸³ Въпреки това до 2020 г. структурата на правителството и разпределението на властта остават разделени между подкрепяната от Федералното правителство на Сомалия администрация и Ахлу Суна Уал Джама'а [Ahlu Sunna Wal Jama'a], суфийска милиция, която се е борила срещу „Ал-Шабаб“, до 2020 г.¹⁸⁴ Парламентарните места за Галмудуг се разпределят от кланове въз основа на

формулата 4, 5 и „има 11 клана, участващи в договорености за споделяне на властта: пет пог-клана на Хабар Гидир (Са'ад, Салеебан, Саруур, Аур и Дудубле); Марихан; Дир; Абгаал (пог-клан на Ва'есле); Мурурсге (от

175 Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, *Somalia: Flash Update*, 5 март 2020 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-flash-update-noi-displacement-gedo-region-jubaland-05032020-enso>.

176 Могадишу „също така примахва местни служители да сменят лоялността си, като същевременно тормози предпологаемите противници, включително със заплахи за задържане“. МКГ, *Ending the Dangerous Standoff in Southern Somalia*, 14 юли 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2033656/b158-standoff-in-southern-somalia.pdf, стр. 4-5

177 „Бертелсман Шифунг“ [Bertelsmann Stiftung], *BTI 2022 Country Report: Somalia*, 23 февруари 2022 г., www.ecoi.net/en/file/local/2069667/country_report_2022_SOM.pdf, стр. 12; „Гароуе онлайн“, *Somalia: FGS Recognises Madobe As Interim President*, Invites FMS Leaders to Meeting, 14 юни 2020 г., www.garoweonline.com/en/news/somalia/somalia-fgs-recognises-madobe-as-interim-president-invites-fms-leaders-to-meeting.

178 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 30.

179 Пак там. Вж. също, МВКАС, *A Turbulent Run-Up to the Elections in Somalia*, 7 април 2021 г., <https://acleddata.com/2021/04/07/a-turbulent-run-up-to-elections-in-somalia/>. [Първоначалният] спор беше предизвикан от отказа на Могадишу да признае това, което той и местните съперници на Магобе твърдят, че е било опорочен вот през абулт 2019 г., при който президентът на Джубаленд печели втори мандат. Но това отразява по-дълбокото разногласие между Фармаджо и Магобе относно начина, по който политическата система на Сомалия трябва да разпределя властта. Техните различия подхранват местното напрежение чрез кланови и пог-кланови съюзи и съперничества, които характеризират често крехката политическа система на страната.“ МКГ, *Ending the Dangerous Standoff in Southern Somalia*, 14 юли 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2033656/b158-standoff-in-southern-somalia.pdf, стр. 2. Важно е също така да се отбележи участието на регионалните субекти в спора в Джубаленд, тъй като Етиопия имаше войски в региона Гедо, подкрепящи Федералното правителство на Сомалия, а Кения имаше войски в долната част на Джубаленд, подкрепящи Магобе. Кения разглежда Джубаленд като „буфер между нея и „Ал-Шабаб“. МКГ, *Ending the Dangerous Standoff in Southern Somalia*, 14 юли 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2033656/b158-standoff-in-southern-somalia.pdf, стр. 9-11.

180 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 29.

181 „Спар, *Standoff over Jubaland Parliamentary Elections Settled*, 22 април 2022 г., www.the-star.co.ke/news/2022-04-22-standoff-over-jubaland-parliamentary-elections-settled/.

182 „Споробете между съперничещи си политически лагери относно избора на председатели на парламента ескалираха в Могадишу на 25 април. Агенти на Националната агенция за разузнаване и сигурност се сблъскаха с щатските сили на Пунтленд в хотела на летището в Могадишу на 25 април. Агенстите се опитаха насила да влязат по време на полагането на клетва на 16 депутати, които бяха избрани в щата Джубаленд. Щатските сили на Пунтленд спряха агентите на Националната агенция за разузнаване и сигурност след престрелка. „Гароуе онлайн“ твърди, че командирът на летището от Националната агенция за разузнаване и сигурност е ръководил атаката.“ „Критикът третс“, *Gulf of Aden Security Review*, 28 април 2022 г., www.criticalthreats.org/briefs/gulf-of-aden-security-review/gulf-of-aden-security-review-april-27-2022. „В изявление г-н Фармаджо заяви, че ще има последици, след като група обяви план за провеждане на паралелни избори в неспокойния регион Гедо в щата Джубаленд - ход, който според него е незаконен. [...] Лоялните на президента на Джубаленд Ахмед Мохамед Ислам Магобе избрала да пробедат изборите за 16 места в Камарата на народа (долната камара на дубукарния парламент Сомалия) в град Ел Уак, докато регионалната администрация на Гедо настоява изборите да се пробедат в Гарбахарей.“ „Ййтс африкан“, *Parallel Elections Emerge in Somalia*, 23 април 2022 г., www.theafrican.co.ke/tea/news/east-africa/parallel-elections-emerge-in-somalia-3791800.

183 Национално статистическо бюро на Сомалия, *Somali Health and Demographic Survey: Galmudug Report*, 2021 г., www.nbs.gov.so/wp-content/uploads/2021/07/Galmudug_Report_2021.pdf, стр. 2. Районът на Муудуг е частично превзет от Пунтленд. „Сложността на процеса на формиране на щата Галмудуг е забележима: териториален спор с Пунтленд доведе до конституционна аномалия, като Галмудуг беше сформирани от 1, 5 щата - въпреки временна конституция, която предвижда, че щатни членове на федерацията трябва да бъдат сформирани от най-малко два щата региона.“ „Сейфтурад“, *Clans, Contention and Consensus: Federalism and Inclusion in Galmudug*, юни 2020 г., www.saferworld.org.uk/downloads/clans-consensus-and-contention--inclusion-and-federalism-in-galmudug.pdf, стр. 2.

184 „През периода 2015-2019 г. Галмудуг се раздели на две, с отделни администрации, базирани както в Ахмасареб, така и в Агадо.“ „Интерпийс“, *Galmudug Reconciliation: Processes, Challenges, and Opportunities Ahead*, 5 февруари 2021 г., www.interpeace.org/wp-content/uploads/2021/02/2021-Galmudug-Report.pdf, стр. 9.

по-широкото семейство кланове Хавие); Шехал; и няколко по-малки клана, колективно известни като Бееша Шанаг (включително под-кланове на Магхибан и Тумал).¹⁸⁵

През 2017 г. президентът на щата Ахмед Дуале Гееле Хаф [Ahmed Duale Geele Naaf] постигна споразумение за споделяне на властта с Ахлу Суна Уал Джама'а, което позволи на правителството да се върне в град Дхусамарб; той също така договори границата в Галкайо с Пунтленд.¹⁸⁶ В сделката с Ахлу Суна Уал Джама'а на групировката се обещават места в парламента на щата и интеграция на бойците на Ахлу Суна Уал Джама'а със силите за сигурност на Галмуду.¹⁸⁷

Напрежението обаче ескалира по време на изборите през 2019 г. между подкрепяната от Федералното правителство на Сомалия администрация, опозиционните групировки и Ахлу Суна Уал Джама'а, което завърши с президентски избори, бойкотирани от опозиционни кандидати, и паралелни избори от Ахлу Суна Уал Джама'а, което доведе до кратък период, в който Галмудуг имаше трима президенти и три парламента, които претендираха за легитимност.¹⁸⁸ Макар че новият президент Ахмед Абди Карие „Кооркоор“ [Ahmed Abdi Karie „Qoorqoor“] успя да постигне споразумение с опозицията, избухнаха боеве между Ахлу Суна Уал Джама'а и Сомалийската национална армия в Дхусамарб на 27 и 28 февруари 2020 г.¹⁸⁹ Сомалийската национална армия победи Ахлу Суна Уал Джама'а, като ръководството на групировката се предаде на 29 февруари 2020 г., след което напусна страната.¹⁹⁰

Завръщането на ръководството на Ахлу Суна Уал Джама'а предизвика жесток сблъсък между групировката и властите на Галмуду в село Бохол на 30 септември 2021 г., с 10 загинали.¹⁹¹ Ахлу Суна Уал Джама'а след това пое контрола над Гури Сеел и Матабан в Хиран.¹⁹² На 23 октомври 2021 г. Ахлу Суна Уал Джама'а и властите в Галмудуг участваха в тежки боеве в Гури Сеел, които причиниха разселването на над 100 000 души и смъртта на 120 души, предимно цивилни.¹⁹³ След успешни посреднически усилия, Ахлу Суна Уал Джама'а се оттегли в Бохол.¹⁹⁴ Към август 2022 г. се съобщава само за спорадично по-нататъшно насилие между Ахлу Суна Уал Джама'а и държавните сили.¹⁹⁵

г) Югозапаг

Създаден през 2014 г., Югозападният щат се състои от регионите Долен Шабел, Бай и Бакол.¹⁹⁶ Югозападният щат включва многочислено население от клана Дигил-Мирифле или Раханвайн.¹⁹⁷ На 19 декември

- 185 „Сейфруураг“, *Clans, Contention and Consensus: Federalism and Inclusion in Galmudug*, юни 2020 г., www.saferworld.org.uk/downloads/clans-consensus-and-contention--inclusion-and-federalism-in-galmudug.pdf, стр. 19.
- 186 Национално статистическо бюро на Сомалия, *Somali Health and Demographic Survey: Galmudug Report*, 2021 г., www.nbs.gov.so/wp-content/uploads/2021/07/Galmudug_Report_2021.pdf, стр. 2. През 2017 г. Ахлу Суна Уал Джама'а се оценява на 5000 бойци. „Сейфруураг“, *Clans, Contention and Consensus: Federalism and Inclusion in Galmudug*, юни 2020 г., www.saferworld.org.uk/downloads/clans-consensus-and-contention--inclusion-and-federalism-in-galmudug.pdf, стр. 11.
- 187 „Сейфруураг“, *Clans, Contention and Consensus: Federalism and Inclusion in Galmudug*, юни 2020 г., www.saferworld.org.uk/downloads/clans-consensus-and-contention--inclusion-and-federalism-in-galmudug.pdf, стр. 11. Вж. също, „Интернйуи“, *Galmudug Reconciliation: Processes, Challenges, and Opportunities Ahead*, 5 февруари 2021 г., www.interpeace.org/wp-content/uploads/2021/02/2021-Galmudug_Report.pdf, стр. 17. Първоначалното споразумение беше анулирано през 2019 г. като част от текущите преговори, свързани с изборите и териториалния контрол. Вж. Съвет за сигурност на ООН, *Report of the Secretary-General on Somalia*, 15 август 2019 г., S/2019/661, www.ecoi.net/en/file/local/2015615/S_2019_661_E.pdf, параграф 5.
- 188 „Интернйуи“, *Galmudug Reconciliation: Processes, Challenges, and Opportunities Ahead*, 5 февруари 2021 г., www.interpeace.org/wp-content/uploads/2021/02/2021-Galmudug_Report.pdf, стр. 17. Президентът на Галмудуг Ахмед Абди Карие „Коркор“ е избран на 2 февруари 2020 г. „За ръководството на Федералното правителство на Сомалия изборът на Коркор беше част от по-широк дневен ред за промяна на облика на щатните членове на федерацията, поставяне на постове на съюзници във всяка столица на щатите членове на федерацията и в крайна сметка да се изблекат ползите за федералните избори.“ Институт „Херингудж“, *The State of Somalia Report 2020*, 8 февруари 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2020-Final-2.pdf>, стр. 16.
- 189 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2020 г., S/2020/398, www.ecoi.net/en/file/local/2030188/S_2020_398_E.pdf, параграф 9. Най-малко 22 души бяха убити. „Воис ъф Америка“, *Somalia's Sufi Muslim Leaders Surrender to Government*, 29 февруари 2020 г., www.voanews.com/a/africa_somalias-sufi-muslim-leaders-surrender-government/6185038.html.
- 190 „Интернйуи“, *Galmudug Reconciliation: Processes, Challenges, and Opportunities Ahead*, 5 февруари 2021 г., www.interpeace.org/wp-content/uploads/2021/02/2021-Galmudug_Report.pdf, стр. 29; „Воис ъф Америка“, *Somalia's Sufi Muslim Leaders Surrender to Government*, 29 февруари 2020 г., www.voanews.com/a/africa_somalias-sufi-muslim-leaders-surrender-government/6185038.html.
- 191 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 11 ноември 2021 г., S/2021/944, <https://undocs.org/en/S/2021/944>, параграф 10.
- 192 Пак там, ал. 10. „Групировката заяви, че иска да поеме контрола над градовете и регионите, за да ги защити по-добре и да се бори срещу „Ал-Шабаб“.“ „Ройтерс“, *Somali Militia, Former Government Ally, Captures Two Towns from Federal Forces*, 2 октомври 2021 г., www.reuters.com/world/africa/somali-militia-former-government-ally-captures-two-towns-federal-forces-2021-10-01/.
- 193 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 11 ноември 2021 г., S/2021/944, <https://undocs.org/en/S/2021/944>, параграф 10; „Нйус афпука“, *Somalia Militia Agrees to Ceasefire in Central Region*, 27 октомври 2021 г., www.theafricanic.com/ke/ta/news/east-africa/somalia-militia-agrees-to-ceasefire-in-galmudug-3597566; Международен комитет на червения кръст (МКЧК), *Gurjel Clashes Leave Scores of Dead and Wounded and Severely Hampers Access to Healthcare*, 26 октомври 2021 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/gurjel-clashes-leave-scores-dead-and-wounded-and-severely-hampers-access-healthcare>; „Воис ъф Америка“, *At Least 20 Killed as Somalia Troops Battle Moderate Islamist Militia*, 23 октомври 2021 г., www.voanews.com/a/somalia-troops-battle-moderate-islamist-militia/6282882.html.
- 194 ВКБООН, *Somalia: Operational Update*, 21 ноември 2021 г., <https://data2.unhcr.org/fr/documents/details/89727>, стр. 2; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 11 ноември 2021 г., S/2021/944, <https://undocs.org/en/S/2021/944>, параграф 10.
- 195 МВКАС регистрира пет случая на bomki, насилие от разпояване/експлозии и насилие срещу цивилни от Ахлу Суна Уал Джама'а от 1 януари до 1 август 2022 г. МВКАС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 196 Институт „Херингудж“, *The State of Somalia Report 2020*, 8 февруари 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2020-Final-2.pdf>, стр. 14.
- 197 ЕСПОВ, *Somalia Actors*, юни 2021 г., https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2021_07_EASO_COI_Report_Somalia_Actors.pdf, стр. 82; Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalie: Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 10; АЦИДАНУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 май 2009 г., www.ecoi.net/en/file/local/1193130/90_1261130976_accord-report-clans-in-somalia-revised-edition-20091215.pdf, стр. 11.

През 2018 г. в Югозападния щат Абдизис Мохамед „Лафтагарен“, бивш депутат и министър, беше избран за президент, след като Федералното правителство на Сомалия арестува другия кандидат, бивш лидер на „Ал-Шабаб“.¹⁹⁸

Парламентарните избори се проведоха през март 2020 г., след като щатът намали броя на депутатите от 149 на 95, за да го приведе в съответствие с размера на другите регионални администрации.¹⁹⁹ Малко след това парламентът гласува за удължаване на мандата на президента с една година, за да се уеднакви мандатите на президента и на щатското събрание.²⁰⁰ Щатската администрация се опита да създаде местни съвети в целия регион, но в областите Бараве и Ел-Барде процесът е блокиран заради спорове относно разпределението на местата на кандидатите, които не са от Раханвайн.²⁰¹

През 2021 г. „Ал-Шабаб“ контролира маршрутите за доставка в целия Югозападен щат продължава активно да се бори със силите на Федералното правителство на Сомалия.²⁰²

е) Хиришабел

Щатът Хиришабел е създаден през 2016 г. и се състои от Хириран и Среден Хиришабел.²⁰³ Доминиращите кланове в Хиришабел са Хавагле в Хириран и Абгал в Среден Шабел, два под-клана на Хавие.²⁰⁴ В региона има и малцинство на Банту.²⁰⁵ Тези групи, както и други по-малки под-кланове, са в конфликт, *inter alia*, за власт, земя и ресурси.²⁰⁶

При сформирването на Хиришабел федералното правителство посредничи за споразумение за споделяне на властта, чрез което столицата ще бъде в Джоухар (Среден Шабел) и в замяна само лица от клана Хавагле, мнозинството в региона Хириран, могат да се кандидират за президентския пост.²⁰⁷ На 11 ноември 2021 г. Държавното събрание избра Абдулахи Али Хюсеин „Гудлаве“ [Abdullahi Ali Hussein „Gudlawe“] (от Абгал, под-клан на Хавие) за президент и Юсуф Ахмед Хагар „Дабазиг“ [Yusuf Ahmed Hagar „Dabageed“] (от Хавагле, под-клан на Хавие) за вицепрезидент; според твърденията това е нарушило споразумението за споделяне на властта и е довело до обвинения във фалшифициране на избори и публични протести в Беледвайн.²⁰⁸ Напрежение между милициите на Хавагле и силите на Хиришабел се разпали през юли и август 2021 г., а силите, които се противопоставят на президента, завзеха офисите на администрацията в Беледвайн, които окупираха до постигането на споразумение на 25 август 2021 г.²⁰⁹ Въпреки продължаващите усилия за помирение,

198 MKT, *Somalia's South West State: A New President Installed, a Crisis Inflamed*, 24 септември 2018 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-of-africa/somalia/somalias-south-west-state-new-president-installed-crisis-inflamed.

199 Институт „Херимугж“, *The State of Somalia Report 2020*, 8 февруари 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2020-Final-2.pdf>, стр. 14; UN Security Council, *Situation in Somalia*, 13 февруари 2020 г., S/2020/121, www.ecoi.net/en/file/local/2025872/S_2020_121_E.pdf, параграф 10.

200 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2020 г., S/2020/398, www.ecoi.net/en/file/local/2030188/S_2020_398_E.pdf, параграф 7.

201 „Ключовото промишление е свързано с местата, разпределени за „не-местни“ кланове, които са главно под-кланове на Хавие. Подробна динамика се наблюдава в Ел-Барде в провинция Бакол, където клановите Дишл и Мирфал отхвърлят броя на местата в съвета, разпределени за клановите Озаден и Хавие в района. В резултат на това този процес е спрял, докато щатът излезе с нов подход.“ Институт „Херимугж“, *The State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, стр. 24.

202 Пак там, стр. 23-24.

203 Пак там, стр. 26.

204 Институт „Херимугж“, *The State of Somalia Report 2020*, 8 февруари 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2020-Final-2.pdf>, стр. 7. Вж. също „ООН Хабумат“, *Beledweyne Urban Profile, 2020*, ноември 2020 г., https://unhabitat.org/sites/default/files/2020/12/beledweyne_urban_profile.pdf, стр. 6. „Хириран е доминиран от клана Хавагле, които е най-многочисленият и вероятно най-мощният клан в региона. По важност те са последвани от Галджел (те също живеят в Среден Шабел, но се твърди, че не контролират нито един голям град в нито един от двата региона) и Гузундабе (клан Бади Аге), които присъстват във всички големи градове. Тези кланове са последвани от други малцинствени групи, като Дир, Шехал, Рер Хасан (Ашраф), Джарер Ваин (Банту) и Рер Шабел (или Макане, Макане, които са също Банту)“. ЕСПОУ, *Somalia: Security Situation*, септември 2021 г., https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Security_situation_new_AC.pdf, стр. 98.

205 Международна група за защита на правата на малцинствата, *Somalia: Bantu*, последен достъп на: 25 август 2022 г., <https://minorityrights.org/minorities/bantu/>; Somali Journalists Syndicate (SJS), *SJS and SOMA Are Concerned by the Threats and Intimidation Against Minority Journalists Covering Elections in Hirshabelle*, 18 ноември 2021 г., <https://sjsyndicate.org/2021/11/18/sjs-and-soma-are-concerned-by-the-threats-and-intimidation-against-minority-journalists-covering-elections-in-hirshabelle/>; Фондация „Берхоф“, *Conflict Assessment Report: Hirshabelle State, Somalia*, 16 януари 2018 г., <https://berghof-foundation.org/library/conflict-assessment-report-hirshabelle-state-somalia>, стр. 9.

206 ЕСПОУ, *Somalia: Security Situation*, септември 2021 г., https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Security_situation_new_AC.pdf, стр. 98-99.

207 „Джоухар, столицата на Среден Шабел, е определена за столица на новия щат. За да убеди област Хириран, правителството обяви, че само политици от клана Хавагле (доминиращият клан в област Хириран) могат да се състезават за президентския пост в новия щат.“ Сомалийска обществена програма, *The Hirshabelle Election Conundrum*, 10 октомври 2020 г., <https://somalipublicagenda.org/the-hirshabelle-election-conundrum/>.

208 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 17 февруари 2021 г., S/2021/154, www.ecoi.net/en/file/local/2046029/S_2021_154_E.pdf, параграф 7. Вж. също АИЦАП, *A Turbulent Run-Up to Elections in Somalia*, 7 април 2021 г., <https://acleddata.com/2021/04/07/a-turbulent-run-up-to-elections-in-somalia/>.

209 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 11 ноември 2021 г., S/2021/944, <https://undocs.org/en/S/2021/944>, параграф 22. Вж. също, Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 10 август 2021 г., S/2021/723, www.ecoi.net/en/file/local/2058501/S_2021_723_E.pdf, параграф 8.

милиции на Хавадле, начело с генерал Абукар Хуг [Abukar Hud], и силите на Хиршабел се сражават близо до Белеввайн на 30 декември 2021 г. и 2 януари 2022 г., като осем души са убити, а 11 са ранени.²¹⁰

ж) Пунтленд

Пунтленд е „най-старият, най-стабилният и най-развитият“ щат член на федерацията в Сомалия, основан като автономен регион преди сформирването на федералното правителство.²¹¹ Съгласно конституцията си от 2009 г. Пунтленд се състои от регионите Бари, Нугал, Сон, Айн, Каркар, Мудуг, Хайлан и Санагис [Bari, Nugaal, Sool, Aun, Karkaar, Mudug, Naylan, Sanaagis], които по отношение на 18-те официални региона на Сомалия съответстват на части от Санаг и Сол, [Sanaag, Sool], както и регионите Бари, Нугал и Мудуг [Bari, Nugaal и Mudug].²¹² Части от Санаг и Сол продължават да са оспорвани между Пунтленд и Сомалиленд.²¹³ Доминиращият клан в Пунтленд е Маджертен, част от под-клана Харти на Дарог, а малцинствените групи, присъстващи в Пунтленд, включват Мадибан, Мусе Дирифе, Тумал и Ибир.²¹⁴

Настоящият президент на Пунтленд, Сауд Абдулахи Дени [Said Abdullahi Deni], е избран на 8 януари 2019 г. от парламента на Пунтленд, който се състои от 66 членове, избрани от старейшини съгласно система, основана на кланове.²¹⁵ През октомври 2021 г. Пунтленд организира пилотни избори в областите Карго, Ейл и Уфейн на базата „един човек - един глас“ - ход, който беше приветстван от международните партньори и който има за цел да проправи пътя за избори на подобна основа за щатското събрание през 2022 г.²¹⁶ Пунтленд завърши изборите си за горната камара на парламента през август 2021 г., но изборите за долната камара не бяха завършени до края на април 2022 г.²¹⁷

- 210 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 24.
- 211 Институт „Хершмудж“, *State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, сmp. 19. „По време на последните етапи на гражданската война и „след като стана ясно, че обединена Сомалия няма да бъде възстановена в краткосрочен план, хората в североизточната част (част от бившата италианска територия) се съгласиха да основат Пунтленд като автономен регионален щат. От гледна точка на начина, по който беше установен, лидерите в Пунтленд имитираха Сомалиленд, като създадоха правителство чрез междукланови конференции и традиционни власти. Техните цели обаче са различни: Пунтленд не претендира за независимост, а работи за възстановяването на федерална Сомалия. Вследствие на това Пунтленд отхвърля едностранното отпеляне на Сомалиленд и пренебрежна пълното значение на общата му граница, наложена от Харгейса.“ Институт „Рифт Валу“, *Between Somaliland and Puntland: Marginalization, Militarization and Conflicting Political Visions*, 2015 г. <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Between%20Somaliland%20and%20Puntland%20by%20Markus%20Hoehne%20-%20RV1%20Contested%20Borderlands%20%282015%29%20%281%29.pdf>, сmp. 15.
- 212 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Administrative Map*, 31 юли 2017 г., <https://reliefweb.int/map/somalia/somalia-administrative-map-31072017>; *Constitution of Puntland State of Somalia*, декември 2009 г., <http://citizenshiprightsafrika.org/wp-content/uploads/2020/10/Somalia-Puntland-Constitution-Dec2009.pdf>, чл. 7(1).
- 213 „Сомалиленд контролира части от Сол и Санаг и прегява претенции към останалата част от тях. Галмугуу контролира части от Мудуг.“ Институт „Хершмудж“, *State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, сmp. 19. Вж. също, Сомалийски щат Пунтленд, *Конституция*, декември 2009 г., <http://extwprleg1.fao.org/docs/pdf/som197962.pdf>, чл. 7; Институт „Рифт Валу“, *Between Somaliland and Puntland: Marginalization, Militarization and Conflicting Political Visions*, 2015 г. <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Between%20Somaliland%20and%20Puntland%20by%20Markus%20Hoehne%20-%20RV1%20Contested%20Borderlands%20%282015%29%20%281%29.pdf>, сmp. 19.
- 214 Институт „Рифт Валу“, *Between Somaliland and Puntland: Marginalization, Militarization and Conflicting Political Visions*, 2015 г. <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Between%20Somaliland%20and%20Puntland%20by%20Markus%20Hoehne%20-%20RV1%20Contested%20Borderlands%20%282015%29%20%281%29.pdf>, сmp. 19.
- 215 „Войс ъф Америка“, *Somalia's Puntland Region Elects New President*, 8 януари 2019 г., www.voanews.com/s/somalia-puntland-region-elects-new-president/4733694.html; „Институт за изследване на сигурността“, *Overlapping Claims by Somaliland and Puntland: The Case of Sool and Sanaag*, ноември 2019 г., <https://issafrica.s3.amazonaws.com/site/uploads/ear27.pdf>, сmp. 8.
- 216 По-специално, разселените лица от други части на Сомалия, живеещи в Пунтленд, имаха възможност да гласуват. Институт „Хершмудж“, *State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, сmp. 21. „На 28 юни [2021 г.] преходната избирателна комисия на Пунтленд обявя, че 46 187 души са се регистрирали за местните избори, насрочени за 25 октомври [2021 г.]; 50, 5 на сто от тях са жени и 49, 5 на сто - мъже. Обявлението бе направено след приключването на действията по регистрацията на гласоподавателите в три пилотни области.“ Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 10 август 2021 г., S/2021/723, www.ecoi.net/en/file/local/2058501/S_2021_723_E.pdf, параграф 23.
- 217 Доклад на съвета за сигурност, *May 2022 Monthly Forecast*, 29 април 2022 г., www.securitycouncilreport.org/monthly-forecast/2022-05/somalia-25.php; „Войс ъф Америка“, *Somali President, Prime Minister Quarrel Over Election Security*, 27 април 2022 г., www.voanews.com/a/somali-president-prime-minister-quarrel-over-election-security/6547170.html; Институт „Хершмудж“, *State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, сmp. 21; „Гароуе онлайн“, *Puntland Elects Senators as Somalia's Elections Gain Momentum*, 11 август 2021 г., www.garoweonline.com/en/news/puntland/puntland-elects-senators-as-somalia-s-elections-gain-momentum.

Регионите Сол и Санаг исторически са оспорвани между Пунтленд и Сомалиленд - спор, който често ескалира в насилие.²¹⁸ През 2018 г. се разпали напрежение, довело до най-малко 20 въоръжени сблъсъци между силите на Пунтленд и Сомалиленд между януари и юни 2018 г.²¹⁹

Политическо насилие се разрази от 22 до 24 декември 2021 г. между фракции, лоялни на президента на Пунтленд, и сили, лоялни на директора на силите за сигурност на Пунтленд, когато президентът беше освободил от длъжност на 24 ноември 2022 г.²²⁰ Боевете убиха десетки и разселиха хиляди, което ги прави „най-интензивните [боеве], на които Пунтленд е ставал свидетел в продължение на повече от десетилетие“.²²¹

Пунтленд продължава да се бори срещу „Ислямска гържава“ в северните райони.²²²

3) Сомалиленд

Сомалиленд обяви независимост от Сомалия през 1991 г. и не се смята за свързана с Федералното правителство на Сомалия.²²³ Тя продължава да арестува и задържа лица, които са критични към независимостта, както и жители, които са наети на работа от Федералното правителство на Сомалия.²²⁴ Границите на Сомалиленд не са формирани по линия на клановите, а територията му включва области, населявани от под-кланове на Дир като Сисе и Гадабурси, Исак, които са доминиращият клан и съставляват почти две трети от населението, и под-клановите на Харти Дулбаханте и Варсангели по границата с Пунтленд.²²⁵ Малицинствените групи, присъстващи в Сомалиленд, включват Габоие, Тумал и Ибир.²²⁶ Сомалиленд продължава да лобира за международно признаване като

- 218 Сомалиленд използва географските граници, очерчани от предишните колониални власти, докато Пунтленд, което е организиран като кланов щам, твърди, че вбта региона, които също са предимно населени от клана Харти, са част от неговата територия. „Това е мястото, където се появяват припокриващите се претенции към регионите Сол и Санаг. Разграничена като част от Сомалиленд чрез колониално наследство, голяма част от Сол е заета предимно от Дулбаханте, докато част от Санаг е населена от Варсангели, което ги поставя в базирания на кланове район на отговорност на Пунтленд. Различните легитимации, залегнали в основата на формирането на вбта региона, водят до различни виждания за тяхното администриране, в зависимост от възприетията за това дали техният статут ще бъде определен от колониализма или от кланове.“ Институт за изследвания на сигурността, „Overlapping claims by Somaliland and Puntland - The case of Sool and Sanaag, East Africa Report No. 27, ноември 2019 г., <https://issafrika.s3.amazonaws.com/site/uploads/ear27.pdf>, стр. 5, вж. също стр. 3-4.
- 219 MKT, *Averting War in Northern Somalia*, 27 юни 2018 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somaliland/141-averting-war-northern-somalia.
- 220 „На 24 ноември [2021 г.] президентът на Пунтленд Саид Абулахи Дени освободи директора на силите за сигурност на Пунтленд генерал Мохамуд Осман Абулахи „Диано“ [Mohamud Osman Abdullahi „Diano“], заменяйки го с генерал Амин Хаджи Хаир [Amin Haji Khayr]. Уволнението бе оспорено и възникна напрежение в Босасо, което довело до засилено присъствие на силите за сигурност на Пунтленд, избухнаха въоръжени сблъсъци в база на силите за сигурност на Пунтленд базио до склада на Световната продоволствена програма (WFP).“ Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 25. „Конфликтът в Босасо има политическо измерение. Диано е брат на Асад Диано, който беше и бивш ръководител на PSF и погласник на последните президентски избори в Пунтленд. Техният баща също е бивш ръководител на PSF и няколко президенти на Пунтленд са приели тези длъжностни лица. През последните няколко години отношенията между президента на Пунтленд Дени и президента Фармаджо се влошиха. Президентът Дени смята, че Асад Осман Диано е близък съюзник на президента Фармаджо. Властите в Пунтленд дори твърдят, че Фармаджо е изпратил федерални сили в подкрепа на семейството на Диано.“ Институт „Хершумдж“, *State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, стр. 20.
- 221 Институт „Хершумдж“, *State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, стр. 20. Спорът беше разрешен, когато „силите за сигурност на Пунтленд бяха възстановени като командоски сили за сигурност на Пунтленд“ и „специални сили за разузнаване на Пунтленд“ на 4 март. Г-н Дени преназначил Мохамуд Осман Абулахи „Диано“ [Mohamud Osman Abdullahi „Diano“] за ръководител на първите, докато генерал Мохамед Амин Абулахи Хаджи Хаир [Mohamed Amin Abdullahi Haji Khayr], първоначално назначен през ноември 2021 г. на мястото на „Диано“, беше назначен за ръководител на вторите.“ Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022 г., S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграф 18.
- 222 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; Институт „Хершумдж“, *State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, стр. 19.
- 223 Вж например фондация „Хершумдж“, *Somalilanders' Quest for Independence Isn't "Neocolonial" Plot. It's Self-Determination*, 9 май 2022 г., www.heritage.org/africa/commentary/somalilanders-quest-independence-isnt-neocolonial-plot-its-self-determination.
- 224 „Властите в Сомалиленд продължава да задържат жители на Сомалиленд, наети от федералното правителство в Могадишу, понякога за продължителни периоди. Властите в Сомалиленд не разрешават на длъжностни лица в Могадишу да представляват Сомалиленд в рамките на федералното правителство или пред него и разглеждат подобни действия като гържавна измяна, наказуема съгласно законите на Сомалиленд.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Вж също, Център за права на човека в Сомалиленд, *Annual Report of Human Rights Center 2021*, 2 февруари 2022 г., <http://hrsomaliland.org/wp-content/uploads/2022/02/Annual-report-2021.pdf>, стр. 13-16; „Ол Африка“ [All Africa], *Somalia: Former Deputy Somali PM Arrested in Hargeisa*, 15 декември 2021 г., <https://allafrica.com/stories/202112160116.html>; „Сомалиленд Смангарап“ [Somaliland Standard], *SL Police Detain 50 Youth for Wearing the Attire Flag of Somalia in Borama*, 27 юни 2021 г., <https://somalilandstandard.com/sl-police-detain-50-youth-for-wearing-the-attire-flag-of-somalia-in-borama/>; „Италиански институт за международни политически изследвания“ [Italian Institute for International Political Studies], *Somaliland: 30 Years of De Facto Statehood, and No End In Sight*, 12 май 2021 г., www.ispionline.it/en/publicazione/somaliland-30-years-de-facto-statehood-and-no-end-sight-30363; „Ол Африка“, *Somalia: Somaliland Releases Detained Musicians*, 24 юни 2020 г., <https://allafrica.com/stories/202006250225.html>; „Сомали диспач“ [Somali Dispatch], *Somaliland: Singer Salah Arab Released from Detention*, 11 май 2020 г., www.somalidispach.com/latest-news/somaliland-singer-salah-arab-released-from-detention/.
- 225 Институт „Рупт Ваау“, *Between Somaliland and Puntland: Marginalization, Militarization and Conflicting Political Visions*, 2015 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Between%20Somaliland%20and%20Puntland%20by%20Markus%20Hoehne%20-%20RV1%20Contested%20Borderlands%20%282015%29%20%281%29.pdf>, стр. 19-20, 32.
- 226 Университет в Милано-Букока, *The Gaboye of Somaliland: Legacies of Marginality, Trajectories of Emancipation*, 2017 г., https://boa.unimib.it/retrieve/handle/10281/180856/252722/phd_unimib_734232.pdf, стр. 3-4, 193-199; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *A Study on Minorities in Somalia*, 1 август 2002 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/study-minorities-somalia>.

независима държава.²²⁷ Макар че Сомалия и Сомалиленд преди това са участвали в дипломатически преговори, те са намалели през 2021 г.²²⁸

Сомалиленд има „собствена цивилна администрация, въоръжени сили и валута и провежда свои собствени избори“.²²⁹ Въпреки някои опасения относно действията на полицията по време на кампанията и въпреки големите закъснения, на 31 май 2021 г. Сомалиленд проведе свободни и честни избори за длъжности в парламента и местни съвети.²³⁰ Опозиционната партия „Уадани“ спечели мнозинството от местата в Камарата на представителите и други ключови местни постове и сформира управляваща коалиция с Партията на справедливостта и благосъстоянието - група опозиционна партия.²³¹ Въпреки че един кандидат от Габойе беше избран за депутатско място, което се смяташе за стъпка към представителство на малцинствата, нито една жена не беше избрана.²³² Президентските избори са насрочени за ноември 2022 г.²³³ Твърденията на опозиционните партии, че президентът възнамерява да угължи мандата си и да забави изборите, предизвикаха протести през август 2022 г.²³³

През 2021 г. бе завършен строителен проект за разширяване на пристанище Бербера, като капацитетът на пристанището се увеличи от 150 000 на 500 000 контейнера годишно - проект, който може да има значителни икономически последици за Сомалиленд.²³⁵ През април 2022 г. най-големият пазар в Сомалиленд - пазарът Вахен в Харгейса, изгоря; според председателя на търговската камара Джамаал Айдег [Jamal Aided] пазарът и неговите фирми представляват 40 до 50 процента от икономиката на Харгейса.²³⁶

- 227 „Форин полицс“, *Somaliland Courts U.S. for Independence Recognition*, 21 март 2022 г., <https://foreignpolicy.com/2022/03/21/somaliland-united-states-independence-recognition/>; „Конвърсейшън“, *Somaliland's Quest for Recognition: UK Debate Offers Hint of a Sea Change*, 21 януари 2022 г., <https://theconversation.com/somalilands-quest-for-recognition-uk-debate-offers-hint-of-a-sea-change-175342>.
- 228 Институмът „Хершумдж“, *State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, сmp. 18; ICG, *Somalia-Somaliland: A Halting Embrace of Dialogue*, 6 август 2020 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somalia/somaliland-halting-embrace-dialogue.
- 229 MKT, *Building on Somaliland's Successful Elections*, 12 август 2021 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somaliland/b174-building-somalilands-successful-elections.
- 230 MKT, *Building on Somaliland's Successful Elections*, 12 август 2021 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somaliland/b174-building-somalilands-successful-elections; „Институм за изследвания на сигурността“, *Somaliland's Election Boosted Its Theoretical Case for Recognition*, 11 юни 2021 г., <https://issafrica.org/iss-today/somalilands-election-boosted-its-theoretical-case-for-recognition>; European Union, *Statement by International Partners on Somaliland Parliamentary and Local Council Elections*, 8 юни 2021 г., www.eeas.europa.eu/delegations/somalia/statement-international-partners-somaliland-parliamentary-and-local-council_en; Фондация „Брентхърст“, *Report of the Brenthurst Foundation: Somaliland Election Monitoring Mission (SEMM)*, юни 2021, www.thebrenthurstfoundation.org/downloads/semml-final-report-1.pdf.
- 231 Управляващата партия „бързо“ при резултатите. MKT, *Building on Somaliland's Successful Elections*, 12 август 2021 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somaliland/b174-building-somalilands-successful-elections. Вж. също „Ал Джазира“, *Somaliland Elections: Opposition Parties Win Majority of Seats*, 6 юни 2021, www.aljazeera.com/news/2021/6/6/somaliland-opposition-wins-first-parliamentary-polls-since.
- 232 Институмът „Хершумдж“, *State of Somalia Report 2021*, 8 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOS-REPORT-2021-English-version.pdf>, сmp. 17; MKT, *Building on Somaliland's Successful Elections*, 12 август 2021 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somaliland/b174-building-somalilands-successful-elections; „Роуиерс“, *Somaliland Opposition Win Majority in First Parliamentary Vote since 2005*, 6 юни 2021 г., www.reuters.com/world/africa/somaliland-opposition-win-majority-first-parliamentary-vote-since-2005-2021-06-06/; „Признаваме значителните постижения на жените - кандидати по време на този изборен процес, но дълбоко съжаляваме, че това не се превърна в повече жени, които да са избрани на изборна длъжност, което победе до намаляване на политическото представителство на жените.“ Европейски съюз, *Statement by International Partners on Somaliland Parliamentary and Local Council Elections*, 8 юни 2021 г., www.eeas.europa.eu/delegations/somalia/statement-international-partners-somaliland-parliamentary-and-local-council_en; „На изборите през 2021 г. нито една жена не беше избрана в парламента. Това нито на изключване на жените от политиката е безпрецедентно, но проблемът не е нов. Преди тези избори имаше само една жена депутат и девет жени общински съветници. Сега, по уникален начин в Африка, Сомалиленд остава с нула жени сред своите 82 избрани депутати и само три жени сред 220 избрани съветници.“ „Африкърн аржюмънтс“, *How Did Somaliland End Up with Zero Female MPs?*, 10 януари 2022 г., <https://africanarguments.org/2022/01/how-did-somaliland-end-up-with-zero-female-mps/>.
- 233 Съществуват обаче признаци, сред които е спор относно предложението на правителството на Сомалиленд за реформиране на настоящата трипартийна политическа система и за отваряне на регистрацията на нови политически партии преди президентските избори, че времевата линия може да бъде отложена. „Елефант“ [The Elephant], *Between a Rock and a Hard Place: Somaliland's Elections in Limbo*, 14 февруари 2022 г., www.theelephant.info/features/2022/02/14/between-a-rock-and-a-hard-place-somalilands-elections-in-limbo/. Вж. също MKT, *Building on Somaliland's Successful Elections*, 12 август 2021 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somaliland/b174-building-somalilands-successful-elections.
- 234 Най-малко петима души бяха убити и 100 ранени при сблъсъци между протестиращи и силите за сигурност. Международните партньори изразиха загриженост относно „съобщенията за обществено безрерие и прекомерната употреба на сила“. „Ал Джазира“, *Somaliland: Clashes Between Protesters, Police Turn Deadly*, 12 август 2022 г., www.aljazeera.com/news/2022/8/12/several-people-killed-100-hurt-in-somaliland-protests. Вж. също „Воис ъф Америка“, *Somali President Urges Stability in Somaliland Amid Deadly Election Disputes*, 13 август 2022 г., www.voanews.com/a/somali-president-urges-stability-in-somaliland-amid-deadly-election-disputes/6700398.html; „Роуиерс“, *At Least Five People Killed, 100 Hurt in Somaliland Protests*, 12 август 2022 г., www.reuters.com/world/africa/least-five-people-killed-100-hurt-somaliland-protests-2022-08-12/.
- 235 „Африка рипорт“, *Building a Better Future in Somaliland*, 13 октомври 2021 г., www.theafricareport.com/135923/building-a-better-future-in-somaliland/; „Африкърн бизнес“, *Somaliland Opens New Berbera Port Terminal*, 29 юни 2021 г., <https://african.business/2021/06/trade-investment/somaliland-opens-new-berbera-port-terminal/>.
- 236 „Африкърн“, *Somaliland Market Fire Losses Between 1.5 Billion-\$2 Billion (Preliminary Report)*, 4 април 2022 г., www.africanews.com/2022/04/04/somaliland-market-fire-losses-between-1-5-billion-2-billion-preliminary-report/; „Гардиън“, *Dozens Injured in Fire at Market in Somaliland*, 2 април 2022 г., www.theguardian.com/world/2022/apr/02/dozens-injured-in-fire-at-market-in-somaliland.

3) Икономическо развитие

През 2021 г. Федералното правителство на Сомалия изпитваше трудности да изпълни програмите си поради бюджетни дефицити, причинени от спада в националните приходи и международната бюджетна подкрепа, които продължават да са в застой заради забавянето на изборите.²³⁷ В частния сектор, към август 2021 г., „45% от микрофирмите са затворили и почти половината от фирмите са претърпели спад в продажбите или съкращения“.²³⁸ Паричните преводи, които съставляват 35% от БВП на страната, намаляха по време на пандемията от COVID-19 и все още бяха под нивата отпреди пандемията до края на 2021 г.²³⁹

Приблизително 71% от населението на Сомалия живее под международната граница на бедност в щатски долари 1.90 на ден, като бедността е по-голяма в селските райони.²⁴⁰ Ограниченията, свързани с пандемията от COVID-19, продължаващата суша, пустинните скакалци и политическата несигурност, „задълбочиха и разшириха бедността“ в Сомалия и „усложниха вече съществуващите уязвимости“.²⁴¹ Икономиката, за която първоначално се прогнозираше, че ще се свие през 2020 г. с 1,5%, е намаляла със само 0,4%, като отново отбеляза растеж от 2,4% през 2021 г.; нивата на растеж преди пандемията обаче не се прогнозира да бъдат достигнати до 2023 г.²⁴² Сушата е довела до инфлация, която се очаква да достигне 10% - най-високото ниво от над 15 години насам, до края на 2022 г.²⁴³ Разходите за храна и вода продължават да нарастват в цяла Сомалия, като разходите за стандартизирана кошница с храна са се увеличили с 36% между февруари 2021 г. и февруари 2022 г.²⁴⁴

През март 2020 г. Сомалия получи право на участие в инициативата „Силно задължени бедни държави“ (НРС) - програма на МВФ за облекчаване на дълга.²⁴⁵ Облекчаването на дълга в рамките на инициативата НРС е „от решаващо значение, за да се помогне на Сомалия да нормализира отношенията с международните финансови институции, да получи достъп до финансови ресурси и да се свърже с глобалната икономика“ и „би позволило да се обърне по-голямо внимание на устойчивостта и изграждането на инфраструктура в страната“.²⁴⁶

В. Ситуация със сигурността в Сомалия: Въздействие на конфликта върху цивилното население

Този раздел предоставя подробна информация за броя на цивилните жертви и инцидентите по сигурността в Сомалия. Следва да се отбележи, че въпреки че общият брой на цивилните жертви и инцидентите по сигурността са важни показатели за интензивността на продължаващия конфликт в Сомалия, те представляват само един

- 237 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 11 ноември 2021 г., S/2021/944, <https://undocs.org/en/S/2021/944>, параграф 13; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 10 август 2021 г., S/2021/723, www.ecoi.net/en/file/local/2058501/S_2021_723_E.pdf, параграф 16; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 19 май 2021 г., S/2021/485, www.ecoi.net/en/file/local/2052226/S_2021_485_E.pdf, параграф 23.
- 238 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 10 август 2021 г., S/2021/723, www.ecoi.net/en/file/local/2058501/S_2021_723_E.pdf, параграф 17.
- 239 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 8.
- 240 „Процентът на населението, живеещо под прага на бедността, се е увеличил от 69% през 2018 г. на 71% през 2021 г. и вероятно ще остане подобен през 2022-2023 г.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 45, вж. също стр. 7, 26. Вж. също „Конфресишън“, *No Time for Complacency: Somalia's Unfolding Famine Catastrophe*, 21 юни 2022 г., <https://theconversation.com/no-time-for-complacency-somalias-unfolding-famine-catastrophe-184939>.
- 241 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 26.
- 242 Световна банка, *Somalia's Economy Rebounding from Triple Shock*, 14 септември 2021 г., www.worldbank.org/en/news/press-release/2021/09/14/somalia-s-economy-rebounding-from-triple-shock/.
- 243 „Радио Ерго“, *Cost of Living Makes Tea a Luxury in Central Somalia's Adado*, 3 август 2022 г., <https://radioergo.org/en/2022/08/a-cup-of-tea-becomes-a-luxury-in-central-somalias-adado/>; „Блумбърг“, *Devastating Drought to Push Somalia's Inflation to Near-Double Digits*, 29 юни 2022 г., www.bloomberg.com/news/articles/2022-06-29/drought-seen-spurring-somalia-s-inflation-to-near-double-digits.
- 244 „Световна продоволствена програма“, *Implications of the Conflict in Ukraine on Food Access and Availability in the East Africa Region*, март 2022 г., <https://docs.wfp.org/api/documents/WFP-0000138223/download/>, стр. 2, 8. Вж. също „Кръсчън ейдж“ [Christian Aid], *East Africa Hunger Crisis Appeal Launched by Christian Aid*, 20 юни 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/east-africa-hunger-crisis-appeal-launched-christian-aid/>; „Гардиън“, *Mogadishu Shops Shuttered as Soaring Food Prices Add to Desperation in Somalia*, 8 юни 2022 г., www.theguardian.com/global-development/2022/jun/08/mogadishu-shops-shuttered-as-soaring-food-prices-add-to-desperation-in-somalia; „Африканюз“, *Rising Food Prices Choke Drought-Hit Somalia*, 4 юни 2022 г., www.africanews.com/2022/06/04/rising-food-prices-choke-drought-hit-somalia/. През май 2022 г. цената на соргото в Сомалия се е повишила с 36% от януари 2021 г., а цената на хранителната кошница е била почти 20 щатски долара. „Световна продоволствена програма“, *Implications of the Conflict in Ukraine on Food Access and Availability in the East Africa Region*, юни 2022 г., <https://docs.wfp.org/api/documents/WFP-0000140223/download/>.
- 245 Група на Африканската банка за развитие, *Somalia Economic Outlook*, достъп на 25 август 2022 г., www.afdb.org/en/countries-east-africa-somalia/somalia-economic-outlook; МВФ, *IMF Executive Board Approved Additional Interim Assistance Request Under the Enhanced HIPC Initiative for Somalia*, 25 март 2021 г., www.imf.org/en/News/Articles/2021/03/25/pr2185-somalia-imf-exec-board-approved-add-interim-asst-request-under-enhanced-hipc-initiative. Вж. също Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 18.
- 246 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 18.

аспект на прякото въздействие на насилието, свързано с конфликта, върху цивилното население. За да се разбере напълно въздействието на конфликта върху цивилното население, трябва да се вземат предвид и последиците от насилие, които са по-дългосрочни и косвени, включително въздействието на конфликта върху положението с правата на човека и степенята, в която конфликтът възпрепятства способността на държавата да защитава правата на човека (вж. [раздел II.Г](#)). Съответните фактори в това отношение са:

- Контролът над цивилното население от страна на „Ал-Шабаб“, включително чрез налагане на паралелни съдебни структури и издаване на незаконни наказания, както и чрез заплахи и сплашване на цивилни лица, отвличания на старейшини на кланове, ответни атаки и използване на изнудване и незаконно данъчно облагане (вж. [раздел II.Г](#));
- Принудителното набиране на персонал (вж. [раздел III.А.6](#));
- Въздействието на насилието и несигурността върху хуманитарната ситуация, което се проявява в прогледовствената несигурност, бедността и разрушаването на поминъка (вж. [раздел II.Д](#));
- Високите нива на престъпност и способност на корумпирани правителствени служители и членове на кланове да работят безнаказано (вж. [раздел II.Г](#)); и
- Систематичните ограничения пред достъпа до образование и основни здравни грижи в резултат на несигурност (вж. [раздел II.Д](#)).

1) Цивилни жертви

От 1 февруари до 6 май 2022 г. Мисията на ООН за подкрепа в Сомалия регистрира 428 цивилни жертви (167 убити и 261 ранени), като „Ал-Шабаб“ носи отговорност за 325 цивилни жертви (76%), клановите милиции - за 34 (8%), а държавните сили - за 18 (4%).²⁴⁷ Това е увеличение от 134% в сравнение с предходния отчетен период - от 6 ноември 2021 г. до 31 януари 2022 г. - когато Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия регистрира 183 цивилни жертви (82 убити и 101 ранени), като „Ал-Шабаб“ носи отговорност за 78 цивилни жертви (43%), държавните сили - за 64 (35%), а клановите милиции - за 10 (5%).²⁴⁸ От 8 май до 4 ноември 2021 г. са регистрирани 470 цивилни жертви (224 убити и 246 ранени).²⁴⁹

Към 29 юли 2022 г. „Действие срещу въоръженото насилие“ съобщава за 40 инцидента с взривни устройства през 2022 г., като 88% се приписват на „Ал-Шабаб“, които са причинили общо 432 цивилни жертви.²⁵⁰ От 2016 г. насам броят на цивилните, пострадали от взривни устройства, се е увеличил значително, най-вероятно заради нападенията на „Ал-Шабаб“.²⁵¹

Въздушните удари, извършени от американските сили, са причинили и цивилни жертви в Южна и Централна Сомалия.²⁵²

Между 16 декември 2020 г. и 6 септември 2021 г. Командването на Съединените американски щати в Африка е провело 14 въздушни удара, при които са загинали най-малко

247 Неидентифицирани субекти са отговорни за останалите 51 цивилни жертви. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 Май 2022, [S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf](https://www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf), параграф 51.

248 Неидентифицирани субекти са отговорни за останалите 31 цивилни жертви. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., [S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf](https://www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf), параграф 53.

249 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 11 ноември 2021 г., [S/2021/944, https://undocs.org/en/S/2021/944](https://undocs.org/en/S/2021/944), параграф 35; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 10 август 2021 г., [S/2021/723, www.ecoi.net/en/file/local/2058501/S_2021_723_E.pdf](https://www.ecoi.net/en/file/local/2058501/S_2021_723_E.pdf), параграф 41. [Мисията на ООН за подкрепа в Сомалия] регистрира най-малко 899 цивилни жертви, включително 441 убийства, между края на ноември 2020 г. и края на юли [2021 г.]; значително увеличение в сравнение със същия отчетен период на предходната година. Повечето са били убити по време на целенасочени и безогледни нападения на „Ал-Шабаб“, използвайки импровизирани взривни устройства (самоделни взривни устройства), самоубийствени атаканти и обстрел, както и убийства.“ „Хюман Райтс Уоч“, *World Report 2022: Somalia*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066476.html.

250 „Числата на жертвите, записани от „Действие срещу въоръженото насилие“ представляват най-ниската оценка по отношение на броя на загиналите и ранените при използване на взривно оръжие.“ „Действие срещу въоръженото насилие“, *Two Attacks Leave at Least 20 Dead and 19 Injured in Somalia's Lower Shabelle Region*, 27 юли, <https://aoav.org.uk/2022/two-attacks-leave-at-least-20-dead-and-19-injured-in-somalias-lower-shabelle-region-27-july-%EF%BF%BC/>. Вж. също, „Действие срещу въоръженото насилие“, *At Least 30 Burundian Soldiers Killed in Al Shabaab Attack on Peacekeeping Base, Somalia*, 4 май 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/least-30-burundian-soldiers-killed-al-shabaab-attack-peacekeeping-base-somalia>.

251 „Действие срещу въоръженото насилие“, *Al-Shabaab and Increasing Civilian Harm in Somalia*, 22 април 2020 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/al-shabaab-and-increasing-civilian-harm-somalia>.

252 „Амнести интернешънъл“, *Somalia: US Must Not Abandon Civilian Victims of its Air Strikes after Troop Withdrawal*, 7 декември 2020 г., www.amnesty.org/en/latest/news/2020/12/somalia-us-must-not-abandon-civilian-victims-of-its-air-strikes-after-troop-withdrawal/. „Въздушните удари на международните сили също доведоха до цивилни жертви. Командването на Съединените американски щати в Африка, което отговаря за военните си операции в Африка, продължи да използва орбита и пилотирувани самолети за извършване на въздушни удари срещу „Ал-Шабаб“, убивайки и ранявайки цивилни без предоставяне на правна защита за жертвите.“ Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 21.

трима цивилни.²⁵³ На 3 и 4 юни 2021 г. въздушни удари на неидентифицирана страна доведоха до шест цивилни жертви.²⁵⁴

На 10 август 2021 г. патрул на Мисията на Африканския съюз в Сомалия беше нападнат от засада от „Ал-Шабаб“; в последвалата схватка бяха убити седем цивилни лица.²⁵⁵ След разследване правителството на Уганда даде на военен съд петима войници на Мисията на Африканския съюз в Сомалия от Уганда за убийство на цивилни, като издаде смъртни присъди на двама войници и присъди от 39 години затвор на другите трима.²⁵⁶

2) Ситуация по сигурността и инциденти по сигурността

Ситуацията по сигурността в Сомалия остава нестабилна и се характеризира с вкоренен конфликт между „Ал-Шабаб“ и Федералното правителство на Сомалия, щатите членове на федерацията и свързаните с тях групировки.²⁵⁷ Между 1 януари 2021 г. и 1 август 2022 г. „Проект за местоположение на въоръжени конфликти и данни за събития“ (МВКДС) регистрира 4090 инцидента с битки, експлозии/насилие от разстояние и насилие срещу цивилни лица, което е довело до 5520 смъртни случая.²⁵⁸ Според Експертната група, през 2021 г. средно на месец се наблюдават 265 инцидента по сигурността, като по-голямата част от тях са извършени от „Ал-Шабаб“; регионите, които са най-засегнати от дейността на групите, са Долен Шабел, Банадир и Среден Шабел.²⁵⁹ Между 16 декември 2020 г. и 6 септември 2021 г. „Ал-Шабаб“ атакува Сомалийската национална армия, силите за сигурност на щатите членове на федерацията и международните сили най-малко 1047 пъти, главно в Джубаленг, Югозападния щат, Хиршабел и Галмууг.²⁶⁰

От октомври 2021 г. „Ал-Шабаб“ пряко контролира „повечето градове в област Джамам, Долна Джуба, Джилиб, Буале и Саков в Средна Джуба; части от Бардхере в Гедо; градове, разположени в южните райони Динсор и Бурхакаба в регион Бай; Адале и Аган Ябал в Среден Шабел; и Ел Дер, Ел Бур и Харардере в Галмууг.“²⁶¹ През 2021 г. „Ал-Шабаб“ разшири контрола си в Галмууг, експлоатирайки вакуума, получен от демобилизацията на Ахлу Суна Уал Джама'а [Ahlu Sunna wal Jama'a].²⁶² Групировката контролира пътищата през много части на страната, включително в Джубаленг, Югозапад и Долен Шабел.²⁶³ В областта, където има влияние, но не контролира, „Ал-Шабаб“ налага блокади и принуждава местното население и старейшините на клановете да подкрепят каузата му.²⁶⁴

253 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 126.

254 Пак там, стр. 87-88.

255 Мисия на Африканския съюз в Сомалия, *AMISOM PR/24/2021: Press Release*, 13 ноември 2021 г., <https://amisom-au.org/2021/11/court-martial-finds-amisom-soldiers-guilty-of-killing-civilians-in-goloweyn/>; Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 128; „Бойс ъф Америка“, *Somali Governor Says AU Soldiers Killed Civilians After Al-Shabab Ambush*, 16 август 2021 г., www.voanews.com/a/africa-somali-governor-says-au-soldiers-killed-civilians-after-al-shabab-ambush/6209636.html.

256 Мисия на Африканския съюз в Сомалия, *AMISOM PR/24/2021: Press Release*, 13 ноември 2021 г., <https://amisom-au.org/2021/11/court-martial-finds-amisom-soldiers-guilty-of-killing-civilians-in-goloweyn/>.
257 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022 г., S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграф 13-21; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 19-27; Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, стр. 4, 7-17.

258 „Ал-Шабаб“ участва в най-малко 3302 от тези инциденти. Най-засегнатите региони са Долен Шабел (1042), Банадир (904), Джубаленг (672), Бай (335) и Среден Шабел (270). МВКДС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://ackleddata.com/data-export-tool/>.

259 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 19. „Начинът на действие на [„Ал-Шабаб“] остава непроменен, като регионът Банадир и Югозападния щат са в центъра на атаките.“ Освен това „операциите се засилва и в Хиршабел и Галмууг, тъй като групировката се опитва да използва местното политическо напрежение и напрежението в сигурността“. „Бойс ъф Америка“, *Terror Attacks Surge as Elections Drag in Somalia*, 15 февруари 2022 г., www.voanews.com/a/terror-attacks-surge-as-elections-drag-in-somalia/6442966.html. До 6 май 2022 г. е имало 236 инцидента по сигурността средно на месец. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022 г., S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграф 13.

260 „Всички докладвани нападения са били от типа удар и бязство или минометни нападения срещу бази на силите за сигурност или засади и нападения със самоделни взривни устройства срещу военни конвои.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 17.

261 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 11. Вж. също Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/i/Al-Shabab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 76.

262 „Ал-Шабаб“ е в състояние да упражни влиянието си в източните части на Среден Шабел и южните части на Галмууг. През февруари 2021 г. „Ал-Шабаб“ започна и да запълва вакуума, оставен от демобилизацията на Ахлу Суна уал Джама'а.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 16, вж. също параграфи 18-20. „Бойците от „Ал-Шабаб“ са само на 70 км от Гуриел, където местни и хуманитарни служители, и за първи път от десетилетие са постигнали успехи в полуавтономния централен щат Галмууг.“ „Файнишъл таймс“, *Somalia Conflict Escalates: 'We Know Al-Shabab Will Take Advantage'*, 29 декември 2021 г., www.ft.com/content/9a820013-fa81-4314-9441-0d4f93c2539c.

263 „Ал-Шабаб“ използва контрол на пътищата за налагане на незаконно данъчно облагане и изнудване чрез контролно-пропускателни пунктове. Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 21; Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 120, 124.

264 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 12-16.

Освен това „Ал-Шабаб“ поддържа многобройно присъствие в Могадишу и оказва значително влияние върху населението.²⁶⁵ От 16 декември 2020 г. до 6 септември 2021 г. Експертната група документира „270 инцидента, приписани на „Ал-Шабаб“ в 17-те области на регион Банадир [...], включително убийства, нападения труп удар и бягство по правителствени позиции и нападения с гранати, самоделни взривни устройства и минохвъргачки“.²⁶⁶ В цяла Сомалия дейностите на „Ал-Шабаб“ са се увеличили със 17% от 2020 г. до 2021 г.²⁶⁷

„Ал-Шабаб“ използва нападения със самоделни взривни устройства в цяла Сомалия, насочени, *inter alia*, срещу лица, хотели, военни постове и сомалийски правителствени институции.²⁶⁸ Групировката използва също самоубийствени и комплексни нападения, включително за атакуване на цели в градски центрове като Могадишу.²⁶⁹ При особено смъртоносно нападение през март 2022 г. атенатор самоубиец от „Ал-Шабаб“ атакува жена депутат в Беледбайн, а друг атенатор-самоубиец - цивилни, ранени при първата експлозия; при двете експлозии загинаха 48 души, включително депутатът, а други 108 бяха ранени.²⁷⁰

Освен че извършва нападения в Сомалия, „Ал-Шабаб“ редовно извършва нападения през границата между Сомалия и Кения и изнудва за данъци кенийски граждани и предприятия.²⁷¹ През юли 2022 г. бойци на „Ал-Шабаб“ преминаха границата с Етиопия, което предизвика тежки сблъсъци; до 6 август 2022 г. етиопското правителство заяви, че над 800 бойци на „Ал-Шабаб“ са били убити, а 100 са били заловени.²⁷²

Въпреки малкия брой бойци на „Ислямска гържава“, групировката извърши няколко нападения в Могадишу през 2021 г., включително нападение със самоделно взривно устройство на 6 ноември 2021 г., при което бяха ранени 4 души, и нападение със самоделно взривно устройство на 23 ноември 2021 г., при което загинаха двама цивилни.²⁷³ В Пунтленд, въпреки съобщенията, че силите за сигурност на Пунтленд успешно са ограничили операциите на групировката,²⁷⁴ „Ислямска гържава“ продължава да действа и да извършва

- 265 „Ал-Шабаб има толкова широко присъствие в Могадишу – мястото, където е най-силна властта на сомалийското правителство – че групата фактически контролира столицата.“ Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/taxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 49.
- 266 „Ал-Шабаб демонстрира способността си да планира и прониква в линии за сигурност, тъй като нито едно от тези големи нападения не е било осуетено от разузнавателните сили и силите за сигурност.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 23.
- 267 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 19.
- 268 „Уор он гр роке“, *Al-Shabaab's Improvised Explosive Device Supply Chain Gambit in Somalia*, 22 септември 2020 г., <https://warontherocks.com/2020/09/al-shabaabs-improvised-explosive-device-supply-chain-gambit-in-somalia/>. Вж. също Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022 г., S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграф 17, 19.
- 269 „Воис ъф Америка“, *Bombings in Somalia Kill at Least 20*, 27 юли 2022 г., www.voanews.com/a/bombings-in-somalia-kill-at-least-18/6675695.html; „Воис ъф Америка“, *Al-Shabab Surge in Somalia's Suicide Attacks 'Change of Tactics', Experts Say*, 27 март 2022 г., www.voanews.com/a/al-shabab-surge-in-somalia-s-suicide-attacks-change-of-tactics-experts-say/6503450.html; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 20.
- 270 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022 г., S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграф 19; „Африканюз“, *Somalia to Beef Up Security as Death Toll Climbs to 48 after Twin Attack*, 25 март 2022 г., www.africanews.com/2022/03/24/somalia-to-beef-up-security-as-death-toll-climbs-to-48-after-twin-attack/; „Гардиън“, *Female Opposition MP among Dozens Killed in Somalia Bombings*, 24 март 2022 г., www.theguardian.com/global-development/2022/mar/24/female-opposition-mp-among-dozens-killed-in-somalia-bombings; „Франс 24“, *Woman Opposition MP among Scores Killed in Somalia Suicide Attacks*, 24 март 2022 г., www.france24.com/en/africa/20220324-woman-opposition-mp-among-scores-killed-in-somalia-suicide-attacks.
- 271 „Араб нюз“, *Chinese National among 5 Killed in Attack near Somalia Border*, 12 март 2022 г., www.arabnews.com/node/2041351/world; „Конвърсейшън“, *Five Reasons Why Militants Are Targeting Kenya's Lamu County*, 14 февруари 2022 г., <https://theconversation.com/five-reasons-why-militants-are-targeting-kenyas-lamu-county-176519>; „Воис ъф Америка“, *Kenyan Authorities Suspect Al-Shabab Militants Kill 6 in Coastal County*, 3 януари 2022 г., www.voanews.com/a/kenyan-authorities-suspect-al-shabab-militants-kill-6-in-coastal-county-6379539.html; „Анадолу Ейджънсу“ [Anadolu Agency], *Five Killed in IED Attack near Somali-Kenyan Border*, 26 март 2020 г., www.aa.com.tr/en/africa/five-killed-in-ied-attack-near-somali-kenyan-border/1779863; Институт за изследвания на сигурността, *Somalia, Terrorism and Kenya's Security Dilemma*, 22 януари 2020 г., <https://issafrica.org/iss-today/somalia-terrorism-and-kenyas-security-dilemma>. „От [декември 2020 г.] „Ал-Шабаб“ е извършила най-малко шест нападения по границата, по-голямата част от които са насочени срещу служители на кенийските служби за сигурност. Цивилното население обаче също остава застрашено. По-конкретно, експертната комисия научи, че според съобщенията „Ал-Шабаб“ събира добитък като форма на плащане на „закам“, както и започва да изнудва способността си да изнудва местните предприятия във и около град Мандера.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 26.
- 272 „Воис ъф Америка“, *Ethiopia's Military: 800 Al-Shabab Fighters Killed in Recent Clashes*, 6 август 2022 г., www.voanews.com/a/ethiopia-s-military-800-al-shabab-fighters-killed-in-recent-clashes-6689836.html; „Ройтерс“, *Clashes Between Ethiopian Forces, Al Shabaab Leave Scores Dead - State News Agency, Commander*, 29 юли 2022 г., www.reuters.com/world/africa/clashes-between-ethiopian-forces-al-shabaab-leave-scores-dead-state-news-agency-2022-07-29/; „Воис ъф Америка“, *Why Did Al-Shabab Attack Inside Ethiopia?*, 26 юли 2022 г., www.voanews.com/a/why-did-al-shabab-attack-inside-ethiopia/6674783.html.
- 273 Освен това се твърди, че групата е атакувала бизнесмен в Могадишу, вероятно във връзка с изнудване от страна на групировката на търговец на пазара в Бакара. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 26-27.
- 274 „Въпреки успешната атака на ИДИЛ срещу град Балдхидин, област Кандаа, регион Бари в средата на август 2021 г., както и някои атаки срещу силите за сигурност през юни и юли близо до планините Голис, операциите на силите за сигурност в Пунтленд, насочени срещу групировката, са възпрепятствали способността ѝ да провежда операции с по-голямо въздействие.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 28.

нападения.²⁷⁵ „Ал-Шабаб“ също остава активна в Пунтленд и е извършила, например, нападение срещу затвора в Босасо през март 2021 г., при което са загинали седем войници и са освободени 337 затворници.²⁷⁶

През 2021 г. в Хиран е имало политическо насилие във връзка със спорното споразумение за поделене на властта и изборите, както и в Босасо във връзка с уволнението на директора на Силите за сигурност на Пунтленд.²⁷⁷ Освен това насилието, свързано с клановите, продължава в цялата страна и допринася за несигурността и дестабилизацията.²⁷⁸ От 16 декември 2020 г. до 6 септември 2021 г. Експертната група отбелязва „нарастващо ниво на въоръжено кланово насилие, тясно свързано с конкуренцията по отношение на ресурсите и борбите за власт и изострено от текущия изборен процес в няколко сомалийски региона, по-специално Галгадуг, Хиран, Мудуг, Санаг и Бари“.²⁷⁹

Г. Ситуация, свързана с правата на човека

1) Нарушения на международното хуманитарно право и нарушения на правата на човека

Нарушения на правата на човека се извършват във всички части на страната, независимо от това кой ефективно контролира дадена област.²⁸⁰ Въпреки че повечето нарушения на международното хуманитарно право са извършени от „Ал-Шабаб“, както представители на сръжавата, така и клановите милиции и „Ал-Шабаб“ извършват нарушения на правата на човека.²⁸¹ Безнаказаността на нарушенията на правата на човека остава широко разпространена сред сръжавните и недържавните субекти.²⁸² Нарушенията на правата на човека срещу деца от страна на сръжавни субекти и „Ал-Шабаб“, включително сексуалното насилие и насилственото набирание на хора, са преобладаващи.²⁸³

а) Нарушения на правата на човека от сръжавни субекти

През 2021 г. сръжавните субекти са извършили произволни и незаконни убийства, насилствени отвлечения, изтезания, произволни арести и задържания, особено на журналисти и медийни работници, както и редица нарушения на правата на човека, свързани с продължаващия конфликт.²⁸⁴ Силите на Сомалийските полицейски сили и щатите членове на федерацията по-специално са обвинявани в нарушения на правата на човека, включително „изнасилвания в лагери за вътрешно разселени лица, неконтролирани престрелки като механизъм за контрол на тълпата и извънсъдебни убийства на контролно-пропускателни пунктове“.²⁸⁵ Освен това някои правителствени служители са се ангажирали със заграбване на земя и принудително изгонване на вътрешно разселени лица.²⁸⁶

275 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 May 2022, S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграф 21; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграфи 26-27.

276 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 57; „Роуиерс“ „Бойци на „Ал-Шабаб“ штурмуваха затвор в Сомалия, седем войници бяха убити“, 5 март 2021 г., www.reuters.com/article/us-somalia-violence-idUSKBN2AX188.

277 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 25.

278 За повече информация относно свързания с кланове конфликт вж. www.ips.unhcr.org/2022/02/20220201-somalia-clan-conflict.html.

279 „Тези конфликти добавиха нестабилност и несигурност към вече нестабилните райони и доведоха до значителни хуманитарни последици, включително цивилни жертви, унищожаване на гражданска собственост, разселване и възпрепятстване на хуманитарната помощ“. Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 31.

280 Вж. „Хюман Раймс Уоч“, *World Report 2022: Somalia*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066476.html; Държавен департамент на САЩ, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Somalia*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048104.html; Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия, *Common Country Analysis 2020*, януари 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2052858/UN+Somalia+Common+Country+Analysis+2020_3.pdf, стр. 13-14.

281 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Вж. също „Хюман Раймс Уоч“, *World Report 2022: Somalia*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066476.html. „Въпреки че „Ал-Шабаб“ продължава да носи отговорност за най-голям брой нарушения на международното хуманитарно право, включващи преследване на цивилни лица, имахме няколко съобщения за нарушения на правата на човека, извършени от федералните и регионалните сили за сигурност. Също така, милициите на клановите са отговорни за редица злоупотреби, включително убийства, отвлечения и унищожаване на гражданска собственост.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, стр. 4.

282 Държавният департамент на САЩ отбелязва, че през 2021 г. „безнаказаността като цяло остава норма“. Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

283 „Всички сомалийски страни в конфликта са извършили сериозни злоупотреби с деца, включително убийства, осакатяване, набирание като войници и използване на деца войници и нападения срещу учители“, „Хюман Раймс Уоч“, *World Report 2022: Somalia*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066476.html. Вж. раздел III.A.6, III.A.10 и III.A.11.

284 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. „Нарушения на правата на човека са извършвани и от сомалийските военни, полиция и разузнавателни служби, както и от Мисията на Африканския съюз в Сомалия, отчасти с малко, ако има такива, механизми за поемане на отговорност.“ Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 120. Относно журналистите и работещите в медиите, вж. www.ips.unhcr.org/2022/02/20220201-somalia-clan-conflict.html.

285 Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 120. Независимият експерт по Сомалия изрази загриженост през август 2020 г. относно „продължаващата прекомерна употреба на сила от полицията срещу цивилни лица и относително факта, че според съобщенията служителите продължават да измъчват, бият, заплашават, тормозят и произволно арестуват цивилни граждани, особено журналисти, защитници на правата на човека и лица, за които се твърди, че са заподозрени в тероризъм“. Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 24 август 2020 г., A/HRC/45/52, www.ecoi.net/en/file/local/2038295/A_HRC_45_52_E.pdf, параграф 51.

286 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

Сили за сигурност, и по-специално служители на Националната агенция за разузнаване и сигурност, са участвали в изтезания и малтретиране на задържани, включително побой.²⁸⁷ Както Националната агенция за разузнаване и сигурност, така и Разузнавателната агенция на Пунтленд редовно са задържали деца, които са свързани с „Ал-Шабаб“ и са използвали изтезания, за да получат признания, които след това са били използвани във военни трибунали, или за да накажат задържаните.²⁸⁸ Кланови милиции, включително тези, свързани с правителството, изтезават или малтретират отделни лица; това според съобщенията е било обичайно през 2021 г. по пътя Могадишу-Афгойе от милициите на Хавие, „някои със силни връзки със [Сомалийската национална армия]“.²⁸⁹

Затворите в Сомалия като цяло са свързани с условия, които не отговарят на стандартите, включително лоша хигиена, недостатъчно храна и вода и липса на достъп до медицински грижи.²⁹⁰ Непълнолетните и възрастните понякога са гържани заедно, а затворите често не разделят осядените от затворниците, които са в процес на гостебно производство.²⁹¹ За затворниците е обичайно да остават в предварителен арест за дълги периоди от време.²⁹² Стандартите за справедлив съдебен процес и надлежно спазване на процедурите не се спазват от правителствените органи и съдебните процеси често са манипулирани от политиката на клановите или се влият от корупцията.²⁹³

Държавните субекти също така значително ограничават свободата на изразяване в Сомалия, като спазват, нападат, произволно арестуват и преследват журналисти и работещи в медиите.²⁹⁴ Правителствените сили за сигурност тормозят, арестуват и нападат протестиращи и демонстранти и използват сила, за да разпръскват протести.²⁹⁵ Срещу лица, заподозрени, че са членове на „Ал-Шабаб“, журналисти, работещи в медиите, религиозни лидери, бизнес лица, други политици и старейшини на кланове са използвани произволни арести и задържания.²⁹⁶

През октомври 2021 г. властите в Сомалиленд принудително изселиха над 7000 души от град Лас Анод, твърдейки, че са „не-местни“.²⁹⁷

б) Нарушения на правата на човека от страна на кланови милиции

Милициите на клановите целенасочено нападат цивилни граждани и гражданска инфраструктура в контекста на кланови спорове и кръвни вражди.²⁹⁸ През 2021 г. милициите на Галджел „атакуваха конвои от търговски камиони и според съобщенията участваха в изнасилвания, грабежи, палежи на домове и имоти, незаконни контролно-пропускателни пунктове и заграване на земи“.²⁹⁹ Кланови милиции участват в изтезания и малтретиране и набират и използват деца като войници във въоръжени конфликти.³⁰⁰ Членове на кланови

287 Пак там.

288 „Националната агенция за разузнаване и сигурност и Разузнавателната агенция на Пунтленд са задържали деца, заподозрени, че работят с „Ал-Шабаб“ и са използвали незаконни методи по време на разследвания, а в някои случаи и изтезания.“ „Бертелсман Шифтунг“, *ВТИ 2022 Country Report: Somalia*, 23 февруари 2022 г., www.ecoi.net/en/file/local/2069667/country_report_2022_SOM.pdf, стр. 18. „Сомалия продължи да ратува на военни съдебни производства, които нарушават международните стандарти за справедлив процес“. „Хюман Раймс Уоч“, *World Report 2022: Somalia*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066476.html. See also, „Хюман Раймс Уоч“, *It's Like We're Always in a Prison: Abuses Against Boys Accused of National Security Offenses in Somalia*, 21 февруари 2018 г., www.hrw.org/report/2018/02/21/its-were-always-prison/abuses-against-boys-accused-national-security-offenses.

289 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

290 Пак там. „При съвместно посещение за наблюдение от страна на представителите на Организацията на обединените нации и заинтересованите страни в затворите в Пунтленд бяха установени пропуски в защитата, включително периоди на продължително задържане и липса на здравни грижи, образование, чиста вода и адекватни хранителни услуги, които не отговарят на стандартните минимални правила на Организацията на обединените нации за отношение към затворници (правилата на Нелсън Мандела)“. Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 31. Съобщава се, че условията в затворите в Сомалиленд са лоши: „На 28 януари 2021 г. Независимият експерт, заедно с четири други оправомощени лица, публикува съобщение относно лошите условия в затворите в Сомалиленд и относно твърденията за неопределено продължително и произволно задържане на петима затворници в централния затвор в Харгейса, чието лишаване от свобода е продължило по време на пандемията от коронавирус (COVID-19), въпреки факта, че те са завършили изтърпяването на затворническите си присъди.“ Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 31. „В много затвори липсват също достъпност, основни условия за храна и подслон. [...] Проблеми като санитарни условия, спални помещения или чисти тоалетни са проблеми, пред които са изправени затворите във всички региони. И с ограничаване достъпа, който ни беше предоставен, не беше трудно да видим тежките условия на затворите или затворническите станции.“ Център за правата на човека в Сомалиленд, *Annual Report of Human Rights Center 2021*, 2 февруари 2022 г., <http://hrccsomaliiland.org/wp-content/uploads/2022/02/Annual-report-2021.pdf>, стр. 6-9.

291 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

292 „Дългомо предсъдебно задържане е често срещано, въпреки че не са на разположение оценки за средната продължителност на предсъдебното задържане или процентът на лицата в затвори, които са задържани в рамките на предсъдебно задържане. Големият брой задържани, недостигът на съдии и съдебни администратори и неефективността на съдебната система доведоха до забавяне на процесите.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

293 Пак там.

294 Вж. [razgealll.a.5](http://www.razgealll.a.5).

295 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

296 Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 25.

297 „Амнести интернешънъл“, *The State of the World's Human Rights: Somalia 2021*, 29 март 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2070229.html.

298 Вж. [razgealll.a.8](http://www.razgealll.a.8).

299 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

300 Ibid. Що се отнася до проправителствените или свързаните с правителството милиции: „Използването на милиции е критикувано заради допускане на необучени, безотчетни въоръжени субекти в силно нестабилни условия, с голяма вероятност от нарушения на правата на човека. Това е основателна тревога - силите *дарвиш* са обичайни в сериозни нарушения срещу цивилни граждани.“ Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 120.

милиции извършват свързано с пола насилие безнаказано, включително изнасилвания.³⁰¹ При интервюта, проведени с шофьори на камиони в Могадишу, Експертната група установи, че „цивилни [са били] жертви на многократни инциденти на нападение, грабеж, изнудване и сексуално и свързано с пола насилие, извършени от членове на милиции, обслужващи незаконно контролно-пропускателни пунктове по пътя“.³⁰²

в) Нарушения на международното хуманитарно право и нарушения на правата на човека от страна на „Ал-Шабаб“

„Ал-Шабаб“ „продължава да бъде отговорен за най-големия брой нарушения на международното хуманитарно право, свързани с нападения срещу цивилни“.³⁰³ Освен това „Ал Шабаб“ извършва сериозни нарушения на правата на човека в Пунтленд и Южна и Централна Сомалия, включително „терористични нападения срещу цивилни и целенасочени убийства, включително извънсъдебни, както и убийства с религиозна и политическа цел; изчезвания; жестокости и необичайни наказания; изнасилвания; и нападения срещу служители на неправителствени организации и ООН“, както и блокиране на хуманитарната помощ, набиране и използване на деца войници и ограничаване на основните свободи.³⁰⁴ „Ал-Шабаб“ разчита в голяма степен на принудително набиране на деца войници и отвлечения.³⁰⁵ Членовете на групировката са участвали в свързано с конфликти сексуално насилие и принудителен брак на момичета още от 14-годишна възраст.³⁰⁶

В областите, които контролира, „Ал-Шабаб“ прилага стриктно тълкуване на шерията чрез паралелни съдебни структури и прилага сурови наказания, включително телесно наказание и смъртно наказание, често в бързи и несправедливи процеси.³⁰⁷ Наказанията, извършвани от „Ал-Шабаб“, включват екзекуции, ампутации и бой с камшик.³⁰⁸ От 1 януари 2017 г. до 31 декември 2019 г. паралелната съдебна система на „Ал-Шабаб“ „е отговорна за 1745 инцидента на произволно лишаване от свобода, като повечето жертви са заподозрени в шпионаж за правителството на Сомалия или за чуждестранни сили или за друго сътрудничество със сомалийските власти“.³⁰⁹ „Ал-Шабаб“ също налага незаконни данъци във и извън районите, които контролира, включително в големите градски центрове и в Могадишу.³¹⁰ Групировката налага ограничения на журналистите в областите, които контролира, забранява на хората да слушат международни медийни източници и директно напада и преследва журналисти за репортажите им.³¹¹

„Ал-Шабаб“ е нападало училища и учители, включително като начин за влияние върху учебните програми и за целите на принудителното набиране на хора.³¹² Освен това „Ал-Шабаб“ напада болници, включително атака през март 2022 г., при която „Ал-Шабаб“ детонира кола бомба пред основната болница в Беледвайн, където властите транспортираха ранените от по-ранен взрив, насочен срещу жена депутат.³¹³ Между 2017 и 2019 г. „Ал-Шабаб“ извърши нападения срещу 174 училища и 17 болници или медицински заведения, което представлява 80% от всички нападения срещу училища или болници през този период.³¹⁴ Тези нападения са извършени в регионите Галгадуг, Среден Шабел, Долен Шабел, Средна Джуба, Бай, Хиран, Долна Джуба, Банадир, Тогдир и Гедо.³¹⁵

301 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 122. Вж. също [раздел III.A.10.a](http://www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf).

302 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, сmp. 89.

303 Пак там, сmp. 4.

304 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

305 Вж. [раздел III.A.6](http://www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf).

306 Вж. [раздел III.A.11.a](http://www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf).

307 „Бойци на „Ал-Шабаб“ са убиха десетки лица, обвинени в работа или шпионаж за правителството и чуждестранните сили, често след несправедливи съдебни процеси.“ „Хюман Райтс Уоч“, *World Report 2022: Somalia*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066476.html. „Нямаше функционираща официална съдебна система в районите, контролирани от „Ал-Шабаб“. „Ал-Шабаб“ наложи спрота форма на шерия, която налага спроти наказания, включително смърт, за определени престъпления.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Между 6 ноември 2021 г. и 31 януари 2022 г. „Ал-Шабаб“ е обезглавила окръжен главен съдия. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 53.

308 Вж. [раздел III.A.3](http://www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf).

309 Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia*, 2 октомври 2020 г., https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_report.pdf, сmp. 2.

310 Вж. [раздел III.A.9](http://www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf).

311 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Вж. [раздел III.A.5](http://www.ecoi.net/en/document/2071126.html).

312 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 124. Между 1 юли 2020 г. и 31 март 2021 г. е имало 31 нападения срещу училища. Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 22.

313 Вж. [раздел II.B.2](http://www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf).

314 Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia*, 2 октомври 2020 г., https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_report.pdf, сmp. 33.

315 Пак там, сmp. 31.

През 2021 г. „Ал-Шабаб“ „умишлено ограничи преминаването на хуманитарни доставки и други предмети, както и достъпа на хуманитарните организации, особено в южните и централните региони“.³¹⁶ „Ал-Шабаб“ използва блокадите на градове и райони като форма на контрол и наказание, ограничавайки влизането на хранителни и нехранителни стоки, което води до увеличаване на хуманитарните нужди в тези райони.³¹⁷

Условията в затворите в районите, контролирани от „Ал-Шабаб“, са „сурови и животозастрашаващи“.³¹⁸ „Ал-Шабаб“ е измъчвала и по друг начин е малтретирила затворници и други задържани лица, включително цивилни мъже и жени.³¹⁹

2) Способността и готовността на държавата да защитава цивилните граждани от нарушения и злоупотреби с правата на човека

Дори когато правната рамка предвижда защита на правата на човека, изпълнението на ангажиментите на Сомалия съгласно националното и международното право за насърчване и защита на тези права на практика често продължава да бъде трудно.³²⁰ По-голямата част от населението разчита на обичайните и неформалните механизми за правосъдие, които прилагат традиционното и ислямското право, а дори и официалните съдилища са известни с това, че прилагат обичайното право вместо съществуващото законодателство.³²¹ Корупцията и политиката често подкопават върховенството на закона и влиятелните хора в обществото могат да действат като цяло безнаказано.³²² Способността на Федералното правителство на Сомалия, щатите членове на федерацията и други регионални органи да защитават правата на човека също е подкопана от постоянно високите нива на несигурност.³²³ Макар че правителствените служители са положили известни усилия за насърчване на отговорността за извършителите на нарушения на правата на човека, „безнаказаността като цяло остава норма“.³²⁴ Жертвите не могат да търсят обезщетение чрез официалната правосъдна система.³²⁵

- 316 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Вж. също Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 17.
- 317 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*; 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграфи 12-16. „Въоръжените конфликти и принудителното данъчно облагане продължават да засягат райони с високи ограничения на достъпа, по-специално обсадените градове. През 2021 г. веригите за доставки на пазарите в Ксугур бяха нарушени от преизвикателствата пред сигурността, което доведе до рязко покачване на цените на основните стоки. Пътните блокади засегнаха и доставките за Кансаксер (Qansaxdhere), където въоръжени недръжавни субекти засилва дейността си към края на април 2021 г., като затвориха всички пътища към града и доведоха до негостие на хранителни продукти и други стоки.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 31. Вж. също www.un.org/en/peacekeeping/operations/sof.html.
- 318 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 319 „Интервюта, проведени от [експертната група] с жертви на отвлачане, които са били задържани от „Ал-Шабаб“ в Бууло Фулаи и Идале, две крепости на „Ал-Шабаб“ в региона Бай, свидетелстват за използването на изтезания и други жестоки, нечовешки или унижително отношение или наказания срещу цивилни жени и мъже, задържани от групировката.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 121.
- 320 „Продължителното забавяне на приемането на закони и политики за правата на човека и назначаването на членове в ключови институции за правата на човека поставя под въпрос политическата воля на сомалийските власти за напредък в областта на правата на човека.“ Освен това продължават да съществуват следните проблеми: „слаби правни и конституционни рамки, слаб капацитет в полицията като механизъм за правоприлагане и предполагаема корупция в законоустановените съдилища“. Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, стр. 1, параграф 27. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; „Юман Райтс Уоч“, *Submission to the Universal Periodic Review of Somalia*, октомври 2020 г., <https://uprdoc.chchr.org/uprweb/downloadfile.aspx?filename=8584&file=EnglishTranslation>, параграфи 1-3. „Липсата на достъп до справедлива и справедлива съдебна система е един от най-неопложните проблеми, пред които е изправена съвременна Сомалия по пътя и към стабилност и възстановяване.“ Федерално правителство на Сомалия, *The National Durable Solutions Strategy: 2020-2024*, 6 април 2021 г., <https://data2.unhcr.org/en/documents/details/85880>, стр. 57.
- 321 „Съдилищата и старейшините следват обичайните процедури. Законодателството рядко се прилага, резултатите често са непрегледвани.“ Пакт / ИВЗ на ААА, *Access to Justice Assessment Tool*, 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/AJATSomalia_Brief.pdf, стр. 2.
- 322 „Има и многобройни случаи, в които семейства и влиятелни фигури, свързани със запознати извършители, са подкупвали съдии и прокурори, за да повлияят на изхода на наказателно дело. Това, както и широкоразпространената корупция в съдебната система, наказва обществеността да има малко или никакви добри възможности за възстановяване на закона в Сомалия.“ Сомалийски организации на гражданското общество, *Universal Periodic Review Report*, октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/documents/2021-07/j7_upr38_som_e_main.pdf, стр. 5.
- 323 „Организация за международно право за разбитие“, *Assessing Justice: Somalia's Alternative Dispute Resolution Centers*, 20 януари 2021 г., www.idlo.int/fr/publications/accessing-justice-somalias-alternative-dispute-resolution-centers, стр. 9. Вж. също стр. 67; Пакт / ИВЗ на ААА, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shari'ah-in-Somalia.pdf, стр. 15, 43.
- 324 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Камо цяло, поради липсата на справедливи механизми за правосъдие, най-уязвимите сомалийски граждани се борят за справедливо разрешаване на оплакванията си, тъй като често се сблъскват с дискриминационни практики, не са добре информирани за правата си и имат малко функциониращи институции, които да отговорят на техните нужди в областта на правосъдието. В резултат на това нарушенията на правата на човека продължават да остават с малко или никакви последици за извършителите.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 95.
- 325 „През годината е имало само няколко съдебни дела за обезщетение или прекратяване на нарушения на правата на човека. Лицата обикновено не търсят правни средства за защита при нарушения поради липса на вяра и доверие в справедливостта на съдебните процедури.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

Селските райони особено страдат от цялостно слаба официална правосъдна система, която не е в състояние ефективно и надеждно да разглежда граждански и наказателни спорове.³²⁶ Няма официална правосъдна система, свързана с правителството, в районите, контролирани от „Ал-Шабаб“, или в районите, наскоро възстановени от „Ал-Шабаб“.³²⁷ В някои области съдилищата разчитат на „доминиращия местен клан и свързаните с него фракции“ за авторитет вместо на правителството.³²⁸ Много съдии не са в състояние да използват различните източници на право, за да решават адекватно делата и да се конкурират с обичайните лидери и за легитимност и авторитет за вземане на решения; в резултат на това „върховенството на закона е ограничено в съдебната практика, която няма последователност и предсказуемост и поради факта, че законите не могат лесно да бъдат достъпни и разбрани от обществеността“.³²⁹ През 2020 г. председателят на Върховния съд на Галмудуг отбелязва, че Сомалия е „общество, което не познава върховенството на закона от близо 30 години“.³³⁰ В цялата страна официалните граждански съдилища обикновено не функционират.³³¹ Дори когато съдът издаде заповед, властите често не са в състояние да изпълнят заповедта.³³² Налице е слаба съгласуваност в правното тълкуване или практика в различните юрисдикции.³³³

Според Индекса на върховенството на закона на ААА (ИВЗ на ААА) сомалийската съдебна система „няма яснота и предвидимост“, което „ограничава въздействието на законодателството“, а „широката свобода на преценка, с която се ползват съдиите при решаване на спорове, създава възможности за корупция и злоупотреба с власт“.³³⁴ Клановата политика и корупцията засягат и оказват влияние върху официалната съдебна система.³³⁵ Хората трябва да плащат подкуп, за да получат достъп до официалната съдебна система или да обжалват присъда.³³⁶ Индексът за корупцията на „Трансперънс интернешънъл“ за 2021 г. нарежда Сомалия на 178-о място от 180 сържави по нива на корупция.³³⁷ В допълнение към корупцията често има високи съдебни такси; в резултат на това вътрешно разселените лица, бежанците, завръщащите се и уязвимите приемни общности обикновено не могат да си позволят достъп до официалната съдебна система.³³⁸

Съдебната власт няма независимост заради правомощията на изпълнителната власт да назначава и уволнява съдии.³³⁹ Съдиите в Пунтленд и Южна и Централна Сомалия са изключително уязвими към атаки без адекватна защита от Федералното правителство на Сомалия или щатите членове на федерацията и като цяло нямат „необходимата сигурност, за да вършат работата си без страх“.³⁴⁰ Според Международната организация за развитие, ниското финансиране за

- 326 „Официалната съдебна система остава слаба, а съдилищата са достъпни само в по-големите градове.“ „Бертелсман Щифтунг“, *BTI 2022 Country Report: Somalia*, 23 февруари 2022 г., www.ecoi.net/en/file/local/2069667/country_report_2022_SOM.pdf, стр. 9. „Гражданската съдебна система остава нефункционална и неравномерно развита, особено извън градските райони.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 327 „Тези недостъпни означават, че достъпът до правосъдие не може да бъде разширен до нововъзстановени райони като Сахиб и Баруар, че правата на сомалийците в тези райони остават незащитени и че в контролираните от „Ал-Шабаб“ райони не съществуват официални правосъдни институции.“ Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 32.
- 328 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 329 Пакт / ИВЗ на ААА, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shariah-in-Somalia.pdf, стр. 19.
- 330 Институт „Хершумдж“, *Rebuilding Somalia's Broken Justice System*, 6 януари 2021 г., www.heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/01/Justice-Report-Jan-6-.pdf, стр. 25. В своя национален доклад, представен като част от процеса на Всеобщ периодичен преглед, Сомалия отбелязва, че „значителна пречка за защитата на правата на човека е ограничените институционални капацитети на съдебната система, които продължава да оказва въздействие върху предоставянето и достъпа до правосъдие“. Общо събрание на ООН, *National Report Submitted in Accordance with Paragraph 5 of the Annex to Human Rights Council Resolution 16/21*, 26 февруари 2021 г., A/HRC/WG.6/38/SOM/1, <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G21/050/36/PDF/G2105036.pdf>, параграф 25.
- 331 „Гражданските съдилища в Сомалия са практически нефункционални; комбинация от традиционно и обичайно, шариатско и формално право ръководят институцията и в някои местни съдилища зависят от доминиращите местни кланове за установяване на авторитет.“ „Джи Ей Ен Интегрити“ [GAN Integrity], *Somalia Corruption Report*, юли 2020 г., www.ganintegrity.com/portal/country-profiles/somalia/.
- 332 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. „Решенията на законните съдилища рутинно се пренебрежават, тъй като те нямат капацитет да наложат изпълнение на своите решения.“ Институт „Хершумдж“, *Rebuilding Somalia's Broken Justice System*, 6 януари 2021 г., www.heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/01/Justice-Report-Jan-6-.pdf, стр. 4, вж. също стр. 24-25.
- 333 „Едно и също престъпление може да бъде преследвано напълно различно в различните области и много съдии използват (и тълкуват) местните закони с много минимален надзор.“ Институт „Хершумдж“, *Rebuilding Somalia's Broken Justice System*, 6 януари 2021 г., www.heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/01/Justice-Report-Jan-6-.pdf, стр. 19.
- 334 Пакт / ИВЗ на ААА, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shariah-in-Somalia.pdf, стр. 39. „Линсата на отчетност даде възможност на съдиите да злоупотребяват с властта си.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 335 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 336 „Корупцията също е хроничен проблем на всички нива. Гражданите са принудени да плащат за достъп до основно правосъдие, както и за да обжалват прег по-висши съдилища.“ Институт „Хершумдж“, *Rebuilding Somalia's Broken Justice System*, 6 януари 2021 г., www.heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/01/Justice-Report-Jan-6-.pdf, стр. 4. Вж. също „Организация за международно право за развитие“, *Accessing Justice: Somalia's Alternative Dispute Resolution Centers*, 20 януари 2021 г., www.idlo.int/fr/publications/accessing-justice-somalias-alternative-dispute-resolution-centers, стр. 9.
- 337 „Трансперънс интернешънъл“, *Corruption Perceptions Index 2021*, достъп на 25 август 2022 г., www.transparency.org/en/cpi/2021.
- 338 Федерално правителство на Сомалия, *The National Durable Solutions Strategy: 2020-2024*, 6 април 2021 г., <https://data2.unhcr.org/en/documents/details/85880>, стр. 57.
- 339 Институт „Хершумдж“, *Rebuilding Somalia's Broken Justice System*, 6 януари 2021 г., www.heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/01/Justice-Report-Jan-6-.pdf, стр. 22-24.
- 340 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; Институт „Хершумдж“, *Rebuilding Somalia's Broken Justice System*, 6 януари 2021 г., www.heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/01/Justice-Report-Jan-6-.pdf, стр. 23-24.

съдебната система води то „ниски заплати, недостатъчно водене на отчетност и правоприлагане, отклоняване на средства и податливост на подкупи и влияние от мощни кланове и лобита“.³⁴¹

Федералното правителство на Сомалия и щатите членове на федерацията не са в състояние да предотвратят или защитят цивилното население от нарушения на правата на човека от страна на „Ал-Шабаб“ дори в големи градски райони.³⁴² „Ал-Шабаб“ показва оперативен капацитет да извършва нападения и целенасочени убийства дори в Могадишу, а нейната данъчна мрежа се разпростира в Южна и Централна Сомалия.³⁴³

В Сомалиленд съдебната система е сравнително по-развита и е в състояние да гържи негържавните извършители отговорни при някои обстоятелства.³⁴⁴ Системата обаче страда от недостиг на съдии, „широко разпространени намеси в съдебната система“ и „широко разпространени твърдения за корупция“.³⁴⁵ На практика официалната съдебна система е достъпна само в Харгейса, а системата не разполага с необходимата инфраструктура за достигане до селските райони.³⁴⁶ Законно установените съдилища се възприемат като обект на корупция, като най-малко ефективната и предвидима форма на правосъдие в сравнение с обичайните и религиозните алтернативи и като формата на правосъдие, която е най-вероятно да доведе до несправедлив резултат.³⁴⁷ Независимият експерт за Сомалия изрази загриженост през август 2020 г. относно „съобщения [от Сомалиленд] за системна злоупотреба с власт от страна на полицейски служители и култура на безнаказаност, довела до нарушаване на доверието между полицията и общността“.³⁴⁸

С оглед на гореизложеното ВКБООН смята, че молителите за международна закрила от Сомалия като цяло не могат да разчитат на защитата на сомалийската държава и нейните представители срещу нарушения на правата на човека от представители на самата сомалийска държава или срещу нарушения на правата на човека от негържавни субекти, включително „Ал-Шабаб“.

Молителите от Сомалия, произхождащи от Сомалиленд, могат, в зависимост от обстоятелствата по случая, да разчитат на защитата на органите на Сомалиленд срещу нарушения на правата на човека.

Д. Хуманитарна ситуация

И без това трудната хуманитарна ситуация в Сомалия продължава да се влошава, като продължаващият конфликт и свързаните с климата сътресения тласкат хората към по-дълбока бедност, задълбочават несигурността на прехраната, причиняват масово разселване и подкопават устойчивостта.³⁴⁹ Около 7,7 милиона души се нуждаят от хуманитарна помощ през 2022 г. от общо население от 15,7 милиона души, което е значително увеличение от 2021 г., когато около 5,9 милиона души са се нуждаели от хуманитарна помощ.³⁵⁰

Сомалия беше силно засегната от рояци пустинни скакалци през 2019 и 2020 г., най-лошите от поне 25 години, което причини унищожаване на културите и увеличаване на продоволствена несигурност, което доведе до това правителството

341 „Организация за международно право за развитие“, *Accessing Justice: Somalia's Alternative Dispute Resolution Centers*, 20 януари 2021 г., www.ido.int/fr/publications/accessing-justice-somalias-alternative-dispute-resolution-centers, стр. 8-9.

342 Вж. по-горе, *раздел II.F.1.6*.

343 Вж. *раздел II.B и III.A.9*.

344 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

345 „В Сомалиленд са съществували функционални съдилища, въпреки че имаше сериозен недостиг на обучени съдии, както и ограничена правна документация, върху която да се изгради съдебен прецедент и да се преследват широко разпространени твърдения за корупция. Хибридната съдебна система на Сомалиленд включва шерията, обичайното право и официалното право, но те не са добре интегрирани. Имаше широко разпространена намеса в съдебния процес и правителствени служители редовно се намесваха, за да влияят на делата, особено на тези с участието на журналисти. Международните неправителствени организации съобщиха, че местни служители са се месили в правните въпроси и са се позовавали на закона за общественения ред, за да задържат и хвърлят в затвора лица без съдебен процес.“ Пак там.

346 „Съдебният пейзаж в Сомалиленд все още няма инфраструктура. Това включва както физическа инфраструктура, която съдилищата изискват за своята работа, така и това съдилищата да имат по-широк обхват и да имат достъп до населението в селските райони и служителите на правосъдието. Адвокатите предоставят основния път за консултиране и представителство в законоустановени условия, но остават до голяма степен ограничени до Харгейса.“ Пакт / ИВЗ на AAC, *Access to Justice Assessment Tool: Baseline Study in Somaliland*, 2020 г., www.eajprogram.org/research/AJAT_SL_Report.pdf, стр. 1.

347 Пак там, стр. 1.

348 Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 24 август 2020 г., A/HRC/45/52, www.ecoi.net/en/file/local/2038295/A_HRC_45_52_E.pdf, параграф 51. През януари 2021 г. беше съобщено, че петима затворници в централния затвор Харгейса, които вече са издежали присъдите си, остават задържани в лоши условия по време на пандемията от COVID-19. Вж. Службата на Върховния комисар по правата на човека, *Letter Dated 28 January 2021, 28 януари 2021 г.*, <https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gld=25871>, стр. 1.

349 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 6.

350 Пак там, стр. 4-7, 18; IRC, *Crisis in Somalia: Aid Workers Hampered as Needs Rise*, 4 януари 2022 г., www.rescue.org/article/crisis-somalia-aid-workers-hampered-needs-rise.

да обяви извънредно положение през февруари 2020 г.³⁵¹ Рояците са намалели през август 2021 г. поради системни контролни операции и ниски валежи, но остават заплаха в Сомалия и съседните държави.³⁵² Рискът пустинните скакалци да причинят значителни щети през 2022 г. е нисък.³⁵³ Сушите и нашествието на скакалци са причинили рязък спад в производството на култури, оценено на „50 до 70 процента под средната стойност за последните 10 години“ през януари 2022 г.³⁵⁴

До август 2022 г. Сомалия беше засегната от тежка суша, изострена от множество неуспешни дъждовни сезони, което доведе до изместване на един милион души от януари 2021 г.³⁵⁵ Сушата причини сериозно влошаване на продоволствената сигурност, достъпа до вода и достъпа до поминък в цяла Сомалия, и по-специално в Южна и Централна Сомалия.³⁵⁶ Към юни 2022 г. 7, 1 милиона души, над 40% от населението, се очаква да се сблъскат с кризисни нива на продоволствена несигурност (фаза 3 по Интегрираната класификация на фази) или по-лоши до септември 2022 г., като 2, 1 милиона души вече са изправени пред спешни нива на продоволствена несигурност (фаза 4 по Интегрираната класификация на фази).³⁵⁷ Областите, в които има най-голяма вероятност да има глад, включват „Пасище Хабв от в Централен район и Хиран, пасище Агун от Североизточен и Централен район, агропасторски поминък в районите Бай и Бакул и селища за вътрешно разселени лица в Байдоа, Мозадишу, Дхусамарб и Галкасо“.³⁵⁸ До края на 2022 г. 1, 5 милиона

- 351 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 25; Международен комитет на Червеня кръст, *Somalia: New Swarms of Desert Locusts Pose a Threat to Farmland*, 14 декември 2020 г., <https://blogs.icrc.org/somalia/2020/12/14/somalia-new-swarms-of-desert-locusts-pose-a-threat-to-farmlands/>; „Бу Бу Су“, *Somalia Declares Emergency over Locust Swarms*, 2 февруари 2020 г., www.bbc.com/news/world-africa-51348517. Вж. също „Войс ъф Америка“, *Somalia Declares Humanitarian Emergency as Drought Worsens*, 24 ноември 2021 г., www.voanews.com/a/somalia-declares-humanitarian-emergency-as-drought-worsens/6326237.html.
- 352 Вж. Организация за прехрана и земеделие (FAO), *Desert Locust Situation Update*, 6 януари 2022 г., www.fao.org/ag/locusts/en/info/info/index.html; OCHA, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 6, 14-15, 25.
- 353 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 64. Вж. също, FAO, *Актуализация на ситуацията в пустинните скакалци*, 1 юли 2022 г., www.fao.org/ag/locusts/common/ecg/1914/en/DL525e.pdf.
- 354 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Humanitarian Bulletin*, 10 януари 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Somalia_%20Humanitarian%20Bulletin_December_%202021_FINAL.pdf, стр. 1. Вж. също „Мрежа Системи за ранно предупреждение за глад“ (FEWS NET), *Somalia: Food Security Outlook*, 4 ноември 2021 г., <https://fews.net/sites/default/files/documents/reports/SO-FSO-202110-final.pdf>, стр. 1. Към март 2022 г.: „Дъждовете дебр барират от 40-70% под 40-годишната средна стойност (Фигура 1), нахсяни от дълги сухи периоди, които са причинили увяхването на по-вече засадени култури. Следователно производството на зърнени култури е било 63% под 25-годишната средна стойност в региона на задиба и 73% под средната стойност в Бакул. Производството на пшенички култури се провали, като реколтата от пшеница и сусам е почти 90-95% под 10-годишната средна стойност в двата региона.“ FEWS NET, *Somalia: Food Security Outlook*, 25 март 2022 г., <https://fews.net/sites/default/files/documents/reports/SO-FSO-202202-final.pdf>, стр. 10.
- 355 ВКБООН, *One Million People Displaced by Drought in Somalia*, 11 август 2022 г., www.unhcr.org/news/press/2022/8/62f4c3894/million-people-displaced-drought-somalia.html; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: The Cost of Inaction*, 24 юли 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-cost-inaction-july-2022>, р. 1; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Donors Pledge Close to \$1.4 Billion for Horn of Africa Drought Response*, 26 април 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/donors-pledge-close-14-billion-horn-africa-drought-response-26-april-2022>. „Сушата се засили в Сомалия след пробвала на сезона на дъждовете *geep* (от октомври до декември 2021 г.). [...] Според FEWS NET и партньори, сезон 2021 г. дебр е сред най-слабите от 1981 г. насам и най-бедните реколти от зърнени култури от 1995 г. насам. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Drought Situation Report No. 3*, 20 януари 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-drought-situation-report-no3-20-january-2022>, стр. 1, вж. също стр. 2. Вж. също „Войс ъф Америка“, *Drought Affects Almost Half of Somalia as Famine Looms*, 31 май 2022 г., www.voanews.com/a/drought-affects-almost-half-of-somalia-as-famine-looms-6596623.html; „Войс ъф Америка“, *Driest Conditions in 40 Years Threaten Millions in Somalia, Ethiopia*, 12 януари 2022 г., www.voanews.com/a/driest-conditions-in-40-years-threaten-millions-in-somalia-ethiopia/6393685.html. Сушата разсели 758 000 души между януари и август 2022 г. ВКБООН, *Somalia: Internal Displacement*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://data2.unhcr.org/en/dataviz/1>.
- 356 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Drought Drought Response and Famine Prevention*, 4 юли 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-drought-response-and-famine-prevention-situation-report-no-8-30-june-2022>, стр. 1-2; FAO, *Somalia Faces Risk of Famine (IPC Phase 5) as Multi-Season Drought and Soaring Food Prices Lead to Worsening Acute Food Insecurity and Malnutrition*, 8 април 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Somalia-Updated-IPC-and-Famine-Risk-Analysis-Technical-Release-8-Apr-2022.pdf>, стр. 1-3; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Humanitarian Bulletin*, 12 април 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Somalia_%20Humanitarian%20Bulletin_March_%202022_FINAL%20for%20publication_0.pdf, стр. 1-2. „Нов доклад за интегрирана класификация на фазата на продоволствена сигурност (IPC) установи, че шест милиона сомалийци, или почти 40% от населението, сега са изправени пред екстремни нива на продоволствена несигурност, като има вероятност за глад в шест района на страната. Това е почти двукратно увеличение на броя на хората, изправени пред екстремни нива на остра продоволствена несигурност поради сушата и свързаните с нея стресения от началото на годината.“ „Световна продоволствена програма“, *Joint FAO-OCHA-UNICEF-WFP Statement on the Drought Emergency in Somalia*, 12 април 2022 г., www.wfp.org/news/joint-fao-ocha-unicef-wfp-press-release-drought-emergency-somalia, стр. 1.
- 357 FAO, *Drought in the Horn of Africa: FAO Appeals for \$172 Million to Help Avert Famine and Humanitarian Catastrophe*, 27 юни 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/drought-horn-africa-fao-appeals-172-million-help-avert-famine-and-humanitarian-catastrophe>. Оценката за 7, 1 милиона души е драматично увеличение от прогнозата за декември 2021 г. за 3, 5 милиона души, изправени пред кризисни нива на продоволствена несигурност или по-лоша, и увеличение с 1 милион души от май 2022 г. FAO, *Somalia Faces Risk of Famine (IPC Phase 5) as Multi-Season Drought and Soaring Food Prices Lead to Worsening Acute Food Insecurity and Malnutrition*, 8 април 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Somalia-Updated-IPC-and-Famine-Risk-Analysis-Technical-Release-8-Apr-2022.pdf>, стр. 1; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 82. Цената на кошиците с храна вече се е повишила, особено в Етиопия (66%) и Сомалия (36%). „Световна продоволствена програма“, *Horn of Africa Drought: Late Rains in Ethiopia, Kenya and Somalia Are Inflaming Hunger, Warns WFP*, 19 април 2022 г., www.wfp.org/stories/horn-africa-drought-late-rains-ethiopia-kenya-and-somalia-are-inflaming-hunger-warns-wfp.
- 358 Интегрирана класификация на фазите на продоволствената сигурност, *Somalia Faces Increased Risk of Famine as Acute Food Insecurity, Malnutrition and Mortality Worsen*, 4 юни 2022 г., <https://fsnau.org/downloads/Somalia-Updated-IPC-and-Famine-Risk-Analysis-Technical-Release-4-Jun-2022.pdf>. Вж. също

геца под петгодишна възраст (45% от децата в тази възрастова група) се очаква да страдат от остро недохранване.³⁵⁹ „Постоянната несигурност, конфликтите и неразрешеното политическо напрежение“ също допринесоха за нарастващата продоволствена несигурност в Сомалия.³⁶⁰

Сушата „особено опустоши поминъка на най-уязвимите сомалийци, чиято способност да се справят е подкопана от десетилетия на продължителни конфликти, климатични шокове, нашествие на скакалци и огнища на болести.“³⁶¹ Загубата на 30% от добитъка в Сомалия между средата на 2021 г. и юни 2022 г. има сериозни последици за поминъка в селските райони и за продоволствената сигурност.³⁶² Липсата на достъп до чиста вода и канализация доведе до огнища на болести, пренасяни във вода, морбили и холера, както и до остра водниста диария (AWD); рискът от тези заболявания се увеличава в районите, засегнати от конфликти, и в лагерите за вътрешно разселени лица.³⁶³ В цялата страна само 48% от лагерите за вътрешно разселени лица имат достъп до вода; от 572 лагера за вътрешно разселени лица в Банадир/Могоадишу само 30% имат достъп до вода.³⁶⁴

В Сомалиленд сушата доведе до влошаване на хуманитарната ситуация, което имаше за резултат разселването на 810 000 души.³⁶⁵ Около 1, 5 милиона души са засегнати от сушата в Сомалиленд.³⁶⁶ Това изостри вече високата инфлация и икономическия спад за скотовъдците, причинени от пандемията от COVID-19.³⁶⁷ Проучвания в Тогдир, Соул и Санаг установиха, че 59% от домакинствата съобщават, че са загубили целия си добитък.³⁶⁸ Както в Пунтленд, така и в Сомалиленд животновъдите вече повече не могат да си набавят достатъчно вода за добитъка си.³⁶⁹ В резултат на сушата общностите

- 359 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Humanitarian Bulletin*, 12 април 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Somalia_%20Humanitarian%20Bulletin_March_%202022_FINAL%20-%20for%20publication_0.pdf, стр. 2. Въпреки това, „повече от 90% от страната преживява тежки до екстремни условия на суша“. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Drought Response and Famine Prevention*, 2 август 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-drought-response-and-famine-prevention-situation-report-no-9-31-july-2022>, стр. 1. Вж. също Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia Humanitarian Fund Allocates US\$9.5 Million for Famine Prevention*, 3 август 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-humanitarian-fund-allocates-us95-million-famine-prevention>, Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Donors Pledge Close to \$1.4 Billion for Horn of Africa Drought Response*, 26 април 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/donors-pledge-close-14-billion-horn-africa-drought-response-26-april-2022>.
- 360 Детски фонд на ООН (УНИЦЕФ), *Humanitarian Situation Report No. 6: Somalia*, 19 юни 2022 г., www.unicef.org/media/124056/file/Somalia-Humanitarian-SitRep-June-2022.pdf, стр. 1. Вж. също „Лекари без граници“, *In Somalia and Somaliland, Drought is Worsening Multiple Health Crises*, 7 юни 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2074201.html.
- 361 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Humanitarian Bulletin*, 12 април 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Somalia_%20Humanitarian%20Bulletin_March_%202022_FINAL%20-%20for%20publication_0.pdf, стр. 2.
- 362 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022 г., S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграф 43.
- 363 Световна банка, *Somalia Needs Its Trees to Restore Landscapes and Livelihoods*, 27 юли 2022 г., <https://blogs.worldbank.org/african/somalia-needs-its-trees-restore-landscapes-and-livelihoods>; Международна организация за миграция (МОМ), *As Climate Change Strains Somalia's Path to Peace, Communities Hold the Key*, 13 юли 2022 г., <https://storyteller.iom.int/stories/climate-change-strains-somalias-path-peace-communities-hold-key>. Към март [2022 г.] в няколко части на страната са докладвани значителни загуби на добитък - основен източник на поминък в Сомалия.“ Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022 г., S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграф 43.
- 364 Служба за координация на хуманитарните въпроси, *Somalia: Drought Response and Famine Prevention*, 2 август 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-drought-response-and-famine-prevention-situation-report-no-9-31-july-2022>, стр. 8; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *The Cost of Inaction*, 24 април 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2022244_Cost%20of%20Inaction_final.pdf, стр. 2; FAO, *Somalia Faces Risk of Famine (IPC Phase 5) as Multi-Season Drought and Soaring Food Prices Lead to Worsening Acute Food Insecurity and Malnutrition*, 8 април 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Somalia-Updated-IPC-and-Famine-Risk-Analysis-Technical-Release-8-Apr-2022.pdf>, стр. 4; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 44. „Съобщава се за значителен недостиг на вода, засягащ 4, 2 милиона души, според клъстера WASH. Ограниченият достъп до безопасна вода преизвиква рязко нарастване на случаите на AWD/холера. От януари [2022 г.] са докладвани 7284 случая на холера, включително 30 смъртни случая (процент смъртни случаи от 0, 41%), от 26 области.“ УНИЦЕФ, *Humanitarian Situation Report No. 6: Somalia*, 19 юни 2022 г., www.unicef.org/media/124056/file/Somalia-Humanitarian-SitRep-June-2022.pdf, стр. 2.
- 365 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Drought Situation Report No. 6*, 20 април 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Drought%20Situation%20Report%20%236%20-%202022%20April%202022%20oah.pdf>, стр. 1.
- 366 Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия, *On a Drought Assessment Visit to Somaliland, Deputy UN Envoy Highlights the Need for Support to Drought-Hit Communities*, 21 февруари 2022 г., <https://unsom.unmissions.org/drought-assessment-visit-somaliland-deputy-un-envoy-highlights-need-support-drought-hit-communities>. Вж. също, Международен фонд за хуманно отношение към животните, *IFAW Responds to Disaster in Somaliland as Water Scarcity Destroys Livelihoods*, 3 юни 2022 г., www.ifaw.org/international/news/disaster-drought-somaliland.
- 367 Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, *Somalia: Drought Response and Famine Prevention Situation Report No. 7*, 20 май 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-drought-situation-report-no7-20-may-2022>, стр. 3-4.
- 368 Институт „Рифт Вали“, *What Are the Causes of Somaliland's Drought Crisis?*, 22 март 2022 г., <https://riftvalley.net/news/what-are-causes-somalilands-drought-crisis>. Вж. също „Хюманити интернешънъл“ [Humanity International], *Somaliland Drought Threatens Pastoral Communities*, 5 април 2022 г., www.hi.org/en/news/somaliland-drought-threatens-pastoral-communities.
- 369 „Международен фонд за благосъстояние на животните“, *IFAW Responds to Disaster in Somaliland as Water Scarcity Destroys Livelihoods*, 3 юни 2022 г., www.ifaw.org/international/news/disaster-drought-somaliland; Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия, *On a Drought Assessment Visit to Somaliland, Deputy UN Envoy Highlights the Need for Support to Drought-Hit Communities*, 21 февруари 2022 г., <https://unsom.unmissions.org/drought-assessment-visit-somaliland-deputy-un-envoy-highlights-need-support-drought-hit-communities>. Вж. също „Телеграф“, *First I Lost My Livestock, then I Lost My Children*, 11 юни 2022 г., www.telegraph.co.uk/global-health/climate-and-people/horn-of-africa-drought-somaliland/.
- 369 Клъстер WASH, *Somalia: WASH Cluster Drought Response Update*, 13 април 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-wash-cluster-drought-response-update-13th-april-2022>, стр. 1; Humanity International, *Somaliland Drought Threatens Pastoral Communities*, 5 април 2022 г., www.hi.org/en/news/somaliland-drought-threatens-pastoral-communities.

в Пунтленд съобщават за повишаване на остро то недохранване при деца и бременни или кърмещи жени.³⁷⁰ Към май 2022 г. в някои части на Пунтленд цената на водата се е утроила.³⁷¹

Приблизително 1, 8 милиона от 6 милиона деца в училищна възраст посещават училище (30%); делът на децата, посещаващи училище, е по-лош за вътрешно разселените лица (17% от вътрешно разселените лица).³⁷² Конфликтите и сушата причиниха затварянето на училищата, което допълнително засегна способността на децата да имат достъп до образование.³⁷³ За момичетата е по-трудно да получат образование поради консервативните социални норми, които ограничават свободата им на движение и насърчават ранните бракове и браковете между деца.³⁷⁴ Поради разходите за образователни материали много семейства не могат да си позволят да изпращат децата си на училище.³⁷⁵

Бедността е широко разпространена, като 71% от хората живеят под прага на бедността, а почти половината от населението е безработно или на непълна заетост.³⁷⁶ Младежката безработица е висока.³⁷⁷ Много хора, особено в градските райони, са заети в неформалния сектор или работят на дневна надница.³⁷⁸ Разселените лица в градските райони често трябва да разчитат на неформална работа.³⁷⁹ Ограниченията, свързани с пандемията от COVID-19, оказаха значително въздействие върху частния сектор; проучване на 550 предприятия установи, че 45

- 370 По-голямата част от оценените общности (93%) съобщават за увеличение на остро то недохранване на деца или бременни и кърмещи жени. В същото време 46% от оценяваните общности съобщават за достъп до хранителни центрове/съоръжения, където хората могат да получат програми за хранене. От 37 места, които са съобщили за достъп до център за хранене, 7 общности са съобщили, че центърът е на повече от 5 км от тяхното местоположение." Сомалия: Агенция по хуманитарни въпроси и управление на бедствия (HADMA), *Puntland Drought Assessment Report*, декември 2021 г., https://sheltercluster.s3.eu-central-1.amazonaws.com/public/docs/drought_assessment_report_puntland_december_2021_final_2.pdf, стр. 11. Освен това в Пунтленд „лошият достъп до чиста вода, храна и хранене“ е довел до увеличаване на болестите, пренасяни от водата, и морбили, както и до увеличаване на съобщените случаи на свързано с пола насилие. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Drought Response and Famine Prevention*, 2 август 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-drought-response-and-famine-prevention-situation-report-no-9-31-july-2022>, стр. 6.
- 371 Според Министерството на хуманитарните въпроси и управлението на бедствията цената на водата се е утроила в някои райони, като 10 000 - литров резервоар за вода се продава от 180 до 280 долара - увеличението спрямо цената от 90 до 120 долара по време на нормалния сух сезон. В части от област Багдан водата се транспортира на разстояние от между 100 и 130 км." Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси, *Somalia: Drought Response and Famine Prevention Situation Report No. 7*, 20 май 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-drought-situation-report-no7-20-may-2022>, стр. 3.
- 372 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 80. „Ситуацията с разселените деца от сушата като цяло е по-лоша, като над 400 000 души (37% в Банадир) нямат достъп до никаква форма на възможности за обучение в лагери или селища за вътрешно разселени лица, било защото училищата са затворени или защото в района няма учебни заведения. Данните от наблюдението на обекти на „Координация на лагерите и управление на лагерите“ показват, че в само 46% от обектите за вътрешно разселени лица има достъп до образование.“ УНИЦЕФ, *Humanitarian Situation Report No. 6: Somalia*, 19 юли 2022 г., www.unicef.org/media/124056/file/Somalia-Humanitarian-SitRep-June-2022.pdf, стр. 2.
- 373 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 80-81. „Сушата засяга значително образованието на децата в страната. Чрез „Образователен кластер“ партньорите съобщиха за затварянето на над 250 училища преди края на академичната година през май поради предизвикателствата, свързани със сушата в Сомалия. Съществува сериозна загриженост, че училищата без адекватен преподавателски състав или достъп до вода може да не отворят врати за новата учебна година през август. УНИЦЕФ, *Humanitarian Situation Report No. 6: Somalia*, 19 юли 2022 г., www.unicef.org/media/124056/file/Somalia-Humanitarian-SitRep-June-2022.pdf, стр. 2. Вж. също Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Drought Response and Famine Prevention Situation Report No. 7*, 20 май 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-drought-situation-report-no7-20-may-2022>, стр. 3-4, 6; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *The Cost of Inaction*, 24 април 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2022244_Cost%20of%20Inaction_final.pdf, стр. 2.
- 374 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 81. Вж. раздел III.A.10 и III.A.11.g.
- 375 Пак там, стр. 82. „На места, където съществуват ограничени учебни заведения, повечето родители не могат да си позволят да изпращат децата си на училище, тъй като им липсва достъп до устойчив поминък. Много от тях разчитат на случаен пруд, който е недостатъчен дори да отговори на основните нужди на техните семейства. Освен това в някои случаи момчетата често са предпочитани пред момичетата по отношение на достъпа до образование поради културни и други причини.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Humanitarian Bulletin*, 12 април 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-humanitarian-bulletin-march-2022>, стр. 4.
- 376 „Безработицата и непълната заетост точно описват поминъка на почти половината от населението, като недостатъчното участие на младите хора на пазара на труда се пребръща във все по-сериозно притеснение. Над 7 от 10 сомалийци оцеляват с по-малко от 1, 90 долара на ден, докато БВП на лаба от населението се оценява на 314, 5 долара. На национално равнище почти половината (42 %) от всички домакинства съобщават, че са изправени пред предизвикателства да получат достатъчно пари, за да покрият основните си нужди през 30-те дни преди събирането на данните от Съвместната много-кластерна оценка на нуждите (JMCNA), докато само 3% от домакинствата разчитат на парични преводи като основен източник на доходи.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 82.
- 377 Младежката безработица е 67% и остава една от най-високите в света. Група на Африканската банка за развитие, *Interim Country Strategy Paper (2022-2024)*, 8 декември 2021 г., www.afdb.org/en/documents/somalia-east-africa-regional-development-and-business-delivery-office-rdge-country-economics-department-ecce-interim-country-strategy-paper-2022-2024, стр. XXXIV. През 2019 г. Национално статистическо бюро на Сомалия съобщи, че равнището на безработица сред лицата на възраст 15 - 24 години е 37, 4% (40, 8% за жените и 35, 2% за мъжете). Сомалия: Национално статистическо бюро, *Labour Force Survey Report 2019*, септември 2021 г., www.nbs.gov.so/wp-content/uploads/2021/10/LFS-Report_2021.pdf, стр. 27.
- 378 „Голяма част от доходите в градските райони се печелят от неофициален бизнес. Препитиането, търговията на дребно и микро- и малките предприятия са основните източници на заетост и доходи за градските жители. Значителна част от гражданите, работещи в неформалния сектор (24% в Бососа и 41% в Могадिशу), са били безработни преди да си осигурят тази работа, което предполага, че за мнозина има малко алтернативи на неофициалните работни места. Мнозина в неофициалния сектор се занимават с нискоквалифицирана работна ръка и страдат от непълна заетост. Средно заетите младежи са работили 14 дни в месеца, със среден доход от 190 ш.г.“ Световна банка, *Somalia: Urbanization Review*, 2020 г., <http://hdl.handle.net/10986/35059>, стр. 51. В проучване от 2019 г. заетостта в неофициалния сектор представлява 51, 4% от цялата заетост. Сомалия: Национално статистическо бюро, *Labour Force Survey Report 2019*, септември 2021 г., www.nbs.gov.so/wp-content/uploads/2021/10/LFS-Report_2021.pdf, стр. 23.
- 379 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 18. „По-голямата част от вътрешно разселените лица пребивават на земя, където нямат сигурност и са уязвими на множество принудителни изселвания. Те често не прищават необходимите умения за градско препитиане и са принудени да заемат нискоквалифицирани, нестабилни, неофициални работни места. Световна банка, *Somalia: Urbanization Review*, 2020 г., <http://hdl.handle.net/10986/35059>, стр. 11.

% са били временно затворени, 71% са имали недостиг на доставки и че продажбите и заетостта са спаднали с 30%.³⁸⁰

Хуманитарният достъп в Сомалия е засегнат от продължаващия конфликт, присъствието и контрола на въоръжени групировки, включително „Ал-Шабаб“, и липсата на инфраструктура, включително пътища, по които да може да се преминава.³⁸¹ „Ал-Шабаб“ редовно възпрепятства хуманитарната помощ и пречи на населението да има достъп до хуманитарни доставки.³⁸² Съобщава се, че хуманитарните организации и правителството е трябвало да разчитат на старейшини на кланове и връзки, за да осигурят доставка на помощ в контролираните от „Ал-Шабаб“ райони.³⁸³ „Ал-Шабаб“ блокира град Кусур от 2014 г. насам, заедно със съседните градове, предотвратявайки всякакъв достъп до пътища за доставяне на хуманитарни доставки, храна или други стоки.³⁸⁴

Е. Разселване, предизвикано от конфликти

Приблизително 2, 97 милиона души са вътрешно разселени в Сомалия поради конфликти и природни бедствия; броят на вътрешно разселените лица е един от най-високите в света.³⁸⁵ Около 43% от вътрешно разселените лица в Сомалия са били разселени поради конфликти.³⁸⁶ Множество вътрешно разселени лица живеят в много несигурни условия и повечето се нуждаят от спешна хуманитарна помощ; достъпът до хуманитарна помощ обаче е труден в много области поради конфликти, широко разпространено насилие и други бариери.³⁸⁷ Тридесет процента от вътрешно разселените лица живеят в регион Банадир.³⁸⁸

- 380 „Бертелсман Щифтунг“, *BTI 2022 Country Report: Somalia*, 23 февруари 2022 г., www.ecoi.net/en/file/local/2069667/country_report_2022_SOM.pdf, стр. 29.
- 381 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Humanitarian Access Overview*, 17 юли 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-humanitarian-access-overview-quarter-1-january-march-2022>; „Проект за оценка на качествата“ [ACAPS], *Humanitarian Access Overview*, юли 2022 г., www.acaps.org/sites/acaps/files/products/files/acaps_humanitarian_access_overview_july_2022_0.pdf, стр. 5, 15-16; Американска агенция за международно разбумие, *Somalia: Complex Emergency*, 10 януари 2022 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/2022-01-10_USG_Somalia_Complex_Emergency_Fact_Sheet_1.pdf, стр. 3; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Humanitarian Bulletin*, 10 януари 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Somalia_%20Humanitarian%20Bulletin_December_%202021_FINAL.pdf, стр. 4.
- 382 „Хюман Раймс Уоч“, *World Report 2022: Somalia*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066476.html. Според оценка, извършена от Регламент относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH) в трюнодоствъпни райони през април, хроничната несигурност продължава да възпрепятства хуманитарния достъп до хора, засегнати от суша, много от които според съобщенията пропускат две или повече хранения на ден. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Drought Situation Report No. 6*, 20 април 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Drought%20Situation%20Report%20%26%20-%202020%20April%202022%20Ocash.pdf>, стр. 2.
- 383 „Уор он гр рокс“, *Now is the Time to Engage Al-Shabaab. Religious Leaders and Clan Elders Can Help*, 19 октомври 2021 г., <https://warontherocks.com/2021/10/now-is-the-time-to-engage-al-shabaab-religious-leaders-and-clan-elders-can-help/>; „Клановите старейшини изиграха ключова роля в преворотите за достъп до доставки на хуманитарна помощ в контролираните от „Ал-Шабаб“ райони. На фона на сушата през 2017 г. в Сомалия „Ал-Шабаб“ наложи забрана за хуманитарна помощ в контролираните от тях райони, повтаряйки подобна блокада, която бяха наложили по време на глада в Сомалия през 2011 г., и излагат на риск повече от 2 милиона страдащи. За да забият блокадата, хуманитарните агенции и Федералното правителство на Сомалия успешно изпользваха религиозни лидери и кланови лидери, за да действат като посредници при договарянето на хуманитарен достъп.“ М. И. Шайър, *Dialoguing and Negotiating with Al-Shabaab: The Role of Clan Elders as Insider-Partial Mediators*, 17 декември 2020 г., <https://doi.org/10.1080/17531055.2020.1863099>.
- 384 Вестник „Сомали линк“ [The Somali Link Newspaper], *Hudur Town without Electricity for Days*, 21 март 2022 г., <https://somalilinknewspaper.com/2022/03/21/hudur-town-without-electricity-for-days/>; „Норбежки съвет за бежанците“, *Water and Light Bring Hope to a Town under Siege*, 2 септември 2021 г., www.nrc.no/perspectives/2021/water-and-light-bring-hope-to-a-town-under-siege/; Мисия на ООН за покрепа в Сомалия, *Somalia: Hunger and Struggle for Displaced Communities in Besieged Xudur Town*, 12 август 2021 г., <https://unsom.unmissions.org/somalia-hunger-and-struggle-displaced-communities-besieged-xudur-town>; „Анагоаска агенция“, *Somalia Urges Urgent Humanitarian Aid in Southwest*, 17 януари 2021 г., www.aacm.com.tr/en/africa/somalia-urges-urgent-humanitarian-aid-in-southwest/2112634.
- 385 ВКБООН, *Somalia: Population Dashboard*, 11 юли 2022 г., <https://data.unhcr.org/en/documents/download/94207>; ВКБООН, *Somalia Situation Population of Concern to UNHCR*, ноември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2066001/RB_Situations_Somalia_211130_1.pdf; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Response Plan: Somalia*, декември 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2022_Somalia_HRP.pdf, стр. 9; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia Humanitarian Bulletin*, октомври 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Humanitarian%20Bulletin_October_%202021_final.pdf, стр. 1. „Общо 2 968 000 вътрешно разселени лица, свързани с конфликти и насилие, бяха регистрирани в Сомалия в края на 2020 г.“ Център за наблюдение на вътрешното разселване, *2021 Internal Displacement Index Report*, www.internal-displacement.org/sites/default/files/publications/documents/IDMC_Internal_Displacement_Index_Report_2021.pdf, стр. 117.
- 386 ВКБООН, *Somalia Situation: Population of Concern to UNHCR*, 24 юни 2022 г., www.ecoi.net/en/file/local/2075185/RB_Situations_Somalia_220531.pdf. Предизвиканото от конфликти разселване нарасна през 2017 г. и 2018 г., съответно с 388 000 и 578 000 новоизселени лица. Над 100 000 души са били новоизселени в резултат на конфликти всяка година от 2016 г. насам. Център за наблюдение на вътрешното разселване, *Somalia*, разглеждано на: 25 август 2022 г., www.internal-displacement.org/countries/somalia.
- 387 „Хуманитарните агенции продължава да се сблъскват със сериозни предизвикателства пред достъпа поради конфликти, целенасочени нападения срещу хуманитарни работници, всеобщо насилие, ограничения, наложени от страните в конфликта, включително произволно „данъчно облагане“ и бюрократични препятствия, както и физически ограничения поради екстремни метеорологични условия. „Ал-Шабаб“ продължава да налага блокади на някои контролирани от правителството градове, особено град Хууур, и от време на време напада цивилни, които ги нарушават.“ „Хюман Раймс Уоч“, *2021 World Report: Somalia*, януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066476.html; „Очаква се въоръжените конфликти и несигурността да стимулират нуждите и да причинят разселване, като същевременно възпрепятстват ефективните хуманитарни операции и достъпа до нуждаещи се общности.“ „Норбежки съвет за бежанците“, *Somalia Braces for Record Levels of Displacement as Drought Takes Hold*, април 2021 г., www.nrc.no/news/2021/april/somalia-drought/.
- 388 Други региони, в които живеят голям брой вътрешно разселени лица, включват Бай (16% от вътрешно разселените лица), Вокой Галбег [Woqooyi Galbeed] (7%), Сол (6%) и Тозгер (6%). ВКБООН, *Somalia Situation: Population of Concern to UNHCR*, 2 март 2022 г., www.ecoi.net/en/file/local/2068851/RB_Situations_Somalia_220131.pdf.

През 2021 г. 544 000 души бяха новоизселени поради конфликти.³⁸⁹ Този брой се очаква да остане висок през 2022 г.³⁹⁰ Службата на ООН за координация по хуманитарни въпроси (ОСНА) прогнозира, че конфликтите и несигурността ще останат два от основните двигатели на разселването и хуманитарните нужди през 2022 г.³⁹¹ Конфликтът ще продължи да изостря и без това тежката ситуация за приблизително 7, 7 милиона души, нуждаещи се от хуманитарна помощ.³⁹²

Конфликтът между „Ал-Шабаб“ и силите, свързани с правителството, причини редовно разселване през 2021 г.; например през април 1100 души бяха разселени в област Хобьо в Мууду, 8303 души бяха разселени в област Бердейл в Бай през април, а 42 000 души бяха разселени между юни и август в Галмудуг.³⁹³ През октомври 2021 г. в резултат на конфликт бяха разселени над 100 000 души в щата Галмудуг близо до град Гури Сел.³⁹⁴ Сблъсъци между силите на „Ал-Шабаб“ и Сомалийската национална армия доведоха до разселване на около 13 800 души в източните села на област Балкад в Среден Шабел през януари 2022 г.³⁹⁵

Клановите конфликти също продължават да причиняват разселване и се разгарят и изострят от шокове, свързани с климата.³⁹⁶ През април 2021 г. сблъсъци в Могадишу, свързани с изборите, между политически фракции, за които се съобщава, че са разделени по линия на кланове, причиниха разселването на 207 000 души.³⁹⁷ В началото на февруари 2022 г. два дни на конфликт между клановите Марихан и Хабар-Гедир в област Баланбале в Галмудуг доведоха до разселване на 14 100 души.³⁹⁸

- 389 Клъстер за защита на Сомалия, *Protection Analysis Update*, февруари 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOM_PAU_Somalia-Protection-Analysis_Feb2022.pdf, стр. 14. Вж. също ВКБООН, *Somalia: Internal Displacement*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://unhcr.github.io/dataviz-somalia-prmn/index.html#reason=&month=&need=&region=&districtmap=&region=&districtmap=&year=2021>. Почти 200 000 души бяха разселени през април поради насилие, свързано с изборите в Могадишу. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 14, 16.
- 390 „През 2022 г. конфликтът в Етиопия се очаква да има тежки последици за регионалната сигурност, които биха могли допълнително да застрашат перспективите за мир и стабилност в Сомалия.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Response Plan: Somalia*, декември 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2022_Somalia_HRP.pdf, стр. 9. До края на юни 2022 г. ВКБООН регистрира 129 000 души, които наскоро са били разселени поради конфликти през 2022 г. ВКБООН, *Somalia: Internal Displacements Monitored by Protection & Return Monitoring Network (PRMN)*, 8 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/file/local/2075522/UNHCR_Somalia_PRMN_InternalDisplacements_June+2022.pdf. В допълнение, мащабни разселвания през януари 2022 г. на над 300 000 души, макар и предимно причинени от сушата, вероятно също са свързани с конфликти. ВКБООН / Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси / MOM, *Somalia: Drought Displacement Monitoring Dashboard*, 3 април 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20220404_Somalia_Drought%20Displacement%20Monitoring%20Dashboard-26%20March.pdf.
- 391 „Заедно със сушата, конфликтите и несигурността също вероятно ще останат основни двигатели на хуманитарните нужди и вътрешното разселване в Сомалия през 2022 г. В допълнение към продължаващото политическо напрежение, конфликтът с „Ал-Шабаб“ и последиците за регионалната сигурност от конфликта в Етиопия, потенциалният вакуум в сигурността, създаден от преконфигурирането на Мисията на Африканския съюз в Сомалия и закриването на предните оперативни бази (FOBs), вероятно ще причинят вътрешно разселване и ще представляват пречка пред хуманитарния достъп. Камо цяло се очаква, че над 277 000 души ще бъдат вътрешно разселени поради конфликти през 2022 г.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Response Plan: Somalia*, декември 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2022_Somalia_HRP.pdf, стр. 17.
- 392 „Конфликтите, несигурността и климатичните сътресения продължават да влошават уязвимостта и да преизвикват разселване на населението в Сомалия“. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia Humanitarian Bulletin*, октомври 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Humanitarian%20Bulletin_October_%202021_final.pdf, стр. 1. Хуманитарната ситуация в Сомалия се влоши от неоправдано двойно климатично бедствие - суша в две трети от страната и наводнения в орошувани райони - и въздействието на политическото напрежение, COVID-19 и най-тежкото нашествие на пустинни скакалци от югоизток на нас. [...] В допълнение към метеорологичните шокове, наличното на храна и достъпът до нея са допълнително ограничени от конфликта в Южна и Централна Сомалия, несигурността по отношение на парламентарните и президентските избори и нарастващите цени на основните зърнени култури, свързани с ниското вътрешно производство и високите световни цени на храните. Същевременно тези региони са дом на най-голям дял вътрешно разселени лица; приблизително 1, 4 милиона от приблизително 2, 6 милиона вътрешно разселени лица в Сомалия пребивават в тази част на страната. По-голямата част от вътрешно разселените лица се заселват в лагери, разположени около големи градски центрове. Инициатива REACH, *Assessment of Hard-to-Reach Areas - Somalia*, юли 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/REACH_SOM_Factsheet_Assessment-of-Hard-to-Reach-Areas_July_2021.pdf, стр. 1.
- 393 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 16.
- 394 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Flash Update on the Situation in Guri Ceel, Galmudug #2*, 26 октомври 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Flash%20Update%20on%20Guri%20Ceel%2020%20Final%20ver.pdf>, стр. 1.
- 395 Най-малко 9 цивилни бяха убити при сблъсъците. Много от вътрешно разселените лица се заселиха в съществуващи лагери за вътрешно разселени лица в Гаргар 1 и 2 в Балкад, орошу се преместиха при родинци, а някои се преместиха в Могадишу. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Update on Situation in Balcad, Middle Shabelle Region*, 10 февруари 2022 г., www.ecoi.net/en/file/local/2068205/20220130_ocha_update_on_humanitarian_situation_in_balcad_v2.pdf, стр. 1.
- 396 „В допълнение към изборното насилие, междуклановият конфликт - воден от спънатостта, спорове за земя, собственост и контрол на ресурсите - ще продължи да измества и засяга домакинствата. Тези динамича са тясно свързани с климата, тъй като междуклановите борби за ресурси се засилват от повтарящи се климатични шокове като суша и наводнения, които допълнително намаляват наличното на вода и пасаща.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 22.
- 397 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 16; „Норвежки съвет за бежанците“, *Factsheet: NRC's Operations in Somalia*, септември 2021 г., www.nrc.no/globalassets/pdf/fact-sheets/2021/factsheet_somalia_sep2021.pdf, стр. 1.
- 398 „Последният конфликт доведе до разселването на приблизително 14 100 души (2350 домакинства), както и до 43 смъртни случая и 35 ранени. Семействата са били разселени на следните места: Одал, Кейдар, Ина-Кабале, Баланбал, Турби, Ходал и Кахадел.“ ВКБООН, *Somalia: Protection and Return Monitoring*, 11 февруари 2022 г., www.ecoi.net/en/file/local/2068176/Somalia-protection-return-monitoring-11+Feb+2022+%281%29.pdf, стр. 1.

През декември 2021 г. при сблъсъци в Пунтленд между съперничаещи си политически фракции в Босасо бяха убити 15 цивилни, ранени 36 други и в резултат хиляди бяха разселени.³⁹⁹

Повечето разселени лица живеят в „над 2400 нестандартни и непланирани обекти за вътрешно разселени лица в градски, полуградски и селски райони в цялата страна“.⁴⁰⁰ Достъпът на тези обекти до основните услуги често е прекъснат.⁴⁰¹ Почти половината от вътрешно разселените лица живеят в „непокриващи стандартите импровизирани приюти [...], направени от клони на гърбета, разкъсани грехи, пластмасови чаршафи и парцали“, а делът е по-висок сред домакинствата, оглавявани от самотни жени.⁴⁰² Около 1, 8 милиона разселени лица са изложени на риск от изгонване.⁴⁰³ Между януари и август 2021 г. 74 473 вътрешно разселени лица бяха разселени повторно в резултат на изгонване.⁴⁰⁴

Според Службата за координация по хуманитарни въпроси, по-голямата част от разселените лица „са бедни с ограничени активи за препитание, малко възможности за доходи, ниска обществена подкрепа и голяма зависимост от външна хуманитарна помощ“.⁴⁰⁵ Над 75% живеят под прага на бедността (в сравнение със 71% от сомалийците като цяло), а 75% от вътрешно разселените лица се нуждаят от хуманитарна помощ.⁴⁰⁶ Вътрешно разселените лица са изправени пред непропорционални нива на продоволствена несигурност и недохранване в сравнение с приемащите общности.⁴⁰⁷

Жените и момичетата, които са разселени, са по-уязвими към всички видове свързано с пола насилие.⁴⁰⁸ През 2021 г. разселването е засегнало непропорционално децата.⁴⁰⁹ Разселените деца често се борят за достъп до образование, здравеопазване и други основни социални услуги и са уязвими на принудителни бракове, раздяла на семейството, свързано с пола насилие и детски труд.⁴¹⁰

Ограниченията, свързани с COVID-19, засегнаха непропорционално вътрешно разселените лица, които страдаха от намалени възможности за препитание, като ограничиха възможностите им да си позволят храна и стоки от първа необходимост.⁴¹¹

През ноември 2019 г. Сомалия прие национална политика за завръщащите се бежанци и вътрешно разселените лица, за да формулира „ръководни принципи“ за субектите, „подпомагащи завръщащите се бежанци и вътрешно

- 399 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 53. Вж. също „Войс ъф Америка“, *Clashes in Northeast Somalia Force Thousands to Flee*, 25 декември 2021 г., www.voanews.com/a/clashes-in-northeast-somalia-force-thousands-to-leave/6369722.html, „Ал Джазира“, *Clashes in Northeast Somalia Force Thousands to Flee*, 25 декември 2021 г., www.aljazeera.com/news/2021/12/25/clashes-northeast-somalia-security-forces-thousands-leave.
- 400 „Според подробните констатации от оценката на обекта и оценките на проверката на обекта, проведени от кластера „Координация на лагерите и управление на лагерите“, повече от 85% от обектите са неформални селища, разположени в частна земя, като по-голямата част от обектите са разположени в градски райони.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, сгр. 77.
- 401 Световна банка, *Somalia Urbanization Review: Fostering Cities as Anchors of Development*, 2021 г., <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/35059>, сгр. 13. „Вътрешно разселените лица в градски райони имат по-малък достъп до електричество, тръбопроводи, подобрена канализация, подобрени жилища, собственост върху жилища и интернет в сравнение с други градски домакинства, които не са на вътрешно разселени лица. Липсата на услуги в обектите в градски райони за вътрешно разселени лица е отчасти свързана с несигурния статут на собственост и правата на притежаване на земя на вътрешно разселените лица, като собствеността на земя често не са стимулирани да инвестират в района.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, сгр. 38-39.
- 402 Пак там, сгр. 40.
- 403 „По време на отчетния период в Южен Галкасо около 1400 вътрешно разселени лица в селището Була Джаван в регион Гаамууг са изложени на риск от изгонване, следвайки инструкция от хазийна, въпреки че живеят в имота от 2016 г. насам. На 13 януари в Банадир 400 вътрешно разселени лица бяха изгонени от две селища в областите Дайнил и Гарасбали. Същия ден близо 1300 души са били изгонени от негържавни въоръжени субекти от село Гарасалей, област Ванла Веин, регион Долен Шабеа. Изселванията до голяма степен се дължат на липсата на сигурност на владението“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Humanitarian Bulletin*, 10 февруари 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Humanitarian%20Bulletin%20January%202022%20final%20over.pdf>, сгр. 3.
- 404 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси съобщава, че между септември 2020 г. и август 2021 г. повече от 130 000 вътрешно разселени лица са били насилствено изгонени. *Tuut от OCHA Somalia*, 12 септември 2021 г., <https://twitter.com/OCHASom/status/1437015979758919685?s=20>. Приблизително 1 023 829 души са били изгонени между 2017 г. и юни 2021 г. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, сгр. 63.
- 405 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, сгр. 27.
- 406 Пак там, сгр. 39.
- 407 Изучава се, че една трета от вътрешно разселените лица са изправени пред празноти в потреблението на храна. Пак там, сгр. 83, вж. също сгр. 7, 39, 91.
- 408 „Разселените жени и момичета са изправени пред повишен риск от сексуално насилие и тормоз, злоупотреби и насилие от страна на интимния партньор.“ Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 46. „Система за управление на информацията за свързано с пола насилие“ (GBVIMS) съобщава, че 76% от оцелелите от свързано с пола насилие са вътрешно разселени, а 97% са жени и момичета.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, сгр. 35.
- 409 „В много отношения сомалийската криза е криза на децата. Децата съставляват мнозинството - 67 процента - от 573 000 души, които наскоро са били вътрешно разселени между януари и август 2021 г.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, сгр. 35.
- 410 Пак там, сгр. 38. „Тъй като разселените домакинства не разполагат с финансови средства, за да платят разходите, свързани с училище, и предоставянето на услуги в обектите за вътрешно разселени лица е ограничено, училищата в селските райони са особено засегнати, а тези, които остават отворени, съобщават за бързо намаляване на записванията.“ УНИЦЕФ, *Humanitarian Situation Report No. 4*, 30 април 2022 г., www.unicef.org/media/121221/file/Somalia-Humanitarian-SitRep-No.%204-30-April-2022.pdf, сгр. 2. Вж. също Световна банка, *Want to Keep Internally Displaced People in Somalia Out of Poverty? Increase Women's Economic Opportunities*, 15 март 2022 г., <https://blogs.worldbank.org/african/want-keep-internally-displaced-people-somalia-out-poverty-increase-womens-economic>.
- 411 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, сгр. 38.

разселените лица в рамките на Сомалия⁴¹². Сомалия също така прие Национални насоки за изселване и Временен протокол за разпределение на земя за жилищно настаняване на отговарящи на условията бежанци - завръщащи се и вътрешно разселени лица, насочени към „последичите за правата на човека от изселването в градските и селските райони чрез преговортване на произволно и принудително изселване“ и осигуряване на „земя и жилища за уязвими вътрешно разселени лица“⁴¹³. Пунтленд има насоки за политиката относно вътрешно разселените лица, които прие през 2014 г.,⁴¹⁴ а Сомалиленд прие рамка за политиката относно вътрешното разселване през 2015 г.⁴¹⁵ Сомалия се присъедини към Конвенцията на Африканския съюз за защита и помощ на вътрешно разселените лица в Африка („Конвенцията от Кампала“) през март 2020 г., след като я подписа през ноември 2019 г.⁴¹⁶

Ж. Бежанци и завърнали се лица

Към 31 юли 2022 г. в региона е имало 658 397 бежанци от Сомалия, с 279 200 бежанци в Кения (към 30 юни 2022 г.), 249 573 бежанци в Етиопия, 69 366 бежанци в Йемен и 60 394 бежанци в Уганда.⁴¹⁷ Според статистиката на Евростат 10 135 сомалийци са кандидатствали за международна закрила в ЕС през 2020 г.⁴¹⁸ Близо 16 400 сомалийци са кандидатствали за международна закрила в ЕС през 2021 г.⁴¹⁹ Към края на 2020 г. Сомалия е седмата по големина държава в света, източник на бежанци, като около 815 000 души са разселени през различни граници.⁴²⁰

През 2019 г. на Глобалния форум за бежанците правителствата на Джибути, Етиопия, Кения, Сомалия, Южен Судан, Судан и Уганда стартираха регионалната платформа за подкрепа IGAD, предназначена да „мотивираща и събере [...] подкрепа от международната общност, гражданското общество и частния сектор“ и „да улесни и координира предоставянето на тази техническа и финансова подкрепа за бежанците, завръщащите се и [...] приемащите общности“⁴²¹. Платформата за подкрепа и нейното стартиране имаха за цел да дадат нов тласък на Декларацията и плана за действие от Найроби, приети на специална среща на високо равнище на IGAD за закрила и трайни решения за сомалийските бежанци и реинтеграция на завръщащите се в Сомалия през март 2017 г.⁴²²

ВКБООН признава правото на всички лица доброволно да се завърнат в страната си на произход, дори при неблагоприятни обстоятелства. ВКБООН продължава да подкрепя сомалийците, които са

412 Федерално правителство на Сомалия, *National Policy on Refugee-Returnees and Internally Displaced Persons (IDPs)*, 2019 г., www.refworld.org/docid/5d8332c64.html, стр. 12. Вж. също Център за наблюдение на вътрешното разселване, *2021 Internal Displacement Index Report*, декември 2021 г., www.internal-displacement.org/sites/default/files/publications/documents/IDMC_Internal_Displacement_Index_Report_2021.pdf, стр. 117.

413 „Организация за международно право за развитие“, *Somalia Launches First Policy on Displaced Persons, Refugee-Returnees*, 17 декември 2019 г., www.idlo.int/news/somalia-launches-first-policy-displaced-persons-refugee-returnees. Вж. също Федерално правителство на Сомалия, *National Eviction Guidelines*, 2019 г., www.refworld.org/docid/5d8333ae4.html; Федерално правителство на Сомалия, *Interim Protocol on Land Distribution for Housing to Eligible Refugee-Returnees and Internally Displaced Persons*, 2019 г., www.refworld.org/docid/5d8331024.html.

414 Политиката „има за цел да подобри статута и третирането на вътрешно разселените лица чрез повишаване на осведомеността за техните права, да установи стратегия за улесняване на ефективните отговори на техните нужди и да осигури последователна координация между местното и националното правителство и хуманитарната общност.“ Сомалийски щат Пунтленд, *Puntland Policy Guidelines on Displacement*, 2014 г., www.refworld.org/docid/5a7ae7884.html.

415 „Политиката има за цел да установи систематичен, координиран и принципен отговор на разселването и да предостави общи насоки за подобряване на условията на живот на вътрешно разселените лица, защита на техните права и улесняване на трайните решения.“ „Норвежки съвет за бежанците“ / „Център за наблюдение на вътрешното разселване“, *Adopting and Implementing Somaliland's Draft Policy Framework on Internal Displacement*, март 2015 г., www.internal-displacement.org/sites/default/files/publications/documents/201504-af-adopting-implementing-somaliland-draft-policy-framework-workshop-report-en.pdf, стр. 4. Вж. също Република Сомалиленд, *Somaliland Internal Displacement Policy*, 10 септември 2015 г., www.refworld.org/docid/5a7ae7884.html.

416 ВКБООН, *UNHCR Welcomes Somalia deposit of the Instruments of Ratification of the Kampala Convention*, 6 март 2020 г., <https://data2.unhcr.org/en/documents/details/74417>; ВКБООН, *UNHCR Welcomes Somalia's Ratification of the Kampala Convention*, 27 ноември 2019 г., www.unhcr.org/news/press/2019/11/5d4e4fb04/unhcr-welcomes-somalias-ratification-kampala-convention.html.

417 ВКБООН, *Operational Data Portal: Horn of Africa Somalia Situation*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://data2.unhcr.org/en/situations/horn>.

418 Евростат, *Data Browser: Asylum Applicants by Type of Applicant, Citizenship, Age and Sex - Annual Aggregated Data (Rounded)*, разглеждано на: 25 август 2022 г., https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/MIGR_ASYAPFCTZAcustom_2234649/default/table?lang=en. Към май 2022 г. 8 ЕС е имало над 13 000 висящи молби за убежище от сомалийски граждани. Агенция на Европейския съюз в областта на убежището (EUA), *Latest Asylum Trends: Somalia*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://euaa.europa.eu/latest-asylum-trends-asylum>.

419 EUSA, *EUSA Releases New Country Guidance: Somalia*, 15 юни 2022 г., <https://euaa.europa.eu/news-events/euaa-releases-new-country-guidance-somalia>.

420 ВКБООН, *Global Trends: Forced Displacement in 2020*, юни 2021 г., www.unhcr.org/60b638e37.pdf, стр. 7, 18.

421 IGAD, *The IGAD Support Platform Launched at Refugee Forum Is Proof of Commitment to Progressive Refugee Policies by Djibouti, Ethiopia, Kenya, Somalia, South Sudan, Sudan and Uganda*, 16 декември 2019 г., <https://igad.int/divisions/health-and-social-development/2016-05-24-03-16-37/2321-the-igad-support-platform-launched-at-refugeeforum-is-proof-of-commitment-to-progressive-refugee-policies-by-djibouti-ethiopia-kenya-somalia-south-sudan-sudan-and-uganda>.

422 ВКБООН, *Concept Note: IGAD Support Platform for Implementation of the Nairobi Declaration*, без дата, <https://bit.ly/3v0OIL8>; IGAD, *Nairobi Declaration On Somali Refugees*, 25 март 2017 г., <https://igad.int/communique/1519-communique-special-summit-of-the-igad-assembly-of-heads-of-state-and-government-on-durable-solutions-for-somali-refugees>; IGAD, *Nairobi Comprehensive Plan of Action for Durable Solutions for Somali Refugees*, 25 март 2017 г., <https://bit.ly/3vNIHHC>. През декември 2021 г. регионалните правителства свикаха тридневна среща за обсъждане на здравните компоненти на Декларацията от Найроби и за изготвяне на план за действие за здравеопазване на бежанците, завръщащите се и приемащите общности. IGAD, *IGAD Meet on Operationalising Health Component of Nairobi Declaration on Refugees*, 3 декември 2021 г., <https://igad.int/divisions/health-and-social-development/health/2920-igad-meet-on-operationalising-health-component-of-nairobi-declaration-on-refugees>.

регистрирани бежанци в съседните на Сомалия държави и които, след като са напълно информирани за ситуацията в местата си на произход, доброволно решават да се завърнат в Сомалия. Въпреки усилията на правителството и международната общност, завръщащите се продължават да се сблъскват с многостранни трудности при реинтеграцията си.

Доброволното връщане в родината на бежанци и принудителното връщане на лица, търсили убежище в миналото, чиито молби са били отхвърлени, са процеси от коренно различен характер, ангажиращи различни отговорности от страна на различните участници.⁴²³ Ангажиментът на ВКБООН към лица от Сомалия, които доброволно решат да се върнат в страната, не следва да се тълкува като предполагащ оценка от страна на ВКБООН на безопасността и други аспекти на положението в Сомалия за лицата, които са подали молба за международна закрила в държавите на убежище.

III. Оценка на нуждите от международна закрила

ВКБООН смята, че лицата, попадащи в един или повече от рисковите профили, посочени в настоящия раздел, може да се нуждаят от международна закрила на бежанците в зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая. Въпреки това профилите, изброени тук, не са непременно изчерпателни; те се основават на информация, с която разполага ВКБООН към момента на написването на настоящия документ. Искане не следва автоматично да се смята за неоснователно, само защото не попада в нито един от посочените тук профили.

В зависимост от конкретните обстоятелства по случая членовете на семейството или други членове на домакинствата на лица с тези профили също могат да се нуждаят от международна закрила въз основа на връзката си с лица в риск.

Хората, които бягат от Сомалия, може да са изложени на риск от преследване по причини, свързани с продължаващия въоръжен конфликт в Сомалия, или въз основа на нарушения на правата на човека, които не са пряко свързани с конфликта, или комбинация от двете.

Сомалия продължава да бъде засегната от немеждународен въоръжен конфликт.⁴²⁴ Лицата, бягащи от насилие или заплахата от насилие в контекста на този конфликт, могат също да отговарят на критериите за статут на бежанец, както се съдържа в член 1, буква А, точка 2 от Конвенцията от 1951 г. За да бъде така, преследването, от което се страхуват и произтича от насилието, трябва да е по причина на основание, включено в Конвенцията от 1951 г.⁴²⁵ В контекста на Сомалия примери за обстоятелства, при които цивилни лица са подложени на насилие поради основание, включено в конвенцията от 1951 г., включват ситуации, при които насилието е насочено към райони, в които преобладаващо пребивават цивилни лица от специфични кланове или специфични етнически, политически или религиозни профили, или към места, където се събират цивилни лица от такива профили (включително пазари, джамии, училища или големи социални събирания като сватби). За да отговаря на условията за статут на бежанец, няма изискване дадено лице да бъде известно лично на извършващия(ите) преследване или да бъде издирвано лично от тези лица. По същия начин цели общности могат да имат основателен страх от преследване поради едно или повече от основанията съгласно Конвенцията от 1951 г.; не съществува изискване дадено лице да претърпи форма или степен на вреда, по-висока от тази, която претърпяват други лица със същия профил.⁴²⁶

За да може гражданите, бягащи от насилие, да попаднат в обхвата на член 1, буква А, параграф 2 от Конвенцията от 1951 г., въздействието на насилието трябва да бъде достатъчно сериозно, за да доведе до преследване.⁴²⁷ Рискът от редовно излагане на насилие или на последиците от такова поведение може да се равнява на преследване в рамките на

423 Главният речник на ВКБООН определя принудителното връщане като: „връщането на чуждестранни граждани в страната им на произход или страната на транзит против тяхната воля“. Доброволното репатриране се определя като: „Свободно и информирано завръщане на бежанците в тяхната страна на произход в условия на безопасност и достойнство. Доброволното репатриране може да бъде организирано (т.е. когато се извършва под егидата на съответните държави и/или ВКБООН) или спонтанно (т.е. когато бежанците се репатрират със собствени средства с малко или никакво пряко участие на правителствени органи или ВКБООН)“. ВКБООН, *Master Glossary of Terms*, разглеждано на: 25 август 2022 г., www.unhcr.org/glossary/.

424 ПЗВЗК, *Non-international Armed Conflict in Somalia*, разглеждано на: 25 август 2022 г., www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflict-in-somalia.

425 ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 12: Claims for Refugee Status Related to Situations of Armed Conflict and Violence under Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees and the Regional Refugee Definitions*, 2 декември 2016 г., HCR/GIP/16/12, www.refworld.org/docid/583595ff4.html, параграфи 32-39.

426 Пак там, параграф 22-23.

427 Пак там, параграф 11-13.

Член 1, буква А, параграф 2 от Конвенцията от 1951 г., независимо или кумулативно. В контекста на конфликта в Сомалия съответните съображения, за да се определи дали последиците от насилието, свързано с конфликта, за цивилното население са достатъчно сериозни, за да се покрие прагът за преследване, включват броя на цивилните жертви и броя на инцидентите със сигурността, както и наличието на сериозни нарушения на международното хуманитарно право, които представляват заплаха за живота или свободата, или други сериозни посегателства. Тези съображения обаче не се ограничават само до прякото въздействие на насилието, а обхващат и последици от насилието, които са в по-голяма степен дългосрочни и косвени, включително въздействието на конфликта върху положението с правата на човека и степента, в която конфликтът възпрепятства способността на държавата да защитава правата на човека.

В контекста на конфликта в Сомалия съответните фактори в това отношение са:

- (i) териториален и социален контрол, упражняван от „Ал-Шабаб“ върху цивилното население в Южна и Централна Сомалия (вж. картата на [страница 10](#)), включително чрез незаконно гангъно облагане, изпълнение на незаконни наказания чрез паралелни правосъдни системи, ограничения на социалното поведение и свободата на движение и заплахи и сплашване на цивилни лица;
- (ii) принудително набиране на персонал;
- (iii) въздействие на насилието и несигурността върху хуманитарната ситуация, проявяващо се с продължителна несигурност, бедност и разрушаване на поминъка и загубата на активи;
- (iv) високи нива на престъпност и корупция и способност на лидерите на кланове и корумпираните правителствени служители да действат безнаказано;
- (v) систематични ограничения на достъпа до образование и основни здравни грижи в резултат на несигурност;
- (vi) систематични ограничения за участие в обществения живот, включително по-специално за жените; и
- (vii) локализирано насилие и убийства за отмъщение в резултат на кланови спорове.

Всички молби, подадени от лица, търсещи убежище, трябва да бъдат разглеждани по същество съгласно справедливи и ефикасни процедури за определяне на статута и актуална и подходяща информация за страната на произход, независимо дали те се оценяват въз основа на критериите за бежанец в Конвенцията от 1951 г., определенията за бежанец в регионалните инструменти, правомощията на ВКБООН или допълнителни форми на закрила въз основа на по-широки критерии за международна закрила. Някои молби на лица, търсещи убежище от Сомалия, може да изискват разглеждане за евентуално изключване от статута на бежанец.

Статутът на признатите бежанци следва да се преразглежда само ако в отделен случай има индикации, че са налице основания за:

- (i) отнемане на статут на бежанец, който е бил неправомерно предоставен на първа инстанция;
- (ii) отнемане на статут на бежанец на основание член 1Е от Конвенцията от 1951 г.; или
- (iii) прекратяване на статут на бежанец въз основа на член 1В, параграф 1-4 от Конвенцията от 1951 г.⁴²⁸

ВКБООН смята, че настоящата ситуация в Сомалия не дава основание за прекратяване на статута на бежанец въз основа на член 1В, параграф 5 от Конвенцията от 1951 г.

А. Рискови профили

1) Физически лица (възприемани като) подкрепящи Федералното правителство на Сомалия, щат член на федерацията и/или свързаните с тях субекти

„Ал-Шабаб“ приема салафитската доктрина за такфиризма, където противниците са определени като вероотстъпници или неверници, и декларира, че сомалийското правителство и в разширителен смисъл - свързаните с него лица са вероотстъпници.⁴²⁹ През 2019 г. говорител заяви, че операциите на „Ал-Шабаб“ са насочени срещу „отстъпническият режим, [включително] отстъпническите лидери, войници, армейски служители, членове на парламента, министри, членове на

428 Общо събрание на ООН, *Convention Relating to the Status of Refugees*, 28 юли 1951 г., Серия договори на ООН, том 189, стр. 137, www.refworld.org/docid/3be01b964.html.
 429 Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 38.

така наречената съдебна система, шпиони на отстъпниците и всички онези, които работят в различните сектори на отстъпническия режим.⁴³⁰ Например „Ал-Шабаб“ разглежда определени хотели като легитимни цели и смята всички, които влизат или работят в хотела, включително „собствениците на хотела [...] чистачи, охранители, готвачи и друг персонал“, за вражески бойци.⁴³¹

През 2020 г. „Ал-Шабаб“ публично заплаши лицата, участващи в изборите, които те нарекоха „отстъпническа“ дейност, включително „като избиратели, делегати или кандидати за длъжности“.⁴³² През септември 2021 г. групировката освен това предупреди всички лица да не участват в изборите, включително като избиратели.⁴³³ Нападенията на „Ал-Шабаб“ са се увеличили по време на изборния период, включително срещу места с голям брой цивилни.⁴³⁴ Освен това „Ал-Шабаб“ е наказала групи цивилни за подкрепа на правителството или силите на Сомалийската национална армия, включително през януари 2022 г., когато изгори къщи в Балкад, твърдейки, че „собствениците работят с правителството, като подкрепят правителствените сили и се съпротивляват на нападенията на [„Ал-Шабаб“].“⁴³⁵

В области, в които не е под пряк контрол, „Ал-Шабаб“ използва тактики като отвлечания и нарушаване на маршрутите за доставка, за да накаже както местното население, така и да го принуди да подкрепи борбата ѝ срещу правителството на Сомалия.⁴³⁶ Групировката е отвлякла старейшини на кланове и насилствено разселено население, за да смаже съпротивата и да накаже предполагаемото сътрудничество с правителството.⁴³⁷ В области, в които

- 430 Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia*, 2 октомври 2020 г., https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_report.pdf, стр. 12.
- 431 „Отбелязано е, че „Ал-Шабаб“ разглежда определени хотели като легитимни цели, предупреждавайки цивилните да не се доближават до тях. Член на „Ал-Шабаб“ е цитиран да казва, че групата смята „пет, шест или седем хотела в Могадишу за основни цели“, тъй като е извесно, че те посрещат правителствени служители, някои членове на сомалийската диаспора, чужденци и други, които се разглеждат като „неверници“. Харитър отбелязва, че някои хотели наистина служат като домове и работни места на висши държавни служители. Според член на отдела за комуникации на „Ал-Шабаб“, групировката смята за враг „всеки човек, който посещава или работи в такива хотели“, включително собствениците на хотели (които позволяват на „членове на правителството да живеят и посещават хотелите им“), чистачи, охранители, готвачи и друг персонал. Развивайки тази логика, източникът на „Ал-Шабаб“ е цитиран да казва, че групата смята такива хотели за „правителствени, а не граждански сгради“. Съобщава се, че групировката понякога оправдава нападенията си срещу тези съоръжения, като ги нарича военни бази.“ ЕСПОВ, *Somalia: Targeted Profiles*, септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 87-88. Атакването на такива обществени пространства може да доведе до значителни цивилни жертви. Например: „На 28 февруари 2019 г. най-малко 33 цивилни бяха убити и 127 ранени при координирано нападение в околностите на хотел „Мака Алмукарама“ в Могадишу. „Ал-Шабаб“ пое отговорност, заявявайки, че мишените са висши правителствени служители и дипломати, които посещават [хотел] Мака Алмукарама.“ Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia*, 2 октомври 2020 г., https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_report.pdf, стр. 13.
- 432 „Ал-Шабаб“ заплаши с възмездие всеки, който участва в гласуването, независимо дали като избирател, делегат или кандидат за пост, наричайки събитието „вероотстъпническа“ дейност. Предупрежденията на групировката са насочени както към популяризиране на позицията ѝ, така и към предоставяне на оправдание за нападенията. На форум през март групировката определи всяка форма на избирателно участие като неверническа дейност, в съответствие с гледната си точка, че демокрацията е буг „неверничество“, която изгиза управлението на човешките същества над това на Бога. МКГ, *Blunting Al-Shabaab's Impact on Somalia's Elections*, 31 декември 2020 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-of-africa/somalia/bl65-blunting-al-shabaabs-impact-somalias-elections, стр. 3.
- 433 „Оа Банаадир“ [All Banaadir], *Shiikh Cali dheere oo digniin culus u diray dadka ku howlan doorashada Somalia*, 2 септември 2021 г., www.allbanaadir.org/?p=196414. Декларирането на определени дейности като вероотстъпничество или неверничество позволява на „Ал-Шабаб“ да обоснове нападенията, например, срещу избирателни секции или дейности, свързани с изборите, въпреки верооятните косвени щети. Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/taxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 38. Вж. също ЕСПОВ, *Somalia: Targeted Profiles*, септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 87-88; МКГ, *Somalia's Divided Islamists*, 18 май 2010 г., www.files.ethz.ch/isn/116409/B74%20Somalia%20Divided%20Islamists.pdf. На 23 март 2022 г. „Ал-Шабаб“ атакува преизборно събрание в Беледвайи с два бомбени атаката; първият беше насочен срещу полицейска митинг, а вторият - към оцелялите от първия бомбен атаката. Вж. „Роуиърс“, *Death Toll from Twin Somalia Bombings Rises to 48: Regional Leader*, 24 март 2022 г., www.reuters.com/world/africa/death-toll-somalia-attack-that-killed-lawmaker-rises-15-state-tv-2022-03-24/; „Воис ъф Америка“, *Fatality Totals Rise in Somalia Attacks*, 24 март 2022 г., www.voanews.com/a/fatality-totals-rise-in-somalia-attacks-16500962.html.
- 434 „Ускоряването на изборния процес доведе до увеличаване на атаките на „Ал-Шабаб“, главно на местата, където се провеждат парламентарни избори.“ Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграф 15. Вж. също „Воис ъф Америка“, *Al-Shabaab Increases Attacks as Elections Drag in Somalia*, 25 март 2022 г., www.voanews.com/a/al-shabaab-increases-attacks-as-elections-drag-in-somalia-16501820.html.
- 435 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Update on Situation in Balcad, Middle Shabelle Region*, 10 февруари 2022 г., www.ecoi.net/en/file/local/2068205/20220130_ocha_update_on_humanitarian_situation_in_balcad_v2.pdf, стр. 1. „По-специално, след като федералното правителство и силите на Мисията на Африканския съюз в Сомалия проведат ясни операции за освобождаване на райони от „Ал-Шабаб“, но напуснат района, без да установят присъствие в областта на сигурността, връщането на „Ал-Шабаб“ в тези райони може да доведе до репреси срещу местните общности. Например на 13 февруари 2018 г. в село Мубарак, област Аудега, област Долен Шабел, „Ал-Шабаб“ загърба повече от 76 цивилни за приблизително една седмица, включително жени и деца. Обвинението беше, че са оказали подкрепа на федералното правителство и силите на Мисията на Африканския съюз в Сомалия по време на операцията им в селото предния ден.“ Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia*, 2 октомври 2020 г., https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_report.pdf, стр. 5.
- 436 „В райони, където „Ал-Шабаб“ не успя или реши да не упражнява пряк контрол, най-вече поради разполагането на сомалийски или международни сили и/или съпротивата на клановите милиции, тя провежда операции по ограничаване на основните пътища за доставка или наказва местните жители и традиционните лидери, за да се опита да ги принуди да подкрепят борбата си срещу силите за сигурност.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., [S/2021/849](https://www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf), www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 12.
- 437 „Когато „Ал-Шабаб“ се сблъска със съпротива от страна на клановите милиции, като например от под-клана Лейсан в Бай и Бакол и под-клана Галджел в Долен Шабел, където защитата от силите за сигурност беше ограничена, групировката отвлече старейшини и изгони хората от няколко села, принуждавайки населението да се разсели.“

има влияние, но не контролира, „Ал-Шабаб“ налага блокади и принуждава местното население и старейшините на клановите да подкрепят каузата му.⁴³⁸

а) Кланови старейшини

Клановите старейшини играят важна роля в сомалийското общество⁴³⁹ и следователно са били обект на отвличания, тормоз и убийства от страна на „Ал-Шабаб“.⁴⁴⁰ В районите, които контролират, „Ал-Шабаб“ „скланя към сътрудничество“ клановата структура, за да разширява контрола си.⁴⁴¹ Клановите старейшини в райони, контролирани от „Ал-Шабаб“, трябва да си сътрудничат с групировката или да се изправят пред тежки последици.⁴⁴² „Ал-Шабаб“ принуждава клановите старейшини да набират деца и други лица за своите регици, определяйки квоти за това колко бойци трябва да бъдат осигурени от клановите старейшини в рамките на определен период от време.⁴⁴³ Въпреки че се страхуват за безопасността си, някои кланови старейшини според съобщенията остават под управлението на „Ал-Шабаб“, знаейки, че ако напуснат, „Ал-Шабаб“ може да назначи вместо тях някой от собствените си членове като посредник.⁴⁴⁴ До началото на октомври 2021 г. беше съобщено, че „Ал-Шабаб“ е назначила 13 кланови старейшини през 2020 г. и 2021 г. с церемонии, при които „Ал-Шабаб“ „предостави на избрания старейшина превозно средство, автомат АК-47, копие от Корана и знамето на групировката, за да демонстрира предаността на клана към каузата“.⁴⁴⁵

През 2021 г. „Ал-Шабаб“ извърши убийства на лидери на общности и кланови старейшини.⁴⁴⁶ Кланови старейшини също са били отвличани, например когато „Ал-Шабаб“ се сблъска със „съпротива от страна на кланови милиции, като например от под-клана Лейсан в Бди и Бакол и от под-клана Галджел в Долен Шабел“.⁴⁴⁷ „Ал-Шабаб“ отвлича осем кланови старейшини в Долна Джуба на 13 януари 2022 г., след като те отказаха да плащат данъци.⁴⁴⁸ На 14 октомври 2021 г. кланов старейшина беше убит от „Ал-Шабаб“, след като се промисловата на насилствено отвличане.⁴⁴⁹ На 8 септември 2021 г. „Ал-Шабаб“ отвлича 40 кланови старейшини по неизвестни причини, но преди това те бяха предупредили

Освен това: „Ал-Шабаб“ принуди цели общности да се изселят в отговор на военните и териториалните загуби на групировката. Заповедта за разселване е преизвикана от предположението за сътрудничество на тези общности с федералните или регионалните власти или от улесняването на военните операции на Сомалийската национална армия и Мисията на Африканския съюз в Сомалия. Например на 26 декември 2020 г. администрацията на „Ал-Шабаб“ за Долен Шабел, базирана в Уундж, събра старейшините на седем села в област Марка и даде ултиматум на жителите да освободят селата си в рамките на 48 часа. Над 1400 домакинства (приблизително 10 000 души от клановите Раханвайн и Гаре) са принудени да изоставят Було Дуров, Дариюв, Фалкони, Фаранге, Гарлово, Камиров и Шуфери (виж фигура 1 за разбивка на разселването) и да се преместят в Буфов Бакад и Мозадишу. Източници в засенатите общности заявиха пред комисията, че „Ал-Шабаб“ обвинява тези разселени общности, че са сътрудничали със силите на Мисията на Африканския съюз в Сомалия и Сомалийската национална армия, след като последните са опволяли Марка през март 2020 г. Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 15.

438 Вж. www.razgeelII.B.2u.razgeelII.A.

439 „Сомалийските кланови старейшини исторически са основният източник на посредничество при конфликти в сомалийското общество. Възприемани като неформална институция, клановите старейшини са единствената група, която прилага легитимност в широкия спектър на сомалийското общество, включително „Ал-Шабаб“ и Федералното правителство на Сомалия. Те изиграха важна роля в няколко интервюта, *наред с другото*, посредничейки за временно прекратяване на огъня, действайки като надеждни гаранции за високоставени и нископоставени дегератори от „Ал-Шабаб“ и договаряйки достъп до хуманитарни доставки в контролираните от „Ал-Шабаб“ региони. М. И. Шайър, *Dialoguing and Negotiating with Al-Shabaab: The Role of Clan Elders as Insider-Partial Mediators*, 25 май 2020 г., www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17531055.2020.1863099.

440 „Ал-Шабаб“ продължава да извършва отвличания на кланови старейшини, хуманитарни работници, собственици на предприятия, жени и деца. Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юни 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 21. Вж. също „Бертелсман Щифтунг“, *BTI 2022 Country Report: Somalia*, 23 февруари 2022 г., www.ecoi.net/en/file/local/2069667/country_report_2022_SOM.pdf, стр. 7.

441 М. Скъелдеруп [M. Skjelderup], *Jihadi Governance and Traditional Authority Structures: Al-Shabaab and Clan Elders in Southern Somalia, 2008-2012*, 7 август 2020 г., www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09592318.2020.1780686. Вж. също Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 41.

442 „Старейшините, интервюирани за тази статия, единодушно описват позицията си като много трудна, възприемайки себе си като „безязани мъже“. Ако управниците от „Ал-Шабаб“ ги възприемат като проповядници и залага за тяхната власт, те са убедени, че „Ал-Шабаб“ няма да се поколебае да ги убие; това се е случило с няколко старейшини, след като „Ал-Шабаб“ е завладял района. М. Скъелдеруп [M. Skjelderup], *Jihadi Governance and Traditional Authority Structures: Al-Shabaab and Clan Elders in Southern Somalia, 2008-2012*, 7 август 2020 г., www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09592318.2020.1780686.

443 Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html; Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 92-93; Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://1.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 120. За повече информация вж. www.razgeelIII.A.6.

444 „Клановите старейшини, които решиха да останат под управлението на „Ал-Шабаб“, не са го направили поради дълбоко съществуване или за да получат материални облази. Те го голяма степен остават, защото от тях се очакваше да работят за клана и да защитават интересите на клана. Старейшините знаеха, че ако избягат, „Ал-Шабаб“ ще ги замени с някой друг, без да се вслушва в традиционните изборни механизми на клановите.“ М. Скъелдеруп [M. Skjelderup], *Jihadi Governance and Traditional Authority Structures: Al-Shabaab and Clan Elders in Southern Somalia, 2008-2012*, 7 август 2020 г., www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09592318.2020.1780686.

445 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, стр. 42, вж. също стр. 43. „Групата е направила значително влияние с някои кланове чрез склоняване и принуждаване за сътрудничество на кланови старейшини. Ръководството първоначално се опита да отпрати клановите старейшини, но беше принудено да бъде по-прагматично и вместо това да използва клановата система, включително да даде правомощия на клановите лидери, отзивчиви спрямо групировката. Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 41.

446 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

447 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 15.

448 Проект за местоположение на въоръжени конфликти и данни за събития (МВКДС), *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.

449 МВКДС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.

старейшините да бойкотират предстоящите избори и да отхвърлят правителствените договори.⁴⁵⁰ Освен това през 2021 г. „Ал-Шабаб“ напада села и старейшини, които бяха свързани с „Ахлу Суна Уал Джама'а“ в отмъщение за това, че същата се беше заедно с Федералното правителство на Сомалия в Среден Шабел.⁴⁵¹

Съобщава се, че през юли 2019 г. „Ал-Шабаб“ е дала 45-дневен ултиматум на кланови старейшини, участващи в избора на членове на парламента за Федералното правителство на Сомалия да „се покаят“ или да бъдат убити.⁴⁵² Групираната твърди през септември 2019 г., че 635 старейшини са се покаили от това да подкрепят демокрацията и са се регистрирали при тях.⁴⁵³

б) Изборни делегати

Както е отбелязано в [раздел II.Б.2](#), членовете на долната камера на парламента се избират от изборни делегати, които от своя страна се избират от кланови старейшини.⁴⁵⁴ По време на предизборния период 2016-2017 г. „Ал-Шабаб“ убива, заплашва и тормози изборни делегати; делегатите бяха предупреждени през следващите години да не приемат места на бъдещи избори.⁴⁵⁵ През юли 2021 г. лидерът на „Ал-Шабаб“ Ахмед Абу Убаида предупреди делегатите на изборите да не участват в предстоящите парламентарни избори, като им напомни за съвбата на предишните делегати, убити от групата.⁴⁵⁶ „Ал-Шабаб“ също се свързва директно с предишни делегати и поиска те да бойкотират изборите.⁴⁵⁷

През 2021 г. и през 2022 г. „Ал-Шабаб“ уби и осъществи нападения срещу изборни делегати в цяла Сомалия и старейшини, които участват в изборния процес.⁴⁵⁸ Нападенията се засилиха през февруари и март 2022 г., като бяха насочени срещу избирателни секции, делегати и парламентарни кандидати.⁴⁵⁹ По-специално, „Ал-

- 450 МВКАС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 451 „През отчетния период [16 декември 2020 г. до 6 септември 2021 г.] членове на Ахлу Суна уал Джама'а, които федералното правителство на Сомалия планира да интегрира в силите за сигурност, в Среден Шабел са били използвани в борбата срещу „Ал-Шабаб“ в ограничени случаи. „Ал-Шабаб“ продължи да наказва селата, свързани с Ахлу Суна уал Джама'а и техните старейшини.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 16.
- 452 „Радио Даалсан“, *Al-Shabab Gives Clan Elders 45 day Ultimatum to Repent or Be Killed for Appointing Federal MPs*, 16 юли 2019 г., <https://en.radiodalsan.com/61181/2019/07/al-shabab-gives-clan-elders-45-day-ultimatum-to-repent-or-be-killed-for-appointing-federal-mps/>.
- 453 „Кримикъа тремс“, *Gulf of Aden Security Review*, 3 септември 2019 г., www.criticalthreats.org/briefs/gulf-of-aden-security-review/gulf-of-aden-security-review-september-3-2019.
- 454 За изборите през февруари 2022 г. клановите старейшини избраха 27 775 делегати, които след това избраха 275-те членове на долната камера на парламента. Африкански център за стратегически изследвания, *Africa's Complex 2022 Elections: Restoring Democratic Processes*, 11 януари 2022 г., <https://africacenter.org/spotlight/elections-2022/>; МКГ, *Blunting Al-Shabaab's Impact on Somalia's Elections*, 31 декември 2020 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somalia/b165-blunting-al-shabaabs-impact-somalias-elections.
- 455 МКГ, *Blunting Al-Shabaab's Impact on Somalia's Elections*, 31 декември 2020 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somalia/b165-blunting-al-shabaabs-impact-somalias-elections.
- 456 „Убаида призова делегатите да преразгледат решението си да участват в тазовишните избори, добавяйки, че тези, които се противопоставят на „Ал-Шабаб“, няма да бъдат в безопасност. „Войс ъф Америка“, *Al-Shabab Threatens to Disrupt Upcoming Somali Elections*, 21 юли 2021 г., www.voanews.com/a/africa_al-shabab-threatens-disrupt-upcoming-somali-elections/6208532.html.
- 457 МКГ, *Blunting Al-Shabaab's Impact on Somalia's Elections*, 31 декември 2020 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somalia/b165-blunting-al-shabaabs-impact-somalias-elections.
- 458 „Ал-Шабаб [...] извърши убийства на видни активисти за мир, лидери на общности, кланови старейшини, изборни делегати и членове на техните семейства за ролята им в изграждането на мира“. Държавен департамент на САЩ, *2020 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048104.html. През 2020 г.: „Нападенията на „Ал-Шабаб“ срещу цивилни лица бяха главно под формата на стрелби по правителствени служители (МВКАС тук включва и членове на правителствени сили, които не са били на служба по времето, когато са били нападнати), лидери на кланове и бизнесмени. Много от убитите се е очаквало да заемат роля като изборни делегати/кандидати или са имали такава роля по време на изборите през 2016 г. „Ландинфо“, *Somalia: Violence in Mogadishu and Developments Since 2012-30102020.pdf*, стр. 5. Следните примери не са изчерпателни и са избелени от данни от МВКАС. На 15 март 2022 г. „Ал-Шабаб“ извърши убийство на новобран изборен делегат в Мозадишу. „Ал-Шабаб“ застреля изборен делегат в Афройе на 7 март 2022 г. „Ал-Шабаб“ извърши убийство на жена делегат на изборите в Хиран на 28 февруари 2022 г. На 22 януари 2022 г. в град Афройе „Ал-Шабаб“ извърши убийство на делегат на изборите за Югозападния щат. Друг делегат беше застрелян и убит от „Ал-Шабаб“ на 20 януари 2022 г. в Мозадишу. Делегат за Хиршабел беше убит в Мозадишу от „Ал-Шабаб“ на 15 януари 2022 г. „Ал-Шабаб“ извърши убийство на кланов старейшина и делегат на 8 януари 2022 г. в Мозадишу. Двама делегати за Югозападния щат бяха убити на 21 декември 2021 г. „Ал-Шабаб“ уби кланов старейшина и делегат в Мозадишу на 29 ноември 2021 г. Друг делегат беше убит в Мозадишу на 28 ноември 2021 г. „Ал-Шабаб“ извърши убийство на традиционен старейшина в Мозадишу, за когото се говори, че е делегат на 22 август 2021 г. Друг старейшина беше убит в Мозадишу на 9 май 2021 г., който също беше делегат на Югозападната държава. На 2 януари 2021 г. „Ал-Шабаб“ уби изборен делегат и старейшина в град Бур Ксакаба. МВКАС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 459 „Ал-Шабаб“ засили нападенията срещу избирателни помещения и служители [...] Нападенията с минохвъргачки временно прекъснаха гласуването в Барабе на 9 февруари [2022 г.], докато при самоубийствено взрив в Белевдвин бяха убити най-малко тринадесет души, включително трима кандидати за парламента, на 19 февруари [2022 г.]. В столицата Мозадишу при самоубийствено нападение срещу конвой от делегати на изборите в Сомалиленд бяха убити осем души на 10 февруари [2022 г.]. Шест дни по-късно, в най-координираните си акции в Мозадишу за най-малко една година, „Ал-Шабаб“ атакува множество полицейски участъци, контролно-пропускателни пунктове и правителствени служители, като бяха убити дванадесет души.“ МКГ, *CrisisWatch Digest: февруари 2022 г.*, <https://d2071andvip0w.cloudfront.net/somalia-feb-2022.pdf>. „Ал-Шабаб“ извърши най-смъртоносното нападение до момента на места, на които се провеждат избори, с почти 50 убити, докато изборите в долната камера напреднаха. „Ал-Шабаб“ [на] 23 март [2022 г.] извърши двойни самоубийствени нападения близо до мястото на изборите в град Белевдвин в щата Хиршабел, при които бяха убити най-малко 48 души, включително сегащния депутат Амина Мохамед Абди. „Ал-Шабаб“ [в същия ден] нахлу в района на летище Халале в Мозадишу, нарушвайки [периметъра на] летището за [първи] път от 2014 г. насам и убивайки най-малко шестима души, включително петима чуждестранни граждани. Бойци на „Ал-Шабаб“ [на] 7 и 15 март [2022 г.] също застреляха двама електорални делегати в регион Долен Шабел (Югозападен щат) и [столицата] Мозадишу съответно.“ МКГ, *CrisisWatch Digest*, март 2022 г., www.crisisgroup.org/crisiswatch/april-alerts-and-march-trends.

Шабаб“ нападна микробус, превозващ избирателни делегати, на 10 февруари 2022 г., при което бяха убити най-малко шест души; групировката пое отговорност и заяви, че нападението е „срещу конвой на отстъпническото правителство“ и изрично е насочено срещу „делегати, избиращи депутати“.⁴⁶⁰ На 18 и 21 януари 2021 г. „Ал-Шабаб“ извърши убийство на двамата традиционни старейшини - един в Мозадишу и един в Афгойе - като и двамата участваха като делегати в изборите през 2016 г.⁴⁶¹

„Ал-Шабаб“ продължава да напада електоралните делегати дори след приключването на изборите през 2022 г.⁴⁶²

в) Държавни служители и работници

Мисията на ООН за подкрепа в Сомалия отбеляза през март 2021 г., че „Ал-Шабаб“ е „увеличила оперативното си темпо от август 2020 г.“, а атаките срещу правителствени служители достигнаха „нов връх“ в началото на 2021 г.⁴⁶³ Тази тенденция продължи и през 2022 г., като „Ал-Шабаб“ директно нападна и уби цивилни правителствени служители и работници.⁴⁶⁴ През 2021 и 2022 г. бяха набелязани директори и групи лица с управленски отговорности,⁴⁶⁵ както и съдии и прокурори,⁴⁶⁶ лица, събиращи данъци, и служители от по-ниско ниво.⁴⁶⁷ Бивши

- 460 „Списък инфо“, *Car Bomb Targeting Somalia Election Delegates Kills Six*, 10 февруари 2022 г., www.swissinfo.ch/eng/car-bomb-targeting-somalia-election-delegates-kills-six/47337106. Вж. също „Гароуе онлайн“, *Al-Shabaab Strikes Thrice Amid Elections in Somalia*, 10 февруари 2022 г., www.garoweonline.com/en/news/somalia/al-shabaab-strikes-thrice-amid-elections-in-somalia; МКГ, *Crisis Watch Digest: Somalia*, февруари 2022 г., <https://d2071andvipowj.cloudfront.net/somalia-feb-2022.pdf>.
- 461 МКВАС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 462 „Ал-Шабаб“ извърши убийства на старейшини на кланове, които също бяха изборни делегати на 9 юли 2022 г., 14 юни 2022 г., 13 юни 2022 г., 1 юни 2022 г., 27 май 2022 г. и 14 май 2022 г. Паки там.
- 463 Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия, *UNSOM Newsletter*, март 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2052835/unsom_quarterly_newsletter_mar_2021.pdf, стр. 2. „Ал-Шабаб“ също така продължава да извършва целенасочени убийства на правителствени органи и публични екзекуции на лица, за които се смята, че са близки до правителствените органи.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 28 September 2020 from the Chair of the Security Council Committee Pursuant to Resolution 751 (1992) Concerning Somalia Addressed to the President of the Security Council*, 28 септември 2020 г., S/2020/949, www.ecoi.net/en/file/local/2039997/S_2020_949_E.pdf, (нарочано по-долу за краткост: Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 28 September 2020*, 28 септември 2020 г., S/2020/949, www.ecoi.net/en/file/local/2039997/S_2020_949_E.pdf), параграф 133.
- 464 Примерите включват нападението срещу правителствен служител, който е работил с министерството на транспорта на 20 февруари 2022 г. в Мозадишу, убийството на бивш ръководител на секция в област Даркени в Мозадишу на 26 февруари 2022 г. и убийството на председател на младежка организация в Баїдоа на 4 февруари 2022 г. МКВАС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>. „Групировката е извършила нападения срещу турски строителни работници близо до Афгойе, гости в хотела в Мозадишу, цивилни служители на Министерството на отбраната и селяни в Долен Шабаб, както и много други.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 465 „Ал-Шабаб“ извърши убийство на жена директор на администрацията и финансите, която работеше за Министерството на труда и социалните въпроси на 26 януари 2022 г. в Мозадишу. „Мустақбал Медия“ [Mustaqbal Media], *Safiya Abukar Karani Director of Administration and Finance of Ministry of Labour and Social Affairs Shot Dead in Mogadishu*, 27 януари 2022 г., <https://mustaqbalmedia.net/en/safiya-abukar-karani-director-of-administration-and-finance-of-ministry-of-labour-and-social-affairs-shot-dead-in-mogadishu/>; Национална новинарска агенция на Сомалия, *Director of Admin and Finance of Ministry of Labour Shot Dead in Mogadishu*, 26 януари 2022 г., <https://sonna.so/en/director-of-admin-and-finance-of-ministry-of-labour-shot-dead-in-mogadishu/>. Председателят на областния клон беше застрелян и ранен от „Ал-Шабаб“ на 15 ноември 2021 г. Председателят на областен клон беше убит в квартал Ксараяле [Xarigaale] в Мозадишу на 9 октомври 2021 г. от „Ал-Шабаб“. Административен служител беше убит от „Ал-Шабаб“ в Джубаленд на 1 септември 2021 г. „Ал-Шабаб“ извърши убийства на ръководителя на областния клон за област Афгойе на 9 юли 2021 г. и ръководителя на областния клон за област Кахда в Мозадишу на 7 юли 2021 г. След нападението срещу военна база, „Ал-Шабаб“ отвлече и убива заместник-кмета на остров Кодай и друг служител от Джубаленд. „Ал-Шабаб“ извърши убийството на ръководителя на област Даркени по социалните въпроси на 28 април 2021 г. в Мозадишу. Високопоставен член на администрацията на Афгойе беше убит от „Ал-Шабаб“ в Долен Шабаб на 20 април 2021 г. МКВАС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 466 Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia*, 2 октомври 2020 г., https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_report.pdf, параграф 12; „ЕйБуСи Нюз“, *Bomb Kills 11 near Judge's Home, Hotel in Somali Capital*, 1 март 2019 г., <https://abcnews.go.com/International/wireStory/witnesses-explosion-gunfire-heard-somali-capital-61392463>. „На 2 януари 2018 г. [...] [Хасан Али Нур Шуте, съдия и председател на военния съд на Сомалийските национални въоръжени сили] получи телефонно обажване, че баща му е бил убит. „Ал-Шабаб“ пое отговорност за убийството. Шуте също е загубил и колеги след убийства, извършени от „Ал-Шабаб“: заместник - главният прокурор Мохамед Абдурахман Мурсал през март 2019 г., криминалният следовател Хасан Дерезе през април 2018 г. и военният прокурор Абдулахи Хюсеин Мохамед през октомври 2016 г. В деня на смъртта на Мохамед говориха на „Ал-Шабаб“ заплахи с отмяне за екзекуциите, наредени от съда. „Воис ъф Америка“, *Al-Shabaab Fears Somalia's Military Court, Judge Says*, 14 януари 2022 г., www.voanews.com/a/al-shabab-fears-somalia-s-military-court-judge-says-/6397204.html. На 24 февруари 2022 г. съдия в Мозадишу беше убит от „Ал-Шабаб“. МКВАС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 467 „Ал-Шабаб“ атакува служителя на област Кахда, който отговаряше за събирането на данък върху собствеността, със самоделно взривно устройство в Мозадишу на 4 юни 2022 г. Цивилен, който е работил за област Уордхизаги като финансов служител, е бил убит от „Ал-Шабаб“ по време на пазаруване на 24 ноември 2021 г. Общински служител по събиране на данъци беше застрелян и убит от „Ал-Шабаб“ на 31 август 2021 г. в Мозадишу, а друг беше убит от „Ал-Шабаб“ в град Барера на 29 август 2021 г. „Ал-Шабаб“ извърши убийство на местен служител в село Ксараяле в Мозадишу на 24 август 2021 г., на местен служител в село Джунгал - в Мозадишу на 18 юли 2021 г. и на друг - на 17 юли 2021 г. „Ал-Шабаб“ извърши убийството на правителствен служител, който е работил за хазната на област Каран в квартала Джамхурия в Мозадишу на 31 октомври 2021 г. „Ал-Шабаб“ извърши убийството на адвокат, работещ за Министерството на правосъдието в Мозадишу, на 8 май 2021 г. МКВАС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>. Вж. също Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 28 September 2020*, 28 септември 2020 г., S/2020/949, www.ecoi.net/en/file/local/2039997/S_2020_949_E.pdf, параграф 134; „Бу Бу Си“, *Somalia Restaurant Attack: Six Killed by Al-Shabaab*, 4 юли 2020 г., www.bbc.com/news/world-africa-53289992; „Ню Йорк Таймс“, *Attacks in Somalia Leave at Least 5 Dead*, 4 юли 2020 г., www.nytimes.com/2020/07/04/world/africa/somalia-bombing-mogadishu.html.

представители на правителството също бяха нападнати и убити.⁴⁶⁸ Нападения в миналото са били насочени срещу президента на Пунтленд,⁴⁶⁹ кмета на Могадишу и министри от правителството.⁴⁷⁰

На 20 август 2022 г. „Ал-Шабаб“ напада хотел, в който правителствени служители редовно се събират, убивайки най-малко 21 души и ранявайки 117 души.⁴⁷¹ На 16 януари 2022 г. „Ал-Шабаб“ напада говорителя на правителството при самоубийствен бомбен атак.⁴⁷² „Ал-Шабаб“ е атакувала други правителствени служители при самоубийствени бомбени атакни, включително на места, където има голям брой цивилни.⁴⁷³ Например на 5 март 2021 г. „Ал-Шабаб“ атакува „ресторант, популярен сред правителствените служители и силите за сигурност в област Хамарджаб“ със самоделно взривно устройство, поставено в автомобил; експлозията причини срутване на близка сграда, при което загинаха 10 души и бяха ранени 30 души.⁴⁷⁴ На 27 ноември 2020 г. „Ал-Шабаб“ напада сладоледен салон, за който се знае, че е популярен сред правителствените служители, посредством атакатор самоубиец, убивайки 8 и ранявайки 10 души.⁴⁷⁵

Окръжният комисар на Хамар Джаджаб в Могадишу, Мохамед Абди Ахмед, беше застрелян и убит от „Ал-Шабаб“ на 16 април 2021 г.⁴⁷⁶ Членове на „Ал-Шабаб“ нахлуха в къщата на ръководителя на районния съд в Бур Хакаба, отведоха го до края на града и го обезглавиха на 22 декември 2021 г.⁴⁷⁷ Бившият губернатор на Хираан, Абдирахман Ибрахим Маоу, беше застрелян и убит от двамата бойци от „Ал-Шабаб“ на 22 януари 2022 г., след като излиза от джамия.⁴⁷⁸

В Пунтленд „Ал-Шабаб“ извършва убийството на губернатора на Нугал Абдусалам Хасан Херси на 29 март 2020 г. и губернатора на региона Мудуг Ахмед Мусе Нур на 17 май 2020 г.; групировката също се е опитала да убие министъра на вътрешната сигурност в Сомалия на 18 юли 2020 г.⁴⁷⁹

- 468 „Ал-Шабаб“ атакува бивш служител на област Афгойе със самоделно взривно устройство близо до основен пазар на 30 май 2022 г., убивайки трима души и ранявайки четирима, включително бившия служител. „Ал-Шабаб“ спряла и ранява бивш депутат и министър на Югозападния щат на 14 декември 2021 г. в Могадишу. Бивш командир и настоящ правителствен служител беше убит от „Ал-Шабаб“ в Могадишу на 19 юни 2021 г. МВКДС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 469 „Гобджог нюз“ [Goobjoog News], *Puntland President Escapes Assassination [sic] Attempt in Bosaso*, 21 февруари 2022 г., <https://goobjoog.com/english/puntland-president-escapes-assassination-attempt-in-bosaso/>.
- 470 „Ол Африка“, *Somalia: Local MP Killed in Puntland*, 23 март 2020 г., <https://allafrica.com/stories/202003230965.html>. Вж. също „Си Ен Ен“, *Mogadishu Mayor Dies of Wounds Following Al-Shabaab Attack*, 1 август 2019 г., <https://edition.cnn.com/2019/08/01/africa/mayor-dead-alshabaab-attack-intl/index.html>; „Роуиърс“, *Al-Shabaab Attack on Somali Ministry in Mogadishu Kills at Least 15*, 23 март 2019 г., www.reuters.com/article/us-somalia-security-idUSKCNIR408N. През юли 2022 г. „Ал-Шабаб“ продължи да напада политически фигури, убивайки областен комисар на Марка и министър на Югозападната държава. МВКДС, *Regional Overview: Africa 23-29 July 2022*, 4 август 2022 г., <https://acleddata.com/2022/08/04/regional-overview-africa-23-29-july-2022/>.
- 471 „Ал Джазира“, *Children of Hell: Somali PM Decries Al-Shabab after Hotel Siege*, 22 август 2022 г., www.aljazeera.com/news/2022/8/22/somalia-pm-barre-pledges-accountability-over-deadly-hotel-siege; „Бу Би Си“, *Somalia Hotel Siege: More than 20 Die in Al-Shabab Attack*, 22 август 2022 г., www.bbc.com/news/world-africa-62621205; „Роуиърс“, *Somalia Militants Attack Hotel in Mogadishu, at Least 12 Killed*, 21 август 2022 г., www.reuters.com/world/africa/least-12-killed-somalia-hotel-siege-intelligence-officer-says-2022-08-20/.
- 472 „Роуиърс“, *Somali Government Spokesperson Wounded in Suicide Bomb Attack - Police, State Media*, 17 януари 2022 г., www.reuters.com/world/africa/somalia-government-spokesperson-wounded-blst-capital-reuters-witness-state-2022-01-16/.
- 473 При самоубийствен атак с кола бомба в хотела в Джоухар, насочена срещу министъра на здравеопазването на щата Хиришабел бяха убити трима души и ранени 14 на 17 юли 2022 г. „Анадолска агенция“, *Suicide Car Bombing Kills 3, Rounds 14 in Somalia*, www.aa.com.tr/en/africa/suicide-car-bombing-kills-3-wounds-14-in-somalia/2638792. На 11 септември 2020 г. при самоубийствен атак в Кисмайо беше убит председателят на Търговската камара на Джубалеен. Както директорът на отдела за имиграция и натурализация, така и областният комисар на Кансаксер са оцелели при опити за убийство с взривове, контролирани от разстояние, през октомври 2020 г. При последния инцидент бяха убити трима души, включително служител на местно НПО. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 ноември 2020 г., S/2020/1113, www.ecoi.net/en/file/local/2041334/S_2020_1113_E.pdf, параграф 14. На 10 април 2021 г. „Ал-Шабаб“ задейства самоделно взривно устройство в ресторант, насочено срещу губернатора на регион Бай, който оцеля след нападението. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 19 май 2021, S/2021/485, www.ecoi.net/en/file/local/2052226/S_2021_485_E.pdf, параграф 18. След бомбен атак през декември 2019 г., при който загинаха най-малко 90 души, включително цивилни, говорителя на „Ал-Шабаб“ оправда заубата на цивилен живот, като заяви, че „защитата на религията идва преу спасяването на живот“. „Войс ъф Америка“, *Al-Shabab Claims Responsibility for Deadly Bombing in Somali Capital*, 30 декември 2019 г., www.voanews.com/a/africa-al-shabab-claims-responsibility-deadly-bombing-somali-capital/6181826.html. Вж. също „Гароуе онлайн“, *Turkey and US Condemn Al-Shabaab Twin Attacks in Somalia*, 28 юли 2022 г., www.garoweonline.com/en/news/somalia/turkey-and-us-condemn-al-shabaab-twin-attacks-in-somalia.
- 474 „Ал-Шабаб“ редовно атакува ресторанти, въпреки руска откосвени щети. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 19 май 2021 г., S/2021/485, www.ecoi.net/en/file/local/2052226/S_2021_485_E.pdf, параграф 15. Вж. също Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 17; ЕСПОВ, *Somalia: Targeted Profiles*, септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, сmp. 87-88.
- 475 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 17 февруари 2021 г., S/2021/154, www.ecoi.net/en/file/local/2046029/S_2021_154_E.pdf, параграф 14.
- 476 *Tweet from Shabelle Media Network*, 16 април 2021 г., <https://twitter.com/shabellemedia/status/1383170105710931972?lang=ga>; МВКДС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 477 МВКДС, *ACLEDD Regional Overview - Africa (11 December 2021 - 7 January 2022)*, 12 януари 2022 г., <https://reliefweb.int/report/burkina-faso/acledd-regional-overview-africa-11-december-2021-7-january-2022>. Вж. също МВКДС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 478 „Гароуе онлайн“, *Ex-Governor Turned Candidate Running for Parliamentary Seat Killed in Somalia*, 23 януари 2022 г., www.garoweonline.com/en/news/somalia/ex-governor-turned-candidate-running-for-parliamentary-seat-killed-in-somalia; Somaliland.com, *Al Shabab Assassinate Former Governor of Hiraaan Region*, 23 януари 2022 г., www.somaliland.com/news/featured-news/al-shabab-assassinates-former-governor-of-hiraaan-region/.
- 479 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 28 September 2020*, 28 септември 2020 г., S/2020/949, www.ecoi.net/en/file/local/2039997/S_2020_949_E.pdf, параграф 133.

г) Полицайи и членове на силите за сигурност, които не са на дежурство

„Ал-Шабаб“ непрекъснато атакува полицейски служители (както на дежурство, така и извън него) и служители на силите за сигурност, включително служители на Сомалийската национална армия и Националната агенция за разузнаване и сигурност.⁴⁸⁰ През 2021 г. и през 2022 г. служители на полицията, които не са на служба, са били нападени, убити или ранени от „Ал-Шабаб“, докато пазарували или в близост до или вътре в собствените си домове, главно в Могадишу,⁴⁸¹ но също и в Джубаленд⁴⁸² и Пунтленд.⁴⁸³ „Ал-Шабаб“ е атакувала и убива войници, които не са били на дежурство, в Могадишу, Афгойе и други части на Южна и Централна Сомалия.⁴⁸⁴

На 18 януари 2022 г. атакатор самоубиец от „Ал-Шабаб“ взривява магазин за чай в Могадишу, посещаван често от войници, които не са на дежурство, от близка казарма.⁴⁸⁵ Атакатор самоубиец от „Ал-Шабаб“ детонира експлозив пред полицейския участък на област Вавери на 10 май 2021 г., убивайки шестима служители.⁴⁸⁶ „Ал-Шабаб“ взривява ресторант близо до полицейската академия на 17 ноември 2020 г., убивайки шестима полицаи, ранявайки четирима полицаи и двама цивилни.⁴⁸⁷ Групиранката също така се е опитала да убие началника на сомалийските въоръжени сили на 13 юли 2020 г. със самоделно взривно устройство.⁴⁸⁸

г) Хуманитарни работници

„Ал-Шабаб“ редовно напада международни и национални хуманитарни работници и строителни работници, включително служители на международни организации и служители на национални

- 480 Например при двояк удар на „Ал-Шабаб“ срещу полицейски контролно-пропускателен пункт и полицейски участък в Могадишу през февруари 2022 г. загинаха петима души, а най-малко 16 бяха ранени. „Африканюз“, *5 Killed in Twin Al-Shabaab Attacks in Somalia Say Police*, 16 февруари 2022 г., www.africanews.com/2022/02/16/5-killed-in-twin-al-shabaab-attacks-in-somalia-say-police/. Вж. също „Войс ъф Америка“, *Al-Shabab Attacks on Mogadishu Police Stations Leave at Least 5 Dead*, 16 февруари 2022 г., www.voanews.com/a/al-shabab-attacks-on-mogadishu-police-stations-leave-at-least-5-dead/6444293.html; „Роуиърс“, *Suicide Bombing by Somalia's Al Shabaab Group Kills Six*, 10 май 2021 г., www.reuters.com/world/africa/suicide-bomber-kills-six-police-officers-somali-capital-police-2021-05-10/.
- 481 Служители на полицията, които не са били на дежурство, бяха убити в Могадишу на 10 май 2022 г., 25 април 2022 г., 24 април 2022 г. и 14 април 2022 г. Двама полицаи, които не са на дежурство, бяха застреляни и убити от лица, запознати, че са членове на „Ал-Шабаб“ на 10 януари 2022 г. в Могадишу. На 30 декември 2021 г. „Ал-Шабаб“ извърши убийството на полицаи, които не е на дежурство, по време на пазаруване в Могадишу. На 14 ноември 2021 г. „Ал-Шабаб“ влиза насилва в дома на жена, която е работила като член на Югозападните специални полицейски сили и я убива. „Ал-Шабаб“ извърши убийството на полицаи, които не е на дежурство, на 7 ноември 2021 г. в минимаркет в Могадишу. Двама полицаи, които не са на дежурство, бяха убити в Могадишу от „Ал-Шабаб“ на 6 октомври 2021 г., а друг на 28 септември 2021 г. Полицейски служител, който не е на дежурство, беше убит пред дома му на 29 юни 2021 г. в Могадишу, а високостепенен полицейски служител, който не е на дежурство, беше убит от „Ал-Шабаб“ до къщата му в Могадишу на 12 април 2021 г. Друг полицаи, който не е на дежурство, беше убит от „Ал-Шабаб“ на 25 януари 2021 г. в Могадишу. МВКДС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 482 „Ал-Шабаб“ извърши убийството на полицаи, които не е на дежурство в Джубаленд в град Баргера на 15 октомври 2021 г. МВКДС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 483 „Ал-Шабаб“ извърши убийството на полицаи, които не е на дежурство, в Пунтленд на 26 януари 2022 г., които преци това е командвал контролно-пропускателен пункт в град Босасо, и полицаи извън дежурство в Пунтленд в село Гарсур на 31 март 2021 г. МВКДС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 484 Служители на разузнаването извън дежурство, бяха убити от „Ал-Шабаб“ на 15 декември 2021 г. в Марка, Долен Шабел и на 30 ноември 2021 г. в Афгойе, Долен Шабел. Жена войник извън дежурство е била убита в дома си от „Ал-Шабаб“ на 12 ноември 2021 г. Друг войник извън дежурство е бил застрелян същия ден пред къщата си в Могадишу, а двама други войници извън дежурство са били застреляни на пазар в Долен Шабел на 10 ноември 2021 г. На 27 октомври 2021 г. „Ал-Шабаб“ уби войник извън дежурство в Афгойе, Долен Шабел, докато се връща от Могадишу. „Ал-Шабаб“ извърши убийството на войници извън дежурство в Могадишу на 25 октомври 2021 г., на 13 октомври 2021 г., на 26 септември 2021 г.; на двама войници извън дежурство на 19 септември 2021 г. и на други на 18 септември 2021 г. и на 15 септември 2021 г. Друг войник извън дежурство беше убит от „Ал-Шабаб“ в Афгойе на 30 август 2021 г., а двама други в Могадишу на 25 август 2021 г. и 11 август 2021 г. Друг е убит в селището за вътрешно разселени лица Вейдов в Могадишу на 23 юли 2021 г. Войник извън дежурство беше убит по време на пазаруване в Афгойе на 3 юли 2021 г. По войници извън дежурство също беше стреляно (един убит, един ранен) на 31 и 11 май 2021 г. в Афгойе. Бивши войник е бил убит от „Ал-Шабаб“ близо до град Байдоа, докато е пътувал с обществен транспорт. Войник извън дежурство беше прострелян от „Ал-Шабаб“ на 28 февруари 2021 г. в град Белеет Вейн, а друг на 28 февруари 2021 г. на път за къщи в село в Табелаха-Вейдов. Друг правителствен войник извън дежурство е убит в село Варлаалска на 10 февруари 2021 г., а двама - на 7 февруари 2021 г. в Могадишу и на 3 февруари 2021 г. МВКДС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 485 „Асошиейтед прес“, *Al-Shabab Claims Deadly Bombing Near Somali Military Camp*, 18 януари 2022 г., <https://apnews.com/article/al-shabab-somalia-africa-europe-turkey-51c34737383b934b3253ded311b1c87f>.
- 486 „Роуиърс“, *Suicide Bombing by Somalia's Al Shabaab Group Kills Six*, 10 май 2021 г., www.reuters.com/world/africa/suicide-bomber-kills-six-police-officers-somali-capital-police-2021-05-10/.
- 487 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 17 февруари 2021 г., S/2021/154, www.ecoi.net/en/file/local/2046029/S_2021_154_E.pdf, параграф 14.
- 488 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 28 September 2020*, 28 септември 2020 г., S/2020/949, www.ecoi.net/en/file/local/2039997/S_2020_949_E.pdf, параграф 133.

неправителствени организации (НПО).⁴⁸⁹ Според Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси през 2021 г. „хуманитарните работници често са били нападени заради извършване на животоспасяващи хуманитарни дейности“.⁴⁹⁰

През 2021 г. двамата хуманитарни работници бяха убити, един беше отвлечен, а трима бяха ранени.⁴⁹¹ Това е подобрение в сравнение с 2020 г., когато бяха убити 12 хуманитарни работници, 18 бяха отвлечени, 21 бяха ранени и още 24 бяха задържани, като повечето нарушения се случиха в Могадишу, Югозападния щат и Джубален.⁴⁹² Агволат на жени и член на персонала на НПО беше убит при целенасочен бомбен атак в Динсор, регион Бай, на 23 май 2020 г.; преди това тя е получавала смъртни заплахи от „Ал-Шабаб“.⁴⁹³

Според „Фрийдъм хаус“ „групи на гражданското общество, международни неправителствени организации (НПО) и агенции на ООН са били в състояние да извършват широк спектър от дейности в някои части на страната, но те са изправени пред трудни и често опасни условия на терен“; „съобщава се, че регионалните власти и силите за сигурност са ги тормозили, изнудвали, възпрепятствали и се опитвали да ги контролират“.⁴⁹⁴ Министерството на планирането и националното развитие на Сомалиленд преразгледа лицензите на 2608 местни НПО съгласно директива от 16 август 2020 г.; на 8 септември 2020 г. министерството отне лицензите на 2372 НПО.⁴⁹⁵

е) Други цивилни, възприемани като подкрепящи Федералното правителство на Сомалия, щатите членове на федерацията или чуждестранни сили

„Ал-Шабаб“ редовно арестува и публично екзекутира лица, включително цивилни, за които твърди, че са шпиони за Федералното правителство на Сомалия или за чуждестранни сили.⁴⁹⁶ Това включва лица, за които те погрозят, че предоставят информация за въздушни удари от чуждестранни сили.⁴⁹⁷ Специализирано разузнавателно звено в рамките на групировката -

- 489 Вж. например Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; Insecurity Insight, *Aid Workers Kidnapped 2020*, 18 май 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2020-Aid-Workers-Kidnapped.pdf>, стр. 1-2; „Ei Bu Cu Hlo“, *Somalia Says 8 'Very Young' Aid Workers Abducted, Killed*, 29 май 2020 г., <https://abcnews.go.com/International/wireStory/somalia-young-aid-workers-abducted-killed-70950147>; „Войс ъф Америка“, *Kidnapped Italian Aid Worker Held in Somalia Returns Home*, 10 май 2020 г., www.vownews.com/africa_kidnapped-italian-aid-worker-held-somalia-returns-home/6189037.html; „Ал-Шабаб“ продължава да заплашва и директно да напада хуманитарни работници, когато дейността им за подкрепа на общността не са приемливи за групировката.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 28 September 2020*, 28 септември 2020 г., S/2020/949, www.ecoi.net/en/file/local/2039997/S_2020_949_E.pdf, параграф 127.
- 490 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 32. „Ал-Шабаб“ продължава да прилага враждебни политики срещу повечето хуманитарни организации, нареждайки на местното население да не приема помощ от някои хуманитарни организации, като след това наказва общините, които не се поучават и пряко напада персонала или активете на организациите, или нарежда на местното население да прави това. Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 12 October 2020 from the Chair of the Security Council Committee Pursuant to Resolution 751 (1992) Concerning Somalia Addressed to the President of the Security Council*, 15 октомври 2020 г., S/2020/1004, www.undocs.org/S/2020/1004, параграф 31. Исторически погледнато, отношението на „Ал-Шабаб“ към чуждестранните хуманитарни организации и дори местните НПО е антагонистично. По-рано „Ал-Шабаб“ забрани на хуманитарните агенции и организации да работят в определени райони и наложи данъци върху хуманитарната помощ. Вж. например „Женева кол“ [Geneva Call], *In Their Words: Perceptions of Armed Non-State Actors on Humanitarian Action*, май 2019 г., www.genevacall.org/wp-content/uploads/2019/05/WHS_Report_2016_web.pdf, стр. 18-19; „Cu En En“, *Funding Al-Shabaab: How Aid Money Ends Up in Terror Group's Hands*, 12 февруари 2018 г., <https://edition.cnn.com/2018/02/12/africa/somalia-al-shabaab-foreign-aid-intl/index.html>; „Норвежки ресурсен център за изграждане на мира“, *Red Lines and Al-Shabaab: Negotiating Humanitarian Access in Somalia*, март 2015 г., www.files.ethz.ch/isn/191209/Belliveu_NOREF_Clingendael_Negotiating%20with%20Al%20Shabaab_Mar%202015.pdf.
- 491 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси / Insecurity Insight, *Aid Worker KKA (Killed, Kidnapped or Arrested)*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://data.humdata.org/dataset/sind-aid-worker-kka-dataset>. Вж. също Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Humanitarian Access Overview: Somalia*, 23 декември 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20211228%20Somalia%20-%20Q3%20Access%20Snapshot.pdf>, стр. 2.
- 492 През 2019 г. имаше погубен брой инциденти, като „12 хуманитарни работници бяха убити, 21 ранени, 18 отвлечени и 24 временно задържани“. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: 2020 Humanitarian Access Overview*, 4 април 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/ACCESS%20SNAPSHOT%202020_V4.pdf, стр. 2.
- 493 При друг инцидент през май 2020 г. седем медицински служители от НПО бяха отвлечени и убити от неизвестни въоръжени лица. Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 28 September 2020*, 28 септември 2020 г., S/2020/949, www.ecoi.net/en/file/local/2039997/S_2020_949_E.pdf, параграфи 127-128.
- 494 „Фрийдъм хаус“, *Freedom in the World 2022: Somalia*, 28 февруари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2074674.html.
- 495 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Humanitarian Access Overview*, 23 декември 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20211228%20Somalia%20-%20Q3%20Access%20Snapshot.pdf>, стр. 2; „Сомалиленд Стандарт“, *SL Revokes Licenses of Thousands of NGOs*, 9 септември 2021 г., <https://somalilandstandard.com/sl-revokes-licenses-of-thousands-of-ngos/>.
- 496 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022, www.ecoi.net/en/document/2071126.html; „Хюман Райтс Уоч“, *World Report 2022: Somalia*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066476.html; „Ал-Шабаб“ използва публичните екзекуции като един от методите си за наказание на деяния, които смята за престъпления, и в много случаи принуждава цивилното население да присъства и да гледа как се извършват. Публичните екзекуции също имат за цел да сплашат населението под техен контрол и да изпратят ясно послание за това какво ще се случи с всеки, който не спазва техните правила. Със същата цел „Ал-Шабаб“ описва публично обвинението в шпионаж за правителството или за международните сили като основна причина за екзекуциите.“ Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia*, 2 октомври 2020 г., https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_report.pdf, стр. 9.
- 497 „Съобщава се, че на 4 ноември 2018 г. „Ал-Шабаб“ е задържала 10 старейшини на цивилната общност от село Абайов, област Валанвен, Долен Шабел, обвинявайки ги в шпионаж за чуждестранни сили и правителството. Съобщава се, че инцидентът е станал, след като неидентифициран въздушен удар в подкрепа на сомалийските специални сили е ударил цел в село Абайов по-рано същия ден, убивайки 11 бойци на „Ал-Шабаб“. Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Службата на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building*

Амният [Амнийат] отговаря за идентифицирането на предполагаеми шпиони сред цивилното население, в допълнение към атаките срещу предполагаеми шпиони, дезертъри и дисидентни в собствените редици на „Ал-Шабаб“.⁴⁹⁸ Лица, обвинени в шпионаж, често преминават през „несправедливи съдебни процеси“ в съдилищата на „Ал-Шабаб“, без достъп до адвокати.⁴⁹⁹ От 1 януари 2017 г. до 31 декември 2019 г. „Ал-Шабаб“ „е отговорна за 1745 инцидента на произволно лишаване от свобода, като повечето жертви са запознати с шпионаж за правителството на Сомалия или за чуждестранни сили или за друго сътрудничество със сомалийските власти“.⁵⁰⁰

През 2020 г. и 2021 г. почти шестдесет души са били публично екзекутирани като шпиони, за които се твърди, че са за редица чужди държави (включително Етиопия, Кения, Обединеното кралство, САЩ, включително щата Вашингтон), щатите членове на федерацията (включително Джубаленг и Югозападния щат), „Ислямска държава“ и ООН.⁵⁰¹ „Ал-Шабаб“ продължи да извършва екзекуции на лица, обвинени в шпионаж през 2022 г.; например през юли 2022 г. групировката екзекутира шестима мъже в регион Бай, след като съдия от „Ал-Шабаб“ ги призна за виновни в шпионаж за „сомуалийското правителство и американска разузнавателна агенция“.⁵⁰² През януари 2022 г. мъж беше екзекутиран от „Ал-Шабаб“ в град Була-Фулай в района на Залива по обвинение, че шпионира от името на етиопските национални отбранителни сили, Мисията на Африканския съюз в Сомалия и югозападните регионални войски; както е обичайната практика, екзекуцията се провежда чрез разстрел и стотици местни цивилни бяха принудени да наблюдават.⁵⁰³ „Ал-Шабаб“ извърши няколко масови екзекуции на предполагаеми шпиони през 2021 г. в дните непосредствено след масовата екзекуция на членове на „Ал-Шабаб“ от Пунтленд.⁵⁰⁴

ж) Резюме

Въз основа на представените по-горе доказателства ВКБООН смята, че в зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая лица, свързани или възприемани като подкрепящи Федералното правителство на Сомалия, щатите членове на федерацията и/или свързани с тях лица, може да се нуждаят от международна закрила на бежанците въз основа на основателен страх от преследване от страна на негържавни субекти поради (вменено) политическо мнение или други съответни основания на конвенцията, в съчетание с обща неспособност на държавата да осигури защита от такова преследване. Такива лица включват:

the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia, 2 октомври 2020 г., https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_report.pdf, параграф 17. „Ал-Шабаб“ рутинно екзекутира цивилни, обвинени в шпионаж и предоставяне на информация, водеща до въздушни удари от страна на САЩ. На 31 март 2019 г. например „Ал-Шабаб“ публично екзекутира четирима мъже, обвинени в шпионаж в село Камсума, Долна Джуба. На 18 декември 2018 г. групировката публично екзекутира цивилни, обвинени в сътрудничество с Мисията на Африканския съюз в Сомалия в село Гамболе, западно от град Джоухар, регион Среден Шабел. На 3 и 4 юли 2019 г. в Хаар и в Салаале, регион Средна Джуба, „Ал-Шабаб“ публично екзекутира чрез разстрел 10 цивилни лица, обвинени в шпионаж за чуждестранни и сомалийски сили за сигурност. На 7 юли 2019 г. групировката екзекутира четирима цивилни в Джамаме, регион Долна Джуба, обвинени в шпионаж за правителствата на Кения и Сомалия. Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 1 November 2019 from the Chair of the Security Council Committee Pursuant to Resolution 751 (1992) Concerning Somalia Addressed to the President of the Security Council*, 1 ноември 2019 г., S/2019/858, www.ecoi.net/en/file/local/2019947/S_2019_858_E.pdf, параграф 141.

- 498 „Членове на групировката се страхуват от гнева на организацията, особено на разузнавателното звено Амният. Това прословуто звено е напосварено с изкореняването на шпиони, наказването на тези, които се занимават с корупция, или елиминирането на дезертърите. То е известно с вкарването в затвор на такива лица, както и на дисидентни сред лидерите на „Ал-Шабаб“. Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 38. Вж. също „Център за ранно предупреждение“, *How Do Terrorist Organizations Intelligence Bodies Work?*, 30 юни 2020 г., <https://ewc-center.com/2020/06/30/how-do-terrorist-organizations-intelligence-bodies-work/?lang=en>; „Би Би Си“, *Somalia's Frightening Network of Islamist Spies*, 27 май 2019 г., www.bbc.com/news/world-africa-48390166; „Джеймстаун Фаундейшън“, *Reclaiming Lost Ground in Somalia: The Enduring Threat of Al-Shabaab*, 28 юли 2017 г., <https://jamestown.org/program/reclaiming-lost-ground-in-somalia-the-enduring-threat-of-al-shabaab/>.
- 499 „Хюман Райтс Уоч“, *World Report 2022: Somalia*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066476.html. Вж. също „Анаголска агенция“, *Al-Shabaab Terrorists Publicly Execute 7 in Somalia*, 31 юли 2022 г., www.aacom.tr/en/africa/al-shabaab-terrorists-publicly-execute-7-in-somalia/2649910; Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, 26; „Механюзъм за Тало и лидерство“, *Al-Shabaab Execute Two Men for Spying for HirShabelle Administration*, 26 септември 2020 г., www.ftsomalia.com/al-shabaab-execute-two-men-for-spying-for-hirshabelle-administration/; Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Службата на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia*, 2 октомври 2020 г., https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_report.pdf, сmp. 12.
- 500 Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Службата на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia*, 2 октомври 2020 г., https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_report.pdf, сmp. 2.
- 501 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, анекс 2.2. Вж. също „Гароуе онлайн“, *Al-Shabaab Executes 6 Alleged to Be US Spies in Somalia*, 28 юни 2021 г., www.garoweonline.com/en/news/somalia-al-shabaab-executes-us-spies-in-somalia-after-21-militants-shot-dead; Анаголска агенция, *Somalia: Al-Shabaab Executes 5 People for Spying*, 2 март 2021 г., www.aacom.tr/en/africa/somalia-al-shabaab-executes-5-people-for-spying/2162149; Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 28 September 2020*, 28 септември 2020 г., S/2020/949, www.ecoi.net/en/file/local/2039997/S_2020_949_E.pdf, параграф 133.
- 502 „Анаголска агенция“, *Al-Shabaab Terrorists Publicly Execute 7 in Somalia*, 31 юли 2022 г., www.aacom.tr/en/africa/al-shabaab-terrorists-publicly-execute-7-in-somalia/2649910.
- 503 Germany: Federal Office for Migration and Refugees, *Briefing Notes: Group 62 - Information Centre for Asylum and Migration*, 7 февруари 2022 г., www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/EN/Behoerde/Informationszentrum/BriefingNotes/2022/briefingnotes-kw06-2022.pdf; „Гароуе онлайн“, *Al-Shabaab Executes Man by Firing Squad in Somalia for Alleged Spying*, 1 февруари 2022 г., www.garoweonline.com/en/news/somalia-al-shabaab-executes-man-by-firing-squad-in-somalia-for-alleged-spying.
- 504 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 120.

- а) кланови старейшини;
- б) изборни делегати;
- в) държавни представители и служители;
- г) полицейски служители и членове на силите за сигурност извън дежурство;
- д) хуманитарни служители;
- е) други цивилни, възприемани като подкрепящи федералното правителство, щатите членове на федерацията или чуждестранните сили.

2) Членове на малцинствени религии и обвинени в богохулство или вероотстъпничество от субекти, различни от „Ал-Шабаб“⁶⁰⁵

Законите на шерията са в основата на недържавните правосъдни механизми в цяла Сомалия, както и на официалните правни рамки и съдебни системи в Южна и Централна Сомалия, Пунтленд и Сомалиленд.⁵⁰⁶ Временната конституция от 2012 г. гласи, че тя се основава на основата на Корана и „защитава по-висшите цели на шерията и социалната справедливост“; тя също така забранява всеки закон, който противоречи на шерията и гласи, че конституцията е подчинена на шерията.⁵⁰⁷ Конституцията на Сомалиленд установява исляма като държавна религия и постановява, че „законите на нацията трябва да се основават и да не противоречат на ислямския шерият“.⁵⁰⁸ Според конституцията на Пунтленд от 2009 г., шериятът е водещ принцип на политическата система и върховният закон на Пунтленд.⁵⁰⁹

Един процент от населението на Сомалия практикува религия, различна от сунитския ислям.⁵¹⁰ Немюсюлманите съобщават, че не могат да практикуват открито своите религии.⁵¹¹ Временната конституция забранява проповядването на всяка религия, различна от исляма;⁵¹² Смяната на исляма с друга религия е „социално неприемливо“ в цяла Сомалия, като лицата, сменили религията си, са изправени пред дискриминация и насилие от техните общности.⁵¹³ Например седемгодишно момче е било нападнато и пребито от други деца, защото е християнин през октомври 2020 г., а жена, сменила религията си, е била изправена пред семейна дискриминация и физическо насилие през август 2019 г.⁵¹⁴ В контролираните от „Ал-Шабаб“ райони хората, сменили исляма с друга религия, са заплашени със смърт.⁵¹⁵

В Сомалиленд член 5 от Конституцията забранява разпространението на която и да е религия, различна от исляма, и освен това постановява, че мюсюлманите не могат да се откажат от вярата си съгласно шерията.⁵¹⁶ През октомври 2020 г. двойка, обвинена в проповядване на християнството в Сомалиленд, беше арестувана и след това депортирана в

505 За третирането на хора, обвинени в вероотстъпничество от „Ал-Шабаб“, вж. [раздел III.A.3.6](#).

506 „Шериятът е набор от правила и предписания, взети от Корана и суната. Тези в Корана се смятат за божествено разкрити, непогрешими и неизменни. Тези в суната произтичат от хадииса - събраните разкази за традициите и думите на пророка Мохамед и по този начин верността им е в зависимост от тяхната класификация като автентични, неавтентични или слаби.“ Пакт / ИВЗ на ААА, *The Shariah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shariah-in-Somalia.pdf, стр. 5, вж. също стр. 18-30. Според проучване от 2012 г. на „Войс ъф Америка“, 87% от сомалийските интервюваните са съгласни категорично с твърдението, че „Шериятът е основата на Сомалия и трябва да се прилага като граждански и наказателен кодекс в цяла Сомалия“, като само 7% не са съгласни с твърдението. Пак там, стр. 18. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

507 Федерална република Сомалия, *Временна конституция*, 1 август 2012 г., www.refworld.org/docid/51b60c94.html, чл. 2(3), чл. 3(1) и чл. 4(1), вж. също чл. 40(2) и чл. 40(4).

508 Република Сомалиленд, *The Constitution of the Republic of Somaliland*, 31 март 2001 г., www.refworld.org/pdfid/4bc581222.pdf, чл. 5.

509 Конституция на щат Пунтленд в Сомалия, декември 2009 г., <http://citizenshiprightsafrika.org/wp-content/uploads/2020/10/Somalia-Puntland-Constitution-Dec2009.pdf>, чл. 3(3)(a), чл. 138(1), вж. също чл. 138(2).

510 Държавен департамент на САЩ, *2021 Report on International Religious Freedom: Somalia*, 2 юни 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2073963.html.

511 Държавен департамент на САЩ, *2021 Report on International Religious Freedom: Somalia*, 2 юни 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2073963.html. Вж. също „Фрийдъм хаус“, *Freedom in the World 2022: Somalia*, 28 февруари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2074674.html; „Вамукан нюз“, *The Hidden Life of Somalia's Christians*, 30 април 2021 г., www.vaticannews.va/en/africa/news/2021-04/the-hidden-life-of-somalia-s-christians.html.

512 „Европейски център за право и правосъдие“ (ECLJ), *Status of Human Rights in the Federal Republic of Somalia for the 38th Session of the Universal Periodic Review*, 2021 г., www.upr-info.org/sites/default/files/document/somalia/session_38_-_may_2021/eclj_upr38_som_e_main.pdf, смп. 2-3.

513 Държавен департамент на САЩ, *2021 Report on International Religious Freedom: Somalia*, 2 юни 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2073963.html. Смяната на ислям с друга религия е незаконно в някои области и подозренията за смяна на религията могат да доведат до торкъз от обществото в цялата страна. „Фрийдъм хаус“, *Freedom in the World 2022: Somalia*, 28 февруари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2074674.html. Вж. също „Вамукан нюз“, *The Hidden Life of Somalia's Christians*, 30 април 2021 г., www.vaticannews.va/en/africa/news/2021-04/the-hidden-life-of-somalia-s-christians.html; „АДФ Интернешънъл“, *Submission to the 38th Session of the Human Rights Council's Universal Periodic Review Working Group*, октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/document/somalia/session_38_-_may_2021/adf_international_upr38_som_e_main.pdf, смп. 3-5.

514 Държавен департамент на САЩ, *2020 Report on International Religious Freedom: Somalia*, 12 май 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2051588.html; Morning Star News, *Muslim Boys in Somalia Beat Christian's 7-Year-Old Son*, 30 октомври 2020 г., <https://morningstarnews.org/2020/10/muslim-boys-in-somalia-beat-christians-7-year-old-son/>; „Морнинг стар нюз“, *Christian Mother in Somalia Divorced, Beaten*, 16 август 2019 г., <https://morningstarnews.org/2019/08/christian-mother-in-somalia-divorced-beaten/>.

515 Държавен департамент на САЩ, *2021 Report on International Religious Freedom: Somalia*, 2 юни 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2073963.html. Съобщава се, че един човек, обвинен в обida на пророка Мохамед, е бил екзекутиран през август 2021 г. „Хорн обзървър“, *Al-Shabaab Executes Old Man for Alleged Blasphemy*, 5 август 2021 г., <https://hornobserver.com/articles/1218/Al-Shabaab-executes-old-Man-for-alleged-Blasphemy>.

516 Република Сомалиленд, *The Constitution of the Republic of Somaliland*, 31 март 2001 г., www.refworld.org/pdfid/4bc581222.pdf, чл. 5, чл. 33(1).

Могадишу.⁵¹⁷ Други шест лица, които са приели християнството, бяха арестувани в Сомалиленд през април 2021 г. по обвинения в престъпления срещу исляма, докато трима също бяха обвинени във вероотстъпничество; обвиненията срещу всичките шестима бяха отхвърлени през август 2021 г.⁵¹⁸

Изказването на твърдения, които биха могли да се възприемат като богохулство, е изключително опасно в Сомалия.⁵¹⁹ Богохулството и вероотстъпничеството са забранени със закон в Сомалия, включително в Сомалиленд и Пунтленд.⁵²⁰ Университетски професор в Харгейса, който преположи, че молитвата не е най-добрият начин за справяне със сушата, получи смъртни заплахи и беше арестуван през 2019 г. и осъден на 2, 5 години затвор за богохулство; властите в Сомалия го освободиха след условно помилване от президента през януари 2020 г., но той продължи да получава смъртни заплахи.⁵²¹

Членовете на малцинствените религии, както и лицата, обвинени в богохулство и/или вероотстъпничество от лица, различни от „Ал-Шабаб“, вероятно се нуждаят от международна закрила на бежанци въз основа на основателни опасения от преследване от страна на държавни или недържавни лица по причини, свързани с тяхната религия, в съчетание с обща неспособност на държавата да осигури защита от такова преследване, когато лицата, упражняващи преследване, са недържавни субекти.

3) Лица (възприемани като) намиращи се в противоречие с шериата и декретите, наложени от „Ал-Шабаб“, включително тези, които са смятани за „вероотстъпници“ от „Ал-Шабаб“

Законите на шериата се използват в държавните съдилища, в местните форми на разрешаване на спорове и в правосъдните механизми, както и от „Ал-Шабаб“ в областите, които тя контролира.⁵²² Изчислено е, че над 80% от съдебните дела се решават чрез неформални механизми за правосъдие, включително от *ксер*, традиционна форма на разрешаване на спорове, която включва принципите на ислямското право, или от шериата, както се прилага от местните улеми.⁵²³ Шериатът обикновено е единствената опция в контролираните от „Ал-Шабаб“ райони.⁵²⁴

- 517 Държавен департамент на САЩ, *2021 Report on International Religious Freedom: Somalia*, 12 май 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2051588.html. Вж. също „АДФ Интернешънъл“, *Submission to the 38th Session of the Human Rights Council's Universal Periodic Review Working Group*, октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/document/somalia/session_38_may_2021/adf_international_upr38_som_e_main.pdf, стр. 4.
- 518 Държавен департамент на САЩ, *2021 Report on International Religious Freedom: Somalia*, 2 юни 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2073963.html; „Дифенд дефендърс“ [Defend Defenders], *Monthly Newsletter: Updates from April 2021*, 18 май 2021 г., <https://defenddefenders.org/updates-from-april-2021/>.
- 519 „Хъне заявява, че правенето на богохулски изявления е нещо, което е изключително опасно“ във всички части на Сомалия, въпреки че рядко е чувано за хора, екзекутирани за богохулство, дори в райони под контрола на „Ал-Шабаб“. ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 51.
- 520 „Хюманистс интернешънъл“ [Humanists International], *Freedom of Thought Report: Somalia*, 28 август 2020 г., <https://fot.humanists.international/countries/africa-eastern-africa/somalia/>, стр. 3-4.
- 521 Вж. Комисия на САЩ за международната религиозна свобода (USCIRF), *Factsheet: Nonbelievers in Africa*, юни 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2058626/2021+Factsheet+-+Nonbelievers.pdf, стр. 4; „Ню Араб“, *Influential Somali Academic in Hiding after 'Blasphemy' Death Threats*, 12 март 2020 г., <https://english.alaraby.co.uk/news/influential-somali-academic-hiding-after-blasphemy-death-threats>; „Международен институт за религиозна свобода“, *Conditional Presidential Amnesty for a Somali Professor Jailed for Blasphemy*, 13 февруари 2020 г., www.irf.eu/news/other-news/conditional-presidential-amnesty-for-a-somali-professor-jailed-for-blasphemy/. „След помилване от президента и освобождаването му от затвора през януари, професор Махмуд Джама Ахмед, който беше затворен за богохулство през април 2019 г., беше обявен за вероотстъпник от местен имам, който призова за смъртта му по време на петъчните молитви.“ Държавен департамент на САЩ, *2020 Report on International Religious Freedom: Somalia*, 12 май 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2051588.html. Според „Хюманистс интернешънъл“ професорът е избягал от страната и остава в изгнание. „Хюманистс интернешънъл“, *Cases of Concern: Mahmoud Jama Ahmed*, 15 март 2022 г., <https://humanists.international/case-of-concern/mahmoud-jama-ahmed/>.
- 522 За безбройните начини, по които законите на шериата се използват в правосъдните механизми в цяла Сомалия, вж.: Пакт / ИВЗ на ААС, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shariah-in-Somalia.pdf, стр. 21. Алпсата на управление в продължение на повече от 30 години в Сомалия, рухването на държавната правна система, заедно с разпадането на общичайните закони създадоха вакуум за растежа на шериата. Повечето от шериатските съдилища, които се появиха в страната след 1994 г., са реакция на местно ниво на алпсата на правителство и върховенство на закона.“ К. Менкхаус [K. Menkhaus], *Political Islam in Somalia*, 2002 г., <https://merc.org/journal/political-islam-somalia>. В Сомалиленд много хора разчитат на традиционните правосъдни механизми, включително използването на законите на шериата, за уреждане на спорове. „Доуче Беае“, *Somaliland's Quest to Enforce Rule of Law*, 25 май 2016 г., www.dw.com/en/somalilands-quest-to-enforce-rule-of-law/a-19279817.
- 523 Институт „Хершумдж“, *Rebuilding Somalia's Broken Justice System*, 6 януари 2021 г., www.heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/01/Justice-Report-Jan-6-.pdf, стр. 28. *Ксер* обикновено е „компенсаторен, а не наказателен. Вместо да бъдат хвърлени в затвора или наказани по друг начин, нарушителите на закона трябва да компенсират жертвите си.“ Има няколко вида *Ксер*, включително: „*Ксер ег* [който] включва наказателни и граждански дела и е приложим за всички кланове [и] *Ксер гар* [който] се прилага само в определена общност“. ЮНЕСКО, *The Xeer Traditional Legal System of Somalia*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://ich.unesco.org/en/individual-case-study-00988&id=00032>. *Ксер* също може да включва елементи на законите на шериата. Вж. Пакт / ИВЗ на ААС, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shariah-in-Somalia.pdf. Африкански център за конструктивно разрешаване на спорове, *Reinvigoration of Somali Traditional Justice through Inclusive Conflict Resolution Approaches*, 12 октомври 2017 г., www.accord.org.za/conflict-trends/reinvigoration-somali-traditional-justice-inclusive-conflict-resolution-approaches/.
- 524 Държавен департамент на САЩ, *2021 Report on International Religious Freedom: Somalia*, 2 юни 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2073963.html; Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

а) Лица (възприемани като) намиращи се в противоречие с шерията и декретите, наложени от „Ал-Шабаб“

„Ал-Шабаб“ налага консервативни социални норми на населението, налагайки строги инструкции за това как жените трябва да се обличат на публично място и за това жените да бъдат придружавани от мъж настойник, както и сегрегация по пол в обществения транспорт и други обществени места.⁵²⁵ От жените се изисква да носят халат, воал и ръкавици и могат да бъдат подложени на побой, наказание или арест за неспазване на изискванията.⁵²⁶ Жените нямат право да работят, а според съобщенията „Ал-Шабаб“ е наказвала жени за действия като продажба на чай чрез налагане на глоби или конфискуване на техните стоки.⁵²⁷ „Ал-Шабаб“ забранява институции, услуги и поведение, които смята, че не съответстват на исляма - включително кина, телевизия, достъп до интернет, музика, пушене, използване на *кхат* и бръснене на бради - и наказва грубо нарушенията.⁵²⁸ Съобщава се, че е вероятно незабавно налагане на телесни наказания за грешни нарушения, което вероятно не получава медийно внимание.⁵²⁹ „Ал-Шабаб“ е задържала хора в „нечовешки условия“ за „относително незначителни нарушения, като пушене, незаконно съдържание на мобилни телефони, слушане на музика, гледане или игра на футбол, носене на сурпан или без хиджаб“.⁵³⁰

„Ал-Шабаб“ прилага строга и крайна форма на шерият в районите, които контролира, със сурови наказания, включително убиване с камъни и ампутация.⁵³¹ Според експертната група наказанията на „Ал-Шабаб“ „включват бичуване за предполагаемо сексуално поведение, ампутация на ръка за кражба, както и екзекуция за шпионаж“.⁵³²

Съдилищата на „Ал-Шабаб“ не осигуряват надлежно спазване на процедурите, не позволяват „правно представителство или обжалване“ и „доказателствата до голяма степен разчитат на предполагаеми признания“.⁵³³ Обвиняеми твърдят, че наказателното им преследване е било мотивирано

- 525 Пакт / ИВЗ на ААА, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shari'ah-in-Somalia.pdf, стр. 27. Вярвайки, че мястото на жената е у дома като съпруга, групировката официално забранява на жените да работят или да се занимават с бизнес – поведение, което те смятат за „неислямско“. Жените са подложени на строг дрескод, забранено им е да напускат домовете си без мъж придружител и не могат да се разхождат навън, което допълнително ограничава участието им в обществената сфера. „Адам Смит Интернешънъл“, *Al-Shabaab's Gendered Economy*, 2021 г., www.orfystern.com/wp-content/uploads/2021/05/Al-Shabaabs-Gendered-Economy.pdf, стр. 8.
- 526 „Ал-Шабаб“ е въвела система за наблюдение и правоприлагане, за да гарантира спазването на нейните правила, като използва сложна мрежа от информатори - като дори членовете на семействата пращат донос един за друг. За налагане на правилата на групировката често се използва насилване.“ „Адам Смит Интернешънъл“, *Al-Shabaab's Gendered Economy*, 2021 г., www.orfystern.com/wp-content/uploads/2021/05/Al-Shabaabs-Gendered-Economy.pdf, стр. 20, вж. също стр. 30.
- 527 Освен това: „Жените, продаващи кхат си спомнят, че провъждават да продават кхат, тъй като нямат друг избор, освен да узакват прехраната си - но описват как са били арестувани, бити и как стоките им са изгаряни многократно като наказание за това. Други жени, занимаващи се с бизнес, описват унищожаването на стоки като наказания или побреждане на пребрзаните средства, наети за транспортиране на техните стоки, което е оставило жените силно задължени.“ „Адам Смит Интернешънъл“, *Al-Shabaab's Gendered Economy*, 2021 г., www.orfystern.com/wp-content/uploads/2021/05/Al-Shabaabs-Gendered-Economy.pdf, стр. 21.
- 528 „Според хуманитарни групи, „Ал-Шабаб“ провъжда да заплаща да екзекутира бсеки, заподозрян в приемане на християнството. В районите, които контролира, групировката провъжда да забранява кината, телевизията, музиката, интернет и гледането на спортни събития. Тя забранява продажбата на *кхат* (популярно стимулиращо растение), тютюнопушенето и друго поведение, което характеризира като неислямско, като бръснене на бради. Тя също така наложи изискването жените да носят воали, покриващи ги напълно.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Report on International Religious Freedom: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 47.
- 529 ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 47.
- 530 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 531 Пакт / ИВЗ на ААА, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shari'ah-in-Somalia.pdf, стр. 14. [„Ал-Шабаб“] се застъпва за строгата ухабитска версия на исляма, възкръсната от Саудииска Арабия, докато повечето сомалийци са сунити. Тя е наложила сурова версия на шерията в райони под неин контрол, включително убиване с камъни на жени, обвинени в прелюбодеяние и ампутиране на ръцете на крадци. „Би Би Си“, *Somali Journalist Abdiaziz Mohamud Guled Killed in Suicide Attack*, 20 ноември 2021 г., www.bbc.com/news/world-africa-59352179. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; „Гардиън“, *Al-Shabaab Plundering Starving Somali Villages of Cash and Children*, 21 февруари 2018 г., www.theguardian.com/world/2018/feb/21/al-shabaab-extortion-indoctrination-somalia.
- 532 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, стр. 48. Във всички територии, контролирани от „Ал-Шабаб“, шерията не само се прилага стриктно, но и насилствено: убиване с камъни за прелюбодеяние, ампутиране на ръце за кражба, задържане и бичуване за други отклонения или престъпления.“ Пакт / ИВЗ на ААА, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shari'ah-in-Somalia.pdf, стр. 26. Тежи наказания се дават за престъпления *хууду*, които са описани в Корана. Един изследовател обаче установи, че „Ал-Шабаб“ не спазва строгите доказателствени изисквания на ислямския закон при осъждането и прилагането на наказания *хууду*, а вместо това разчита на косвени доказателства, съмнителни свидетелства и неадекватни признания. М. Скьелдеруп [M. Skjelderup], *Hudud Punishments in the Forefront: Application of Islamic Criminal Law by Harakat Al-Shabaab Al-Mujahideen*, 2014 г., <https://doi.org/10.1017/jlr.2014.11>. В имейл до ЕСПОУ от юли 2021 г. М. Скьелдеруп, доценти, че [неговият анализ] все още е валиден, въпреки че „необходимостта или желанието“ за налагане на наказания *хууду* е намаляло“. ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 49. На 22 май „Ал-Шабаб“ ампутира дясната ръка на цивилен мъж за кражба в региона на Среден Шабаб. Държавен департамент на САЩ, *2021 Report on International Religious Freedom: Somalia*, 2 юни 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2073963.html.
- 533 „Така наречените съдилища [на „Ал-Шабаб“] не позволяват никаква защита на обвиняемия. Те обикновено зависят от признания, получени чрез изтезания“. „Анадолска агенция“, *Al-Shabaab Terrorists Publicly Execute 7 in Somalia*, 31 юли 2022 г., www.aa.com.tr/en/africa/al-shabaab-terrorists-publicly-execute-7-in-somalia/2649910. „Критиците смятат, че милициите на „Ал-Шабаб“ измъчват обвиняемите, за да ги принудят да направят признания.“ „Воус ъф Америка“, *Al-Shabab Kills 18 in Surge of Executions*, 8 юли 2019 г., www.voanews.com/a/africa_al-shabab-kills-18-surge-executions/6171359.html. Вж. също „Ройтерс“, *Somalia's Al Shabaab Stones to Death Woman Accused of Having Multiple Husbands*, 9 май 2018 г., www.reuters.com/article/somalia-violence-idINKBN1A1Z5.

от политически мотиви.⁵³⁴ Решенията също така се основават на косвени доказателства, въпреки че се прилагат най-тежките наказания.⁵³⁵ Съобщава се, че „Ал-Шабаб“ са арестували лица въз основа на „съмнителни или фалшиви обвинения“.⁵³⁶

„Ал-Шабаб“ е извършила 56 екзекуции през 2018 г. и още 34 през 2019 г. чрез разстрел и обезглавяване.⁵³⁷ Групиранката е екзекутирала най-малко още 28 лица през 2020 г., а между 16 декември 2020 г. и 6 септември 2021 г. експертната група е документирала екзекуцията на 29 лица.⁵³⁸ „Ал-Шабаб“ извършва убийството на жена за предполагаемо извършване на прелюбодеяние на 14 февруари 2022 г. в Хиран; партньорът ѝ беше осъден на 100 удара с камшик и му беше забранено да посещава селото си за една година.⁵³⁹ Други примери за съдилища на „Ал-Шабаб“, които налагат смъртно наказание, включват:⁵⁴⁰ екзекуцията на 83-годишен мъж на 5 август 2021 г., признат за виновен за обиди на пророка Мохамед;⁵⁴¹ екзекуцията на две лица на 4 април 2021 г., които бяха признати за виновни в практикуване на магьосничество;⁵⁴² екзекуцията на мъж, за когото се твърди, че е признал, че е практикувал магьосничество на 24 септември 2020 г.;⁵⁴³ екзекуцията на мъж на 31 май 2020 г. за предполагаемо притежаване на свръхестествени сили,⁵⁴⁴ и публичното убиване с камъни на жена, обвинена, че е имала няколко съпрузи на 9 май 2018 г.⁵⁴⁵

Примери за телесни наказания включват ампутации на крайници на хора, осъдени за кражба на 28 октомври 2021 г., 12 юли 2021 г., 1 март 2021 г., 26 февруари 2021 г., 16 януари 2021 г., 22 декември 2020 г. и 3 юни 2020 г.⁵⁴⁶

Въпреки че съдилищата на „Ал-Шабаб“ прилагат стриктно тълкуване на шерията и налагат сурови наказания, някои хора отнасят спорове за земя в техните съдилища като алтернатива на формалните и неформалните съдебни системи, дори когато живеят извън контрола на „Ал-Шабаб“, поради способността на „Ал-Шабаб“ да

- 534 „Според Робле неговият случай изобщо не е бил за кражба, а по-скоро е служил като средство да бъде наказан за това, че не се е присъединил към милициите на „Ал-Шабаб“, както много от приятелите му са направили. Подобни твърдения са направени и от други осъдени обвиняеми. Например братята Сауд и Осман Ибрахим, които са изпратени пред кръстосана ампутация, след като са обвинени в банishment в Кисмайо на 15 октомври 2009 г., твърдят, че са невинни и са убедени, че са били наказани по политически причини.“ М. Скюелгеруп, *Hudud Punishments in the Forefront: Application of Islamic Criminal Law by Harakat Al-Shabaab Al-Mujahideen*, 2014 г., <https://doi.org/10.1017/jlr.2014.11>, стр. 325.
- 535 Това е въпреки факта, че косвените доказателства не са позволени в законите на шерията, когато се прилага наказание *хууду*. Съдилищата на „Ал-Шабаб“ пренебрегват традиционните изисквания за доказване, като позволяват признания, направени извън съда, и прилагане на наказанието, дори когато престъплението не отговаря на определението в Корана. М. Скюелгеруп, *Hudud Punishments in the Forefront: Application of Islamic Criminal Law by Harakat Al-Shabaab Al-Mujahideen*, 2014 г., <https://doi.org/10.1017/jlr.2014.11>, стр. 322-325.
- 536 ЕСПОВ, *Somalia: Targeted Profiles*, септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_CO1_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 49.
- 537 Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia*, 2 октомври 2020 г., https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_report.pdf, параграф 9-11.
- 538 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, стр. 48-49. „Ал-Шабаб“ публично екзекутира 19 цивилни, включително една жена, след като самоназначили се „съдилища“ обвиниха 18 от тях в шпионаж за чуждестранни сили и 1 - в убийството на двама цивилни. На 22 май [2021 г.] „Ал-Шабаб“ ампутира дясната ръка на цивилен мъж за кражба в област Аадан Ябал, регион Дексе в Шабел.“ Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 10 август 2021 г., S/2021/723, www.ecoi.net/en/file/local/2058501/S_2021_723_E.pdf, параграф 42.
- 539 МВКАС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 540 Този списък не включва многомо екзекуции, извършени от „Ал-Шабаб“ на лица, обвинени в шпионаж, които са включени в [разгеaIII.A.1.e](https://acleddata.com/data-export-tool/).
- 541 „Гароуе онлайн“, *Al-Shabaab Executes Elder in Somalia for Allegedly Insulting Prophet Mohamed*, 8 август 2021 г., www.garoweonline.com/en/news/somalia/al-shabaab-executes-elder-in-somalia-for-allegedly-insulting-prophet-mohamed.
- 542 МВКАС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>; „Сомали мемо“ [Somali Memo], *Maxkamad Islaami ah oo xukun ku ridday Saaxiriin dadka ku dhibaataay jiray gobolka Baay*, 4 април 2021 г., <https://somalimemo.info/articles/14480/Maxkamad-Islaami-ah-oo-xukun-ku-ridday-Saaxiriin-dadka-ku-dhibaataay-jiray-gobolka-Baay>. Вж. също „Касимада“ [Caasimada], *Al-Shabaab oo dil toogasho ku fuliyay oday 70 jir ahaa*, 11 декември 2020 г., www.caasimada.net/al-shabaab-oo-dil-toogasho-ku-fuliyay-oday-70-jir-ahaa/.
- 543 Рагуо Далсан, *Alshabab Executes Man for Witchcraft in Somalia*, 24 септември 2020 г., <https://en.radiodalsan.com/66131/2020/09/alshabab-executes-man-for-witchcraft-in-somalia/>.
- 544 „В неделя, „Ал-Шабаб“ осъди на смърт 50-годишен мъж на име Абукар Хаджи Омар и го екзекутира в покрайнините на град Корюлей. Омар е обвинен в това, че твърди, че притежава свръхестествени сили през последните пет години. Той беше екзекутиран чрез разстрел.“ „Ол Африка“, *Kenya: Al-Shabaab Cut Off Convict's Hand*, 3 юни 2020 г., <https://allafrica.com/stories/202006040101.html>.
- 545 „Ройтерс“, *Somalia's Al Shabaab Stones to Death Woman Accused of Having Multiple Husbands*, 9 май 2018 г., www.reuters.com/article/us-somalia-violence-idUSKBN1I1A1Z1.
- 546 МВКАС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>; „Ол Африка“, *Somalia: Al-Shabaab Sentences 3 People in Lower Shabelle Region*, 31 октомври 2021 г., <https://allafrica.com/stories/202110310051.html>; „Каламада“, *Dhagayso Maxkamadda WI Bay Iyo Bakool Oo Fulisay Xukun Xad Gacan Goyn Ah*, 12 юли 2021 г., <https://calamada.com/maxkamadda-wi-bay-iyo-bakool-oo-fulisay-xukun-xad-gacan-goyn-ah/>; Рагуо Далсан, *Al Shabaab Court Cuts Off a Man's Hand for Stealing*, 22 декември 2020 г., <https://en.radiodalsan.com/67205/2020/12/al-shabaab-cuts-off-hand-of-a-man-convicted-by-sharia-court/>; „Ол Африка“, *Kenya: Al-Shabaab Cut Off Convict's Hand*, 3 юни 2020 г., <https://allafrica.com/stories/202006040101.html>.

прилага своите решения⁵⁴⁷ и схващането, че „Ал-Шабаб“ е по-малко корумпирана от правителството.⁵⁴⁸ Въпреки това лицата, които се обръщат към съдилищата на „Ал-Шабаб“, които живеят на контролирана от правителството територия, могат да бъдат арестувани за общуване с „Ал-Шабаб“.⁵⁴⁹

б) Лица, разглеждани като престъпници от „Ал-Шабаб“⁵⁵⁰

Според консервативните тълкувания на законите на шерията, като това, прието от „Ал-Шабаб“, вероотстъпничеството е престъпление *хад* с наказание до и включително смъртно наказание.⁵⁵¹ „Ал-Шабаб“ разглежда онези, които не се съобразяват с нейното тълкуване на ислямския закон и практика, като вероотстъпници и в някои случаи екзекутира лица за вероотстъпничество в контролираните от нея области.⁵⁵² Според „Ал-Шабаб“ някой, който не следва това, което смята за истински ислям, е „отстъпник, който е отлъчен от религията“, позиция, която „осигурява необходимото оправдание, за да се позволи убийството на други мюсюлмани, особено убийството на суфисти, цивилни и сомалийски правителствени служители от страна на „Ал-Шабаб“.⁵⁵³ Хората, които подкрепят или са свързани с правителството, дезертъорите и други, които се противопоставят на тяхното управление, също са били етикетирани като отстъпници.⁵⁵⁴ Според Международната група за защита на правата на малцинствата от 2010 г. „Ал-Шабаб“ е „нападала онези, които и се противопоставят, като практикуват сомалийско-ислямски, християнски или традиционни африкански (банту и гоша) религиозни вярвания и практики“.⁵⁵⁵ „Ал-Шабаб“ също атакува суфистите и налага правила и ограничения за забрана на суфизма в районите, които контролира.⁵⁵⁶

Съобщава се, че през август 2021 г. „Ал-Шабаб“ е екзекутирала 83-годишен мъж в Галмудуг за богохулство.⁵⁵⁷ През 2018 г. „Ал-Шабаб“ пое отговорност за нападение срещу мюсюлмански духовник, който е публикувал спорни видеоклипове в YouTube и използвал музика в богослуженията си, след като го обвини в богохулство.⁵⁵⁸ През 2017 г., след като виден член и бивш говорител на „Ал-Шабаб“, Мухтар

- 547 Един човек каза, че „80% от споровете за земя са отнесени до „Ал Шабаб“, а може би 20% отиват в официални съдилища. Ако страните не са доволни от съдебното решение или делата им се забавят, те в крайна сметка отиват при „Ал-Шабаб“. Пакт / ИВЗ на ААА, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shariah-in-Somalia.pdf, стр. 25-26. Вж. също Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 99.
- 548 „Ландинфо“, *Query Response: Somalia: Al-Shabaab Areas in Southern Somalia*, 21 май 2019 г., <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/06/Query-response-Somalia-Al-Shabaab-areas-in-Southern-Somalia-21052019-final.pdf>, стр. 3. Дори жителите на Мозадишу предпочитат да използват съдебната система на „Ал-Шабаб“, която те смятат за по-ефективна и по-малко корумпирана от официалните съдилища. „Бу Би Су“, *Somalia and Al-Shabab: The Struggle to Defeat the Militants*, 24 август 2022 г., www.bbc.com/news/world-africa-62644935.
- 549 Пакт / ИВЗ на ААА, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shariah-in-Somalia.pdf, стр. 26.
- 550 Лица, свързани с правителството и други, също могат да бъдат обвинени или набелязани като вероотстъпници. Вж. Разгледа III.1.A.e.
- 551 Пакт / ИВЗ на ААА, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shariah-in-Somalia.pdf, стр. 46. Вж. също „Преглед на религиите“, *No Capital Punishment for Apostasy in Islam*, 1 декември 2020 г., www.reviewofreligions.org/26572/no-capital-punishment-for-apostasy-in-islam/; „Пинг рифор интернешънъл“ [Penal Reform International], *Sharia Law and the Death Penalty: Would Abolition of the Death Penalty Be Unfaithful to the Message of Islam?*, юли 2015 г., <https://cdn.penalreform.org/wp-content/uploads/2015/07/Sharia-law-and-the-death-penalty.pdf>, стр. 22-24; М. Скъелдерун, *Hudud Punishments in the Forefront: Application of Islamic Criminal Law by Harakat Al-Shabaab Al-Mujahideen*, 2014 г., www.jstor.org/stable/24739145.
- 552 „В райони под свой контрол, „Ал-Шабаб“ използват насилие, за да наложи своето тълкуване на исляма, включително екзекуция като наказание за предполагаемо отстъпничество. „Фрийдъм хаус“, *Freedom in the World 2022: Somalia*, 28 февруари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2074674.html. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *2020 Report on International Religious Freedom: Somalia*, 12 май 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2051588.html. Друг мъж е екзекутиран от „Ал-Шабаб“ на 24 септември 2020 г., след като е осъден на смърт за магосничество и следователно вероотстъпничество в град Джилиб в региона на Средна Джуба. Германия: Федерална служба за миграция и бежанци, *Briefing Notes: Group 62 - Information Centre for Asylum and Migration*, 28 септември 2020 г., www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/EN/Behoerde/Informationszentrum/BriefingNotes/2020/briefingnotes-kw40-2020.pdf, стр. 9.
- 553 „Ал-Шабаб“ отища по-далеч в приемането на тафризма и обявяването на неговите мюсюлмански противници за отстъпници, най-вече сомалийското правителство. Тафризизмът установява двоичност: човек е или истински вярващ, или отстъпник, който е отлъчен от религията. Важно е да се отбележи, че за „Ал-Шабаб“ тази позиция осигурява необходимото оправдание, за да се позволи убийството на други мюсюлмани, по-специално убийството от страна на „Ал-Шабаб“ на суфисти и служители на сомалийското правителство. Тя предупреждава цивилните да стоят далеч от правителствените обекти и обектите на Мисията на Африканския съюз в Сомалия, за да не пострадат от нападенията на групировката, като по този начин се опита да превърне вината за каквото и да е цивилни смъртни случаи.“ Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 38.
- 554 Силите на „Ал-Шабаб“ атакуваха и убиха федерални и местни правителствени служители и техните съюзници, наречайки ги немюсюлмани или вероотстъпници. Държавен департамент на САЩ, *2020 Report on International Religious Freedom: Somalia*, 12 май 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2051588.html. „Ал-Шабаб“ изразява ясно вижданията си за сомалийското правителство: правителството е неадекватна отстъпническа власт, която е задължена на чуждестранните си подръжжници. [...] „Ал-Шабаб“ смята, че правителството не изпълнява обещанието си да спазва законите на шерията. По този начин тя възприема сомалийското правителство като отстъпническо.“ Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, 10 февруари 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 47. Вж. също „Ал Джазира“, *Several Killed in Attack Targeting Somalia Election Delegates*, 10 февруари 2022 г., www.aljazeera.com/news/2022/2/10/car-bomb-targeting-somalia-election-delegates-kills-six.
- 555 Международна група за защита на правата на малцинствата, *No Redress: Somalia's Forgotten Minorities*, 2010 г., <https://minorityrights.org/wp-content/uploads/old-site-downloads/download-912-Click-here-to-download-full-report.pdf>, стр. 13.
- 556 „Въпреки това, „Ал-Шабаб“ отхвърля суфизма и налага победение, съответстващо на нейното тълкуване на салафизма в областите, които контролира. Тя е унищожила суфийски светилища, убила е суфийски духовници и една от най-значимите опозиционни сили на групировката е била, из известно време, суфистката групировка Ахау Сунна Уал Джама.“ Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 38.
- 557 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 558 „Воус ъф Америка“, *Militant Attacks Kill 22 in Somalia*, 26 ноември 2018 г., www.voanews.com/a/al-shabab-attack-in-somalia/4673831.html.

Робов Абу Мансур, дезертирал при правителството, „Ал-Шабаб“ го обвини в вероотстъпничество и заяви, че: „Всеки, който се присъедини към линията на немюсюлманите, е вероотстъпник, който може да бъде убит.“⁵⁵⁹

Въз основа на представените по-горе доказателства ВКБООН смята, че лицата, живеещи в райони, контролирани от „Ал-Шабаб“, които са възприемани като противоречащи на ислямските закони или декрети от „Ал-Шабаб“, включително хора, смятани за вероотстъпници или богохулници, вероятно се нуждаят от международна закрила на бежанци въз основа на обоснован страх от преследване от страна на недържавен субект по причини, свързани с религия, приписано политическо мнение или други съответни основания съгласно Конвенцията, в съчетание с обща неспособност на държавата да осигури защита от такова преследване. В зависимост от конкретните обстоятелства по случая лицата от този профил, които живеят извън райони, контролирани от „Ал-Шабаб“, може също да се нуждаят от международна закрила.

Лицата, които са били обвинени от „Ал-Шабаб“ в обикновени престъпления, носещи тежки наказания, включително по-специално смъртно наказание или телесни наказания,⁵⁶⁰ като грабеж или кражба, вероятно се нуждаят от международна закрила въз основа на основателни опасения от преследване от страна на недържавен субект по причини, свързани с религия, приписани политически възгледи или други съответни основания на Конвенцията, в съчетание с обща неспособност на държавата да осигури защита от такова преследване. Искове за международна закрила от този вид могат, в зависимост от предполагаемото престъпление, да доведат до необходимостта да се проучи евентуалното изключване от статут на бежанец.

4) Членове на малцинствени групи, включително: етнически малцинства и малцинствени кланове, групи, определени по религиозен произход и окупационни групи от касты

Малцинствените групи в Сомалия включват етнически малцинства и малцинствени кланове, групи, определени от религиозен произход и кастови групи, определени по-рано от техните професии. Политическата и социална система на страната е до голяма степен базирана на кланове и традиционната кланова структура може да определи дали дадено лице има, *inter alia*, защита срещу нарушаване на неговите права, достъп до услуги, достъп до механизми за правосъдие или какъвто и да е вид социални механизми за безопасност.⁵⁶¹ Не съществуват надеждни оценки за общия брой на малцинствените групи в Сомалия предвид общата липса на данни от преброявания; последната оценка, която е на почти две десетилетия, е, че малцинствените групи съставляват 30% от населението.⁵⁶²

559 „Роуперс“, *Somalia's Al Shabaab Denounces Ex-Spokesman as Apostate Who Could Be Killed*, 16 януари 2018 г., www.reuters.com/article/us-somalia-insurgency-idUSKBN1F50IH.

560 Това включва престъпления *xuyug*, а именно „незаконни сексуални отношения (зина), кражди, отпращане на недоказани обвинения за зина, опиянение от алкохол, вероотстъпничество и грабеж на магистрала“, но може да включва и по-малки престъпления, при които „Ал-Шабаб“ предписва наказание, което е в нарушение на международното право за правата на човека. Пакт / ИВЗ на ААА, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shariah-in-Somalia.pdf, стр. 46. Вж. също М. Скъелдерун, *Hudud Punishments in the Forefront: Application of Islamic Criminal Law by Harakat Al-Shabaab Al-Mujahideen*, 2014 г., www.jstor.org/stable/24739145.

561 Поради променливия характер на клановите съюзи и големия брой под-кланове може да бъде много трудно да се намери информация относно особеностите на малцинствените групи в Сомалия. За повече информация относно клановата структура и начина, по който тя оформя сомалийското общество, както и позицията на лицата, които не са членове на кланове на мнозинството, моля, вижте ресурсите, цитирани в този раздел, и по-специално: ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf; Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf; АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html. Освен това отделните лица могат да се идентифицират със специфична генеалогична линия, която от своя страна се идентифицира с по-голяма малцинствена група. Например, един старейшина, интервюиран от експерт, се идентифицира като Калли Абокор, част от клана Габое, наречен Мусе Деруло. Е. Витурини [E. Vitturini], *Caste, Hierarchy, and Social Change: Tools for the Study of the Gaboye of Somaliland and African Hereditary Groups of Occupational Specialists*, 67(1) Africa Today 3-23 (2020), <https://muse.jhu.edu/article/776308>, стр. 9. ВКБООН отбелязва, че в отделни случаи идентифицирането на принадлежност към клан или етническа група или членство в професионална каста може да бъде трудно, тъй като професията, географският произход, езикът и други показатели могат да варират дори в рамките на групите. Вж. например Клъстер за защита/ ВКБООН, *Analysis and Recommendations on Data Collection: Marginalized and Minority Groups*, март 2021 г., www.globalprotectioncluster.org/wp-content/uploads/Analysis-and-Recommendations-on-Data-Collection-Marginalized-and-Minority-Groups_March-2021.pdf, стр. 7.

562 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 25. Сомалия не е публикувала национално преброяване от 1975 г. насам и оттогава са настъпили големи международни бежански потоци и значително вътрешно разселване. (Сомалиец никога не е преобладаващо преброяван). Поради това е изключително трудно да се изчисли или дори да се оцени с висока степен на точност броят на хората, живеещи в Сомалия/Сомалиленд, и тяхното положение, да не говорим за пропорциите на кланове на мнозинството или малцинствата от тези хора и как положението на всеки от тях се сравнява с населението като цяло. ООН обаче е изчислила, че малцинствените общности могат да съставляват 30% от населението. Международна група за защита на правата на малцинствата, *Minority Inclusion Learning Review of the Ministry of Foreign Affairs of Switzerland: Programmes in the Horn of Africa*, 24 юли 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/revised-final-report_minority-inclusion-learning-review_13_07.pdf, стр. 14-15.

Избирателната система в Сомалия се основава на традиционната кланова структура и използва „формула 4, 5“, при която мнозинството от местата в парламента се разпределят между членовете на четирите клана на мнозинството,⁵⁶³ докато малката част от местата е предназначена да представлява всички групи малцинствени групи.⁵⁶⁴ Формулата за споделяне на властта 4, 5 допринася за изключването и маргинализацията на малцинствените групи в Сомалия.⁵⁶⁵ Малцинствените групи в Сомалия „са напълно изключени от развитието на правителството на страната, без възможности за участие и влияние в официалните институции“.⁵⁶⁶

През октомври 2020 г. Пунтленд обаче започва да провежда местен изборен процес въз основа на всеобщи избори, при които всеки човек има един глас.⁵⁶⁷ Сомалиленд също провежда избори на същата основа, но с минимална квота (3 от 82) за места, заемани от кандидати от малцинствата, което все пак е под изчисления дял на малцинственото население в Сомалиленд.⁵⁶⁸

Малцинствени групи като „банту, тумал, рер пamar/Банадери и мадибан“ са подложени на расизъм и дискриминация и като цяло са „в лоша позиция“ в сомалийското общество.⁵⁶⁹ Поради ниското си положение в обществото и липсата на защита или помощ от по-широка мрежа от кланове, хората от малцинствени групи и малцинствени кланове са уязвими към разселване, свързано с конфликти.⁵⁷⁰ Освен това дискриминацията и сегрегацията на малцинствените групи могат да бъдат двигател, който причинява и утължава разселването.⁵⁷¹

Като цяло лицата от малцинствени групи могат да се борят за гостъп до надеждни средства за препитание,⁵⁷² обикновено не са в състояние да се занимават с пасторалистски дейности (запазени за кланове на мнозинството) или да заемат важни позиции в бизнеса или в правителството,⁵⁷³ и вероятно са по-уязвими към „икономически или свързани с кризи

563 Четирите клана на мнозинството са Хавие, Дарод, Дир и Раханвайн. Хавие, Дарод и Дир (включително Исак) са традиционно номади пасторалисти и понякога са наричани „благородни“ кланове. Раханвайн са предимно уседнали, но все още са смятани за мажоритарен клан. АЦИДЦПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 11-13.

564 Системата дава на всяка от четирите основни кланови групи равен дял в парламента и половин дял на малцинствените групи. Това споделяне също се простира до известна степен в цялата изпълнителна власт и други кланове на правителството. „Добче беле“, *Somalia's Clan System: Undermining Democracy?*, 9 февруари 2021 г., www.dw.com/en/somalias-clan-system-undermining-democracy/a-56512779.

565 Моделите на маргинализация, които диференцират и систематично изключват някои социални групи, са допълнително укрепени чрез структурни процеси, като например политическата система 4, 5. Формулата 4, 5 за споделяне на властта на базата на кланове, въведена като опит за помиряване на нацията в края на гражданската война, показва, че групирането на кланове на малцинствата и етническите групи, които съставляват 0, 5, продължава да остават неравномерно изключени от помощта. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 24.

566 Финансиска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 43.

567 Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия, *International Partners Welcome Local Elections in Puntland*, 29 октомври 2021 г., <https://unsom.unmissions.org/international-partners-welcome-local-elections-puntland-0>.

568 Квотата е създадена с изменение на конституцията през 2018 г. „В края на 2020 г. имаше възможност да се измени тази разпоредба, за да се увеличи броят на запазените места както за жените, така и за малцинствата. Парламентаристите от Сомалиленд обаче избраха да не се възползват от тази възможност и двете резервирани количества остават госта под прогнозиите пропорции на въпросното население.“ Международна група за защита на правата на малцинствата, *Minority Inclusion Learning Review of the Ministry of Foreign Affairs of Switzerland: Programmes in the Horn of Africa*, 24 юли 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/revise-final-report_minority-inclusion-learning-review_13_07.pdf, стр. 24.

569 Финансиска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 41. Малцинствените групи са смятани за по-нисши, което води до системно изключване, заклещване, социална сегрегация, отказ от праба и нисък социален, икономически и политически статус“. ООН Сомалия, *UN Common Country Analysis: Somalia 2020*, 25 септември 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2052858/UN+Somalia+Common+Country+Analysis+2020_3.pdf, стр. 49.

570 ООН Сомалия, *UN Common Country Analysis: Somalia 2020*, 25 септември 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2052858/UN+Somalia+Common+Country+Analysis+2020_3.pdf, стр. 49.

571 Маргинализацията и социалната сегрегация на уязвимите групи е една от ключовите движещи сили на продължителното масово разселване на хора и трудността да се намерят трайни решения за тях. Международна група за защита на правата на малцинствата, *Minority Inclusion Learning Review of the Ministry of Foreign Affairs of Switzerland: Programmes in the Horn of Africa*, 24 юли 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/revise-final-report_minority-inclusion-learning-review_13_07.pdf, стр. 111.

572 Повечето членове на маргинални групи извършват селскостопанска и физическа работа, като например на строителни обекти. Според представител на сомалийска неправителствена организация членовете на маргиналната група включват 5000 жени с университетска степен. Само някои от тях имат работа и дори това означава почистване в магазини и офиси. Те нямат шанс да бъдат наети на работа в сомалийското правителство или международни организации. Финансиска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 43.

573 „Представителите на малцинствата обикновено са изключени от изпълнителни длъжности и назначаване на обществени служби.“ ООН Сомалия, *UN Common Country Analysis: Somalia 2020*, 25 септември 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2052858/UN+Somalia+Common+Country+Analysis+2020_3.pdf, стр. 49.

шокови ситуации“.⁵⁷⁴ Съобщава се, че въоръжените сили на Сомалия се състоят предимно от лица от кланове на мнозинството и няма членове на малцинствени групи на висши длъжности.⁵⁷⁵

Членовете на малцинствените групи също могат да бъдат по-несигурни за прехраната си⁵⁷⁶ и да „са потърпевши от повече атаки, свързани с конфликти, срещу домакинствата си в сравнение с членовете на мнозинството кланове“.⁵⁷⁷ В градските лагери за вътрешно разселени лица, които са населени предимно с членове на малцинствени групи, хората „имат по-високи нива на продоволствена несигурност, по-малко вероятно е да получават храна или парична помощ и е по-вероятно да зависят от случаен трюг за препитание“.⁵⁷⁸ Членовете на малцинствени кланове често са лишени или изключени от достъп до хуманитарна помощ и страдат в по-голяма степен от крайна бедност и имат по-малък достъп до препитание, отколкото хората от кланове на мнозинството, когато са разселени в градски райони.⁵⁷⁹

Тъй като обичайният механизъм за спорове на *ксер* се основава на способността на „мощни кланове с еднаква сила“ да договарят споразумения, малцинствените групи нямат „достъп или възможност да търсят справедливост и обезщетение за законните нарушения, които са преживели, чрез [*ксер*]“.⁵⁸⁰ Членовете на малцинствените групи нямат защитата, която клановете на мнозинството предоставят на своите членове, и следователно са непропорционално засегнати от „убийства, изтезания, изнасилвания, отвлечения за откуп и безнаказано ограбване на земя и имущество от фракционни милиции и членове на кланове на мнозинството, често със съгласието на федералните и местните власти“.⁵⁸¹ Малцинствените групи не са в състояние да помогнат в защитата на своите членове или да отместят за нарушения срещу тях.⁵⁸²

Жените от малцинствените групи са силно уязвими към насилие, основано на пола.⁵⁸³ Децата от малцинствените групи са подложени на тормоз в училище заради етническия или клановия си произход.⁵⁸⁴

Според един източник положението на малцинствените групи леко се подобрява, като все повече и повече хора следват висше образование, а по-младото поколение е по-малко загрижено за клановата или етническата принадлежност.⁵⁸⁵ Някои малцинствени групи могат да търсят или намират начини да получат закрила от по-голям клан, чрез брак, когато това е позволено, или чрез местни съюзи.⁵⁸⁶

- 574 Изследователите анкетираха лица в лагери за вътрешно разселени лица и населени места само за малцинства и установиха, че: „Хората в населени места с малцинства е най-вероятно да съобщат, че нямат източник на доходи (24% малцинства; 19% вътрешно разселени лица; 20% приемачи общности) и най-малко вероятно да съобщат, че имат два дохода на домакинство (3, 4% малцинства; 6, 1% вътрешно разселени лица; 9, 3% приемачи общности). Освен това, за тези с доходи почти половината (45%) от тези, които живеят в малцинствено селище, са зависими от случайния трюг като основен източник на доходи [...]“. Това е повече от два пъти повече от тези в лагерите за вътрешно разселени лица (17%) и приемачите общности (21%)“. Международна група за защита на правата на малцинствата, *Minority Inclusion Learning Review of the Ministry of Foreign Affairs of Switzerland: Programmes in the Horn of Africa*, 24 юли 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/reviced-final-report_minority-inclusion-learning-review_13_07.pdf, стр. 26.
- 575 Една неправителствена организация заяви, че това е вероятно, защото „сомалийското правителство не иска да въоръжава членове на маргинални групи до голяма степен, защото те биха могли да оспорят позицията на мощните кланове“. Финландска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 44.
- 576 „Анализ на продоволствената сигурност въз основа на самоидентификацията, предоставена от 35% от изважката“, показва, че „самоидентифицираните малцинства отчитат значително по-високи средни резултати за продоволствена несигурност“. Международна група за защита на правата на малцинствата, *Minority Inclusion Learning Review of the Ministry of Foreign Affairs of Switzerland: Programmes in the Horn of Africa*, 24 юли 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/reviced-final-report_minority-inclusion-learning-review_13_07.pdf, стр. 26.
- 577 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 23.
- 578 Пак там, стр. 24.
- 579 Пак там, стр. 39, 46.
- 580 Финландска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 42. Вж. също „Лифос“, *Government and Clan System in Somalia*, 5 март 2013 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=38611>, стр. 28. Това е особено важно, като се има предвид, че според някои оценки по-голямата част от споровете се уреждат чрез *ксер* и други алтернативни механизми за разрешаване на спорове, а не в официалната съдебна система. Институт „Хершфелд“, *Rebuilding Somalia's Broken Justice System*, 6 януари 2021 г., www.heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/01/Justice-Report-Jan-6-.pdf, стр. 28. Вж. също [разглед II.A.3](#).
- 581 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Една жена от малцинствен клан обясни, че не е в състояние да се движи свободно в района си поради контролно-пропускателни пунктове, където жени от нейния клан са били мишени на „милиции на групи кланове и служители на Сомалийската национална армия от групи кланове“. Тя заключи: „Няма [правосъдни] механизми, които могат да подкрепят жертвата“. Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 89. „Малцинствените групи (етнически малцинства като Банту, Баджуни, Банадири, Пер Ксамар, Браванезе; или професионални групи като Мугдан/Табое, Тумал, Ибир, Галаала), за които се оценява, че представляват до 1/3 от населението в Сомалия, продължават да бъдат изключени от политическо участие, имат ограничен достъп до правосъдие, им се отказват множество права и са непропорционално засегнати от природни бедствия и конфликти.“ Международна група за защита на правата на малцинствата, *Minority Inclusion Learning Review of the Ministry of Foreign Affairs of Switzerland: Programmes in the Horn of Africa*, 24 July 2021, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/reviced-final-report_minority-inclusion-learning-review_13_07.pdf, стр. 111.
- 582 Финландска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 42.
- 583 Жените, принадлежащи към маргинални групи, са в отчайващо положение, тъй като им е трудно да получат защита от законови нарушения срещу тях. Осемдесет процента от жертвите на насилие срещу жени в Могадишу принадлежат към маргинални групи и побечето от тях живеят в лагери на вътрешно разселени лица. Жените, които принадлежат към маргинални групи, често са подложени на сексуално или друго насилие.“ Пак там, стр. 44.
- 584 Пак там, стр. 45.
- 585 Пак там, стр. 45.
- 586 Вж. например пак там, стр. 44. Вж. също [разглед II.A.3](#).

В Сомалиленд малцинствените кланове са изправени пред маргинализация и дискриминация.⁵⁸⁷ Те често са в състояние да работят само на нежелани работни позиции и много от тях живеят в бедност, включително в лагери за вътрешно разселени лица.⁵⁸⁸

а) Членове на етнически малцинства

Основните малцинствени етнически групи в Сомалия са Банту и Банадири и свързаните с тях групи Баджуну⁵⁸⁹ и Барабани.⁵⁹⁰ Тези групи могат да бъдат известни с различни други имена,⁵⁹¹ и обикновено се срещат в южния регион на Сомалия.⁵⁹²

Банту са заклеивявани като потомци на роби и са характеризирани като африканци, а не като сомалийци.⁵⁹³ Банту исторически са били подложени на дискриминация и маргинализация в Сомалия и са изключени от някои средства за препитание, включително сгържавни работни места⁵⁹⁴ и професионални позиции, и често извършват вместо това ръчна работа или работят в селското стопанство.⁵⁹⁵ Съобщава се, че хора от Банту имат като цяло ниско ниво на образование и дори козато са образовани, не биват наети за нищо друго освен за ръчен труд.⁵⁹⁶ Лица от Банту нямат достъп до системата *ксер* на обичайното право.⁵⁹⁷ В контролните зони от „Ал-Шабаб“ район,

- 587 „Фрийдъм хаус“, *Freedom in the World 2021: Somaliland*, 3 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2077302.html. Сомалиленд е населен предимно от клан Исак и под-кланове на Дарог. Малцинствата са или лица, които са дошли от Сомалия, или Габое/професионални касови групи. Канада: Съвет за имиграция и бежанци (IRB), *Somalia: Treatment of Returnees in Somaliland by Authorities and Society; Ability of an Individual to Relocate to Somaliland, Including Access to Employment, Housing, and Social Services (2018-March 2019)* [SOM106246.E], 19 март 2019 г., www.ecoi.net/en/document/2005868.html.
- 588 „Съвет за имиграция и бежанци“, *Somalia: Treatment of Returnees in Somaliland by Authorities and Society; Ability of an Individual to Relocate to Somaliland, Including Access to Employment, Housing, and Social Services (2018-March 2019)* [SOM106246.E], 19 март 2019 г., www.ecoi.net/en/document/2005868.html.
- 589 Баджуну са трансранична група хора, които говорят северен диалект на суахили и живеят на островите в Южна Сомалия. Понастоящем се смята, че общността е много малка (наколкостотин души или по-малко). Като се има предвид, че те също технически са Банту, те вероятно изпитват подобна дискриминация като Банту от Южна Сомалия. Д. Нърс [D. Nurse], *Documenting Language Shift and Loss: Bajuni in Somalia*, 15 Language Documentation and Description 123–150 (2018), www.ejournals.org/docs/1/15/ddd15_05.pdf, стр. 124.
- 590 Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalia: Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 12–13; АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 14. Барабани също са наричани брабани и понякога се смятат за част от Банадири, тъй като също са от арабски произход. Вж. Международна група за защита на малцинствата, *Somalia: Benadiri*, актуализирано през март 2018 г., <https://minorityrights.org/minorities/benadiri/>.
- 591 Например хората от Банту са наричани с различни имена в зависимост от местоположението им (например Гоша, Макане, Шийбъла, Рер Шабел или Мушунгали). АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 16. Банадири понякога се смята за обобщаващ термин, включващ различни групи от Мозадишу и крайбрежието на юг от Мозадишу, които обикновено са потомци на араби и по този начин са с по-светла кожа. „Съвет за имиграция и бежанци“, *Somalia: The Reer Hamar and/or Benadiri, Including the Location of their Traditional Homeland, Affiliated Clans and Risks They Face from Other Clans*, 3 декември 2012 г., www.refworld.org/docid/51e4facb4.html. Вж. също Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalia: Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf, стр. 13. Банту понякога са наричани *Джапер*, унижаващ термин, който се отнася до козата им. Терминът обаче е „възприет“ от много Банту. Л. Дж. Бенстег и Д. Ван Леман, *Two Classes of Marriage: Race and Sexual Slavery in Al-Shabaab-Controlled Somalia*, *The Journal of the Middle East and Africa* (2021), <https://doi.org/10.1080/21520844.2021.1923998>, стр. 2. Вж. също Д. Дж. Ван Леман и Е. М. МакКуи, *Removals to Somalia in Light of the Convention against Torture: Recent Evidence from Somali Bantu Deportees*, 33(3) *Georgetown Immigration Law Journal* 357–397 (2019), www.law.georgetown.edu/immigration-law-journal/wp-content/uploads/sites/19/2019/08/GT-GILJ190032.pdf, стр. 361.
- 592 ФАО, *National Gender Profile of Agriculture and Rural Livelihoods*, 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/NATIONAL%20GENDER%20PROFILE%20Somalia.pdf>, стр. 5.
- 593 Общности Банту съществуват от дълго време в Сомалия, но някои от тях са доведени в съгласие на търговията с роби. Л. Дж. Бенстег [L. J. Benstead] и Д. Ван Леман [D. Van Lehman], *Two Classes of Marriage: Race and Sexual Slavery in Al-Shabaab-Controlled Somalia*, *The Journal of the Middle East and Africa* (2021), <https://doi.org/10.1080/21520844.2021.1923998>, р. 2; Д. Дж. Ван Леман [D. J. Van Lehman] и Е. М. МакКуи [E. M. McKee], *Removals to Somalia in Light of the Convention against Torture: Recent Evidence from Somali Bantu Deportees*, 33(3) *Georgetown Immigration Law Journal* 357–397 (2019), www.law.georgetown.edu/immigration-law-journal/wp-content/uploads/sites/19/2019/08/GT-GILJ190032.pdf, стр. 361–362. Вж. също М. А. Ено и
- А.
- 594 „Клановата история също е много важна в управлението на града и използването на властта там. Администрацията на областите обикновено е отговорна за мощния клан в областта. [...] Въпреки че значителен брой от банту живеят в столицата, те не заемат властелни позиции в администрацията на града или неговите райони.“ Финанска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 40.
- 595 Д. Дж. Ван Леман и Е. М. МакКуи, *Removals to Somalia in Light of the Convention against Torture: Recent Evidence from Somali Bantu Deportees*, 33(3) *Georgetown Immigration Law Journal* 357–397 (2019), www.law.georgetown.edu/immigration-law-journal/wp-content/uploads/sites/19/2019/08/GT-GILJ190032.pdf, стр. 361–362, вж. също стр. 363. Вж. също Международна група за защита на правата на малцинствата, *Сомалия: Банту*, актуализирано през март 2018 г., <https://minorityrights.org/minorities/bantu/>. „Общностите Банту, живеещи предимно между река Джуба и река Шабел в южната част на страната, проляжика да се сблъскват с дискриминация, включително словесно насилие и да бъдат принуждавани да приемат арабски имена. Дискриминация е имало и в лагерите за вътрешно разселени лица, където жените от Банту не са били защитени от традиционна кланова структура.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Например, докато рибарите могат да бъдат от кланове на мнозинството, работниците, които колят, разпространяват или носят рибата, често са от малцинствени групи, като Банту или Магубан“. ЕСПОУ, *Somalia: Key Socio-Economic Indicators*, септември 2021 г., https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Key_socio_economic_indicators.pdf, стр. 28.
- 596 Финанска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 43.
- 597 Л. Дж. Бенстег и Д. Ван Леман, *Two Classes of Marriage: Race and Sexual Slavery in Al-Shabaab-Controlled Somalia*, *The Journal of the Middle East and Africa* (2021), <https://doi.org/10.1080/21520844.2021.1923998>, стр. 8. „Възможността за превозор по системата *ксер* е запазена само за мощни кланове с еднаква сила, които могат да отстъпят за нарушенията на правата си.“ Финанска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 42.

Хората от Банту са принудени да плащат данъци и са подложени на изнудване.⁵⁹⁸ Принудени са да извършват робски труд.⁵⁹⁹

Жените от Банту в контролираните от „Ал-Шабаб“ райони често са принуждавани да сключват бракове с бойци, понякога под заплаха от смърт или други сериозни наказания за тях или техните семейства.⁶⁰⁰ Двама изследователи установяват, че момичетата от Банту са били принудени да се омъжат за бойци в по-млада възраст от другите сомалийски момичета, не са били включени в домакинствата на бойците и децата от такива бракове са игнорирани; това доведе изследователите до заключението, че „Ал-Шабаб“ подчинява жените от Банту под формата на сексуално робство, а не на принудителен брак.⁶⁰¹ Мъжете и жените от клановите на мнозинството и влиятелните кланови групи обикновено нямат право да сключват брак с лица от Банту.⁶⁰² През 2018 г. мъж е бил убит, защото племенникът му, мъж от Банту, се е оженил за сомалийка от по-висш клан.⁶⁰³ Племенникът му и съпругата на племенника му се укриват към август 2020 г.⁶⁰⁴

Банту и Баджуни също са претърпели „постоянна конфискация на земя и имущество“.⁶⁰⁵

Другата от двете основни малцинствени етнически групи са Банадири, които в действителност се състоят от множество по-малки групи хора, произхождащи от арабски търговци, които исторически са живели в Могадишу и на брега на юг от Могадишу.⁶⁰⁶ Един важен клан на Банадири - Рер Хамар, притежава повече власт от други малцинствени групи и неговите членове са успели да получат някои правителствени позиции и са успели да сключат брак с членове на по-мощни кланове.⁶⁰⁷

б) Малцинствени групи, определени от религиозен произход

Сомалия има две основни групи, които се определят от техния религиозен произход - Ашраф и Шейхал; те понякога са обозначавани като малцинствени кланове или етнически групи.⁶⁰⁸ И двете групи се смятат за „разпръснати религиозни общности, претендиращи, че имат арабски и ранен ислямски произход“.⁶⁰⁹ Докато и двете се разглеждат като отделни малцинствени общности, Ашраф и Шейхал са свързани с по-големи кланови групи.⁶¹⁰

Има две подгрупи на Ашраф: тези, свързани с по-голямата част от клана Раханвайн, и тези, които живеят по крайбрежието и са свързани с Банадири.⁶¹¹ Според един изследовател Ашраф обикновено не са „нападани като малцинство“, но „могат да страдат от същите проблеми като техните „приемни“ кланове“, като

598 Л. Дж. Бенстед и А. Ван Леман, *Two Classes of Marriage: Race and Sexual Slavery in Al-Shabaab-Controlled Somalia*, *The Journal of the Middle East and Africa* (2021), <https://doi.org/10.1080/21520844.2021.1923998>, стр. 8.

599 Пах там.

600 Пах там, стр. 3.

601 Авторите твърдят, че съюзите на сомалийските банту момичета и жени с бойци на „Ал-Шабаб“ не са „брак“, а сексуално и домашно робство – форма на отвлечение, която работи за етническо прочистване на сомалийските Банту от земята на предците им. Малцинствените семейства на Банту са обект на сурови наказания – включително екзекуции – за отказ от „брак“. Пах там, стр. 17, вж. също стр. 11.

602 „Браковете между кланове между хора от маргинализирани кланове и кланове на мнозинството са традиционно забранени, като по-мощните кланове отказват да разрешат бракове с хора от Банту и членове на други маргинализирани кланове. Такива жени двойки са изправени пред враждебност, често са откъснати от семейни контакти, и дори пред насилие.“ Пах там, стр. 4, 10.

603 Специална служба за радиоразпръскване, *Somalis Hope to End Inter-Clan Marriage Discrimination after Violent Dispute*, 22 октомври 2018 г., www.sbs.com.au/language/english/somalis-hope-to-end-inter-clan-marriage-discrimination-after-violent-dispute, „Вардхер нюз“ [Wardheer News], *A Hate Crime in Mogadishu: An Introspective Time*, 28 септември 2018 г., <https://wardheernews.com/a-hate-crime-in-mogadishu-an-introspective-time/>.

604 Финансиска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 44.

605 ООН Сомалия, *UN Common Country Analysis: Somalia 2020*, 25 септември 2020 г.,

www.ecoi.net/en/file/local/2052858/UN+Somalia+Common+Country+Analysis+2020_3.pdf, стр. 49.

606 Международна група за защита на правата на малцинствата, *Somalia: Benadiri*, актуализирано: март 2018 г., <https://minorityrights.org/minorities/benadiri/>.

607 Макар че Рер Хамар може да не е обект на „влада целенасочено насилие, извършено безнаказано от основните воюващи кланове, както беше случаят през ранните години на гражданската война“ и „не са без власт“, това не означава, че Рер Хамар вече не изпитват дискриминация, а по-скоро, че има „рецидивна смекчаваш фактори в тяхна полза“, особено в сравнение със ситуацията, например, на Банту. АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 17.

608 АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 19-20.

609 Международна група за защита на правата на малцинствата, *Somalia*, актуализирано: май 2018 г., <https://minorityrights.org/country/somalia/>.

610 Например шейха през 2009 г. са били свързани с частта на Хираб от клана на мнозинството Хавие, докато част от Ашраф е свързана с клана на мнозинството Раханвайн. АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 19-20. „Тези две групи споделят връзки от типа шеаг [връзки на защита] с множество кланове на мнозинството и малцинството, в зависимост от региона, в който живеят.“ SEM, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 14.

611 „Ландинфо“, *Query Response Somalia: The Ashraf*, 10 август 2018 г., <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/11/Query-response-The-Ashraf-10082018.pdf>, стр. 2-4; АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 19-20.

Банадири.⁶¹² Докато Ашраф, свързани с клана Раханвайн, имат защитата от това да бъдат част от мажоритарен клан, Ашраф, свързани с Банадири, са малцинствена група и могат да страдат от същата дискриминация и липса на защита, каквато изпитват другите малцинствени групи.⁶¹³

Съобщава се, че много хора от Шейхал са свързани с клана на мнозинството Хавие и се възползват от защитата на този клан.⁶¹⁴ Някои подгрупи все пак могат да бъдат малцинствени групи и да страдат от маргинализация и дискриминация, особено групите Гендарше и Джасирхе, за които се твърди, че са свързани с Банадири, а не с клан на мнозинството.⁶¹⁵

в) Професионални кастови групи

В Сомалия някои групи традиционно се определят от техните професии, обикновено на по-малко желани или „нечисти“ работни места, често включващи ръчен труд, например лов, фризьорство, ковачество или производство на обувки. Тези групи са структурирани като кланове, живеят в определени райони и квартали и се наричат с различни термини, включително Тумал, Вабле, Саб, Магхибан, Бон, Габоие и Муган [Tumaal, Waable, Sab, Madhibaap, Boon, Gabooye, Midgan].⁶¹⁷ Тези термини могат също да се отнасят до подгрупи в рамките на тези професионални кастови групи и могат да се различават по площ.⁶¹⁸ Освен това се използват различни унизителни термини за лица от професионални кастови групи, особено от хора от кланове на мнозинството, които се отнасят до техните позиции в обществото или митовите, свързани с техния произход.⁶¹⁹

Най-важните подгрупи включват Магхибан, Тумал, Мусе Джериюн [Muse Dheriyon], Ибир [Yibir]⁶²⁰ и Бон.⁶²¹ Професионалните кастови групи често се ограничават до тяхната историческа професия или поне до професии, които не се смятат за желани от клановете на мнозинството.⁶²² Членовете на клановете на малцинствата обаче могат да упражняват професии, традиционно запазени за кастови групи, поради икономическа нужда и липса на други работни места.⁶²³

Според един учен, „групите на Габоие, подобно на други специалисти по професии в Африка, страдат от редица ограничения по отношение на икономическия, социалния и политическия обмен с доминиращите групи, с които те

612 АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 20.

613 „Ландинфо“, *Query response Somalia: The Ashraf*, 10 август 2018 г., <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/11/Query-response-The-Ashraf-10082018.pdf>, стр. 4. Вж. също Международна група за защита на правата на малцинствата, *Somalia*, актуализирано през: май 2018 г., <https://minorityrights.org/country/somalia/>; АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 19-20.

614 SEM, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslaender/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 14.

615 ЕСПОВ, *Somalia: Targeted Profiles*, септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 71.

616 Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslaender/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 14; АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 15.

617 Някои източници разделят тези термини по професия, например Тумал като ковачи, Муган като обучари, ловци, фризьори и т.н. Вж. АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 15. Муган е термин, който се използва в цялата страна, но означава „недосегаем“ и следователно се смята за обидна от някои членове на тези групи. Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslaender/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 16; „Съвет за имиграция и бежанци“, *Somalia: The Gabooye (Midgan) People, Including the Location of their Traditional Homeland, Affiliated Clans, and Risks They Face from Other Clans*, 4 декември 2012 г., www.refworld.org/docid/51e4fce94.html.

618 Например терминът Габоие, който първоначално се е отнасял до ловците, е термин, използван особено на север за всички професионални кастови групи. SEM, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslaender/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 16.

619 За разлика от сомалийските Джарер Банту, историята, социалното и етническото формиране на сомалийските кастови общности едва ли се различава от тази на другите сомалийци. Разликата е, че тези общности са заклеявявани, защото митичните разкази твърдят, че а) те са с нечестив произход, и

б) се занимават с омаловажени професии.“ Например, някои целенасочени епитети се отнасят до техните скромни професии (т.е. наричайки ги обучари), докато други (като например „ядящият умрели животни“ за Габоие) се отнасят до мита за това как се е появила групата. М. А. Ено и А. М. Кусов, *Racial and Caste Prejudice in Somalia*, *Journal of Somali Studies* 91-118 (2014 г.), https://lib.dr.iastate.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1007&context=soc_las_pubs, стр. 95, вж. също стр. 104-108.

620 Вж. Проект за генетична грамотност, *Ethiopian Jews in Somalia: Tracing Remnants of the Yibir*, 3 септември 2013 г., <https://geneticliteracyproject.org/2013/09/03/ethiopian-jews-in-somalia-tracing-remnants-of-the-yibir/>.

621 За описание на това каква работа се извършва от тези групи и къде се намира всяка група, вж. Държавен секретариат по миграция, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslaender/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 17.

622 ЕСПОВ, *Somalia: Targeted Profiles*, септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 62-66.

623 Класътер за защита / ВКБООН, *Analysis and Recommendations on Data Collection: Marginalized and Minority Groups*, март 2021 г., www.globalprotectioncluster.org/wp-content/uploads/Analysis-and-Recommendations-on-Data-Collection_Marginalized-and-Minority-Groups_March-2021.pdf, стр. 8.

живеят.⁶²⁴ Групите Габое в Сомалиленд са в неравностойно икономическо положение, продължават да бъдат ограничени до традиционните си нископлатени професии и като цяло не са в състояние да постигнат „възходящи социални или икономически способности“ поради социална дискриминация и липса на достъп до ресурси.⁶²⁵ Децата от професионални кастови групи са подложени на тормоз в училище.⁶²⁶

Въпреки че има различия между преживяванията на различните групи, базирани на професии, като цяло всички такива групи са изключени от клановите структури и имат ограничен достъп до образование, професионални работни места или правителствени позиции, възнаграждение за нарушения срещу тях и политическо участие.⁶²⁷ Малцинствените групи, базирани на професия, нямат защитата на клан и са маргинализирани, тормозени и дискриминирани от лица от кланове на мнозинството.⁶²⁸ При разногласия те не са в състояние да наложат договорени споразумения и нямат същата сила за договаряне като клан на мнозинството, като по този начин ги поставят в по-слаба позиция, освен ако не са свързани с клан на мнозинството, който може да преговаря от тяхно име.⁶²⁹

Съобщава се, че Тумал и Габое „се радват на повече права и са в малко по-добра позиция“ в Пунтленд, отколкото в Сомалиленд и в Южна и Централна Сомалия.⁶³⁰

з) Лица, които живеят извън района, където техният клан е в състояние да осигури защита

Членовете на кланове на мнозинството могат да представляват малцинство в определени области и може да нямат защитата на своя клан или група.⁶³¹

Хората, които бягат от Южна и Централна Сомалия в Сомалиленд, са смятани за бежанци от властите на Сомалиленд, а не за вътрешно разселени лица, което засяга „достъпа до услуги, собствеността върху земята, както и документацията и правните документи“.⁶³²

г) Резюме

Въз основа на гореизложеното ВКБООН смята, че лицата, които принадлежат към една от малцинствените групи в Сомалия (малцинствени етнически групи, малцинствени групи, определени от религиозен произход, и професионални кастови групи, както е описано по-горе), по-специално в области, в които те не представляват местно мнозинство, могат, в зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая, да се нуждаят от международна закрила на бежанците въз основа на обоснован страх от преследване от страна на държавни или недържавни субекти поради тяхната националност или етническа принадлежност/раса или други съответни основания по Конвенцията, в съчетание с обща неспособност на държавата да осигури защита от такова преследване, когато участниците в преследването са недържавни субекти. Съответните съображения за преценка на основателността на страха от преследване включват относителното положение на властта на етническата група в района на произход и/или установяване на молителя, историята на междуетническите отношения в тази област и относителното право на глас на тази конкретна малцинствена група.

Лица, които принадлежат към един от клановете на мнозинството в Сомалия, но които живеят в район, където техният клан е малцинство, могат, в зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая, също да се нуждаят от международна закрила на бежанците въз основа на основателни опасения от преследване от страна на

624 E. Вумуруни, *The Gaboye of Somaliland: Transformations and Historical Continuities of the Labour Exploitation and Marginalisation of Hereditary Groups of Occupational Specialists*, 14(3) Journal of Eastern African Studies 473-491 (2020 г.), <https://doi.org/10.1080/17531055.2020.1773070>, стр. 474.

625 Пак там, стр. 485.

626 M. A. Eno и A. M. Kucov, *Racial and Caste Prejudice in Somalia*, Journal of Somali Studies 91-118 (2014 г.), https://lib.dr.iastate.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1007&context=soc_las_pubs, стр. 105.

627 ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 62-66.

628 Пак там, стр. 66.

629 „Лифос“, *Government and Clan System in Somalia*, 5 март 2013 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=38611>, стр. 31-32.

630 ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 62.

631 „Членовете на един „силен“ клан могат също да бъдат принудени да станат на малцинство. Това би бил случай, ако живеят в регион, в който групата е доминираща. Това може да засегне отделни лица или цели групи.“ SEM, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/ft/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 12. Вж. също „Лифос“, *Somalia: The Position of Women in the Clan System*, 27 април 2018 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=45863>, стр. 9-10.

632 Център за правата на човека в Сомалиленд, *Hargeisa's Unrecognized IDPs*, 2018 г., <http://hrccsomaliland.org/wp-content/uploads/2018/07/HRC-Draft-IDPs-report-1.pdf>, стр. 12.

гържавни или недържавни субекти по причини, свързани с тяхната националност или етническа принадлежност/раса, или по други относими основания на конвенцията, съчетани с обща неспособност на гържавата да осигури защита от такова преследване, когато субектите, осъществяващи преследването са недържавни субекти.

Нуждите от международна закрила, основани на етническа принадлежност/раса, могат да се припокриват с тези, основани на религия и/или (приписано) политическо мнение. Следва също така да се обмисли надлежно дали други рискови профили, посочени в настоящите насоки, се отнасят за съответното лице.

5) Журналисти, защитници на правата на човека и критици на правителството 633

Временната конституция от 2012 г. гарантира правото на свобода на изразяване, включително „свободата на словото и свободата на медиите, включително всички форми на електронни и веб-базирани медии“.⁶³⁴ През януари 2016 г. Сомалия прие Закон за медиите, който беше критикуван от организацията за правата на човека като прекалено рестриктивен и потенциално намаляващ свободата на печата.⁶³⁵ През август 2020 г. президентът подписа серия от изменения на Закона за медиите от 2016 г., в които изрично се предвижда свобода на изразяване, свобода на медиите и право на информация; обаче измененията бяха незабавно критикувани от правозащитни групи заради запазване на драконовски наказателни разпоредби и разрешаване на налагането на тежки глоби.⁶³⁶ Националният съюз на сомалийските журналисти заяви, че измененията служат само за „допълнително изостряне на предишните недостатъци“ на Закона за медиите от 2016 г.⁶³⁷

Наказателният кодекс на Сомалия съдържа разпоредби, криминализиращи обидите,⁶³⁸ публикуването или разпространението на фалшиви новини,⁶³⁹ противогържавна дейност⁶⁴⁰ и клеветата,⁶⁴¹ което възпрепятства свободата на печата.⁶⁴² Въпреки че президентът се ангажира да ги промени през май 2020 г., оттогава сомалийското правителство не е предприело допълнителни действия.⁶⁴³

633 За положението на хуманитарните работници вж. [раздел III.A.1.e](#).

634 Федерална република Сомалия, *Временна конституция*, 1 август 2012 г., www.refworld.org/docid/51b6d0c94.html, ал. 18.

635 „Синдикатите на журналистите и медийните застъпници критикуваха законодателството заради създаване на обременителни ограничения, като например изискването всички репортери да имат университетска степен по журналистика и да приемат гържавен тест. Законът задължава журналистите да разкриват източниците си на информация при официално искане, установява тежки глоби за клевети и дава право на властите да блокират уебсайтове като наказание за медийни престъпления, въпреки разпоредба, забраняваща цензурата.“ „Фрийдъм хаус“, *Freedom of the Press 2016: Somalia*, 28 септември 2016 г., www.refworld.org/docid/57f361cfc.html. Вж. също, „Хюман Раймс Уоч“, „*Like Fish in Poisonous Waters*“. *Attacks on Media Freedom in Somalia*, 3 май 2016 г., www.hrw.org/report/2016/05/03/fish-poisonous-waters/attacks-media-freedom-somalia.

636 „Хюман Раймс Уоч“, *Joint Letter Re: Concerns and Recommendations on Somalia's New Media Law*, 5 октомври 2020 г., www.hrw.org/news/2020/10/05/joint-letter-re-concerns-and-recommendations-somalias-new-media-law; Международна федерация на журналистите (IFJ), *Somalia: New Media Law Fails to Comply with International Standards on Press Freedom*, 26 август 2020 г., www.ifj.org/media-centre/news/detail/category/press-releases/article/somalia-new-media-law-fails-to-comply-with-international-standards-on-press-freedom.htm. Има сериозни опасения относно криминализирането на журналистическата дейност от новия закон. Член 3 забранява журналистите да бъдат принуждавани със заплаха или със сила – например от политически или свързани лица – да публикуват „информация, която промишлено на интересите на страната, сигурността, икономиката, политиката и обществото“. Новият закон не защитава поверителността на източниците и дава възможност на журналистите да бъдат гържани отговорни за последствията от разкриването на поверителна информация. Той позволява журналистите да бъдат глобявани за нарушения, без да се ограничават размерът на глобите. И посочва, че съдебните решения и присъдите могат да бъдат обжалвани пред неутрални „компетентни юрисдикции“, което отбелязва пътя към присъди за лишаване от свобода. „Репортери без граници“, *Somalia's New Media Law Ignores Calls for Journalists to be Protected*, 28 август 2020 г., <https://rsf.org/en/news/somalias-new-media-law-ignores-calls-journalists-be-protected>. Вж. също, „Фрийдъм хаус“, *Freedom in the World 2022: Somalia*, 28 февруари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2074674.html.

637 Национален съюз на сомалийските журналисти (NUSOJ), *Submission by the National Union of Somali Journalists (NUSOJ) and the International Federation of Journalists (IFJ)*, октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/document/somalia/session_38_-_may_2021/js5_upr38_som_e_main.pdf, параграф 10.

638 Федерално правителство на Сомалия, *Somalia: Penal Code*, 3 април 1964 г., www.refworld.org/docid/4bc5906e2.html, чл. 268 („Обида на обществен служител“); чл. 269 („Обида на политически, административен или съдебен орган“); чл. 270 („Обида на съдия по време на изслушване“); и чл. 451 (обида на честта или достойнството на дадено лице).

639 Пак там, член 328 („Публикуване или разпространение на неберни, преувеличени или тенденциозни новини, способни да нарушат общественя ред“). През декември 2020 г. журналистът Килве Адан Фарох беше арестуван в Пунтленд; през февруари 2021 г. той беше обвинен в множество престъпления, включително публикуване на фалшиви новини съгласно член 328 - ход, за който Синдикатът на журналистите в Сомалия заяви, че е „предназначен да го тормузи и да го накара да замълчи“. Синдикат на журналистите в Сомалия, *After 60 Days in Jail, Freelance Journalist Kilwe Faces New Charges by Puntland Authorities*, 25 февруари 2021 г., <https://sjsyndicate.org/2021/02/25/after-60-days-in-jail-freelance-journalist-kilwe-faces-new-charges-by-puntland-authorities/>. Вж. също, Съвет на ООН по правата на човека, *Opinion No. 17/2022 Concerning Kilwe Adan Farah (Somalia)*, 31 май 2022 г., A/HRC/WGAD/2022/17, www.ohchr.org/sites/default/files/documents/issues/detention/opinions/session93/2022-08-04/A-HRC-WGAD-2022-17-SOM-AEV.pdf, параграф 16, 62.

640 Федерално правителство на Сомалия, *Somalia: Penal Code*, 3 април 1964 г., www.refworld.org/docid/4bc5906e2.html, чл. 509 („Призиви и прояви на противогържавна дейност“) и чл. 510 („Събирания за противогържавна дейност“).

641 Пак там, чл. 452 („Клевети“).

642 Национален съюз на сомалийските журналисти, *Trail of Violence: Somali Journalists Bear the Brunt of Impunity*, 9 февруари 2022 г., www.nusoj.org/wp-content/uploads/2022/02/NUSOJ-State-of-the-media-report.pdf, стр. 6.

643 Международна федерация на журналистите, *Somalia: IFJ Commends Declaration to Decriminalise Journalism and Freedom of Expression in Somalia*, 4 май 2020 г., www.ifj.org/media-centre/news/detail/category/press-releases/article/somalia-ifj-commends-declaration-to-decriminalise-journalism-and-freedom-of-expression-in-somalia.html. Вж. също „Хюман Раймс Уоч“, *Joint Letter Re: Concerns and Recommendations on Somalia's New Media Law*, 5 октомври 2020 г., www.hrw.org/news/2020/10/05/joint-letter-re-concerns-and-recommendations-somalias-new-media-law. През юли 2020 г. един журналист беше арестуван за репортаж и осъден по член 328 от Наказателния кодекс. Държавен департамент на САЩ, *2020 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048104.html.

Според Националния съюз на сомалийските журналисти, съответната правна рамка в Сомалия предоставя на „щатите членове на федерацията прекалено широки правомощия за произволно арестуване, задържане и подвигане на обвинения на журналисти с неясно формулирани обвинения“.⁶⁴⁴ Съобщава се, че тази правна рамка и злоупотреба на правителството с нея имат смразяващ ефект върху журналистите и медийните работници.⁶⁴⁵ Страхът от тормоз и фалшиво преследване, както и страхът от физически вреди или смърт, накараха журналистите в Сомалия да се самоцензурират.⁶⁴⁶

Конституцията на Пунтленд от 2009 г. гарантира свободата на пресата, свободна от намеса на правителството и свободата на мнение.⁶⁴⁷ Въпреки това властите на Пунтленд преди това са затваряли или спирали независими медийни организации в реакция на техните репортажи.⁶⁴⁸ Законът за медиите от 2014 г. даде на правителството широки правомощия да наказва журналисти и медийни организации, да преустановява дейността им, да налага глоби или да налага с принуда тяхното закриване.⁶⁴⁹ Законът за медиите е изменен през 2016 г., като предвижда, че заповедите за цензура изискват съдебна заповед и предоставят правомощия за акредитация на Медийния съвет, а не на Министерството на информацията.⁶⁵⁰

Конституцията на Сомалия предвижда правото на свобода на изразяване и изрично защитава свободната и независима преса, като забранява всеки опит за „погчияване“ на пресата или други медиуми.⁶⁵¹ Правото на свободна преса е препотвърдено в Закона за пресата от Сомалиленд от 2004 г., който също забранява всякакви ограничения върху медиите.⁶⁵² Въпреки това, министерско постановление от 2002 г. забранява всички радиостанции, различни от притежаваното от щата Радио Харгейса; постановлението продължава да се прилага дори след последващото приемане на Закона за печата от 2004 г.⁶⁵³ В резултат на това голяма част от населението на Сомалиленд няма достъп до радио

- 644 Национален съюз на сомалийските журналисти, *Journalists Still in Peril Due to Constant Harassment, Unlawful Detention and Targeted Assassinations*, 10 декември 2021 г., www.nuso.org/journalists-still-in-peril-due-to-constant-harassment-unlawful-detention-and-targeted-assassinations/; Наказателният кодекс съдържа редица неясни нарушения, които несправедливо ограничават свободата на медиите и правото на свобода на изразяване. Национален съюз на сомалийските журналисти, *Trail of Violence: Somali Journalists Bear the Brunt of Impunity*, 9 февруари 2022 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2022/02/NUSO-State-of-the-media-report.pdf, сmp. 6.
- 645 „Аксес нау / Дигиталъ шелтър“ [Access Now / Digital Shelter], *Access Now & Digital Shelter Joint Submission to the United Nations Human Rights Council on the Universal Periodic Review 38th Session Third Cycle for Somalia*, 15 октомври 2020 г., параграф 29; Национален съюз на сомалийските журналисти, *Submission by the National Union of Somali Journalists (NUSO) and the International Federation of Journalists (IFJ)*, октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/document/somalia/session_38_-_may_2021/jsl_upr38_som_e_main.pdf, параграфи 7-12. „Колективният резултат от атаките срещу медийни къщи е нарастващо нежелание за независимо отразяване на политически събития или докладване на истории, които поставят властите в лоша светлина. Това води до по-нататъшно утвърждаване на култура на потискане и мълчание.“ Национален съюз на сомалийските журналисти, *Trail of Violence: Somali Journalists Bear the Brunt of Impunity*, 9 февруари 2022 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2022/02/NUSO-State-of-the-media-report.pdf, сmp. 6.
- 646 „[Липсата на надлежно спазване на процедурите в съдебното производство и невъзможността за плащане на гаранции] поражда култура на амноцензура, която води до това обществеността да няма достъп до фактическа информация, която журналисти може да притежават. [...] Ширещата се култура на безнаказаност в много части на Сомалия превърна независимата журналистика в избор между живота и смъртта. [...] Журналистите са принудени да се самоцензурират, което на практика пречи на свободното обвжжение на информацията.“ Национален съюз на сомалийските журналисти, *Between a Rock and a Hard Place: Journalists in Peril in Somalia*, 3 май 2021 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2021/05/STATE-OF-MEDIA-FREEDOM-REPORT---3-May-2021-.pdf, сmp. 14. „Много журналисти, които говориха пред „Амнести интернешънъл“, казаха, че подкупването на техните шефове и медици е имало смразяващ ефект върху тях и че те не са били в състояние свободно да докладват по чувствителни истории и теми, които са били сметнати за неблагоприятни от сезонната администрация. Това е така, защото редакторите биха спряли историята, преди да бъде излъчена или публикувана. Журналистите казаха, че техните редактори им казвам открито, че им е платено от правителството и трябва да се самоцензурират, а не да правят репортажи по определени въпроси.“ Амнести Интернешънъл, *“We Live in Perpetual Fear”: Violations and Abuses of Freedom of Expression in Somalia*, 13 февруари 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2024685/AFRS214422020ENGLISH.PDF, сmp. 39. „Журналистите се подадаат на строгата амноцензура, за да избегнат репресии.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 647 Конституция на щата Пунтленд в Сомалия, декември 2009 г., <http://citizenshiprightsafrika.org/wp-content/uploads/2020/10/Somalia-Puntland-Constitution-Dec2009.pdf>, членове 14, 22. Вж. също Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия, *The Precarious Enjoyment of Freedom of Expression in Somalia*, септември 2018 г., www.ecoi.net/en/file/local/2013026/the_precarious_enjoyment_of_freedom_of_expression_in_somalia_1.pdf, параграфи 16-18.
- 648 През септември 2019 г. министърът на информацията на Пунтленд обявя, че всички частни медийни организации трябва да се регистрират за акредитация, за да може дейността им да бъде наблюдавана и че тази акредитация подлежи на отнемане в зависимост от „професионалното“ поведение на организацията. Това стана малко след като властите нахлуха в офисите на популярна независима радиостанция и затвориха офисите на новинарски сайт, след като той „отрази демонстрация на служители на министерството, изискващи плащане на неплатените възмезджения“. „Репортери без граници“, *Somalia: Puntland's Independent Journalists Are All under Threat, RSF Says*, 24 септември 2019 г., <https://rsf.org/en/news/somalia-puntlands-independent-journalists-are-all-under-threat-rsf-says>.
- 649 Международна федерация на журналистите, *New Laws Passed in Somalia and Puntland Will Destroy Press Freedom, Says IFJ*, 24 юли 2014 г., www.ifj.org/media-centre/news/detail/category/press-releases/article/new-laws-passed-in-somalia-and-puntland-will-destroy-press-freedom-says-ifj.html.
- 650 „Председателят на Медийната асоциация на Пунтленд (МАР) приветства измененията, заявявайки, че тяхното прилагане ще представлява стъпка напред към защитата на правото на свобода на изразяване в Пунтленд. Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия, *The Precarious Enjoyment of Freedom of Expression in Somalia*, септември 2018 г., www.ecoi.net/en/file/local/2013026/the_precarious_enjoyment_of_freedom_of_expression_in_somalia_1.pdf, параграф 28.
- 651 Република Сомалиленд, *Конституция на Република Сомалиленд*, 31 май 2001 г., www.refworld.org/docid/4bc58122.html, чл. 32.
- 652 Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Report on the Right to Freedom of Expression: Striving to Widen Democratic Space in Somalia's Political Transition*, август 2016 г., www.ohchr.org/Documents/Countries/SO/UNSOM_RightFreedomExpression.pdf, сmp. 6.
- 653 „Институт Хърайзън“ отбелязва, че „невъзможността за забрана [на всички радиостанции в Сомалиленд, различни от Радио Харгейса] остава в сила от 2002 г. насам“ и че исканията на тези, които са кандидатствали за радиостанции, са били отхвърлени. „Институт Хърайзън“, *Expanding Access to Information, Education and Civic Engagement: The Case for Establishing Community Radios in Somaliland*, февруари 2021 г., www.thehorizoninstitute.org/user/documents/publications/document_url/42/expanding-access-to-information-education-and-civic-engagement-report.pdf, сmp. 3-4.

покритие, нито на друг източник на новини, освен Радио Харгейса.⁶⁵⁴ Сомалиленд разчита в голяма степен на Наказателния кодекс за преследване, тормоз, сплашване на журналисти и за закриване на медийни организации.⁶⁵⁵

Сомалия е класирана на 140-о място от 180 страни в индекса за свобода на пресата за 2022 г. на „Репортери без граници“.⁶⁵⁶ Журналистите често не могат да получат информация от правителството и може да им бъде отказан достъп до правителствени сгради, протести или обекти на нападения на „Ал-Шабаб“, наред с други зони.⁶⁵⁷ През 2020 г. и 2021 г. журналистите се затрудняваха да получат информация за реакцията на правителството към пандемията от COVID-19.⁶⁵⁸

В цяла Сомалия журналистите, които съобщават за истории, които са „политически чувствителни, свързани с корупцията или сигурността“, са тормозени и заплашвани от федералните и регионалните власти, както за да се преговрати отразяването, така и за да се контролират медиите.⁶⁵⁹ Според Независимия експерт по положението с правата на човека в Сомалия журналистите и защитниците на правата на човека „продължават да бъдат обект на нападения на силите за сигурност, политическите и „Ал-Шабаб“ на местно, щатско и федерално равнище, когато отразяват политически, икономически и социални въпроси, включително предполагаема корупция от страна на правителствени служители“.⁶⁶⁰ Правителството наблюдава социалните медии и заплашва и тормози критикуващите правителството.⁶⁶¹ Независимият експерт изрази загриженост през 2020 г. относно използването на прекомерна сила от полицията и произволните арести и задържания на журналисти, защитници на правата на човека и лица, обвинени в тероризъм.⁶⁶² Кратките и произволни арести се използват от федералните и регионалните власти като „метод за отпъщение за изравняването и разкриването от страна на журналисти на истории, които предизвикват значителен обществен интерес“.⁶⁶³

- 654 „Абсолютният монопол, с който се ползва Радио Харгейса, поставя в крайно неизгодно положение голяма част от сомалийската общественост, която живее извън градовете. 47% от населението на Сомалиленд е класифицирано като номадско или полуномадско, а 53% живеят в градове и малки градове от сеаки муп.“ „Институт Хъртайзън“, *Expanding Access to Information, Education and Civic Engagement: The Case for Establishing Community Radios in Somaliland*, февруари 2021 г., www.thehorizoninstitute.org/ust/documents/publications/document_url/42/expanding-access-to-information-education-and-civic-engagement-report.pdf, стр. 5.
- 655 „По отношение на присъди на основание разпространение на „фалшиви новини“, съдилищата и правоприлагащите органи на Сомалиленд обикновено цитират член 328 от Наказателния кодекс (относно публикуването или разпространението на фалшиви, преувеличени или тежениозни новини, способни да нарушат обществения ред), за да оправдат своите действия. В такива случаи обаче съдилищата не следват строг набор от критерии [...] тези неясни разпоредби се използват от правителството за ограничаване на свободата на изразяване, а Наказателният кодекс се използва като средство за преследване на журналисти и медийни служители, които изразяват мнение, което властите искат да заглушат.“ Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия, *The Precarious Enjoyment of Freedom of Expression in Somalia*, септември 2018 г., www.ecoi.net/en/file/local/2013026/the_precarious_enjoyment_of_freedom_of_expression_in_somalia_1.pdf, параграф 19, 8к, също ал. 30. През октомври 2020 г. Асоциацията на журналистите в Сомалиленд (SOLJA) протестира срещу криминализирането на медийната индустрия. „Сомали диспач“, *Solja Calls on Government to Implement the Press Law*, 9 октомври 2020 г., www.somalidispach.com/latest-news/solja-calls-on-government-to-implement-the-press-law/ Центърът за правата на човека в Сомалиленд документира ареста на 13 журналисти през 2021 г., по което обаче бяха освободени без обвинения. Център за правата на човека в Сомалиленд, *Annual Report of Human Rights Center 2021*, 2 февруари 2022 г., <http://hrcenter.somaliland.org/wp-content/uploads/2022/02/Annual-report-2021.pdf>, стр. 16-18.
- 656 „Репортери без граници“, *Somalia*, разглеждано на: 25 април 2022 г., <https://rsf.org/en/somalia>.
- 657 „Амнести интернешънъл“, *We Live in Perpetual Fear: Violations and Abuses of Freedom of Expression in Somalia*, 13 февруари 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2024685/AFR5214422020ENGLISH.PDF, стр. 7. „Националният съюз на сомалийските журналисти наблюдава няколко инцидента, при които на журналистите е отказан достъп до информация, съхранявана от държавните институции, включително протоколи от правителствени заседания, договори и комуникации, с които разполага правителството, в пряко противоречие с принципа на открито управление и прозрачност.“ Национален съюз на сомалийските журналисти, *Trail of Violence: Somali Journalists Bear the Brunt of Impunity*, 9 февруари 2022 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2022/02/NUSOJ-State-of-the-media-report.pdf, стр. 17. „Тъй като изборите в Сомалия през 2021 г. преминаха на висока скорост, журналистите се сблъскаха с трудности при достъпа до официални източници на информация, което възпрепятства способността им да докладват за реакцията на правителството на COVID-19 и за напредъка на текущите избори по точен, отговорен и навремен начин.“ Сомалийски механизъм за безопасност на журналистите (SMSJ), *Journalists Safety and Media Freedom in Somalia*, юни 2022 г., www.mediasupport.org/wp-content/uploads/2022/06/Journalists-Safety-and-Media-Freedom-in-Somalia.pdf, стр. 28.
- 658 Синдикат на журналистите в Сомалия, *State of Press Freedom in Somalia 2021: Silencing Journalists through Targeted Attacks, Restrictions and Censorship Amid Precarious Working Conditions*, 10 януари 2022 г., <https://sjsyndicate.org/2022/01/10/state-of-press-freedom-in-somalia-2021/> През 2020 г. журналистите, отразявали пандемията от COVID-19, бяха изправени пред тормоз и задържане. Вж. „Хюман Райтс Уоч“, *Somalia: Spate of Arrests, Intimidation of Journalists*, 2 май 2020 г., www.hrw.org/news/2020/05/02/somalia-spate-arrests-intimidation-journalists; „Войс ъф Америка“, *Somali Journalists Arrested, Intimidated While Covering COVID-19*, 18 април 2020 г., www.voanews.com/a/extremism-watch-somali-journalists-arrested-intimidated-while-covering-covid-19/6187794.html.
- 659 Национален съюз на сомалийските журналисти, *Between a Rock and a Hard Place: Journalists in Peril in Somalia*, 3 май 2021 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2021/05/STATE-OF-MEDIA-FREEDOM-REPORT--3-May-2021-.pdf, стр. 12. Вж. също Национален съюз на сомалийските журналисти, *Trail of Violence: Somali Journalists Bear the Brunt of Impunity*, 9 февруари 2022 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2022/02/NUSOJ-State-of-the-media-report.pdf, стр. 6; Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 660 Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 33. Властите в Сомалиленд арестуваха поета Абдурахман Ибрахим Ади Ейбес през януари 2019 г., след като той изпъхна стикове, които критикуваха нарушенията на правата на човека от полицията в Сомалиленд и го задържаха за повече от месец. „Фрийдем Хаус“, *Freedom in the World 2020: Somaliland*, 4 март 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2030808.html.
- 661 „Амнести интернешънъл“, *We Live in Perpetual Fear: Violations and Abuses of Freedom of Expression in Somalia*, 13 февруари 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2024685/AFR5214422020ENGLISH.PDF, стр. 7, 42-47. В Джуваленд беше съобщено, че щатските сили за сигурност са убият спарейшъни на кланове, които са се противопоставили или са говорили срещу Магобе, президент на щата Джуваленд. Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 133.
- 662 Общо събрание на ООН, *Compilation on Somalia: Report of the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights*, 26 февруари 2021 г., A/HRC/WG.6/38/SOM/2, www.ecoi.net/en/file/local/2048188/A_HRC_WG.6_38_SOM_2_E.pdf, параграф 35. Вж. също Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 24 април 2020 г., A/HRC/45/52, www.ecoi.net/en/file/local/2038295/A_HRC_45_52_E.pdf, параграф 33.
- 663 Национален съюз на сомалийските журналисти, *Trail of Violence: Somali Journalists Bear the Brunt of Impunity*, 9 февруари 2022 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2022/02/NUSOJ-State-of-the-media-report.pdf, стр. 8.

Съобщава се също, че правителството използва националната сигурност като извинение за потискане и предотвратяване на медийното отразяване на чувствителни събития, включително отразяването на опозиционни фигури.⁶⁶⁴ Правителството на Сомалия редовно използва разпоредбите на Наказателния кодекс или други закони за наказателно преследване на журналисти и медийни работници в отговор на техните репортажи.⁶⁶⁵ Властите на Сомалиленд⁶⁶⁶ и Пунтленд⁶⁶⁷ също използват произволен арест и задържане като средство за сплашване на журналисти.⁶⁶⁸ Между 1 февруари и 6 май 2022 г. Мисията на ООН за подкрепа в Сомалия документираща ареста и задържането на 27 журналисти и медийни работници за „предполагаемо разпространение на невярна информация, публикуване на възгледи, критични към държавните служители и отразяване на нападение от страна на „Ал-Шабаб““. ⁶⁶⁹ През 2020 г. и 2021 г. Мисията на ООН за подкрепа в Сомалия регистрира произволните арести и задържания на журналисти във всеки от периодичните си доклади във всички региони на Сомалия, включително Пунтленд и

- 664 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 665 „Фрийдъм хаус“, *Freedom in the World 2022: Somalia*, 28 февруари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2074674.html; Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; IFJ, *Impunity: Somalia*, 27 октомври 2021 г., www.ifj.org/media-centre/news/detail/category/end-impunity-2021/article/impunity-somalia.html. „Федералните и регионалните власти продължават да сплашват, нападат, произволно арестуват и понижават преследват журналисти, включително чрез използване на остарелия наказателен кодекс на страната.“ „Хюман Райтс Уоч“, *World Report 2022: Somalia*, 12 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066476.html. През септември 2021 г. журналист беше арестуван от полицията в Галмудуу за докладване на неоправдани въоръжени сблъсъци с Ахлу Суна уал Джама'а; той беше задържан за няколко дни без обвинения и според съобщенията е бил бивш многократен. „Хорн обзървър“, *Three Journalists Arbitrarily Detained for Covering Armed Conflict in Somalia's Galmudug Freed*, 5 октомври 2021 г., <https://hornobserver.com/articles/1365/Three-journalists-arbitrarily-detained-for-covering-armed-conflict-in-somalias-galmudug-freed>;
- „Репортери без граници“, *Journalist Arrested for Covering Militia Attacks in Central Somalia*, 1 октомври 2021 г., <https://rsf.org/en/news/journalist-arrested-covering-militia-attacks-central-somalia>. През юли 2021 г. полицаи и служители на Националната агенция за разузнаване и сигурност (NISA) арестуваха журналисти в Могадишу, Гедо, Хуран и Соа. „Хорн обзървър“, *Police and NISA Detain and Harass Journalists in Mogadishu, Gedo, Hirshabelle and Las Anod*, 7 юли 2021 г., <https://hornobserver.com/articles/1137/Police-and-NISA-detain-and-harass-journalists-in-Mogadishu-Gedo-Hirshabelle-and-LasAnod>. На 16 май 2021 г. въоръжена полиция и служители на Националната агенция за разузнаване и сигурност заплашиха и тормозиха група журналисти, отразяващи публичен протест в Могадишу; една журналистка беше пребита, хвърлена на земята, а оборудването ѝ беше изнето от полицейския комисар на Хамар Уейн. Синдикат на журналистите в Сомалия, *Police and NISA Officers Attack Journalists Covering Protest, Beat Female Reporter and Confiscate Equipment in Mogadishu*, 16 май 2021 г., <https://sjsyndicate.org/2021/05/16/police-and-nisa-officers-attack-journalists-beat-female-reporter-and-confiscate-equipment-in-mogadishu/>. Служители на Националната агенция за разузнаване и сигурност нахлуха в офис на телевизионна станция в Могадишу през февруари 2021 г., малко след изтичането на мандата на президентта, като отбедоха двама журналисти в замбор Гогка Джикалов за различ. По-късно правителството освободи двамата журналисти. „Кейдмеция“, *NISA Agents Raid TV Office, Arrest Journalists*, 8 февруари 2021 г., www.keydmedia.net/en/news/nisa-agents-raid-tv-office-arrest-journalists/. За повече примери за тормоз, сплашване и насилие, извършени срещу журналисти и медийни работници от 2020 г., 2019 г. и 2018 г., вж. Национален съюз на сомалийските журналисти, *Between a Rock and Hard a Place: Journalists in Peril in Somalia*, 3 май 2021 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2021/05/STATE-OF-MEDIA-FREEDOM-REPORT---3-May-2021-.pdf, стр. 8-15; Амнести интернешънъл, *“We Live in Perpetual Fear”: Violations and Abuses of Freedom of Expression in Somalia*, 13 февруари 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2024685/AFR5214422020ENGLISH.PDF.
- 666 През април 2022 г. властите в Сомалиленд арестуваха и задържаха 14 журналисти, след като се опитаха да докладват за замборически бунт в Харзебса. Генералният секретар на Националния съюз на сомалийските журналисти осъди арестите, като заяви, че това е „най-голямата вълна от арести на журналисти от години в Сомалия“. „Репортери без граници“, *Massive Wave of Arrests in Somaliland: 14 Journalists Behind Bars*, <https://rsf.org/en/news/massive-wave-arrests-somaliland-14-journalists-behind-bars>. Вж. също „Войс ъф Америка“, *Journalists Arrested while Covering Prison Scuffle in Somaliland*, 13 април 2022 г., www.voanews.com/a/journalists-arrested-while-covering-prison-scuffle-in-somaliland-6528462.html. На 18 март 2022 г. петима служители на разузнаването нападнаха трима журналисти, като нападението се фокусира върху едно лице, което наскоро е критикувало президентта на Сомалиленд онлайн. „Комитет за защита на журналистите“, *Somaliland Intelligence Officers Attack 3 Journalists; Detain Journalist Abdisalan Ahmed Awad*, 11 април 2022 г., <https://cpj.org/2022/04/somaliland-intelligence-officers-attack-3-journalists-detain-journalist-abdisalan-ahmed-awad/>. През декември 2021 г. властите в Сомалиленд арестуваха трима журналисти заради репортажа им за администрацията на оспорвания регион Соа. „Комитет за защита на журналистите“, *Somaliland Authorities Arrest Three Journalists for Critical Reporting*, 31 декември 2021 г., <https://cpj.org/2021/12/somaliland-authorities-arrest-three-journalists-for-critical-reporting/>. „Правителството на Сомалиленд продължава да използва произволни задържания и арести, да да ограничи негативните репортажи на журналисти, както и демонстрациите на политическо изразяване от страна на гражданите, особено по отношение на потискането на подкрепата за обединение със Сомалия и по отношение на регионите Соа и Санаа, които са обект на терористични спорове с Пунтленд“, се казва в изявлението. Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 667 В Пунтленд и Джубаленд: „Вече е установена практика журналистите, които пишат неудобни истини, да бъдат незабавно задържани за неопределени периоди без обвинение.“ Национален съюз на сомалийските журналисти, *Between a Rock and Hard a Place: Journalists in Peril in Somalia*, 3 май 2021 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2021/05/STATE-OF-MEDIA-FREEDOM-REPORT---3-May-2021-.pdf, стр. 8. Вж. също Национален съюз на сомалийските журналисти, *Trail of Violence: Somali Journalists Bear the Brunt of Impunity*, 9 февруари 2022 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2022/02/NUSO-State-of-the-media-report.pdf, стр. 8. Между декември 2020 г. и февруари 2021 г. най-малко трима журналисти бяха арестувани в Пунтленд след отразяване на политически събития. Амнести Интернешънъл, *Somalia: Authorities Must End Arbitrary Arrests and Persecution of Journalists in Puntland*, март 2021 г., www.amnesty.org/en/latest/news/2021/03/somalia-authorities-must-end-arbitrary-arrests-and-persecution-of-journalists-in-puntland-2/. През декември 2020 г. силите на разузнаването и Агенцията за сигурност на Пунтленд арестуваха журналиста на свободна практика Килуе Аган Фарах, докато отразяваше протестите срещу лошото управление на местната валута от страна на правителството. Фарах беше обвинен в пет престъпления, включително „публикуване на фалшиви новини“ и „подбуждане на нацията или държавата в неуважение“, а на 3 март беше осъден от военен съд на три месеца замбор въпреки липсата на доказателства. Пог натиска на местни и международни неправителствени организации за свобода на медиите, както и на международната общност, президентът на Пунтленд Саид Дени даде специално попълване на Фарах, а журналистът беше освободен на 22 март след 84 дни в замбора. Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 668 „Правителствата в автономните райони Сомалиленд и Пунтленд са особено авторитарни и оказват голям натиск върху местните медици.“ „Репортери без граници“, *Somalia 2021*, разглеждано на: 25 август 2022 г., https://rsf.org/en/analyse_regionale/444. Вж. също „Репортери без граници“, *Contribution by Reporters Without Borders (RSF), an NGO with Special Consultative Status, on Press Freedom and the Freedom to Inform in Somalia*, октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/document/somalia/session_38_-_may_2021/rsf-rwb_upr38_som_e_main.pdf, стр. 3. „Съдебният тормоз срещу журналисти се увеличава особено в Сомалиленд и Пунтленд.“ Национален съюз на сомалийските журналисти, *Submission by the National Union of Somali Journalists (NUSOJ) and the International Federation of Journalists (IFJ)*, октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/document/somalia/session_38_-_may_2021/jss_upr38_som_e_main.pdf, параграф 14.
- 669 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022 г., S/2022/392, <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/336/63/PDF/N2233663.pdf>, параграф 52. Между 1 август и 4 ноември 2021 г. „Мисията на ООН за подкрепа в Сомалия продължава да регистрира нарушения на правото на свобода на изразяване, като документираща 23 нарушения през разглеждания период, включително арестуването и задържането от властите на 16 журналисти – 8 в Югозападния щат, 4 в Сомалиленд, 2 в Галмудуу и по 1 в Могадишу и Хишабел“. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 11 ноември 2021 г., S/2021/944, <https://undocs.org/en/S/2021/944>, параграф 36.

Сомалиленг.⁶⁷⁰ През март 2021 г. Военният върховен съд на Пунтленд осъди журналиста Килуе Аган Фарах на лишаване от свободата за три години след „фалшив“ процес, според Националния съюз на сомалийските журналисти (NUSOJ); макар че по-късно той беше помилван, действието „разкри степенята, която властите в Пунтленд ще достигнат в слашването на журналисти и в потискането на гласа на независимите журналисти“.⁶⁷¹ Загържаните журналисти често не се третирали в съответствие с изискванията за надлежно спазване на процедурите.⁶⁷²

Правителствата на Сомалия и Пунтленд нахлуха в медийни къщи, за да предотвратят или накажат публикуването на репортажи.⁶⁷³ След интервю с опозиционна група полицията нахлу в радиостанцията в Хиришабел на 21 януари 2022 г. и загържа седем журналисти там за шест часа.⁶⁷⁴ През ноември 2021 г. министърът на вътрешните работи и демократизацията на Пунтленд спря излъчването на популярна независима радиостанция в ход, който Националният съюз на сомалийските журналисти нарече „обща за независимата журналистика, свободата на медиите и инициативата за демократизация на Пунтленд“.⁶⁷⁵ Федералните и регионалните правителства нападат особено журналисти, които докладват за избори, посредством арести, загържания и други форми на тормоз.⁶⁷⁶ По време на първата част на

- 670 Вж. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 11 ноември 2021 г., S/2021/944, <https://undocs.org/en/S/2021/944>, параграф 36; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 10 август 2021 г., S/2021/723, www.ecoi.net/en/file/local/2058501/S_2021_723_E.pdf, параграф 43; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 19 май 2021 г., S/2021/485, www.ecoi.net/en/file/local/2052226/S_2021_485_E.pdf, параграф 48; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 17 февруари 2021 г., S/2021/154, www.ecoi.net/en/file/local/2046029/S_2021_154_E.pdf, параграф 46; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 ноември 2020 г., S/2020/1113, www.ecoi.net/en/file/local/2041334/S_2020_1113_E.pdf, параграф 40; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 август 2020 г., S/2020/798, www.ecoi.net/en/file/local/2036555/S_2020_798_E.pdf, параграф 50; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2020 г., S/2020/398, www.ecoi.net/en/file/local/2030188/S_2020_398_E.pdf, параграф 46; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 февруари 2020 г., S/2020/121, www.ecoi.net/en/file/local/2025872/S_2020_121_E.pdf, параграф 50. Сомалийският механизъм за безопасност на журналистите документира 66 произволни ареста и загържания на журналисти през 2021 г. – „значителен скок в сравнение с 2020 г.“, голяма степен поредица от протести и обществен гняв заради неуспехите и забавянето на изборите“. Сомалийски механизъм за безопасност на журналистите, *Journalists Safety and Media Freedom in Somalia*, юни 2022 г., www.mediasupport.org/wp-content/uploads/2022/06/Journalists-Safety-and-Media-Freedom-in-Somalia.pdf, стр. 17. Вж. също Национален съюз на сомалийските журналисти, *Trail of Violence: Somali Journalists Bear the Brunt of Impunity*, 9 февруари 2022 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2022/02/NUSOJ-State-of-the-media-report.pdf, стр. 8-9.
- 671 Национален съюз на сомалийските журналисти, *Trail of Violence: Somali Journalists Bear the Brunt of Impunity*, 9 февруари 2022 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2022/02/NUSOJ-State-of-the-media-report.pdf, стр. 9, вж. също стр. 8. Килуе Аган Фарах беше арестуван, вържан в изолация в продължение на няколко месеца, след което съден пред военен съд в закрити заседания. Процесът срещу цивилно лице пред военен съд е незаконен съгласно конституцията на Пунтленд и Сомалия. Поверителен източник заяви пред Работната група относно произволното загържане, че прокурорът заяви на заседание за обвинение на 11 януари 2021 г., че журналистът е „лош криптик срещу правителството на Пунтленд и че единственият начин властите да отместят е да го изпратят пред военния съд, който ще го осъди на смърт, за да не критикува шата в бъдеще“. Работната група констатира, че действията на правителството са „изцяло наказателни“ и заключават: „Лишаването от свобода на Килуе Аган Фарах, в противоречие с членове 2, 3, 7, 8, 9, 10, 11 и 19 от Всеобщата декларация за правата на човека и членове 2, 9, 14, 19 и 26 от Международния пакт за граждански и политически права, [е] произволно“. Съвет на ООН по правата на човека, *Opinion No. 17/2022 Concerning Kilwe Adan Farah (Somalia)*, 31 май 2022 г., A/HRC/WGAD/2022/17, www.ohchr.org/sites/default/files/documents/issues/detention/opinions/session93/2022-08-04/A-HRC-WGAD-2022-17-SOM-AEV.pdf, параграф 27, 59, 75, вж. също точки 9-31.
- 672 „Организациите на гражданското общество обелязват, че правителството е използвало борбата срещу тероризма, за да оправдае незаконните арести и загържания на невинни хора. Сред тези хора са журналисти, хора, свързани с политическата опозиция и други, които са изразили мнения, които се противопоставят или критикуват правителството. Също така, много заподозрени са изтърпели предварителни загържания, които са по-дълги от максималните срокове, разрешени от закона, не са поставени пред компетентен съд в рамките на първите 48 часа от момента, в който са арестувани, и няма процедури за подаване на жалби, за да се потърси правна защита за засенатите.“ Организация на гражданското общество в Сомалия, *Universal Periodic Review Report*, октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/document/somalia_session_38_-_may_2021_upr38_som_e_main.pdf, стр. 5. В няколко съдебни производства в щатите членове на федерацията Националният съюз на сомалийските журналисти обелязват, че противно на презумпцията за невинност го доказване на провинност, съдилищата на регионалните администрации са подхождали по обратния начин, приемайки вината и изисквайки от обвиняемия да докаже своята невинност. Съдилищата са склонни да бъдат пристрастни, често пренебрежват доказателства, които са в полза на обвиняемия. Национален съюз на сомалийските журналисти, *Between a Rock and Hard a Place: Journalists in Peril in Somalia*, 3 май 2021 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2021/05/STATE-OF-MEDIA-FREEDOM-REPORT--3-May-2021-.pdf, стр. 14. Вж. също Съвет на ООН по правата на човека, *Opinion No. 17/2022 Concerning Kilwe Adan Farah (Somalia)*, 31 май 2022 г., A/HRC/WGAD/2022/17, www.ohchr.org/sites/default/files/documents/issues/detention/opinions/session93/2022-08-04/A-HRC-WGAD-2022-17-SOM-AEV.pdf, параграфи 64-70.
- 673 Националният съюз на сомалийските журналисти регистрира четири случая на нападения, насочени срещу медийни къщи през 2021 г. Национален съюз на сомалийските журналисти, *Trail of Violence: Somali Journalists Bear the Brunt of Impunity*, 9 февруари 2022 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2022/02/NUSOJ-State-of-the-media-report.pdf, стр. 12. Вж. също Сомалийски механизъм за безопасност на журналистите, *Journalists Safety and Media Freedom in Somalia*, юни 2022 г., www.mediasupport.org/wp-content/uploads/2022/06/Journalists-Safety-and-Media-Freedom-in-Somalia.pdf, стр. 26-27; „Амнести интернешънъл“, *We Live in Perpetual Fear: Violations and Abuses of Freedom of Expression in Somalia*, 13 февруари 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2024685/AFK5214422020ENGLISH.PDF, стр. 24, 29-32. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html, „Комитет за защита на журналистите“, *Seven Somali Journalists Detained, Radio Station Raided after Interview with Opposition Group*, 28 януари 2022 г., <https://cpj.org/2022/01/seven-somali-journalists-detained-radio-station-raided-after-interview-with-opposition-group/>.
- 674 „Ол Африка“, *Somalia: Seven Journalists Detained, Radio Station Raided after Interview with Opposition Group*, 28 януари 2022 г., <https://allafrica.com/stories/2022010300036.html>.
- 675 Национален съюз на сомалийските журналисти, *Puntland Must Protect Independent Media from Undue Interference, says NUSOJ*, 9 ноември 2021 г., [www.nuso.org/puntland-must-protect-independent-media-from-undue-interference-says-nusoj/](http://www.nuso.org/puntland-must-protect-independent-media-from-undue-interference-says-nuso/). През септември 2019 г. властите в Пунтленд нахлуха в офисите на същата радиостанция, радио Далджир, и заплашиха нейните журналисти. „Репортери без граници“, *Somalia: Puntland's Independent Journalists Are All Under Threat*, *RSF Says*, 24 септември 2019 г., <https://rsf.org/en/news/somalia-puntlands-independent-journalists-are-all-under-threat-rsf-says>.
- 676 Синдикат на журналистите в Сомалия, *State of Press Freedom in Somalia 2021: Silencing Journalists through Targeted Attacks, Restrictions and Censorship Amid Precarious Working Conditions*, 10 януари 2022 г., <https://sjsyndicate.org/2022/01/10/state-of-press-freedom-in-somalia-2021>.

2021 г., в навечерието на президентските и парламентарните избори, властите в Пунтленд са сплашвали, арестували, тормозили и произволно задържали журналисти и медийни работници.⁶⁷⁷

През ноември 2021 г., въз основа на данните, събрани от Комитета за защита на журналистите, беше отбелязано, че Сомалия е „най-лошата страна в света по отношение на неразкрити убийства на журналисти в продължение на седем последователни години“.⁶⁷⁸ Международната федерация на журналистите отбеляза през октомври 2021 г., че Сомалия е най-опасната страна в Африка за журналисти, като 58 журналисти са били убити в страната от 2010 г. насам.⁶⁷⁹ Според Синдиката на журналистите в Сомалия 2 журналисти са били убити, 3 сериозно ранени, 65 произволно задържани, а 7 медийни къщи са били нападнати през 2021 г.⁶⁸⁰ През октомври 2020 г. Националният съюз на сомалийските журналисти заяви, че е документирала 284 случая на нападения срещу журналисти и медийни организации за тяхната работа през преходните четири години, като отбеляза също така, че „най-голямото медийно предизвикателство“ в Сомалия е „продължаващите убийства на журналисти безнаказано всяка година“.⁶⁸¹ Специален прокурор беше назначен през септември 2020 г., за да разследва неразкритите убийства на журналисти в Сомалия след съдебна заповед, наложена след жалба от Националния съюз на сомалийските журналисти.⁶⁸²

„Ал-Шабаб“ е нападала журналисти и медийни работници, убивайки двама през 2021 г., включително директора на радио Мозадишу, който беше критик на групировката.⁶⁸³ Ветеран журналист, който преди това е получавал заплахи заради критичното си отразяване на „Ал-Шабаб“, беше застрелян от двама неидентифицирани мъже на 2 март 2021 г. в Пунтленд.⁶⁸⁴ „Ал-Шабаб“ не позволи на медиите на територията, която контролира, да

- 677 „Амнести интернешъъл“, *Somalia: Authorities Must End Arbitrary Arrests and Persecution of Journalists in Puntland*, март 2021 г., www.amnesty.org/en/latest/news/2021/03/somalia-authorities-must-end-arbitrary-arrests-and-persecution-of-journalists-in-puntland-2/. В цялата страна през 2021 г.: „Сомалийските меди бяха изправени пред множество сериозни нарушения като постоянни целенасочени убийства, насилие и злоупотреби. Журналисти, отразяващи критични предизборни истории и събрани с тях протести, са изправени пред повтарящи се тормоз, сплашване, произволно задържане, арести и физически нападения.“ Сомалийски механизъм за безопасност на журналистите, *Journalists Safety and Media Freedom in Somalia*, юни 2022 г., www.mediasupport.org/wp-content/uploads/2022/06/Journalists-Safety-and-Media-Freedom-in-Somalia.pdf, стр. 12.
- 678 „Войс ъф Америка“, *Rights Group: Attacks on Somali Journalists Go Unpunished*, 2 ноември 2021 г., www.voanews.com/a/rights-group-attacks-on-somali-journalists-go-unpunished-6297809.html. Сомалия остава страната с най-лоши показатели в света по отношение на неразкрити убийства на журналисти, според годишния Глобален индекс за безнаказаността на „Комитет за защита на журналистите“, *Killers of Journalists Still Get Away with Murder*, 28 октомври 2021 г., <https://cpj.org/reports/2021/10/killers-of-journalists-still-get-away-with-murder/>.
- 679 Международна федерация на журналистите, *Impunity: Somalia*, 27 октомври 2021 г., www.ifj.org/media-centre/news/detail/category/end-impunity-2021/article/impunity-somalia.html, Фрийдъм хаус“, *Freedom in the World 2021: Somalia*, 3 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2069131.html, „Репортери без граници“, *Contribution by Reporters Without Borders (RSF), an NGO with Special Consultative Status, on Press Freedom and the Freedom to Inform in Somalia*, октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/document/somalia/session_38_-_may_2021/rsf-rwb_upr38_som_e_main.pdf, стр. 2. Петнадесет души са били убити от 2016 г. насам. Национален съюз на сомалийските журналисти, *Submission by the National Union of Somali Journalists (NUSOJ) and the International Federation of Journalists (IFJ)*, октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/document/somalia/session_38_-_may_2021/js5_upr38_som_e_main.pdf, параграф 12.
- 680 Синдикат на журналистите в Сомалия, *State of Press Freedom in Somalia 2021: Silencing Journalists through Targeted Attacks, Restrictions and Censorship Amid Precarious Working Conditions*, 10 януари 2022 г., <https://sjsyndicate.org/2022/01/10/state-of-press-freedom-in-somalia-2021/>. Вж. също Национален съюз на сомалийските журналисти, *Trail of Violence: Somali Journalists Bear the Brunt of Impunity*, 9 февруари 2022 г., www.nusoj.org/wp-content/uploads/2022/02/NUSOJ-State-of-the-media-report.pdf, стр. 18. „Според Синдиката на сомалийските журналисти между януари и април силите за сигурност са арестували най-малко 30 журналисти по време на служба, като насилиствено са задържали много други. [...] Когато антиправителствените протести избухнаха в столицата през февруари и април във връзка с беззаконията, свързани с федералните избори, силите за сигурност на Федералното правителство на Сомалия произволно арестуваха и задържаха журналисти, опитващи се да отразят демонстрации. Синдикатът на журналистите в Сомалия съобщава, че обучението в Турция специални полицейски сили „Чипа“ са задържали принудително множество журналисти на 18-19 февруари, в някои случаи под заплаха с оръжие, които са се опитвали да отразят антиправителствените протести в Мозадишу.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 681 „От последния преглед през 2016 г. не е минала година, без да бъде убит журналист в Сомалия. Петнадесет (15) журналисти са били убити от 2016 г., внушавайки повече страх у работещите журналисти и укрепвайки културата на безнаказаност за престъпления срещу журналисти. Национален съюз на сомалийските журналисти, *Submission by the National Union of Somali Journalists (NUSOJ) and the International Federation of Journalists (IFJ)*, октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/document/somalia/session_38_-_may_2021/js5_upr38_som_e_main.pdf, параграфи 12, 14.
- 682 Национален съюз на сомалийските журналисти, *Between a Rock and Hard a Place: Journalists in Peril in Somalia*, 3 май 2021 г., www.nusoj.org/wp-content/uploads/2021/05/STATE-OF-MEDIA-FREEDOM-REPORT---3-May-2021-.pdf, стр. 17; „Репортери без граници“, *Contribution by Reporters Without Borders (RSF), an NGO with Special Consultative Status, on Press Freedom and the Freedom to Inform in Somalia*, октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/document/somalia/session_38_-_may_2021/rsf-rwb_upr38_som_e_main.pdf, стр. 2. Въпреки това, назначението, „което беше широко приветствано от цялото медийно братство и защитниците на правата на човека, все още не се материализира в никакъв действен. Побече от година по-късно новата спецпрокуратура за престъпления срещу журналисти дори не е започнала разследвания.“ Сомалийски механизъм за безопасност на журналистите, *Journalists Safety and Media Freedom in Somalia*, юни 2022 г., www.mediasupport.org/wp-content/uploads/2022/06/Journalists-Safety-and-Media-Freedom-in-Somalia.pdf, стр. 15.
- 683 „Ал-Шабаб“ застреля Джамал Фарох Адан през март 2021 г. и атакува Аббазиз Мохамуд Гуаде, директор на Радио Мозадишу, с взрив при самоубийствен атак през ноември 2021 г. „Репортери без граници“, *Targeted Suicide Bombing Kills Leading Somali Journalist, Badly Injures Another*, 22 ноември 2021 г., <https://rsf.org/en/news/targeted-suicide-bombing-kills-leading-somali-journalist-badly-injures-another>. Вж. също „Бу Би Си“, *Somali Journalist Abdiaziz Mohamud Galed Killed in Suicide Attack*, 20 ноември 2021 г., www.bbc.com/news/world-africa-59352179. Към февруари 2020 г.: „Най-малко осем журналисти [са били] убити в Сомалия от 2017 г., когато президентът Фармаджо встъпи в длъжност. Петима от журналистите са загинали в резултат на нападенията на „Ал-Шабаб“, двама са били нападнати и убити от неидентифицирани нападатели, а един е бил застрелян от федерален полицай в Мозадишу. Двама от журналистите са били убити през 2017 г., четирима през 2018 г., а двама – през 2019 г. Амнести Интернешъъл, *“We Live in Perpetual Fear”: Violations and Abuses of Freedom of Expression in Somalia*, 13 февруари 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2024685/AFR5214422020ENGLISH.PDF, стр. 19. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 684 „Ал-Шабаб“ по-късно пое отговорност за убийството. „Комитет за защита на журналистите“, *Somali Journalist Jamal Farah Adan Shot and Killed, Al-Shabaab Claims Responsibility*, 4 март 2021 г., <https://cpj.org/2021/03/somali-journalist-jamal-farah-adan-shot-and-killed-al-shabaab-claims-responsibility/>. Вж. също IFEX, *Freelance Journalist Jamal Farah Adan Gunned Down in the Street in Central Somalia*, 2 март 2021 г., <https://ifex.org/freelance-journalist-jamal-farah-adan-gunned-down-in-the-streets-of-central-somalia/ifj>, *Somalia: Journalist Killed in Targeted Attack in Puntland State*, 2 март 2021 г., www.ifj.org/media-centre/news/detail/category/press-releases/article/somalia-journalist-killed-in-targeted-attack-in-puntland-state.html.

излъчват новини, които противоречат на тяхното тълкуване на ислямското право, и „[забранява] на лица в райони под неин контрол да слушат международни медии.“⁶⁸⁵

Жените журналисти и защитниците на правата на човека са изправени пред допълнителна уязвимост, включително сексуален тормоз и други форми на свързано с пола насилие.⁶⁸⁶ Нарушенията на правата на човека и злоупотребите срещу журналисти от страна на федералните или регионалните органи или от „Ал-Шабаб“ се извършват безнаказано.⁶⁸⁷

В светлината на гореизложеното ВКБООН смята, че защитниците на правата на човека, критиците на правителството и журналистите, които докладват по въпроси, които се възприемат като чувствителни от държавни или недържавни субекти, вероятно се нуждаят от международна закрила на бежанците въз основа на основателни опасения от преследване от страна на държавни или недържавни субекти поради тяхното (приписано) политическо мнение или други съответни основания на Конвенцията. Това включва журналисти, които вече са били арестувани, загържани или обвинени в престъпление в пряк отговор за репортажите си.⁶⁸⁸

Журналистите, които отразяват „Ал-Шабаб“, вероятно се нуждаят от международна закрила на бежанците въз основа на основателни опасения от преследване от страна на „Ал-Шабаб“ поради техните (приписвани) политически възгледи или религия. Други журналисти и медийни работници също могат да се нуждаят от международна закрила в зависимост от индивидуалните обстоятелства по техния случай. Когато преследвачът е недържавен субект, ВКБООН смята, че е налице обща неспособност на държавата да осигури защита от таква преследване.

б) Деца, изложени на набиране като войници като непълнолетни и принудително, и възрастни, които се съпротивляват на набирането на деца за войници

Сомалия подписа *Факултативен протокол към Конвенцията за правата на детето относно участието на деца във въоръжен конфликт* през 2005 г.⁶⁸⁹ През юли 2012 г. федералното правителство подписа план за действие за прекратяване на набирането и използването на деца като войници в националната армия.⁶⁹⁰ През 2019 г. федералното правителство „погнуби ангажимента си да прекрати набирането и използването на деца като войници чрез подписване на пътна карта, в която подробно се описват мерките и практическите действия за предотвратяване на нарушенията“.⁶⁹¹ Освен това, проект на Кодекс на труда, в очакване на

685 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

686 „Злоупотребата и насилието, с които се сблъскват жените журналисти, за съжаление се похранва от по-широката култура на неравенство между половете и свързано с пола насилие в Сомалия и оказва значително влияние върху личния, емоционалния и професионалния път на жените журналисти. През 2021 г. Националният съюз на сомалийските журналисти документира 16 случая на свързано с пола насилие срещу жени журналисти. Национален съюз на сомалийските журналисти, *Trail of Violence: Somali Journalists Bear the Brunt of Impunity*, 9 февруари 2022 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2022/02/NUSOJ-State-of-the-media-report.pdf, стр. 5. Вж. също Сомалийски механизъм за безопасност на журналистите, *Journalists Safety and Media Freedom in Somalia*, юни 2022 г., www.mediasupport.org/wp-content/uploads/2022/06/Journalists-Safety-and-Media-Freedom-in-Somalia.pdf, стр. 29; Национален съюз на сомалийските журналисти, *Submission by the National Union of Somali Journalists (NUSOJ) and the International Federation of Journalists (IFJ)*, октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/document/somalia/session_38_-_may_2021/js5_upr38_som_e_main.pdf, параграфи 15-16; „Дифенд дифендърс“, *Submission to the United Nations Universal Periodic Review: 38th Session of the UPR Working Group*, 15 октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/document/somalia/session_38_-_may_2021/js3_upr38_som_e_main.pdf, стр. 5. „Няколко жени журналисти са забили прег „Амнести интернешънъл“, че повече няма да отразяват сцени на нападения, защото се страхуват да не бъдат нападани за това, че са жени. Други жени журналисти казват, че са изправени пред дискриминация на работното място, включително са изключени от процеса на вземане на решения и не получават достатъчно обезщетения за заетост в сравнение със своите колеги мъже.“ „Амнести интернешънъл“, *“We Live in Perpetual Fear”: Violations and Abuses of Freedom of Expression in Somalia*, 13 февруари 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2024685/AFR5214422020ENGLISH.PDF, стр. 13.

687 „Нито едно от сериозните нарушения, убийства и нападения с насилие, изброени в този доклад, не е разследвано или преследвано в съг. Безнаказаността за престъпления срещу медиите в Сомалия продължава да насърчава извършителите да действат безпрепятствено брутално.“ Сомалийски механизъм за безопасност на журналистите, *Journalists Safety and Media Freedom in Somalia*, юни 2022 г., www.mediasupport.org/wp-content/uploads/2022/06/Journalists-Safety-and-Media-Freedom-in-Somalia.pdf, стр.

12. Най-голямата пречка пред правосъдието за журналистите в Сомалия е всепроникващият климат на безнаказаност, който съществува, което означава, че отговорните за нарушенията срещу журналистите си извършват, знаейки, че няма да бъдат повдигнати под отговорност за действията си. Национален съюз на сомалийските журналисти, *Trail of Violence: Somali Journalists Bear the Brunt of Impunity*, 9 февруари 2022 г., www.nuso.org/wp-content/uploads/2022/02/NUSOJ-State-of-the-media-report.pdf, стр. 6.

688 Когато наказателното преследване се използва като инструмент за нападение на лице по съответно основание по Конвенцията или за прилагане на закон, който не е в съответствие с приетите стандарти за правата на човека, то може да се квалифицира като преследване. ВКБООН, *Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status and Guidelines on International Protection Under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*, април 2019 г., www.refworld.org/docid/5cb474b27.html, параграфи 57, 59-60.

689 Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Status of Ratification Interactive Dashboard: Somalia*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://indicators.ohchr.org/>.

690 „В плана сомалийското правителство се ангажира да прекрати и предотврати набирането на деца като войници в сомалийските национални въоръжени сили; да ретинерира всички деца, освободени от въоръжените сили с подкрепа на ООН; да криминализира набирането на деца като войници чрез националното законодателство; и да прехвърли на ООН безпрепятствен достъп до военни съоръжения за проверка на присъствието на деца. „Ю Ен нюз“, *At UN-Backed Meeting, Somalia Signs Action Plan to End Use of Child Soldiers*, 3 юли 2012 г., <https://news.un.org/en/story/2012/07/414752-un-backed-meeting-somalia-signs-action-plan-end-use-child-soldiers>.

691 Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия, *UN Somalia Recommit to End the Recruitment and Use of Child Soldiers*, 30 октомври 2019 г., <https://unsom.unmissions.org/un-somalia-recommit-end-recruitment-and-use-child-soldiers>.

одобрение в горната камера на парламента ще забрани „принудителното или задължително набиране на деца като войници за използване във въоръжени конфликти“.⁶⁹²

Отдел „Закрила на детето“ на Министерството на отбраната се стреми да изкорени набирането на деца като войници и успешно е провело проверки в бази за непълнолетни войници и обучения по набиране на деца като войници.⁶⁹³ Правителството обаче не успя да изпълни изцяло плана за действие от 2012 г. и непоследователните нива на контрол на въоръжените сили възпрепятстват предотвратяването на набирането на деца.⁶⁹⁴

„Ал-Шабаб“ използва принудително набиране на войници⁶⁹⁵ в цяла Сомалия, като се цели в деца и използва стимули, пропаганда и заплахи, както и отвлечения и насилие.⁶⁹⁶ „Ал-Шабаб“ оказва натиск върху клановите старейшини, семействата и общностите да осигурят деца за набиране като войници, като им налага наказания за неподчинение.⁶⁹⁷ Членове на общности от Абал, Донгардир и Фарамийов в регион Бакол съобщиха през май и юни 2021 г., че „Ал-Шабаб“ ги е принудила да предоставят деца на възраст между 12 и 15 години.⁶⁹⁸ След като 8000 семейства бяха разселени в област Бергейл, регион Бай през април 2021 г., някои от разселените семейства посочиха исканията на „Ал-Шабаб“ да осигурят деца за набиране като войници като причина за бягство от домовете им.⁶⁹⁹ Хората, които откъсват исканията да се присъединят към „Ал-Шабаб“ или да осигурят групи за набиране като войници, могат да бъдат

692 Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html.

693 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

694 Държавен департамент на САЩ, *2020 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048104.html. „Правителството продължи да прилага плана за действие от 2012 г. за прекратяване на незаконното набиране и използване на деца от Сомалийската национална армия; Федералното правителство на Сомалия обаче упражняваше непоследователно командване и контрол над силите на Сомалийската национална армия.“ Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.

695 ВКБООН разбира принудителното набиране на войници като включващо различни форми на принуда, които могат да включват физически заплахи и/или насилие, но също и групи форми на принуда чрез страх и слабиране или използване на културни или социални структури за упражняване на значителен натиск върху дадено лице да се присъедини към организация или въоръжена група.

696 „Ал-Шабаб“ продължи да увеличава набирането и използването на деца като войници в отговор на продължаващите мащабни операции на сомалийската национална армия, Мисията на Африканския съюз в Сомалия и международните сили в няколко региона на страната, включително Джуба Дексе, Джуба Хосе, Шабеа Дексе, Шабеа Хосе, Хуран и Галмууг. Имаме значително увеличение на броя на децата, наети и използвани в райони под контрола на „Ал-Шабаб“. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 32. Към ноември 2021 г.: „Данните показват, че „Ал-Шабаб“ е наела 6843 деца от 2016 г. насам, а годишните тенденции показват 300% увеличение на набирането и използването на деца като войници през последните 5 години. Това е силно доказателство, че набирането на деца като войници сега е политика на „Ал-Шабаб“. УНИЦЕФ, *Grave Child Rights Violations in Somalia*, 2 ноември 2021 г., www.unicef.org/somalia/press-releases/grave-child-rights-violations-somalia. Мъжете и момчетата също са обект на изнасяване, насилствено набиране като войници и отвлечение, психологическо насилие и трагедия. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 99. Вж също „Хюман Раймс Уоч“, *World Report 2022: Somalia*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066476.html; М. Ингаршус [M. Ingiriis], *The Anthropology of Al-Shabaab: The Salient Factors for the Insurgency Movement's Recruitment Project*, 3 февруари 2020 г., www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09592318.2020.1713548?journalCode=fswi20; Университет на ООН, *Hybrid Conflict, Hybrid Peace*, 2020 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/post/3895/HybridConflictSomaliaWeb.pdf>, стр. 121; ЕСПОУ, *COI Query: Information on Forced Recruitment by Al-Shabaab in the Government-Controlled Areas, Methods of Recruitment, Recruitment Procedure, Profiles of the Recruited, Consequences of Refusal to Join the Group*, 25 октомври 2019 г., www.ecoi.net/en/file/local/2019114/2019_10_25_EASO+COI+QUERY_SOMALIA_AL-SHABAAB_FORCED_RECRUITMENT_Q25.pdf.

697 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 123. [В] някои случаи на старейшините на клановите в Долна Джуба беше наречено да осигурят определен брой новобранци за записване в редиците на „Ал-Шабаб“. [...] „Абулаху“, старши старейшина на клан в Кисмайо, си спомня как брат му, който по това време е бил султан на клана, е трябвало да бореде 200 новобранци от своите под-кланове в „Ал-Шабаб“. В такива случаи старейшините се стремят да споделят това тежко бреме колкото е възможно по-равно между различните под-кланове под тяхна отговорност. М. Скелдеруп, *Jihadi Governance and Traditional Authority Structures: Al-Shabaab and Clan Elders in Southern Somalia, 2008–2012*, 7 август 2020 г., www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09592318.2020.1780686. Вж също Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March_2022.pdf, стр. 92-93 г.; „Проект Борген“, *Child Soldiers in Somalia*, 10 октомври 2021 г., <https://borgenproject.org/child-soldiers-in-somalia/>; С. Сантино Джуньор и Е. Споади [S. Santino Jr, E. Spoldi], *Children in Armed Conflict: A Human Rights Crisis in Somalia*, 16 март 2021 г., www.degruyter.com/document/doi/10.1515/gj-2020-0083/html; Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 4 март 2020 г., S/2020/174, [www.reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/N2005820.pdf](http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/N2005820.pdf), параграф 22. Понякога предоставянето на член на семейството може да замести плащането на данъка zakat. Датска имиграционна служба, *South and Central Somalia: Security Situation, Forced Recruitment, and Conditions for Returnees*, юли 2020 г., www.justice.gov/eoir/page/file/1309016/download, стр.

13. Наказанията за непочинение включват насилие, принудително изгонване и отвлечение на старейшини на села и кланове. През март 2020 г. бойци на „Ал-Шабаб“ се обвърнаха към старейшините и лидерите на общността в единият от села в област Хууур, регион Бакуа, и наредиха на общността да осигури деца на групировката, включително финансова подкрепа за децата. „Ал-Шабаб“ също заплаши, че тези, които не се съобразят, ще бъдат изгонени от имотите си и ще бъдат изгонени от селата.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 28 September 2020*, 28 септември 2020 г., S/2020/949, www.ecoi.net/en/file/local/2039997/S_2020_949_E.pdf, стр. 80.

698 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 123. Освен това: „От декември 2019 г. до юни 2020 г. експертната група документира кампания за набиране на деца от „Ал-Шабаб“ в Бай, Бакол и Долна Шабеа. Разследването подчертава как „Ал-Шабаб“ напада конкретни общности, които се възприемат като идеологически отдалечени от групировката и свързани с федералното правителство на Сомалия. Разследването също така разкри как общностите, които се противопоставят на исканията на „Ал-Шабаб“ за деца, са били подложени на нападения, отвлечения и насилствено разселване от групировката за продължителен период от време.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 28 September 2020*, 28 септември 2020 г., S/2020/949, www.ecoi.net/en/file/local/2039997/S_2020_949_E.pdf, стр. 79.

699 „През април 2021 г. повече от 8 000 семейства бяха разселени в област Бергейл в региона Бай (Югозападен щат) заради исканията на „Ал-Шабаб“ към общностите да използват децата им за набиране на бойци, принудително гачно облагане, отвлечение и унищожаване на имоти.“ Къштер за защита на Сомалия, *Protection Analysis Update*, февруари 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOM_PAU_Somalia-Protection-Analysis_Feb2022.pdf, стр. 6. „Общностите все повече се противопоставят на запозването на „Ал-Шабаб“ да осигуряват деца за набиране като бойци и са избрали да преместят децата в групи градове, което води до различна степен на разселване и разделяне на семейството.“ Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 32.

„заплашвани и определяни като неверници, които отхвърлят исляма и законите на шерията“ или да бъдат убити.⁷⁰⁰ Шестима старейшини бяха отвлечени от „Ал-Шабаб“ на 25 януари 2021 г., след като не успяха да осигурят нови новобранци.⁷⁰¹ Институтът „Хирал“ съобщи през 2018 г., че жителите на един централен град в Сомалия са купували деца от по-бедни кланове, за да ги предоставят на „Ал-Шабаб“, вместо да осигурят деца от собственото си село.⁷⁰²

Освен това „Ал-Шабаб“ отвлеча деца от училища, пазари, детски площадки и други обществени места за различни цели, включително набиране като бойци и използване в битки.⁷⁰³ „Ал-Шабаб“ е отвлечала 1012 деца (933 момчета и 97 момичета) през 2021 г., най-вече за набиране като бойци; по-голямата част от децата, отвлечени през 2021 г. от „Ал-Шабаб“, остават държани от групировката до края на годината.⁷⁰⁴ Отвлечените деца са настанени в тренировъчни лагери, където са подложени на изтощително обучение, наказание и религиозно обучение; обучението включва „принуждаване на децата да наказват и екзекутират други деца“.⁷⁰⁵

„Ал-Шабаб“ също използва пропаганда в джамии и училища, за да набира деца.⁷⁰⁶ Освен това тя е наложила директиви върху учебните програми на медресетата и училищата в селските райони, като ги е използвала „като входна точка за индоктриниране и принадлежност на младите хора“.⁷⁰⁷

През октомври 2021 г. Експертната група предупреди, че съобщенията за набиране на деца от различни въоръжени субекти се увеличават.⁷⁰⁸ През 2021 г. ООН документира набирането и използването като бойци на 1161 деца (1116 момчета, 45 момичета) от „Ал-Шабаб“ (854); правителствените сили за сигурност (138); регионалните сили (73); кланови милиции (63) и Ахлу Суна Уал Джама'а (33).⁷⁰⁹ Набирането и използването на деца като бойци е най-

- 700 Датска имиграционна служба, *South and Central Somalia: Security Situation, Forced Recruitment, and Conditions for Returnees*, юли 2020 г., www.justice.gov/eoir/page/file/1309016/download, сmp. 13.
- 701 МВКДС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 702 „Според жителите на територията, контролирана от „Ал-Шабаб“, някои кланове са започнали да купуват деца от по-бедни кланове, които да заемат мястото на децата си. Например в един контролиран от „Ал-Шабаб“ град в централна Сомалия на жителите е било наредено да осигурят 40 деца. Семействата, които можеха да си го позволят, събраха по 1000 долара, за да купят 13 деца от Южна Сомалия, които да заменят техните деца. Това всъщност е създавало търговия с деца-роби, с мъчяливото одобрение на „Ал-Шабаб“. Институтът „Хирал“, *The Fighters Factory: Inside Al-Shabab's Education System*, 15 май 2018 г., <https://hiraalinstitute.org/wp-content/uploads/2018/05/Education-in-Al-Shabab.pdf>.
- 703 Почти половината от всички инциденти с отвлечания, документиранни в световен мащаб от специалния представител на генералния секретар за децата и въоръжените конфликти от август 2020 г. до юли 2021 г., бяха приписани на въоръжени групировки в Сомалия“. Общо събрание на ООН, *Report of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict*, 26 юли 2021 г., A/76/231, www.ecoi.net/en/file/local/2059410/N2120600.pdf, параграф 6. Методът за набиране на хора, използван от „Ал-Шабаб“, варира от примамване на деца с подаръци и пари до пряка заплаха за тях или техните семейства. Освен това бойци са започнали да отвлечат деца, като са нахлували в училища, пазари, детски площадки и претърсват места на открито.“ С. Саннино Джуниър и Е. Споуди, *Children in Armed Conflict: A Human Rights Crisis in Somalia*, 16 март 2021 г., www.degruyter.com/document/doi/10.1515/gj-2020-0083/html, „Между август 2016 г. и септември 2019 г. работната група за страната провери отвлечането на 4462 деца (356 момчета, 4106 момчета). Беше проверено, че 98% от всички отвлечания са извършени от „Ал-Шабаб“. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 4 март 2020 г., S/2020/174, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/N2005820.pdf>, параграф 52.
- 704 „1030 деца (933 момчета, 97 момичета) бяха отвлечени от „Ал-Шабаб“ (1012), кланови милиции (5) и неидентифицирани извършители (13). Повечето деца са били отвлечени за набиране и използване (532), поради предполагаема връзка с въоръжените сили (104) и в резултат на неспазване на кодексите, наложени от „Ал-Шабаб“ (131). Някои са били освободени (123) или са избягали (35)“. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 23 юни 2022 г., S/2022/493, www.ecoi.net/en/file/local/2075706/N2234471.pdf, параграф 154. През 2020 г. „1430 деца (1448 момчета, 82 момичета) бяха отвлечени от „Ал-Шабаб“ (1413), кланови милиции (9), неидентифицирани извършители (7) и въоръжената групировка Устманг (1). Децата бяха отвлечени за набиране и използване като бойци (868), предполагаема връзка с въоръжените сили (174) и неспазване на кодовете, наложени от „Ал-Шабаб“ (93). Около 136 деца бяха освободени, 52 избягаха и 42 бяха спасени, докато 1168 останаха в ареста, б бяха убити, а 26 са в неизвестност.“ Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, S/2021/437, 6 май 2021 г., <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N21/113/09/PDF/N2111309.pdf>, параграф 141. Конкретните примери за отвлечания за набиране на бойци през 2021 г. включват: „Ал-Шабаб“ отвлече осем момчета на възраст между 15 и 18 години в Джоухар, Среден Шабел на 26 септември 2021 г., а трисесет и пет момчета бяха отвлечени и насилствено набрани като бойци чрез нападения срещу училища в регионите Хирал и Бай през 2021 г. МВКДС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>; Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 124.
- 705 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Вж. също „Гароуе онлайн“, *Somalia Forces Rescue Children in Raid on Al-Shabaab Camp*, 26 септември 2020 г., www.garoweonline.com/en/news/somalia/somalia-forces-rescue-children-in-raid-on-al-shabaab-camp.
- 706 С. Саннино Джуниър и Е. Споуди, *Children in Armed Conflict: A Human Rights Crisis in Somalia*, 16 март 2021 г., www.degruyter.com/document/doi/10.1515/gj-2020-0083/html. През 2021 г. „Ал-Шабаб“ „все повече нарежда на общностите да запечат деца, предимно момчета, за религиозно обучение в конкретни институции, които или се управляват от групировката, или от нейни симпатизанти. Децата често са били набрани като бойци от тези религиозни учебни заведения, след като са преминали индоктринация и военно обучение.“ Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 32.
- 707 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 124. „В Доана Джуба, както и в други части на контролираните от „Ал-Шабаб“ територии, механизмите за набиране на бойци, при които местните жители са били включени във военния апарат или други части на организацията, са били използвани по редица начини, например чрез индоктриниране и натиск от връстници в училища и джамии; често клановите старейшини не са били пряко замесени.“ М. Скъелдеруп, *Ihadi Governance and Traditional Authority Structures: Al-Shabaab and Clan Elders in Southern Somalia, 2008-2012*, 7 август 2020 г., www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09592318.2020.1780686. „Ал-Шабаб“ атакува и затваря училища, които следват всякакви неообрени учебни програми; на 27 октомври 2020 г. например „Ал-Шабаб“ „нападна и затвори основно училище, което предоставяше образование на 195 деца (115 момчета, 80 момичета) в област Гого, след като новата учебна програма на правителството на Сомалия, която „Ал-Шабаб“ забрани в района под свой контрол, беше преослабена на училището предишната седмица.“ Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 46.
- 708 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, сmp. 4.
- 709 Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 23 юни 2022 г., S/2022/493, www.ecoi.net/en/file/local/2075706/N2234471.pdf, параграф 149. Вж. също Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 122, бележка под линия 146. Между 6 ноември 2021 г. и 31 януари 2022 г. работната група за страната съобщи, че 289 деца са били наети и използвани като бойци. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 59.

често документирано в райони, където има активен конфликт, илюстрирано през 2021 г. от скокове в набирането на деца като бойци в районите Среден Шабел, Гедо и Хуран.⁷¹⁰

През 2020 г. Организацията на обединените нации документираща „набирането и използването като бойци на 1716 деца (1655 момчета, 61 момичета)“.⁷¹¹ Децата са набрани за поддържащи роли, а също и за битки, включително като апентатори самоубийци и човешки щитове, поставяне на експлозиви и носене на консумативи или за работа като пазачи.⁷¹² Средно децата са на възраст 13, 5 години по време на набирането им като бойци.⁷¹³

През февруари 2022 г. „Клъстер за защита“ в Сомалия отбеляза, че „действителният размер на тежките нарушения на правата на децата [включително принудителното набиране като бойци] се очаква да бъде много по-висок от докладвания и проверен“.⁷¹⁴

С оглед на наличната информация относно принудителното набиране на бойци от „Ал-Шабаб“ ВКБООН смята, че в зависимост от конкретните обстоятелства по случая децата, живеещи в райони под ефективния контрол на „Ал Шабаб“ или в райони, оспорвани между „Ал-Шабаб“ и правителството на Сомалия, може да се нуждаят от международна закрила на бежанците въз основа на основателни опасения от преследване от страна на недържавен субект поради принадлежността им към определена социална група, религия или друго съответно основание съгласно Конвенцията, в съчетание с обща неспособност на държавата да осигури защита от такова преследване.

В зависимост от конкретните обстоятелства по случая клановите старейшини и членовете на общността, които се възприемат от „Ал-Шабаб“ като съпротивляващи се на инструкциите за предоставяне на деца за набиране, също могат да се нуждаят от международна закрила на бежанците въз основа на обоснован страх от преследване от страна на недържавен субект по причини, свързани с тяхната религия или приписани политически възгледи, в съчетание с обща неспособност на държавата да осигури защита от такова преследване.

С оглед на наличната информация относно набирането на непълнолетни от Сомалийската национална армия ВКБООН смята, че децата, живеещи в райони под контрола на правителството, могат, в зависимост от конкретните обстоятелства по случая, да се нуждаят от международна закрила на бежанците въз основа на основателни опасения от преследване от страна на държавата поради принадлежността им към определена социална група.

Молбите за убежище, подадени от деца, трябва да бъдат внимателно оценени и в съответствие с насоките на ВКБООН относно молбите за убежище на деца, включително във връзка с разглеждането на всякакви съображения за изключване на бивши деца войници.⁷¹⁵ Когато се твърди, че деца, свързани с въоръжени групировки, са извършили престъпления, е важно да се има предвид, че те могат да бъдат жертви на нарушения на международното право, а не само извършители.⁷¹⁶

710 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 122. „Ал-Шабаб“ драстично увеличи набирането на деца като бойци през 2017 и 2018 г. в резултат на военни операции на Сомалийската национална армия, Миссията на Африканския съюз в Сомалия и международните сили. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 4 март 2020 г., S/2020/174, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/N2005820.pdf>, параграф 21.

711 От тях 1407 са набрани за бойци от „Ал-Шабаб“; 168 от правителствените сили за сигурност, включително 101 от сомалийските полицейски сили, 62 от сомалийската национална армия и 5 от Националната агенция за разузнаване и сигурност; 94 от регионалните сили, включително силите на Джубаленг (36), силите на Галмууд (31), силите на Пунтленд (21), полицията на Джубаленг (3), полицията на Пунтленд (2) и полицията на Галмууд (1); и 47 от кланови милиции. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 6 май 2021 г., S/2021/437, www.ecoi.net/en/file/local/2058874/A_75_873_E.pdf, параграф 136. Вж. също С. Сантино Джуниър и Е. Спалди, *Children in Armed Conflict: A Human Rights Crisis in Somalia*, 16 март 2021 г., www.degruyter.com/document/doi/10.1515/gj-2020-0083/html.

712 Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 6 май 2021 г., S/2021/437, www.ecoi.net/en/file/local/2058874/A_75_873_E.pdf, параграф 136; Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. „Тези деца [набрани като бойци от „Ал-Шабаб“] поставяха взривни устройства, действаха като човешки щитове, извършваха убийства и самоубийствени нападения, събираха разузнавателни данни и предоставяха домашни услуги.“ Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html.

713 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022-Somalia-HNO.pdf, стр. 96.

714 Клъстер за защита на Сомалия, *Protection Analysis Update*, февруари 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOM_PAU_Somalia-Protection-Analysis_Feb2022.pdf, стр. 8. През май 2022 г. генералният секретар на ООН отбеляза, че ограниченията за достъп поради въоръжени групировки и пандемията от COVID-19 възпрепятстват събирането на данни и че броят на потвърдените нарушения срещу деца, включително случаи на набиране като бойци, „вероятно е значително по-голям“. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 28.

715 ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 8: Child Asylum Claims under Articles 1(A)2 and 1(f) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*, HCR/GIP/09/08, 22 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b2f4fd2.html.

716 Принципиите от Париж гласят: „Децата, които са обвинени в престъпления съгласно международното право, за които се твърди, че са извършени, докато са били свързани с въоръжени сили или въоръжени групировки, трябва да се разглеждат предимно като жертви на престъпления срещу международното право, а не само като извършители. Те трябва да бъдат третирани в съответствие с международното право в рамките на възстановителното правосъдие и социалната рехабилитация, в съответствие с международното право, което предлага на децата специална закрила чрез многобройни споразумения и принципи.“ УНИЦЕФ, *The Paris Principles: Principles and Guidelines on Children Associated with Armed Forces or Armed Groups*, февруари 2007 г., www.refworld.org/docid/465198442.html, параграфи 3.6 и 3.7.

7) *Дезертъори от „Ал-Шабаб“*

„Ал-Шабаб“ не позволява на членовете ѝ да напускат и наказанието за това е смърт.⁷¹⁷ Проучване на 32 дезертъори от „Ал-Шабаб“ в център за разоръжаване, рехабилитация и реинтеграция през 2017 г. установи, че 70% от дезертъорите са получили смъртни заплахи от „Ал-Шабаб“ след напускане.⁷¹⁸ Въпреки че „Ал-Шабаб“ може да не преследва дезертъор от ниско ниво извън областите, които контролира, тя все пак може да накаже този дезертъор, ако лицето привлече вниманието на организацията или се опита да пътува.⁷¹⁹ Съобщава се обаче, че високопоставени и среднопоставени членове на „Ал-Шабаб“ се страхуват да дезертират, защото „Ал-Шабаб“ ще ги атакува дори извън районите, които контролира.⁷²⁰ Разузнавателните служби на „Ал-Шабаб“ проследяват онези, които напускат организацията и са нападнали и убивали членове на семействата на дезертъори.⁷²¹

Цялостният подход на правителството към бивши членове на „Ал-Шабаб“, които са дезертирали или са напуснали „Ал-Шабаб“ е бил според отделния случай, варирайки от разоръжаване и рехабилитация до осъждане на високопоставени дезертъори във военни съдилища до смъртно наказание.⁷²² Мисията на ООН за подкрепа в Сомалия и Федералното правителство, в партньорство с други международни субекти, включително Международната организация по миграция (МОМ), провеждат програми за разоръжаване на бегълци от „Ал-Шабаб“ с нисък риск и се смята, че до 3000 души са били в програмите от създаването им.⁷²³ До 2 декември 2021 г. в центровете за рехабилитация в Сомалия е имало 337 мъже и 223 жени бивши бойци на „Ал-Шабаб“.⁷²⁴

Съобщава се, че децата са арестувани и преследвани за предполагаемата им връзка с „Ал-Шабаб“, включително от военни трибунали.⁷²⁵ Според „Хюман Райтс Уоч“ деца, на възраст от 14 години нагоре са осъждани да излежават присъди от шест години до доживотен затвор“ за връзката си с „Ал-Шабаб“.⁷²⁶ През 2021 г. 195 деца бяха задържани поради предполагаемата им връзка

- 717 „Наказанието за дезертъорство е смърт. „Ал-Шабаб“ ми каза, че това наказание се отнася за всеки, който напусне групировката без разрешение, не само за бойците.“ „Бу Би Си“, *Life after Al-Shabab: Driving a School Bus Instead of an Armed Pickup Truck*, 23 ноември 2020 г., www.bbc.com/news/stories-55016792. „Трудно е да се напусне „Ал-Шабаб“ и е изключително опасно да се опиташ да дезертираш. Групировката също така не позволява на хората, живеещи на нейна територия, да напускат лесно. Съществува не само значителен риск за всяко лице, което се опитва да напусне организацията, но и за негодното семейство.“ Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, сmp. 94.
- 718 С. Тейлър, Т. Семмелок и А. МакДермотт [C. Taylor, T. Semmelrock and A. McDermott], *The Cost of Defection: The Consequences of Quitting Al-Shabaab*, 13 International Journal of Conflict and Violence, 2019 г., www.ijcv.org/index.php/ijcv/article/view/3122/pdf, сmp. 8.
- 719 ЕСПОУ, *Somalia Targeted Profiles*, септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, сmp. 28.
- 720 Членовете на „Ал-Шабаб“, заемащи средни и високи постове, имат различна степен на доверие в групировката и нейните идеали; те обаче са обединени във вярването си за групировката като единствен избор. [...] Техните мнения не се превръщат в дезертъорство, защото, за разлика от нископоставените войници, дезертъорството би означавало, че те ще бъдат убити в района, контролирани от правителството, което не е в състояние да защити собствените си служители, да не говорим за дезертъори.“ Институт „Хирал“, *Al-Shabab's Military Machine*, декември 2018 г., <https://hiraalinstitute.org/wp-content/uploads/2018/12/The-Al-Shabab-Military.pdf>.
- 721 АЦИАСПУ, *Disengaging from Violent Extremism: The Case of Al-Shabaab in Somalia*, 24 юни 2019 г., www.accord.org.za/conflict-trends/disengaging-from-violent-extremism/. „Хората, които дезертират от „Ал-Шабаб“, са ужасени, че Амният ще ги открие. Дезертъори в рехабилитационен център заявява, че единственият начин да бъдат в безопасност от „Ал-Шабаб“ е да избягат от Сомалия.“ „Бу Би Си“, *Somalia's Frightening Network of Islamist Spies*, 27 май 2019 г., www.bbc.com/news/world-africa-48390166.
- 722 Институт за интегрирани преходи и Университет на ООН, *The Limits of Punishment: Transitional Justice and Violent Extremism*, май 2018 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/attachment/3129/4-LoP-Somalia-final.pdf>, сmp. 4.
- 723 „Международен институт за мир“, *Protection Dilemmas Arising from the Reintegration of Former Combatants and the Impact of the Terrorist Designation*, януари 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2201_Protection-Dilemmas.pdf, сmp. 6.
- 724 Има центрове в Могадишу, Байдоа и Кисмайо. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 69.
- 725 „По-специално [сомалийската] съдебна система наскоро възприе тенденция [...], при която националните съдилища агресивно преследват наети като бойци деца след излизането им от въоръжените групировки. В сомалийската съдебна система това позволява на полицията да арестува и преследва деца за участието им в „Ал-Шабаб“. Тези практики премахва правото на децата да бъдат подпомогнати и реинтегрирани в обществото, както беше обявено от националната програма, която предвижда задължителното предаване на освободени или избягали от затвора [деца, свързани с въоръжени сили или групировки] на УНИЦЕФ за рехабилитация в рамките на 72 часа. Вместо това бивши бойци деца са били задържани и осъдени да прекарват време в затвора, вариращо от шест години до живот. Военният съд също осъди 10 деца на смърт, нарушавайки международната норма, която забранява екзекуцията на деца престъпници, а по-късно замени присъдата след обжалване.“ С. Саншино Джунйър и Е. Споди, *Children in Armed Conflict: A Human Rights Crisis in Somalia*, 16 март 2021 г., www.degruyter.com/document/doi/10.1515/gj-2020-0083/html. „Международните организации проваждат, че някои правителствени сили са арестували и задържали деца за тяхната действителна или предполагаема връзка с „Ал-Шабаб“ и не са прилагали стандарти за непълнолетно правосъдие или не са се придържали към международните задължения.“ Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.
- 726 „През октомври 2020 г. шестима тийнейджъри бяха арестувани в Галкайо, в региона Мууду в щата Пунтленд в Сомалия, заради предполагаемо участие във въоръжени групировки. Четири от тях са били на 15 години към момента на ареста. Те бяха осъдени от военен съд за участие във въоръжени групировки. На 31 януари 2022 г. военният съд в Галкайо постанови смъртно наказание за четирима от тийнейджърите, на възраст от 16 до 18 години, докато оръжието им, на възраст от 16 години, бяха осъдени съответно на 20 и 30 години затвор.“ „Хюман Райтс Уоч“, *Submission to the Committee on the Rights of the Child Review of Somalia*, 14 април 2022 г., www.hrw.org/news/2022/04/14/submission-committee-rights-child-review-somalia.

с въоръжени групировки - брой, подобен на този от 2020 г.⁷²⁷ През 2019 г. ООН е документирала 910 деца, които са били задържани за предполагаемата им връзка с въоръжена групировка в Сомалия.⁷²⁸

Дезертърите от „Ал-Шабаб“ от ниско и средно ниво трябва да разчитат на мрежите на клановете, за да го направят безопасно, тъй като в противен случай те могат да бъдат предадени на Националната агенция за разузнаване и сигурност, което може да доведе до военен процес и екзекуция.⁷²⁹ Процесът на дезертърство е „непрозрачен“ и цивилните лица, включително тези, които изпълняват задачи, които не включват насилие, като готвене или миене, „рискуват да бъдат хванати в процеса на скрининг“; следователно „гори цивилните лица, които са само непряко свързани с „Ал-Шабаб“, рискуват да бъдат сметнати за високорискови и след това да бъдат изправени пред смъртно наказание.“⁷³⁰ Членове на „Ал-Шабаб“ са съдени във военни съдилища, за които защитници твърдят, че „нарушават основните стандарти за справедлив процес“; процесите често са прикрити и могат да разчитат на признания, получени, докато запозреният е бил задържан от разузнавателните служби.⁷³¹

Жените и децата, които са били свързани с „Ал-Шабаб“, са изправени пред остракизация и заклемяване, а в някои случаи са били изгонени от своите общности като шпиони.⁷³²

Възрастните дезертири от „Ал-Шабаб“ може да се нуждаят от международна закрила на бежанци въз основа на основателни опасения от преследване от страна на държавата в контекста на наказателното преследване, водещо до прилагане на смъртното наказание, поради техните (приписани) политически възгледи, тяхната религия или други основания съгласно Конвенцията. Те могат също така да имат основателен страх от преследване от страна на недържавен субект поради техните (приписани) политически възгледи, тяхната религия или друго съответно основание съгласно Конвенцията. Децата, дезертири от „Ал-Шабаб“ може да се нуждаят от международна закрила на бежанци въз основа на основателни опасения от преследване от страна на държавата поради техните (приписани) политически възгледи, религия, принадлежност към определена социална група или друго съответно основание съгласно Конвенцията. Исковите за международна закрила, основаващи се на това, че дадено лице е дезертър от „Ал-Шабаб“, могат да доведат до необходимостта да се разгледа евентуалното изключване от статут на бежанец.

В зависимост от конкретните обстоятелства по случая членовете на семейството на лица от този профил могат да се нуждаят от международна закрила въз основа на връзката си с лица в риск.

Молбите за убежище, подадени от деца, трябва да бъдат внимателно оценени и в съответствие с насоките на ВКБООН относно молбите за убежище на деца, включително във връзка с разглеждането на всякакви съображения за изключване на бивши деца войници.⁷³³ Когато се твърди, че деца, свързани с въоръжени групировки, са извършили престъпления, е важно да се има предвид, че те могат да бъдат жертви на нарушения на международното право, а не само извършители.⁷³⁴

727 Това включва 192 момчета и 3 момичета. Повече от половината са били задържани от полицейските сили на Сомалия (101 деца), а останалите са били задържани от сомалийската национална армия (35), силите на Джубаленг (20), полицията на Джубаленг (9), полицията на Галмуз (9), NISA (7), силите на Пунтленд (6) полицията на Пунтленд (6) и силите на Галмуз (2). Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 23 юни 2022 г., S/2022/493, www.ecoi.net/en/file/local/2075706/N2234471.pdf, параграф 150. През 2020 г.: „212 деца (211 момчета, 1 момиче) бяха задържани за предполагаема връзка с въоръжени групировки от сомалийските полицейски сили (127), Сомалийската национална армия (40), силите на Джубаленг (27), силите на Пунтленд (8), силите на Галмуз (1), полицията на Джубаленг (4), полицията на Галмуз (3) и полицията на Пунтленд (2).“ Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 6 май 2021 г., S/2021/437, www.ecoi.net/en/file/local/2058874/A_75_873_E.pdf, параграф 137.

728 Повече от половината от тях (492 случая) са били задържани от Сомалийската национална армия. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 4 март 2020 г., S/2020/174, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/N2005820.pdf>, параграф 31.

729 М. И. Шафър, *Dialoguing and Negotiating with Al-Shabaab: The Role of Clan Elders as Insider-Partial Mediators*, 17 септември 2020 г., <https://doi.org/10.1080/17531055.2020.1863099>. Вж. също Университет „Джордж Вашингтон“, *Inside the Minds of Somalia's Ascendant Insurgents*, март 2022 г., https://extremism.gwu.edu/sites/g/files/zaxdzs2191/f/Al-Shabaab-IMEP_Bacon_March-2022.pdf, стр. 109.

730 Институт за интегрирани преходи и Университет на ООН, *The Limits of Punishment: Transitional Justice and Violent Extremism*, май 2018 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/attachment/3129/4-LoP-Somalia-final.pdf>, стр. 4. На 27 юни 2021 г. властите в Пунтленд изпълниха смъртно наказание с разстрел срещу 21 лица, които бяха осъдени за това, че са членове на „Ал-Шабаб“. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 10 август 2021 г., S/2021/723, www.ecoi.net/en/file/local/2058501/S_2021_723_E.pdf, параграф 43.

731 „Хюман Райтс Уоч“, *Submission to the Universal Periodic Review of Somalia*, октомври 2020 г., <https://uprdoc.ohchr.org/uprweb/downloadfile.aspx?filename=8584&file=EnglishTranslation>, параграф 2. Вж. също „Хюман Райтс Уоч“, *Submission to the Committee on the Rights of the Child Review of Somalia*, 14 април 2022 г., www.hrw.org/news/2022/04/14/submission-committee-rights-child-review-somalia; „Войс ъф Америка“, *Al-Shabab Fears Somalia's Military Court, Judge Says*, 14 януари 2022 г., www.voanews.com/a/al-shabab-fears-somalia-s-military-court-judge-says-/6397204.html.

732 Институт за интегрирани преходи и Университет на ООН, *The Limits of Punishment: Transitional Justice and Violent Extremism*, май 2018 г., <https://i.unu.edu/media/cpr.unu.edu/attachment/3129/4-LoP-Somalia-final.pdf>, стр. 27.

733 ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 8: Child Asylum Claims under Articles 1(A)(2) and 1(F) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*, HCR/GIP/09/08, 22 септември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b2f4f62.html.

734 Вж. УНИЦЕФ, *The Paris Principles: Principles and Guidelines on Children Associated with Armed Forces or Armed Groups*, февруари 2007 г., www.refworld.org/docid/465198442.html, параграфи 3.6 и 3.7.

8) Лица, принадлежащи към клан, участващи в междукланови конфликти, включително кръвни вражди

В Сомалия клановите могат да бъдат разделени на пог-кланове и пог-пог-кланове; най-основната единица на клана е групата, плащаща *дия*⁷³⁵ (наричана също *джилиб*), която е колективно отговорна за кръвните дългове на своите членове.⁷³⁶ Кръвни дългове обикновено възникват, когато един член на група *дия* убие член на друга група *дия*,⁷³⁷ но може да бъдат предизвикани и в случаи на нападение, кражба или изнасилване.⁷³⁸ Групата *дия* на извършителя трябва да изплати справедливо обезщетение на групата *дия* на жертвата.⁷³⁹ Ако не бъде предоставено обезщетение, роднините на жертвата могат да си отмъстят, като убият убиеца или друг член на групата, заплащаща *дия*, което може да доведе до допълнителни искове за кръвна компенсация и цикли на убийство за отмъщение.⁷⁴⁰ Невинни хора стават мишена в тези кръвни вражди като членове на определена група *дия*.⁷⁴¹

Малцинствените кланове често нямат способността да отмъщават и са принудени да търсят защита чрез по-мощен клан.⁷⁴²

Конфликтите между клановите и убийствата за отмъщение продължават на високи нива през 2020 г. и 2021 г.⁷⁴³ Политическата нестабилност и конкуренцията за природни ресурси,⁷⁴⁴ както и последиците от COVID-19

- 735 *Дия* на арабски означава „кръвна компенсация“ или „кръвна цена“. Маге сомалийската дума. АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, 15 септември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 8. Вж. също „Лиџо“, *Somalia: The Position of Women in the Clan System*, 27 април 2018 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=45863>, стр. 6.
- 736 „Слузайки нагоду по йерархичната структура, откриваме още номадските кланове джилиб, които се състоят от няколко стопин или няколко хиляди мъже и които са наричани в специализираната литература „група, която заплаща маг или дия“. [...] Джилиб се състоят от няколко семейства (разширени), които могат да плащат солидарно „кръвнината“ в случай на убийство на член на друг джилиб. Именно тази компенсация се нарича маг или дия.“ SEM, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 23, 30-31, 36-37.
- 737 Не само убийство, но и „предполагаеми актове на унижение“ могат да доведат до кръвни вражди и убийства за отмъщение. АЦИДСПУ, *Clans in Somalia: Report on a Lecture by Joakim Gundel, COI Workshop Vienna*, септември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b29f5e82.html, стр. 21.
- 738 „Организация за международно право за развитие“, *Unlikely Allies: Working with Traditional Leaders to Reform Customary Law in Somalia*, 2011 г., www.files.ethz.ch/isn/137064/WP1Somalia.pdf, стр. 8.
- 739 „Пог-клановите, които плащат дия, обикновено се състоят от няколкостотин до няколко хиляди души. Групата трябва да има поне способността да плати еквивалента на сто камили, което обикновено е фиксиран размер на наказанието за семейството на жертвата за убийство, извършено от член на клана.“ „Лиџо“, *Somalia: The Position of Women in the Clan System*, 27 април 2018 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=45863>, стр. 7.
- 740 „Неплащането на мах/дия носи последици, до и включително убийство, от страна на засегнатия клан. Този вид реципрочен отговор в общ смисъл гарантира, че компенсацията ще бъде ефективно запламена.“ SEM, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 36.
- 741 На 12 февруари 2022 г. например бременна жена беше застреляна и убита в региона Галагуд в Галмууг като част от спор между кланове. „Гобджо нюз“, *Expectant Woman Killed in Clan Feuds in Kahan-dhaalle, Galgaduud*, 12 февруари 2022 г., <https://gobjoong.com/english/expectant-woman-killed-in-klan-feuds-in-kahan-dhaalle-galgadud/>. Вж. също „Би Би Си“, *Somali Clans Secure Peace with Death Sentences and Heavy Fines*, 18 март 2018 г., www.bbc.com/news/world-africa-43450535. Хората, които са убити за отмъщение, обикновено се предполага, че са на подобно положение на тези, които са били убити в първата група. ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 76.
- 742 SEM, *Focus Somalie : Clans et minorités*, 31 май 2017 г., www.sem.admin.ch/dam/sem/fr/data/internationales/herkunftslander/afrika/som/SOM-clans-f.pdf.download.pdf/SOM-clans-f.pdf, стр. 40-41; Finnish Immigration Service, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 42. За малцинствени групи като Банту и други клановата система предлага слаба защита или възможности и вместо това води до изключване от основния социален и политически живот.“ MGRI, *State of the World's Minorities and Indigenous Peoples 2014: Somalia*, 3 юли 2014 г., www.refworld.org/docid/53ba8d614.html. „Преобладаването на системата на клановите особено засяга членовете на кланове на малцинствата, които са жертви на повече атаки, свързани с конфликти, върху техните домакинства, в сравнение с членовете на кланове на мнозинството.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022-Somalia-HNO.pdf, стр. 23. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; Lifos, *Government and Clan System in Somalia*, 5 март 2013 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=38611>, стр. 31-32.
- 743 „Конфликтите в клановите остават основно притеснение, особено в регионите Хиран, Галмууг, Долен Шабел, Среден Шабел и Сол, където насилието в клановите струва живот и поминък и разделя семейства. Конфликтът между клановите в Галмууг и Хиришабел ескалира от ноември 2020 г. и продължи до септември 2021 г., особено в региона Галагуд, а насилието, основано на кланове, заради политически олаквания и убийства за отмъщение възпрепятства хуманитарното движение и операции, както и въоръжените сблъсъци между местните милиции в спорните райони Сол и Санаг, където териториалният спор продължава.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022-Somalia-HNO.pdf, стр. 16-17, вж. също стр. 63.
- 744 „През отчетния период [от 16 декември 2020 г. до 6 септември 2021 г.] експертната група [на експертите за Сомалия] отбелязва нарастващо ниво на въоръжено кланово насилие, тясно свързано с конкуренцията за ресурси и борби за власт и изострено от продължаващия изборен процес в няколко сомалийски региона, по-специално Галагуд, Хиран, Мууг, Санаг и Бару.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 31. Конфликтите между клановите „често са свързани с достъпа до ресурси (вода, пасища) или земя.“ ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, 20 септември 2021 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/easo-country-origin-information-report-somalia-targeted-profiles-september-2021>, стр. 77. Вж. също „Хил“, *The Violence in Somalia Needs to be Addressed*, 7 юли 2021 г., <https://thehill.com/opinion/international/561870-the-violence-in-somalia-needs-to-be-addressed>.

пандемията,⁷⁴⁵ изостриха кръвните вражди и междуклановите конфликти.⁷⁴⁶ Свързаните с климата сътресения и последиците от изменението на климата засегнаха и предизвикаха конфликти между клановете.⁷⁴⁷

От януари до август 2021 г. експертната група е документирала „118 инцидента на конфликт между кланове, по-специално убийства за отмъщение и отвлечения, при които загинаха 80 души, а 170 бяха ранени“.⁷⁴⁸ Конфликтът между клановете, включително убийствата за отмъщение, допринася за несигурността и разселването и възпрепятства хуманитарната помощ.⁷⁴⁹ Убийствата за отмъщение могат да се извършат незабавно, но също така могат да бъдат забавени с години.⁷⁵⁰ Клановите конфликти са били експлоатирани от външни страни, включително „Ал-Шабаб“,⁷⁵¹ възпрепятстващи медиацията и разрешаването.⁷⁵²

а) Кръвни вражди в Сомалиленд⁷⁵³

Сблъсъците между под-клановете Хабар Йонис/Са'ад Йонис и Хабар Дже'ло/Би'ге в Ел Афбайн в региона Санаг в Сомалиленд продължават от много години.⁷⁵⁴ На 10 март 2020 г., след

- 745 „Случаите [на сексуално насилие, свързано с конфликти], приписвани на неизвестни въоръжени мъже и кланови милиции, се дължат главно на засилени нападения на кланове, предизвикани от спорове между кланове, базирани на земя, докато общностите се борят с въздействието на COVID-19 и други хуманитарни кризи.“ Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 17 февруари 2021 г., S/2021/154, www.ecoi.net/en/file/local/2046029/S_2021_154_E.pdf, стр. 10.
- 746 „Заинтересованите страни съобщава за засилване и увеличаване на въоръжения конфликт между кланове и под-кланове относно собствеността върху селското стопанство, пасищата и водните ресурси, както и убийства за отмъщение и борби за политическа власт, които са довели до 199 жертви (133 цивилни жертви и 66 ранени). Сблъсъците между клановете в Джубаленд, Галмууг и Югозападния щат доведоха до цивилни жертви и масови разселвания. Убийствата и зверствата на клановете за отмъщение бяха толкова сериозни, че се изцесиха военни интервенции, за да се разделат фракциите, и се провеждаха срещи за помирение между старейшините на клановете и местното население, за да се разрешат споровете и да се посредничат.“ Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 23. Освен това, „[н]апреженията и конфликтите между клановете ескалират по време на суши, наводнения и нападения от скакалци, което засява нуждата, особено сред уязвимите селски общности, от обработваема земя и достъп до вода за битови и селскостопански цели.“ Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 24 август 2020 г., www.undocs.org/A/HRC/45/52, стр. 9. Вж. също „Гаруин“, *Nothing to Eat: Somalia Hit by Triple Threat of Climate Crisis, Covid and Conflict*, www.theguardian.com/global-development/2021/aug/23/nothing-to-eat-somalia-hit-by-triple-threat-of-climate-crisis-covid-and-conflict.
- 747 „В допълнение към изборното насилие, междуклановият конфликт - воден от съперничества, спорове за земя, собственост и контрол на ресурсите - ще продължи да измества и засяга домакинствата. Тези динамики са тясно свързани с климата, тъй като междуклановите борби за ресурси се засилват от повторящи се климатични шокове като суши и наводнения, които допълнително намаляват наличното на вода и пасища.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 22.
- 748 „Имаше и 22 отвлечения, за да се наложи обезщетение за по-ранни убийства. Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 32.
- 749 „Тези конфликти доведоха до нестабилност и несигурност към вече нестабилните райони и доведоха до значителни хуманитарни последици, включително цивилни жертви, унищожаване на гражданска собственост, разселване и възпрепятстване на хуманитарната помощ.“ „Ал-Шабаб“ експлоатира клановите разделения, за да обслужва целите си, особено в Мууг и Хиран, подкрепяйки конкретни кланови интереси и подхранвайки по-нататъшно насилие.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 31. „Конфликтите между клановете остават основно притеснение [...] Хуманитарните програми в засегнатите места често бъдат спрени, докато конфликтът не бъде разрешен. Някога местният хуманитарен персонал, принадлежащ към враждуващи кланове, е станал жертва или е хванат в конфликта.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 12 October 2020*, 15 октомври 2020 г., S/2020/1004, www.undocs.org/S/2020/1004, стр. 11. „Кризите, свързани с климата, и конфликтите, основани на кланове, вероятно ще предизвикат по-нататъшно разселване и ще окажат допълнително напрежение върху вече уязвимите общности, особено в места, предразположени към бедствия, като например басейните Шабел и Джуба.“ МОМ, *Somalia Crisis Response Plan 2022*, 15 декември 2021 г., https://crisisresponse.iom.int/sites/default/files/appeal/pdf/2022_Somalia_Crisis_Response_Plan_2022.pdf, стр. 3. Вж. също Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 16.
- 750 „Убийствата за отмъщение могат да продължат дълго време; дори след прекъсване от няколко години, те внезапно могат да бъдат започнати отново.“ ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, 20 септември 2021 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/easo-country-origin-information-report-somalia-targeted-profiles-september-2021>, стр. 78. „Дори след като усилията за помирение са били успешни, конфликтите имат потенциала да се разпалят бързо в следствие на малки или предположени провокации. Поради тази причина хуманитарните организации, действащи в районите, трябва да имат актуална информация за всички инциденти, които могат да доведат до конфликти между клановете, включително за тези, които може да са се случили през последните месеци или години, за да се избягне попадането в цикъла на отмъщение.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 12 October 2020*, 15 октомври 2020 г., S/2020/1004, www.undocs.org/S/2020/1004, стр. 11.
- 751 „Ал-Шабаб“ използва няколко метода за контрол на населението, да бъде върху политическите резултати и да поддържа климата на страх в Централна и Южна Сомалия. Някои от тези методи включват [...] експлоатация на клановата конкуренция и използване на тактика туп разделяй и владей, с цел разширяване на влиянието.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 31, 6, вж. също параграф 31. „Като част от стратегията си да се представят като легитимно правителство, бойците от „Ал-Шабаб“ често налага строги мерки на местните кланове, включително налагане на тежки глоби за смъртта на свои бойци, когато са убити от кланови милиции. Престъпниците на кланове плащат глоби [...] в замяна на собствената си безопасност и тази на семействата си.“ „Гаруе онлайн“, *Clan Pays \$108,000 as Compensation for Deaths of Militants in Somalia*, 6 октомври 2021 г., www.garoonline.com/en/news/somalia/clan-pays-108-000-as-compensation-for-deaths-of-militants-in-somalia.
- 752 „Особено в политизирани конфликти, базичките селци често страдат от външна намеса на онези, които могат да имат интерес от продължаващата несигурност в даден район или които смятат, че една от страните е заела погрешна политическа позиция.“ ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, 20 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 78. Вж. също АЦИДСПУ, *Understanding Civil Militia Groups in Somalia*, 16 август 2016 г., www.acord.org.za/publications/trends/understanding-civil-militia-groups-somalia/.
- 753 Настоящият раздел и следващите раздели обхващат някои от неотдавнашните и текущите конфликти между клановете в Сомалиленд, Пунтленд и Сомалия. Това не е изчерпателен списък на всички конфликти между клановете в Сомалия. Поради връзката между клановите милиции и несигурността, може да е трудно да се определи къде един кланов конфликт с администрация, сили за сигурност или „Ал-Шабаб“ има последици за кръвните вражди. Но като се има предвид основата на клановата структура в сомалийското общество, всеки конфликт, който причинява жертви, има способността да предизвика искания за обезщетение за кръвнина и/или цикъл от убийства за отмъщение. За данни за инциденти, свързани с кръвни вражди, вж. МВКДС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 754 „Администрацията на президентта Бихи [в Сомалиленд] е изправена пред повторящ се конфликт между клановете в Сел Афбайн, в региона Санаг, който противопоставя един срещу друг два основни клана на клана Исак - Бисидо/Хабар Джекло и Саг Йонис/Хабар Йонис. Корените на конфликта се крият в дългогодишната вражда между Хабар Джекло и Хабар Йонис, която се засили по време на изборите през 2017 г., когато Бихи, подкрепен от ръководен от Хабар Джекло альянс, спечели. МКТ, *Averting War in Somalia*, 27 юни 2018 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somaliland/141-averting-war-northern-somalia.

споразумеие между традиционни и религиозни лидери, двата съперничещи си под-клана започнаха размяна на компенсации за жертвите на конфликта.⁷⁵⁵

Когато междуклановият конфликт между Рер Хагар и Хаяаг в района на Тогер доведе до убийството на мъж от Хаяаг през 2019 г., той предизвика цикъл на насилие за отмъщение, което струваше 27 живота за по-малко от една година, докато посредничеството прекрати спора и разпореди обезщетение.⁷⁵⁶ През април 2021 г. конфликт между под-клановите на Дулбаханте Джама Сияаг и Угадяхан/Налеие Ахмед в региона Сол причини най-малко 15 смъртни случая; мирните преговори продължават към юни 2021 г.⁷⁵⁷ Членове на клана Дулбанте се сблъскаха с членове на Хабар Дже'ло през април 2021 г. в региона Тогдир, което доведе до най-малко четири смъртни случая.⁷⁵⁸

б) Кръвни вражди в Пунтленд

Въпреки че преди това са регистрирани конфликти между кланове в Пунтленд, като например между конкурентните кланове Дарог и Хавие,⁷⁵⁹ има относителна стабилност от януари 2020 г.⁷⁶⁰ В Галкайо, който е частично контролиран от Пунтленд, продължава конфликт между Омар Мохамуд/Маджертен, който е под-клан на Дарог, и Са'ад/Хабаргадир, който е под-клан на Хавие.⁷⁶¹

в) Кръвни вражди в Южна и Централна Сомалия

Има няколко активни и насилствени кланови спорове в Галмудуг, довели до смъртни случаи, наранявания и отвлечения, включително през 2021 г.⁷⁶² В началото на 2022 г. цикълът на насилие продължи между клановите Хабар Гедир и Марехан в Муугу.⁷⁶³ В три района в Галмудуг клановите конфликти се контролират от „Ал-Шабаб“, но има опасения, че тези кланови конфликти могат да избухнат отново, след като тези райони бъдат върнати под контрола на правителството на Галмудуг.⁷⁶⁴

⁷⁵⁵ Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2030188/S_2020_398_E.pdf, параграф 33.

⁷⁵⁶ Компенсацията трябваше да бъде изплатена през юли 2021 г. Спорът премина в Етиопия. ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, 20 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 79.

⁷⁵⁷ „Ябълката на раздора беше кладенец. В битката загинаха 18 мъже, включително 15 от под-клана Угадяхан и 3 от Джама Сияаг [...] Мирните преговори продължават (към юни 2021 г.).“ ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, 20 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 79. Вж. също „Сомали ъфеърс“ [Somali Affairs], *Casualties in Clan Clashes in Sool*, 16 април 2021 г., www.somalifairs.com/news/somalia-casualties-in-clan-clashes-in-sool/; Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 32.

⁷⁵⁸ „Към юни 2021 г. четирима мъже (двама от Дулбаханте и двама Хабар Дже'ло) са били убити.“ ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, 20 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 80.

⁷⁵⁹ Пунтленд „се простира на юг до град Галкайо в област Галкайо в регион Муугу. Ясна разделителна линия в града разделя севера, доминиран от Маджертен, от юга, доминиран от Хабер Гедир. Обхватът на територията на Пунтленд на изток и на запад от Галкайо обаче е слабо разграничен и остава потенциална точка на възпламеняване на конфликт между двете традиционно най-силни кланови семейства в Сомалия, Хавие и Дарог. Съвет за сигурност на ООН, *Report on Somalia of the Monitoring Group on Somalia and Eritrea*, 19 октомври 2015 г., www.undocs.org/S/2015/801, стр. 55, вж. също стр. 17. „На 5 септември [2016 г.] най-малко 15 души бяха убити и 40 ранени при сражение между под-клана Сакад на клана Хавие и под-клана Омар Махмуд на клана Дарог в селските райони източно от град Галкайо в регион Муугу.“ Държавен департамент на САЩ, *Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 2016 г., www.ecoi.net/en/document/1394902.html, стр. 38.

⁷⁶⁰ Записани са някои малки кланови конфликти между Маджертен/Осман Мохамуд и Маджертен/Уаад Салебан в региона Каркар, а клановите Дарог/Лелкесе и Хавие/Хабер Гедир/Са'ад се сблъскават на северозапад от Галкайо. ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, 20 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 81.

⁷⁶¹ „Галкайо има бурна история на повтарящи се политически и кланови конфликти, които ограничават развитието на пълния му икономически потенциал. [...] Границата, която минава през Галкайо - между щатите Пунтленд и Галмудуг - не винаги е съществувала там. Започва като немаркираната граница между воюващите кланове, разделяйки града на северна част, доминирана от семейството на клана Маджертен, и южна част, обитавана от членове на Хавие.“ „Институт Рифт Вали“ [Rift Valley Institute], *Contested Commerce: Revenue and State-Making in the Galkayo Borderlands*, 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2064876/RVI-2021.11.23-Contested-Commerce_0.pdf, стр. 5, 7. Милиции от двете групи се сблъскаха на 25 юли 2021 г. и 10 ноември 2021 г. МВКДС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.

⁷⁶² „Оа Африка“, *Somalia: Tension Runs High in Galdagud, 6 Killed in Clan Clashes*, 11 декември 2021 г., <https://allafrica.com/stories/202112120024.html>; ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, 20 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 82. „Щатът Галмудуг отдавна има репутация за многозодишни и спорадични жестокости сблъсци между кланове. Вредните конфликти са широко разпространени в щата. [...] Активните конфликти засягат осем текущи горещи точки, а именно: 1. Омар Мохамуд (Маджертен) срещу Са'ад (Хабаргадир) в Галкайо; 2. Ваардак (Марехан) срещу Са'ад в Гелинсор (Муугу); 3. Ваардак срещу Салебан в Гелинсор (Муугу); 4. Аяние (Айр, Хабаргадир) срещу Рер Кошин (Марехан) в Баланбале (Галмудуг); 5. Салебан (Хабаргадир) vs Ябар-Доура кек (Айр) в Каланкале (Галмудуг); 6. Марехан срещу Озаден на границата между Сомалия и Етиопия; 7. Са'ад срещу Лелкесе (Муугу); 8. Хабар-аджи (Айр, Хабаргадир) срещу Али Мадаксвайн (Хабадле) (Хиран)“. „Интерпийс“, *Galmudug Reconciliation: Processes, Challenges, and Opportunities Ahead*, 5 февруари 2021 г., www.interpeace.org/wp-content/uploads/2021/02/2021-Galmudug_Report.pdf, стр. 26-7. „Регионът Галмудуг е особено забележителен с кланови сблъсци поради суробата среда и конкуренцията за ресурси.“ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 12 October 2020*, 15 октомври 2020 г., S/2020/1004, www.undocs.org/S/2020/1004, стр. 11.

⁷⁶³ Членове на милиция на Хабер Гедир убиха двама цивилни от клана Марехан на 11 април 2022 г. Убийство за отмъщение от клановата милиция на Хабер Гедир беше извършено на 16 март 2022 г., когато те нападнаха автомобил с цивилни граждани от групата на клана Марехан в село Дабад, убивайки един. На 10 февруари 2022 г. членове на под-клан на клана Марехан убиха бременна жена от под-клана Салебан на клана Хабер Гедир и раниха няколко скотовъдци. Милициите на двете групировки се сблъскаха на 1 февруари 2022 г., като 11 души бяха убити, а на 31 януари 2022 г. осем души бяха убити и осем ранени. МВКДС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.

⁷⁶⁴ „Интерпийс“, *Galmudug Reconciliation: Processes, Challenges, and Opportunities Ahead*, 5 февруари 2021 г., www.interpeace.org/wp-content/uploads/2021/02/2021-Galmudug_Report.pdf, стр. 10.

В Хиршабел големи оплаквания на клановите бяха предизвикани от избора на нов регионален президент на 11 ноември 2020 г.⁷⁶⁵ Процесът на помирение между под-клановите Абдала Арони и Ели Умар беше завършен от администрацията на Хиршабел на 7 януари 2021 г. с подкрепата на ООН.⁷⁶⁶ Въпреки това, спорът между клана Хавадле и администрацията на Хиршабел остава неразрешен;⁷⁶⁷ на 30 декември 2021 г. и 2 януари 2022 г. при сблъсъци между двете сили бяха убити 8 души и ранени други 11.⁷⁶⁸

През май 2021 г. жестоки сблъсъци между клановите Джеджеле и Макане се случиха близо до Беледвайн, където бойци от клановите опожариха села и изселиха жители, убивайки 15 и ранявайки 25 души.⁷⁶⁹

Има дългогодишни конфликти между клановите в Долен Шабел, особено между Галджесел и Шанта Алемом, като през 2020 г. са регистрирани многобройни смъртни случаи.⁷⁷⁰ През април 2020 г. ожесточените сблъсъци между клановите във Ванлавайн доведоха до смъртни случаи и разселване на цивилни.⁷⁷¹ Междуклановите борби продължиха през 2020 и 2021 г. в Долен Шабел, въпреки намесата на щатските и федералните органи и усилията за помирение с посредничеството на клановите старейшини и местното население.⁷⁷²

През февруари и април 2021 г. политическите конфликти доведоха до сблъсъци между проправителствените сили и опозиционните групировки в Могадису, до голяма степен разделени по клановите линии, което породи опасения от сериозни вътрешни борби в сомалийските военни и сили за сигурност.⁷⁷³

В Джубален периодичните сблъсъци доведоха до повече от 50 смъртни случая между 2 февруари и 2 април 2020 г.; клановите се съгласиха на прекратяване на огъня на 11 април 2020 г.⁷⁷⁴

- 765 „На 11 ноември в Джабар, щат Хиршабел, Абулаха Али Юсеин „Гудлаве“ от под-клана Ааал на клана Хабие - беше избран за президент на щата от регионалното събрание; Юсуф Ахмед Хаар „Дабазег“ от под-клана Хавадле на клана Хабие беше избран за заместник-председател. Няколко заинтересовани страни от Хавадле обаче твърдят, че изборите са били фалшифицирани и повишат опасения за споделяне на властта, свързани с тяхното представителство в щатските институции и с местоположението на столицата на щата в Джаухар, Среден Шабел. Имаше и обществени протести в Беледвайн.“ Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 17 февруари 2021 г., S/2021/154, www.ecoi.net/en/file/local/2046029/S_2021_154_E.pdf, параграф 7.
- 766 „Под-клановите се споразумяха, наред с другото, за изплащане на обезщетение и освобождаване на лица, задържани във връзка със спор за земя между двата под-клана“. Пак там, стр. 7.
- 767 „В региона Хиран в щата Хиршабел продължава посредничеството между недоволни членове на клана Хавадле и щатската администрация на Хиршабел, включително от политички и старейшини на Хавадле.“ Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 11 ноември 2021 г., S/2021/944, <https://undocs.org/en/S/2021/944>, стр. 2, вж. също стр. 5.
- 768 „В региона Хиран милициите на клана Хавадле, водени от генерал Абукар Худ и полковник Нур Дере, се сблъскаха с въоръжените сили на Хиршабел близо до Беледвайн на 30 декември и 2 януари. Съобщава се, че осем души са убити, а 11 са ранени. Членове на клана Хавадле твърдят, че са били лишени от основни политически и официални длъжности в администрацията. Боевете приключиха след намесата на кланови старейшини.“ Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 24.
- 769 Наводненията в региона също допринесоха за разселването на над 32 000 души, около половината в следствие на наводненията, а останалите - в следствие на комбинацията между наводненията и клановия конфликт. „Сейв дъ чилдрън“ и др., *Multi-Cluster Rapid Assessment on Clan Conflict and Flood in Beletweyne*, 27 май 2021 г., www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/multi-cluster_rapid_assessment_in_beletweyne_-_may_2021.pdf, стр. 2, 5. Вж. също ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, 20 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 82; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 19 май 2021 г., S/2021/485, www.ecoi.net/en/file/local/2052226/S_2021_485_E.pdf, параграф 32.
- 770 ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, 20 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 82; „Гароуе онлайн“, *Inter-Clan Conflict Leaves Over 60 People Dead in Somalia*, 4 април 2020 г., www.garoweonline.com/en/news/somalia/inter-clan-conflict-leaves-over-60-people-dead-in-somalia, „Милициите на Галджел атакуваха особено конвои от търговски камиони и според съобщенията участваха в изнасилвания, грабежи, палежи на домове и имоти, незаконни контролно-пропускателни пунктове и зараване на земи“. Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 771 „Хюман Райтс Уоч“, *World Report 2021: Somalia*, 13 януари 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2043509.html. През април 2020 г. възникна конфликт между милициите на клановите Галджесе и Шанта Алемом за контрол на незаконните контролно-пропускателни пунктове в Ванлавайн. Боевете се разпространиха в съседните села, оставяйки най-малко 24 убити, включително 20 цивилни. Съобщава се, че няколко жертви са били осакатени, а един човек е бил изгорен жив.“ Държавен департамент на САЩ, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Somalia*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048104.html.
- 772 „[В средата на 2021 г.] възникна подновен конфликт между „Ал-Шабаб“, клана Галжил и клана Шанта Алемом, както и със сравнително по-слабите под-кланове Мирифле, около Ванлавайн, Долен Шабел.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Somalia*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048104.html; ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, 20 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 82; UN Security Council, *Situation in Somalia*, 13 август 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2036555/S_2020_798_E.pdf, параграф 39.
- 773 Вж. „Африканиз“, *Tense State in Somalia Could Lead to Civil War: ICG*, 28 април 2021 г., www.africanews.com/2021/04/28/tense-state-in-somalia-could-lead-to-civil-war-icg/; „Франс 24“, *Somali Opposition Fighters Cordon Off Parts of Mogadishu as Political Feud Turns Violent*, 27 април 2021 г., www.france24.com/en/africa/20210427-somali-opposition-cordons-off-parts-of-mogadishu-as-political-feud-turns-violent; „Ню Йорк Таймс“, *Gunfire Erupts in Mogadishu as Somalia's Political Feud Turns Violent*, 25 април 2021 г., www.nytimes.com/2021/04/25/world/africa/somalia-fighting.html; „Роуиърс“, *Somali Government Forces, Opposition Clash in Mogadishu over Election Protest*, 19 февруари 2021 г., <https://reuters.com/article/us-somalia-politics-idUSKBN2AJOMI>. Вж. също „Институт за изследвания на мира и сигурността“, *The Somali Political Crisis Calls into Question its Transitional Plan*, 4 юни 2021 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somali-political-crisis-calls-question-its-transitional-plan>.
- 774 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2020 г., S/2020/398, www.ecoi.net/en/file/local/2030188/S_2020_398_E.pdf, параграф 35. Вж. също „Гароуе онлайн“, *Inter-Clan Conflict Leaves over 60 People Dead in Somalia*, 4 април 2020 г., www.garoweonline.com/en/news/somalia/inter-clan-conflict-leaves-over-60-people-dead-in-somalia.

С оглед на гореизложеното ВКБООН смята, че лицата, замесени в кръвна или кланова вражда, могат, в зависимост от обстоятелствата по конкретния случай, да се нуждаят от международна закрила на бежанците въз основа на обоснован страх от преследване от страна на недържавни субекти поради принадлежност към определена социална група или групи съответни основания по Конвенцията, съчетано с обща неспособност на държавата да осигури закрила от такова преследване.⁷⁷⁵ В зависимост от конкретните обстоятелства по случая членовете на семейството, партньорите или групи лица на издръжка на лица, участващи в кръвни вражди, също могат да се нуждаят от международна закрила въз основа на връзката си с лица в риск.

Претенциите на лица, участващи в кръвни вражди, обаче могат да говедат до необходимостта да се проучи възможното изключване от статута на бежанец.

9) Лица, преследвани за облагане с данъци и/или изнудване от „Ал-Шабаб“

„Ал-Шабаб“ изисква всички лица на територията, която контролира, да плащат определени видове данъци, включително върху селскостопанската продукция, превозните средства, стоките и добитъка, както и да дават милостиня и да правят вноски за нейните бойци.⁷⁷⁶ Групиранката управлява приблизително 100 пътни контролно-пропускателни пункта в цяла Сомалия, където облага камиони и стоки, които се транспортират.⁷⁷⁷ Според шофьорите на камиони в Сомалия те не са в състояние да избегнат данъчно облагане, като поемат по различни маршрути, поради „широката мрежа от информатори, които събират информация за групиранката и внушават страх у населението“; шофьорите, които избягват данъчно облагане, се доклаждат и глобяват.⁷⁷⁸

„Ал-Шабаб“ преследва собственици на предприятия и предприятия в цяла Сомалия, включително на територия, контролирана от правителството, както и сомалийски предприятия, базирани в чужбина, за данъчни плащания и изнудване.⁷⁷⁹ Според Институт „Хирал“ групиранката „облага всички големи компании“ и изисква от клановите и бизнеса „да плащат *инфак* [*Infaaq*] (допълнителни вноски), когато местното правителство на „Ал-Шабаб“ няма достатъчно средства в брой“.⁷⁸⁰ „Ал-Шабаб“ е проникнала както в Могадишу, така и в пристанищата в Кисмайо и е в състояние да получи товарителници и да наложи данъци върху превозваните стоки, като се свърже със собствениците на бизнеса и поиска плащания.⁷⁸¹ Към октомври 2021 г. Експертната група разследваше твърдения, че „Ал-Шабаб“ също е започнала да облага професионалисти в Могадишу, включително лекари, учители и университетски преподаватели.⁷⁸²

775 За допълнителни насоки вж. ВКБООН, *UNHCR Position on Claims for Refugee Status Under the 1951 Convention relating to the Status of Refugees Based on a Fear of Persecution Due to an Individual's Membership of a Family or Clan Engaged in a Blood Feud*, 17 март 2006 г., www.refworld.org/docid/44201a574.html, параграфи 5-6 и 16-20; и ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 2: "Membership of a Particular Social Group" Within the Context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*, 7 май 2002 г., www.refworld.org/docid/3d36f23f4.html.

776 Съществуват четири основни области на незаконно данъчно облагане и генериране на доходи: а) Земеделие (далаг беераха [*dalag beeraha*]): незаконно данъчно облагане на земеделски стопанства и селскостопански продукти, на земя, на контролно-пропускателни пунктове и за износ; б) Превозни средства (*gadiid*): незаконно данъчно облагане на пътнически превозни средства. Таксите за пътнически данъчно облагане зависят от вида на превозното средство и продължителността на извършеното пътуване, таксите за регистрация на превозните средства също се събират; в) Стоки (*badeeco*): незаконно данъчно облагане на превозваните стоки. Плащаната сума зависи от вида и количеството, таксите за внос и износ се налагат на пристанищата и граничните пунктове; г) Животновъдство (*хооло*): незаконно данъчно облагане на продажбата на добитък, предимно говеда, камили и кози, на местните пазари. Това е в допълнение към *закат* (милостиня) и *инфак* („доброволен финансов принос за подкрепа на бойци“). Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграфи 49-50. Към 2021 г. се смята, че групиранката има годишно събирани приходи от около 180 милиона долара, с планирани разходи от около 100 милиона долара. Институт „Хирал“, *Al-Shabaab's Arsenal: From Taxes to Terror*, февруари 2022 г., <https://hiraalinstitute.so/wp-content/uploads/2022/02/Al-Shabaabs-Arsenal-From-Taxes-to-Terror-Web.pdf>, стр. 8.

777 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 54.

778 Пак там, параграф 56.

779 Пак там, параграфи 60-61.

780 „Институт Хирал“, *A Losing Game: Countering Al-Shabab's Financial System*, октомври 2020 г., <https://hiraalinstitute.org/wp-content/uploads/2020/10/A-Losing-Game.pdf>, стр. 1.

781 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 62-68.

782 Пак там, бележка под линия 65.

Хората, които отказват да плащат данъци на „Ал-Шабаб“, са изправени пред заплахи за наказание и насилие.⁷⁸³ Неспазването може също да доведе до това „Ал-Шабаб“ да принуди гаден бизнес да затвори.⁷⁸⁴ Един гържавен служител съобщава, че в „екстремни“ случаи „Ал-Шабаб“ може да убие лицето, което отказва да плаща данъци.⁷⁸⁵ Съобщава се също, че „Ал-Шабаб“ може да принуди семейства да предадат децата си за набиране вместо дължимия данък.⁷⁸⁶ Съобщава се, че „Ал-Шабаб“ „измъчва жителите в ел-Бараф за престъпления [включително] неплащане на данъци“.⁷⁸⁷ Предприятията и собствениците на предприятия в райони извън обсега на „Ал-Шабаб“ е по-малко вероятно да плащат на „Ал-Шабаб“.⁷⁸⁸

„Ислямска гържава в Сомалия“ изнудва и собствениците на бизнес в градските райони.⁷⁸⁹ Например през януари 2022 г. „Ислямска гържава в Сомалия“ поиска да им бъдат платени данъци в Могадишу от търговци на най-големия пазар в града „Бакара“ и отговори с насилствени нападения, когато търговците отказаха; на 18 януари 2022 г. групировката атакува търговец с взривно устройство, а на 24 януари 2022 г. групировката атакува към двамата други търговци с подобни оръжия.⁷⁹⁰ В отговор търговците затвориха сергиите си на 26 януари 2022 г.⁷⁹¹

През януари 2019 г. властите в Хиршабел арестуваха над десет бизнесмени, които те обвиниха, че плащат данъци на „Ал-Шабаб“ в Джоухар.⁷⁹²

В зависимост от конкретните обстоятелства по случая ВКБООН смята, че лицата, които са обект на данъчно облагане или изнудване от страна на „Ал-Шабаб“, могат, в контекста на отказ или невъзможност за плащане, да се нуждаят от международна закрила на бежанците въз основа на обоснован страх от преследване от страна на гържавни или негържавни субекти поради принадлежността им към определена социална група, тяхното (приписано) политическо мнение или други съответни основания по Конвенцията, в съчетание с обща неспособност на гържавата да осигури защита от такова преследване.

- 783 „Лицата, които не успяха да се съобразят с исканията за дарения на *zakat* и ресурси, бяха изправени пред достъпни заплахи за насилие. През септември [2020 г.] бойци на „Ал-Шабаб“ нападنا местни селани в щата Галмууд, които са отказали да внесат добитък и малки оръжия, според доклад на международната преса.“ Държавен департамент на САЩ, *2020 Report on International Religious Freedom: Somalia*, 12 май 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2051588.html. Отказът да се плати преци това е довежда до тежки наказания, които послужиха като пример за всяко лице, което обмисля да се противопостави на тези правила. Незнанието кой е член на „Ал-Шабаб“, особено лица, свързани с „Амният“ (разузнаването на „Ал-Шабаб“), е достатъчно, за да се гарантира сътрудничество.“ „Империански институт за международни политически изследвания“, *Al-Shabaab, a Proto-State Replacing the State*, 12 май 2021 г., www.ispionline.it/en/publicazione/al-shabaab-proto-state-replacing-state-30364. Плащането на данъци на „Ал-Шабаб“ не е одобрявано начинание. Справят и правдоподобната заплаха за живота им е единствената мотивация, която държи плащащите данъци на „Ал-Шабаб“. [...] Наказанието, преди да бъдат отправени смъртни заплахи, варира от глоби до ограничаване на достъпа им до пазарите.“ Освен това „наказателните оперативни работници на „Ал-Шабаб“ са активни в почти всички райони на Могадишу, включително кварталта Вила Сомалия; по-голямата част от Босасо и Джоухар; и в по-малка степен в голяма част от Байдоа и Кисмайо“. Институт „Хираал“, *A Losing Game: Countering Al-Shabab's Financial System*, октомври 2020 г., <https://hiraalinstitute.org/wp-content/uploads/2020/10/A-Losing-Game.pdf>, стр. 1, 2, 3. „Собствениците на фирми заявиха, че страховете за непрекъснатостта на бизнеса и личната безопасност са ключови мотивиращи фактори за спазването на исканията на „Ал-Шабаб“. Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 28 September 2020*, 28 септември 2020 г., S/2020/949, www.ecoi.net/en/file/local/2039997/S_2020_949_E.pdf, параграф 12. Вж. също „Ийтс африкан“, *Mogadishu Traders Close Bakara Market Stalls over Illegal Taxes*, 28 февруари 2022 г., www.theeastafrican.co.ke/tea/news/east-africa/mogadishu-traders-close-bakara-market-stalls-3697288; „Вашингтон пост“, *If I Don't Pay, They Kill Me: Al-Shabab Tightens Grip on Somalia with Growing Tax Racket*, 30 август 2019 г., <https://wapo.st/35zmBz8>.
- 784 „Лицата, които отказват да плащат на „Ал-Шабаб“, са принудени да затворят бизнеса си, да променят данните си за контакт, или да напуснат страната.“ Институт „Хираал“, *A Losing Game: Countering Al-Shabab's Financial System*, октомври 2020 г., <https://hiraalinstitute.org/wp-content/uploads/2020/10/A-Losing-Game.pdf>, стр. 4.
- 785 „Институт Хираал“, *A Losing Game: Countering Al-Shabab's Financial System*, октомври 2020 г., <https://hiraalinstitute.org/wp-content/uploads/2020/10/A-Losing-Game.pdf>, стр. 6. На 26 март 2022 г. „Ал-Шабаб“ отвлече седем цивилни в регион Мууду, след като отказаха да платят данъка *zakat*. МВКДС, *Data Export Tool*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.
- 786 Датска имиграционна служба, *South and Central Somalia Security Situation, Forced Recruitment, and Conditions for Returnees*, юли 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2035712/South-and-Central-Somalia-Security-Situation-Forced-Recruitment-and-Conditions-for-Returnees.pdf, стр. 13.
- 787 Държавен департамент на САЩ, *2020 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048104.html.
- 788 „Нейните оперативни служители с наказателни функции са активни в почти всички райони на Могадишу, включително кварталта Вила Сомалия; по-голямата част от Босасо и Джоухар; и в по-малка степен голяма част от Байдоа и Кисмайо. Следователно е по-вероятно предприятията в областта, в които дейността на „Ал-Шабаб“ е затрунена, да отхвърлят исканията за плащане на данъци. Докато групировката се обажда и заплашва бизнесмени в тези области, по-вече е вероятно да отхвърлят исканията ѝ, особено ако те нямат бизнес интереси в областите на „Ал-Шабаб“ или не е необходимо да преминават през нея.“ Институт „Хираал“, *A Losing Game: Countering Al-Shabab's Financial System*, октомври 2020 г., <https://hiraalinstitute.org/wp-content/uploads/2020/10/A-Losing-Game.pdf>, стр. 2.
- 789 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 790 Проект „Кришкъл трепс“, *Africa File: Al Shabaab Surges Bombings amid Somali Political Crisis*, 28 януари 2022 г., www.criticalthreats.org/briefs/africa-file/al-shabaab-surges-bombings-amid-somali-political-crisis; „Ийтс африкан“, *Mogadishu Traders Close Bakara Market Stalls over Illegal Taxes*, 28 януари 2022 г., www.theeastafrican.co.ke/tea/news/east-africa/mogadishu-traders-close-bakara-market-stalls-3697288; „Касимада“, *Sawirro: Suuca Bakaaraha oo taanta i xiran kooxda Daacish: Sidee wax u socdaan?*, 26 януари 2022 г., <https://bit.ly/3o4jssr>; „Гобжко нго“, *Traders in Somalia's Largest Market Close Shops amid Unrelenting ISS Terror*, 25 януари 2022 г., <https://gobjoog.com/english/exclusive-traders-in-somalias-largest-market-close-shops-amid-unrelenting-iss-terror/>.
- 791 „Ийтс африкан“, *Mogadishu Traders Close Bakara Market Stalls over Illegal Taxes*, 28 януари 2022 г., www.theeastafrican.co.ke/tea/news/east-africa/mogadishu-traders-close-bakara-market-stalls-3697288.
- 792 Държавен департамент на САЩ, *Country Report on Human Rights Practices 2019: Somalia*, 11 март 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2026344.html.

10) Жени и момичета

Сомалия все още не е подписала или ратифицирала Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (CEDAW) и е подписала, но не е ратифицирала Протокола към Африканската харта за правата на човека и правата на хората относно правата на жените в Африка.⁷⁹³ През 2019 г. Сомалия прие Харта на жените, която „призовава за пълно включване на жените в политическия, икономическия и социалния спектър в Сомалия“ и за подкрепа на правата на жените, включително квота от 50% за жени на държавни длъжности.⁷⁹⁴ Сомалия предприе ограничени стъпки, за да се опита да увеличи политическото участие на жените в съответствие с Хартата.⁷⁹⁵ Жените обаче често са изключени от клановите и правителствените ръководни структури.⁷⁹⁶

Жените продължават да са изправени пред сериозни предизвикателства пред пълното упражняване на техните икономически, социални, политически и културни права.⁷⁹⁷ Дискриминацията на жените е широко разпространена в сомалийското общество.⁷⁹⁸ Според независимия експерт по правата на човека в Сомалия „положението на жените в Сомалия се характеризира със системно насилие“.⁷⁹⁹

Момичетата, особено в селските райони, са изправени пред пречки при достъпа до образование.⁸⁰⁰ По-голямата част от възрастните жени са неграмотни.⁸⁰¹ Жените са непропорционално засегнати от слабата здравна система на Сомалия.⁸⁰² Освен това,

- 793 Службата на Върховния комисар по правата на човека, *Status of Ratification Interactive Dashboard: Somalia*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://indicators.ohchr.org/>; UN General Assembly, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 40; Африкански съюз, *List of Countries Which Have Signed, Ratified/Accessed to the Protocol to the African Charter on Human and Peoples' Rights on the Rights of Women in Africa*, 16 октомври 2019 г., <https://bit.ly/3Cxf313>.
- 794 Програма на ООН за развитие (ПРООН), *Women's Charter for Somalia Issued at Three Day Somali Women's Convention*, 8 март 2019 г., www.so.undp.org/content/somalia/en/home/presscenter/pressreleases/iwd-2019--delegates-at-three-day-somali-womens-convention-issue.html. Вж. също Общо събрание на ООН, *National Report Submitted in Accordance with Paragraph 5 of the Annex to Human Rights Council Resolution 16/21*, 26 февруари 2021 г., A/HRC/WG.6/38/SOM/1, www.ecoi.net/en/file/local/2048187/A_HRC_WG_6_38_SOM_1_E.pdf, параграф 45; Сомалия: Министерството на жените и развитието на правата на човека, *Somali Women's Charter*, 8 април 2019 г., www.mwhrd.gov.so/en/wp-content/uploads/2019/11/Somali-Womens-Charter-MoWHRD-April-8-2019-1.pdf, стр. 1.
- 795 „Мисията на ООН за подкрепа в Сомалия провъзгласи усилията си за прилагане на минимална квота от 30 процента за парламентарно представителство на жените във връзка с предстоящите избори. Понастоящем жените съставляват 24% от 329-те депутати в бубукарния парламент, брой, който е по-малък от минималната квота от 30%. На 27 май [2021 г.] Националният конституционен съвет подписа споразумение, в което лидерите потвърдиха подкрепата си за квотата, но не съобщиха никакви насоки, нито посочиха как ще бъде осигурена квотата. [...] На 25 юли [2021 г.] министър-председателят назначи 13-членен комитет за застъпничество, като жените съставляват 12 от членовете, който да се застъпи за постигането на квотата. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 10 август 2021 г., S/2021/723, www.ecoi.net/en/file/local/2058501/S_2021_723_E.pdf, параграфи 28, 30. Вж. също Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 43.
- 796 „От констатациите се вижда, че интервюваните съобщават, че жените рядко получават ръководни роли под управлението на клана, което компрометираща техния социален статус и пречи за високо ниво на господство, което те използват, за да ограничават правата на жените.“ Американска агенция за международно развитие и сътрудници, *Case Studies on Forced Marriage in Somalia*, април 2021 г., www.eajprogram.org/scholarships/Publication8.pdf, стр. 4. „В ръководството жените са слабо представени във всяка голяма сомалийска институция, особено в клановите и в правителството.“ Институт „Сидра“, *Breaking the Silence: A Contextual Analysis of the Barriers, Laws and Policies to Safe Abortion After Rape in Puntland, Somalia*, май 2021 г., https://sidrainstitute.org/wp-content/uploads/2021/05/Research-Report_Breaking-the-Silence_SIDRA-SGJ_Blue-2-1.pdf, стр. 8. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; Фонд на ООН за населението (UNFPA), *Let the Somali Women Lead*, 7 март 2021 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/let-somali-women-lead>.
- 797 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 798 „Сомалия е една от страните с най-голямо неравенство между половите в света.“ Институт „Сидра“, *Breaking the Silence: A Contextual Analysis of the Barriers, Laws and Policies to Safe Abortion Following Rape in Puntland, Somalia*, май 2021 г., https://sidrainstitute.org/wp-content/uploads/2021/05/Research-Report_Breaking-the-Silence_SIDRA-SGJ_Blue-2-1.pdf, стр. 8. „Интервюваните съобщават, че жените се считат за по-нисши и следователно не могат да поемат важни роли в управлението, което ограничава достъпа им до социални и икономически възможности, образование, заетост, здравеопазване, бизнес, кредити и др.“ Американска агенция за международно развитие и сътрудници, *Case Studies on Forced Marriage in Somalia*, април 2021 г., www.eajprogram.org/scholarships/Publication8.pdf, стр. 18. Вж. също, Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; И. Бангура [I. Bangura], *Trapped in Violence and Uncertainty: Patriarchy, Women, and the Conflict in Somalia*, *African Conflict & Peacebuilding Review* 80-103 (2021), <https://muse.jhu.edu/article/794109>, стр. 97-98.
- 799 Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 39.
- 800 „Момичетата са в особено неравнопоставено положение, като повече от 72% от жените в селските райони на Сомалия никога не са посещавали училище. Освен това образователната система в Сомалия е „унищожена“ от години на конфликти и само 20% от децата получават основно образование. Световна банка, *Girls in Somalia to Benefit from Enhanced Access to Education*, 29 юни 2021 г., www.worldbank.org/en/news/press-release/2021/06/29/girls-in-somalia-to-benefit-from-enhanced-access-to-education.
- 801 „Според проучване, подкрепено от ООН през 2006 г., грамотността на жените в Сомалия се оценява на 26%, в сравнение с 19% през 2001 г.“ По-нови данни не са налични. Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия, *Amina Abdi Ali: Improving Literacy among Somali Women*, 15 октомври 2020 г., <https://unsom.unmissions.org/amina-abdi-ali-improving-literacy-among-somali-women>. „Повече от 50% от жените не са в състояние да четат или пишат. Американска агенция за международно развитие и сътрудници, *Case Studies on Forced Marriage in Somalia*, април 2021 г., www.eajprogram.org/scholarships/Publication8.pdf, стр. 17.
- 802 „15, 9% от жените нямат достъп до тоалетни, а 32, 3% съобщават, че нямат достъп до здравни заведения. Това има значителни последици за здравето на майките, като само 32% от ражданията се осъществяват с помощта на медицински специалисти и 21% от ражданията са в здравно заведение. Общо 1 от 22 жени е вероятно да умрат поради бременност или причини, свързани с раждането, през целия им живот.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 46, вж. също стр. 86. „Жените на възраст 15-49 години съобщават за многобройни предизвикателства пред достъпа до здравни грижи по време на бременност и раждане на дете: 65% съобщават за липса на пари; 62% съобщават за разстоянието до здравни заведения; и 42% съобщават за необходимостта от получаване на разрешение за достъп до услуги.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2021 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, 9 март 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2046960/20200903_HNO_Somalia.pdf, стр. 35, вж. също стр. 40.

жените са дискриминирани в достъпа си до здравни грижи и процедури, като например лекарите отказват да извършат „цезарово сечение, дори ако жените го изискват, ако техните съпрузи или старейшини в селото не са им дали разрешение да се подготвят на операцията“.⁸⁰³ Смъртността на майките в Сомалия е една от най-високите в света.⁸⁰⁴ Домакинствата, оглавявани от жени, са сред най-уязвимите групи в Сомалия.⁸⁰⁵

Както беше отбелязано по-горе (вж. [раздел II.A.1](#)), много хора в Сомалия разчитат на неформални механизми за правосъдие, включително шериятски съдилища и *ксер*, които се управляват само от мъже.⁸⁰⁶ Жените може да се наложи да бъдат придружавани от мъж, за да „подкрепя позицията им, да ги представлява и да ги придружава до съдилищата“, а някои съдии не позволяват на жени да се явяват сами.⁸⁰⁷ Жените се сблъскват с пречки при предявяване на искове за наследство във формалните и неофициалните съдилища и могат да получат само по-малко наследство или изцяло да им бъде отказано наследство.⁸⁰⁸

Клановата система и обичайното право са изградени върху традиционни и патриархални структури, които систематично изключват жените.⁸⁰⁹ В рамките на клана жените са изключени от процесите на вземане на решения и ръководни позиции.⁸¹⁰ Освен това, ако една жена се омъжи, тя вероятно ще загуби защитата на своя клан по рождение.⁸¹¹

На много места в Сомалия жените може да нямат друг избор освен *ксер* за разрешаване на спорове или търсене на справедливост; *ксер* обаче не осигурява адекватна защита на жените и не позволява на жените да участват пълноценно в процеса.⁸¹² Жените не са смятани за независими юридически лица по смисъла на

- 803 ФАО, *National Gender Profile of Agriculture and Rural Livelihoods*, 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/NATIONAL%20GENDER%20PROFILE%20Somalia.pdf>, стр. 7. [...] много лекари в Пунтленд не се чувстват комфортно да предоставят услуги на жени без разрешението на съпруга им.“ Институт „Сигра“, *Breaking the Silence: A Contextual Analysis of the Barriers, Laws and Policies to Safe Abortion After Rape in Puntland, Somalia*, май 2021 г., https://sidrainstitute.org/wp-content/uploads/2021/05/Research-Report_Breaking-the-Silence_SIDRA-SGJ_Blue-2-1.pdf, стр. 8.
- 804 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 50, 85.
- 805 Пак там, стр. 40, 42, 84; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2021 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, 9 март 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2046960/20200903_HNO_Somalia.pdf, стр. 41, 43, 72, 92. „Сомалийските жени понесоха тежестта на войната, като се имат предвид високите нива на сексуално и основано на пола насилие, разселването и липсата на икономически възможности за домакинствата, оглавявани от жени, особено в райони под контрола на екстремистки групировки.“ ФАО, *National Gender Profile of Agriculture and Rural Livelihoods*, 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/NATIONAL%20GENDER%20PROFILE%20Somalia.pdf>, стр. 29.
- 806 „Само мъжете административат шерията, която често се прилага в интерес на мъжете.“ Според шерията и местната традиция за кръвна компенсация всеки, който е признат за виновен за смъртта на жена, е платил на семейството на жертвата само половината от сумата, необходимата за компенсиране на смъртта на мъж. Изключването на жените беше по-ясно изразено в районите, контролирани от „Ал-Шабаб“, където участието на жените в икономически дейности беше възприемано като антиислямско.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Вж. също Институт „Херитидж“, *Rebuilding Somalia's Broken Justice System*, 6 януари 2021 г., www.heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/01/Justice-Report-Jan-6-.pdf, стр. 28. Клановата принадлежност и класовата принадлежност на дадено лице също е вероятно да повлияят на способността му да има достъп до формални или неформални правосъдни механизми. „Ю Кей Ейдж“ и сътрудници, *Towards Inclusive Justice: Women, Peace and Security and Access to Justice in Newly and Recently Recovered Areas*, януари 2021 г., www.albanyassociates.com/wp-content/uploads/2021/05/Women-Peace-and-Security-Somalia-Research-Report.pdf, стр. 7.
- 807 В самите съдилища жените са изправени пред допълнителни пречки, като например очакването, че ще плащат по-високи такси или подкупни. Американска агенция за международно развитие, *Pathways and Institutions for Resolving Land Disputes in Mogadishu*, януари 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Access-to-land-rights-in-Somalia-research-report-March-20.pdf, стр. 25-27.
- 808 „Докато официалното право и шериятът предоставят на жените правото да притежават и да се разпореджат с имущество самостоятелно, различни правни, културни и обществени бариери често пречат на жените да упражняват такива права. По закон момичетата и жените могат да наследят само половината от имота, на който имат право братята им.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Вж. също Американска агенция за международно развитие, *Pathways and Institutions for Resolving Land Disputes in Mogadishu*, януари 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Access-to-land-rights-in-Somalia-research-report-March-20.pdf, стр. 26.
- 809 „Лифос“, *Somalia: The Position of Women in the Clan System*, 27 април 2018 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=45863>, стр. 16-17. Това се отразява и на политическата система в Сомалия, тъй като тя се основава на клановата система, което води до значими пречки пред политическото участие на жените. Кр. Михелсен Институт, *Excluding Women: The Clanization of Somali Political Institutions*, 2020 г., www.cmi.no/publications/7277-excluding-women-the-clanization-of-somali-political-institutions.
- 810 „Лифос“, *Somalia: The Position of Women in the Clan System*, 27 април 2018 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=45863>, стр. 7. „Укрепени и политизирани, патриархалните кланове изключват жените (и други малцинствени групи) от официалните и обичайните ръководни роли и роли за вземане на решения.“ Институт за изследване на развитието, *Strengthening gender equality in decision-making in Somaliland*, 4 февруари 2021 г., <https://opendocs.ids.ac.uk/opendocs/handle/20.500.12413/16599>, стр. 2. „Търсенето на справедливост [в традиционната съдебна система] е особено предизвикателство за жените, клановите и етническите малцинства, вътрешно разселените лица и хората с убеждения, защото те не са представени на тези форуми за вземане на решения.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 95.
- 811 „Лифос“, *Somalia: The Position of Women in the Clan System*, 27 април 2018 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=45863>, стр. 14.
- 812 „Широкото използване и прилагане на *ксер* не е без значение, особено по отношение на рабството между половете и правата на човека. Аспектите на обичая *ксер* могат да нарушат разпоредбите на временната конституция на Сомалия, особено когато става въпрос за правата на жените и други уязвими групи.“

обичайното право - те са отговорност на техния баща или съпруг.⁸¹³ Само мъж може да предяви иск в обичайното право, в резултат на което жените, които не са географски близки до роднини от мъжки пол, нямат достъп до механизмите на обичайното право; жените също „нямат правомощия да участват във вземането на решения“ съгласно обичайното право.⁸¹⁴ Обичайното право предвижда, че жените могат да бъдат използвани като част от наказанието за компенсирани на клан за престъпление⁸¹⁵, докато наказанията за престъпление, извършено срещу жена, са половината от наказанието за престъпление, извършено срещу мъж.⁸¹⁶ Съгласно обичайното право вдовицата може да бъде принудена да се омъжи за роднина от мъжки пол на починалия си съпруг.⁸¹⁷

Освен това, в някои области, особено в Сомалиленд,⁸¹⁸ местните улеми прилагат законите на шерията към споровете, действащи като отделна форма на традиционно правосъдие, отделно от *ксер*,⁸¹⁹ въпреки че границите между шерията и обичайното право могат да бъдат „замъглени“.⁸²⁰ Често се правят консултации с улемите, ако семейните медиатори или старейшините

- „Организация за международно право за развитие“, *Accessing Justice: Somalia's Alternative Dispute Resolution Centers*, 20 януари 2021 г., www.idlo.int/fr/publications/accessing-justice-somalias-alternative-dispute-resolution-centers, стр. 8, вж. също стр. 9-10. Вж. също Фонд на ООН за населението, *Voices: Somalia*, септември 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/voices_from_somalia_report_sept_2021.pdf, стр. 14; Somali Women Development Centre / Sexual Rights Initiative, *Universal Periodic Review of Somalia: Joint Stakeholder Submission*, април 2021 г., <https://uprdoc.chchr.org/uprweb/downloadfile.aspx?filename=8619&file=EnglishTranslation>, параграфи 9-11, 22-23; Американска агенция за международно развитие, *Gender Equality and Social Inclusion Guidelines*, юли 2019 г., www.americanbar.org/content/dam/aba/directories/roli/somalia/roli-somalia-gender-equality-social-inclusion-guidelines-2019.pdf, стр. 5; „Лифос“, *Somalia: The Position of Women in the Clan System*, 27 април 2018 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=45863>, стр. 12-17. За усилията за насърчване на включването на жените в системата на ксер вж. „Организация за международно право за развитие“, *DG Jan Beagle's Statement at Women Delivering Justice Side Event*, 18 март 2021 г., www.idlo.int/news/policy-statements/csw65-dg-jan-beagles-statement-women-delivering-justice-side-event; „Организация за международно право за развитие“, *Accessing Justice: Somalia's Alternative Dispute Resolution Centers*, 20 януари 2021 г., www.idlo.int/fr/publications/accessing-justice-somalias-alternative-dispute-resolution-centers, стр. 12-13.
- 813 „Съгласно ксер - обичайното право, жената не е независимо юридическо лице; тя винаги е под юрисдикцията на дружи. Преди да се омъжи, тя е отговорна на баща си. Ако бащата на неомъжена жена почине, друг роднина, обикновено чичото по бащина линия, може да замести бащата, докато тя се омъжи. Веднъж омъжена, тя попада под юрисдикцията на съпруга си.“ ФАО, *Customary Norms, Religious Beliefs and Social Practices that Influence Gender-Differentiated Land Rights*, разглеждано на: 25 август 2022 г., www.fao.org/gender-landrights-database/country-profiles/countries-list/customary-law/customary-norms-religious-beliefs-and-social-practices-that-influence-gender-differentiated-land-rights/en/?country_iso3=SOM. Вж. също USAID, *Gender Equality and Social Inclusion Guidelines*, юли 2019 г., www.americanbar.org/content/dam/aba/directories/roli/somalia/roli-somalia-gender-equality-social-inclusion-guidelines-2019.pdf, стр. 5; „Лифос“, *Somalia: The Position of Women in the Clan System*, 27 април 2018 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=45863>, стр. 13. Това обаче варира в зависимост от областта. „Участието на жените варира значително в различните области: от жени, на които дори не е позволено да присъстват на срещите по ксер в някои райони, до това да бъдат признати за старейшини в други.“ „Организация за международно право за развитие“, *Accessing Justice: Somalia's Alternative Dispute Resolution Centers*, 20 януари 2021 г., www.idlo.int/fr/publications/accessing-justice-somalias-alternative-dispute-resolution-centers, стр. 10.
- 814 „Лифос“, *Somalia: The Position of Women in the Clan System*, 27 април 2018 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=45863>, стр. 15, вж. също стр. 13. „Ключово предположение [в ксер] е присъщата неравнопоставеност в правата, предоставени на двата пола: членството на жените в социални групи, основани на родство, се третира като по-малко важно в сравнение с мъжете. Този изключващ емос също се разпространява в организациите на старейшините, които са напоявани със задачите да прилагат, арбитрират и поддържат. Изключително трудно е да жените да получат достъп до тези органи. Тези основни предположения имат огромно отражение върху начина, по който жените подхождат към въпросите на правосъдието.“ „Ю Кей Ейг“ и сътрудници, *Towards Inclusive Justice: Women, Peace and Security and Access to Justice in Newly and Recently Recovered Areas*, януари 2021 г., www.albanyassociates.com/wp-content/uploads/2021/05/Women-Peace-and-Security-Somalia-Research-Report.pdf, стр. 40.
- 815 „Големината на наказанията предвиждат, че плащаният гня пог-клан ще предложи на клана на жертвата около 100 камили, както и булка. [...] По този начин сестрата на извършителя може да бъде принудена да се омъжи за някого от клана на жертвата.“ „Лифос“, *Somalia: The Position of Women in the Clan System*, 27 април 2018 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=45863>, стр. 5, 16. За повече информация относно плащанията на гня, вж. [раздел III.A.8](http://www.albanyassociates.com/wp-content/uploads/2021/05/Women-Peace-and-Security-Somalia-Research-Report.pdf).
- 816 Пак там. „Пагубните резултати за жените в някои решения на ксер също са широко признати. Те включват постоянна липса на справедливост за жертвите/оцелелите от изнасилване, практиката на даване на жени за брак като форма на обезщетение от семейството на извършителя към семейството на жертвата, както и практиката на размяна на жени за брак между кланове, за да се сложи край на конфликт.“ „Организация за международно право за развитие“, *Accessing Justice: Somalia's Alternative Dispute Resolution Centers*, 20 януари 2021 г., www.idlo.int/fr/publications/accessing-justice-somalias-alternative-dispute-resolution-centers, стр. 10.
- 817 „Лифос“, *Somalia: The Position of Women in the Clan System*, 27 април 2018 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=45863>, стр. 16.
- 818 „Основното отклонение от практиките на други места е, че населението в Сомалиленд е склонно да използва шерията, като се има предвид недвусмислената му присъда, вместо да се обръща към старейшините за незабавно деескалиране. Шерията също е в състояние да разреши случаи, които не могат да бъдат решени чрез ксер, като случаи, свързани с бизнес, финанси и технологии. Приблизително 30% от всички случаи се решават чрез шерията, което също така оказва натиск върху съдилищата, които вече са претоварени.“ Пакт / ИВЗ на ААА, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shari'ah-in-Somalia.pdf, стр. 28.
- 819 „Наред с ксер, шерията се рава на мощна позиция в местните общности в цяла Сомалия. Гражданите търсят местни улеми за правни становища и за решаване на техните искове и разрешаване на спорове.“ „Ю Кей Ейг“ и сътрудници, *Towards Inclusive Justice: Women, Peace and Security and Access to Justice in Newly and Recently Recovered Areas*, януари 2021 г., www.albanyassociates.com/wp-content/uploads/2021/05/Women-Peace-and-Security-Somalia-Research-Report.pdf, стр. 38. При измерването на използването на традиционното право в центровете за алтернативно разрешаване на спорове IDLO установи, че: „В Банадир 83% от всички спорове са решени с помощта на ксер, докато 7% са решени чрез комбинация от ксер и шерията и само 1% са решени с помощта само на шерията. В 9% от случаите приложимото право не е посочено в преписките по делата. От друга страна, в Пунталенд, въпреки че ксер преобладава леко (57%), шерията също е доста често използван при всички видове спорове (34%).“ „Организация за международно право за развитие“, *Accessing Justice: Somalia's Alternative Dispute Resolution Centers*, 20 януари 2021 г., www.idlo.int/fr/publications/accessing-justice-somalias-alternative-dispute-resolution-centers, стр. 52.
- 820 „Трипе вида право обаче не могат да бъдат разбирани като ясно разграничени категорични или отделни правосъдни системи. Границите между ксер, официалната правосъдна система и законите на шерията са размити. Няма нито хармонизиране на прилагането на трите различни системи, нито разделяне на юрисдикциите, което води до ad hoc и силно субективно прилагане на законите.“ *„Институти Хърайън“, Seeking Justice for Rape in Somaliland: The Role and Limitations of the Criminal Justice System*, март 2018 г., www.thehorizoninstitute.org/ust/documents/publications/document_url/15/horizon-institute-s-report-on-prosecution-of-rape-cases-in-somaliland-march-2018.pdf, стр. 7.

не са успели да разрешат спор.⁸²¹ Ксер и шериятът могат да бъдат приложени в различни видове случаи.⁸²² Съществуват схващане, че жените могат да постигнат по-добри резултати съгласно местните закони на шерията, отколкото при ксер.⁸²³

а) Оцелелите и тези, които са изложени на риск от свързано с пола насилие

През 2018 г. беше разработен проект на Закон срещу сексуалните престъпления „след петгодишни широкообхватни консултации“ и беше внесен в парламента, след като беше единодушно одобрен от Министерския съвет на Сомалия; законопроектът беше върнат от парламента за съществени изменения и до момента не е приет.⁸²⁴ През 2020 г. Федералният парламент се опита да „замени проектозакона за сексуалните престъпления от 2018 г. с нов проектозакон за престъпленията, свързани със сексуален контакт“, ⁸²⁵ който редица независими експерти и специални докладчици критикуваха като нарушение на задълженията на Сомалия по отношение на правата на човека.⁸²⁶ Към март 2022 г. законопроектът не е приет от парламента.⁸²⁷ Сомалия няма закони, които криминализират домашното насилие, изнасилването в рамките на брака или сексуалния тормоз.⁸²⁸ През 2013 г. Сомалия прие съвместно комюнике с ООН относно предотвратяването на сексуалното насилие, последвано от национален план за действие през 2014 г.; през януари 2022 г. правителството прие нов план за действие за продължаване на прилагането на комюникето от 2013 г.⁸²⁹

Сомалиленд прие Закона за изнасилване, блудство и други свързани престъпления през август 2020 г., но законът е критикуван от организациите за правата на жените, че не успява да „защити в достатъчна степен оцелелите от изнасилване

821 Пакт / ИВЗ на ААА, *The Shari'ah in Somalia*, март 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/Shariah-in-Somalia.pdf, стр. 22.

822 „Слушайте разкриват, че единствените видове въпроси, за които употребата на шерията е преобладаваща, са случаи на телесни повреди, както малки, така и тежки. Шериятът е използван в 13 от 16 случая на тежки телесни повреди и 28 от 51 леки наранявания. Освен това, пропитивно на традиционното схващане, че шериятът е предпочитаният правен път за решаване на семейни и брачни въпроси, само 13% от общите семейни издръжки, брачни и други семейни спорове са решени чрез шерията, което прави ксер основната използвана правна рамка. По същия начин по-голямата част от финансовите и търговските спорове и спорове, свързани със земя и недвижима собственост, са решени чрез ксер, като шериятът е бил рамката, прилагана в приблизително една четвърт от финансовите и търговските спорове и една пета от споровете за земя и недвижима собственост, и само в Пунтленд. И в двата региона ксер е основната правна рамка, прилагана по въпросите на свързано с пола насилие срещу жени, като 20 от 26 случая са решени с помощта на ксер, четири - с помощта на шерията, а две - с принципите и на двеме.“ „Организация за международно право за развие“, *Accessing Justice: Somalia's Alternative Dispute Resolution Centers*, 20 януари 2021 г., www.idlo.int/fr/publications/accessing-justice-somalias-alternative-dispute-resolution-centers, стр. 52.

823 „Един религиозен лидер от Байдоа се съгласи, че жените са поставени в неравностойно положение от ксер, но не и съгласно нормите на шерията.“ Американска агенция за международно развие и стъпуници, *Alternative Dispute Resolution Initiatives in Somalia*, юни 2020 г., www.americanbar.org/content/dam/aba/directories/roli/somalia/roli-adr-in-somalia-research-report-06-2020.pdf, стр. 23. Интервюта за това изследване обаче показват, че жените намират за прагматично и необходимо да търсят местни улеми по въпроси, свързани с наследството, брака и разводите, като всички те се възприемат като ясно дефинирани в ислямската юриспруденция. [...] Респондентите са потвърдили, че в случаи, включващи семейни спорове, като тези, свързани с брак, брачно пренебрегване или развод, много жени предпочитат улеми. От гледна точка на много жени, улемите са в най-добра позиция да се справят с такива семейни проблеми, защото те директно се основават на широко приети ислямски принципи и традиции. Още по-важното е, че много жени смятат, че техните случаи могат да бъдат решени ефективно, когато са замесени уважавани улеми.“ „Ю Кей Ейг“ и стъпуници, *Towards Inclusive Justice: Women, Peace and Security and Access to Justice in Newly and Recently Recovered Areas*, януари 2021 г., www.albanyassociates.com/wp-content/uploads/2021/05/Women-Peace-and-Security-Somalia-Research-Report.pdf, стр. 39. Вж. също „Алфос“, *Somalia: The Position of Women in the Clan System*, 27 април 2018 г., <https://lifos.migrationsverket.se/dokument/documentAttachmentId=45863>, стр. 15.

824 „Ю Ен нюз“, *Somalia: Draft Law a Major Setback for Victims of Sexual Violence*, 11 август 2020 г., <https://news.un.org/en/story/2020/08/1070022>. „Когато бившият министър на жените и развиемето на човеците права внесе законопроект за сексуалните престъпления през 2018 г., религиозните духовници призовава да бъде повдигнато наказателно обвинение. Тя получи политически и друг натиск във връзка със законопроекта, който парламентарът все още не е бвел за обсъждане.“ Държавен департамент на САЩ, *2020 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 30 март 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2048104.html.

825 Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юни 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 40.

826 Пак там., Съвет за сигурност на ООН, *Conflict-Related Sexual Violence Report of the Secretary-General*, 30 март 2021 г., S/2021/312, www.ecoi.net/en/file/local/2049397/S_2021_312_E.pdf, параграф 45; Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Untitled Letter*, 1 септември 2020 г., <https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=25523>. Наред с други неща, законът би преквалифицирал „изнасилването като престъпление и би премахнал наказанието за други сериозни сексуални престъпления“. „План Интернешънъл“, *Concern Over Bill Normalising Violence against Girls and Women in Somalia*, 13 август 2020 г., <https://plan-international.org/news/2020-08-13-concern-bill-normalises-violence-against-girls-women-somalia>.

827 Интервю на ВКБООН с активисти срещу свързано с пола насилие в Сомалия. Докладът на генералния секретар на ООН от 2022 г. относно сексуалното насилие, свързано с конфликти, „призовава правителството да ускори приемането на законопроекта за сексуалните престъпления от 2018 г.“ Съвет за сигурност на ООН *Conflict-Related Sexual Violence*, 29 март 2022 г., S/2022/272, www.ecoi.net/en/file/local/2071267/N2229371.pdf, параграф 48.

828 ФАО, *National Gender Profile of Agriculture and Rural Livelihoods*, 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/NATIONAL%20GENDER%20PROFILE%20Somalia.pdf>, стр. 7.

829 „През януари 2022 г. правителството прие национален план за действие за прилагане на съвместното комюнике за справяне със сексуалното насилие, свързано с конфликти, въпреки че все още има закъснения в приемането на адекватно законодателство за предотвратяване и справяне със сексуалното насилие.“ Съвет за сигурност на ООН *Conflict-Related Sexual Violence*, 29 март 2022 г., S/2022/272, www.ecoi.net/en/file/local/2071267/N2229371.pdf, параграф 47. Вж. също Проект „Ол сървайвърс“, *Universal Periodic Review of Somalia*, 2021 г., <https://uprdoc.ohchr.org/uprweb/downloadfile.aspx?filename=8623&file=EnglishTranslation>, параграф 16; Федералното правителство на Сомалия / ООН, *Joint Communiqué of the Federal Republic of Somalia and the United Nations on the Prevention of Sexual Violence*, 7 май 2013 г., www.un.org/uleoflaw/files/Somalia%20Joint%20Communique%20SVC%20May%202013.pdf.

и да накаже извършителите“.⁸³⁰ През 2016 г. в Пунтленд беше приет общирен Закон за сексуалните престъпления; законът обаче не се прилага изцяло.⁸³¹

Насилието, основано на пола, срещу жени и момичета в Сомалия остава широко разпространено⁸³², като общият брой на случаите е отрицателно повлиян от „недостатъчно докладване в сериозна степен“.⁸³³ Докладваните случаи често са били прехвърляни до неформални правосъдни механизми, включително *ксер* или шериятски съдилища, вместо да бъдат преследвани чрез официалната правосъдна система.⁸³⁴ Свързаното с пола насилие се увеличило по време на пандемията от COVID-19 и имаше „значително увеличение“ на броя на съобщенията за изнасилвания през 2020 г.⁸³⁵ Оценка от юли 2020 г. показва увеличение от „283 процента в щатите членове на федерацията и 767 процента в Сомалиленд“ на обажданията до телефонни линии за помощ при свързано с пола насилие.⁸³⁶ Домашното насилие е най-често съобщаваният тип свързано с пола насилие.⁸³⁷

Жените и момичетата в Сомалия са подложени на свързано с конфликта сексуално насилие от „клановите милиции и „Ал-Шабаб“, сомалийската полиция, сомалийската национална армия, регионалните сили и неизвестни въоръжени елементи“.⁸³⁸ „Ал-Шабаб“ използва сексуалното насилие като инструмент за „погичняване на райони под нейния де факто контрол“.⁸³⁹ През 2021 г. Мисията на ООН за подкрепа в Сомалия провери сексуалното насилие, свързано с конфликтите, извършено срещу 19 жени, един мъж, 306 момичета и едно момче, основно „приписано на неидентифицирани извършители, „Ал-Шабаб“ и клановите милиции“.⁸⁴⁰ Момичетата са били подложени на изнасилвания и принудителен брак.⁸⁴¹ Подходите на обичайното право към изнасилванията

- 830 Стратегическа инициатива за жените в Африканския рог, *Joint Statement: The Sexual Offences Bill Must Be Urgently Revived*, 26 февруари 2021 г., <https://sihanet.org/joint-statement-the-sexual-offences-bill-must-be-urgently-revived/>. Вж. също „Оуئيън демократи“, *Religious Backlash Threatens Somaliland's Progressive Rape Law*, 19 август 2022 г., www.opendemocracy.net/en/5050/somaliland-rape-law-backlash/.
- 831 Според главния прокурор на Пунтленд към септември 2020 г. много същи продължават да извадат присъди въз основа на Наказателния кодекс или Наказателно-процесуалния кодекс. Фонд на ООН за населението, *Enforcing the Sexual Offences Law in Puntland*, 23 септември 2020 г., <https://somalia.unfpa.org/en/news/enforcing-sexual-offences-law-puntland>.
- 832 „Системата за управление на информацията за свързано с пола насилие (GBVIMS) съобщава, че 76% от преживелите свързано с пола насилие са вътрешно разселени, и 97% са жени и момичета.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022-Somalia-HNO.pdf, стр. 35, вж. също стр. 99-101. „Сексуалното насилие е в епидемични размери в Сомалия.“ Институт „Сидра“, *Breaking the Silence: A Contextual Analysis of the Barriers, Laws and Policies to Safe Abortion After Rape in Puntland, Somalia*, май 2021 г., https://sidrainstitute.org/wp-content/uploads/2021/05/Research-Report-Breaking-the-Silence-SIDRA-SGJ_Blue-2-1.pdf, стр. 8.
- 833 „Слабата върховна власт, защитата от страна на клановите за предположени извършители и обвиняването на жертвите допринася за тежко недостатъчно докладване.“ Съвет за сигурност на ООН *Conflict-Related Sexual Violence*, 29 март 2022 г., S/2022/272, www.ecoi.net/en/file/local/2071267/N2229371.pdf, параграф 46. Вж. също ФАО, *National Gender Profile of Agriculture and Rural Livelihoods*, 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/NATIONAL%20GENDER%20PROFILE%20Somalia.pdf>, стр. 7. „Сексуалното насилие в Сомалия е недостатъчно докладвано поради заклещване, риск от репреси, липса на отчетност и липса на адекватни услуги за подкрепа на оцелелите.“ Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 43.
- 834 „Съобщенията за сексуално насилие се увеличиха значително в сравнение с предходния отчетен период, подхранвани от засилени сблъсъци между кланове, свързани със спорове на сушата и крехката ситуация по сигурността в селищата за вътрешно разселени лица. [...] Повечето докладвани случаи продължават да се обработват съгласно *ксер* - системата от обичайни практики, които се фокусират върху клана, а не върху нуждите и правата на оцелелите.“ Съвет за сигурност на ООН, *Conflict-Related Sexual Violence*, 30 март 2021 г., S/2021/312, www.ecoi.net/en/file/local/2049397/S_2021_312_E.pdf, параграф 44. Вж. също Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 43.
43. „Обичайните подходи при справянето с насилието срещу жени обикновено включват склочване на „оговорености“ между клановите на жертвата и изнасилвача.“ ФАО, *National Gender Profile of Agriculture and Rural Livelihoods*, 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/NATIONAL%20GENDER%20PROFILE%20Somalia.pdf>, стр. 7. „Правителството не прилага ефективно закона [който криминализира изнасилването].“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. В Сомалиленд главният прокурор наречи на прокурорите и съдиите да не приемат обичайните правни разпоредби за случаите на изнасилване през 2014 г.; според проучванията обаче това е имало само леко въздействие върху справянето със случаите на изнасилване. „Институт Хърайън“, *Seeking Justice for Rape in Somaliland: The Role and Limitations of the Criminal Justice System*, март 2018 г., www.thehorizoninstitute.org/ust/documents/publications/document_url/15/horizon-institute-s-report-on-prosecution-of-rape-cases-in-somaliland-march-2018.pdf, стр. 2-4. „По-скорошно събитие е груповото изнасилване, при което множество извършители изнасилват една жертва. Съгласно *ксер*, това позволява компенсацията да бъде разделена между семействата или клановите на извършителите, което като ефект води до по-снижовително наказание и предизвиква кримика към *ксер* като почти стимулираща таква сексуално насилие.“ Пакт / ИВЗ на ААС, *Access to Justice Assessment Tool: Baseline Study in Somaliland*, 2020 г., www.eajprogram.org/research/AJAT_SL_Report.pdf, стр. 16.
- 835 Броят на съобщените изнасилвания през 2020 г. е 871, в сравнение с 651 през 2019 г. Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 41. Вж. също Фонд на ООН за населението, *Voices: Somalia*, септември 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/voices_from_somalia_report_sept_2021.pdf, стр. 8-9; Фонд на ООН за населението, *Overview of Gender-Based Violence in Somalia*, 5 март 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/resource-pdf/somalia_gbv_advocacy_brief_05march21.pdf, стр. 3, 6, 7.
- 836 Фонд на ООН за населението, *Overview of Gender-Based Violence in Somalia*, 5 март 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/resource-pdf/somalia_gbv_advocacy_brief_05march21.pdf, стр. 7.
- 837 „Насилието от страна на интимния партньор последователно остава най-многобройният тип свързано с пола насилие, докладвано от Системата за управление на информацията за свързано с пола насилие в Сомалия.“ Фонд на ООН за населението, *Overview of Gender-Based Violence in Somalia*, 5 март 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/resource-pdf/somalia_gbv_advocacy_brief_05march21.pdf, стр. 11.
- 838 Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 22. Вж. също Съвет за сигурност на ООН, *Conflict-Related Sexual Violence*, 29 март 2022 г., S/2022/272, www.ecoi.net/en/file/local/2071267/N2229371.pdf, параграф 46; Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 6 май 2021 г., A/75/873, www.ecoi.net/en/file/local/2058874/A_75_873_E.pdf, параграф 139.
- 839 Съвет за сигурност на ООН, *Conflict-Related Sexual Violence*, 29 март 2022 г., S/2022/272, www.ecoi.net/en/file/local/2071267/N2229371.pdf, параграф 46.
- 840 „Правителствени сили за сигурност и полицията, както и силите на Пунтленд и Джубаленд, също са замесени.“ Пак там, параграф 46.
- 841 Между 1 октомври 2019 г. и 30 септември 2021 г. Генералният секретар на ООН регистрира нарушения, които включват: „изнасилване (455), опит за изнасилване (130), принудителен брак (79), сексуален торгом (26) и сексуално насилие (21)“ срещу 478 момичета и 4 момчета. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 41.

включват принуждаване на жертвата да се омъжи за извършителя.⁸⁴² Има съобщения, че семействата могат да принудят неомъжените погравстващи момичета да правят аборт.⁸⁴³

Разселените жени и момичета са особено уязвими към свързано с пола насилие⁸⁴⁴ както и жените и момичетата с убреждания⁸⁴⁵ и жените от клановите на малцинствата.⁸⁴⁶ Съобщава се, че разведените и овдовелите жени също са по-уязвими към свързано с пола насилие, защото работят извън домовете си и поради социалните възприятия, че търсят съпруг.⁸⁴⁷ Оцелелите от свързано с пола насилие са заклеявани,⁸⁴⁸ и според съобщенията се страхуват от социално и семейно изключване, изоставяне и бедност.⁸⁴⁹ В някои случаи извършителите са публикували снимки на оцелели като форма на кибер насилие, което е довело до заклеяване и в поне един случай - до самоубийство.⁸⁵⁰

- 842 „Съгласно традиционния механизъм за разрешаване на спорове в Сомалия отделните извършители рядко биват наказвани, а по-скоро клановите или семействата на извършителите плащат глоби на клановите или семействата на оцелелите. Понякога оцелелите са насилствено женени за насилие си като част от традиционното решение.“ Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 43. Вж. също Американска асоциация за международно развитие и сътрудници, *Case Studies on Forced Marriage in Somalia*, април 2021 г., www.eajp.org.org/scholarships/Publication8.pdf, стр. 8, 17. „Според Съвета на ООН по правата на човека изнасилването или домашното насилие се третира като граждански спор, често решаван чрез плащане на пари или принудителен брак между жертвата и извършителя.“ ФАО, *National Gender Profile of Agriculture and Rural Livelihoods*, 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/NATIONAL%20GENDER%20PROFILE%20Somalia.pdf>, стр. 7.
- 843 Фонд на ООН за населението, *Voices: Somalia*, септември 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/voices_from_somalia_report_sept_2021.pdf, стр. 12, 844. „Жените и децата, живеещи в селища за вътрешно разселени лица, бяха особено уязвими към изнасилвания от въоръжени мъже, включително правителствени войници и членове на милиции. Съобщава се, че пазачите на портиите, които контролират някои лагери за вътрешно разселени лица, са принуждавали момичета и жени да предоставят секс в замяна на храна и услуги в рамките на населените места.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Вж. също Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022-Somalia+HNO.pdf, стр. 38, 99-100; Фонд на ООН за населението, *Voices: Somalia*, септември 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/voices_from_somalia_report_sept_2021.pdf, стр. 7; Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia*, 2 октомври 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2038753.html, стр. 29; Seventy-five per cent of reported incidents in 2020 were from displaced communities. Фонд на ООН за населението, *Overview of Gender-Based Violence in Somalia*, 5 март 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/resource-pdf/somalia_gbv_advocacy_brief_05march21.pdf, стр. 6. „Изнасилване и опити за изнасилване често са се случвали в лагери за вътрешно разселени лица.“ Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 41.
- 845 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. „Според участниците в дискусиите с фокус групите, жените и момичетата с убреждания - било то физически, психически или интелектуални - често са възприемани като по-уязвими към свързано с пола насилие, тъй като може да не са в състояние да се защитят, да комуникират ефективно или да съобщават за случаи на експлоатация, сексуален тормоз и насилие.“ Фонд на ООН за населението, *Voices: Somalia*, септември 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/voices_from_somalia_report_sept_2021.pdf, стр. 7.
- 846 „По отношение на сексуално насилие, най-засегнати са погравстващите момичета (12-17 г.), жените, вътрешно разселените лица, клановите на малцинствата и момичетата (0-11 г.).“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022-Somalia+HNO.pdf, стр. 35, 6ж. също стр. 99. „Жените от малцинствените кланови общности са особено уязвими към форми на свързано с пола насилие.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2021 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, 9 март 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2046960/20200903_HNO_Somalia.pdf, стр. 40.
- 847 „Участниците в дискусиите с фокус групите отбелязват, че разведените и/или овдовели жени са особено уязвими към насилие, тъй като са принудени да работят, за да посрещнат основните нужди на семействата си. [...] Други обществени възприятия за разведени и/или овдовели жени включват това, че те са отворени за всяка покана за романтична/сексуална връзка с надежда, че това ще доведе до брак.“ Фонд на ООН за населението, *Voices: Somalia*, септември 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/voices_from_somalia_report_sept_2021.pdf, стр. 6.
- 848 „Срамът и заклеяването могат прайно да помрачат живота на жените и момичетата, които са преживели сексуално насилие и да навреят на перспективите им за брак в Сомалия.“ Пак там, стр. 13. В Сомалия: „Социалното заклеяване задушава оцелелите от сексуално и свързано с пола насилие и техните семейства, като много престъпления, свързани с изнасилване, се решават чрез обичайно обезщетение или брак.“ „Институт за изследване на развитието“, *Women and Girls' Experiences of Security and Justice in Somaliland*, 3 февруари 2021 г., <https://bit.ly/3u77o0f>. Жертвите на изнасилване и техните семейства са изправени пред заклеяване и оплачване в рамките на собствените си общности и дискриминация въз основа на присъването на „нечистота“. Институт „Сидра“, *Breaking the Silence: A Contextual Analysis of the Barriers, Laws and Policies to Safe Abortion in Puntland, Somalia*, май 2021 г., https://sidrainstitute.org/wp-content/uploads/2021/05/Research-Report_Breaking-the-Silence_SIDRA-SGJ_Blue-2-1.pdf, стр. 12, 6ж. също стр. 13. Вж. също СИДАРА, *Rape: A Rising Crisis and Reality for the Women in Somalia*, юни 2019 г., https://media.africaportal.org/documents/Sidra_Abuse.pdf, стр. 3, 6ж. също стр. 1, 5. „Оцелелите са страдали от последваща дискриминация въз основа на присъването на „нечистота“. Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. В Сомалия жена, пребиваваща в лагер за разселване, беше изнасилвана от банда през 2020 г. от двесте мъже, някои от които униформени, докато събира дърва за огрев. Тя забременява в резултат на изнасилването и ражда, изострайки заклеяването, пред което е изправена, и влашаватки нивото си на икономическа несигурност, което води до депресия и влашаване на физическото ѝ здраве поради множество наранявания, получени по време на изнасилването.“ Съвет за сигурност на ООН, *Women and Girls Who Become Pregnant as a Result of Sexual Violence in Conflict and Children Born of Sexual Violence in Conflict*, 31 януари 2022 г., S/2022/77, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/S_2022_77_E.pdf, параграф 9.
- 849 „Участниците в дискусиите с фокус групите отбелязват, че жените и момичетата, които са преживели сексуално насилие, не могат да потърсят подкрепа или помощ, защото се страхуват от заклеяване и посрамване, в допълнение към страха от отхвърляне от техните семейства.“ Фонд на ООН за населението, *Voices: Somalia*, септември 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/voices_from_somalia_report_sept_2021.pdf, стр. 14. „Слабите или понякога несъществуващи общности и правни санкции срещу изнасилването допълнително влашават ситуацията, засилвайки нивата на заклеяване сред преживелите такива, които няма към кого да се обърнат, освен към техните семейства и общности. Социалното изключване, изгонването от семейството, изоставянето и загубата на работното място са пасивни като вероятни последици, пред които са изправени жертвите и преживелите изнасилване, оставяйки ги с ограничен избор в живота.“ Институт „Сидра“, *Breaking the Silence: A Contextual Analysis of the Barriers, Laws and Policies to Safe Abortion in Puntland, Somalia*, май 2021 г., https://sidrainstitute.org/wp-content/uploads/2021/05/Research-Report_Breaking-the-Silence_SIDRA-SGJ_Blue-2-1.pdf, стр. 22. „Оцелелите от свързано с пола насилие, за които се съобщава, че са 77% от вътрешно разселените лица и 20% от приемащата общност, са изправени пред страх от репресии, заклеяване и трудности при достъпа до безопасни и подходящи услуги.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2021 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, 9 март 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2046960/20200903_HNO_Somalia.pdf, стр. 74. Вж. също И. Банзура, *Trapped in Violence and Uncertainty: Patriarchy, Women, and the Conflict in Somalia*, *African Conflict & Peacebuilding Review* 80-103 (2021), <https://muse.jhu.edu/article/794109>, стр. 90-92; Пакм / ИВЗ на ААС, *Access to Justice Assessment Tool: Baseline Study in Somaliland*, 2020 г., www.eajp.org.org/research/AJAT_SL_Report.pdf, стр. 22-23.
- 850 Експерти от дискусиите с фокус групите отбелязват тази „нова модалност“ на тормоз и насилие, а експертите по свързано с пола насилие в Пунтленд отбелязват това като „нова тенденция“. Фонд на ООН за населението, *Voices: Somalia*, септември 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/voices_from_somalia_report_sept_2021.pdf, стр. 11-12.

Има „ограничен“ брой работещи приюти за оцелели от свързано с пола насилие в Сомалиленд и Пунтленд; въпреки това, приютите са по-рядко срещани в останалата част на страната.⁸⁵¹ Оцелелите често нямат достъп до специализирани грижи.⁸⁵² Според Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси пандемията от COVID-19 „допълнително свива предоставянето на услуги и достъпа за преживелите [свързано с пола насилие]“.⁸⁵³

Жените срещат трудности да търсят отговорност от извършителите поради припокриващите се формални и неформални правни системи на Сомалия.⁸⁵⁴ В някои случаи полицията „не желае да разследва“ свързано с пола насилие.⁸⁵⁵ През 2021 г. командирът на Централното полицейско управление в Гароуе и трима полицейски служители физически нападнаха полицайка - ръководител на Отдела за сексуално и свързано с пола насилие и закрила на детето, заради разследване на регистрирани случаи на сексуално насилие.⁸⁵⁶ Служителите никога не са били преследвани и регионалният полицейски комисар е попречил на служителката да разследва допълнително случаи или да посещава полицейски участъци.⁸⁵⁷ Оцелелите често не могат да получат достъп до услуги; липсата на осведоменост, дискриминацията, липсата на доверие в съдебната система, заклеяването и страхът от репресии пречат на оцелелите да доклаждат за свързано с пола насилие или да търсят отговорност от извършителите.⁸⁵⁸

- 851 Фонд на ООН за населението, *Overview of Gender-Based Violence in Somalia*, 5 март 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/resource-pdf/somalia_gbv_advocacy_brief_05march21.pdf, стр. 8. „Продължават да съществуват предизвикателства пред достъпа до специализирани здравни услуги и правосъдие за преживелите свързано с пола насилие, поради ограничената наличност и дискриминацията.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2021 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, 9 март 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2046960/20200903_HNO_Somalia.pdf, стр. 25. „През 2021 г. Организацията на обединените нации подкрепи центровете „с едно гише“, като Центъра Баахикоб в Сомалиленд, който е предоставил подкрепа на 226 оцелели от изнасилване.“ Съвет за сигурност на ООН, *Conflict-Related Sexual Violence*, 29 март 2022 г., S/2022/272, www.ecoi.net/en/file/local/2071267/N2229371.pdf, параграф 47.
- 852 „Като цяло жените и момичетата, които са преживели сексуално и свързано с пола насилие, са изправени пред значителни предизвикателства при достъпа до компетентни здравни услуги, които могат да отговорят на техните нужди по достоен начин. Доставчиците на здравни услуги изпитват трудности пред това да имат подходящо обучение и ресурси, за да се грижат за преживели свързано с пола насилие или да осигурят клинично управление на изнасилването, което потенциално поставя оцелелите в още по-голям риск. В съоръженията често няма поберителни пространства, в които да бъдат преглеждани и консултирани оцелелите, а услугите за пренасочване, включително психичното здраве и психосоциалната подкрепа, често са трудни за достъп, особено от селските райони. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2021 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, 9 март 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2046960/20200903_HNO_Somalia.pdf, стр. 40, вж. също стр. 25, 41. Вж. също Фонд на ООН за населението, *Voices: Somalia*, септември 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/voices_from_somalia_report_sept_2021.pdf, стр. 17-18, вж. също стр. 26.
- 853 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2021 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, 9 март 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2046960/20200903_HNO_Somalia.pdf, стр. 88. „Освен това от 318-те анкетирани доставчици на услуги 83% отбелязват, че са претърпели 1-20% намаление на капацитета; три процента показват 21-40% намаление; осем процента показват 41-60% намаление; четири процента показват 61-80% намаление; и два процента показват повече от 80% намаление на капацитета [...] Дискусиите с фокус групи, проведени от експерти по свързано с пола насилие за този доклад, потвърдиха, че е налице намаляване на предоставянето на услуги [по време на пандемията от COVID-19]“. Фонд на ООН за населението, *Voices: Somalia*, септември 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/voices_from_somalia_report_sept_2021.pdf, стр. 17.
- 854 [...] заинтересованите страни съобщават, че жените изпитват трудности при достъп до правосъдие както за случаи на сексуално насилие, така и по други въпроси поради припокриващата се правна система на Сомалия, която не е в полза на жените.“ Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 42. Освен това страната няма достатъчно инфраструктура за наказателно преследване на случаи на свързано с пола насилие. Само една болница е предоставила медицински свидетелства в случаи на изнасилване, но центърът за свързано с пола насилие е бил закрит от полицейския комисар на Банадир на 13 септември 2020 г. Центърът също така е предоставял „спешни многосекторни и холистични услуги на оцелелите от свързано с пола насилие, включително клинично управление на изнасилването, здравеопазване, психосоциална подкрепа и правни консултации“. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 52.
- 855 Освен това: „В няколко случая оцелелите и предоставящите услуги за преживели свързано с пола насилие бяха пряко застрашени от властите, когато такива злоупотреби бяха извършени от униформени мъже.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 856 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; Съвет за сигурност на ООН *Conflict-Related Sexual Violence*, 29 март 2022 г., S/2022/272, www.ecoi.net/en/file/local/2071267/N2229371.pdf, параграф 46.
- 857 „Лицата, които искат да разследват случаи на нападение и да търсят отговорност от извършителите, понякога от своя страна се сблъскват с насилие и евентуално сексуално насилие. Например на 23 март четирима полицейски служители, включително командирът на Централното полицейско управление в Гароуе, са нападнали и пребили физически ръководителя на Отдела по сексуално и свързано с пола насилие и закрила на детето в Гароуе. Служителката преглеждала случаите на сексуално насилие, регистрирани в полицейското управление, а командирът я обвинил в намеса. Мъж от полицията също е бил нападател, защото се е опитал да ѝ помогне. Властите арестуваха предполагаемите извършители, но ги освободиха същия ден, а по-късно властите прекратиха разследването на инцидента. Съобщава се, че полицейският комисар на региона Нугал също е попречил на жената полицай да разследва по-нататъшни случаи на изнасилване и ѝ е забранил да посещава полицейски участъци в Гароуе.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 858 „Много жертви не доклаждат за изнасилване и сексуално насилие, защото нямат доверие в съдебната система, не знаят за наличните здравни и правосъдни услуги или нямат достъп до тях и се страхуват от репресии и заклеяване, ако доклаждат за насилие. В резултат на това жените и младите момичета са изправени пред това, което независимият експерт на ООН по правата на човека в Сомалия нарича „двойна дискриминация“ - първо изнасилването или самото сексуално насилие, след това неуспехът на властите да осигурят ефективно правосъдие или медицинска и социална подкрепа.“ Институт „Сира“, *Breaking the Silence: A Contextual Analysis of the Barriers, Laws and Policies to Safe Abortion Following Rape in Puntland, Somalia*, май 2021 г., https://sidrainstitute.org/wp-content/uploads/2021/05/Research-Report_Breaking-the-Silence_SIDRA-SGJ_Blue-2-1.pdf, стр. 8. Вж. също Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022-Somalia+HNO.pdf, стр. 101. „Поради липсата на осведоменост и ограничения достъп до правосъдните институции и заклеяването, жените често срещат предизвикателства пред достъпа до правосъдните системи, за да реализират своите права.“ Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия, *UN Women Partners with Somaliland Legal Group for Empowerment of Women*, 4 февруари 2021 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/un-women-partners-somaliland-legal-group-empowerment-women>. „Оцелелите са изправени пред значителни пречки пред достъпа до необходимите услуги, включително здравни грижи, психосоциална подкрепа и правосъдие и правна помощ; те също са изправени пред увреждане на репутацията и изключване от техните общности.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

б) Оцелели и лица, изложени на риск от принудителен брак⁸⁵⁹

Принудителните бракове⁸⁶⁰ се срещат често в Сомалия и са движени от културни очаквания и норми, както и от семеен и общностен натиск.⁸⁶¹ Поради естеството си и позицията, която жените имат в сомалийското общество, е невъзможно да се определи количествено разпространението на принудителните бракове, за които вероятно не се съобщава достатъчно.⁸⁶² Принудителните бракове са по-често срещани в селските райони, отколкото в градските райони.⁸⁶³ Жените и момичетата, подложени на принудителни бракове, страдат от повишени рискове за физическото и психическото здраве, повишена уязвимост към насилие и свързано с пола насилие и намалени възможности за образование.⁸⁶⁴

Правителството на Сомалия не се е занимавало ефективно с принудителните бракове на жени и момичетата нито чрез закони, нито на практика.⁸⁶⁵ Разчитането на обичайното право и на законите на шерията в Сомалия също може да подкрепя усилията за предотвратяване на принудителните бракове.⁸⁶⁶ Както беше отбелязано по-горе, от жените, които са изнасилени, може да се очаква или да бъдат принудени да се омъжат за извършителя.⁸⁶⁷ В резултат на това жените може да не съобщат за други видове свързано с пола насилие от страх от принудителен брак.⁸⁶⁸ Някои жени в принудителни бракове не могат да напуснат поради страх, че ще загубят попечителството над децата си.⁸⁶⁹ Жените с убеждения са изложени на по-висок риск от принудителни бракове, както и от свързано с пола насилие.⁸⁷⁰

- 859 За информация относно ранните бракове вж. [раздел III.A.11.z](#).
- 860 Повечето жени се омъжват, преди да навършат 18-годишна възраст и повечето се женят в уредени бракове. Разликите между принудителен брак и уреден брак в Сомалия могат да бъдат тънки и е важно да се признаят културните и социалните фактори и различните видове принуда, които могат да бъдат са приложени. Вж. М. Отieno, *Al-Shabaab and Forced Marriage in Somalia: Beliefs, Practices and Interventions*, юни 2019 г., www.researchgate.net/publication/334731397_Al-Shabaab_and_Forced_Marriage_in_Somalia_Beliefs_Practices_and_Interventions, стр. 76-77; „Ландинфо“, *Report Somalia: Marriage and Divorce*, 14 юни 2018 г., www.ecoi.net/en/file/local/2013990/Report-Somalia-Marriage-and-divorce-14062018-2.pdf, стр. 9-10. Следните механизми на обичайното право биха могли да доведат до принудителен брак: „думал, или принудителен брак на вдовица с мъж роднина на починалия и съпруг; хиъсиан, или принудителен брак на сестра на починалата съпруга с вдовица; и гогобир, или принудителен брак на момиче в опечален клан като част от плащане *diya*“. Център за хуманитарен диалог, *„Правосъдие без гражданство в Сомалия: официални и неофициални инициативи в областта на върховенството на закона“*, юли 2005 г., https://media.africaportal.org/documents/Stateless_Justice_in_Somalia.pdf, стр. 38.
- 861 Пакт / ИВЗ на ААС, *Case Studies on Forced Marriage in Somalia*, април 2021 г., www.eajprogram.org/scholarships/Publication8.pdf, стр. 7. Вж. също REACH, *2021 Joint Multi-Cluster Needs Assessment (JMCNA) Bulletin Key Findings*, март 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/REACH_SOM_Bulletin_JMCNA_March2022.pdf, стр. 3; М. Отieno, *Al-Shabaab and Forced Marriage in Somalia: Beliefs, Practices and Interventions*, юни 2019 г., www.researchgate.net/publication/334731397_Al-Shabaab_and_Forced_Marriage_in_Somalia_Beliefs_Practices_and_Interventions, стр. 77-78. „Ранните и принудителните бракове продължават да бъдат широко разпространени в Сомалия, особено в контекста на преобладаващата бедност и възприетията за стойността на момичетата спрямо момчетата в семействата и общностите. Момичетата обикновено се женят в ранна възраст поради необходимостта семействата да гарантират социална и икономическа сигурност. Жените традиционно се оценяват според способността им да се размножават. Бракът предоставя платформа на жените и младите момичета да демонстрират тази си ценност за обществото, за да запазят привилегиите на уважение и признание като майки на деца. Ранните бракове се възприемат както като културно, така и като реално изискване в Сомалия, тъй като продължава да липсва консенсус сред ключовите заинтересовани страни (реализовани и правителствени субекти) относно възрастта на брака/зрелостта.“ Фонд на ООН за населението, *Overview of Gender-Based Violence in Somalia*, 5 март 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/resource-pdf/somalia_gbv_advocacy_brief_05march21.pdf, стр. 12.
- 862 Пакт / ИВЗ на ААС, *Case Studies on Forced Marriage in Somalia*, април 2021 г., www.eajprogram.org/scholarships/Publication8.pdf, стр. 7. Освен това липсва информация за принудителните бракове в контролираната от „Ал-Шабаб“ територия, въпреки че има принудителни бракове, а много бракове с бойци на „Ал-Шабаб“, макар и на първ след доброволни, се извършват в „сянката на мощен родителски натиск и кланови очаквания“. МКГ, *Women and Al-Shabaab's Insurgency*, 27 юни 2019 г., www.ecoi.net/en/file/local/2011897/b145-women-and-al-shabaab_0.pdf, стр. 8.
- 863 В Сомалия принудителните бракове са 43% по-разпространени сред пасторските общности, отколкото сред градските жители. Пакт / ИВЗ на ААС, *Case Studies on Forced Marriage in Somalia*, април 2021 г., www.eajprogram.org/scholarships/Publication8.pdf, стр. 8, 6ж. също стр. 7, 12, 14.
- 864 Пакт / ИВЗ на ААС, *Case Studies on Forced Marriage in Somalia*, април 2021 г., www.eajprogram.org/scholarships/Publication8.pdf, стр. 7; Somali Women Development Centre / Sexual Rights Initiative, *Universal Periodic Review of Somalia: Joint Stakeholder Submission*, 2021 г., www.sexualrightsinitiative.com/sites/default/files/resources/files/2020-12/UPR38%20Somalia%20SWDC%20and%20SRI.pdf, параграф 17; В. Шарма, А. Амоби, С. Теволде, Н. Деиса и Дж. Скот [V. Sharma, A. Amobi, S. Tewolde, N. Deysa and J. Scott], *Displacement-Related Factors Influencing Marital Practices and Associated Intimate Partner Violence Risk Among Somali Refugees in Dollo Ado, Ethiopia: A Qualitative Study*, 14 Conflict and Health, 7 април 2020 г., <https://conflictandhealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13031-020-00267-z>. „Въз основа на културните норми повечето момичета в юношеска възраст, които са забременели, или не са ходили на училище, или са отпаднали поради майчински задължения.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 865 Пакт / ИВЗ на ААС, *Case Studies on Forced Marriage in Somalia*, април 2021 г., www.eajprogram.org/scholarships/Publication8.pdf, стр. 19.
- 866 „Съществува дисхармония между нормите в националното право и традиционното правосъдие; всъщност изглежда, че едните се застъпват за това, срещу което другите се противопоставят. Например, според ксер, ако мъж наследствено взема момиче в къщата си, има полов акт с нея и я забремени, той е в състояние да се представи на родителите на момичето с брачен иск като баща на бебето; обратно, съгласно конституцията на Сомалия това би се считало за престъпно нарушение.“ Пакт / ИВЗ на ААС, *Case Studies on Forced Marriage in Somalia*, април 2021 г., www.eajprogram.org/scholarships/Publication8.pdf, стр. 13.
- 867 „Съобщава се, че някои мъже са се възползвали от традиционните закони, което води до огромно убеждение на случаите на изнасилване като основа за принудителни бракове.“ Пакт / ИВЗ на ААС, *Case Studies on Forced Marriage in Somalia*, април 2021 г., www.eajprogram.org/scholarships/Publication8.pdf, стр. 17. „Изнасилването или домашното насилие се третира като граждански спор, често решен чрез плащане на пари или принудителен брак между жертвата и извършителя.“ ФАО, *National Gender Profile of Agriculture and Rural Livelihoods*, 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/NATIONAL%20GENDER%20PROFILE%20Somalia.pdf>, стр. 7. Вж. също Пакт / ИВЗ на ААС, *Access to Justice Assessment Tool: Baseline Study in Somaliland*, 2020 г., www.eajprogram.org/research/AJAT_SL_Report.pdf, стр. 16.
- 868 Къмпейн за защита на Сомалия, *Protection Analysis Update*, февруари 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOM_PAU_Somalia-Protection-Analysis_Feb2022.pdf, стр. 4.
- 869 „Интервюваните уточняват, че при обстоятелства, при които мъжете се развеждат с жените си, нормите на ксер побеляват, че децата им трябва да останат под попечителството на бащата. Това има за цел да принуди жените да останат в брак, дори когато бракът им не работи.“ Пакт / ИВЗ на ААС, *Case Studies on Forced Marriage in Somalia*, април 2021 г., www.eajprogram.org/scholarships/Publication8.pdf, стр. 14.
- 870 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

Принудителният брак често се случва и в контекста на отвлечания от „Ал-Шабаб“.⁸⁷¹ В райони, контролирани от „Ал-Шабаб“, жените и момичетата на възраст между 14 и 20 години често са принудени да се омъжат за бойци на „Ал-Шабаб“ и такива бракове могат да възникнат, когато семействата или общностите не са в състояние да отговорят на исканията на „Ал-Шабаб“ за пари или групи услуги.⁸⁷² Дори когато не са принудени под заплаха от физическо насилие, жените и момичетата може да се почувстват неспособни да откажат брак на боец от „Ал-Шабаб“; вдовиците на бойци от „Ал-Шабаб“ са подложени на натиск да се оженият повторно в рамките на групировката.⁸⁷³ „Ал-Шабаб“ използва обещанието за брак като начин за набиране на млади мъже.⁸⁷⁴ Има съобщения, че „Ал-Шабаб“ принуждава жените от Банту да сключат брак като форма на сексуално робство.⁸⁷⁵

През юли 2020 г. „Ал-Шабаб“ окупира джамии и медресета в Маркад в региона Санаг и поиска местни жени да се оженият за членове на групировката.⁸⁷⁶ След като местните старейшини са се съпротивлявали, „Ал-Шабаб“ арестува трима старейшини, причинявайки разселването на над 60 домакинства.⁸⁷⁷

в) Лица, преживели и изложени на риск от осакатяване на женските полови органи (FGM), както и противопоставили се на извършването на FGM върху тях или член на семейството

Докато Конституцията от 2012 г. забранява осакатяването на женските полови органи, практиката не е криминализирана и не е разглеждана в Наказателния кодекс.⁸⁷⁸ Властите в Сомалия и Сомалиленд работят по изготвянето на законопроект за криминализиране на осакатяването на женските полови органи.⁸⁷⁹ През юни 2021 г. президентът на Пунтленд и неговият кабинет одобриха за представяне на

- 871 „Ал-Шабаб“ провъзгласява да поробва неопределен брой млади момичета и да ги експлуатира в принудителни бракове и сексуално робство.“ Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html. На 23 март 2020 г. „момиче, приблизително на 15 години, е отвлечено и насилствено омъжено за член на „Ал-Шабаб“ в Шабел Дексе“. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 50. Принудителните бракове често се случват в контекста на отвлечания на момичета от „Ал-Шабаб“. Например на 26 май 2017 г. двама бойци на „Ал-Шабаб“ отвлече момичета и принудително омъжиха две момичета на възраст 15 и 16 години в област Сел Бур в област Галсууд. Отвлечането станащо, след като втеме момичетата и техните родители отхвърляха предложенията за брак, направени от групировката. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 4 март 2020 г., S/2020/174, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/N2005820.pdf>, параграф 45. „Случаи на отвлечане за принудителен брак и изнасилване на 34 момичета [през 2018 г.] бяха приписани на членове на „Ал-Шабаб“. Вътрешно разселените жени и момичета от маргинализирани групи са изложени на особено висок риск.“ Съвет за сигурност на ООН, *Conflict-Related Sexual Violence*, 29 март 2019 г., S/2019/280, www.ecoi.net/en/file/local/2006897/S_2019_280_E.pdf, параграф 73.
- 872 „Организацията принуждава за бракове момичета и жени на възраст между 14 и 20 години в селата под неин контрол. Семействата на момичетата и младите жени като цяло нямаха избор, освен да се примирят или да се обляскат с насилие.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. „Ал-Шабаб“ провъзгласява да поучнява райони под своя де факто контрол, като момичетата биват отвлечани, изнасилвани и насилствено омъжвани за членове на „Ал-Шабаб“, когато техните семейства не бяха в състояние да отговорят на исканията при изнудване.“ Съвет за сигурност на ООН, *Conflict-Related Sexual Violence*, 29 март 2022 г., S/2022/172, www.ecoi.net/en/file/local/2071267/N2229371.pdf, параграф 46. „Ал-Шабаб“ принудително омъжи 79 момичета за бойци си [от 1 октомври 2019 г. до 30 септември 2021 г.]“ Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 41.
- 873 „Нито женското посредничество при сключването на брак в „Ал-Шабаб“, нито ползите от такива съюзи трябва да бъдат преувеличавани. Първо, много булки от „Ал-Шабаб“ са под осемнадесет години и се женят под силен натиск от родителите си. В действителност някои от момичетата, взети за брак, са на възраст до дванайсет години - практика, която е широко разпространена в обединящата селска част на Сомалия и не е ограничена до „Ал-Шабаб“. Дори по-възрастните жени могат да се чувстват ограничени в избора си, защото те или техните родители се страхуват от преследване, ако се противопоставят на събирането с командир или боец на „Ал-Шабаб“. Някои кланове също могат да окажат натиск или дори да принудят жени да се омъжат за екстремисти, за да се облагодетелстват от „Ал-Шабаб“ или защото движението го изисква от тях. Вдовиците на бойците са изправени пред силен натиск да се оженият повторно в рамките на движението; отчасти това се дължи на етиката на групировката за колективна отговорност към съпрузите на падналите бойци и отчасти за да се избегне това вдовиците, особено на командирите, да споделят разузнавателна информация с правителството.“ MKT, *Women and Al-Shabaab's Insurgency*, 27 юни 2019 г., www.ecoi.net/en/file/local/2011897/b145-women-and-al-shabaab_0.pdf, стр. 8-9.
- 874 „В районите под неин контрол „Ал-Шабаб“ урежда задължителни бракове между своите войници и млади момичета и използва примамката за брака като инструмент за набиране на бойници.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. „За движението бракът не е само богоустроен начин на живот, а инструмент за набиране на бойци и прокарване на социално-политически интереси. Групировката обещава на новобранците мъже по-добър достъп до съпруги и по-голяма социална мобилност.“ MKT, *Women and Al-Shabaab's Insurgency*, 27 юни 2019 г., www.ecoi.net/en/file/local/2011897/b145-women-and-al-shabaab_0.pdf, стр. 7.
- 875 Л. Дж. Бенстег и Д. Ван Лемаи, *Two Classes of "Marriage": Race and Sexual Slavery in Al-Shabaab-Controlled Somalia*, *The Journal of the Middle East and Africa* (2021), <https://doi.org/10.1080/21520844.2021.1923998>, стр. 17. Вж. също razgea111.A.4.a
- 876 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 28 September 2020*, 28 септември 2020 г., S/2020/949, www.ecoi.net/en/file/local/2039997/S_2020_949_E.pdf, параграф 136.
- 877 Пак там.
- 878 Съгласно член 15, параграф 4 от Конституцията на Сомалия (2012 г.) [...] образването на момичета е жестока и унищожителна обичайна практика и е равностойно на изтезание. Образването на момичетата е забранено. [...] Понастоящем в Сомалия няма национално законодателство, което изрично да криминализира и наказва практиката на осакатяване на женските полови органи.“ „28 тту мени“, *Somalia: The Law and FGM*, юли 2018 г., [www.28toomany.org/static/media/uploads/Law%20Reports/somalia_law_report_\(july_2018\).pdf](http://www.28toomany.org/static/media/uploads/Law%20Reports/somalia_law_report_(july_2018).pdf), стр. 3.
- 879 „Ще преобладава наказателна отговорност на родителите, членове на семейството и всякакви други лица, които извършват осакатяване на женските полови органи; инструментът или побуждават други да подлагат жена или момиче на осакатяване на женските полови органи; не доклаждат за риска или повята на осакатяване на женските полови органи; законодателството трябва изрично да посочва, че съзвучиците в практикуването на осакатяване на женските полови органи подлежат на същото наказание като извършващия го.“ „Лийв екипът уърдауй“, *Female Genital Mutilation (FGM)*, 5 октомври 2021 г., www.legalactionworldwide.org/where-we-work/somalia/female-genital-mutilation-fgm/accept-cookies. Обявявано в универсалния периодичен обзор за Сомалия: „Министерството на жените и развитието на правата на човека е разработило законопроект, който ще криминализира всички видове осакатяване на женските полови органи и се е съсредоточила върху образоването на различните общности за вредните последици от него и как да работят с федералното правителство, за да се премахне тази вредна традиционна практика.“ Общо събрание на ООН, *Report of the Working Group on the Universal Periodic Review*, 7 юли 2021 г., <https://undocs.org/en/A/HRC/48/11>, параграф 18. На 1 февруари 2022 г. парламентът на Сомалиленд одобри Закона за децата, който „План Интернешънъл“ нарече „значителна и жизненоважна стъпка напред към елиминирането на [осакатяването на женските полови органи]“, като същевременно обявява, че Сомалиленд трябва да одобри „националната политика за осакатяване/отрязване на женските полови органи [...]“, която изрично полага ангажимент за прекратяване на тази вредна практика“. „План Интернешънъл“, *Somaliiland's Children's Act Is First Step Towards Ending FGM/C*, 1 февруари 2022 г., <https://plan-international.org/news/2022/02/01/somaliiland-childrens-act-is-first-step-towards-ending-fgm-c/>.

парламент законопроект, който да криминализира осакатяването на женските полови органи.⁸⁸⁰ Ислямски учени в Пунтленд и Сомалиленд издадоха религиозни декрети („фетва“), забраняващи осакатяването на женските полови органи.⁸⁸¹ Няма доказателства някой да е бил преследван за извършване на осакатяване на женските полови органи в Сомалия.⁸⁸²

Процентът на осакатяване на женските полови органи в Сомалия, включително в Пунтленд и Сомалиленд, остава изключително висок; според сомалийското здравно и демографско проучване за 2020 г. 99% от жените на възраст между 15 и 49 години са претърпели осакатяване на женските полови органи, повечето от които са на възраст под 10 години.⁸⁸³ Повече от 58% от жените в градските и селските райони са претърпели най-екстремните форми на осакатяване на женските полови органи.⁸⁸⁴ Осакатяването на женските полови органи е дълбоко вкоренено в традиционната сомалийска култура, като по-голямата част от населението вярва, че тя трябва да продължи или е религиозно изискване.⁸⁸⁵ Тъй като осакатяването на женските полови органи се възприема като религиозно изискване и като практика, която прави едно момиче по-приемливо за брак, отказът или избягването на практиката може да има сериозни социални последици за детето и за неговото семейство, включително изключване и маргинализация.⁸⁸⁶ Съобщава се, че затварянето на училища поради пандемията от COVID-19 също е довело до увеличаване на случаите на осакатяване на женските полови органи.⁸⁸⁷

Не са налични точни статистически данни за разпространението на осакатяване на женските полови органи в контролираните от „Ал-Шабаб“ райони; защитниците обаче смятат, че честотата на разпространение е подобна на тази в други части на Сомалия, тъй като „Ал-Шабаб“ не забранява тази практика.⁸⁸⁸

- 880 „Войс ъф Америка“, *Somalia's Puntland Moves to Ban Female Genital Mutilation*, 11 юни 2021 г., www.voanews.com/a/africa_somalias-puntland-moves-ban-female-genital-mutilation/6206903.html; Фонд на ООН за населението, *UNFPA Somalia Congratulates Puntland for Passing a Bill that Prohibits Female Genital Mutilation (FGM)*, 10 юни 2021 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/unfpa-somalia-congratulates-puntland-passing-bill-prohibits-female-genital-mutilation>. Предишен законопроект беше одобрен от президента на Пунтленд през 2014 г., но изглежда не е бил приложен или приет от парламента. Вж. „28 туну мену“, *Somalia: The Law and FGM*, юли 2018 г., www.28toomany.org/static/media/uploads/Law%20Reports/somalia_law_report_july_2018.pdf, стр. 3; Фонд на ООН за населението, *Puntland Intensifies the Fight against GBV*, 29 декември 2014 г., <https://somalia.unfpa.org/en/news/puntland-intensifies-fight-against-gbv>.
- 881 „През ноември 2013 г. ислямските учени от Пунтленд обявиха „фетва“, призоваваща за „пълно спиране“ на всички видове осакатяване на женските полови органи. Фонд на ООН за населението, *Accelerating the Abandonment of Female Genital Mutilation in Somalia*, без дата, <https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/GoodPracticeonFGMinSomalia.pdf>, стр. 2. „Фетвата“, издадена в Сомалиленд, се отнася конкретно до „всяко обрязване, което противоречи на реализиата, която включва рязане и зашиване“, и заявява, че всяко момиче, което е претърпяло така нареченото „фараонско осакатяване на женските полови органи“ (най-лошата форма на осакатяване на женските полови органи, вж. също бележка под линия 884) ще има право на обезщетение и лицето, което е извършило практиката, ще бъде наказано. Не е ясно обаче как или дали тази „фетва“ е била приложена, тъй като тя няма правно действие без придружаващото я законодателство. „Роуиерс“, *Village by Village, the Quest to Stop Female Genital Cutting in Somaliland*, 29 August 2019, www.reuters.com/article/us-somaliland-women-fgm-idUSKCN1VJ0C8. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; „Гарушън“, *Somaliland Set to Ban FGM but Activists Fear New Law Will Fall Short*, 23 февруари 2018 г., www.theguardian.com/global-development/2018/feb/23/somaliland-ban-female-genital-mutilation-activists-fear-law-will-fall-short; „Роуиерс“, *Somaliland Issues Fatwa Banning Female Genital Mutilation*, 7 февруари 2018 г., www.reuters.com/article/us-somalia-fgm-fatwa-idUSKCN1FR2RA.
- 882 През 2018 г. момиче почина по време на процедура за осакатяване на женските полови органи, което доведе до публични изявления от главния прокурор, че се преследват делото. Въпреки това, никога не са повдигнати обвинения. Държавен департамент на САЩ, *Country Report on Human Rights Practices 2018: Somalia*, 13 март 2019 г., www.ecoi.net/en/document/2004190.html; „Роуиерс“, *Somalia's First FGM Prosecution Hampered by Victim's Parents*, 23 август 2018 г., www.reuters.com/article/us-somalia-fgm-prosecution/somalias-first-fgm-prosecution-hampered-by-victims-parents-idUSKCN1L824R.
- 883 Настоящите майки съобщават, че същите им са подложени на осакатяване на женските полови органи на по-късна възраст, като 76% от същите на възраст между 10 и 14 години са претърпели осакатяване на женските полови органи. Сомалийско национално статистическо бюро, *The Somali Health and Demographic Survey 2020*, 2020 г., www.nbs.gov.so/wp-content/uploads/2021/09/SHDS-Report-2020_Updated.pdf, стр. xxx, 212-214. „Момичетата в Сомалия обикновено са обрязвани, когато са на възраст между 10 и 14 години, отбелязвайки промяна от предишното поколение, където момичетата са били обрязвани на възраст между пет и девет години.“ Датска имиграционна служба, *Somalia: Female Genital Mutilation*, февруари 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2046605/COI_notat_somalia_FGM_feb.pdf, стр. 1.
- 884 Сомалийското здравно и демографско проучване дефинира три вида осакатяване на женските полови органи, като най-екстремното е „фараонското“, което означава: „Ирязване на част или всички външни гениталии и зашиване/стесняване на вагиналия отвор; или всички други процедури, които включват убождане, пробиване, разтягане; или изрязване на клитора и/или срамните устни; въвеждане на корозивни вещества във влагалището, за да го стеснят. [...] Повечето жени на възраст между 15 и 49 години в градските (58%), селските (66%) и номадските (72%) райони са претърпели най-лошата форма на осакатяване/отрязване на женските полови органи – „фараонският“ тип. Сомалийско национално статистическо бюро, *The Somali Health and Demographic Survey 2020*, 2020 г., www.nbs.gov.so/wp-content/uploads/2021/09/SHDS-Report-2020_Updated.pdf, стр. 212-213, вж. също стр. 214.
- 885 „Като цяло 76% от жените смятат, че обрязването на жените трябва да продължи, докато 19% смятат, че практиката трябва да бъде спряна. Процентът на жените, които вярват, че практиката трябва да продължи, е почти сходен сред жените в градските райони (70%) и в селските райони (76%), а най-висок сред номадските жени (83%).“ Сомалийско национално статистическо бюро, *The Somali Health and Demographic Survey 2020*, 2020 г., www.nbs.gov.so/wp-content/uploads/2021/09/SHDS-Report-2020_Updated.pdf, стр. 215. „Следователно, според цифрите [в Сомалийското проучване на здравето и демокрацията], няма регионални разлики в разпространението на осакатяване на женските полови органи и разпространението на вида, практикуван в Сомалия.“ Датска имиграционна служба, *Somalia: Female Genital Mutilation*, февруари 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2046605/COI_notat_somalia_FGM_feb.pdf, стр. 7.
- 886 Ако едно момиче не бъде изрязано, членовете на неговото семейство и местната общност ще знаят и рискуват да бъдат смятани за нечисти, да им бъде забранено да се молят или да извършват други религиозни практики, да нямат право на брак или по друг начин да бъдат заклещени. Датска имиграционна служба, *Somalia: Female Genital Mutilation*, февруари 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2046605/COI_notat_somalia_FGM_feb.pdf, стр. 13-14.
- 887 „Съобщения, получени от независимия експерт също показват, че честотата на осакатяването и изрязването на женските полови органи също са се увеличили; медицински сестри съобщават, че са получавали повече от нормалния брой искания за такива процедури по време на затварянето на училищата, а традиционните практикуващи ходят по домове, за да предлагат своите услуги. Зашитересовани страни съобщават, че през юли 2020 г. 20 момичета са били подложени на практиката, което в някои случаи е довело до сериозни наранявания, които изискват хоспитализация.“ Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 41. Вж. също Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2021 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, 9 март 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2046960/20200903_HNO_Somalia.pdf, стр. 84.
- 888 Датска имиграционна служба, *Somalia: Female Genital Mutilation*, февруари 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2046605/COI_notat_somalia_FGM_feb.pdf, стр. 1, 17.

г) Обобщение

В зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая, ВКБООН смята, че жените, попадащи в следните категории, вероятно се нуждаят от международна закрила за бежанци:

- а) Жени, изложени на риск от свързано с пола насилие;
- б) Жени, изложени на риск от насилствен брак, и жени, които са били принудени да сключат брак и които са избягали;
- в) Жени, изложени на риск от осакатяване на женските полови органи и жени, които са се противопоставили на извършването му върху тях или член на семейството.⁸⁸⁹

В зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая ВКБООН счита, че жените, попадащи в следните категории, може да се нуждаят от международна закрила на бежанците в зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая:

- а) Преживели свързано с пола насилие;⁸⁹⁰
- б) Преживели осакатяване на женските полови органи.⁸⁹¹

В зависимост от конкретните обстоятелства по случая те могат да се нуждаят от международна закрила на бежанците въз основа на обоснован страх от преследване от страна на гържавни или недържавни субекти поради принадлежността им към определена социална група, тяхната религия, тяхното (приписано) политическо мнение или други съответни основания по Конвенцията, съчетани с обща неспособност на гържавата да осигури защита от такова преследване, когато участниците в преследването са недържавни субекти.

11) Деца

Деца може да попадат в някои от другите рискови профили, съгържащи се в настоящите насоки.⁸⁹² Деца в Сомалия продължават да търпят тежки нарушения в контекста на въоръжен конфликт⁸⁹³ включително, *inter alia*, непълнолетно и принудително набиране на войници, свързано с пола насилие и отвлечане, както и други сериозни нарушения на правата на човека, включително детски труд, принудителен брак и/или брак на непълнолетни лица, трафик на хора

889 ВКБООН, *Guidance Note on Claims Relating to Female Genital Mutilation*, май 2009 г., www.refworld.org/docid/4a0c28492.html. През 2021 г. Комитетът по правата на детето установи, че Дания не е разгледала адекватно висшия интерес на детето, когато майка твърди, че дъщеря ѝ ще бъде подложена на осакатяване на женските полови органи при завръщането си в Сомалия и че тя не може да го предотврати като samotna майка. Комитетът установи, че най-добрият интерес на децата не може да бъде поставен в зависимост от способността на майката да устои на социалния натиск, като обемлява изключително високия процент на осакатяване на женските полови органи в Сомалия. Комитет по правата на детето, *R.H.M. (от името на Y.A.M.) срещу Дания, съобщение № 83/2019*, 4 февруари 2021 г., CRC/C/86/D/83/2019, https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CRC/Shared%20Documents/DNK/CRC_86_D_83_2019_32386_E.pdf, параграфи 8-9. В по-ранен случай от Комитета по правата на детето се обемлява, че при оценката на това кога детето е изложено на риск от вредна практика, като например осакатяване на женските полови органи, следва да се използва принципът на предпазливост, а когато „съществуват основателни съмнения, че приемащата държава не може да защити детето от такива практики, гържавите - страни по конвенцията, следва да се въздържат от връщане на детето“. Комитет по правата на детето, *I.A.M. (от името на K.Y.M.) срещу Дания, съобщение № 3/2016*, 25 януари 2018 г., CRC/C/77/D/3/2016, www.refworld.org/docid/5a7dd3284.html, параграф 11.8, буква в).

890 За насоки относно жертвите на минало преследване вж. по аналогия: ВКБООН, *Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status and Guidelines on International Protection Under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*, април 2019 г., www.refworld.org/docid/5cb474b27.html, параграф 136; и ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 3: Cessation of Refugee Status under Article 1C(5) and (6) of the 1951 Convention relating to the Status of Refugees (the 'Ceased Circumstances' Clauses)*, 10 февруари 2003 г., www.refworld.org/docid/3e50de6b4.html, параграф 20.

891 За насоки относно продължаващите форми на вреди за жени, които вече са претърпели форма на осакатяване на женските полови органи, вж. ВКБООН, *Guidance Note on Claims Relating to Female Genital Mutilation*, май 2009 г., www.refworld.org/docid/4a0c28492.html, параграфи 13-15.

892 Вж. по-специално [раздел III.A.6](#) (Деца, изложени на набиране като войници като непълнолетни и принудително), [III.A.10](#) (Жени и момичета), [III.A.12](#) (Преживели трафик на хора и лица, изложени на риск от трафик на хора) и [III.A.14](#) (Лица, живеещи в убежища и лица, живеещи в ХИВ).

893 Сомалия е сред първите пет страни с най-голям брой тежки нарушения срещу деца. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 6 май 2021 г., S/2021/437, www.ecoi.net/en/file/local/2058874/A_75_873_E.pdf, параграф 5. Тежките нарушения срещу деца се определят в международното право като: набиране и използване като войници на деца, убиване или осакатяване на деца, сексуално насилие срещу деца, нападения срещу училища или болници, отвлечане на деца, отказ на хуманитарен достъп. Служба на Специалния представител на генералния секретар за деца и въоръжен конфликт, *The Six Grave Violations Against Children During Armed Conflict: The Legal Foundation*, ноември 2013 г., https://childrenandarmedconflict.un.org/publications/WorkingPaper-1_SixGraveViolationsLegalFoundation.pdf, стр. 9. „От 6 ноември 2021 г. до 31 януари 2022 г. работната група за страната за мониторинг и докладване за тежки нарушения на правата на децата провери 767 тежки нарушения, засягащи 635 деца (467 момчета и 168 момичета), седем нападения срещу училища и едно нападение срещу болница. Общо 289 деца са били вербувани и използвани, 220 са били отвлечени, 182 са били жертви на убийство и осакатяване, а 68 са били подложени на изнасилване и други форми на сексуално насилие. От нарушенията 510 (66, 5%) бяха приписани на Ал - Шабаб, 114 (14, 9%) на неизвестни въоръжени елементи, 39 (5, 1%) на милицията на клана, 4 (0, 5%) на Ахлу Суна уал Джама'а, 1 (0, 1%) на милициите на Устленд и 99 (12, 9%) на федералните и щатските сили за сигурност. Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 59.

и систематичния отказ от образование.⁸⁹⁴ Освен това продължителният конфликт в Сомалия и повтарящите се природни бедствия, включително суша и наводнения, непропорционално засегнаха живота на сомалийските деца и довежда до циклично разселване.⁸⁹⁵

През последното десетилетие Федералното правителство на Сомалия предприе стъпки за защита на правата на децата в законодателството и политиката.⁸⁹⁶ През 2015 г. Сомалия ратифицира Конвенцията за правата на детето.⁸⁹⁷ Сомалия обаче все още не е включила напълно Конвенцията за правата на детето в националното си законодателство.⁸⁹⁸ През май 2022 г. генералният секретар на ООН призова Сомалия да ратифицира Факултативния протокол към Конвенцията за правата на детето относно участието на деца във въоръжен конфликт и Африканската харта за правата и благосъстоянието на детето, както и „да ускори приемането на законопроект за правата на детето“, да приеме законопроект за сексуалните престъпления от 2018 г., да одобри законопроект за правосъдието за непълнолетни и „да гарантира, че цялото законодателство, свързано с децата и сексуалното насилие, е в съответствие с международните ангажименти на страната за правата на човека, включително по отношение на възрастта за пълнолетие“.⁸⁹⁹ Парламентът на Сомалиленд одобри Закона на 1 февруари 2022 г., който „определя правата на децата, така че те да са в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на детето, факултативните протоколи към нея и Конституцията на Сомалиленд“.⁹⁰⁰

Децата са непропорционално засегнати от конфликта в Сомалия.⁹⁰¹ През 2021 г. ООН провери 200 смъртни случая, свързани с конфликти, и 593 наранявания на деца, като по-голямата част от случаите се дължат на неидентифицирани извършители и „Ал-Шабаб“.⁹⁰² Между 1 август 2016 г. и 30 юни 2021 г. Държавната работна група за мониторинг и докладване „провери 21 560 нарушения срещу 18 079 деца

- 894 Вж., като цяло, Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграфи 25-28; Държавен департамент на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html; Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграфи 21-22, 44-47; Общо събрание на ООН, *Compilation on Somalia: Report of the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights*, 26 февруари 2021 г., A/HRC/WG.6/38/SOM/2, www.ecoi.net/en/file/local/2048188/A_HRC_WG.6_38_SOM_2_E.pdf, параграфи 58-60.
- 895 „В много отношения сомалийската криза е криза на децата. Децата съставляват мнозинството – 67 процента – от 573 000 души, които наскоро са били вътрешно разселени между януари и август 2021 г.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022-Somalia-HNO.pdf, стр. 35, вж. също стр. 38, 46-47, 80-82, 90.
- 896 За преглед на мерките, предприети от Сомалия до средата на 2019 г., вж. Комиет по правата на детето, *Initial Report Submitted by Somalia under Article 44 of the Convention, Due in 2017/6* октомври 2019 г., CRC/C/SOM/1, www.ecoi.net/en/file/local/2018728/G1930787.pdf.
- 897 УНИЦЕФ, *Unicef and Partners Call for the Passage of the Child Rights Bill*, 20 ноември 2020 г., www.unicef.org/somalia/press-releases/unicef-and-partners-call-passage-child-rights-bill; „Конвенцията за правата на детето е най-широко ратифицираният глобален договор в света“, каза Вернер Шултцин, представител на УНИЦЕФ за Сомалия. „Крайъгълният камък на този договор е да признае, че всяко лице под 18-годишна възраст е дете и неговото право на защита от всички форми на насилие е ясно формулирано.“ УНИЦЕФ, *As the Fifth Anniversary of Somalia's Ratification of the Convention on the Rights of the Child Approaches, Protection Violations Against Children Continue to Rise*, 21 септември 2020 г., www.unicef.org/somalia/press-releases/fifth-anniversary-somalias-ratification-convention-rights-child-approaches. Преди ратифицирането на Конвенцията за правата на детето от Сомалия правата на децата в Сомалия се уреждат от Временната конституция (с акцент върху разрешаването на конфликти и възстановяването и по-малко върху правата на детето) и от Пред-временната конституция от 60-те години на XX век. Комиет по правата на детето, *Initial Report Submitted by Somalia under Article 44 of the Convention, Due in 2017*, 16 октомври 2019 г., CRC/C/SOM/1, <https://undocs.org/CRC/C/SOM/1>, параграфи 21, 32-33.
- 898 „Независимо от постигнатия напредък, международните задължения на Сомалия по Конвенцията за правата на детето все още не са напълно включени в националната правна система. [...] Продължават да съществуват правни неясноти по отношение на определението за дете между Временната федерална конституция, която определят като дете всяко лице под 18-годишна възраст, и регионалните конституции на Пунтленд и на Югозападния щат, които определят като дете всяко лице под 15-годишна възраст. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 4 март 2020 г., S/2020/174, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/N2005820.pdf>, параграф 64. Вж. също Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграфи 53-63.
- 899 Към май 2022 г. законопроектът за правата на детето остава висящ на парламентарно ниво. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 87. Сомалия подписа факултативния протокол към Конвенцията за правата на детето на 16 септември 2005 г. Процесът на изготвяне на законопроект за правата на детето започна през ноември 2017 г. УНИЦЕФ, *Federal Government of Somalia Launches its Child Rights Bill Drafting Process*, 16 ноември 2017 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/federal-government-somalia-launches-its-child-rights-bill-drafting-process-enso>. Докато сомалийският кабинет одобри законопроект за сексуалните престъпления през 2018 г., през 2020 г. парламентът изготви нов законопроект, който би позволил детските и принудителните бракове. „Ројтерс“, *Outrage as Somali Parliament Drafts Law Permitting Child, Forced Marriages*, 11 август 2020 г., www.reuters.com/article/us-somalia-women-rights-idUSKCN257200. Вж. [разгледайте III.A.11.сно-голу](http://www.reuters.com/article/us-somalia-women-rights-idUSKCN257200).
- 900 „План Интернешънъл“, *Somaliland's Children's Act Is First Step Towards Ending FGM/C*, 1 февруари 2022 г., <https://plan-international.org/news/2022/02/01/somaliland-childrens-act-is-first-step-towards-ending-fgm-c/>.
- 901 „Децата продължават да бъдат непропорционално засегнати от самоубийствени атаки, комплексни атаки със самоделни взривни устройства, поставени в автомобили, кръстосан огън, противопехотни мини и въздушни удари, които довежда до смърт и наранявания. Работната група за мониторинг и докладване документира убийството и/или осакатяването на 2657 деца (1967 момчета, 690 момичета) [от 1 януари 2017 г. до 31 декември 2019 г.]. Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia*, 2 октомври 2020 г., https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_report.pdf, параграф 80.
- 902 Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 23 юни 2022 г., S/2022/493, www.ecoi.net/en/file/local/2075706/N2234471.pdf, параграф 151.

(3291 момичета /14 788 момчета), от които по-голямата част са приписани на „Ал-Шабаб“.⁹⁰³ Пълното количество нарушения срещу деца вероятно е по-висок от документирания или проверения.⁹⁰⁴

Според проучването за оценка на населението от 2013-2014 г. 45, 6% от сомалийското население е на възраст под 15 години;⁹⁰⁵ около 4, 9 милиона деца се нуждаят от хуманитарна помощ.⁹⁰⁶ Според оценки от октомври 2021 г. между август 2021 г. и юли 2022 г. се очаква 1, 2 милиона деца под петгодишна възраст да се сблъскат с остро недохранване, включително „213 400, за които има вероятност да бъдат тежко недохранени“.⁹⁰⁷

а) Преживели насилие срещу деца и лица, изложени на риск от такова, включително свързано с пола насилие

Деца, предимно момичетата, са уязвими към свързано с пола насилие в Сомалия.⁹⁰⁸ През 2020 г. и 2021 г. ООН потвърди случаи на изнасилване, опит за изнасилване, принудителен брак, сексуален тормоз и сексуално насилие срещу деца.⁹⁰⁹ През 2021 г. се наблюдава увеличение на случаите на изнасилване и сексуално насилие, извършени срещу момичета от страните в конфликта.⁹¹⁰ Разселените момичета са особено уязвими към изнасилвания и сексуални нападения от въоръжени групировки и правителствени войници.⁹¹¹ Извършителите включват сомалийските национални въоръжени сили, сомалийската полиция, силите и полицията на Джубаленд, полицията в Пунтленд, „Ал-Шабаб“, кланови милиции и други неидентифицирани въоръжени лица.⁹¹²

Правителството не е разгледало адекватно проблема с малтретирането на деца и сексуалното насилие срещу деца, а законът не забранява изрично използването или предлагането на дете за сексуални цели или за детска

- 903 Класификация за защита на Сомалия, *Protection Analysis Update*, февруари 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOM_PAU_Somalia-Protection-Analysis_Feb2022.pdf, стр. 8. Между 1 октомври 2019 г. и 30 септември 2021 г. е имало „8042 тежки нарушения срещу 6501 деца (5108 момчета, 1393 момичета)“. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 25. Между 1 януари 2017 г. и 31 декември 2019 г. Работната група за мониторинг и докладване регистрира 10 654 тежки нарушения, засягащи 13 857 деца (11 708 момчета, 2149 момичета). Броят на децата, засенати от тежки нарушения, се е увеличил от 5242 през 2017 г. на 5656 през 2018 г. и е намалял до 2959 през 2019 г. Увеличението през 2018 г. може да се отнася до опити на стремежа на „Ал-Шабаб“ към набиране на хора. Намаляването може да бъде свързано и с движението на деца и техните семейства от контролираните от „Ал-Шабаб“ райони към контролираните от правителството райони, за да се избегне принудителното набиране на деца като бойци от „Ал-Шабаб“, съчетано с мащабни операции на Мисията на Африканския съюз в Сомалия и Сомалийската национална армия, насочени срещу „Ал-Шабаб“. Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia*, 2 октомври 2020 г., https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_report.pdf, параграф 73.
- 904 Класификация за защита на Сомалия, *Protection Analysis Update*, февруари 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOM_PAU_Somalia-Protection-Analysis_Feb2022.pdf, стр. 8. „Поради ограничения на достъпа, по-специално до райони под контрола на „Ал-Шабаб“, и други ограничения за наблюдение и докладване, информацията, съдържаща се в настоящия доклад, не представлява пълната степен на тежки нарушения, извършени срещу деца в Сомалия, като действителният брой на нарушенията вероятно е значително по-висок.“ Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 28.
- 905 Фонд на ООН за населението и федералното правителство на Сомалия, *Population Estimation Survey for the 18 Pre-war Regions of Somalia, Data for a Better Tomorrow*, октомври 2014 г., <https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Population-Estimation-Survey-of-Somalia-PESS-2013-2014.pdf>, стр. 42, 47. Сомалия е страна на младите хора, където 72% от населението е под 30-годишна възраст, а около 58% на възраст 20 години или по-малко. „Исследване и развитие на популацията на Рога“, *Vulnerability Assessment in Somalia*, септември 2020 г., www.unicef.org/somalia/media/2381/file/Somalia-vulnerability-assessment-MoLSA-September-2020.pdf, стр. 23.
- 906 Децата съставляват 64% от хората, нуждаещи се от хуманитарна помощ в Сомалия. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 4-5.
- 907 Пак там, стр. 50.
- 908 Съвет за сигурност на ООН, *Conflict-Related Sexual Violence*, 29 март 2022 г., S/2022/272, www.ecoi.net/en/file/local/2071267/N2229371.pdf, параграф 46. „Въпреки че е налице разширяване на услугите в подкрепа на жертвите на насилие, сексуалните нарушения срещу деца продължават с обезпокоителни темпове и има малка или никаква възможност да се търси справедливост. Например, констатациите, докладвани от партньорите по закрила на детето на УНИЦЕФ, показват, че от януари 2020 г. до юни 2020 г. има увеличение от 25% на докладваните случаи на свързано с пола насилие срещу жени и момичета в Сомалия в сравнение със същия период на предходната година.“ УНИЦЕФ, *As the Fifth Anniversary of Somalia's Ratification of the Convention on the Rights of the Child Approaches, Protection Violations Against Children Continue to Rise*, 21 септември 2020 г., www.unicef.org/somalia/press-releases/fifth-anniversary-somalias-ratification-convention-rights-child-approaches.
- 909 Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 23 юни 2022 г., S/2022/493, www.ecoi.net/en/file/local/2075706/N2234471.pdf, параграф 152; Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 41; Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 6 май 2021 г., S/2021/437, www.ecoi.net/en/file/local/2058874/A_75_873_E.pdf, параграф 139.
- 910 „Според Работната група за мониторинг и докладване има увеличение на съобщенията за сексуални нападения срещу момичета от страни в конфликта, като се увеличава от средно 23 съобщения за случаи месечно през 2020 г. до 27 случая месечно през същия период на 2021 г. Най-многобройните случаи на изнасилване и сексуално насилие са съобщени в конфликтни и общности на вътрешно разселени лица в Бакуа, Средна Джуба, Гедо, Баи, Среден Шабел и Хуран.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 97.
- 911 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. „Най-многобройните случаи на изнасилване и сексуално насилие са съобщени в конфликтни общности и общности на вътрешно разселени лица в Бакуа, Средна Джуба, Гедо, Баи, Среден Шабел и Хуран.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 97.
- 912 Пак там.

порнография.⁹¹³ Между 1 октомври 2019 г. и 30 септември 2021 г. генералният секретар на ООН установи, че извършителите се равват на безнаказаност в 90% от случаите на сексуално насилие срещу деца.⁹¹⁴

б) Деца в риск от набиране на непълнолетни бойци⁹¹⁵

Според Службата за координация на хуманитарните въпроси „съществуват инициативи на национално и щатско равнище за предотвратяване и прекратяване на набирането, убиването и осакатяването на деца [...] набирането на бойци изглежда се увеличава [през 2021 г.]“.⁹¹⁶ По-голямата част от набирането на непълнолетни в Сомалия се дължи на „Ал-Шабаб“.⁹¹⁷ Наети като бойци деца са били използвани като човешки щитове и атенатори самоубийци, били са принудени да поставят експлозиви, да шпионират и да носят боеприпаси и консумативи на бойци.⁹¹⁸ Деца са били вербувани още на 8-годишна възраст.⁹¹⁹ Децата в нужда, децата във вече уязвимо положение и децата от малцинствени кланове могат да бъдат по-уязвими към набиране на непълнолетни бойци.⁹²⁰ Държавните сили, включително въоръжените сили на Сомалийската национална армия и щатите членове на федерацията също набират и използват деца като бойци.⁹²¹ Освен това през 2020 г. беше съобщено, че бригада в Джубаленд насилствено набира деца бойци.⁹²²

За повече информация относно набирането на бойци в непълнолетна възраст и принудително, както и относно практиките, използвани от „Ал-Шабаб“ за принуждаване на общности и семейства да предоставят новобранци и да наказват неподчинението, вж. [Раздел III.A.6](#) (Деца, изложени на набиране на бойци в непълнолетна възраст и принудително).

в) Деца в риск от детски труд

Сомалия постигна известен напредък в борбата с детския труд, включително чрез ратифициране на Конвенцията за най-тежките форми на детски труд, създаване на Инспекторат по труда и „създаване на служба на старши съветник по детския труд, който да ръководи изготвянето и прилагането на Национален план за действие за справяне с най-тежките форми на детски труд“.⁹²³ Временната конституция не определя минимална възраст за наемане на работа и не е ясно дали биха могли да се прилагат по-стари закони относно възрастта за наемане.⁹²⁴ В Кодекса на труда от преди 1991 г. се предвижда, че едно дете трябва да е на 15 години, за да бъде наето на работа, но той не се прилага.⁹²⁵ Сомалийските

- 913 Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html. „Малтретирането и изнасяването на деца са сериозни проблеми и не са известни условия от страна на правителството или регионалните правителства за борба с малтретирането на деца.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 914 „Понастоящем от отговорност за сексуално насилие остава много ниско. В 48 случая извършителите са арестувани, а 33 случая (5%) са разрешени традиционно, докато за останалите 620 случая (90%) извършителите остават на свобода.“ Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 42.
- 915 Вж. също [раздел III.A.6](#).
- 916 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, сmp. 96-97.
- 917 Между 1 октомври 2019 г. и 30 септември 2021 г. ООН провери „набирането и използването на 2852 деца (2752 момчета, 100 момичета) на възраст до 10 години“, като „Ал-Шабаб“ отговаря за „набирането и използването на 2259 деца (2181 момчета, 78 момичета), което представлява 80% от всички случаи“. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 29. Между 1 януари 2017 г. и 31 декември 2019 г.: „Общо 4371 деца (4020 момчета, 351 момичета) са били потвърдени като жертви на отвлечения, като „Ал-Шабаб“ носи отговорност за 98% от всички случаи.“ Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia*, 2 октомври 2020 г., https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_report.pdf, стр. 5. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 6 май 2021 г., S/2021/437, www.ecoi.net/en/file/local/2058874/A_75_873_E.pdf, параграф 136; Съвет за сигурност на ООН, *Деца и въоръжен конфликт*, 9 юни 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2031779/15-June-2020_Secretary-General_Report_on_CAAC_Eng.pdf, параграф 13.
- 918 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 919 „Ал-Шабаб“ провъзгласява насилствено да набира деца на възраст до осем години за боеве на бумку.“ Пак там.
- 920 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, сmp. 96-97; Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html.
- 921 През 2021 г. следните федерални и регионални сили са набирали деца като бойци: „правителствени сили за сигурност (138) (Сомалийски полицейски сили (75), Сомалийска национална армия (60) и Национална агенция за разузнаване и сигурност (3)); регионални сили (73) (сили на Пунтленд (26), сили на Джубаленд (21), сили на Галмууг (14), полиция на Галмууг (5), полиция на Джубаленд (2), сили на Сомалиленд (2), полиция на Хириабел (2) и полиция на Пунтленд (1))“. Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 23 юни 2022 г., S/2022/493, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2234471.pdf, параграф 149. Вж. също Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграф 29. През 2020 г.: „ООН провери набирането и използването като бойци на [...] деца [...] от [...] правителствените сили за сигурност, включително Сомалийските полицейски сили (101), Сомалийската национална армия (62) и Националната агенция за разузнаване и сигурност (5); регионалните сили, включително силите на Джубаленд (36), силите на Галмууг (31), силите на Пунтленд (21), полицията на Джубаленд (3), полицията на Пунтленд (2) и полицията на Галмууг (1); и кланови милиции (47).“ Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 6 май 2021 г., S/2021/437, www.ecoi.net/en/file/local/2058874/A_75_873_E.pdf, параграф 136.
- 922 „Има докладствена бригада от силите за сигурност на Джубаленд, командвана от Абдурашад Джанан, насилствено е набираа деца бойци.“ Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html.
- 923 Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html.
- 924 „Не е ясно дали законите, приети преди гражданската война от 1991 г., все още са в сила в Сомалия. През 2014 г. обаче Парламентът излезе с публично изявление, в което се позова на някои закони отпреди 1991 г., което предполага, че Федералното правителство на Сомалия провъзгласява да признава съответните исторически закони. Въпреки че временната конституция от 2012 г. не предвижда минимална възраст за работа, Кодексът на труда от 1972 г. установява 15-годишна възраст като минимална възраст за работа.“ Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html.
- 925 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

полицейски сили са „с недостатъчен и недостатъчно обучен персонал“ и поради това нямат „капацитета да разследват или прилагат закони за най-лошите форми на детски труд“.⁹²⁶

Детският труд е широко разпространен, а децата в Сомалия са подложени на някои от най-тежките форми на детски труд.⁹²⁷ Децата работят в животновъдството, селското стопанство, домакински труд, разбиване на скали на чакъл, като улични търговци и като „превозвачи на цигари и кхат по улиците“.⁹²⁸ Според Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси най-често срещаните форми на детски труд в Сомалия включват „набиране на бойци от въоръжените сили, просия в екстремни горещини, продажба на стоки на пазара и работа като „домашни помощници“, като последната до голяма степен засяга момичетата, които мигрират в градовете за тази работа“.⁹²⁹ Приблизително 9, 5% от децата на възраст между 5 и 14 години в Пунтленд и 13, 2% в Сомалиленд работят, докато допълнителни 4, 7% (Пунтленд) и 6, 6% (Сомалиленд) съчетават работа и училище.⁹³⁰ Изчислено е, че половината от всички деца на възраст между 5 и 14 години от Централна и Южна Сомалия са заети на работа.⁹³¹

Движещите фактори, които принуждават децата да започнат работа, включват бедност, конфликти, разселване и неспособността на държавата да осигури универсален достъп до образование и да наложи забрани върху детския труд.⁹³² Закриването на училища през 2020 г. и 2021 г. поради пандемията от COVID-19 и като цяло ниското ниво на посещаемост на училища доведоха до увеличаване на детския труд в Сомалия.⁹³³ Децата в Сомалия са уязвими към трафик на хора с цел трудова дейност, както в Сомалия, така и в чужбина, както и към трафик на хора с цел сексуална експлоатация.⁹³⁴

г) Децата в риск от детски брак⁹³⁵

Съгласно Временната конституция на Сомалия „никой брак не е законен, ако единият или и двамата не са навършили пълнолетие“.⁹³⁶ Временната конституция определя дете като лице на възраст под 18 години.⁹³⁷ Правителството не прилага тези разпоредби и през 2020 г. не е имало „известни усилия от страна на правителството или регионалните органи за преговартяване на детски, ранни и принудителни бракове“.⁹³⁸

Браковете на деца продължават да бъдат широко практикувани в цяла Сомалия и засягат непропорционално младите момичета; според сомалийското здравно и демографско проучване, проведено от Националното статистическо бюро на Сомалия, шестнадесет процента от сомалийските жени на възраст 20-49 години съобщават, че са сключили брак преди 15-годишна възраст, а други тридесет и четири процента са сключили брак преди 18-годишна възраст.⁹³⁹ Ранните бракове като „практика не позволяват на младите момичета да реализират пълния си потенциал в живота, ограничавайки тяхното физическо, психологическо и икономическо развитие. Ранният брак често води до ранни раждания,

926 Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html.

927 Честотата на детския труд е трудна за проследяване, тъй като правителството не разполага с механизъм за докладване на детски труд. Освен това Сомалия също така няма система за регистриране на ражданията в цялата страна, което допълнително усложнява усилията за идентифициране на жертвите на детски труд.“ Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html. За определяне на най-лошите форми на детски труд вж. Международна организация на труда, *The Worst Forms of Child Labour*, разглеждано на: 25 август 2022 г., www.ilo.org/ipcc/Campaignandadvocacy/Youthination/C182-Youth-orientated/worstforms/lang-en/index.htm.

928 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

929 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, сmp. 97.

930 Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html.

931 „Изчислено е, че половината от всички деца на възраст между 5 и 14 години от Централна и Южна Сомалия са подложени на детски труд. Дори в по-стабилните региони на Пунтленд и Сомалиленд са заети една четвърт от детското население, което се отразява отрицателно на правото им на здравеопазване и образование. За детски труд се съобщава в 55, 5% както от лагерните, така и от градските общности.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, сmp. 97.

932 Класън за закрила, *Summary Report on Child Protection Assessment: Protection Risks Faced by Children Affected by both Conflict and Drought in Cadale District, Middle Shebelle Region*, 31 октомври 2021 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/summary-report-child-protection-assessment-september-2021-protection-risks-face>, сmp. 21-22; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, сmp. 38; Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html.

933 Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 44.

934 Вж. p33gea.ill.10.6.

935 За определяне на детските бракове и ранните бракове, които се използват в този профил, моля, вж. Общо събрание на ООН, *Preventing and Eliminating Child, Early and Forced Marriage*, 2 април 2014 г., A/HRC/26/22, www.refworld.org/docid/53999c1b4.html, параграф 5. За допълнителна информация относно принудителните бракове вж. p33gea.ill.10.6.

936 Федерално правителство на Сомалия, *Временна конституция на Сомалия*, 1 август 2021 г., www.refworld.org/pdfid/51b6d0c94.pdf, член 28.

937 Пак там, член 29. Вж. също, Комисия по правата на детето, *Initial Report Submitted by Somalia under Article 44 of the Convention, Due in 2017*, 16 октомври 2019 г., CRC/C/SOM/1, www.ecoi.net/en/file/local/2018728/G1930787.pdf, параграф 151.

938 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

939 Сомалия: Национално статистическо бюро, *The Somali Health and Demographic Survey 2020*, www.nbs.gov.so/wp-content/uploads/2021/09/SHDS-Report-2020_Updated.pdf, сmp. 73.

което е вредно за здравето както на майката, така и на детето.⁹⁴⁰ Закриването на училища, свързано с ограничения поради пандемията от COVID-19, доведе до увеличаване на броя на браковете на деца в Сомалия.⁹⁴¹

Бедността, разселването и преобладаващите социални нагласи по отношение на жените и момичетата прогължават да водят до ранни и принудителни бракове.⁹⁴² Семействата могат да насърчават дъщерите да се женят рано, за да подобрят социалното или финансовото си положение, или за да не се налага семейството да поема отговорност за благосъстоянието на момичето.⁹⁴³ Някои деца сключват брак, за да „намалят икономическата си тежест или да спечелят доходи“, или защото техните семейства „вярват, че това ще осигури бъдещето на дъщерите им или ще ги защити“.⁹⁴⁴ Ранните бракове са стимулирани и от консервативни социални норми и дискриминационни убеждения за ролята на жените в обществото.⁹⁴⁵ Има съобщения, че семействата могат да принудят неомъжените бременни погротстващи момичета да правят аборт.⁹⁴⁶

В районите, контролирани от „Ал-Шабаб“, момичета на възраст до 12 години са били принуждавани да се омъжат за бойци на „Ал-Шабаб“.⁹⁴⁷

През 2020 г. федералният парламент на Сомалия внесе законопроект за престъпленията, свързани със сексуален контакт, който „ще позволи дете да сключи брак, след като е достигнало пубертет“.⁹⁴⁸ Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия и други субекти заключиха, че разпоредбите на законопроекта са „в нарушение на Конвенцията за правата на детето“.⁹⁴⁹

г) Деца в риск от системен отказ на достъп до образование

Около 4, 2 милиона деца от 6 милиона деца в училищна възраст в цялата страна не посещават училище, като момичетата и разселените деца са по-малко склонни да посещават училище поради допълнителни бариери.⁹⁵⁰ Закриването на училища и тежките икономически и социални последици от пандемията от COVID-19 допълнително възпрепятстват

940 Пак там, стр. 74. „Сомалийските момичета - деца или юноши имат много малка дума за това кога да се оженият, за кога да се оженият, кога да имат деца и броя и времето между децата им.“ Фонд на ООН за населението, *Voices: Somalia*, септември 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/voices_from_somalia_report_sept_2021.pdf, стр. 11.

941 „Сейбъс чилдрън“, *Covid-19: School Closures Put Decades of Gains for Somali Children at Risk*, 13 юли 2020 г., www.savethechildren.net/blog/covid-19-school-closures-put-decades-gains-somali-children-risk. Вж. също Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022-Somalia-HNO.pdf, стр. 49.

942 „По-голямата част“ (от жените, омъжени като деца) са момичета с малко или никакви формално образование от семейства с ниски доходи, които не могат да си позволят да изпратят децата си на училище.“ В допълнение: „Разселените деца също са изправени пред редица опасности за защита, включително принудителни бракове, раздяла на семейството и сексуално насилие.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022-Somalia-HNO.pdf, стр. 38, 49. Също: „Ранните и принудителните бракове прогължават да бъдат широко разпространени в Сомалия, особено в контекста на преобладаващата бедност и възприемливостта за спойността на момичетата спрямо момчетата в семействата и общностите.“ Фонд на ООН за населението, *Overview of Gender-Based Violence in Somalia*, 5 март 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/resource-pdf/somalia_gbv_advocacy_brief_05march21.pdf, стр. 12. Вж. също „Клъстер за защита“, *Somalia Protection Monitoring System: South Central and Puntland - Summary of Findings*, 9 август 2021 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-protection-monitoring-system-south-central-and-puntland-summary-findings-june>, стр. 1.

943 Сомалийско национално статистическо бюро, *The Somali Health and Demographic Survey 2020*, www.nbs.gov.so/wp-content/uploads/2021/09/SHDS-Report-2020_Updated.pdf.

944 „Хафса е омъжена на 13 години от баща си за мъж, който е платил 100 долара. Тя и майка ѝ казват, че е била бита и изнасилвана в продължение на две години, преди да го убедят да се разведе с нея. „Мъжът само спеше с мен, беше ме винаги“ - каза тя, седнала до майка си, която спуска здраво дъщеря си. „Съжалявам, че съм се родила.“ „Роуиерс“, *Uroar after Somali Lawmaker Presents Bill to Legalise Child Marriage*, 20 август 2020 г., www.reuters.com/article/us-somalia-child-marriage-idUSKBN25G0VK. „Момичетата обикновено се омъжват в ранна възраст поради необходимостта семействата да гарантират социална и икономическа сигурност.“ Фонд на ООН за населението, *Overview of Gender-Based Violence in Somalia*, 5 март 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/resource-pdf/somalia_gbv_advocacy_brief_05march21.pdf, стр. 12.

945 „Жените традиционно се оценяват според способността им да се размножават.“ Бракът предоставя платформа на жените и младите момичета да демонстрират тази си ценност за обществото, за да запознаят приближенията на уважение и признание като майки на деца. Ранните бракове се възприемат както като културно, така и като религиозно изискване в Сомалия, тъй като прогължава да липсва консенсус сред ключовите заинтересовани страни (религиозни и правителствени субекти) относно възрастта на брака/зрелостта.“ Фонд на ООН за населението, *Overview of Gender-Based Violence in Somalia*, 5 март 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/resource-pdf/somalia_gbv_advocacy_brief_05march21.pdf, стр. 12. Проучване на 104 души в Гароуе установи, че 85% вярват, че е традиционно да ожениш децата си, дори и без тяхното съгласие. Разширяване на достъпа до правосъдие, *Case Studies of Forced Marriage in Somalia*, април 2021 г., www.eajprogram.org/scholarships/Publication8.pdf, стр. 13.

946 Фонд на ООН за населението, *Voices: Somalia*, септември 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/voices_from_somalia_report_sept_2021.pdf, стр. 12. 947 „В районите под неин контрол „Ал-Шабаб“ урежда задължителни бракове между своите войници и млади момичета и използва примамката за брака като инструмент за набиране на войници.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. Вж. също Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, стр. 90; МКГ, *Women and Al-Shabaab's Insurgency*, 27 юни 2019 г., www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somalia/b145-women-and-al-shabaabs-insurgency.

948 „Гаруин“, *“A Race Against Time” the New Law Putting Somalia's Children at Risk of Marriage*, 3 септември 2020 г., www.theguardian.com/global-development/2020/sep/03/a-race-against-time-the-new-law-putting-somalias-children-at-risk-of-marriage.

949 Съвет за сигурност на ООН, *Conflict-Related Sexual Violence*, 30 март 2021 г., S/2021/312, www.ecoi.net/en/file/local/2049397/S_2021_312_E.pdf, параграф 45.

950 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022-Somalia-HNO.pdf, стр. 80. „В много райони децата нямат достъп до училище. [Много] [...] остават извън училище поради бариери като бедност в селските райони, липса на сигурност, прекомерни училищни такси и противоречия си изисквания от страна на домакинствата и изисквания за трю. [...] Момичетата са изправени пред допълнителни пречки като ранен брак и ниско приоритизиране на образованието на момичетата, което води до още по-ниска посещаемост. Вътрешно разселените деца са имали много по-ниски нива на посещаемост, отколкото децата, които не са били разселени.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

достъпа на децата до образование.⁹⁵¹ Извън училище децата са „изложени на повишен риск от набирани като бойци във въоръжени групи, сексуално насилие, отвличане, детски труд и ранни бракове“.⁹⁵² Момичетата са изправени пред допълнителни пречки пред достъпа до образование поради социалните норми и липсата на квалифицирани учители жени.⁹⁵³

Високите нива на несигурност са принуда за затварянето на училища, предотвратяват посещаването на училище и по друг начин възпрепятстват достъпа на децата до образование.⁹⁵⁴ „Ал-Шабаб“ продължава да извършва преки нападения срещу училища, учители и ученици.⁹⁵⁵ През 2021 г. имаше 30 нападения срещу училища.⁹⁵⁶

Свързаните с климата екологични шокове също оказват отрицателно въздействие върху способността на децата да ходят на училище.⁹⁵⁷ Разселените деца и децата с увреждания често не могат да получат достъп до образование поради ограниченото предоставяне на услуги и социалните фактори.⁹⁵⁸ Децата от пасторалистките общности имат изключително ниски нива на посещаване на училище поради номадския си начин на живот; това ги прави уязвими към експлоатацията и набиране на непълнолетни като бойци.⁹⁵⁹

е) Обобщение

В зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая, ВКБООН смята, че децата, попадащи в следните категории, вероятно се нуждаят от международна закрила за бежанци:

- а) Децата, изложени на риск от насилие, включително свързано с пола насилие;
- б) Децата, изложени на риск от най-тежките форми на детски труд,⁹⁶⁰ включително:
  - i. Децата от райони, в които „Ал-Шабаб“ извършва принудително набиране на бойци, включително чрез отвличане;
  - ii. Трафик на хора;⁹⁶¹
- в) Децата, изложени на риск от вредни традиционни практики, включително:
  - i. Детски, ранни и принудителни бракове (включително момичетата, които са били принудени да сключат брак и които са избягали);

951 „Сейбън чилдрън“, *COVID-19: School Closures Put Decades of Gains for Somali Children at Risk*, 13 юли 2020 г., www.savethechildren.net/blog/covid-19-school-closures-put-decades-gains-somali-children-risk. Вж. също Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 80-81; Фонд на ООН за населението, *Voices: Somalia*, септември 2021 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/voices_from_somalia_report_sept_2021.pdf, стр. 27-28.

952 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 80.

953 „Момичетата са най-силно засегнати, тъй като са изправени пред социално-културни норми, които сериозно ограничават тяхната мобилност; в съчетание с опасения за безопасността и предизвикателства, свързани с предлагането (като липса на обучени жени учители или сертифицирани по полов признак преподаватели), тези барieri ограничават достъпа им до образование.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 81. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

954 „Въпреки продължаващите усилия за укрепване на държавните институции, Министерството на образованието продължава да има ограничен капацитет и обхват за предоставяне на основни образователни услуги за вътрешно разселени лица, деца, живеещи в райони с продължаващи конфликти и при други трудни обстоятелства [...]. Увеличаването на децата, нуждаещи се от образователна помощ през 2022 г., се дължи на увеличеното население, пандемията от COVID-19, икономическото влошаване, продължаващите екологични шокове и конфликти.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 80. Вж. също „Интер прес сървис“, *Education Cannot Wait Investments Transform Children's Lives in Somalia*, 8 юни 2021 г., www.ipnews.net/2021/06/education-cannot-wait-investments-transform-childrens-lives-in-somalia/.

955 Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict in Somalia*, 16 май 2022 г., S/2022/397, www.ecoi.net/en/file/local/2076558/N2235204.pdf, параграфи 44-46; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022 г., S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграф 55; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 59; Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 22; „Глобална коалиция за защита на образованието от нападения“, *Education Under Attack 2020*, 2020 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/eua_2020_full.pdf, стр. 104-105.

956 Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 23 юни 2022 г., S/2022/493, www.ecoi.net/en/file/local/2075706/N2234471.pdf, параграф 153. „През 2020 г. са докладвани 54 нападения срещу учебни заведения с инциденти, включително убийства, отвличания и заплахи срещу учители, унищожаване и плячкосване.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 81. Вж. също Съвет за сигурност на ООН, *Children and Armed Conflict*, 6 май 2021 г., S/2021/437, www.ecoi.net/en/file/local/2058874/A_75_873_E.pdf, параграф 140. Между 1 януари 2017 г. и 31 декември 2019 г. имаше „204 случая на нападения срещу училища и 34 нападения срещу болници, най-вече в регионите Галагуду, Среден Шабел, Долен Шабел, Средна Джуба, Бай, Хуран, Долна Джуба, Банадур, Тогдир и Гедо“. Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия / Служба на Върховния комисар по правата на човека, *Protection of Civilians Report: Building the Foundation for Peace, Security and Human Rights in Somalia*, 2 октомври 2020 г., https://unsom.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_report.pdf, параграф 75.

957 „Едновременно шокове като суша и наводнения оказват неблагоприятно влияние върху ученето на децата. Приблизително 408 000 (45% от момичетата) ученици са засегнати от продължаващите условия на суша в страната, които се очаква да продължат до март 2022 г. По подобен начин наводненията на Гу през май 2021 г. затвориха 12 училища в Джохар, засягайки повече от 6000 ученици.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 80.

958 Вж. reliefweb.int/report-somalia/2022/03/3.

959 „Пасторалистките общности, които представляват приблизително 25% от населението на Сомалия, са изправени пред допълнителни пречки пред образованието, тъй като тяхното номадско съществуване прави стабилните училища непрактични. Коэффициентът на първично записване за номадски или пасторалистки деца е 3, 1%. Децата и младежите сред тези групи се считат за изложени на висок риск от експлоатация или вербуване във въоръжени групировки като „Ал-Шабаб“. Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labour: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html.

960 „Международна организация на труда“, *Worst Forms of Child Labour Convention*, C182, www.refworld.org/docid/3d4b60c4.html, Чл. 3.

961 Относно трафика на хора, вж. reliefweb.int/report-somalia/2022/03/3.

ii. Момичета, изложени на риск от осакатяване на женските полови органи, и момичета, които са се противопоставили на извършването на осакатяване на женските полови органи върху тях;⁹⁶²

- г) Деца, които са обвинени от службите за сигурност на Федералното правителство на Сомалия или щатите членове на федерацията или полицейските служби, че са свързани с „Ал-Шабаб“ или друга въоръжена групировка, включително оцелели от принудително набиране на бойци от страна на „Ал-Шабаб“.

В зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая, ВКБООН смята, че децата, попадащи в следните категории, може да се нуждаят от международна закрила за бежанци:

- а) Преживели насилие, включително свързано с пола насилие;⁹⁶³
 б) Преживели осакатяване на женските полови органи;⁹⁶⁴
 в) Деца от райони, в които гържавни субекти участват в набиране на непълнолетни като бойци;
 г) Деца, изложени на риск да бъдат заети с труд, който може да навреди на тяхното здраве, безопасност или морал („опасен труд“), в зависимост от опита на конкретното дете, неговата/нейната възраст и други обстоятелства⁹⁶⁵
 г) Децата в училищна възраст са изложени на риск да им бъде отказан достъп до образование, особено момичетата.

В зависимост от конкретните обстоятелства по случая децата в тези категории могат да се нуждаят от международна закрила въз основа на обоснован страх от преследване от страна на гържавни или недържавни субекти поради принадлежността им към определена социална група, тяхната религия, тяхното (приписано) политическо мнение или други съответни основания по Конвенцията, съчетани с обща неспособност на гържавата да осигури защита от такова преследване, когато участниците в преследването са недържавни субекти.

12) Лица, преживели трафик на хора и изложени на риск от трафик на хора

Сомалия не е страна по Конвенцията на ООН срещу транснационалната организирана престъпност⁹⁶⁷ или Протокола за предотвратяване, възпиране и наказване на трафика на хора, особено жени и деца⁹⁶⁸ и „няма цялостна правна рамка за справяне с трафика на хора“.⁹⁶⁹ Наказателният кодекс от 1962 г. криминализира робството и други подобни ситуации в член 455, прехвърлянето или закупуването на роби в член 457, принуждаването на друго лице да проституира в член 408 и принуждаването на друго лице към задължителен труд в член 464.⁹⁷⁰ Временната конституция забранява „робството, служенето,

962 Осакатяването на женските полови органи е културна практика, която засяга предимно деца. Вж. [паздел III.A.10.8](#).

963 За насоки относно жертвите на минало преследване вж. по аналогия: ВКБООН, *Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status and Guidelines on International Protection Under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*, април 2019 г., www.refworld.org/docid/5cb474b27.html, параграф 136; и ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 3: Cessation of Refugee Status under Article 1C(5) and (6) of the 1951 Convention relating to the Status of Refugees (the "Ceased Circumstances" Clauses)*, 10 февруари 2003 г., www.refworld.org/docid/3e50de6b4.html, параграф 20.

964 За насоки относно продължаващите форми на вреди за жени, които вече са претърпели форма на осакатяване на женските полови органи, вж. ВКБООН, *Guidance Note on Claims Relating to Female Genital Mutilation*, май 2009 г., www.refworld.org/docid/4a0c28492.html, параграфи 13-15.

965 ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 8: Child Asylum Claims under Articles 1(A)2 and 1(F) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*, 22 септември 2009 г., HCR/GIP/09/08, www.refworld.org/docid/4b2f4fed2.html, параграф 30.

966 Пак там, точка 64.

967 Сборник от договори на ООН, *United Nations Convention against Transnational Organized Crime: Status of Ratification*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://treaties.un.org/doc/Publication/MTDSG/Volume%20II/Chapter%20XVIII/XVIII-12.en.pdf>; Общо събрание на ООН, *United Nations Convention against Transnational Organized Crime*, 8 януари 2001 г., A/RES/55/25, www.refworld.org/docid/3b00f55b0.html.

968 Сборник от договори на ООН, *Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime: Status of Ratification*, разглеждано на: 25 август 2022 г., https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtsg_no=XVIII-12-a&chapter=18; Общо събрание на ООН, *Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, Supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime*, 15 ноември 2000 г., www.refworld.org/docid/4720706c0.html.

969 Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.

970 Сомалия, *Сомалия: Наказателен кодекс*, 3 април 1964 г., www.refworld.org/docid/4bc5906e2.html, чл. 408, 455, 457 и 464. Член 455 криминализира робството, като предвижда наказания от пет до 20 години лишаване от свобода. Член 457 криминализира прехвърлянето, разпоредването, притежаването или задържането на лице и предвижда наказания от три до 12 години лишаване от свобода. Всички тези санкции са достапачно строги. Член 408(1) криминализира принудителната проституция на лице чрез насилие или заплахи, като предвижда наказания от две до шест години лишаване от свобода, които са достапачно строги, но не са свързани с тези, предписани за други тежки престъпления като изнасилване. Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.

трафика или принудителния труд с каквато и да е цел“ в член 14 и използването на деца във въоръжен конфликт в член 29, параграф 6.⁹⁷¹ През 2016 г. федералното правителство създаде работна група на високо равнище за управление на миграцията с техническа работна група за трафик и контрабанда на хора,⁹⁷² обаче работната група беше неактивна към 2021 г.⁹⁷³

Макар че Сомалиленд и Пунтленд са постигнали по-голям напредък от федералното правителство на Сомалия и са се опитали да създадат правни рамки за преследване и предотвратяване на трафика на хора, те не са успели да приложат съответните закони.⁹⁷⁴ В Сомалиленд закон за трафика на хора беше одобрен през септември 2017 г. и приет от Парламента през януари 2022 г., но очаква подписа на президента.⁹⁷⁵ В Пунтленд законодателната рамка за трафика на хора беше ратифицирана през ноември 2017 г., но все още не е приложена.⁹⁷⁶ Правителствата на Сомалия, Сомалиленд и Пунтленд не успяха да отговорят адекватно на трафика на хора и през 2021 г. демонстрираха само „минимални усилия във всички региони по отношение на наказателното преследване, защитата от и предотвратяването на трафика на хора“.⁹⁷⁷

Данните за трафика на хора в Сомалия са оскъдни и трудни за удостоверяване, в резултат на което разбирането на „тенденциите и жертвите“ е трудно.⁹⁷⁸ През 2020 г. доклад на коалиция от сомалийски организации на гражданското общество, подкрепени от ръководената от МОМ Програма за по-добро управление на миграцията, разгледа 206 подадени информации за маршрути от участващите организации.⁹⁷⁹ Най-често документираните дестинации за произход и маршрут включват: „(1) Етиопия до Йемен, при което Сомалия е транзитна локация, (2) Сомалия до Италия, (3) Сомалия до Южна Африка, (4) Сомалия до Германия, (5) Етиопия до Саудитска Арабия, при което Сомалия е транзитна локация и (6) Сомалия до Саудитска Арабия.“⁹⁸⁰ Освен това най-често срещаните „индустрии на експлоатация“ включват домашния труд, следван от селското стопанство, строителството, секса срещу заплащане и просията.⁹⁸¹ Принудителният труд е „най-често посочваният вид насилие или експлоатация [...], следван от физическото и сексуалното насилие“.⁹⁸²

Съучастиемо на правителствени служители в трафика на хора и корупцията възпрепятства правоприлагащите действия по отношение на трафика на хора.⁹⁸³ Освен това правоприлагащите органи нямат капацитета да прилагат закони, свързани с трафика на хора или детския труд.⁹⁸⁴ Макар че Сомалийските полицейски сили имат звено, посветено на разследване на трафика на

971 Федерална република Сомалия, *Временна конституция*, 1 август 2012 г., www.refworld.org/docid/51b6d0c94.html, чл. 14, чл. 29, алинея 6.

972 „[...] Работната група на високо равнище се допита от две технически работни групи относно трафика и контрабандата на хора и за връщане и обратно приемане.“ МОМ, *UN Migration Agency Meets with Somalia's Inter Ministerial Task Force for Migration Management*, 26 май 2017 г., www.iom.int/news/un-migration-agency-meets-somalias-inter-ministerial-task-force-migration-management.

973 „Правителството поддържа работна група на министерско ниво, председателствана от Министерството на вътрешната сигурност, съсредоточена върху въпросите на миграцията, която включва работна група по трафика на хора; групата обаче не е била активна през отчетния период. [...] Освен това правителството не докладва дали техническата работна група към Министерството на жените и правата на човека, която включваше работна група по трафика на хора и миграцията, е провъзгласила да функционира, след като докладите сочат, че групата е била неактивна през предходния отчетен период. Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.

974 Пак там, „Проект Боржен“, *Examining Human Trafficking in Somalia*, 8 януари 2021 г., <https://borgenproject.org/human-trafficking-in-somalia/>.

975 Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.

976 Пак там. Вж. също МОМ, *IOM, EU Engage Somali Communities to Combat Human Trafficking, Gender-Based Violence*, 17 февруари 2017 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/iom-eu-engage-somali-communities-combat-human-trafficking-gender-based-violence>.

977 Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.

978 „Фондация „Свец на надеждата“ (COHF), „Организация за развитие на жените ПДА“ и Организация „Гласове на малцинствените жени в Сомалиленд“, *Human Trafficking and Risky Migration Routes: Data Insights from Somali Civil Society Organisations*, 2021 г., <https://bit.ly/3xyzGCP>, стр. 7. [нарочани по-голям за краткост COFH и др., *Human Trafficking and Risky Migration Routes: Data Insights from Somali Civil Society Organisations*, 2021 г., <https://bit.ly/3xyzGCP>].

979 Пак там, стр. 4

980 Пак там. „Трафикантите на хора експлоатират жертви от Сомалия и съседните страни по трансгранични маршрути, отразявайки миграционните потоци: северен маршрут към Европа през Либия; източен маршрут към Европа през Турция; директен южен път към Кения, Танзания или Южна Африка; и път от южна централна Сомалия през Пунтленд до Йемен през протока Баб ел-Мандеб.“ Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html. „Сомалия е и транзитна страна за мигранти от целия Рог, най-вече етиопци, които плащат на контрабандисти да ги отведат с лодки до Йемен. Мрежите, които се простират от Етиопия до Саудитска Арабия, улесняват масовото движение на хиляди хора всеки месец през сомалийска територия, като се възползват от онези, които се стремят да работят на пазарите на труда в Арабския полуостров и региона на Персийския залив. В рамките на тези потоци насилие и изкупуване се извършват както от онези, които улесняват пътуванията на мигранти, така и от други субекти, които се занимават изключително с трафика на хора.“ „Експертиз Франс“ и др., *Somalia Country Statement: Addressing Migrant Smuggling and Human Trafficking in East Africa*, септември 2017 г., www.expertisefrance.fr/documents/20182/234347/AMM+-+Country+Report+-+Somalia.pdf/1779e55a-791d-42fa-ba0a-949739bf9c08, стр. 2.

981 COFH и др., *Human Trafficking and Risky Migration Routes: Data Insights from Somali Civil Society Organisations*, 2021 г., <https://bit.ly/3xyzGCP>.

982 Пак там.

983 Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.

984 „Сомалийските полицейски сили останали с недостатъчен персонал и недостатъчно обучени и нямали капацитета да разследват или да прилагат законите за най-лошите форми на детски труд. Како цяло наказателните правоприлагащи органи не разполагат с капацитет и ресурси за пълно прилагане на законите, които технически са в сила.“ Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html. „Правоприлагащите органи, прокурорският персонал и съдилищата остават с недостатъчен персонал и недостатъчна поддръжка и не разполагат с капацитет за ефективно прилагане на законите срещу трафика на хора.“ Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.

на хора, тя не съобщава за разследвания през 2020 г. или 2021 г.⁹⁸⁵ Службата на главния прокурор събщи за 30 наказателни преследвания и присъди на 9 трафиканти - първите докладвани присъди от 2018 г.⁹⁸⁶ Властите в Пунтленд съобщиха само за две наказателни преследвания за престъпления, свързани с трафик на хора през 2020 г., въпреки идентифицирането на над 300 потенциални жертви.⁹⁸⁷ Правоприлагащите органи редовно задържат оцелели за нарушения на имиграционните закони.⁹⁸⁸

Трафикантите на хора набират чрез измама, включително чрез социални медии и туристически агенции; „Ал-Шабаб“ по-често използва сила и принуда.⁹⁸⁹ Разселените жени и деца са особено уязвими от трафик за работа като домашна прислуга или за сексуална експлоатация.⁹⁹⁰ Сомалийските мъже са обект на трафик на хора за принудителен труд, включително в страните от Персийския залив за строителство или земеделие.⁹⁹¹ Някои мъже и жени, които са нелегално преведени в чужбина, може след това да станат жертва на трафик на хора или експлоатация.⁹⁹² В някои случаи семействата в Сомалия могат да бъдат обект на експлоатация или да им бъде поискано да платят прекомерни откупи за членовете на техните семейства.⁹⁹³

Деца могат да бъдат обект на трафик с цел сексуална експлоатация и принудителни бракове,⁹⁹⁴ особено в райони, контролирани от „Ал-Шабаб“; децата също са обект на трафик на хора в чужбина с цел насилствена улична просия.⁹⁹⁵ Деца също са били обект на трафик с цел набиране на бойци, обучение и използване във военни операции от „Ал-Шабаб“;⁹⁹⁶ и са били набирани като бойци и използвани от всички страни в конфликта, включително в боеве и с цел сексуална експлоатация.⁹⁹⁷ Децата, които са ангажирани с детски труд в неформални ситуации, са уязвими към трафик на хора, включително в чужбина.⁹⁹⁸ В някои случаи се съобщава, че сомалийските семейства са дали децата си на роднини или други лица от клана, които са ги използвали за принудителен труд или трафик на хора за секс.⁹⁹⁹

Ограниченията, свързани с пандемията от COVID-19, включително затварянето на международните граници, доведоха до увеличаване на международния трафик на хора от Сомалия.¹⁰⁰⁰ Преживелите трафик на хора нямат достъп до специализирани ресурси или услуги.¹⁰⁰¹ Преживелите трафик на хора, които са преживели сексуално

- 985 Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html Отделът не е провеждал и никакви разследвания през 2019 г. в сравнение с 43 през 2018 г. Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.
- 986 Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.
- 987 Пунтленд събщи, че е идентифицирала 324 потенциални жертви на трафик на хора през 2020 г. Държавен департамент на САЩ, *2021 Trafficking in Persons Report: Somalia*, юни 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2055128.html.
- 988 Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.
- 989 Заедно с „измама, проникване в мегресета и джамии, [...] тормоз на кланови старейшини или членове на семействата, нападения на училища и отвлачания“. Пак там. Вж. също Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html.
- 990 Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html. „Вътрешно разселените лица, в т.ч. децата, остават силно уязвими към трафик на хора за секс и принудителен труд.“ Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html.
- 991 Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.
- 992 Вж. например МОМ, *How a Trafficked Somali Migrant Was Rescued in Libya*, 23 януари 2015 г., www.iom.int/news/how-trafficked-somali-migrant-was-rescued-libya.
- 993 „Според един служител в Сомалиленд, който е говорил със семейства, които са ги платили, откупните обикновено варират между 4000 и 6000 долара, но могат да достигнат до 10 000 долара.“ „Експертиз Франс“ и др., *Somalia Country Statement: Addressing Migrant Smuggling and Human Trafficking in East Africa*, септември 2017 г., www.expertisefrance.fr/documents/20182/234347/AMMi+-Country-Report+-+Somalia.pdf/1779e55a-791d-42fa-ba0a-949739bf9c08, сmp. 14.
- 994 През 2020 г.: „В Пунтленд се твърди, че спомени деца са били експлоатирани в принудителен труд или сексуален трафик.“ Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html.
- 995 Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.
- 996 Пак там. „През 2020 г. Сомалия регистрира един от най-високите в света брой отвлачания на деца от негържавни субекти. Държавни и негържавни въоръжени групировки са наели като бойци 1716 деца през отчетния период. Негържавната въоръжена групировка „Ал-Шабаб“, която насилствено вербува деца още от 8-годишна възраст в редиците си, е извършила по-голямата част от тези нарушения, набирайки 1407 деца бойци през 2020 г.“ Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html.
- 997 За повече информация относно набирането и употребата на деца като бойци, моля, вж. p3g9a111.a.6.
- 998 Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.
- 999 Пак там.
- 1000 Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html.
- 1001 „Ресурсите за подпомагане на жертвите на трафик на хора бяха ограничени до управлявани от правителството центрове за отговор на ситуацията с мигрантите в Босасо, Харейса и Могадишу.“ Департамент по труда на САЩ, *2020 Findings on the Worst Forms of Child Labor: Somalia*, 29 септември 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2061975.html. Тези центрове „не са посветени единствено на жертвите на трафик на хора и [предоставят] услуги като цяло за уязвимото транзитно преминаващо мигрантско население“. Освен това сомалийското „правителство събщи, че насочването към [центрове за отговор на ситуацията с мигрантите] е минимално поради намалените ресурси в центровете за отговор на ситуацията с мигранти от гледна точка на персонал и наличност на услуги, поради съкращения на финансирането, свързани с пандемията.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Trafficking in Persons Report: Somalia*, юни 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2055128.html. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *2022 Trafficking in Persons Report: Somalia*, 29 юли 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2077592.html.

насилие са изправени пред дискриминация и заклеимяване.¹⁰⁰² Жените, станали жертва на трафик на хора от страна на „Ал-Шабаб“, са изправени пред дискриминация и заклеимяване поради връзката си с групировката.¹⁰⁰³

С оглед на гореизложеното ВКБООН счита, че хората в особени социално-икономически обстоятелства, които създават уязвимост към трафик на хора, могат, в зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая, да се нуждаят от международна закрила на бежанците въз основа на обоснован страх от преследване от страна на недържавни субекти поради тяхната принадлежност към определена социална група или други съответни основания по Конвенцията, съчетано с обща неспособност на държавата да осигури закрила от такова преследване. Лицата, попадащи в рисковия профил, включват оцелели от трафик на хора, които може да са в позиция на повишена уязвимост към повторен трафик.¹⁰⁰⁴

13) Лица с различна сексуална ориентация и/или полова идентичност

Наказателният кодекс от 1962 г.,¹⁰⁰⁵ влязъл в сила през 1964 г. и все още в сила, криминализира сексуални действия с лица от същия пол.¹⁰⁰⁶ На практика обаче прилагането на Наказателния кодекс е ограничено.¹⁰⁰⁷ Както беше отбелязано по-горе,¹⁰⁰⁸ вероятно по-голямата част от наказателните и гражданските дела се уреждат извън официалната правосъдна система чрез механизми за неформално правосъдие.¹⁰⁰⁹ Не е ясно как механизмите за неформално правосъдие, включително съдилищата *ксер* и законите на шериаата, както се прилагат от местните улеми, могат да третираат лица с различна сексуална ориентация и/или полова идентичност.¹⁰¹⁰ В райони, контролирани от „Ал-Шабаб“, могат да се прилагат строги тълкувания на законите на шериаата, включително смъртно наказание за сексуални действия с лица от същия пол по взаимно съгласие.¹⁰¹¹ На 10 януари 2017 г. „Ал-Шабаб“ екзекутира възрастен мъж и 15-годишно момче, след като те признаха пред съда на „Ал-Шабаб“, че са били хванати да правят секс, което според служител на „Ал-Шабаб“ е вторият път, когато групировката е екзекутирала лица, обвинени в хомосексуалност.¹⁰¹²

1002 Вж. [раздел III.A.10.a](#).

1003 „В Сомалия Организацията на обединените нации, заедно с организацията на гражданското общество, проведе проучвания на домакинствата в Байдоа, Кисмайо и Мозаришу и определи, че над 2600 жени, които са избягали, са били спасени или дезертирали от „Ал-Шабаб“ остават в спешна нужда от подкрепа. Специфичното заклеимяване заради предполагаемата принадлежност към терористична групировка може драматично да повлияе на живота на оцелелите и техните деца, като намаля перспективите им за социално приемане, интеграция и икономическо оцеляване.“ Съвет за сигурност на ООН, *Women and Girls Who Become Pregnant as a Result of Sexual Violence in Conflict and Children Born of Sexual Violence in Conflict*, 31 януари 2022 г., S/2022/171, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/S_2022_171_E.pdf, параграф 8.

1004 ВКБООН, *Насоки за международна закрила № 7. Прилагане на член 1А, параграф 2 от Конвенцията от 1951 г. и/или Протокола от 1967 г. относно статута на бежанци за жертви на трафик и лица, изложени на риск от трафик*, 7 април 2006 г., HCR/GIP/06/07, www.refworld.org/docid/443679fa4.html.

1005 Наказателният кодекс се прилага в Южна и Централна Сомалия, Сомалиленд и Пунтленд, въпреки че в Сомалиленд всички разпоредби, „които противоречат на основните права и свободи на индивида и на ислямския шериаат“, не се прилагат съгласно член 130 от Конституцията на Сомалиленд. Сомалия, *Наказателен кодекс*, 3 април 1964 г., www.refworld.org/docid/4bc5906e2.html, стр. 1-2. Наказателният кодекс от 1964 г. се преразглежда от правителството на Сомалия, но прегледът „продължава повече от пет години без значителен напредък“ и беше отложен отново през 2021 г. до 2022 г. Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграфи 30, 70, точка 6).

1006 „Който има полово сношение с лице от същия пол, се наказва, когато деянието не съставлява по-тежко престъпление, с лишаване от свобода от три месеца до три години. Когато извършеното деяние е акт на похот, различен от полово сношение, наложено наказание не намалява с една трета.“ Наказателен кодекс, чл. 409. Вж. също, Международна асоциация на лесбийките, гейовете, бисексуалните, транссексуалните и интерсексуалните (ILGA), *State-Sponsored Homophobia: Global Legislation Overview Update*, декември 2020 г., https://ilga.org/downloads/ILGA_World_State_Sponsored_Homophobia_report_global_legislation_overview_update_December_2020.pdf, сmp. 75-78.

1007 „През 1962 г. [...] Сомалия прие наказателен кодекс, който криминализира сексуално поведение с лица от същия пол по взаимно съгласие с до три години лишаване от свобода. Тази разпоредба остава официално в сила в Южна и Централна Сомалия към днешна дата. Въпреки това се съобщава, че прилагането на Наказателния кодекс на Сомалия в тези области е оскъдно и по-ниско по сила от традиционното право.“ ILGA, *State-Sponsored Homophobia: Global Legislation Overview Update*, декември 2020 г., https://ilga.org/downloads/ILGA_World_State_Sponsored_Homophobia_report_global_legislation_overview_update_December_2020.pdf, сmp. 76.

1008 Вж. например обсъждането на използването на законите на шериаата в Сомалия в [раздел III.A.3](#).³ Обсъждането на *ксер* и обичайното правосъдие в [раздел II.A](#).

1009 „При липсата на ефективни и надеждни законови съдилища, механизъм за алтернативно разрешаване на спорове бързо се разраства в цялата страна. Според някои оценки повече от 80% от всички граждански и наказателни дела в Сомалия [включително Сомалиленд] се уреждат чрез традиционна система *ксер*, която се разглежда като ефективна, бърза и в съответствие със законите на шериаата.“ Институт „Хершумдж“, *„Възстановяване на разбитата съдебна система на Сомалия: определяне на политиките, политиките и процедурите“*, януари 2021 г., www.heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/01/Justice-Report-Jan-6-.pdf, сmp. 28.

1010 ILGA, *State-Sponsored Homophobia: Global Legislation Overview Update*, декември 2020 г., https://ilga.org/downloads/ILGA_World_State_Sponsored_Homophobia_report_global_legislation_overview_update_December_2020.pdf, сmp. 76.

1011 Както е отбелязано и в [раздел III.A.3](#), „Ал-Шабаб“ управлява паралелна съдебна система, основана на законите на шериаата, както за граждански, така и за наказателни дела, и дори някои лица на контролирана от правителството територия търсят техните фиксации, особено като цифровизиран апелативен съд, тъй като тези съдилища са разглеждани като „бързи и ефективни“. Институт „Хершумдж“, *Rebuilding Somalia's Broken Justice System: Fixing the Politics, Policies and Procedures*, януари 2021 г., www.heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/01/Justice-Report-Jan-6-.pdf, сmp. 27.

1012 „Paqou Dalsan“, *BREAKING Al-Shabaab Executes First Somali Gay Couple*, 10 януари 2017 г., <https://en.radiodalsan.com/49964/2017/01/breaking-al-shabaab-executes-first-somali-gay-couple/>; „Роумерс“, *Somali Islamists Kill Man and Teenager for Gay Sex, Another Man for Spying*, 10 януари 2017 г., www.reuters.com/article/us-somalia-execution-idUSKBN14U27G.

Налице е обща липса на информация за третирането на индивиди с различна сексуална ориентация и/или полова идентичност от държавни субекти и членове на обществото, поради широко разпространени социални табута, свързани със сексуалните отношения с лица от същия пол и социалното заклеймяване.¹⁰¹³ Няма организации в Сомалия, които да работят с лица с различна сексуална ориентация и/или полова идентичност, вероятно „поради факта, че тежкото заклеймяване, свързано с хомосексуалността, пречи на това темата да има място в обществената сфера“.¹⁰¹⁴ Жена лесбийка през 2016 г. избяга в чужбина, след като научи, че семейството ѝ планира да я убие поради сексуалната ѝ ориентация.¹⁰¹⁵ Мъж гей, който беше открит с партньора си в Сомалиленд през 2019 г., избяга от страната, след като му беше казано, че семейството му се готви да го убие.¹⁰¹⁶ Съобщава се, че съществуват скрити общности от лица с различна сексуална ориентация и/или полова идентичност, но те са потайни, за да останат в безопасност.¹⁰¹⁷ Лица с различна сексуална ориентация и/или полова идентичност могат да бъдат изпращани в рехабилитационни центрове или лагери за конверсионна терапия или ислямско превъзпитание.¹⁰¹⁸

В светлината на криминализирането на сексуална активност с лица от същия пол¹⁰¹⁹ както във формалните, така и в неформалните правосъдни механизми, както и на силните социални табута, ВКБООН счита, че лица с различна сексуална ориентация и/или полова идентичност вероятно се нуждаят от международна закрила на бежанци на база на основателни опасения от преследване от страна на държавни или недържавни субекти поради принадлежност към определена социална група, тъй като те не отговарят или се възприемат като неотговарящи на преобладаващите правни, религиозни и социални норми. Те могат също така да се нуждаят от международна закрила въз основа на други приложими основания съгласно Конвенцията, като тяхната сексуална ориентация и/или полова идентичност могат да предизвикат допълнителна уязвимост към преследване поради такива основания, както и ограничен достъп до закрила.

- 1013 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; „Ландинфо“, *Somalia: Situation for Homosexuals*, 16 юни 2021 г., <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2021/08/Query-response-Somalia-Situation-for-homosexuals-16062021.pdf>, стр. 1. Вж. също С. А. Хънт, Дж. Дж. Конър, А. Сиесински, С. Абди и Б. Е. Робинсън [S. L. Hunt, J. J. Connor, A. Ciesinski, C. Abdi, B. E. Robinson], *Somali American Female Refugees Discuss Their Attitudes toward Homosexuality and the Gay and Lesbian Community*, 20(5) *Culture, Health & Sexuality* (2018), https://repository.up.ac.za/bitstream/handle/2263/62581/Hunt_Somali_2018.pdf, стр. 6-13. „Хиляди хомосексуални мъже и жени в Сомалия пазят сексуалната си ориентация в стпроо пазена майна, знаейки, че разкриването ѝ ще привлече поменчано вземземе от ислямистката терористична групировка „Ал-Шабаб“ или от въоръжени банди. [...] Да си гей в Сомалия е „просто неприемливо“, казва Лейла Хусейн, основателка на групата за права на жените „Дъщеря на Ева“, базирана в Лондон. „Има много гей сомалийски жени, но те никога няма да го съобщат открито. Те не го съобщават открито дори на собствените си семейства.“ „Индиендънт“, *Young Somali Activist Sentenced to Death for Being a Lesbian*, 31 януари 2016 г., www.independent.co.uk/news/world/africa/young-somali-activist-sentenced-death-being-lesbian-a6844216.html.
- 1014 „Ландинфо“, *Somalia: Situation for Homosexuals*, 16 юни 2021 г., <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2021/08/Query-response-Somalia-Situation-for-homosexuals-16062021.pdf>, стр. 1. Вижте също разказите на американци от сомалийски произход по отношение на социалните нагласи и норми в техните общности в диаспората, като например „Гардънъ“, *White Queers Are Really Good at Erasing Us: The Lives of LGBTQ Somali-Americans*, 3 август 2017 г., www.theguardian.com/world/2017/aug/03/lgbtq-somali-americans-minnesota-homophobia-trump. Сомалийските участници в проучване в Швеция заявиха, че не са споделили открито за своята сексуалност, защото са се страхували най-много от семействата си, след това от роднините си, а след това от сомалийската общност и други имигранти, което авторът заключи, че означава, че „според по-голямата част от сомалийците хомосексуалността не съществува в съзнанието на сомалийците“ и „ако участниците разкрият своята сексуалност, те не само се срамуват, но и нарушават достойнството и честта на семейството си“. Университет Лунд, *You Have to Choose Between Habaar or Duco: A Case Study of Swedish Muslim Gay Men of Somali Origin*, 2021 г., <https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=9040498&fileId=9040499>, стр. 49, вж. също стр. 35-38, 41. „Остава широко разпространено социално заклеймяване на еднополовите връзки [...] тежкото социално заклеймяване [пречи на това] лицата ЛГБТКИ+ да оповестяват публично своята сексуална ориентация или полова идентичност.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 1015 „Индиендънт“, *Young Somali Activist Sentenced to Death for Being a Lesbian*, 31 януари 2016 г., www.independent.co.uk/news/world/africa/young-somali-activist-sentenced-death-being-lesbian-a6844216.html. Вж. също, ILGA, *Our Identities under Arrest*, 15 декември 2021 г., https://ilga.org/downloads/Our_Identities_Under_Arrest_2021.pdf, стр. 100-101.
- 1016 „Бу Бу Су“, *Don't Come Back, They'll Kill You for Being Gay*, 28 юли 2020 г., www.bbc.com/news/stories-53438112.
- 1017 „Мааи, след като е живял в Могадишу, Сомалия в продължение на около три години, обсъди своя опит като културен мъж в страна, която криминализира хомосексуалността и други ЛГБТК идентичности. Сомалийците и сомалийските житеми, които са хванати да участват в културен дейности, могат да бъдат изправени пред затвор и дори смъртно наказание. [...] [Мааи каза] „След като те хванат с каквото и да е „ереховно действие“, това може да бъде много опасно. Доста хора са се опитвали да останат прикрити и са много дискретни за това, което правят, с цел безопасност.“ „Филаделфия гей нюз“, *A Very Queer Somali Life*, 27 май 2020 г., <https://epgn.com/2020/05/27/a-very-queer-somali-life/>.
- 1018 „През 2019 г. в подкаста „Афро Култур“ беше съобщено за случай на културен американка от сомалийски произход на име „К“, която е пътувала до Могадишу, за да посети семейството си в Сомалия. След няколко седмици тя е интервирана от баща си в „рехабилитационен център“, където хората биват пращани да получат „ислямско образование“, насочено към премахване на победение, което се счита за „културно неприемливо“. Тези институции осигуряват „ръцане към културата“ за хората, които трябва да бъдат рехабилитирани в тяхната култура. Тя беше пребита, окована и оставена без комуникация.“ (позовавайки се на епизод от подкаст). ILGA, *Curbing Deception: A World Survey on Legal Regulation of So-Called "Conversion Therapies"*, февруари 2020 г., https://ilga.org/downloads/ILGA_World_Curbing_Deception_world_survey_legal_restrictions_conversion_therapy.pdf, стр. 29-30. Вж. също „Бу Бу Су“, *Don't Come Back, They'll Kill You for Being Gay*, 28 юли 2020 г., www.bbc.com/news/stories-53438112; „Бу Бу Су“, *Ex-Muslims: The American Who Flew 'Gay Conversion' in Africa*, 26 февруари 2018 г., www.bbc.com/news/world-us-canada-43066082; „Имакан“ [The Itnacan], *Escaping Gay Conversion Therapy in Kenya*, 7 февруари 2018 г., <https://theitnacan.org/opinion/escaping-gay-conversion-therapy-in-kenya/>. „Непотвърдена информация показва, че някои семейства изпращат деца, за които подозират, че са хомосексуални, в реформирани училища в страната или ги принуждават да сключат хетеросексуални бракове, но докаждането за конверсионната терапия до голяма степен остава извън обществената сфера. Не са известни действия за разследване или наказание на тези, които са участници в злоупотреби.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 1019 Вж. ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 9: Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*, 23 октомври 2012 г., HCR/GIP/12/01, www.refworld.org/docid/5f034af2.html, параграф 26-29.

Лицата, за които гържавни или недържавни субекти смятат, че са с различна сексуална ориентация и/или полова идентичност, също е вероятно да се нуждаят от международна закрила на бежанци на същите основания.

Не може да се очаква от лица с различна сексуална ориентация и/или полова идентичност да променят или прикриват своята ориентация или идентичност, за да избегнат преследване.¹⁰²⁰ Освен това съществуващите наказателноправни санкции за сексуални действия с лица от същия пол по взаимно съгласие в Сомалия представляват пречка пред гържавната закрила за лица с различна сексуална ориентация и/или полова идентичност, включително когато актовете на преследване се извършват от недържавни субекти като членове на семейството или на общността.¹⁰²¹

14) Хора с увреждания и хора, живеещи с ХИВ

Сомалия е подписала Конвенцията за правата на хората с увреждания през 2018 г. и я е ратифицирала през август 2019 г.¹⁰²² През декември 2018 г. Сомалия приема законопроекта на Националната организация на хората с увреждания и създаде Национална агенция за хората с увреждания през юли 2021 г.¹⁰²³ Във временната конституция се посочва, че всички граждани „имат равни права и задължения пред закона“, независимо, *inter alia*, от „увреждане“ и изисква недискриминация от страна на сомалийската гържава.¹⁰²⁴ Министерството на жените и развитието на правата на човека е разработило пътна карта за 2020-2023 г. за приобщаването на хората с увреждания в Сомалия.¹⁰²⁵ Нито един закон не забранява дискриминацията на хората с увреждания от страна на частни субекти.¹⁰²⁶

Въпреки че процентът на хора с увреждания в Сомалия е трудно да се определи поради липсата на данни, десетилетия на конфликти и липса на достъп до здравеопазване вероятно са довели до процент на хора с увреждания, който е „повисок от глобалната оценка от 15% от населението“.¹⁰²⁷ Проучване, обхващащо 146 обекта за вътрешно разселени лица в Кисмайо, установи, че 20% от респондентите са хора с увреждания.¹⁰²⁸ Някои от причините за увреждания в Сомалия включват, *наред с другото*, противопехотни мини и взривни военни остатъци, колапсът на сомалийската здравна система, лошото здравеопазване, свързано с бременността, и голямото разпространение на осакатяването на женските полови органи.¹⁰²⁹

- 1020 Вж. например Съд на Европейския съюз, *X, Y, Z v Minister voor Immigratie en Asiel*, C-199/12 до C-201/12, 7 ноември 2013 г., www.refworld.org/docid/527b94b14.html.
- 1021 За допълнителни насоки относно молбите за статут на бежанец от лица с различна сексуална ориентация и/или полова идентичност вж. ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 9: Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*, 23 октомври 2012 г., HCR/GIP/12/01, www.refworld.org/docid/50348af2.html. Вж. също, Съд на Европейския съюз, *A, B, C v. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie*, C-148/13 до C-150/13, 2 декември 2014 г., www.refworld.org/docid/547d943da.html.
- 1022 Фонд за правата на хората с увреждания, *One Year On: Somalia's Commitments to Persons with Disabilities Signify a Return to the International Human Rights System*, 2019 г., <https://disabilityrightsfund.org/one-year-somalias-commitments-persons-disabilities-signify-return-international-human-rights-system/>. Вж. също Службата на Върховния комисар по правата на човека, *Status of Ratification: Interactive Dashboard*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://indicators.ohchr.org/> (сортирано за Сомалия). За пълния текст на Конвенцията вж. Общо събрание на ООН, *Конвенция за правата на хората с увреждания*, 24 януари 2007 г., www.refworld.org/docid/45f973632.html.
- 1023 Вж. Сомалия: Сенат, *Законопроект на Националната организация на хората с увреждания*, разглеждано на: 25 август 2022 г., https://senate.gov.so/bill_tracker/act-on-the-formation-of-national-disability-authority/; Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия, *On International Day of Persons with Disabilities, the UN Calls for Increased Recognition of Persons with Disabilities*, 3 декември 2021 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/international-day-persons-disabilities-un-calls-increased-recognition-persons>; „Сомалийска мрежа за даване на права на хора с увреждания“, *Federal Government of Somalia Disregards the Formation of the Somali National Disability Agency*, 7 септември 2020 г., www.somalidisability.org/federal-government-of-somalia-disregards-the-formation-of-the-somali-national-disability-agency/.
- 1024 „Всички граждани, независимо от пол, религия, социално или икономическо положение, политически убеждения, клан, увреждане, професия, произход или диалект, имат равни права и задължения пред закона. [...] Държавата не трябва да дискриминира никого въз основа на възраст, раса, цвят на кожата, племе, етническа принадлежност, култура, диалект, пол, произход, увреждане, религия, политически възгледи, професия или богатство.“ Федерално правителство на Сомалия, *Временна конституция*, 1 август 2012 г., www.refworld.org/docid/51b6d0c94.html, член 11, алинея 1 и член 11, алинея 2.
- 1025 Федерално правителство на Сомалия: Министерство на развитието на жените и правата на човека, *Inclusion of Persons with Disabilities and Disability Rights in Somalia, Road Map 2020-2023*, 2020 г., <https://mwhd.gov.so/en/wp-content/uploads/2020/09/Disability-Roadmap-2020-2023-1.pdf>.
- 1026 „Законът не разделя дискриминацията [срещу хората с увреждания] от страна на неправителствени субекти.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 1027 Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия, *On International Day of Persons with Disabilities, the UN Calls for Increased Recognition of Persons with Disabilities*, 3 декември 2021 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/international-day-persons-disabilities-un-calls-increased-recognition-persons>. Вероятно хората с увреждания в Сомалия възлизат на 15-20% или повече от населението (около 1,5 милиона). Средно всяко семейство има поне един член с увреждане.“ Шведска международна агенция за сътрудничество в развитието (SIDA), *Disability Rights in Somalia*, 2014 г., <https://sida.se/wp-content/uploads/2021/05/07125817/rights-of-persons-with-disabilities-somalia.pdf>, стр. 1. Прелезът на хуманитарните нужди извлча статистически данни, свързани с уврежданията, като използва глобална оценка на СЗО (15%) и прилага това към размера на населението в Сомалия. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 81. Вж. също „Институт за изследвания на развитието“, *Knowledge, Evidence, and Learning for Development, Disability in Somalia*, 19 януари 2018 г., <https://gsdrc.org/publications/disability-in-somalia/>, стр. 4-6.
- 1028 Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 47.
- 1029 „Институт за изследвания на развитието“, *Knowledge, Evidence, and Learning for Development, Disability in Somalia*, 19 януари 2018 г., <https://gsdrc.org/publications/disability-in-somalia/>, стр. 6.

Въпреки някои положителни правни развиятия, хората с увреждания страдат от дискриминация и заклеймяване и не се ползват с равни права с хората без увреждания.¹⁰³⁰ Според Мисията на ООН за подкрепа в Сомалия хората с увреждания са „особено маргинализирана и рискова група в сомалийското общество в резултат на многобройните бариели в нагласите, околната среда и институциите, пред които са изправени, както и липсата на съгласувани усилия за включването им“.¹⁰³¹ Хората с увреждания са изправени пред „ежедневни нарушения на правата на човека“, като „незаконни убийства; насилие, включително изнасилване и други форми на насилие, основано на пола; принудително изгонване; и липса на достъп до здравеопазване, образование или адекватен стандарт на живот“.¹⁰³²

Хората с увреждания са изправени пред многобройни бариели пред участието си в сомалийското общество и изпитват трудности в намирането на адекватен поминък, което води до високи нива на бедност.¹⁰³³ Проучване на сомалийската мрежа за предоставяне на права на хората с увреждания през 2019 г. установи, че хората с увреждания имат проблеми с достъпа до повечето услуги, имат ниско ниво на образование и нямат лесен достъп до здравеопазване, вода и жилище.¹⁰³⁴ Достъпът до образование е ограничен от липсата на инфраструктура като рампи, дискриминация и заклеймяване, както и от липсата на спомагателно оборудване.¹⁰³⁵ Около 58 от 66 души с увреждания, които са били интервюирани (или 88%) не са имали работа или поминък.¹⁰³⁶ Хората с увреждания са изправени пред трудности в достъпа до вода и трябва да разчитат на другите да пътуват до точки за снабдяване с вода вместо тях.¹⁰³⁷

Хората с увреждания са изложени на по-висок риск от свързано с пола насилие, включително домашно насилие,¹⁰³⁸ а семействата могат да принудят жените и момичетата да сключат брак, за да се отърват от това, което възприемат като

- 1030 „Независимият експерт изразява съжаление за липсата на осезаем напредък в ежедневието на хората с увреждания, които продължават да страдат от множество форми на дискриминация, както в частната, така и в публичната сфера, включително социално заклеймяване, бариели и изключване.“ „Сомалийска мрежа за предоставяне на права на хората с увреждания“, *Somalia: COVID-19 and How Its Affecting People with Disabilities*, 8 април 2020 г., www.somalidisability.org/somalia-covid-2019-and-how-its-affecting-people-with-disabilities/. Вж. също Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 1031 ООН Сомалия, *Common Country Analysis 2020*, септември 2020 г., https://somalia.un.org/sites/default/files/2020-09/UN%20Somalia%20Common%20Country%20Analysis%202020_3.pdf, стр. 49.
- 1032 „Реакциите на правителството на такива доклади остават неадекватни“. Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. „Социално-икономическата уязвимост, пред която са изправени хората с увреждания, прави възможни грубото насилие и нарушения на техните основни права на човека. [...] Почти 90% от хората с увреждания съобщават, че са изправени пред несправедливост през целия си живот. Анализът показва, че тези несправедливости се основават на дискриминация, която е както структурна, така и социална.“ „Сомалийска мрежа за даване на права на хората с увреждания“, *People with Disability Livelihood Assessment Survey: Report in Somalia 2019*, 29 февруари 2020 г., www.somalidisability.org/wp-content/uploads/2020/02/SODEN-Report-2019-updated2.pdf, стр. 9. „Някои от ключовите информатори подчертаха, че децата, жените и хората с увреждания са по-малко в безопасност в сравнение с другите поради физическа уязвимост или липса на информация за това с кого да се свържат в ситуации на несикурност или когато помощта се основава на кланова принадлежност.“ Клъстер за защита, *IDP and Host Community Consultations*, септември 2020 г., <https://bit.ly/3slllQr>, стр. 7.
- 1033 Мисия на ООН за подкрепа в Сомалия, *On International Day of Persons with Disabilities the UN Calls for Increased Recognition of Persons with Disabilities*, 3 декември 2021 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/international-day-persons-disabilities-un-calls-increased-recognition-persons;OON> в Сомалия, *Common Country Analysis 2020*, септември 2020 г., https://somalia.un.org/sites/default/files/2020-09/UN%20Somalia%20Common%20Country%20Analysis%202020_3.pdf, стр. 49. „Много [хора с увреждания] разчитат на специални услуги за ежедневното си социалване. По-голямата част от хората с увреждания живеят в селски райони, където достъпът до основни услуги е ограничен. Много от тях зависят от подкрепа от семейството си и в някои случаи се молят да получат препитание.“ „Изследване и развиятие на популацията на Рога“, *Vulnerability Assessment in Somalia*, септември 2020 г., www.unicef.org/somalia/media/2381/file/Somalia-vulnerability-assessment-MoLSA-September-2020.pdf, стр. 45.
- 1034 „Сомалийска мрежа за даване на права на хората с увреждания“, *People with Disability Livelihood Assessment Survey: Report in Somalia 2019*, 29 февруари 2020 г., www.somalidisability.org/wp-content/uploads/2020/02/SODEN-Report-2019-updated2.pdf, стр. 2-6. „Наличието и достъпът до подходящи здравни грижи за хората, живеещи с увреждания, оценени като най-малко 15% от населението, остават драстично недостатъчни.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 86. „Освен това участниците посочиха, че общи места като пазари, училища и обществени центрове трябва да бъдат удобни за хората с увреждания и удобствата като рампи и да изразят моалетни, които са лесно достъпни за хората с увреждания.“ „Норвежки съвет за бежанците“, *Amplifying the Voices of Displacement Affected Communities*, 20 октомври 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/amplifying-the-voices-of-dacs_exec-summary.pdf, стр. 5.
- 1035 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia Humanitarian Bulletin*, август 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060139/August+21+bulletin+Final.pdf, стр. 4; Somali Disability Empowerment Network, *People with Disability Livelihood Assessment Survey: Report in Somalia 2019*, 29 февруари 2020 г., www.somalidisability.org/wp-content/uploads/2020/02/SODEN-Report-2019-updated2.pdf, стр. 3-4.
- 1036 Според организацията „тяхната неспособност да си намерят работа не се дължи на тяхната неспособност да се справят със задачи, а по-скоро на негативния начин на мислене срещу хората с увреждания, който все още е широко разпространен в сомалийското общество“. „Сомалийска мрежа за даване на права на хората с увреждания“, *People with Disability Livelihood Assessment Survey: Report in Somalia 2019*, 29 февруари 2020 г., www.somalidisability.org/wp-content/uploads/2020/02/SODEN-Report-2019-updated2.pdf, стр. 7.
- 1037 „Неоправдана оценка потвърди, че 40% от жените и 75% от мъжете с увреждания никога не са събирали вода за домакинствата си поради разстоянието и липсата на точки за снабдяване с вода и разчитат на все още и децата да събират вода за тях.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 109.
- 1038 „Домашното насилие и принудителните бракове са преобладаващи практики, засягащи хората с увреждания. Жените и момичетата с увреждания са изправени пред повишен риск от изнасилване и други форми на свързано с пола насилие, често беззаказано, поради схващането, че техните увреждания са тежест за семейството или че такива лица са по-малко ценни и могат да бъдат маатрепирани.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

тежест.¹⁰³⁹ Жените могат да бъдат обект на свързано с пола насилие, защото са с увреждания.¹⁰⁴⁰ Жените и момичетата с увреждания са изправени пред допълнителни предизвикателства по отношение на достъпа до образование.¹⁰⁴¹

Деца с увреждания са заклещавани, тъй като се възприемат като тежест за семейството, а някои хора възприемат децата с увреждания като лош късмет, носещ суша и бедност.¹⁰⁴² „Понякога се смята, че увреждането е наказание от Аллах, понякога е благословия или урок, а понякога е форма на защита за общността.“¹⁰⁴³ Децата с увреждания „са изправени пред предизвикателства при достъп до приобщаваща учебна среда“ и срещат трудности при достъпа до образование.¹⁰⁴⁴

Деца и вътрешно разселените лица с увреждания са едни от най-уязвимите лица в Сомалия.¹⁰⁴⁵ Хората с увреждания често нямат достъп до хуманитарна помощ.¹⁰⁴⁶ Това включва помощ за прехрана и вероятно е довело до по-високи нива на продоволствена несигурност при хората с увреждания.¹⁰⁴⁷ Разселените лица с увреждания са изправени пред допълнителни уязвимости, включително изселване и несигурност по отношение на жилище.¹⁰⁴⁸ В случай на природно бедствие като например наводнение, хората с увреждания и техните семейства са изправени пред допълнителни предизвикателства, за да гарантират тяхната безопасност, достъп до подходяща помощ и дългосрочни решения.¹⁰⁴⁹ Хората с увреждания са непропорционално засегнати от пандемията от COVID-19

- 1039 В някои случаи „семеиствата на жени и момичета с увреждания ги принуждават да сключат брак, често с по-възрастни и/или прилагачи насилие мъже, в опит да се отърват от предположаемата тежест от това да имат дете с увреждания“. „Амнести интернешънъл“, *Somalia: Prioritise Protection for People with Disabilities*, 12 март 2015 г., www.amnesty.org/en/wp-content/uploads/2021/05/AFRS211662015ENGLISH.pdf, стр. 6.
- 1040 „Жените и момичетата с увреждания страдат не само от насилие, включително изнасилване и други форми на сексуално насилие в контекста на домашния и семейния живот. Тяхното увреждане често може да накара извършителите да ги разглеждат като уязвими цели, което увеличава риска от изнасилване или други форми на сексуално насилие.“ „Амнести интернешънъл“, *Somalia: Prioritise Protection for People with Disabilities*, 12 март 2015 г., www.amnesty.org/en/wp-content/uploads/2021/05/AFRS211662015ENGLISH.pdf, стр. 7-8.
- 1041 „Момичетата с увреждания, момичетата във фермерски и номадски общности, живеещи в селски и отдалечени райони, бременните момичета и момичетата в лагери за вътрешно разселени лица и бежанци са изправени пред комплексни форми на дискриминация, които възпрепятстват достъпа им до образование.“ Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia, август 2020 г.*, A/HRC/45/S/2, www.ecoi.net/en/file/local/2038295/A_HRC_45_S2_E.pdf, параграф 62. Вж. също Международен институт за околна среда и развитие, *Finding Shelter in Mogadishu: Challenges for Vulnerable Groups*, февруари 2020 г., <https://pubs.iied.org/sites/default/files/pdfs/migrate/10883IIED.pdf>.
- 1104 „Сред хората с увреждания децата са особено уязвими и съобщават за много високо ниво на неудовлетворени нужди: скоростна бърза оценка установи, че 62% от болногледачите съобщават, че общностите все още гледат на децата с увреждания като на хора, които не могат да допринесат за семейното благосъстояние, докато 34% съобщават, че общностите гледат на децата с увреждания като на признак на лош късмет, като членовете на общността вярват, че тези деца носят суша и бедност не само на семейството, но и на цялата общност.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 46, вж. също стр. 97. „Шестдесет и два процента от лицата, оказващи подкрепа, съобщават, че общностите все още разглеждат децата с увреждания като хора, които не могат да допринесат за благосъстоянието на семейството, докато 33,7% съобщават, че общностите разглеждат децата с увреждания като признак на лош късмет, като членовете на общността вярват, че тези деца носят суша и бедност не само на семейството, но и на цялата общност. Общите и насилието от страна на общността също предават присъщите дълбоки структурни негативни нагласи.“ „Сеуф дъ чилдрън“, *A Rapid Assessment of the Status of Children With Disabilities in Somalia*, 2020 г., https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/rapid-assessment-children-with-disabilities-in-somalia_report_fa_digital-1-1_1.pdf, стр. 9.
- 1043 „Институт за изследвания на развитието“, *Knowledge, Evidence, and Learning for Development, Disability in Somalia*, 19 януари 2018 г., <https://gsdrc.org/publications/disability-in-somalia/>, стр. 9.
- 1044 „Децата, живеещи в лагери за вътрешно разселени лица, са особено уязвими към рисковете за защита поради ограниченото предоставяне на услуги и лошите условия на живот. [...] оценява се, че 463 042 от 3-те милиона деца, нуждаещи се от образование, са деца на училищна възраст, живеещи с увреждания. Децата с увреждания са сериозно засегнати и са изправени пред предизвикателства, свързани с достъпа до приобщаваща учебна среда. Последните доклади идентифицират преобладаващите негативни нагласи към децата с увреждания от страна на учителите и родителите и структурните предизвикателства, които пречат на тези деца да имат достъп до приобщаваща учебна среда.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 81.
- 1045 „Децата с увреждания са сред най-уязвимите, маргинализирани групи в сомалийското общество поради нагласите, екологичните и институционалните барieri, пред които са изправени.“ Освен това: „Лицата, живеещи с увреждания, са изправени пред огромни барieri при достъпа до услуги, като 35% от обектите за вътрешно разселени лица посочват, че хората с увреждания са изправени пред сериозни пречки при достъпа до хуманитарни услуги.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 97, 78, вж. също стр. 46-47, 54, 81, 96. „Разселените лица с увреждания са подложени на допълнително насилие поради възприеманата за тяхната повишена уязвимост в резултат на това, че са с увреждания.“ „Амнести интернешънъл“, *Somalia: Prioritise Protection for People with Disabilities*, 12 март 2015 г., www.amnesty.org/en/wp-content/uploads/2021/05/AFRS211662015ENGLISH.pdf, стр. 4.
- 1046 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 41, 46, 78.
- 1047 „Хората с увреждания в Сомалия често са пренебрегвани или имат ограничен достъп до хуманитарна помощ, включително помощ с храна. [...] Камо се имат предвид неравенствата, пред които са изправени хората с увреждания в Сомалия и недостъпността на хуманитарната помощ за тях, техните нива на продоволствена несигурност вероятно са непропорционално високи.“ „Проект за оценка на капацитета“, *Сомалия: Продоволствена сигурност*, 16 ноември 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20211116_acaps_briefing_note_somalia_food_security.pdf, стр. 5.
- 1048 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.
- 1049 „Анкетираните вътрешно разселени лица с увреждания са имали затруднения с достъпа до храна, чиста вода и тоалетни съоръжения и с участие в живота на общността. Те посочиха разпознаването до услугите, недостъпността на услугите и страха от насилие или тормоз като основни причини за тези предизвикателства.“ Център за наблюдение на вътрешно разселване, *Impacts of displacements: Flood Displacement in Beledweyne Somalia*, октомври 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2021.10.21_IDMC_Impacts%20of%20Displacement_Somalia.pdf, стр. 14.

и често са били изключени или са били неадекватно включени в реакциите на общността и превантивните мерки.¹⁰⁵⁰

В Сомалия има високи нива на психични заболявания; според една оценка един на всеки трима души е засегнат от някаква форма на психично заболяване.¹⁰⁵¹ Въпреки това, Сомалия има само пет признати от СЗО здравни центрове, които лекуват психични заболявания.¹⁰⁵² Хората с умствени увреждания или заболявания често биват оковани за гървета или задържани в домовете си.¹⁰⁵³ Разследване на „Хюман Райтс Уоч“ от 2015 г. установи, че практиката на задържане и оковаване на лица с психични заболявания е широко разпространена в Сомалиленд.¹⁰⁵⁴ Хората, затворени в тези публични и частни институции, са били подложени на „произволно задържане, оковаване, словесно и физическо насилие, принудително даване на лекарства, пренаселеност и лоши условия“.¹⁰⁵⁵

Хората, живеещи с ХИВ/СПИН, са изправени пред дискриминация, заклеимяване и насилие, включително „физическо насилие, отхвърляне от техните семейства и дискриминация и уволнение на работното място“.¹⁰⁵⁶ Според сомалийското здравно и демографско проучване през 2020 г. „56 процента от жените смятат, че децата, живеещи с ХИВ/СПИН, не трябва да посещават училище заедно с деца, които не са заразени с ХИВ/СПИН [...] шестдесет и два процента от жените заявиха, че не биха купували пресни зеленчуци от търговец, който е ХИВ позитивен [...] а 48 процента от анкетираните имат дискриминационно отношение към хората, живеещи с ХИВ/СПИН.“¹⁰⁵⁷ Децата на ХИВ-позитивни родители също страдат от дискриминация и заклеимяване.¹⁰⁵⁸

ВКБООН смята, че в зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая лицата, страдащи от психични заболявания, и хората с увреждания, включително по-специално хората с умствени увреждания, могат да се нуждаят от международна закрила на бежанци на базата на обоснован страх от преследване от страна на държавни или недържавни субекти поради принадлежност към определена социална група или други съответни основания съгласно Конвенцията, съчетано с обща неспособност на държавата да осигури защита от такова преследване от страна на недържавни субекти. Освен това умствените или физическите увреждания могат да увеличат уязвимостта на лицата, които отговарят и на други рискови профили, включени в настоящите насоки.

В зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая лицата, живеещи с ХИВ/СПИН, могат да се нуждаят от международна закрила на бежанци, ако попаднат под контрола на недържавни субекти поради причини, свързани с членството в

- 1050 „КЕБР Интернешънъл“, *Caresom Rapid Gender Analysis*, август 2021 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/CARESOM-Rapid-Gender-Analysis-Report-August-2021.pdf>, стр. 17; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia Covid-19 Impact Update No. 16*, февруари 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2046727/Covid+Impact+report_16.pdf, стр. 8. „Пандемията от COVID-19 изостри психическото страдание, тъй като хората, живеещи в уязвими обстоятелства, включително възрастните хора и хората с увреждания, са отделени от своите близки поради изисквания за карантин и изолация.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia Covid-19 Impact Update No. 14*, ноември 2020 г., www.ecoi.net/en/file/local/2042604/Somalia+-+COVID-19+Impact+Update+No.+14+%28November+2020%29.pdf.
- 1051 „Ню Хюманитерън“, *Inside Somalia's Mental Health Emergency*, 26 юни 2019 г., www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2019/06/26/somalia-mental-health-emergency; „Проект Борзен“, *Addressing Effects of Mental Health in Somalia*, 14 декември 2018 г., www.borgenmagazine.com/addressing-effects-of-mental-health-in-somalia/. „Смята се, че разпространението на психичните разстройства в Сомалия е по-високо, отколкото в други страни с ниски доходи и разкъсвани от война страни (един на всеки трима души е или е бил засегнат от някакъв вид психично заболяване). Има много определящи фактори, които обясняват високата процент: общата несикурност (както разследване и насилие), военни травми, бедност, безработица и злоупотреба с вещества.“ СЗО, *A Situation Analysis of Mental Health in Somalia*, октомври 2010 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/situation-analysis-mental-health-somalia>, стр. 8.
- 1052 Към 2019 г. „В Сомалия има само пет признати от СЗО центъра за психично здраве – в най-добрия случай на особено ниво – и само трима психиатри за цялата страна.“ „Ню Хюманитерън“, *Inside Somalia's Mental Health Emergency*, 26 юни 2019 г., www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2019/06/26/somalia-mental-health-emergency.
- 1053 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; „Проект Борзен“, *Addressing Effects of Mental Health in Somalia*, 14 декември 2018 г., www.borgenmagazine.com/addressing-effects-of-mental-health-in-somalia/.
- 1054 „Хюман Райтс Уоч“, *Chained Like Prisoners; Abuses Against People With Psychosocial Disabilities in Somaliland*, 29 юли 2015 г., www.hrw.org/report/2015/10/25/chained-prisoners/abuses-against-people-psychosocial-disabilities-somaliland. „Задържането с вериги на психично болните е широко разпространено в цялата страна, тъй като семействата често не знаят как да се отнасят с близките си. СЗО изучава, че 90% от пациентите, които в крайна сметка намират лечение, са били оковани поне веднъж през живота си.“ Преглед на общественото здраве на Принстън, *An Overlooked Consequence of Civil War: Mental Illness in Somalia*, август 2017 г., <https://pphr.princeton.edu/2017/08/24/an-overlooked-consequence-of-civil-war-mental-illness-in-somalia-and-the-somali-diaspora/>. „Семействата редовно оковават деца с увреждания заедно с настойници, което показва, че практиката е необходима, за да се защитят децата от вреди като автомобилни катастрофи, падане в ями/окопи, дискриминация, физическо и сексуално насилие, да наранят други хора или да бъдат наранени“. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 46.
- 1055 „Хюман Райтс Уоч“, *Chained Like Prisoners; Abuses Against People With Psychosocial Disabilities in Somaliland*, 29 юли 2015 г., www.hrw.org/report/2015/10/25/chained-prisoners/abuses-against-people-psychosocial-disabilities-somaliland.
- 1056 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. „Много хора в Сомалия вярват, че ХИВ/СПИН е болест за хора, които са извършили лоши дела. Широко разпространеното заклеимяване и дискриминация срещу хората, живеещи с ХИВ/СПИН, оказват неблагоприятно влияние както върху желанието на хората да бъдат тествани, така и върху привържането им към анимиробрируската терапия.“ Сомалийско национално статистическо бюро, *The Somali Health and Demographic Survey 2020, 2020 г.*, www.nbs.gov.so/wp-content/uploads/2021/09/SHDS-Report-2020_Updated.pdf, стр. 178.
- 1057 Сомалийско национално статистическо бюро, *The Somali Health and Demographic Survey 2020, 2020 г.*, www.nbs.gov.so/wp-content/uploads/2021/09/SHDS-Report-2020_Updated.pdf, стр. 178.
- 1058 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html.

определена социална група или други съответни основания съгласно Конвенцията, съчетани с обща неспособност на държавата да осигури защита от такова преследване.

Б. Статус на бежанец съгласно критериите на по-широките правомощия на ВКБООН или регионални инструменти, или допустимост за допълнителни форми на закрила

Конвенцията от 1951 г. е крайъгълният камък на международния режим за закрила на бежанците. Критериите за статут на бежанец в Конвенцията от 1951 г. следва да се тълкуват по такъв начин, че лицата или групите лица, които отговарят на тези критерии, да бъдат надлежно признати и защитени по силата на този инструмент. Само когато се установи, че търсецо убежище лице не отговаря на критериите за бежанците, посочени в Конвенцията от 1951 г., следва да бъдат проучени по-широки критерии за международна закрила, както се съдържа в мандата на ВКБООН, и регионални инструменти, включително субсидиарна закрила.¹⁰⁵⁹

Настоящият раздел предоставя насоки за определяне на допустимостта за международна закрила на лица от сомалия, търсещи убежище, за които е установено, че не отговарят на критериите за бежанци, съдържащи се в член 1, буква А от Конвенцията от 1951 г. Лицата, които не отговарят на критериите, определени в Конвенцията от 1951 г., могат въпреки това да се нуждаят от международна закрила. По-специално може да се установи, че лицата, които бягат от ситуации на насилие, при които няма връзка с основание по Конвенцията от 1951 г., попадат в обхвата на правомощията на ВКБООН или критериите, определени в регионалните инструменти.¹⁰⁶⁰

Предвид променливия характер на конфликта в Сомалия, молбите на сомалийците за международна закрила съгласно критериите на по-широките правомощия на ВКБООН или съгласно регионалните инструменти, или за форми на допълнителна закрила, включително субсидиарна закрила съгласно член 15 от Директивата на ЕС за признаването от 2011 г., следва да се оценяват внимателно с оглед на доказателствата, представени от молителя, и на друга актуална и надеждна информация относно положението в Сомалия.

1) Статут на бежанец съгласно критериите на по-широките правомощия на ВКБООН и регионалните инструменти

а) Статут на бежанец съгласно критериите на по-широките правомощия на ВКБООН

Правомощията на ВКБООН обхващат лица, които отговарят на критериите за бежанци съгласно Конвенцията от 1951 г. и Протокола към нея от 1967 г.,¹⁰⁶¹ но са разширени чрез последователни резолюции на Общото събрание на ООН и Икономическия и социален съвет към ООН (ECOSOC), така че обхващат различни други ситуации на принудително разселване в резултат на безогледно насилие или обществени безредици.¹⁰⁶² В светлината на тази еволюция компетентността на ВКБООН да предоставя международна закрила на бежанците се разпростира върху лица, които са извън страната си на произход или на обичайно пребиваване и които не са в състояние или не желаят да се върнат там поради сериозни заплахи за живота, физическата неприкосновеност или свободата, произтичащи от общо насилие или събития, сериозно нарушаващи обществения ред.¹⁰⁶³

¹⁰⁵⁹ Вж. Изпълнителен комитет на ВКБООН, *Conclusion on the Provision on International Protection Including through Complementary Forms of Protection*, № 103 (LVI) – 2005 г., 7 октомври 2005 г., www.refworld.org/docid/43576e292.html.

¹⁰⁶⁰ Що се отнася до регионалните инструменти, вж. определенията за бежанци, съдържащи се в Конвенцията на Организацията на африканското единство от 1969 г., Организацията за африканско единство, *Convention Governing the Specific Aspects of Refugee Problems in Africa ("OAU Convention")*, 10 септември 1969 г., 1001 U.N.T.S. 45, www.refworld.org/docid/3ae6b36018.html и Декларацията от Картагена, *Cartagena Declaration on Refugees, Colloquium on the International Protection of Refugees in Central America, Mexico and Panama*, 22 ноември 1984 г., www.refworld.org/docid/3ae6b36ec.html. Допълнителните форми на закрила включват субсидиарна закрила съгласно член 15 от Директивата относно признаването от 2011 г. ЕС, *Qualification Directive*, 2011 г., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>.

¹⁰⁶¹ Общо събрание на ООН, *Convention Relating to the Status of Refugees*, 28 юли 1951 г., Сборник договори на ООН, том 189, стр. 137, www.refworld.org/docid/3be01b964.html Общо събрание на ООН, *Protocol Relating to the Status of Refugees*, 31 януари 1967 г., Сборник договори на ООН, том 606, стр. 267, www.refworld.org/docid/3ae6b3ae4.html.

¹⁰⁶² ВКБООН, *Providing International Protection Including Through Complementary Forms of Protection*, 2 юни 2005 г., EC/55/SC/CRP.16, www.refworld.org/docid/47f1fb49d.html; Общо събрание на ООН, *Note on International Protection*, 7 септември 1994 г., A/AC.96/830, www.refworld.org/docid/3f0a935f2.html.

¹⁰⁶³ Вж. например ВКБООН, *Note on the Mandate of the High Commissioner for Refugees and His Office*, октомври 2013 г., www.refworld.org/docid/5268c9474.html, стр. 3; ВКБООН, *MM (Iran) v. Secretary of State for the Home Department - Written Submission on Behalf of the United Nations High Commissioner for Refugees*, 3 август 2010 г., C5/2009/2479, www.refworld.org/docid/4c6aa7db2.html, параграф 10.

В контекста на Сомалия показателите за оценка на заплахата за живота, физическата неприкосновеност или свободата в резултат на всеобщо насилие включват: (i) броя на цивилните жертви в резултат на безразборни актове на насилие, включително бомбардировки, въздушни удари, самоубийствени нападения, експлозии на самоделни взривни устройства и противопехотни мини (вж. [раздел II.B.1](#)); (ii) броя на свързаните с конфликта инциденти по сигурността (вж. [раздел II.B.2](#)); и (iii) броя на хората, които са били насилствено разселени поради конфликт (вж. [раздел II.E](#)).

Такива съображения обаче не се ограничават до прякото въздействие на насилието. Те обхващат и по-дългосрочните, по-косвени последици от насилието, свързано с конфликти, които сами по себе си или на кумулативна база пораждаат заплахи за живота, физическата неприкосновеност или свободата. В това отношение съответните елементи включват информацията, представена в [раздели II.Г и II.Д](#), свързана с (i) териториалния и социален контрол върху цивилното население от страна на „Ал-Шабаб“ (вж. картата на [страница 10](#) за ситуацията от септември 2021 г.), включително чрез налагането на паралелни структури на правосъдието и изпълнението на незаконни наказания, както и чрез заплахи и сплашване на цивилни лица, ограничения на свободата на движение и използването на изнудване и незаконно данъчно облагане; (ii) принудителното набиране на бойци; (iii) въздействието на насилието и несигурността върху хуманитарната ситуация, проявяващи се от продоволствена несигурност, бедността, унищожаването на поминъка и загубата на активи; (iv) високите нива на престъпност и възможността клановите лидери и корумпираните сержантски служители да действат безнаказано; (v) системните ограничения върху достъпа до образование и основни здравни грижи в резултат на несигурност; (vi) системните ограничения върху участието в обществения живот, включително по-специално за жените; (vii) местните убийства и насилие като резултат от спорове между кланове.¹⁰⁶⁴

Съответните съображения за оценка на заплахата за живота, физическата неприкосновеност или свободата в резултат на събития, които сериозно нарушават обществения ред, включват факта, че в части от Южна и Централна Сомалия правителството е загубило ефективен контрол в полза на „Ал-Шабаб“ и не е в състояние да осигури защита на цивилните лица. Наличната информация показва, че упражняването на контрол върху ключови аспекти от живота на хората в тези области е репресивно, принудително и подкопава обществения ред (*ordre public*), основан на зачитане на върховенството на закона и човешкото достойнство.¹⁰⁶⁵ Подобни ситуации се характеризират със системно използване на сплашване и насилие, насочено срещу цивилното население в условията на широко разпространени нарушения на правата на човека.

На този фон ВКБООН смята, че лицата, които произхождат от райони, засегнати от активна борба между свързаните с правителството сили и „Ал-Шабаб“, или от райони под пълен или частичен контрол на „Ал-Шабаб“ (вж. картата на [страница 10](#) относно ситуацията от септември 2021 г.), може, в зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая, да се нуждаят от международна закрила. Лицата, за които се установи, че не отговарят на критериите за бежанците по Конвенцията от 1951 г., могат да отговарят на условията за международна закрила съгласно по-широките правомощия на ВКБООН въз основа на сериозни заплахи за живота, физическата неприкосновеност или свободата, произтичащи от общо насилие или събития, които сериозно нарушават обществения ред.

б) Статут на бежанец съгласно член I, параграф 2 от Конвенцията на Организацията на африканското единство от 1969 г.

Сомалийците и други лица с произход от Сомалия, които търсят международна закрила в сержави, които са страни по Конвенцията на Организацията на африканското единство от 1969 г., могат да получат статут на бежанец съгласно член I, параграф 2 от този акт, на основание, че са били принудени да напуснат мястото си на обичайно пребиваване поради събития, които сериозно нарушават обществения ред в част или в цяла Сомалия, за да потърсят убежище извън Сомалия.¹⁰⁶⁶

¹⁰⁶⁴ ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 12: Claims for Refugee Status Related to Situations of Armed Conflict and Violence under Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees and the Regional Refugee Definitions*, 2 декември 2016 г., HCR/GIP/16/12, www.refworld.org/docid/583595ff4.html.

¹⁰⁶⁵ При тълкуването на значението на понятието „обществен ред“ (*ordre public*) в контекста на допустимите ограничения на правата на човека, изброени в Международната конвенция за граждански и политически права, Комисията на ООН по правата на човека заявява: „Изразът „обществен ред“ (*ordre public*) по смисъла на Пакта може да се определи като сбор от правила, които гарантират функционирането на обществото, или набор от основни принципи, на които се основава обществото. Зачитането на правата на човека е част от обществения ред (*ordre public*).“ Комисия на ООН по правата на човека, *The Siracusa Principles on the Limitation and Derogation Provisions in the International Covenant on Civil and Political Rights*, 28 септември 1984 г., www.refworld.org/docid/4672bc122.html, параграфи 22-24.

¹⁰⁶⁶ Организация на африканското единство, *Конвенция за управление на специфичните аспекти на проблемите на бежанците в Африка („Конвенция на ОАЕ“)*, 10 септември 1969 г., 1001 UN.N.T.S. 45, www.refworld.org/docid/3ae6b36018.html. Определението на термина „бежанец“, както се съдържа в член I от Конвенцията на ОАЕ от 1969 г., е включено в член I от Принципиите на Банкок за статута и отношението към бежанците (Принципи от Банкок). Вж. Азиатско-африканска правна консулмативна организация (AALCO), *Bangkok Principles on the Status and Treatment of Refugees (Final Text of the AALCO's 1966 Bangkok Principles on Status and Treatment of Refugees)*, приети на 24 юни 2001 г. на 40-ата сесия на AALCO в Ню Делхи, www.refworld.org/docid/3de5f2d52.html.

В контекста на Конвенцията на Организацията на африканското единство от 1969 г. изразът „събития, които сериозно нарушават обществения ред“ обхваща ситуации на конфликт или насилие, които застрашават живота, свободата или сигурността на цивилни лица, както и други сериозни смущения на обществения ред.¹⁰⁶⁷ По същите причини като по-горе ВКБООН смята, че районите на Сомалия, които са засегнати от активен конфликт между силите, свързани с правителството, и „Ал-Шабаб“, както и районите на Сомалия, които са под пълния или частичен контрол на „Ал-Шабаб“ (вж. картата на [страница 10](#) относно ситуацията от септември 2021 г.), трябва да се разглеждат като райони, засегнати от събития, сериозно нарушаващи обществения ред. Следователно ВКБООН счита, че лица, произхождащи от такива райони и за които е установено, че не отговарят на критериите на Конвенцията за бежанците от 1951 г., може да се нуждаят от международна закрила съгласно условията на член I, параграф 2 от Конвенцията на Организацията на африканското единство от 1969 г. на основание, че са били принудени да напуснат мястото си на обичайно пребиваване поради заплахи за живота, свободата или сигурността им в резултат на събития, които сериозно нарушават обществения ред.

в) Статут на бежанец съгласно Декларацията от Картахена

Сомалийските лица, търсещи убежище, които търсят международна закрила в някоя от страните, които са включили Декларацията от Картахена за бежанците („Декларацията от Картахена“) в националното си законодателство, могат да получат статут на бежанци на основание, че животът, безопасността или свободата им са застрашени от всеобщо насилие, вътрешен конфликт, масово нарушаване на правата на човека или други обстоятелства, които сериозно нарушават обществения ред.¹⁰⁶⁸

След подобни съображения, както при по-широките критерии за мандат на ВКБООН и Конвенцията на ОАЕ от 1969 г. (раздели III.B.1.a и III.B.1.б), ВКБООН смята, че лицата, произхождащи от райони в Сомалия, засегнати от активен конфликт между проправителствените сили и „Ал-Шабаб“, или от райони под пълния или частичен контрол на „Ал-Шабаб“ (вж. картата на [страница 10](#) относно ситуацията от септември 2021 г.) и за които е установено, че не отговарят на критериите на Конвенцията за бежанците от 1951 г., може да се нуждаят от международна закрила съгласно условията на Декларацията от Картахена, на основание, че животът, безопасността или свободата им са застрашени от обстоятелства, които сериозно нарушават обществения ред под формата на преки или косвени последици от насилие, свързано с конфликта, или в резултат на сериозни и широко разпространени нарушения на правата на човека, извършвани от „Ал-Шабаб“ в райони под техния ефективен контрол.

2) Допустимост за субсидиарна закрила съгласно Директивата относно признаването на ЕС

Сомалийците, които търсят международна закрила в държавите членки на Европейския съюз и за които е установено, че не са бежанци съгласно Конвенцията от 1951 г., могат да се ползват от субсидиарна закрила съгласно член 15 от Директивата относно признаването от 2011 г., ако са налице сериозни основания да се смята, че биха били изправени пред реален риск от тежки посегателства в Сомалия.¹⁰⁶⁹ В светлината на информацията, представена в [раздел II.Г](#) от настоящия документ, молителите могат, в зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая, да се нуждаят от субсидиарна закрила съгласно член 15, буква а) или член 15, буква б) въз основа на реален риск от съответните форми на

¹⁰⁶⁷ Относно значението на фразата „събития, които сериозно нарушават обществения ред“ в Конвенцията на Организацията на африканското единство от 1969 г., вж. Марина Шарп [Marina Sharpe], *The 1969 OAU Refugee Convention and the Protection of People Fleeing Armed Conflict and Other Situations of Violence in the Context of Individual Refugee Status Determination*, януари 2013 г., www.refworld.org/docid/50fd3ed2.html; Алис Едвардс [Alice Edwards], „Refugee Status Determination in Africa“, 14 African Journal of International and Comparative Law 204-233 (2006); ВКБООН, *Extending the Limits or Narrowing the Scope? Deconstructing the OAU Refugee Definition Thirty Years On*, април 2005 г., ISSN 1020-7473, www.refworld.org/docid/4ff168782.html.

¹⁰⁶⁸ Декларация от Картахена за бежанците, *Колоквиум за международната закрила на бежанците в Централна Америка, Мексико и Панама*, 22 ноември 1984 г., www.refworld.org/docid/3ae6b36c.html, раздел III.3. Въпреки че Декларацията от Картахена е включена в необвързващ регионален инструмент, определеното за бежанец от Картахена е достигнало особена позиция в региона, не на последно място чрез включването ѝ в 15 национални законодателства и държавна практика. За насоки относно тълкуването на определеното за бежанец в Декларацията от Картахена вж. ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 12: Claims for Refugee Status Related to Situations of Armed Conflict and Violence under Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees and the Regional Refugee Definitions*, 2 декември 2016 г., HCR/GIP/16/12, www.refworld.org/docid/583595ff4.html, параграф 61-85.

¹⁰⁶⁹ Тежко посегателство за целите на Директивата относно признаването се определя като: а) смъртно наказание или екзекуция; или б) изтезание или нечовешко или унищожително отношение или наказание на молителя в страната на произход; или в) сериозна и индивидуална заплаха за живота или лицето на цивилно лице поради безогледно насилие в ситуация на международен или вътрешен въоръжен конфликт. ЕС, *Директива за признаването*, 2011 г., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>, членове 2, параграф (е), 15.

тежки посегателства (смъртно наказание¹⁰⁷⁰ или екзекуция; или изтезания или нечовешко или унижително отношение или наказание) от страна на държавата или нейни представители, или от страна на „Ал-Шабаб“ или „Ислямска държава“.¹⁰⁷¹

Също така, с оглед на факта, че Сомалия продължава да бъде засегната от международен въоръжен конфликт¹⁰⁷² и с оглед на информацията, представена в раздели II.B, II.G, II.D и II.E от настоящия документ, молителите, които произхождат от или преди са пребивавали в засегнати от конфликти райони, могат, в зависимост от индивидуалните обстоятелства по случая, да се нуждаят от субсидиарна закрила съгласно член 15, буква в) на основание, че биха били изправени пред сериозна и индивидуална заплаха за живота или личността поради безогледно насилие.

В контекста на въоръжения конфликт в Сомалия факторите, които трябва да бъдат взети предвид при оценката на заплахата за живота или личността на даден молител поради безогледно насилие в определена част на страната, включват броя на цивилните жертви, броя на инцидентите по сигурността, както и наличието на сериозни нарушения на международното хуманитарно право, които представляват заплаха за живота или физическата неприкосновеност. Тези съображения обаче не се ограничават само до прякото въздействие на насилието, а обхващат и последици от насилието, които са в по-голяма степен дългосрочни и косвени, включително въздействието на конфликта върху положението с правата на човека и степенята, в която конфликтът възпрепятства способността на държавата да защитава правата на човека. В контекста на конфликта в Сомалия, относимите фактори в това отношение са: (i) териториалния и социален контрол върху цивилното население от страна на „Ал-Шабаб“ (вж. картата на [страница 10](#) за ситуацията от септември 2021 г.), включително чрез налагането на паралелни структури на правосъдието и изпълнението на незаконни наказания, както и чрез заплахи и сплашване на цивилни лица, ограничения на свободата на движение и използването на изнудване и незаконно данъчно облагане; (ii) принудителното набиране на бойци; (iii) въздействието на насилието и несигурността върху хуманитарната ситуация, проявяващи се от провалствената несигурност, бедността, унищожаването на поминъка и загубата на активи; (iv) високите нива на престъпност и възможността клановите лидери и корумпираните държавни служители да действат безнаказано; (v) системните ограничения върху достъпа до образование и основни здравни грижи в резултат на несигурност; (vi) системните ограничения върху участието в обществения живот, включително по-специално за жените; (vii) местните убийства и насилие като резултат от спорове между кланове.¹⁰⁷³

Тези фактори, самостоятелно или кумулативно, могат да говедат до ситуация в определена част на Сомалия, която е достатъчно сериозна, за да активира член 15, буква в), без да е необходимо молителят да доказва отделни фактори или обстоятелства, увеличаващи риска от вреда.¹⁰⁷⁴ Когато след разглеждане на всички относими доказателства се установи, че това не е така в частта от Сомалия, от която произхожда молителят, следва да се разгледа дали индивидуалните характеристики на молителя разкриват специфични уязвимости, които в съчетание с естеството и степенята на насилието пораждаат сериозна и индивидуална заплаха за живота или личността на молителя.

1070 Смъртното наказание е разрешено и редовно се използва във военните съдилища на Сомалия, включително в Южна и Централна Сомалия, Пунтленд и Сомалиленд. Съдилищата са осъждали лица на смърт за шпионаж, за принадлежност към „Ал-Шабаб“, за изнасилване и убийство. Процесите срещу шпиони и членове на „Ал-Шабаб“ са проведени без гаранции за надлежно спазване на процедурите, включително заобикаляне на законоустановения 30-дневен срок за обжалване и при „несправедливи съдебни процеси“. Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 26. Вж. също, „Световна коалиция срещу смъртното наказание“, *Somalia*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://worldcoalition.org/pays/somalia/>; „Агвокату за човешки права“ / „Световна коалиция срещу смъртното наказание“, *Somalia: Stakeholder Report for the United Nations Universal Periodic Review*, 15 октомври 2020 г., www.upr-info.org/sites/default/files/documents/2021-07/js2_upr38_som_e_main.pdf; Федерално правителство на Сомалия, *Somalia: Penal Code*, 3 април 1964 г., www.refworld.org/docid/4bc5906e2.html, членове 184-186, 190, 196, 198-201, 204-206, 221-223, 329, 334 и 335, 434, 436. Законите на шерията, които са поставени над конституцията и се смятат за първично право в Сомалия, също предписват смъртно наказание за определени престъпления, включително, в някои случаи, сексуални действия с лица от същия пол. Вж. „Хюман Райтс Уоч“, *World Report 2022: Somalia*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066476.html. „Ал-Шабаб“ използва смъртното наказание, *inter alia*, за шпиони и лица, обвинени във вешерство, богохуство или изневяра. Вж. [разглеждано 11.3](#).

1071 Следва да се отбележи, че когато молителите са изправени пред реален риск от такова третиране поради основание съгласно Конвенцията от 1951 г., те следва да получат статут на бежанец съгласно Конвенцията (освен ако не трябва да бъдат изключени от преимуществото от закрила по Конвенцията за бежанците съгласно член 1.E); само когато няма връзка между риска от сериозна вреда и едно от основанията съгласно Конвенцията, на молителя трябва да бъде предоставена субсидиарна закрила.

1072 Проект „Върховенство на закона при въоръжени конфликти“, *Non-international Armed Conflict in Somalia*, разглеждано на: 25 август 2022 г., www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflict-in-somalia.

1073 Вж. ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 12: Claims for Refugee Status Related to Situations of Armed Conflict and Violence under Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees and the Regional Refugee Definitions*, 2 декември 2016 г., HCR/GIP/16/12, www.refworld.org/docid/583595f4.html.

1074 Вж. Съд на Европейския съюз, *Elgafaji v. Staatssecretaris van Justitie*, C-465/07, 17 февруари 2009 г., www.refworld.org/docid/499aaae52.html, където Съдът на Европейския съюз е защитавал тезата (в ал. 43), че съществуването на сериозна и индивидуална заплаха за живота или личността на молителя „може по изключение да се счита за установено, когато степенята на безогледно насилие, характеризирани настъпващи въоръжен конфликт [...], достигне такова високо равнище, че са налице съществени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната държава или, според случая, в съответния регион, би могло, единствено поради присъствието си на територията на тази държава или регион, да бъде изправено пред реален риск да бъде подложено на тази заплаха.“

В. Алтернатива за вътрешно преселване, преместване или защита

Подробна аналитична рамка за оценка на наличието на алтернатива за вътрешно преселване или преместване (ІГА/ІРА), наричана също алтернатива за вътрешна закрила,¹⁰⁷⁵ се съдържа в *Насоките на ВКБОУОН за международна закрила № 4: „Алтернатива за вътрешно преселване или преместване“ в контекста на член 1А, параграф 2 от Конвенцията от 1951 г. и/или Протокола от 1967 г. относно статута на бежанците.*¹⁰⁷⁶

Оценката на възможността за преместване изисква оценка на уместността, както и на основателността на предложената алтернатива за вътрешно преселване или преместване.¹⁰⁷⁷ В случаите, когато е установен основателен страх от преследване в някоя локализирана част на страната на произход, определянето на това дали предложеният район за вътрешно преселване или преместване е подходяща алтернатива за засегнатото лице изисква оценка във времето, като се вземат предвид не само обстоятелствата, които са породили опасенията за риска и които са довели до бягство от района на произход, но и дали предложеният район осигурява безопасна и смислена алтернатива в бъдеще. Необходимо е да се вземат предвид личните обстоятелства на отделния молител и условията в района на преместването.¹⁰⁷⁸

Ако в процедурите за убежище се разглежда алтернатива за вътрешно преселване или преместване, трябва да се определи конкретен район на предложеното преместване и да се вземат предвид всички относими общи и лични обстоятелства по отношение на приложимостта и разумността на предложения район на преместване за молителя. Предложеният район на преместване ще бъде от значение само когато е практически, безопасно и законно достъпен за молителя и когато същият не би бил изправен пред риск от преследване.¹⁰⁷⁹ Предложеният район на преместване ще бъде разумен само ако молителят може да „води сравнително нормален живот, без да се сблъсква с неоправдани трудности“.¹⁰⁸⁰ На молителя трябва да бъде дадена подходяща възможност да отговори на предпологаемата приложимост и основателност на предложената алтернатива за вътрешно преселване или преместване.¹⁰⁸¹

Насоките, предоставени в настоящия раздел, се прилагат за оценките на алтернатива за вътрешно преселване или преместване в контекста на определянето на необходимостта от международна закрила на бежанците съгласно Конвенцията от 1951 г. (раздел III.A), по-широките критерии за правомощия на ВКБОУОН (раздел III.B.1.a) и Декларацията от Картагена (вж. раздел III.B.1.б). Насоките, предоставени в настоящия раздел, се прилагат и за оценките на вътрешната закрила съгласно член 8 от Директивата относно признаването.¹⁰⁸² Разглеждането на възможното вътрешно преместване по принцип не е от значение за определянето на статута на бежанец съгласно член I, параграф 2 от Конвенцията на Организацията на африканското единство (раздел III.B.1.б).¹⁰⁸³

Раздели III.B.1 и III.B.2 предоставят общи насоки относно прилагането на критериите за приложимост и основателност към предложен район на алтернатива за вътрешно преселване или преместване в Сомалия. В раздел III.B.3 са представени съответните съображения, когато предложеният район на алтернатива за вътрешно преселване е Могадишу, в раздел III.B.4 са дадени насоки за случая, когато предложеният район на алтернатива за вътрешно преселване е Гароуе, а в раздел III.B.5 са дадени насоки за случая, когато предложеният район на алтернатива за вътрешно преселване е Харгейса.

1075 ЕС, *Qualification Directive*, 2011 г., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0095&from=EN>, член 8.

1076 ВКБОУОН, *Guidelines on International Protection No. 4: "Internal Flight or Relocation Alternative" within the Context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*, HCR/GIP/03/04, 23 юли 2003 г., www.refworld.org/docid/3f2791a44.html (наричано по-голямо за краткост: ВКБОУОН, *Guidelines on International Protection No. 4: "Internal Flight or Relocation Alternative"*, HCR/GIP/03/04, 23 юли 2003 г., www.refworld.org/docid/3f2791a44.html).

1077 По отношение на молбите за международна закрила в съдебните членки на ЕС се прилага член 8 от Директивата относно признаването от 2011 г. Той включва текст както за уместност, така и за разумност. Директива относно признаването от 2011 г., член 8.

1078 ВКБОУОН, *Guidelines on International Protection No. 4: "Internal Flight or Relocation Alternative"*, HCR/GIP/03/04, 23 юли 2003 г., www.refworld.org/docid/3f2791a44.html, параграф 7. Във връзка с молбите за международна закрила в съдебните членки на ЕС вж. също член 8, параграф 2 от Директивата относно признаването от 2011 г., който предвижда, че „към момента на вземане на решение по молбата съдебните членки вземат предвид общите обстоятелства, преобладаващи в тази част на страната, и личните обстоятелства на молителя“.

1079 ВКБОУОН, *Guidelines on International Protection No. 4: "Internal Flight or Relocation Alternative"*, HCR/GIP/03/04, 23 юли 2003 г., www.refworld.org/docid/3f2791a44.html, параграф 7(1).

1080 Пак там, параграф 7(1).

1081 Пак там, параграф 6.

1082 Директива относно признаването от 2011 г., член 8.

1083 ВКБОУОН, *Guidelines on International Protection No. 4: "Internal Flight or Relocation Alternative"*, HCR/GIP/03/04, 23 юли 2003 г., www.refworld.org/docid/3f2791a44.html, параграф 5. Вж. също ВКБОУОН, *Guidelines on International Protection No. 12: Claims for Refugee Status Related to Situations of Armed Conflict and Violence under Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees and the Regional Refugee Definitions*, 2 декември 2016 г., www.refworld.org/docid/583595f4.html, параграф 60. Член I, параграф 2 от Конвенцията от 1969 г. разширява дефиницията за бежанец до „всяко лице, което поради външна арестия, окупация, чуждо господство или събития, сериозно нарушаващи обществения ред цяло или частично в страната му на произход или гражданство, е принудено да напусне мястото си на обичайно пребиваване, за да потърси убежище на друго място извън страната си на произход или гражданство“. Организацията на африканското единство, *Convention Governing the Specific Aspects of Refugee Problems in Africa ("OAU Convention")*, 10 септември 1969 г., 1001 U.N.T.S. 45, www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b36018.html, чл. 1(2). Същите съображения важат и за лицата, попадащи в обхвата на определянето за бежанец, съдържащо се в член 1(2) от Принципиите от Банкок, което е идентично с определянето за бежанец на Конвенцията на Организацията на африканското единство от 1969 г.

1) *Анализ на уместността***I. Райони на Сомалия, в които няма налична алтернатива за вътрешно преселване или преместване**

В светлината на наличните доказателства за сериозни и широко разпространени нарушения на правата на човека от страна на „Ал-Шабаб“ в райони, които тя на практика контролира, както и невъзможността на държавата да осигури защита срещу такива злоупотреби в тези области, **ВКБООН смята, че в райони на страната, които са под пълния или частичен контрол на „Ал-Шабаб“, не е налице алтернатива за вътрешно преселване или преместване.**

ВКБООН смята, че алтернатива за вътрешно преселване или преместване не е налична и в районите на страната, засегнати от активни боеве.

II. Оценка дали молителят би бил изложен на първоначалния риск от преследване в предложения район на алтернатива за вътрешно преселване или преместване

Предложеният район на алтернатива за вътрешно преселване или преместване не би била от значение, ако молителят би бил изложен на първоначалния риск от преследване в този район.

1. Когато молителят има основателни опасения от **преследване от страна на държавата или нейните представители, съществува презумпция, че разглеждането на алтернатива за вътрешно преселване или преместване не е от значение.**¹⁰⁸⁴
2. Когато молителят има основателни опасения от **преследване от страна на членове на обществото в резултат на вредни традиционни практики и религиозни норми с преследващ характер** (вж. например раздели [III.A.2](#), [III.A.8](#), [III.A.10](#), [III.A.11](#), [III.A.13](#) и [III.A.14](#)), приемането на такива норми и практики от големи сегменти на обществото трябва да се вземе предвид като фактор, който е в противоречие с приложимостта на алтернатива за вътрешно преселване или преместване. В съчетание с факта, че сомалийската държава не може да се счита за участник в защитата срещу нарушения на правата на човека от страна на недържавни субекти (вж. [раздел II.G](#)), ВКБООН счита, че **съществува презумпция, че разглеждането на алтернатива за вътрешно преселване или преместване в тези случаи не е приложимо.**
3. В случаите, когато **осъществяващият преследването е „Ал-Шабаб“ или „Ислямска държава“,** лицата, отговорни за вземането на решения, трябва да преценят дали е вероятно преследващият да преследва молителя в предложения район на преместване.¹⁰⁸⁵ Предвид широкия географски обхват на „Ал-Шабаб“, по-специално в съчетание с факта, че сомалийската държава не може да се смята за участник в защитата срещу нарушения на правата на човека от страна на недържавни субекти (вж. [раздел II.G](#)), жизнеспособна алтернатива за вътрешно преселване или преместване може да не е на разположение на лица, изложени на риск да бъдат обект на преследване от страна на „Ал-Шабаб“.

III. Оценка дали молителят би бил изложен на нови рискове от преследване в предложения район на алтернатива за вътрешно преселване или преместване или на други форми на тежки посегателства

В допълнение към горните съображения, които се отнасят до първоначалната форма на преследване в района на произход на молителя, лицето, което взема решения, трябва също така да установи, че молителят няма да бъде подложен на нова форма на преследване в предложения район на алтернатива за вътрешно преселване или преместване, нито на други тежки посегателства, включително в резултат на безогледно насилие.¹⁰⁸⁶

Както ВКБООН отбелязва в своите *Насоки за международна закрила № 4: „Алтернатива за вътрешно преселване или преместване“*:

¹⁰⁸⁴ ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 4: "Internal Flight or Relocation Alternative"*, HCR/GIP/03/04, 23 юли 2003 г., www.refworld.org/docid/3f2791a44.html, параграф 7.1.6., 13-14.
¹⁰⁸⁵ ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 4: "Internal Flight or Relocation Alternative"*, HCR/GIP/03/04, 23 юли 2003 г.,
¹⁰⁸⁶ www.refworld.org/docid/3f2791a44.html, параграф 7.1.6., 15-17. Пак там, para. 20.

Лице, което има установен страх от преследване по причина на Конвенцията от 1951 г. в една част на страната, не може да се очаква да се премести в друга област на тежки посегателства. Ако молителят би бил изложен на нов риск от тежки посегателства, включително сериозен риск за живота, безопасността, свободата или здравето, или на сериозен риск от дискриминация, не възниква алтернатива за вътрешно преселване или преместване, независимо дали има връзка с някое от основанията съгласно Конвенцията. Следователно при оценката на новите рискове ще трябва да се вземат предвид и сериозните вреди, които обикновено попадат в обхвата на [по-широките критерии за бежанците или] допълнителните форми на закрила.¹⁰⁸⁷

Оценката трябва да се основава на актуална информация относно положението с правата на човека и сигурността в предложения район на алтернатива за вътрешно преселване или преместване, по-специално относно въздействието на конфликта в Сомалия върху цивилното население.

IV. Оценка къде предложеният район на алтернатива за вътрешно преселване или преместване е практически, безопасно и законно достъпен

В случаите, когато е определен район в Сомалия, който не е изключена като приложима алтернатива за вътрешно преселване или преместване въз основа на съображения по точки I, II и III по-горе, **ще трябва да се прецени още и дали предложеният район на алтернатива за вътрешно преселване или преместване е практически, безопасно и законно достъпен за лицето.**¹⁰⁸⁸ В контекста на Сомалия това изисква оценка на конкретните перспективи за достъп до предложения район на преместване, по-специално по отношение на документацията.¹⁰⁸⁹

2) Анализ на разумността

а) Лични обстоятелства на молителя

Дали алтернативата за вътрешно преселване или преместване е „разумна“ трябва да се определи за всеки отделен случай, като се вземат предвид личните обстоятелства на молителя, включително неговата възраст, етническа принадлежност, пол, здраве, увреждане, семейно положение и взаимоотношения, както и неговото образование и професионален опит.¹⁰⁹⁰ В контекста на обществото, основано на кланове в Сомалия, членството в кланове и защитата на клановете са важни фактори, заедно със съществуването на по-непосредствена мрежа, която би могла да помогне на лицето да установи живот в предложената област на преместване.¹⁰⁹¹

Когато предложеният район на преместване е градска зона, където молителят няма достъп до предварително определени възможности за настаняване и поминък, и когато не може разумно да се очаква той/тя да се върне към смислени мрежи за подкрепа, молителят вероятно ще се окаже в ситуация, сравнима с тази на градските вътрешно разселени лица. При тези обстоятелства, за да се оцени разумността на алтернатива за вътрешно преселване или преместване, преценяващите трябва да вземат предвид условията на живот на вътрешно разселените лица на мястото, както и факта, че много вътрешно разселени лица са изложени на различни нарушения на правата на човека и насилие, включително принудително изгонване (вж. раздели II.Г и II.Е).

Конкретните обстоятелства, свързани с децата, както и правните задължения на държавите по Конвенцията за правата на детето, и по-специално задълженията да гарантират, че висшият интерес на детето е от първостепенно значение при вземането на всички решения, засягащи децата, и да отгадат дължимото значение на възгледите на детето в светлината на неговата възраст и зрялост, трябва да бъдат взети предвид

1087 Пак там.

1088 Пак там, параграф 7.1.а.

1089 Например лицата, отговорни за вземането на решения, следва да вземат предвид, че лицата, които не са с произход от Сомалиленд и пристигат в Сомалиленд от Пунтленд или Южна и Централна Сомалия, трябва да притежават паспорт или национален документ за самоличност и ще трябва да заплатят такса за бланкет на 15 щатски долара за виза при пристигането си. Информация на ВКБООН, юни 2022 г. Вж. също „Съвет за имиграция и бежанци“, *Somalia: Entry and Exit Requirements at Land Borders and Airports, including Documentation Required; Whether There Are Checkpoints for Domestic and International Travel; Whether There Are Travel Agencies that Facilitate Travel within and outside Somalia (2018–August 2020)*, 3 септември 2020 г., <https://irb-cisr.gc.ca/en/country-information/rir/Pages/index.aspx?doc=458173&tpls=1>.

1090 ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 4: "Internal Flight or Relocation Alternative"*, HCR/GIP/03/04, 23 юли 2003 г., www.refworld.org/docid/3f2791a44.html, параграфи 25-26.

1091 „Едно лице - източник на информация говори с хора, които са се върнали в Сомалия без мрежа. Единственият им вариант беше да се заселят в лагер за вътрешно разселени лица или заселници, но тъй като тези лагери често се контролират от пазачи, които начисляват такса за новодошлите, те не можеха да си позволят да влязат в лагера. Така че те бяха оставени да се оправят сами.“ Датска имиграционна служба, *South and Central Somalia: Security Situation, Forced Recruitment, and Conditions for Returnees*, юли 2020 г., www.justice.gov/eoir/page/file/1309016/download, стр. 16.

при оценката на разумността на алтернатива за вътрешно преселване или преместване, включваща деца.¹⁰⁹² Преценяващите трябва надлежно да вземат предвид факта, че това, което се счита за просто неудобно за възрастните, може да представлява неоправдано затруднение за едно дете.

Тези съображения придобиват допълнителна важност по отношение на непридружените и разделените деца.¹⁰⁹³

За да се определи разумността на предложената алтернатива за вътрешно преселване или преместване за **лица със специфични нужди, включително хора с увреждания и възрастни хора**, би било особено важно да се установи, че членовете на тяхното семейство (и роднини) или членове на техния клан или тяхната етническа или религиозна общност в района на бъдещото преместване са готови и способни да предоставят трайна подкрепа, за да отговорят на установените нужди на лицето по устойчив и, където е необходимо, постъпен начин.

С оглед на сериозното положение с правата на човека и хуманитарната ситуация за жените в Сомалия (вж. [раздел III.A.10](#)) и ограниченията върху заетостта и движението на жените в контролираните от „Ал-Шабаб“ райони, **ВКБООН смята, че алтернатива за вътрешно преселване или преместване не е разумно решение за жени, които са самотни глави на домакинства и които нямат или за които се смята, че нямат защита от мъже чрез членове на своето семейство или клан.**

б) Безопасност и сигурност

Предложеният район на алтернатива за вътрешно преселване или преместване би бил разумен само ако молителят е в състояние да живее в предложената зона на безопасност и сигурност без опасност и риск от нараняване.¹⁰⁹⁴ Тези условия трябва да бъдат трайни, а не илюзорни или непредсказуеми.¹⁰⁹⁵ Във връзка с това трябва да се вземат предвид нестабилността и плавността на въоръжения конфликт в Сомалия. При всяка оценка на предложена алтернатива за вътрешно преселване или преместване следва да се взема предвид информацията, представена в [раздел II.B](#) от настоящите насоки, както и допълнителна надеждна, актуална информация относно положението със сигурността в предложения район на преместване.

в) Зачитане на правата на човека и икономическо оцеляване

За да бъде разумна предложената алтернатива за вътрешно преселване или преместване, молителят трябва да може да упражнява основните си права на човека в района на преместването и да има възможности за икономическо оцеляване при достойни условия.¹⁰⁹⁶ Във връзка с това при оценката на разумността на предложена алтернатива за вътрешно преселване или преместване трябва да се обърне особено внимание на:

- (i) достъп до подслон в предложената зона на преместване;
- (ii) наличието на основна инфраструктура и достъп до основни услуги в предложената област на преместване, като например питейна вода и канализация, здравеопазване и образование;
- (iii) наличието на възможности за препитание; или в случай на молители, от които не може да се очаква да осигурят собствен поминък (например възрастни молители) - доказана и устойчива подкрепа, за да се даде възможност за достъп до адекватен стандарт на живот.¹⁰⁹⁷

1092 Общо събрание на ООН, *Конвенция за правата на детето*, 20 ноември 1989 г., Сборник договори на ООН, том 1577, стр. 3, www.refworld.org/docid/3ae6b38f0.html, член 3, параграф 1; Комитет на ООН за правата на детето, *General Comment No. 14 (2013) on the Right of the Child to Have His or Her Best Interests Taken as a Primary Consideration (Art. 3, Para. 1)*, 29 май 2013 г., CRC/C/GC/14, www.refworld.org/docid/51a84b5e4.html, параграфи 75-76.

1093 ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 8: Child Asylum Claims under Articles 1(A)(2) and 1(F) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*, HCR/GIP/09/08, 22 декември 2009 г., www.refworld.org/docid/4b2f4f6d2.html.

1094 ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 4: "Internal Flight or Relocation Alternative"*, HCR/GIP/03/04, 23 юли 2003 г., www.refworld.org/docid/3f2791a44.html, параграф 27.

1095 Пак там.

1096 ВКБООН, *Guidelines on International Protection No. 4: "Internal Flight or Relocation Alternative"*, HCR/GIP/03/04, 23 юли 2003 г., www.refworld.org/docid/3f2791a44.html, параграфи 28-30.

1097 „Завръщащите се бежанци от Кения съобщават за ограничени възможности за работа в южните и централните части на страната, в съответствие с високите нива на безработица в цялата страна.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/bg/document/2071126.html.

Във връзка с подточка (i) - (iii) по-горе, в специфичния контекст на Сомалия не може да бъде надценено значението на наличието и достъпа до социални и кланови мрежи.¹⁰⁹⁸ В това отношение наличието на членове на същия клан, религиозна или етническа принадлежност като молителя в предложения район на преместване не може само по себе си да се счита за доказателство, че молителят би могъл да се възползва от значима подкрепа от такива общности; по-скоро такава подкрепа обикновено би изисквала специфични предварително съществуващи социални отношения, свързващи молителя с отделни членове на въпросния клан или религиозна или етническа общност.¹⁰⁹⁹ Освен това, дори когато такива вече съществуващи отношения съществуват, следва да се направи оценка дали членовете на тази мрежа желаят и са в състояние да предоставят действителна подкрепа на молителя на практика на фона на несигурното хуманитарно положение в Сомалия, ниските показатели за развитие и по-широките икономически ограничения, засягащи големи сегменти от населението.

Освен това ВКБООН отбелязва тежкото положение на вътрешно разселените лица в Сомалия както в градските, така и в селските райони, както е описано в раздели II.D и II.E. Вътрешно разселените лица имат по-високи нива на продоволствена несигурност и недохранване, по-уязвими са към свързани с климата шокове (включително продължаващата суша), нямат същия достъп до поминък като приемащите общности, често са принудени да разчитат на временни и нестабилни възможности за работа и често зависят от хуманитарна помощ.¹¹⁰⁰ Повечето вътрешно разселени лица пребивават в неформални лагери, където нямат собственост върху земя и където са уязвими към принудително изгонване.¹¹⁰¹ Жените и момичетата, които са разселени, са изложени на по-висок риск от свързано с пола насилие.¹¹⁰² Разселените деца са уязвими към детски бракове и детски труд.¹¹⁰³ Тъй като вътрешно разселените лица нямат достъп до защита на клановите в мястото си на преместване, дори в случаите, когато биха имали такава защита в родните си райони, те нямат достъп както до формални, така и до неформални механизми за правосъдие.¹¹⁰⁴ Тези опасения се отнасят и до забръщащите се бежанци, които също нямат достъп до основни услуги, не са в състояние да получат стабилна заетост, често съобщават за недостигащи доходи и остават в бедност.¹¹⁰⁵ Населението на вътрешно разселените лица в градовете като цяло е в по-лошо положение от другите градски общности, които не са претърпели разселване.¹¹⁰⁶

Като се има предвид вероятността лицата, които се преместват от родния си район, да се окажат в лагери за разселване като вътрешно разселени лица, положението на разселените лица в предложения район на преместване трябва да се вземе предвид за целите на оценката на критериите за разумност. Това е особено вярно в Сомалия, където, както е описано в целия документ, достъпът до кланови мрежи и мрежи за подкрепа е от изключителна важност.

- 1098 Личните и клановите връзки и мрежи са от основно значение за осигуряването на достъп до заетост и поминък в цяла Сомалия. "Работни позиции се придобиват най-вече чрез връзки и от уста на уста в рамките на мрежите. Това се изостря от зависимостта на малките дружества от роднините/приятелите/клановите старейшини за идентифициране на кандидатите." Американска агенция за международно развитие, *Somalia Youth Assessment*, януари 2020 г., www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1860/USAID-Somalia-Youth-Assessment.pdf, стр. 14. „До днес повечето сомалийци все още разчитат на подкрепата на роднини от клана по бащина линия за защита, получаване на достъп до ресурси, работни места или правосъдие, поради което принадлежността към група (клан) остава важна в Сомалия.“ ЕСПОУ, *Somalia: Targeted Profiles*, септември 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2060580/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Targeted_profiles.pdf, стр. 59.
- 1099 „Един източник заяви, че по-широката кланова мрежа често не е от голяма полза, тъй като самите те често живеят труден живот. Членовете на същия клан ще гледат благосклонно на забръщащите се, но те рядко имат финансовия капацитет да помогнат на забръщаните се членове на семейството да се установят отново в обществото. Източникът твърди, че в много случаи само близките роднини помагат на забръщащите се.“ Датска имиграционна служба, *South and Central Somalia: Security Situation, Forced Recruitment, and Conditions for Returnees*, юли 2020 г., www.justice.gov/eoir/page/file/1309016/download, стр. 16.
- 1100 Световна банка, *Somalia Urbanization Review: Fostering Cities as Anchors of Development*, 2021 г., <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/35059>, р. 125; „Проект за оценка на капацитета“, *Somalia: Food Security*, 16 ноември 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20211116_acaps_briefing_note_somalia_food_security.pdf, р. 4; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 7, 18, 38, 39, 42, 83, 91.
- 1101 „Класътер за защита“, *Protection Analysis Update*, февруари 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOM_PAU_Somalia-Protection-Analysis_Feb2022.pdf, стр. 5, 9, 17; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 7, 38, 77-78, 107.
- 1102 „Хюман Райтс Уоч“, *Submission to the Committee on the Rights of the Child Review of Somalia*, 14 април 2022 г., www.hrw.org/news/2022/04/14/submission-committee-rights-child-review-somalia; „Класътер за защита“, *Protection Analysis Update*, февруари 2022 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/SOM_PAU_Somalia-Protection-Analysis_Feb2022.pdf, стр. 4-5, 15; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 97.
- 1103 „Класътер за защита“, *Summary Report on Child Protection Assessment: Protection Risks Faced by Children Affected by both Conflict and Drought in Cadale District, Middle Shebelle Region*, 31 октомври 2021 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/summary-report-child-protection-assessment-september-2021-protection-risks-face>, стр. 21-22;
- 1104 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 39, 95, 103.
- 1105 ВКБООН, *Somalia Post Return Monitoring Snapshot*, май 2021 г., <https://data2.unhcr.org/en/documents/details/87491>.
- 1106 „В градовете градските вътрешно разселени лица са постоянно в по-лоша позиция от другите градски домакинства. Те имат по-малък достъп до електричество, чешмяна вода, подобрена канализация, подобрени жилища и собственост на жилища в сравнение с градските домакинства, които не са разселени. Освен това вътрешно разселените лица в градските райони страдат от по-ниски нива на записване, грамотност и заетост. Те също така са склонни да живеят по-далеч от началните училища и пазарите на храна. По този начин вътрешно разселените лица в градските райони са в по-лошо положение от останалата част от градското население, тъй като вероятно са се лишили от предишния си поминък, активи, социални мрежи поради разселване и имат по-ограничен достъп до услуги. Освен това те са в неравностойно положение и по отношение на образованието, което може да им попречи да намерят добра работа. Съответно, без съгласувана подкрепа, вътрешно разселените лица в градски райони е вероятно да останат в по-лоши условия в много измерения в сравнение с другите градски домакинства.“ Световна банка, *Somalia Urbanization Review: Fostering Cities as Anchors of Development*, 2021 г., <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/35059>, стр. 49.

важността и липсата на достъп до такива мрежи често водят до липса на защита и невъзможност за достъп до обществото.

3) Алтернатива за вътрешно преселване или преместване в Банадир/Могадишу¹¹⁰⁷

В допълнение към общите насоки, предоставени в раздели III.B.1 и III.B.2 по-горе, ВКБООН предлага следните специфични насоки, свързани с двете направления на оценка на алтернатива за вътрешно преселване или преместване за Могадишу.

а) Приложимостта на Могадишу като алтернатива за вътрешно преселване или преместване

При всяка оценка на приложимостта на Могадишу като предложена алтернатива за вътрешно преселване или преместване - по-специално дали молителят би бил изправен пред реален риск от сериозен вреда, включително сериозен риск за живота, безопасността, свободата или здравето, или пред сериозен риск от дискриминация - лицето, вземащо решения, трябва да вземе предвид цялостната ситуация със сигурността, тъй като тя засяга Могадишу, включително под формата на нападения от страна на „Ал-Шабаб“.¹¹⁰⁸ „Ал-Шабаб“ „насажда страх чрез убийства и изпозването на самоделни взривни устройства и минохвъргачни атаки в ключови градове като Могадишу, Байдоа, Галкайо и Джоухар“.¹¹⁰⁹ От 1 януари 2021 г. до 1 август 2022 г. МВКДС регистрира 904 инцидента на боеве, експлозии/дистанционно насилие и насилие срещу цивилни в Могадишу, довели до 857 смъртни случая.¹¹¹⁰ От 16 декември 2020 г. до 6 септември 2021 г. Експертната група документира „270 инцидента, приписани на „Ал-Шабаб“ в 17-ме области на регион Банадир [...], включително убийства, нападения тип удар и бягство по правителствени позиции и нападения с гранати, самоделни взривни устройства и минохвъргачки“.¹¹¹¹

Мрежата за незаконно данъчно облагане на „Ал-Шабаб“ е широко развита в Могадишу и е насочена към различни професии, лица и предприятия.¹¹¹² Групирането е в състояние да действа във всички райони на Могадишу и от време на време извършва набирание на бойци в Могадишу.¹¹¹³ Съобщава се, че хората в Могадишу възприемат полицията като корумпирана и неефективна и не ѝ се доверяват, за да ги защитят от „Ал-Шабаб“.¹¹¹⁴

ВКБООН отбелязва, че цивилните лица, които участват в ежедневни икономически и социални дейности в Могадишу, са изложени на риск да станат жертва на насилствено нападение в града.¹¹¹⁵ Тези дейности включват пътуване до

¹¹⁰⁷ Както е отбелязано по-горе (вж. раздел III.B.2.6), град Могадишу съвпада с административния регион Банадир.

¹¹⁰⁸ „Ал-Шабаб“ продължава да извършва целенасочени нападения чрез самоубийствени атаканти в Могадишу. На 11 ноември [2021 г.] със самоделно взривно устройство, поставено в автомобил за самоубийствен атакант е атакуван конвой на Мисията на Африканския съюз в Сомалия в област Вагаджир. Най-малко трима минувачи са загинали при инцидента. На 20 ноември [2021 г.] със самоделно взривно устройство, пренасяно от човек, е атакувано частно превозно средство, транспортиращо директора на Радио Могадишу и директора на сомалийската национална телевизия. На 25 ноември [2021 г.] със самоделно взривно устройство, поставено в автомобил за самоубийствен атакант е атакувана частната компания Сафелан [Safelane] (изпълнител на „Майн Екшън Сървис“ [Mine Action Service]), по време на пътуване в конвой, придружаван от наемата от ООН компания за сигурност „Дугуф“ [Duguf]. Най-малко осем цивилни са загинали, включително непълнолетни, а 20 души са ранени. Двама членове на ескорта на „Дугуф“ са получили леки наранявания от шрапнели.“ Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 8 февруари 2022 г., S/2022/101, www.ecoi.net/en/file/local/2068141/S_2022_101_E.pdf, параграф 20. Вж. също „Бу Бу Си“, *Somalia and Al-Shabab: The Struggle to Defeat the Militants*, 24 август 2022 г., www.bbc.com/news/world-africa-62644935; Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia*, 13 май 2022 г., S/2022/392, www.ecoi.net/en/file/local/2073538/N2233663.pdf, параграфи 13-16; Общо събрание на ООН, *Situation of Human Rights in Somalia*, 14 юли 2021 г., A/HRC/48/80, www.ecoi.net/en/file/local/2058956/A_HRC_48_80_E.pdf, параграф 13. „Ал-Шабаб“ продължава да представлява значителна заплаха за сигурността, като извършва редовни директни и асиметрични атаки, особено в Могадишу и в наскоро заветените обратно райони.“ Съвета на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, сгр. 63.

¹¹⁰⁹ Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграф 6.

¹¹¹⁰ Въпреки сравнително малкия географски размер на Могадишу, там са отчетени 22, 1% от случаите на боеве, експлозии/дистанционно насилие и насилие срещу цивилни, регистрирани в цяла Сомалия. МВКДС, *Data Export Tool*, разработено на: 25 август 2022 г., <https://acleddata.com/data-export-tool/>.

¹¹¹¹ Панелят регистрира 678 атаки, които са се случили извън Могадишу, плюс 143 атаки по маршрути за доставка, така че около 25% от атаките, които са се случили през този период, са се случили в Могадишу. Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October*, 6 октомври 2021 г., S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграфи 51-53.

¹¹¹² Вж. раздел III.A.9. Месечният данък, събиран от групировката, възлиза на най-малко 15 милиона долара, повече от половината от които идват от Могадишу. [...] Въз основа на това колко широко е разпространено данъчното облагане на групировката и колко по-голяма е неговата дълбочина в сравнение с Федералното правителство на Сомалия и щампите членове на федерацията в Южна Сомалия, ние оценяваме, че тази сума представлява една много консервативна оценка. [...] Данъците на „Ал-Шабаб“ са равни на или по-високи от данъците Федералното правителство на Сомалия и щампите членове на федерацията в Южна Сомалия. Институт „Хирал“, *A Losing Game: Countering Al-Shabab's Financial System*, октомври 2020 г., <https://hiraalinstitute.org/wp-content/uploads/2020/10/A-Losing-Game.pdf>, сгр. 5, 10.

¹¹¹³ Финансиска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, сгр. 3, 18.

¹¹¹⁴ Пак там, сгр. 19-20, 22.

¹¹¹⁵ Вж. „Бу Бу Си“, *Somalia and Al-Shabab: The Struggle to Defeat the Militants*, 24 август 2022 г., www.bbc.com/news/world-africa-62644935; „Бу Бу Си“, *Somalia: At Least Six Killed in Mogadishu Attack near Beach*, 22 април 2022 г., www.bbc.com/news/world-africa-61196325; Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; „Бойс ъф Америка“, *Terror Attacks Surge as Elections Drag in Somalia*, 15 февруари 2022 г., www.voanews.com/a/terror-attacks-surge-as-elections-drag-in-somalia/6442966.html; „Ал Джазира“.

и от мястото на работа, пътуване до болници и клиники или пътуване до училище; дейности за препитание, които се провеждат по улиците на града, като улични продажби; както и ходене на пазари, джамии и други места, където се събират хора.¹¹¹⁶

Освен това в цялата страна съществуват вредни традиционни практики и дискриминационни социални и религиозни норми, включително в градски райони като Могадишу. Например, осакатяването на женските полови органи се практикува в „почти универсална“ степен от 99, 5% от жените в Могадишу.¹¹¹⁷

Пътуването по пътищата между Могадишу и Байдоа, Беледгайн и Кисмайо е „силно ограничено“, с контролно-пропускателни пунктове на военни, на кланове и на „Ал-Шабаб“ по продължение на пътя; Пътуването по пътищата в Южна и Централна Сомалия обикновено се смята за „не безопасно“.¹¹¹⁸

б) Разумността на Могадишу като алтернатива за вътрешно преселване или преместване

В съответствие с насоките, предоставени в раздел III.B.2 по-горе, за да се прецени дали Могадишу предоставя разумна алтернатива за вътрешно преселване или преместване, трябва да се установи, че молителят ще има достъп в Могадишу до:

- (i) подслон;
- (ii) основни услуги като питейна вода и канализация, здравеопазване и образование;
- (iii) възможности за препитание или доказана и устойчива подкрепа за осигуряване на достъп до адекватен стандарт на живот.

Особено важни за вземащите решения са моделите на разселване в Могадишу, където повечето разселени лица в крайна сметка живеят в няколко района в покрайнините на града.¹¹¹⁹ По-голямата част от вътрешно разселените лица завършват в лагери и неформални селища в тези области, като тяхното местоположение „е извън обхвата на мрежовата инфраструктура, което прави предоставянето на услуги особено трудно“.¹¹²⁰ Сигурността в покрайнините на Могадишу е по-лоша, отколкото в центъра.¹¹²¹

Бедността в Могадишу е по-висока, отколкото в други градски райони, вероятно поради наличието на разселени лица.¹¹²² Хуманитарните условия в Могадишу са „тежки“, като най-важните проблеми са „интензивна урбанизация, градска бедност и безработица, хронична холера, диария, липса на образование и здравни услуги и недохранване“.¹¹²³ Вътрешно разселените лица са сред най-уязвимите групи от населението

Several Civilians and Soldiers Killed in Mogadishu Suicide Attack, 14 септември 2021 г., www.aljazeera.com/news/2021/9/14/several-civilians-and-soldiers-killed-in-mogadishu-suicide-attack, „Ситуацията по сигурността в Могадишу остава нестабилна, тъй като продължава да бъде във фокуса на целенасочени атаки и убийства от „Ал-Шабаб“, главно срещу властите и военните. Най-големият риск за цивилните е да бъдат на грешното място в грешното време. Често се съобщава за инциденти със самоделни взривни устройства и леко стрелково и малокалибрено оръжие в града“. ВКБООН, *Area of Return Information Brochure: Mogadishu*, 2020 г., https://help.unhcr.org/wp-content/uploads/sites/29/2021/06/17061619/UNHCR_AreaReturnBrochure_Mogadishu_2020.pdf, стр. 2. „Цивилните лица възприемат въздействието на самоделни взривни устройства като съществващи щети, а не като основна или планирана цел. В градски зони като районите Банадир и Бай също са регистрирани относително по-голям брой инциденти със самоделни взривни устройства, които са центрове за съответните им правителства и където антиправителствени сили правят редовни опити да атакуват правителствени обекти и сили за сигурност.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 104.

1116 „Много цивилни жертви на различни бомбени атаката в центъра на Могадишу са хора, които продават сребрни предмети и храна по улиците.“ Финландска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 26.

1117 Национално статистическо бюро на Сомалия, *Somali Health and Demographic Survey Benadir Report 2020*, www.nbs.gov.so/wp-content/uploads/2021/07/Benadir-Regional-Report-SHDS_2020.pdf, стр. 161-162.

1118 Въздушният транспорт е достъпен за повечето големи градове, но е изключително скъп за по-голямата част от сомалийското население. Финландска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 29.

1119 Световна банка, *Somalia Urbanization Review: Fostering Cities as Anchors of Development*, 2021 г., <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/35059>, стр. 36, 39.

1120 Пак там, стр. 39.

1121 ЕСПОВ, *Somalia: Security Situation*, септември 2021 г., https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Security_situation_new_AC.pdf, стр. 89. Покрайнините на града са по-лесни за достъп за „Ал-Шабаб“, тъй като не са толкова строго охранявани. „Що се отнася до обстоятелствата, свързани със сигурността, положението е най-тежко за лагерите в покрайнините и извън града. Има малко по-голяма сигурност в града, но не е достатъчно.“ Финландска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 36, вж. също стр. 5-6, 12.

1122 Световна банка, *Somalia Urbanization Review: Fostering Cities as Anchors of Development*, 2021 г., <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/35059>, стр. 45.

1123 Финландска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 3, вж. също стр. 30.

в Могадишу.¹¹²⁴ Докато Могадишу не е толкова сегрегирен по кланове, колкото други райони на Сомалия, членуването в кланове все още е значително, а членовете на клана Хавие имат най-голяма власт; малцинствените групи и лицата от други кланове са изправени пред изключване и дискриминация.¹¹²⁵

Принудителното изселване на разселени лица е значителен проблем по-специално в Могадишу; 85% от изселванията, регистрирани от Службата на ООН за координация по хуманитарни въпроси между август 2019 г. и октомври 2022 г., са се случили в Могадишу, като по-голямата част от тях са се случили в областите Кахда и Дайниле.¹¹²⁶ Вътрешно разселените лица в градските райони са изправени пред „постоянния риск от вторично разселване поради принудителни изселвания“.¹¹²⁷ В лагерите за вътрешно разселени лица в Могадишу охраняващите входовете регулират достъпа до обекта и получаването на хуманитарна помощ, „като обикновено задържат дял от между 10 и 30 процента от помощта, която получават вътрешно разселените лица“.¹¹²⁸ От 2, 97 милиона вътрешно разселени лица в Сомалия, 904 000 живеят в Могадишу, с допълнителен брой от 19 347 завръщащи се бежанци; това е най-високата концентрация на разселени лица в Сомалия.¹¹²⁹ Населението на Могадишу се оценява на 2, 68 милиона души, като 1, 88 милиона души се нуждаят от хуманитарна помощ.¹¹³⁰

През 2021 г. притокът на новоразселени лица в Могадишу причини сериозен недостиг на вода в лагерите за вътрешно разселени лица.¹¹³¹

Много хора не могат да си позволят да изпратят децата си на училище в Могадишу, тъй като дори гържавните училища начисляват такси.¹¹³² Освен това здравните услуги като цяло са недостатъчни и с ниско качество, в допълнение към това, че са скъпи.¹¹³³ Вътрешно разселените лица и бедните в Могадишу са изправени пред трудности по отношение на достъпа до здравни услуги, по-специално поради разходите за транспорт и навигация в контролно-пропускателните пунктове за сигурност.¹¹³⁴ Поминъкът в Могадишу е оскъден и

- 1124 „Над една четвърт (26%) от нуждаещите се се намират в Банадир, защото районът е гъсто населен с 2, 7 милиона души, от които 904 000 са вътрешно разселени лица.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 94. Вж. също Датски съвет за бежанците, *The Long Walk to Mogadishu: Thousands of Drought-Affected IDPs Flee to The City*, 11 април 2022 г., <https://drc.ngo/it-matters/current-affairs/2022/4/drought-in-somalia-thousands-of-drought-affected-idps-flee-to-the-city/>. М. Джел, Дж. Морисън, Х. Мохамед, Р. Али, А. Соломон и А. Дж. Суїл [M. Jelle, J. Morrison, H. Mohamed, R. Ali, A. Solomon and A.J. Seal], *Forced Evictions and Their Social and Health Impacts in Southern Somalia: A Qualitative Study in Mogadishu Internally Displaced Persons (IDP) Camps*, 14(1) Global Health Action, 2021 г., www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/16549716.2021.1969117, стр. 4-7; „Амнести интернешъпъл“, *Somalia: Internally Displaced People Surviving by “the Grace of God” Amidst COVID-19*, 21 юни 2020 г., www.amnesty.org/en/latest/news/2020/07/somalia-internally-displaced-people-surviving-by-the-grace-of-god-amidst-covid19/.
- 1125 Финансиска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 4, 38-45. Вж. също ЕСПОУ, *Somalia: Security Situation*, септември 2021 г., https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Security_situation_new_AC.pdf, стр. 87-89.
- 1126 „До края на август 2021 г. 92 042 души са били принудително изселени в цяла Сомалия. Според Информационния портал за изселване се наблюдава тенденция на нарастване на изселванията през 2021 г., като най-високата им стойност е през юни - 18 278 души. Повечето докладвани случаи са принудителни изселвания, като малка част от случаите (само 8) са законни. В изселванията все още доминират собственици на земя, които се нуждаят от земята си, въпреки че мотивите са неясни; следващият по ред мотив е обработване на земята. Банадир продължава да бъде епичният район на принудително изселване със 77 487 случая. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 102, вж. също стр. 107. „Частни лица с претенции за земя, както и правителствени органи, например, редовно прилагат насилственото изгонване на вътрешно разселени лица в Могадишу.“ Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html. „Десетки хиляди вътрешно разселени хора бяха насилствено изгонени, особено в Могадишу.“ „Хюман Райтс Уоч“, *World Report 2022: Somalia*, 13 януари 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2066476.html. Вж. също М. Джел, Дж. Морисън, Х. Мохамед, Р. Али, А. Соломон и А. Дж. Суїл, *Forced Evictions and Their Social and Health Impacts in Southern Somalia: A Qualitative Study in Mogadishu Internally Displaced Persons (IDP) Camps*, 14(1) Global Health Action, 2021 г., www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/16549716.2021.1969117, стр. 4.
- 1127 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 102.
- 1128 „Смята се, че само в Могадишу има около 130 до 140 лица - много от тях жени - охраняващи входовете на единични или множество обекти за вътрешно разселени лица.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 30, 94.
- 1129 ВКБООН, *Somalia Situation: Population of Concern to UNHCR*, 2 март 2022 г., www.ecoi.net/en/file/local/2068851/RB_Situations_Somalia_220131.pdf; Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 29.
- 1130 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 56, 94.
- 1131 Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Response Plan: Somalia*, декември 2021 г., https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2022_Somalia_HRP.pdf, стр. 90.
- 1132 Информация, достъпна за ВКБООН, както е посочена във: Финансиска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 31.
- 1133 Финансиска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 31. „Като цяло само в 19 процента от областите в Сомалия има достъпно здравно заведение - поне едно заведение на 12 000 души. [...] Здравните заведения в Банадир, областта с най-голямо население от около 2, 7 милиона души, са посещавани средно от около 39 000 души на заведение. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, стр. 86.
- 1134 „Здравните служители в Могадишу казват, че много контролно-пропускателни пунктове по главните пътища на града ограничават способността на хората, особено на бедните и тези в лагерите за вътрешно разселени лица, да имат достъп до спешна помощ за COVID-19. По-голямата част от вътрешно разселените и бедните лица не могат да си позволят разходите за транспорт, за да стигнат до тези здравни заведения, и дори за тези, които могат да мобилизират ресурси за транспорт, навигацията през контролно-пропускателните пунктове за сигурност е трудна.“ Амнести Интернешъпъл, *“We Just Watched Covid-19 Patients Die” Covid-19 Exposed Somalia’s Weak Healthcare System but Debt Relief Can Transform It*, 18 август 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2058478/AFR5246022021ENGLISH.pdf, стр. 15. „Достъпът до здравеопазване остава опасно нисък в страната [...] В столицата Могадишу има само една правителствена болница и хората често правят да търсят здравни услуги в частни здравни заведения и да плащат от собствени си джоб много високи суми за собственото си лечение. Много малко хора могат да си позволят тези услуги, което води до висока детска и майчина смъртност.“ Службата на Върховния комисар по правата на човека, *Somalia: UN Expert Warns Health Care Standards “Dangerously Low”*, 5 април 2022 г., www.ohchr.org/en/press-releases/2022/04/somalia-un-expert-warns-health-care-standards-dangerously-low.

заплатите често не са достатъчни, за да покрият относително високите разходи за живот.¹¹³⁵ Намирането на възможности за препитание в Могадишу е особено предизвикателство за вътрешно разселените лица, които също често нямат достатъчна мрежа за подкрепа, за да се справят с финансовата несигурност.¹¹³⁶ Обикновено единственият начин човек да получи работа е чрез лични или кланови мрежи; разселените лица имат повече трудности при намиране на работа, тъй като им липсват тези мрежи.¹¹³⁷

б) Заключение

ВКБООН смята, че като се има предвид настоящата ситуация по сигурността, правата на човека, икономическата и хуманитарната ситуация в Могадишу, алтернатива за вътрешно преселване или преместване обикновено не е на разположение в града. Алтернатива за вътрешно преселване или преместване може да бъде на разположение в изключителни случаи, например за самотни зрели и годни мъже в трудоспособна възраст без идентифицирани уязвимости (или женени двойки без деца, при които и двамата съпрузи са зрели, годни и в работоспособна възраст без идентифицирани уязвимости), и които принадлежат към местен клан от мнозинството, като под-клана Абгал на Хавие, чрез който да имат достъп до (i) подслон извън населено място за вътрешно разселени лица и без риск от изселване, (ii) основни услуги като питейна вода и канализация, здравеопазване и образование; и (iii) препитание, което не излага лицето на повишен риск от безогледното насилие, засягащо Могадишу, или доказана и устойчива подкрепа, за да се даде възможност за достъп до адекватен стандарт на живот.

4) Алтернатива за вътрешно преселване или преместване в Гароуе

В допълнение към общите насоки, предоставени в раздели III.B.1 и III.B.2 по-горе, ВКБООН предлага следните специфични насоки, свързани с двете направления на оценка на алтернатива за вътрешно преселване или преместване за Гароуе.

а) Приложимостта на Гароуе като алтернатива за вътрешно преселване или преместване

Тъй като пътуването с автомобил в Централна и Южна Сомалия обикновено не се смята за безопасно (вж. раздел III.B.3.a по-горе), предложената алтернатива за вътрешно преселване или преместване в Гароуе би била от значение само за молители, пътуващи по въздух до летището в Гароуе.

По отношение на сигурността Гароуе е относително свободно от нападения от страна на „Ал-Шабаб“, въпреки че групировката е извършила нападения в други части на Пунтленд.¹¹³⁸

б) Разумността на Гароуе като алтернатива за вътрешно преселване или преместване

В съответствие с насоките, предоставени в раздел III.B.2 по-горе, за да се прецени дали Гароуе предоставя разумна алтернатива за вътрешно преселване или преместване, трябва да се установи, че молителят ще има достъп в Гароуе до:

- (i) подслон;
- (ii) основни услуги като питейна вода и канализация, здравеопазване и образование;
- (iii) възможности за препитание или доказана и устойчива подкрепа за осигуряване на достъп до адекватен стандарт на живот.

1135 Финансиска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 32-33.

1136 В Могадишу: „Информацията за поминъка и достъпа до работни места показва продължаващата неспособност на вътрешно разселените лица да се интегрират в местните пазари на труда и продължаващата липса на данни в подкрепа на основани на доказателства политики и програми.“ „Регионален секретариат за трайни решения“ (ReDS), *Somalia: Solutions Analysis Update 2019*, 13 май 2019 г., <https://regionaldss.org/wp-content/uploads/2019/10/FINAL-SA.pdf>, стр. 51, вж. също стр. 53. „Вътрешно разселените лица - особено жените и момичетата - продължават да бъдат сред най-уязвимите в Сомалия, живеещи в несигурни условия, често са изправени пред изключване и маргинализация и разполагат с ограничени мрежи за социална подкрепа, възможности за препитание и механизми за справяне.“ „Междумедийни консултанти за развитие“, *The Durable Solutions Initiative in Somalia: Evaluation Report*, октомври 2020 г., www.aramis.admin.ch/Default?DocumentID=67514, стр. 42.

1137 „Лицата, които са били принудени да бягат в рамките на страната, имат лоши възможности да изкарват прехраната си. Те не са членове на местните общности, така че нямат мрежи, които биха могли да им помогнат да си намерят работа.“ Освен това: „Най-общо казано, пряктемството и клановите мрежи са изключително важни в Могадишу.“ Финансиска имиграционна служба, *Somalia: Fact-Finding Mission to Mogadishu in March 2020*, 7 август 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2047285.html, стр. 33-34.

1138 Съвет за сигурност на ООН, *Letter Dated 5 October, 6 октомври 2021 г.*, S/2021/849, www.ecoi.net/en/file/local/2062553/S_2021_849_E.pdf, параграфи 57-58.

Особено важен в това отношение е фактът, че населението от вътрешно разселени лица съставлява над една трета от населението на Гароуе,¹¹³⁹ а именно 53 541 вътрешно разселени лица в 26 обекта в града към май 2022 г.¹¹⁴⁰ Преместването на вътрешно разселени лица от импровизирани лагери в специални райони в покрайнините на Гароуе „напълно ги измести“ от града.¹¹⁴¹ Въпреки че тези обекти са подобрили условията за вътрешно разселените лица и предлагат по-добър достъп до хуманитарна помощ, преместването им далеч от града „изостря сегрегацията и бедността“.¹¹⁴² Хуманитарното положение на вътрешно разселените лица в Гароуе остава несигурно.¹¹⁴³ Вътрешно разселените лица в Гароуе са изправени пред нарастваща продоволствена несигурност заедно с повишаване на цената на водата и цената на минималната кошница с разходи за храна към февруари 2022 г.¹¹⁴⁴ В Джоул, голям лагер за вътрешно разселени лица в Гароуе, участниците във фокус групата съобщиха, че достъпът до вода е труден и отнема много време.¹¹⁴⁵ Санитарните и хигиенните условия са недостатъчни в селищата за вътрешно разселени лица в Гароуе,¹¹⁴⁶ вътрешно разселените лица нямат и достъп до здравеопазване.¹¹⁴⁷ Вътрешно разселените лица в Гароуе обикновено работят в рамките на неформална заетост или труд на дневна надница.¹¹⁴⁸ Разселените жени в лагера Джоул са изложени на риск от свързано с пола насилие, което ограничава способността им да работят и да пътуват свободно.¹¹⁴⁹ Освен това собствеността върху земята в Гароуе и в лагерите за вътрешно разселени лица в Гароуе остава проблем; през юли 2021 г. 9000 вътрешно разселени лица в лагера в Джоул получиха от собственика на земята две седмици, за да освободят къщите си.¹¹⁵⁰

- 1139 Германска агенция за международно сътрудничество (GIZ), *Promoting the Economic and Social Participation of Extremely Poor Households*, 2021 г., www.giz.de/en/worldwide/96302.html.
- 1140 ВКБООН, *CCCM Cluster Somalia: Verified IDP Sites in Garoowe as of May 2022*, 18 май 2022 г., <https://data2.unhcr.org/en/documents/details/92800>. Вж. също Съвет за сигурност на ООН, *Situation in Somalia: Report of the Secretary-General*, 10 август 2021 г., S/2021/723, www.ecoi.net/en/file/local/2058501/S_2021_723_E.pdf, параграф 53.
- 1141 Световна банка, *Somalia: Urbanization Review*, 2020 г., <http://hdl.handle.net/10986/35059>, сmp. 74.
- 1142 Так там.
- 1143 REACH, *Detailed Site Assessment (DSA): Garoowe district, Nugaal region, Somalia*, 7 април 2022 г., <https://reliefweb.int/report/somalia/detailed-site-assessment-dsa-garoowe-district-nugaal-region-somalia-march-2022>, сmp. 2-5. Говорейки за множество селища на вътрешно разселени лица в целия Пунтленд: „По отношение на продоволствената сигурност, сравнянето с недостига на храна спана твърде често срещано и семействата коригират консумацията си, като намаляват дневния си прием, ядейки само веднъж или два пъти на ден.“ KAALO / ОКФСФМ, *Gender Analysis of the Impact of Recent Humanitarian Crises on Women, Men, Girls, and Boys in Puntland State in Somalia*, април 2021 г., <https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621186/rr-puntland-state-somalia-gender-analysis-290421-en.pdf>, сmp. 7.
- 1144 „Цената на 200-литров бидон с питейна вода варира от 10 до 75 процента над средната петгодишна стойност в повечето от основните градове през февруари, като дори по-рязко увеличение от 110 и 140 процента е регистрирано съответно в Ксууур от район Бакол и Гароуе от район Нузал. [...] Според отговорите в проучване на домакинства, храната представлява около 70-85% от разходите на вътрешно разселените домакинства, а разходите за минималната кошница от разходи на ключовите референтни пазари са нараснали с 15-50% над петгодишната средна стойност, като най-големите увеличения са регистрирани в Гароуе (32%) и Байдоа (51%). „ФЮЗ НЕТ“, *Historic Multi-Season Drought Leads to Emergency (IPC Phase 4), with Risk of Further Deterioration*, февруари 2022 г., <https://fews.net/east-africa/somalia/food-security-outlook/february-2022>. Вж. също ФАО, *Somalia Faces Risk of Famine (IPC Phase 5) as Multi-Season Drought and Soaring Food Prices Lead to Worsening Acute Food Insecurity and Malnutrition*, 8 април 2022 г., <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Somalia-Updated-IPC-and-Famine-Risk-Analysis-Technical-Release-8-Apr-2022.pdf>, сmp. 2. „Мъжете вътрешно разселени лица в Джоул препотвърдиха недостига на храна и заявиха, че дори и с това, което е на разположение, ниските заплати и високите цени на храните оставят малко възможности.“ Няма месо, има само ориз и зеленчуци.“ KAALO / ОКФСФМ, *Gender Analysis of the Impact of Recent Humanitarian Crises on Women, Men, Girls, and Boys in Puntland State in Somalia*, април 2021 г., <https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621186/rr-puntland-state-somalia-gender-analysis-290421-en.pdf>, сmp. 42.
- 1145 „Основните предизвикателства в Джоул са, че точките за снабдяване с вода са отдалечени, няма коалчка за транспортиране на вода и наличието на вода е непоследователно.“ KAALO / ОКФСФМ, *Gender Analysis of the Impact of Recent Humanitarian Crises on Women, Men, Girls, and Boys in Puntland State in Somalia*, април 2021 г., <https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621186/rr-puntland-state-somalia-gender-analysis-290421-en.pdf>, сmp. 32.
- 1146 79% от обектите за вътрешно разселени лица в Гароуе имат по-малко от минималния санитарен стандарт от 1 тоалетна на 50 души. Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *2022 Humanitarian Needs Overview: Somalia*, октомври 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2062935/2022+Somalia+HNO.pdf, сmp. 110, вж. също сmp. 42. „При дискусиите с фокус групите с жители вътрешно разселени лица в Джоул също беше споменато, че няма тоалетни и че нямат санитарни съоръжения като торби за твърди отпадъци, а само найлонови торби.“ Също така: „Общността на вътрешно разселените лица в Джоул е забележителна, тъй като мъжете по време на дискусиите с фокус групите заявиха, че изобщо няма тоалетни, тъй като собственикът на земята, от когото е наета земята, им е отказал съласие да копят тоалетни и кладенци.“ KAALO / ОКФСФМ, *Gender Analysis of the Impact of Recent Humanitarian Crises on Women, Men, Girls, and Boys in Puntland State in Somalia*, април 2021 г., <https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621186/rr-puntland-state-somalia-gender-analysis-290421-en.pdf>, сmp. 32.
- 1147 Проучване на REACH между декември 2020 г. и март 2021 г. установи, че в 40% от обектите за вътрешно разселени лица няма достъп до здравни заведения и 26% от тях нямат достъп до хранителни услуги в област Гароуе. REACH, *Detailed Site Assessment (DSA): Garoowe district, Nugaal region, Somalia*, 20 юни 2021 г., www.ecoi.net/en/document/2054958.html, сmp. 2.
- 1148 ЕСПОУ, *Somalia: Key Socio-Economic Indicators*, септември 2021 г., https://coi.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Key_socio_economic_indicators.pdf, сmp. 70. „По отношение на поминъка, свързан с пола, в общностите на вътрешно разселените лица (Було Мизис, Барца Босао, Ал Хайрам и Джоул) всички членове на семействата работят на случайни трудови позиции в лагера.“ KAALO / ОКФСФМ, *Gender Analysis of the Impact of Recent Humanitarian Crises on Women, Men, Girls, and Boys in Puntland State in Somalia*, април 2021 г., <https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621186/rr-puntland-state-somalia-gender-analysis-290421-en.pdf>, сmp. 7.
- 1149 „Всички [участници във фокус групата] отбелязаха, че мъжете и тийнейджърите извършват насието, а в Джоул шофьорите на автобуси също бяха идентифицирани като виновници. Поради нарастващия брой случаи на сексуално насилие в общността и града, жените в рамките на дискусиите с фокус групите от вътрешно разселени лица заявиха, че не могат да позволят на момичетата си да работят, дори в други къщи, извършвайки домашен труд или перални услуги.“ KAALO / ОКФСФМ, *Gender Analysis of the Impact of Recent Humanitarian Crises on Women, Men, Girls, and Boys in Puntland State in Somalia*, април 2021 г., <https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/621186/rr-puntland-state-somalia-gender-analysis-290421-en.pdf>, сmp. 58.
- 1150 „Отделът за вътрешно разселени лица на Министерството на вътрешните работи на Пунтленд заяви, че собственикът на земята е помолил 1500 разселени семейства (9000 души) в селищата за вътрешно разселени лица в Джоул в град Гароуе (регион Нузал) да освободят обекта в рамките на две седмици.“ Служба на ООН за координация по хуманитарни въпроси, *Somalia: Humanitarian Bulletin*, юли 2021 г., www.ecoi.net/en/file/local/2058109/Somalia_HumanitarianBulletin_July+2021_Final.pdf. „Увеличаването на урбанизацията на Гароуе превърна земята в много ценна и оспорвана стока. Управлението на земята в Гароуе и в щата Пунтленд като цяло стана много несигурно. Заграбването на земя, липсата на официална документация, разселването и завръщането на диаспората са допринесли за лошото управление и липсата на сигурност на благоденствието.“ „ООН Хабитат“, *Garoowe: Urban Profile*, май 2019 г., https://unhabitat.org/sites/default/files/documents/2019-07/garowe_city_profile.pdf, сmp. 20.

Пунтленд е населен предимно от под-клана Маджертен/Харти на клана Дарог.¹¹⁵¹ Най-мощната група в Гароуе е под-кланът Исе Махмуд на Маджертен, като членове на религиозния, политическия или социалния елит, както и лица, работещи за правителството, идват от този под-клан.¹¹⁵² Членовете на други кланове обаче могат да работят и да намерят работа в Гароуе, въпреки че безработицата е висока - 39% към 2019 г., като младежката безработица е особено висока.¹¹⁵³ Ситуацията се изостря от продължаващия приток на вътрешно разселени лица от Южна Сомалия и от факта, че животновъдите са принудени да се преместят в градски райони поради трудните климатични условия, които допълнително се влошават от изменението на климата.¹¹⁵⁴ Вътрешно разселени лица, които „не принадлежат към Пунтленд съгласно произход по бащина линия“, се съобщава, че са изправени пред трудности в Гароуе, като „им се предлага малко хуманитарна помощ“.¹¹⁵⁵ Съобщава се, че хората в Пунтленд не се доверяват на хора от кланове на Раханвайн, тъй като те са „възприемани като кланови групи, оказващи най-голяма подкрепа за „Ал-Шабаб“ и следователно често са специално преследвани от силите за сигурност“.¹¹⁵⁶

Ограниченията, свързани с пандемията от COVID-19, са имали тежки икономически последици за Пунтленд, където БВП е намалял с 18% през първата половина на 2020 г.¹¹⁵⁷ Правителствено проучване, публикувано през декември 2020 г., установи, че над една четвърт от домакинствата в Гароуе имат член, който е загубил доходи от началото на пандемията.¹¹⁵⁸ Четиридесет и пет процента от интервюираните в Гароуе смятат, че ранните бракове са се увеличили от март 2020 г. насам, а 63% от домакинствата съобщават за физическо насилие в дома.¹¹⁵⁹

в) Заключение

ВКБООН смята, че като се има предвид настоящата икономическа и хуманитарна ситуация в Гароуе, алтернатива за вътрешно преселване или преместване ще бъде достъпна само за самотни, здрави и годни мъже в трудоспособна възраст без идентифицирани уязвимости (или женени двойки без деца, където и двамата съпрузи са здрави, годни и в работоспособна възраст без идентифицирани уязвимости), които принадлежат към клан в Пунтленд по бащина линия, чрез който имат достъп до (i) подслон извън населено място за вътрешно разселени лица и без риск от изселване, (ii) основни услуги като питейна вода и канализация, здравеопазване и образование; и (iii) препитание или доказана и устойчива подкрепа, за да се даде възможност за достъп до адекватен стандарт на живот.

ВКБООН смята, че алтернатива за вътрешно преселване обикновено не е разумна за членове на малцинствени групи, семейства с деца, домакинства, оглавявани от жени, лица, които нямат достъп до каквото и да е вид мрежа за подкрепа в Гароуе, и лица от клан на мнозинство, които иначе са малцинство в Гароуе, например Раханвайн.

5) Алтернатива за вътрешно преселване или преместване в Харгейса

В допълнение към общите насоки, предоставени в раздели III.B.1 и III.B.2 по-горе, ВКБООН предлага следните специфични насоки, свързани с двете направления на оценка на алтернатива за вътрешно преселване или преместване за Харгейса.

- 1151 Датски институт за международни изследвания, *The Experiential Limits of the State: Territory and Taxation in Garoowe, Puntland*, 2017 г., https://pure.diiis.dk/ws/files/1210329/DIIS_WP_2017_7.pdf, стр. 13-14.
- 1152 ЕСПОУ, *Somalia: Key Socio-Economic Indicators*, септември 2021 г., https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Key_socio_economic_indicators.pdf, стр. 58.
- 1153 Пак там, стр. 68; Хабумат на ООН, *Garowe: Urban Profile*, май 2019 г., https://unhabitat.org/sites/default/files/documents/2019-07/garowe_city_profile.pdf, стр. 12.
- 1154 ЕСПОУ, *Somalia: Key Socio-Economic Indicators*, септември 2021 г., https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Key_socio_economic_indicators.pdf, стр. 68; „ООН Хабумат“, *Garowe: Urban Profile*, май 2019 г., https://unhabitat.org/sites/default/files/documents/2019-07/garowe_city_profile.pdf, стр. 12.
- 1155 ЕСПОУ, *Somalia: Key Socio-Economic Indicators*, септември 2021 г., https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2021_09_EASO_COI_Report_Somalia_Key_socio_economic_indicators.pdf, стр. 69.
- 1156 Пак там, стр. 57.
- 1157 Проучване, поръчано от Министерството на планирането на Пунтленд и Министерството на финансите през април тази година, прогнозира, че БВП на Пунтленд ще намалее с 18% през първата половина на 2020 г. Щат Пунтленд в Сомалия, *COVID-19 Socio-Economic Impact Assessment: Puntland*, 30 декември 2020 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/puntland_covid-19_draft_report_-30dec20.pdf, стр. 13. Вж. също Институт „Херитумдж“, *The Economic Impacts of COVID-19 on Somalia*, ноември 2020 г., <https://heritageinstitute.org/wp-content/uploads/2021/01/The-economic-impacts-of-Covid-19-on-Somalia.pdf>, стр. 5, 8.
- 1158 Щат Пунтленд на Сомалия, *COVID-19 Socio-Economic Impact Assessment: Puntland*, 30 декември 2020 г., https://somalia.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/puntland_covid-19_draft_report_-30dec20.pdf, стр. 14.
- 1159 Пак там, стр. 21-22.

а) Приложимостта на Харгейса като алтернатива за вътрешно преселване или преместване

При всяка оценка на приложимостта на Харгейса като предложена алтернатива за вътрешно преселване или преместване лицата, вземащи решения, трябва да вземат предвид документацията и визовите изисквания.¹¹⁶⁰ Сомалийските граждани, които не са с произход от Сомалиленд, трябва да имат сомалийска лична карта, за да влязат в Сомалиленд през сухопътната граница с Пунтленд. За да влязат в Сомалиленд през летище в Сомалиленд, сомалийските граждани, които не са с произход от Сомалиленд, трябва да притежават сомалийски паспорт и да поискат виза.¹¹⁶¹ За дългосрочно пребиваване всички граждани на сържави извън Сомалия трябва да получат разрешение за пребиваване.¹¹⁶² На служители на Федералното правителство на Сомалия е забранено да влизат в Сомалиленд.¹¹⁶³

Профилирането на вътрешно разселените лица през 2015 г. и 2018 г. установи малък брой сомалийци от Южна и Централна Сомалия в лагерите за вътрешно разселени лица в Харгейса.¹¹⁶⁴ Освен това Сомалиленд депортира сомалийци, които не са с произход от Сомалиленд, в Южна и Централна Сомалия; по-специално, на 2 и 3 октомври 2021 г. властите на Сомалиленд „принудително изгониха, заловиха и прехвърлиха над 7000 мъже, жени и деца от град Лас Аног и околните райони в региона Сол на локации в Пунтленд“, след като заявиха, че засегнатите хора, някои от които са живели в Сомалиленд в продължение на двадесет години, са „неместни“.¹¹⁶⁵

б) Разумността на Харгейса като алтернатива за вътрешно преселване или преместване

В съответствие с насоките, предоставени в раздел III.B.2 по-горе, за да се прецени дали Харгейса предоставя разумна алтернатива за вътрешно преселване или преместване, трябва да се установи, че молителят ще има достъп в Харгейса до:

- (i) подслон;
- (ii) основни услуги като питейна вода и канализация, здравеопазване и образование;
- (iii) възможности за препитание или доказана и устойчива подкрепа за осигуряване на достъп до адекватен стандарт на живот.

Особено важно в това отношение е положението на вътрешно разселените лица в Харгейса. Вътрешно разселените лица в Харгейса се страхуват от изселване и страдат от несигурност по отношение на земя.¹¹⁶⁶ Наличните работни места са нископлатени и някои вътрешно разселени лица са принудени да просят на улицата.¹¹⁶⁷ Лагерите за вътрешно разселени лица са жертва на „престъпления, недостиг на вода, лоша хигиена, липса на здравни забедения и липса на училища“.¹¹⁶⁸ Лагерите за вътрешно разселени лица не покриват основни нужди, включително достъп до вода и

1160 Вж. Сомалиленд, *Somaliland Immigration Law (Закон № 72/1995)*, 27 ноември 1995 г., www.somalilandlaw.com/Somaliland_Immigration_Law_1995_Eng_Finalweb1.pdf, членове 4-12.

1161 Имиграция в Сомалиленд, *Changes of Visa Process*, 10 март 2019 г., www.slimmigration.com/uncategorized/news/changes-regarding-the-requirements-of-visa-process-and-applications/; „Сомалиленд Сън“, *Somaliland: State Issues New Security and Immigration Directives*, 1 февруари 2016 г., <https://somalilandsun.com/somaliland-state-issues-new-security-and-immigration-directives/>. Лица, които не са с произход от Сомалиленд, които пристигат в Сомалиленд от Пунтленд или Южна и Централна Сомалия, могат да плащат такса от 15 щатски долара за въходна виза при пристигане. Информация, с която разполага ВКБООН. Вж. също „Съвет за имиграция и бежанци“, *Somalia: Entry and Exit Requirements at Land Borders and Airports, Including Documentation Required; Whether There Are Checkpoints for Domestic and International Travel; Whether There Are Travel Agencies That Facilitate Travel Within and Outside Somalia (2018–August 2020)* [SOM200233.E], 3 септември 2020 г., www.ecoi.net/en/document/2039973.html; „Сомалиленд Сън“, *Somalia Bans its Citizens from Acquiring Somaliland Visas, Confiscates Two*, 29 октомври 2018 г., <https://somalilandsun.com/somalia-bans-its-citizens-from-acquiring-somaliland-visas-confiscates-two/>.

1162 „Сомалиленд Сън“, *Somaliland: State Issues New Security and Immigration Directives*, 1 февруари 2016 г., <https://somalilandsun.com/somaliland-state-issues-new-security-and-immigration-directives/>.

1163 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html

1164 През 2018 г. проучване на 76 жители на Центъра за права на човека в Сомалиленд в лагера в Истанбул установи, че само 6% са избягали от Южна и Централна Сомалия. Център за правата на човека в Сомалиленд, *Hargeisa's Unrecognized IDPs*, 2018 г., <http://hrcomaliland.org/wp-content/uploads/2018/07/HRC-Draft-IDPs-report-1.pdf>, стр. 5. По-голямо проучване, проведено от ВКБООН през 2015 г., обхващащо 71 753 души в 14 населени места, установи, че само 121 вътрешно разселени лица в населените места са от Южна и Централна Сомалия (заедно с още 263 сомалийци от Южна и Централна Сомалия, които живеят извън населените места). ВКБООН, *Internal Displacement Profiling in Hargeisa*, декември 2015 г., www.jips.org/uploads/2018/10/Profiling-Report-Somalia-Hargeisa-2015.pdf, стр. 17.

1165 „Амнести интернешънъл“, *The State of the World's Human Rights: Somalia 2021*, 29 март 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2070229.html. Вж. също „Ийсм афпукан“, *Somaliland Cites 'Security Reasons' for Deporting Somalis*, 7 октомври 2021 г., www.theafrican.co.ke/tea/news/east-africa/somaliland-cites-security-reasons-for-deporting-somalis-3576276. Най-малко 1000 от депортираните са от клана Раханвайн. Център за правата на човека в Сомалиленд, *Annual Report of the Human Rights Center*, 2 февруари 2022 г., <http://hrcomaliland.org/wp-content/uploads/2022/02/Annual-report-2021.pdf>, стр. 27.

1166 Център за правата на човека в Сомалиленд, *Hargeisa's Unrecognized IDPs*, 2018 г., <http://hrcomaliland.org/wp-content/uploads/2018/07/HRC-Draft-IDPs-report-1.pdf>, стр. 6; ВКБООН, *Internal Displacement Profiling in Hargeisa*, декември 2015 г., www.jips.org/uploads/2018/10/Profiling-Report-Somalia-Hargeisa-2015.pdf, стр. 5, 26. Към юли 2022 г. Норвежкит бежански съвет и съобща за 2914 изселвания в Харгейса през 2022 г. През 2021 г. е имало 2556 изселвания. „Норвежки съвет за бежанците“, *Eviction Information Portal*, разглеждано на: 25 август 2022 г., <https://evictions.nrcsystems.net/>.

1167 Център за правата на човека в Сомалиленд, *Annual Report of the Human Rights Center*, 2 февруари 2022 г., <http://hrcomaliland.org/wp-content/uploads/2022/02/Annual-report-2021.pdf>, стр. 26; Human Rights Centre, *Hargeisa's Unrecognized IDPs*, 2018 г., <http://hrcomaliland.org/wp-content/uploads/2018/07/HRC-Draft-IDPs-report-1.pdf>, стр. 6.

1168 Център за правата на човека в Сомалиленд, *Hargeisa's Unrecognized IDPs*, 2018 г., <http://hrcomaliland.org/wp-content/uploads/2018/07/HRC-Draft-IDPs-report-1.pdf>, стр. 7.

подходящи санитарни съоръжения.¹¹⁶⁹ Жителите на лагер Истанбул например трябва да изминат голямо разстояние до Харгейса, за да работят.¹¹⁷⁰

Лицата от Южна и Централна Сомалия са в по-затруднено положение в сравнение с вътрешно разселените лица от Сомалиленд; те са разглеждани като бежанци от правителството на Сомалиленд, което „засяга достъпа им до услуги, собствеността върху земята, както и документацията и правните документи“.¹¹⁷¹ Разликата между вътрешно разселените лица от Южна и Централна Сомалия и от Сомалиленд засяга „способността на първата група да се интегрира, тъй като те нямат социалните връзки, които имат други общности, произхождащи от Сомалиленд, които позволяват по-силни механизми за справяне и капацитет за местна интеграция“.¹¹⁷² Доклад за профилиране на вътрешното разселване през 2015 г. установи, че общностите за вътрешно разселени лица като цяло представляват „статукбо на бедно градско население“; въпреки това вътрешно разселените лица от Южна и Централна Сомалия „се справят малко по-зле най-вече поради ограничени социални връзки, защита от клановете и малко по-лош жизнен стандарт и възприятия за безопасност, което може да повлияе на способността им да постигнат трайно решение“.¹¹⁷³

Вътрешно разселените лица са изправени пред ограничения при достъпа до официални и неформални съдебни структури; официалните съдебни системи могат да бъдат недостъпни, твърде скъпи или смятани за твърде корумпирани, докато механизмите за неформално правосъдие са недостъпни за вътрешно разселените лица от Южна и Централна Сомалия, които нямат защита от кланове.¹¹⁷⁴ През 2015 г. ВКБООН установи, че вътрешно разселените лица от Южна и Централна Сомалия са по-склонни да съобщават за инциденти на местните власти, докато приемащите общности също са се обръщали към старейшините на общността.¹¹⁷⁵ Като се има предвид слабостта на съдебната система на Сомалиленд и общото разпространение на механизмите за неформално правосъдие, това представлява пречка за сомалийците от Южна и Централна Сомалия да получат достъп до правосъдие за нарушения на правата на човека.¹¹⁷⁶

Вътрешно разселените лица от Южна и Централна Сомалия могат да се сблъскат и с трудности при достъпа до държавни услуги; през 2015 г. ВКБООН установи, че девет процента от вътрешно разселените лица от Южна и Централна Сомалия съобщават, че имат трудности при достъпа до общински офиси в Харгейса, в сравнение със само един процент от вътрешно разселените лица от Сомалиленд и членове на приемащите общности, като „дискриминацията е [описвана като] основна причина за трудностите“.¹¹⁷⁷

- 1169 Център за правата на човека в Сомалиленд, *Annual Report of the Human Rights Center*, 2 февруари 2022 г., <http://hrcomaliland.org/wp-content/uploads/2022/02/Annual-report-2021.pdf>, стр. 24-25. „Въпреки това, поддръжане на услугите продължава да бъде ежедневна трудност. Невъзможността да се превиди и регулира достъпът до основни услуги е свързана с необходимостта от заплащане. Това е необходимо за всички услуги, например за поддръжане на поалетни чрез организиране на изхвърлянето на отпадъчни боду и за да може да се генерира бокаук.“ К. Стувъой, Дж. Бакони и П. Чонка [K. Stuvøuy, J. Bakonyi, P. Chonka], *Precarious Spaces and Violent Site Effects: Experiences from Hargeisa's Urban Margins*, 21(2) Conflict, Security and Development (2021), www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14678802.2021.1920230, стр. 167.
- 1170 Пак там, стр. 24, 26. Център за правата на човека в Сомалиленд, *Hargeisa's Unrecognized IDPs*, 2018 г., <http://hrcomaliland.org/wp-content/uploads/2018/07/HRC-Draft-IDPs-report-1.pdf>, стр. 6. Има и други селища, които са били преселени от вътрешността на града в покрайнините, и тези хора също могат да са изправени пред трудности при достъпа до поминък, като се има предвид намалената им географска близост до града. К. Стувъой, Дж. Бакони и П. Чонка, *Precarious Spaces and Violent Site Effects: Experiences from Hargeisa's Urban Margins*, 21(2) Conflict, Security and Development (2021), www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14678802.2021.1920230, стр. 170.
- 1171 Център за правата на човека в Сомалиленд, *Hargeisa's Unrecognized IDPs*, 2018 г., <http://hrcomaliland.org/wp-content/uploads/2018/07/HRC-Draft-IDPs-report-1.pdf>, стр. 12. Вж. също ВКБООН, *Internal Displacement Profiling in Hargeisa*, декември 2015 г., www.jips.org/uploads/2018/10/Profiling-Report-Somalia-Hargeisa-2015.pdf, стр. 4.
- 1172 ВКБООН, *Internal Displacement Profiling in Hargeisa*, декември 2015 г., www.jips.org/uploads/2018/10/Profiling-Report-Somalia-Hargeisa-2015.pdf, стр. 4.
- 1173 ВКБООН, *Internal Displacement Profiling in Hargeisa*, декември 2015 г., www.jips.org/uploads/2018/10/Profiling-Report-Somalia-Hargeisa-2015.pdf, стр. 33.
- 1174 Пакт / ИВЗ на ААС, *Access to Justice Assessment Tool: Baseline Study in Somaliland*, 2020 г., www.eajprogram.org/research/AJAT_SL_Report.pdf, стр. 20, 22, 25; ВКБООН, *Internal Displacement Profiling in Hargeisa*, декември 2015 г., www.jips.org/uploads/2018/10/Profiling-Report-Somalia-Hargeisa-2015.pdf, стр. 32.
- 1175 „По отношение на докладването на проблеми със сигурността данните поучертават, че докато целевите групи, произхождащи от Сомалиленд, когато докладват, са склонни да използват комбинация от местни власти и старейшини на кланове, вътрешно разселените лица от Южна Централна Сомалия докладват за инциденти на полицията и властите. Това може да се обясни с факта, че на място, където традиционните правосъдни системи все още имат значение в местните социални въпроси и разширената семейна и кланова принадлежност е основен източник на защита, вътрешно разселените лица от Южна Централна Сомалия в Харгейса, които нямат такава жизненоважна кланова защита и връзки, използват официални механизми за правосъдие вместо обичайните по тази причина. Когато формалните правосъдни механизми са слаби или имат ограничения на достъпа, достъпът до правосъдие за вътрешно разселените лица от Южна Централна Сомалия ще бъде силно ограничен.“ ВКБООН, *Internal Displacement Profiling in Hargeisa*, декември 2015 г., www.jips.org/uploads/2018/10/Profiling-Report-Somalia-Hargeisa-2015.pdf, стр. 32.
- 1176 Държавен департамент на САЩ, *2021 Country Report on Human Rights Practices: Somalia*, 12 април 2022 г., www.ecoi.net/en/document/2071126.html; Пакт / ИВЗ на ААС, *Access to Justice Assessment Tool: Baseline Study in Somaliland*, 2020 г., www.eajprogram.org/research/AJAT_SL_Report.pdf, стр. 23-26. Вж. също www.pd.hq.dia.ic.gov.
- 1177 ВКБООН, *Internal Displacement Profiling in Hargeisa*, декември 2015 г., www.jips.org/uploads/2018/10/Profiling-Report-Somalia-Hargeisa-2015.pdf, стр. 32.

Кланът Исак остава най-многобройният и могъщ клан в Сомалиленд, а кварталите в Харгейса са организирани по под-кланови линии.¹¹⁷⁸ Забързащите се бежанци, разселените лица от Сомалиленд и Южна и Централна Сомалия и малцинствените групи са склонни да живеят в селища в Харгейса.¹¹⁷⁹ Съобщава се, че това може да затрудни човек да закупи имот „ако е от грешното потекло“.¹¹⁸⁰ Групи, които са социално маргинализирани, включително разселени лица, са поставени „в силно неузгодна позиция“ заради „управлението на земята и хибридните съдебни процеси“ в Харгейса.¹¹⁸¹

Най-новите оценки за бедността в Сомалиленд са от 2015 г., като процентът на бедност в градовете се оценява на 29, 7%, а в селските райони - на 37%.¹¹⁸²

в) Заключение

ВКБООН смята, че предвид настоящата социално-икономическа и хуманитарна ситуация в Харгейса, включително за вътрешно разселените лица и по-специално за вътрешно разселените лица, които не произхождат от Сомалиленд, алтернатива за вътрешно преселване или преместване ще бъде достъпна само за несемейни, здрави и способни мъже в трудоспособна възраст без идентифицирани уязвимости (или женени двойки без деца, където и двамата съпрузи са здрави, дееспособни и в трудоспособна възраст без идентифицирани уязвимости), които произхождат от Сомалиленд и които имат достъп до местна мрежа за подкрепа, чрез която имат достъп до (i) подслон извън населено място за вътрешно разселени лица и без риск от изселване, (ii) основни услуги като питейна вода и канализация, здравеопазване и образование; и (iii) препитание или доказана и устойчива подкрепа, за да се осигури достъп до адекватен стандарт на живот.

ВКБООН смята, че алтернатива за вътрешно преселване обикновено не е разумна за семейства с деца и домакинства, оглавявани от жени, дори ако те произхождат от Сомалиленд.

Г. Съображения за изключване

В светлината на дългата история на Сомалия на въоръжен конфликт, сериозни нарушения на правата на човека и нарушения на международното хуманитарно право, могат да възникнат съображения за изключване съгласно член 1Е от Конвенцията от 1951 г. във връзка с индивидуални молби за убежище от сомалийски лица, търсещи убежище. Във всеки отделен случай могат да бъдат задействани съображения за изключване, ако има елементи в твърдението на молителя, които предполагат, че той или тя може да е бил свързан или замесен в престъпни деяния, попадащи в обхвата на член 1Е от Конвенцията от 1951 г.

Възможно е да възникнат съображения за изключване в случаите на сомалийски лица, търсещи убежище, с определен произход и профил, включително лица, които са участвали във военни действия и въоръжен конфликт.¹¹⁸³

1178 К. Смуъбой, Дж. Бакони и П. Чонка, *Precarious Spaces and Violent Site Effects: Experiences from Hargeisa's Urban Margins*, 21(2) Conflict, Security and Development (2021), www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14678802.2021.1920230, стр. 162-163; Световна банка, *Somalia: Urbanization Review*, 2020 г., <http://hdl.handle.net/10986/35059>, стр. 23.

1179 „Въпреки това тези маргинални селища (чрез привлекателността си за маргинализирани и бедни групи) също се характеризират с потенциално по-високо ниво на социално многообразие, тъй като те са станали дом както на сомалийски, така и на не-сомалийски бежанци и икономически мигранти, а в някои случаи (като квартала Дами) са доминирани от определени социално маргинализирани кастови групи, за които традиционно се смята, че сеият извън по-широката система на кланов произход в Сомалия.“ К. Смуъбой, Дж. Бакони и П. Чонка, *Precarious Spaces and Violent Site Effects: Experiences from Hargeisa's Urban Margins*, 21(2) Conflict, Security and Development (2021), www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14678802.2021.1920230, стр. 163.

1180 Дори в Харгейса, която е била място с впечатляващо ниво на стабилен мир и сигурност в продължение на двadesет и пет години, кварталите са строго определени по под-кланови линии, което затруднява закупуването на имот, ако човек е с грешния произход.“ Световна банка, *Somalia: Urbanization Review*, 2020 г., <http://hdl.handle.net/10986/35059>, стр. 23.

1181 К. Смуъбой, Дж. Бакони и П. Чонка, *Precarious Spaces and Violent Site Effects: Experiences from Hargeisa's Urban Margins*, 21(2) Conflict, Security and Development (2021), www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14678802.2021.1920230, стр. 163.

1182 Световна банка, *Somaliland: Poverty Assessment*, юни 2015 г., <https://microdata.worldbank.org/index.php/catalog/2818/download/39898>, стр. 5.

1183 Вж. например „Глобален център за отговорност за защита“, *Somalia: Populations at Risk*, 5 април 2022 г., www.global2p.org/countries/somalia/ и докладите на генералния секретар на ООН за Сомалия, достъпни на <https://unsom.unmissions.org/secretary-generals-reports>.